

Službeni list

Europske unije

C 385

Hrvatsko izdanje

Informacije i objave

Godište 64.
22. rujna 2021.

Sadržaj

EUROPSKI PARLAMENT

ZASJEDANJE 2020.–2021.

Dnevne sjednice od 14. do 17. rujna 2020.

USVOJENI TEKSTOVI

I. Rezolucije, preporuke i mišljenja

REZOLUCIJE

Europski parlament

utorak, 15. rujna 2020.

2021/C 385/01 Rezolucija Europskog parlamenta od 15. rujna 2020. o učinkovitim mjerama za ekologizaciju programa Erasmus+ i Kreativna Europa te Europskih snaga solidarnosti (2019/2195(INI)) 2

srijeda, 16. rujna 2020.

2021/C 385/02 Rezolucija Europskog parlamenta od 16. rujna 2020. o ulozi EU-a u zaštiti i obnovi svjetskih šuma (2019/2156(INI)) 10

2021/C 385/03 Rezolucija Europskog parlamenta od 16. rujna 2020. o sigurnosnoj suradnji EU-a i Afrike u području Sahela, zapadnoj Africi i Rogu Afrike (2020/2002(INI)) 24

2021/C 385/04 Odluka Europskog parlamenta o neulaganju prigovora na Nacrt uredbe Komisije o izmjeni Uredbe Komisije (EZ) br. 1126/2008 o usvajanju određenih međunarodnih računovodstvenih standarda u skladu s Uredbom (EZ) br. 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu Međunarodnog standarda financijskog izvještavanja 16 (D067917/01 – 2020/2712(RPS)) 39

2021/C 385/05 Rezolucija Europskog parlamenta od 16. rujna 2020. o provedbi Sporazuma o pridruživanju između EU-a i Gruzije (2019/2200(INI)) 40

HR

četvrtak, 17. rujna 2020.

2021/C 385/06	Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o izvozu oružja: provedba Zajedničkog stajališta 2008/944/ZVSP (2020/2003(INI))	47
2021/C 385/07	Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o strateškom pristupu lijekovima u okolišu (2019/2816(RSP))	59
2021/C 385/08	Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o maksimalnom iskorištavanju potencijala za energetske učinkovitost fonda zgrada EU-a (2020/2070(INI))	68
2021/C 385/09	Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o nestašici lijekova – rješenja za novonastali problem (2020/2071(INI))	83
2021/C 385/10	Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o provedbi nacionalnih strategija integracije Roma: borba protiv negativnih stavova prema osobama romskog podrijetla u Europi (2020/2011(INI))	104
2021/C 385/11	Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o pripremi izvanrednog sastanka Europskog vijeća s naglaskom na opasnoj eskalaciji i ulozi Turske u istočnom Sredozemlju (2020/2774(RSP))	117
2021/C 385/12	Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o stanju u Bjelarusu (2020/2779(RSP))	122
2021/C 385/13	Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o stanju u Rusiji: trovanje Alekseja Navaljnog (2020/2777(RSP))	128
2021/C 385/14	Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o stanju na Filipinima, uključujući slučaj Marije Resse (2020/2782(RSP))	133
2021/C 385/15	Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o slučaju dr. Denisa Mukwegea u Demokratskoj Republici Kongu (2020/2783(RSP))	138
2021/C 385/16	Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o humanitarnom stanju u Mozambiku (2020/2784(RSP))	142
2021/C 385/17	Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o Nacrtu uredbe Komisije o izmjeni priloga II., III. i IV. Uredbi (EZ) br. 396/2005 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu maksimalnih razina ostataka za cikloksidim, flonikamid, haloksifop, mandestrobin, mepikvat, <i>Metschnikowia fructicola</i> soj NRRL Y-27328 i proheksadion u ili na određenim proizvodima (D063880/06 – 2020/2734(RPS))	148
2021/C 385/18	Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o kulturnom oporavku Europe (2020/2708(RSP))	152
2021/C 385/19	Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. COVID-19: Koordinacija zdravstvenih procjena i klasifikacije rizika na razini EU-a te posljedice za Schengen i jedinstveno tržište (2020/2780(RSP))	159
2021/C 385/20	Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o Europskoj godini zelenijih gradova 2022. (2019/2805(RSP))	167

III Pripremni akti

Europski parlament

utorak, 15. rujna 2020.

2021/C 385/21	Odluka Europskog parlamenta od 15. rujna 2020. o prijedlogu za imenovanje predsjednika Nadzornog odbora za središnje druge ugovorne strane Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala (N9-0041/2020 – C9-0276/2020 – 2020/0906(NLE))	173
---------------	---	-----

2021/C 385/22	Odluka Europskog parlamenta od 15. rujna 2020. o prijedlogu za imenovanje neovisnog člana Nadzornog odbora za središnje druge ugovorne strane Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala (N9-0042/2020 – C9-0277/2020 – 2020/0907(NLE))	174
2021/C 385/23	Odluka Europskog parlamenta od 15. rujna 2020. o prijedlogu za imenovanje neovisnog člana Nadzornog odbora za središnje druge ugovorne strane Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala (N9-0042/2020 – C9-0278/2020 – 2020/0908(NLE))	175
2021/C 385/24	Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 15. rujna 2020. o Prijedlogu odluke Vijeća o odobravanju Portugalu primjene snižene stope trošarine na određene alkoholne proizvode proizvedene u autonomnim regijama Madeiri i Azorima (COM(2020)0240 – C9-0190/2020 – 2020/0118(CNS))	176

srijeda, 16. rujna 2020.

2021/C 385/25	Odluka Europskog parlamenta o neulaganju prigovora na Delegiranu uredbu Komisije od 14. srpnja 2020. o dopuni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s naknadama koje Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala zaračunava središnjim drugim ugovornim stranama s poslovnim nastanom u trećim zemljama (C(2020)4891 – 2020/2720(DEA))	177
2021/C 385/26	Odluka Europskog parlamenta o neulaganju prigovora na Delegiranu uredbu Komisije od 14. srpnja 2020. o dopuni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu kriterija koje ESMA treba uzeti u obzir kako bi utvrdila je li središnja druga ugovorna strana s poslovnim nastanom u trećoj zemlji sistemski važna ili će vjerojatno postati sistemski važna za financijsku stabilnost Unije ili jedne ili više njezinih država članica (C(2020)4892 – 2020/2726(DEA))	178
2021/C 385/27	Odluka Europskog parlamenta o neulaganju prigovora na Delegiranu uredbu Komisije od 14. srpnja 2020. o dopuni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu minimalnih elemenata koje Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA) treba procijeniti prilikom procjene zahtjeva za usporedivu usklađenost središnjih drugih ugovornih strana treće zemlje te modaliteta i uvjeta te procjene (C(2020)4895 – 2020/2729(DEA))	179
2021/C 385/28	Amandmani koje je donio Europski parlament 16. rujna 2020. o Prijedlogu odluke Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Odluke br. 1313/2013/EU o Mehanizmu Unije za civilnu zaštitu (COM(2020)0220 – C9-0160/2020 – 2020/0097(COD))	180
2021/C 385/29	Amandmani koje je donio Europski parlament 16. rujna 2020. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2015/757 kako bi se na odgovarajući način uzeo u obzir globalni sustav prikupljanja podataka o potrošnji loživih ulja na brodovima (COM(2019)0038 – C8-0043/2019 – 2019/0017(COD))	217
2021/C 385/30	Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 16. rujna 2020. o Nacrtu odluke Vijeća o sustavu vlastitih sredstava Europske unije (10025/2020 – C9-0215/2020 – 2018/0135(CNS))	256

četvrtak, 17. rujna 2020.

2021/C 385/31	Amandmani koje je donio Europski parlament 17. rujna 2020. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EZ) br. 715/2007 o homologaciji tipa motornih vozila u odnosu na emisije iz lakih osobnih i gospodarskih vozila (Euro 5 i Euro 6) i pristupu podacima za popravke i održavanje vozila (COM(2019)0208 – C9-0009/2019 – 2019/0101(COD))	275
2021/C 385/32	Amandmani koje je donio Europski parlament 17. rujna 2020. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju (COM(2020)0022 – C9-0007/2020 – 2020/0006(COD))	289

2021/C 385/33	Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o Prijedlogu odluke Vijeća o utvrđivanju da postoji očita opasnost da Republika Poljska teško prekrši vladavinu prava (COM(2017)0835 – 2017/0360R(NLE))	317
2021/C 385/34	P9_TA(2020)0236 Održivo željezničko tržište s obzirom na pandemiju bolesti COVID-19 ***I Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o prijedlogu Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju mjera za održivo željezničko tržište s obzirom na pandemiju bolesti COVID-19 (COM(2020)0260 – C9-0186/2020 – 2020/0127(COD)) P9_TC1-COD(2020)0127 Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 17. rujna 2020. radi donošenja Uredbe (EU) 2020/... Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju mjera za održivo željezničko tržište s obzirom na izbijanje bolesti COVID-19	334
2021/C 385/35	Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o stajalištu Vijeća o nacrtu izmjene proračuna br. 8/2020 Europske unije za financijsku godinu 2020. – Povećanje odobrenih sredstava za plaćanje za Instrument za hitnu potporu radi financiranja strategije za cjepiva protiv bolesti COVID-19 i za učinak Investicijske inicijative plus kao odgovor na koronavirus (10696/2020 – C9-0290/2020 – 2020/1997(BUD))	335

OZNAKE POSTUPAKA

- * postupak savjetovanja
- *** postupak suglasnosti
- ***I redovni zakonodavni postupak, prvo čitanje
- ***II redovni zakonodavni postupak, drugo čitanje
- ***III redovni zakonodavni postupak, treće čitanje

(Vrsta postupka ovisi o pravnoj osnovi predloženoj u nacrtu akta.)

Amandmani Parlamenta:

Novi tekst piše se **podobljanim kurzivom**. Brisanja se označuju simbolom **■** ili precrtanim tekstom. Zamjene se označuju isticanjem novog teksta **podobljanim kurzivom** i brisanjem ili precrtavanjem zamijenjenog teksta.

EUROPSKI PARLAMENT

ZASJEDANJE 2020.–2021.

Dnevne sjednice od 14. do 17. rujna 2020.

USVOJENI TEKSTOVI

utorak, 15. rujna 2020.

I.

(Rezolucije, preporuke i mišljenja)

REZOLUCIJE

EUROPSKI PARLAMENT

P9_TA(2020)0211

Učinkovite mjere za ekologizaciju programa Erasmus+ i Kreativna Europa te Europskih snaga solidarnosti

Rezolucija Europskog parlamenta od 15. rujna 2020. o učinkovitim mjerama za ekologizaciju programa Erasmus+ i Kreativna Europa te Europskih snaga solidarnosti (2019/2195(INI))

(2021/C 385/01)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članke 11., 165., 166., 167., 191. i 193. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir Pariški sporazum sklopljen u okviru Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. siječnja 2020. o europskom zelenom planu ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća usvojene 12. prosinca 2019.,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. prosinca 2019. upućenu Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija i naslovljenu „Europski zeleni plan” (COM(2019)0640),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 28. studenoga 2019. o klimatskoj i okolišnoj krizi ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. travnja 2020. o usklađenom djelovanju EU-a za suzbijanje pandemije bolesti COVID-19 i njezinih posljedica ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća i predstavnika država članica, koji su se 5. lipnja 2019. sastali u okviru Vijeća, o utvrđivanju smjernica o upravljanju dijalogom EU-a s mladima – Strategija Europske unije za mlade za razdoblje 2019. – 2027.,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija od 22. svibnja 2018. naslovljenu „Izgradnja snažnije Europe: uloga politika u području mladih, obrazovanja i kulture” (COM(2018)0268),
- uzimajući u obzir svoju Zakonodavnu rezoluciju od 28. ožujka 2019. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa „Erasmus”: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0005.

⁽²⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0078.

⁽³⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0054.

⁽⁴⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0324.

utorak, 15. rujna 2020.

- uzimajući u obzir Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o uspostavi programa „Erasmus”: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport (COM(2018)0367),
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1288/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi programa „Erasmus+”: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir izvješće Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija od 31. siječnja 2018. naslovljeno „Evaluacija programa Erasmus+ sredinom programskog razdoblja (2014.–2020.)” (COM(2018)0050),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 2. veljače 2017. o provedbi Uredbe (EU) br. 1288/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi programa „Erasmus+”: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport ⁽⁶⁾,
- uzimajući u obzir svoju Zakonodavnu rezoluciju od 12. ožujka 2019. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa Europskih snaga solidarnosti ⁽⁷⁾,
- uzimajući u obzir Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća od 11. lipnja 2018. o uspostavi programa Europskih snaga solidarnosti (COM(2018)0440),
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2018/1475 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. listopada 2018. o utvrđivanju pravnog okvira Europskih snaga solidarnosti ⁽⁸⁾,
- uzimajući u obzir svoju Zakonodavnu rezoluciju od 28. ožujka 2019. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa Kreativna Europa (2021. – 2027.) ⁽⁹⁾,
- uzimajući u obzir Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o uspostavi programa Kreativna Europa (2021.–2027.) (COM(2018)0366),
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1295/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi programa Kreativna Europa (2014. – 2020.) ⁽¹⁰⁾,
- uzimajući u obzir izvješće Komisije Europskom parlamentu i Vijeću od 30. travnja 2018. naslovljeno „Evaluacija programa Kreativna Europa na sredini razdoblja (2014.–2020.)” (COM(2018)0248),
- uzimajući u obzir Rezoluciju od 2. ožujka 2017. o provedbi Uredbe (EU) br. 1295/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi programa Kreativna Europa (2014. – 2020.) ⁽¹¹⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1221/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o dobrovoljnom sudjelovanju organizacija u sustavu upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja Zajednice (EMAS) ⁽¹²⁾,
- uzimajući u obzir obveze kandidatkinje za povjerenicu za inovacije, istraživanje, obrazovanje, kulturu i mlade koje je ona preuzela na saslušanju održanom 30. rujna 2019. pred Europskim parlamentom,
- uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
- uzimajući u obzir izvješće Odbora za kulturu i obrazovanje (A9-0141/2020),

⁽⁵⁾ SL L 347, 20.12.2013., str. 5.

⁽⁶⁾ SL C 252, 18.7.2018., str. 31.

⁽⁷⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0150.

⁽⁸⁾ SL L 250, 4.10.2018., str. 1.

⁽⁹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0323.

⁽¹⁰⁾ SL L 347, 20.12.2013., str. 221.

⁽¹¹⁾ SL C 263, 25.7.2018., str. 19.

⁽¹²⁾ SL L 342, 22.12.2009., str. 1.

utorak, 15. rujna 2020.

- A. budući da se u okviru europskog zelenog plana utvrđuje cilj klimatski neutralne Europske unije do 2050., zbog čega se klimatska kriza nalazi u središtu svih programa i politika EU-a; budući da se europskim zelenim planom također namjerava informirati i uključiti građane u djelovanje u području klime uspostavom sveobuhvatnog europskog programa; budući da bi se takav pristup trebao temeljiti i na preispitivanju obrazovanja i osposobljavanja te programa za kulturu i mlade; budući da bi zaštita okoliša, održivost i borba protiv klimatskih promjena trebali biti integrirani u sve programe i promicati se kao transverzne vještine;
- B. budući da se u cilju održivog razvoja (COR) br. 13 poziva na borbu protiv klimatskih promjena i njihova utjecaja i budući da 13 ciljeva održivog razvoja uključuje unaprjeđenje obrazovanja, informiranja građana i institucionalnih kapaciteta u pogledu ublažavanja klimatskih promjena, prilagodbe i smanjenja utjecaja;
- C. budući da kriza prouzročena bolešću COVID-19 dramatično utječe na svakodnevni život građana, prvenstveno na mobilnost, obrazovanje te fizički pristup kulturi, umjetnosti i sportu; budući da su tri programa također uvelike pogođena tom krizom; budući da je nakon pandemije važno očuvati kulturne vrijednosti Unije i ponovno izgraditi sliku Europe za buduće generacije; budući da će kulturna razmjena i interakcija koje su omogućene u okviru triju programa pomoći Europi da izađe iz te krize koja nadilazi zdravstveni sektor;
- D. budući da obrazovanje, sport, volontiranje i kultura imaju presudnu ulogu u ekološkoj tranziciji u pogledu informiranja, učenja, komunikacije te razmjene znanja i dobrih praksi, te da se, zahvaljujući tom potencijalu, u tim sektorima u sljedećem programskom razdoblju mogu razviti inovativna rješenja za probleme povezane s okolišem;
- E. budući da programi Erasmus+, Europske snage solidarnosti i Kreativna Europa utječu na životnu svakodnevnicu milijuna Europljana i podupiru bolju koheziju i kulturno razumijevanje diljem Unije, u zemljama kandidatkinjama i pristupnicama, zemljama susjedstva i u ostatku svijeta, uz sudjelovanje trećih zemalja;
- F. budući da ti programi, iako nisu primarno usmjereni na okoliš, svojim sadržajem i područjem primjene pridonose ekološkoj tranziciji oblikovanjem razmišljanja kojim se poštuju okoliš i klima te oblikovanjem društva koje se temelji na međusobnom razumijevanju i uvažavanju; budući da zbog toga valja zadržati njihovu temeljnu namjenu;
- G. budući da masovna sportska i kulturna događanja stvaraju duh zajedništva;
- H. budući da treba voditi računa o potencijalu programa Erasmus+ za održivi razvoj; budući da se tim programom promiče cjeloživotno učenje;
- I. budući da ciljevi i sama bit Europskih snaga solidarnosti mladima otvaraju mogućnost razmjene znanja i konkretnog angažmana u području zaštite okoliša;
- J. budući da iskustvo u domeni mobilnosti stečeno u okviru tih programa za sudionike može biti transformativno i utjecati na njihove svakodnevne postupke te da je stoga potrebno poticati tu vrstu mobilnosti;
- K. budući da program Kreativna Europa ima ključnu ulogu u promicanju umjetnosti, kulture i audiovizualnog sadržaja te u pružanju potpore kvalitetnim medijima; budući da su to ključni stupovi održivog razvoja koji pridonose izgradnji robusnijih društava; budući da se suradnjom u tim područjima mogu razviti instrumenti za informiranje građana o pitanjima okoliša, klime i održivosti i time dobiti jedinstven izvor kreativnih rješenja diljem Europe i svijeta, preko trećih zemalja sudionica;
- L. budući da je potrebno koordinirati zajedničku inicijativu za razvoj održivih praksi u kulturnom i kreativnom sektoru; budući da je za takvu inicijativu potrebno osigurati troškove za aktivnosti „ekologizacije” iz potpore projektima;
- M. budući da je sloboda izražavanja i umjetničkog stvaralaštva nepovrediv element programa Kreativna Europa te da se u nastojanju „ekologizacije” programa ta sloboda treba poštovati; budući da se ekološko razmišljanje u provedbi projekata može poticati uključivanjem ekoloških aspekata u ocjenjivanje projekata;

utorak, 15. rujna 2020.

- N. budući da je velik dio projekata koji se odnose na okoliš proveden u razdoblju između 2014. i 2020.;
- O. budući da programi trebaju biti dostupni i nediskriminirajući; budući da je neophodno uspostaviti konkretne mjere kako bi programi bili uključiviji za osobe ograničenih mogućnosti, osobito osobe s invaliditetom;
- P. budući da je Europski parlament za sljedeće programsko razdoblje zatražio ambiciozan proračun za sva tri programa, u prvom redu kako bi oni postali uključiviji i dostupniji, ali i zato što se manjim proračunom ne bi postigao taj cilj niti bi se moglo uvesti učinkovite ekološke mjere ni mjere povezane s klimatskim promjenama ni održivosti bez ugrožavanja drugih ključnih elemenata programâ;
- Q. budući da je aktualni cilj višegodišnjeg financijskog okvira u pogledu namjene 20 % rashoda za borbu protiv klimatskih promjena nemoguće provesti u djelo jer ne raspoložemo podacima i instrumentima potrebnima za mjerenje doprinosa programâ tom cilju, zbog čega se hitno treba pobrinuti za njihovu dostupnost;
- R. budući da fizička mobilnost omogućuje potpuno „uranjanje” u druge kulture i optimalne interakcije s njima; budući da su virtualna razmjena i učenje važna dopuna fizičkoj mobilnosti, no ne pružaju jednak doživljaj;
- S. budući da digitalne tehnologije također imaju ekološki otisak;
- T. budući da trenutačno postoji malo poticajnih mjera, osobito u području financija, na temelju kojih bi se sudionici triju programa mogli orijentirati na ekološki prihvatljivije oblike prijevoza i ponašanja; budući da su ekološki prihvatljiviji oblici prijevoza uglavnom manje dostupni i pristupačni;

Zajednički ciljevi triju programa

1. napominje da pojmovi klime i okoliša te mobilnosti čine tek dio ciljeva koji se nastoje ostvariti europskim zelenim planom; smatra da cilj nadilazi ekološka pitanja i usmjeren je na stvaranje pravednijeg društva za sve na temelju racionalnog i komplementarnog iskorištavanja resursa, odgovorne potrošnje i suživota kojim se poštuju razlike među ljudima, uzimajući u obzir regionalne i nacionalne komplementarnosti; naglašava da su nastavnici, umjetnici i stvaratelji jednako važni za ostvarenje društvene promjene i da programi Erasmus+ i Kreativna Europa i Europske snage solidarnosti imaju važnu ulogu u ostvarenju širih ciljeva europskog zelenog plana;
2. u tom smislu pozdravlja odlučnost mladih da pridonese naporima koje EU ulaže u održivost i odabir „održive zelene Europe” kao jednog od europskih ciljeva za mlade;
3. ističe važnost triju programa u promicanju suradnje i inovacija u europskim politikama u području mladih, obrazovanja i kulture te pozitivnog društvenog i gospodarskog učinka mobilnosti; naglašava da programi mogu pridonijeti razvoju kreativnih i inovativnih rješenja koja će osigurati neometano odvijanje obrazovnih i kulturnih aktivnosti u slučaju krize kao što je ona uzrokovana bolešću COVID-19; poziva Komisiju i nacionalne agencije i centre da budu fleksibilni i pruže podršku sudionicima i nositeljima projekata kako bi oni mogli nastaviti provoditi svoje aktivnosti na održiv način i nakon pandemije;
4. ističe potrebu za polaznom procjenom doprinosa programâ okolišnim i klimatskim ciljevima i njihova utjecaja na te ciljeve na kojoj će se temeljiti buduća provedba; izražava žaljenje zbog toga što Komisija za nove programe nije predložila nikakve pokazatelje u vezi s okolišem, klimom i održivošću; stoga poziva Komisiju da predloži suzakonodavcima konkretne pokazatelje koji će se ugraditi u propise kojima se uređuju programi nove generacije; smatra da se pokazatelji moraju pažljivo odrediti na temelju opsežnih istraživanja i zajedničke metodologije te uključivati detaljnu analizu doprinosa programâ ekološkim i klimatskim ciljevima (npr. putem ciljeva i poziva na podnošenje projekata) i njihova utjecaja na okoliš (npr. putem oblika putovanja koji se podupiru); naglašava da se ti pokazatelji moraju temeljiti na značajkama pojedinih korisnika programa kako bi se izbjeglo prekomjerno opterećenje; poziva na to da se izvješće s prikupljenim podacima podnosi Parlamentu i objavljuje jednom godišnje;

utorak, 15. rujna 2020.

5. poziva Komisiju da sustavno bilježi i izračunava ugljični otisak prijevoza po sudioniku; smatra da je u tu svrhu primjereno upotrijebiti Alat za mobilnost kao i proširiti upotrebu tog alata na sve sektore programa Erasmus+ te na Europske snage solidarnosti; poziva Komisiju da analizira mogućnost izrade sličnih alata izračuna za putovanja u okviru programa Kreativna Europa; potiče Komisiju da, osim svojim izvješćima o programima, omogući jednostavan javni pristup i svim relevantnim prikupljenim podacima uz isticanje najboljih praksi; podsjeća da svi digitalni alati i aplikacije moraju biti u skladu sa zakonodavstvom o zaštiti podataka;
6. naglašava da provedbena tijela imaju pozitivnu i aktivnu ulogu u predlaganju načina na koji bi budući programi najbolje mogli odgovoriti na pitanja u području zaštite okoliša te načina na koji treba usmjeriti korisnike da postanu osjetljiviji na ekološke probleme; smatra da je potrebno utvrditi, koordinirati i ocijeniti dobre prakse koje već primjenjuju nacionalne agencije i centri kao i nositelji projekata; poziva Komisiju da surađuje s dionicima u izradi i objavi popis preporuka na temelju analize dobrih praksi; preporučuje razvoj oznake kojom će se potvrditi ekološki odgovorne prakse i nagraditi inovativni i perspektivni ekološki projekti u okviru pojedinih programa te povećati njihova vidljivost;
7. ističe manjak informacija o mogućnostima financiranja projekata posvećenih okolišu, klimi i održivosti u okviru triju programa; poziva Komisiju i nacionalne agencije i centre da u tom pogledu unaprijede komunikaciju i povećaju vidljivost pitanja zaštite okoliša u okviru projekata i među organizacijama i sudionicima koji su korisnici programa;
8. poziva glavne dionike programâ da obavještavaju sudionike o primjerima dobrih ekoloških i potrošačkih praksi koje se mogu primjenjivati u svakodnevnom životu tijekom sudjelovanja u programu te da ih aktivno promiču i informiraju sudionike o utjecaju njihovih aktivnosti na okoliš; smatra da bi za to mogao biti učinkovit skup digitalnih alata, uključujući internetske tečajeve prije mobilnosti, a možda i digitalnu aplikaciju;
9. ističe da organizacije koje primaju sudionike imaju ključnu ulogu, uključujući „zelene urede” i postojeće mreže u odredišnim gradovima, kao i važnost postojećih mreža, primjerice bivših sudionika programa Erasmus+, za promicanje održivog načina života putem razmjene praktičnih preporuka i korisnih savjeta na lokalnoj razini, u gradu, regiji ili zemlji u kojoj se nalaze;
10. poziva Komisiju da potakne nacionalne agencije, centre i nositelje projekata da se upišu u sustav EMAS (sustav upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja EU-a) kako bi ocijenili, objavili i poboljšali svoje ekološke rezultate i poboljšali održivost svojih aktivnosti; poziva Komisiju da potiče i koordinira inicijative nacionalnih agencija i centara za smanjenje ekološkog otiska, primjerice upotrebom održivih promotivnih materijala, racionalnom organizacijom putovanja, povećanom upotrebom videokonferencijskih alata i smanjenjem količine otpada; smatra da će održive prakse nacionalnih agencija i centara potaknuti sudionike na usvajanje održivijih potrošačkih navika;
11. poziva Komisiju i nacionalne agencije i centre da utvrde kriterije koji će omogućiti uključivanje ekoloških aspekata u ocjenjivanje projekata i time promiču zelenije prakse, uz neprekidno poštovanje načela slobode stvaranja i ocjenjivanje svakog projekta u skladu s ciljevima programa;
12. naglašava potencijal i vrijednost virtualnog učenja i razmjene kada je riječ o omogućavanju daljnjeg provođenja programâ mobilnosti u izvanrednim okolnostima uzrokovanim krizom zbog bolesti COVID-19; poziva Komisiju da potiče uporabu virtualnih formata kao dodatka fizičkoj mobilnosti, kada je to moguće, radi smanjenja nepotrebnog putovanja i omogućavanja onima koji ne mogu putovati da sudjeluju u programima;
13. poziva Komisiju da potiče sudionike i omogući im da biraju one vrste prijevoza koje najmanje onečišćuju, kao što je željeznički, bez stigmatiziranja, diskriminiranja i isključivanja sudionika kojima je jedina opcija putovanje zrakoplovom; poziva na to da se pritom posebna pozornost posveti najudaljenijim regijama, osobito ruralnim i udaljenim područjima;
14. poziva Komisiju da revidira postojeća financijska pravila kako bi se u potpunosti nadoknadili dodatni troškovi prijevoza i vrijeme potrebno za putovanje koji proizlaze iz korištenja ekološkim oblicima prijevoza te da bi se dodatno vrijeme za putovanje uzelo u obzir pri dodjeljivanju bespovratnih sredstava; poziva Komisiju i države članice da uspostave učinkovite programe financijske pomoći kako bi osigurale da im mogu pristupiti osobe kojima je to potrebno;

utorak, 15. rujna 2020.

15. poziva Komisiju da prvenstveno u kontekstu planiranog projekta Europska godina željeznice 2021. sklopi partnerstva s europskim željezničkim prijevoznicima kako bi sudionici uslugu plaćali po povlaštenim cijenama; ističe da bi se slične inicijative mogle osmisliti i za autobusne prijevoznike, osobito za udaljena i ruralna područja i područja u kojima ne voze vlakovi;

16. uviđa da sudionici programâ putuju zemljom domaćinom, ali i izvan nje kako bi istražili lokalnu kulturu; poziva nacionalne agencije i centre te projektno osoblje da potiču „sporo putovanje”, ekološki turizam i korištenje ekološki održivim opcijama putovanja pri putovanju na udaljena, ali i lokalna odredišta;

17. napominje da pametna uporaba digitalnih tehnologija, umjetne inteligencije i robotike ima potencijal za povećanje socijalne uključenosti i smanjenje ugljičnog otiska programâ; ističe potrebu rješavanja problema digitalnog jaza osiguravanjem pristupa digitalnoj infrastrukturi i opremi te usvajanjem digitalnih vještina, koji su neophodni za pametnu digitalnu transformaciju; u tom pogledu naglašava važnost ambicioznijeg Akcijskog plana za digitalno obrazovanje, koji će se poduprijeti prvenstveno putem programa Erasmus+;

18. istovremeno ističe da širenje digitalizacije može utjecati na okoliš; podsjeća da sva tri programa podrazumijevaju uporabu digitalnih alata, naročito program Kreativna Europa, i poziva Komisiju da uzme u obzir njihov digitalni utjecaj na okoliš; potiče Komisiju da istraži rješenja za smanjenje ekološkog otiska digitalnih alata, uključujući internetske stranice i softvere, koji se upotrebljavaju u okviru programâ; poziva glavne dionike programa da promiču uporabu ekološki prihvatljivijih digitalnih alata; ističe da je potrebno zajedničko oblikovanje politika za budući digitalni program i europski zeleni plan kako bi se načela digitalne transformacije povezala s politikom zaštite okoliša;

19. naglašava da će troškovi učinkovitih mjera za ekologizaciju programa Erasmus+ i Kreativna Europa te Europskih snaga solidarnosti biti visoki i da nove mjere ne smiju dodatno iscrpiti ionako ograničena sredstva za programe; u tom smislu upućuje na vrijednost promicanja učinkovitih sinergija i komplementarnosti s drugim relevantnim programima financiranja, kao što su strukturni fondovi, Fond za pravednu tranziciju, LIFE, InvestEU i Obzor Europa, osobito u okviru klastera „Kultura, kreativnost i uključivo društvo” u okviru stupa II., kao i postojećom zajednicom znanja i inovacija o klimi, ali i Europskim institutom za inovacije i tehnologiju, posebno prijedlogom da obuhvati zajednicu znanja i inovacija, koja se bavi kulturnim i kreativnim sektorom;

20. podsjeća da su brojni korisnici triju programa često male organizacije koje se ne mogu nositi sa složenim administrativnim zahtjevima; stoga poziva Komisiju da pruži smjernice nacionalnim agencijama i centrima te podupire i potiče dijalog s dionicima kako bi se osigurala konkretna provedba sinergija;

Program Erasmus+

21. poziva Komisiju da među načela Povelje Erasmus+ za visoko obrazovanje uvrsti poštovanje okoliša, dobre okolišne prakse i zaštitu okoliša; poziva Komisiju da primijeni taj pristup u svim sektorima obuhvaćenima programom te da poduzme mjere za osiguravanje poštovanja navedenih načela; potiče suradnju nacionalnih agencija, partnerskih sveučilišta i studentskih udruženja kako bi se informacije i savjeti o održivosti i dobrim okolišnim praksama ugradili u aktivnosti dočeka i integracije studenata;

22. ističe potencijal Europskih sveučilišta i centara izvrsnosti za strukovno obrazovanje i osposobljavanje, koji bi mogli uspostaviti programe izvrsnosti u području zaštite okoliša, klime i održivosti usmjerene na obrazovanje i osposobljavanje širokog kruga dionika i polaznika te podupirati istraživačke projekte koji se bave tim pitanjima; naglašava da će nove inicijative to omogućiti jedino ako se za program Erasmus+ osiguraju dostatna sredstva iz višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027.;

23. napominje da uvođenje europske studentske iskaznice u budućnosti može biti bitan korak na temelju kojeg bi sudjelovanje u programu Erasmus+ postalo ekološki prihvatljivije jer bi uključivalo prelazak s papirnatog na pojednostavljeni digitalni postupak, koji mora biti kvalitetan, ukljuživ i dostupan, uz istodobno lakše upravljanje ciklusom mobilnosti; napominje da se europska studentska iskaznica može razviti tako da omogućava pristup uslugama koje će promovirati ekološki prihvatljivije životne navike; poziva Komisiju da nastoji ubrzati uvođenje europske studentske iskaznice;

utorak, 15. rujna 2020.

24. podsjeća na to da internetske platforme za podršku, napredno učenje i mogućnosti osposobljavanja (SALTO) u sklopu programa predstavljaju izvrstan izvor informacija i savjeta za nositelje projekata; poziva Komisiju da uspostavi platformu SALTO za ekologizaciju;

25. naglašava vrijednost mreže e-Twinning, koju nastavnici upotrebljavaju za izradu i razmjenu obrazovnih modula, posebno u pogledu teme za 2020.: održivosti i klimatskih promjena; poziva Komisiju da što više širi godišnje izvješće o tom prioritetu kao i priručnik za nastavnike; u tom pogledu podsjeća na važnost razvoja platformi za e-učenje na europskoj razini, koje u slučaju krize, kao što je kriza uzrokovana bolešću COVID-19, omogućuju kontinuitet poučavanja;

26. poziva Komisiju i države članice da poduzmu mjere za podupiranje uvrštavanja klimatskih promjena i održivosti u školski kurikulum na razini osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja; smatra da ključne mjere 2 i 3 programa Erasmus+ mogu pomoći u tome putem ciljanih poziva na podnošenje prijedloga o edukaciji o okolišu i razmjene najboljih praksi između škola i nastavnika;

27. poziva Komisiju da u svoje inicijative za koordinaciju Europskog prostora visokog obrazovanja i europskog prostora obrazovanja uvrsti popis ekoloških kriterija za regionalna i nacionalna obrazovna tijela u vezi s infrastrukturom dostupnom za obrazovanje, uključivanjem ustanova u mreže javnog prijevoza te jamčenjem poštovanja okoliša i energetske resursa;

28. ističe da je program Erasmus+ ključan za informiranje Europljana, a osobito mlađih generacija, zahvaljujući podupiranju formalnog i neformalnog obrazovanja i osposobljavanja jer ih potiče da zauzmu aktivan i upućen stav u pogledu održivosti i relevantnih politika i da postanu angažirani i savjesni građani budućnosti; u tom pogledu ističe iznimno važnu ulogu organizacija mladih i civilnog društva u razmjeni najboljih praksi i provedbi projekata kojima se mlađe generacije informiraju o pitanju održivosti; smatra da bi Erasmus+ trebao pridonositi produblivanju znanja o klimatskim promjenama i okolišu među mladima u radnom odnosu;

29. traži da se u dijelu programa koji je posvećen sportu podupiru projekti suradnje među sportskim udrugama na temu zaštite okoliša i prirode, zdravog i održivog načina života, inovacija koje su usmjerene na ekološki prihvatljivije prakse u sportu i organizacije održivih amaterskih sportskih događanja; ističe da je potrebno sportska događanja učiniti ekološki prihvatljivijima i smatra da u tom pogledu Erasmus+ može pomoći u razvoju i promicanju najboljih praksi; smatra da bi volonteri Europskih snaga solidarnosti mogli poduprijeti organiziranje održivih amaterskih sportskih događanja;

30. smatra da bi dugoročni programi koji se provode na lokalnoj razini i promicanje mobilnosti zaposlenika lokalnih sportskih organizacija mogli povećati njihovu informiranost te tako doprinijeti organizaciji ekološki prihvatljivijih sportskih događanja; poziva na to da se fokus Europskog tjedna sporta stavi na pitanja zaštite okoliša, klime i održivosti;

31. ističe važnost održivog uključivanja sudionika u lokalnu zajednicu s ciljem ostvarivanja aktivnog građanstva i kulturne razmjene kao ključnog elementa programa Erasmus+; poziva Komisiju da istraži programske aktivnosti koje se mogu uspostaviti u rijetko naseljenim ruralnim područjima u kojima aktivan angažman zajednice može pridonijeti, primjerice, promicanju zaštite prirode i kustovstva kulturne baštine;

32. ističe mogućnost uspostavljanja veze s programom Škola ambasadora Europskog parlamenta kako bi se oba programa oplemenila i uključivala sudionike u lokalnoj zajednici i pomogla lokalnim studentima da steknu znanja o europskom građanstvu;

Europske snage solidarnosti

33. podsjeća na to da se zaštita okoliša smatra važnim solidarnim djelovanjem unutar Europskih snaga solidarnosti, u skladu s važećom pravnom osnovom, prijedlogom Komisije koji se odnosi na novi program za Europske snage solidarnosti nakon 2020. te stajalištem Parlamenta u prvom čitanju;

utorak, 15. rujna 2020.

34. smatra da oznaka kvalitete koju svaka organizacija koja šalje ili prima dobrovoljca mora imati prije sudjelovanja u aktivnostima Europskih snaga solidarnosti s vremenom treba obuhvatiti provedbu dobrih ekoloških praksi; podsjeća da su organizacije koje sudjeluju u Europskim snagama solidarnosti najčešće mala udruženja; stoga tvrdi da im je potrebna prilagođena potpora da bi usvojile održivije prakse;

35. podsjeća na to da Komisija može objaviti pozive za podnošenje tematskih projekata; u tom kontekstu poziva Komisiju da u većoj mjeri promiče one dimenzije Europskih snaga solidarnosti koje se tiču okoliša, klime i održivosti, što će postići povećanjem vidljivosti projekata na platformi PASS;

36. poziva nacionalne agencije nadležne za Europske snage solidarnosti da aktivno podupiru i savjetuju organizacije pošiljateljice i primateljice; ističe da one također mogu identificirati područje primjene i pridonijeti razvoju ekoloških projekata na terenu te osigurati senzibilizaciju volontera u pogledu dobrih ekoloških praksi u njihovom radu i svakodnevnom životu; potiče stvaranje digitalnih alata kojima se olakšava širenje i razmjena dobrih praksi i iskustava među sudionicima;

37. poziva Komisiju i nacionalne agencije da promiču projekte povezane s manje popularnim odredištima kako bi potaknule razvoj lokalnog gospodarstva i održivosti, istovremeno potičući istraživanje tih novih odredišta;

Kreativna Europa

38. naglašava golem potencijal kulturnog i kreativnog sektora za poticanje održivog djelovanja građana; napominje da muzeji, kulturni i društveni centri, izvedbene umjetnosti, književnost, likovna umjetnost i međuumjetničke inicijative mogu promicati održivost i pridonositi zaokretu u klimatskim kretanjima, pod uvjetom da su na raspolaganju dovoljna sredstva; naglašava važnost održivosti i dobre ekološke prakse u očuvanju materijalne i nematerijalne kulturne baštine;

39. poziva Komisiju i nacionalne centre da se savjetuju s dionicima iz kulturnog i kreativnog sektora i prikupe informacije o postojećim poveljama u različitim područjima umjetničkog djelovanja s ciljem izrade povelje s ekološkim načelima kojih se moraju pridržavati svi sudionici programa; smatra da o postupku utvrđivanja odgovarajućih načela treba odlučivati sektor, da je njime potrebno omogućiti uzajamno učenje i šire shvaćanje pitanja na koja se mora odgovoriti, a koja trebaju obuhvaćati recikliranje, kružno gospodarstvo i promjene ponašanja među stvarateljima i korisnicima kulturnih sadržaja;

40. poziva Komisiju da pokrene sveobuhvatno istraživanje i da na temelju savjetovanja s dionicima razvije sektorsku strategiju i vodič dobrih ekoloških praksi u području audiovizualne i kulturne proizvodnje, širenja i organizacije događanja, posebno u pogledu prometa, energetike, učinkovitosti resursa i gospodarenja otpadom, koji bi postao standard za projekte koji se financiraju iz tog programa; podsjeća da se takve prakse ne smiju standardizirati nauštrb kvalitetnih kulturnih i audiovizualnih projekata ili događanja;

41. naglašava važnost zelene javne nabave za osiguravanje pružanja održivih i ekološki prihvatljivih proizvoda i usluga za kulturna događanja; poziva Komisiju da utvrdi zajedničke kriterije zelene javne nabave za kulturni sektor i razvije alat za ocjenjivanje utjecaja kulturnih događanja na okoliš; nadalje ističe utjecaj proizvodnje audiovizualnih sadržaja na okoliš i poziva Komisiju da putem potprograma MEDIA u okviru programa Kreativna Europa promiče najbolje prakse u audiovizualnom sektoru koje se odnose na održivost, energetska učinkovitost i zaštitu okoliša;

42. poziva Komisiju da u kriterije za odabir i ocjenu europskih prijestolnica kulture uključi održivost i poštovanje načela zaštite okoliša; inzistira na tome da europske prijestolnice kulture moraju poštovati i odredbe povelje u kojoj su utvrđena navedena ekološka načela;

43. poziva Komisiju da u okviru međusektorske komponente omogući osnivanje europske mreže savjetnika za pitanja okoliša, klime i održivosti koji bi svoje usluge pružali nositeljima projekata i centrima programa Kreativna Europa; smatra da se najbolje prakse trebaju razmjenjivati i objavljivati;

o

o o

44. upućuje predsjednika da dostavi ovu rezoluciju Vijeću, Komisiji, državama članicama te nacionalnim agencijama i centrima koji su nadležni za provođenje triju programa.

srijeda, 16. rujna 2020.

P9_TA(2020)0212

Uloga EU-a u zaštiti i obnovi svjetskih šuma

Rezolucija Europskog parlamenta od 16. rujna 2020. o ulozi EU-a u zaštiti i obnovi svjetskih šuma (2019/2156(INI))

(2021/C 385/02)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke 11., 191., 1. i 208.,
- uzimajući u obzir presudu Suda Europske unije od 17. travnja 2018. (¹),
- uzimajući u obzir ciljeve održivog razvoja Ujedinjenih naroda za razdoblje 2015. – 2030.,
- uzimajući u obzir Pariški sporazum koji je postignut na 21. sjednici Konferencije stranaka Okvirne konvencije UN-a o promjeni klime (UNFCCC),
- uzimajući u obzir Konvenciju o biološkoj raznolikosti iz 1992., globalni Strateški plan za biološku raznolikost 2011. ciljeve biološke raznolikosti iz Aichija,
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 23. srpnja 2019. naslovljenu „Pojačanje djelovanja EU-a za zaštitu i obnovu svjetskih šuma” (COM(2019)0352),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. prosinca 2019. naslovljenu „Europski zeleni plan” (COM(2019)0640) i Rezoluciju Parlamenta od 15. siječnja 2020. o europskom zelenom planu (²),
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 20. svibnja 2020. naslovljenu „Strategija EU-a o biološkoj raznolikosti za 2030., Vraćanje prirode u naš život” (COM(2020)0380),
- uzimajući u obzir Akcijski plan EU-a za ljudska prava i demokraciju za razdoblje 2020. – 2024., vanjsku politiku EU-a o autohtonim narodima iz 2016., zaključke Europskog vijeća o autohtonim narodima od 15. svibnja 2017. i Konsenzus EU-a o razvoju iz 2017.,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 28. studenoga 2018. naslovljenu „Čist planet za sve – Europska strateška dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo” (COM(2018)0773),
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 20. rujna 2013. naslovljenu „Nova strategija EU-a za šume: za šume i sektor koji se temelji na šumama” (COM(2013) 0659),
- uzimajući u obzir završno izvješće Komisije iz 2013. Naslovljenu „Utjecaj potrošnje u EU na krčenje šuma: Sveobuhvatna analiza utjecaja potrošnje u EU na krčenje šuma”,
- uzimajući u obzir studiju izvedivosti o mogućnostima unapređenja djelovanja EU-a za suzbijanje krčenja šuma iz 2018., koju je naručila Glavna uprava Europske komisije za okoliš,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 17. listopada 2008. pod nazivom „Suočavanje s izazovima krčenja i propadanja šuma kako bi se spriječile klimatske promjene i gubitak biološke raznolikosti” (COM(2008)0645),

(¹) Presuda Suda od 17. travnja 2018., Europska komisija protiv Republike Poljske, C-441/17, EU:C:2018:255.

(²) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0005.

srijeda, 16. rujna 2020.

- uzimajući u obzir Akcijski plan EU-a za provedbu zakona, upravljanje i trgovinu u području šuma (FLEGT) iz 2003., dobrovoljne sporazume o partnerstvu o provedbi zakona, upravljanju i trgovini u području šuma s trećim zemljama i Plan rada EU-a za FLEGT za razdoblje 2018. – 2022.,
 - uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća UN-a za ljudska prava od 21. ožujka 2019. o priznavanju doprinosa aktivista za zaštitu ljudskih prava ostvarivanju ljudskih prava, zaštiti okoliša i održivom razvoju,
 - uzimajući u obzir izvješće Organizacije za hranu i poljoprivredu UN-a (FAO) pod nazivom „Stanje svjetskih šuma 2020.”,
 - uzimajući u obzir Strateški plan UN-a za šume za razdoblje 2017. – 2030.,
 - uzimajući u obzir posebna izvješća Međuvladina panela o klimatskim promjenama koja se bave klimatskim promjenama, dezertifikacijom, degradacijom tla, održivim upravljanjem zemljištem, sigurnošću opskrbe hranom i prisutnošću stakleničkih plinova u zemljišnim ekosustavima te njegovo peto izvješće o procjeni klimatskih promjena iz 2014.: „Utjecaji, prilagodba i osjetljivost”,
 - uzimajući u obzir Globalno izvješće o procjeni o biološkoj raznolikosti i uslugama ekosustava koje je objavila Međuvladina znanstveno-politička platforma za biološku raznolikost i usluge ekosustava (IPBES) od 31. svibnja 2019.,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. siječnja 2020. o 15. sastanku Konferencije stranaka Konvencije o biološkoj raznolikosti ⁽³⁾,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 28. studenoga 2019. o klimatskoj i okolišnoj krizi ⁽⁴⁾,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. rujna 2018. o transparentnom i odgovornom upravljanju prirodnim resursima u zemljama u razvoju: šume ⁽⁵⁾,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 4. travnja 2017. o palminu ulju i krčenju prašuma ⁽⁶⁾,
 - uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir mišljenja Odbora za razvoj, Odbora za međunarodnu trgovinu, Odbora za poljoprivredu i ruralni razvoj i Odbora za industriju, istraživanje i energetiku,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane (A9-0143/2020),
- A. budući da je u razdoblju od 1990. do 2016. izgubljeno 1,3 milijuna četvornih kilometara svjetskih šuma, što je štetno utjecalo na biološku raznolikost, klimu, ljude i gospodarstvo; budući da unatoč svim dosadašnjim naporima, brojne međunarodne obveze povezane sa šumama, poput cilja 15,2 UN-ovih ciljeva održivog razvoja ⁽⁷⁾ i cilja 5. Konvencije o biološkoj raznolikosti ⁽⁸⁾ iz Aichija, nisu na pravom putu da se na odgovarajući način osiguraju trenutnim politikama; budući da izvješće Europske agencije za okoliš naslovljeno „Europsko okruženje – stanje i izgledi 2020.” napominje da je „šumsko područje u Europi uglavnom bilo stabilno tijekom posljednja dva desetljeća”, ali upozorava i da „je postignuto malo poboljšanje u statusu zaštite šumskih staništa i vrsta od 2013.” te da su „prirodne [...] i ljudske -smetnje [...] prijetnje europskim šumama”;
- B. budući da je 17 ciljeva održivog razvoja međusobno povezano i nedjeljivo; budući da bi se napretci u postizanju održive poljoprivrede, sigurnosti opskrbe hranom i održivog upravljanja šumama – ključnih elemenata ciljeva održivog razvoja – trebali ostvarivati istodobno;

⁽³⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0015.

⁽⁴⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0078.

⁽⁵⁾ SL C 433, 23.12.2019., str. 50.

⁽⁶⁾ SL C 298, 23.8.2018., str. 2.

⁽⁷⁾ Podcilj 15.2: do 2020. promovirati provedbu održivog upravljanja svim vrstama šuma, zaustaviti krčenje šuma, obnoviti iskrčene šume i značajno povećati pošumljavanje i ponovno pošumljavanje na globalnoj razini.

⁽⁸⁾ Podcilj 5: do 2020. stopa gubitka svih prirodnih staništa, uključujući šume, u najmanju ruku se prepolovljuje i, gdje je to izvedivo, približava nuli, a krčenje i fragmentacija značajno se smanjuju.

srijeda, 16. rujna 2020.

- C. budući da šume daju ključan doprinos ublažavanju i prilagodbi klimatskih promjena i budući da, nasuprot tome, krčenje šuma, posebno tropsko krčenje, čini ključan doprinos klimatskim promjenama; budući da su emisije koje nastaju zbog upotrebe i prenamijene zemljišta, uglavnom zbog krčenja šuma, drugi najveći uzrok klimatskih promjena, nakon spaljivanja fosilnih goriva te da prouzročuju gotovo 12 % svih emisija stakleničkih plinova; budući da šume također udovoljavaju 80 % globalne biološke raznolikosti, doprinose mjerama za smanjenje rizika od katastrofa putem rješenja koja se temelje na prirodi i podupiru egzistenciju oko 25 % svjetske populacije, istovremeno predstavljajući velik dio zemljišta koje tradicionalno naseljavaju autohtoni narodi, te doprinose zdravlju ljudi, utjelovljujući nezamjenjive kulturne, društvene i duhovne vrijednosti;
- D. budući da će zbog klimatskih promjena i gubitka biološke raznolikosti doći do češćih i snažnijih pojava prirodnih poremećaja kao što su suše, poplave, oluje, najezde štetočina, erozije i požari, što će također prouzročiti rastuću štetu svjetskim šumama, kako navodi Međuvladin panel o klimatskim promjenama; budući da je povećanje ulaganja u prirodna rješenja jedan od troškovno najučinkovitijih načina za borbu protiv emisija i zaštitu ključnih ekosustava te istodobno poboljšanje egzistencije, otpornosti i sigurnosti opskrbe hranom;
- E. budući da postoji potreba za dalekosežnim, ambicioznim i usklađenim djelovanjem utemeljenim na političkoj i društvenoj volji te za zaštitom i obnovom svjetskih šuma;
- F. budući da intenzivniji naponi usmjereni na zaštitu i obnovu šuma te povećanje količine i kvalitete šumskih ekosustava moraju imati ključnu ulogu u politikama EU-a država članica i u ostvarivanju ciljeva europskog zelenog plana; budući da je za ograničavanje globalnog zagrijavanja i rješavanje problema gubitka biološke raznolikosti ključno da se šume zaštite i obnove te da se njima upravlja na način kojim se maksimalno povećava njihov kapacitet za skladištenje ugljika i zaštitu biološke raznolikosti; budući da prašume pružaju više skladištenja ugljičnog dioksida i osnovnih staništa koja nedostaju mlađim i novozasađenim šumama;
- G. budući da prema FAO-ovom Izvješću o stanju šuma u svijetu 2020., „širenje poljoprivrede i dalje ostaje glavni pokretač krčenja šuma”, uz širenje urbanih područja, razvoj infrastrukture i rudarstvo; budući da postoji potreba za bliskom suradnjom s partnerskim zemljama EU-a i različitim dionicima kako bi se poboljšale inovativne i pozitivne interakcije između poljoprivrede i šumarstva radi izgradnje održivih poljoprivrednih sustava i poboljšanja sigurnosti hrane; budući da je EU također neizravno uključen u krčenje šuma i propadanje svjetskih šuma i drugih prirodnih ekosustava uvozom i potrošnjom roba povezanih s krčenjem šuma, kao što su soja, palmino ulje, guma, kukuruz, govedina, koža i kakao; budući da potrošnja EU-a čini otprilike 10 % globalnog udjela u krčenju šuma što je vidljivo iz ukupne konačne potrošnje;
- H. budući da je u istraživanju koje je nedavno provela organizacija Global Witness otkriveno da su u razdoblju od 2013. do 2019. financijske ustanove sa sjedištem u EU-u bile glavni međunarodni izvor financijskih sredstava za šest poljoprivrednih poduzeća koja se povezuje s uništavanjem šuma na području Amazonije, porječja Konga i Papue Nove Gvineje, a kojima su pružile potporu u iznosu od 7 milijardi EUR⁽⁹⁾;
- I. budući da trenutačne obveze poduzeća i banaka za rješavanje pitanja krčenja šuma nisu dovele do promjena u ponašanju potrebnih za zaustavljanje tog katastrofalnog uništavanja okoliša;
- J. budući da je negativan utjecaj Direktive o obnovljivoj energiji na svjetske šume i šume EU-a zahtijevao preinaku te direktive⁽¹⁰⁾; budući da uvedene promjene neće dovesti do rješavanja problema;
- K. budući da bi bespovratna sredstva namijenjena proizvodnji bioenergije iz drva trebalo preusmjeriti na energetske učinkovitost i energiju iz obnovljivih izvora;

⁽⁹⁾ <https://www.globalwitness.org/en/campaigns/forests/why-eu-action-tackle-deforestation-should-not-let-finance-hook/>

⁽¹⁰⁾ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.).

srijeda, 16. rujna 2020.

- L. budući da se primjenjiva pravila iz Direktive o energiji iz obnovljivih izvora temelje na shvaćanju da je sječa u energetske svrhe održiva i ne utječe na klimu te omogućuje obnavljanje resursa u odgovarajućem razdoblju; budući da je to shvaćanje pogrešno;
- M. budući da će učinkovitija zaštita svjetskih šuma i drugih prirodnih ekosustava zahtijevati djelovanje na svim razinama, uključujući regulatorne mjere i strože provođenje važećeg zakonodavstva te ulaganje velikih javnih i privatnih sredstava; budući da se to može postići jedino osiguravanjem dosljednosti politika u svim sektorima te dosljednosti unutarnjih i vanjskih politika EU-a, primjenom načela „nenanošenja štete“;
- N. budući da su povećana zaštita i obnova šuma i drugih prirodnih ekosustava, kao i održivo gospodarenje šumama, važni za očuvanje sredstava za život autohtonih naroda i lokalnih zajednica, pružanje mogućnosti za društveni i gospodarski razvoj i stvaranje radnih mjesta te omogućavanje razvijanje održivih biogospodarstava, istovremeno poboljšavajući usluge ekosustava i štiteći biološku raznolikost; budući da su šume zeleni gospodarski sektor s potencijalom stvaranja 10 – 16 milijuna radnih mjesta diljem svijeta;
- O. budući da šume mangrova imaju iznimno važnu ulogu u ekosustavu jer pohranjuju velike količine ugljika, važno su mrjestilište za brojne vrste riba koraljnih grebena i štite koraljne grebene od opterećenja hranjivim tvarima i sedimentima, a obalna područja od poplava; budući da su donedavno šume mangrova pokrivala više od tri četvrtine obala tropskih mora, ali da je gotovo polovina njih nestala zbog razvoja obale, akvakulture, zagađenja i neodržive upotrebe;
- P. budući da je prenamjena šuma mangrova zaslužna za 10 % emisija ugljika nastalih krčenjem šuma, iako mangrove čine samo 0,7 % tropskih šuma ⁽¹⁾;
- Q. budući da financijska sredstva EU-a za potporu zaštiti i obnovi šuma i održivom upravljanju šumama u partnerskim zemljama nisu dostatna s obzirom na razmjere problema; budući da je zaštitu i obnovu šuma i drugih prirodnih ekosustava te održivo upravljanje njima, kao i njihove dodatne koristi i aspekte iz područja ljudskih prava potrebno bolje integrirati u mehanizme financiranja EU-a;
- R. budući da EU i njegove države članice imaju dugu tradiciju i stručno znanje u području održivog gospodarenja šumama i mogu ih koristiti za pomoć u izgradnji -kapaciteta u tom području u drugim zemljama;
- S. budući da se autohtoni narodi, lokalne zajednice i aktivisti za zaštitu okoliša sve češće susreću s prijetnjama i podvrgnuti su zastrašivanju, suočavajući se s kršenjima ljudskih prava u svojim naporima usmjerenima na zaštitu šuma, zemljišta i okoliša;
- T. budući da se izgledi za prijelaz patogena kao što su virusi s divljih i domaćih životinja na ljude (zoonoze) mogu povećati zbog uništenja i mijenjanja prirodnih ekosustava;
- U. budući da su za održivu i učinkovitu politiku o šumama potrebne pouzdane informacije o šumskim resursima, njihovu stanju i načinu na koji se njima upravlja i na koji se koriste, kao i pouzdane informacije o promjeni uporabe zemljišta;
- V. budući da su šume i vrijednosni lanac koji se temelji na šumama ključni za daljnji razvoj kružnog biogospodarstva jer osiguravaju radna mjesta i gospodarsko blagostanje u ruralnim i urbanim područjima, pružaju usluge ublažavanja klimatskih promjena i nude zdravstvenu korist;

1. pozdravlja komunikaciju Komisije „Pojačanje djelovanja EU-a za zaštitu i obnovu svjetskih šuma” i smatra je dobrim temeljem za odlučno djelovanje; slaže se s pet prioriteta predstavljenih u komunikaciji; naglašava da su svi ovi prioriteti neophodni za zaustavljanje i uklanjanje krčenja šuma i propadanja prirodnih ekosustava, posebno šuma, kao i gubitak biološke raznolikosti i s tim povezana kršenja ljudskih prava, te ih je potrebno provoditi brzo i dosljedno; podsjeća, međutim, da bi EU i njegove države članice trebale biti ambicioznije u svojim djelovanjima kako bi ispunile svoje obveze i riješile pitanje hitnosti krčenja i propadanja šuma u cijelom svijetu; ističe važnost sveobuhvatnog skupa mjera i inicijativa, uključujući nove regulatorne mjere koje su učinkovite, komplementarne, izvršive te uključuju praćenje;

⁽¹⁾ Donato, D. et al., 'Mangroves among the most carbon-rich forests in the tropics', *Nature Geoscience*, travanj 2011.

srijeda, 16. rujna 2020.

2. naglašava potrebu za priznavanjem nadležnosti, odgovornosti i sredstava EU-a na području zaštite šuma, uključujući europske šume kao dio svjetskih šuma, u okviru politike zaštite okoliša EU-a; ponavlja da uspjeh naših vanjskih djelovanja i odgovor naših partnera u pogledu zaštite njihovih šuma ovisi o tome koliko smo učinkoviti i ambiciozni kada je riječ o prirodnoj baštini; stoga poziva Komisiju i države članice da, u skladu s europskim zelenim planom i strategijom biološke raznolikosti do 2030., osiguraju najviše standarde zaštite okoliša i veću dosljednost između zadatka zaštite i obnove šuma i unutar EU-a i u vanjskom djelovanju;
3. podsjeća da se od EU-a i njegovih država članica očekuje da poduzmu hitne mjere radi zaštite i obnavljanja šuma kako bi ispunili svoje obveze u okviru ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda, Pariškog sporazuma, Strateškog plana za biološku raznolikost 2011. – 2020. i Strateškog plana UN-a za šume 2017. – 2030. i njegovih globalnih ciljeva u pogledu šuma;
4. naglašava ulogu šuma u povećanju otpornosti prema negativnim utjecajima klimatskih promjena; ističe potrebu za konkretnim i učinkovitim djelovanjem u okviru strategija i planova za klimatsku prilagodbu uvođenjem sinergija između mjera ublažavanja i mjera prilagodbe;
5. naglašava pozitivan doprinos šuma zdravlju ljudi i kvaliteti života građana te visoku okolišnu vrijednost u smislu sekvenciranja ugljika, skladištenja vode, kontrole erozije i pružanja zaštite od klizišta;
6. ističe činjenicu da prouzročitelji krčenja šuma nadilaze sam sektor šumarstva i povezani su sa širokim rasponom pitanja kao što su posjed zemljišta, zaštita prava autohtonog stanovništva, poljoprivredne politike, klimatske promjene, demokracija, ljudska prava i politička sloboda;
7. naglašava središnju ulogu žena pripadnica autohtonog stanovništva i poljoprivrednica u zaštiti šumskih ekosustava; međutim, sa zabrinutošću konstatira da žene nisu uključene u postupku upravljanja prirodnim resursima i da se ne jača njihova uloga u tome; smatra da rodna ravnopravnost u obrazovanju o šumarstvu ima ključnu ulogu u održivom upravljanju šumama, a ta bi se činjenica trebala odražavati u Akcijskom planu EU-a za provedbu zakona, upravljanje i trgovinu u području šuma (FLEGT);
8. poziva Komisiju da pojača napore za cjelovito rješavanje problema krčenja šuma pomoću dosljednog političkog okvira, osiguravajući pritom očuvanje ekosustava; podsjeća na važnost poštovanja vodećih načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima; podržava aktualne pregovore za uspostavu obvezujućeg instrumenta UN-a za transnacionalne korporacije i druga poduzeća u pogledu ljudskih prava i ističe da je važno da EU bude aktivno uključen u taj proces;
9. slaže se i naglašava upućivanje u komunikaciji Komisije na nezamjenjivu prirodu prašuma i poziva Komisiju i države članice da priznaju da zaštita primarnih šuma pruža izvanrednu korist za ublažavanje klime koja proizlazi iz količine i dugotrajnosti zaliha ugljika u njihovom ekosustavu; naglašava da pošumljavanje, provedeno na način koji je kompatibilan sa zaštitom i jačanjem lokalnih ekosustava, može pomoći u postizanju klimatske neutralnosti do 2050., uz napomenu da novozasađene šume ne mogu zamijeniti primarne šume; ističe da bi zaštita šuma trebala biti politički prioritet EU-a; ističe da bi EU trebao pružati primjer i osigurati provedbu međunarodnih socijalnih i okolišnih obveza EU-a i država članica, uključujući onih u pogledu klime, biološke raznolikosti i ljudskih prava;
10. poziva Komisiju i države članice da osiguraju učinkovitu provedbu postojećih prioritetnih područja i da uključe obvezujuće ciljeve za zaštitu i obnovu šumskih ekosustava, posebno prašuma, kao dio buduće strategije EU- za šume, koja bi trebala biti u potpunosti u skladu s prijedlogom navedenim u Strategiji EU-a za biološku raznolikost 2030. za obvezujuće ciljeve za obnovu i zaštićena područja; naglašava važnost pružanja odgovarajuće potpore i financiranja za te mjere;
11. naglašava da bi trebalo obratiti posebnu pozornost na mangrove i šume na obalnim područjima, koje su osobito pogođene klimatskim promjenama i predstavljaju sjajnu priliku za uvođenje politika očuvanja, prilagodbe i ublažavanja; žali zbog činjenice da se u komunikaciji Komisije ne spominju šume mangrove; naglašava da se 80 % kopnene biološke raznolikosti može naći u šumama i da su šume mangrove važne i sa stajališta klime i biološke raznolikosti, ali i za egzistenciju odgovarajućih lokalnih zajednica;

srijeda, 16. rujna 2020.

12. ističe ulogu civilnog društva u zaštiti okoliša i održivoj potrošnji te poziva Komisiju i države članice da u mjerama usmjerenima na šume osiguraju potpunu transparentnost i mogućnost sudjelovanja javnosti u mjerama koje se odnose na šume i korištenje zemljišta kako bi spriječile krčenje i propadanje šuma, promicale održivo i višenamjensko upravljanje šumama i podržale zaštitu i obnovu prirodnih šuma na regionalnoj i svjetskoj razini; ističe važnost uspostave platforme za dijalog s više dionika i država članica o krčenju i propadanju šuma te o načinima održivog povećanja šumskih površina u svijetu u svrhu izgradnje saveza, preuzimanja zajedničkih obveza za zaustavljanje krčenja šuma te razmjenu iskustava i informacija;
13. naglašava ključnu ulogu, prava i potrebu za potporom autohtonih naroda i lokalnih zajednica, uključujući žene, u zaštiti svjetskih šuma i procesu odlučivanja o šumama; osim toga, upoznat je s prijetnjama i kršenjima ljudskih prava s kojima se suočavaju; stoga poziva Komisiju da uzme u obzir njihovu ulogu i uključi ih u osmišljavanje, usvajanje, primjenu i provedbu mjera zaštite šuma, bilo na globalnoj, nacionalnoj ili podnacionalnoj razini ili na razini EU-a;
14. podsjeća da su mnogi poljoprivrednici svjesni da su šume sastavni dio krajolika koji je nužan za njegove relevantne ekološke, gospodarske i socijalne funkcije te su oduvijek nastojali zaštititi, koristiti i obnovljati šume te to i dalje čine; napominje da određene lokalne zajednice i autohtoni narodi stoljećima koriste tradicionalne poljoprivredne tehnike kako bi očuvali šume i da imaju posebna znanja o održivoj upotrebi zemlje;
15. podsjeća na to da autohtono stanovništvo, lokalne zajednice, mali poljoprivrednici i žene posjeduju neophodno znanje o šumama te o njemu uvelike ovise; poziva EU da kao pitanje socijalne pravde zajamči da im se prizna posjed zemljišta i ljudska prava, u skladu s dobrovoljnim smjernicama UN FAO-a o odgovornom upravljanju zemljišnim, ribarstvenim i šumskim resursima, Deklaracijom UN-a o pravima autohtonih naroda (UNDRIP) i Konvencijom Međunarodne organizacije rada (ILO) 169., kao i njihovo učinkovito sudjelovanje u osmišljavanju i provedbi razvojnih programa EU-a koji na njih utječu i u provedbi mjera za zaštitu šuma, oslanjajući se na iskustvo programa za provedbu zakona, upravljanje i trgovinu u području šuma (FLEGT);
16. podsjeća na važnost primjerenog pristupa pravosuđu, pravnim sredstvima i učinkovitoj zaštiti za zviždače u zemljama koje izvoze prirodne resurse kako bi se osigurala učinkovitost zakona ili inicijativa; poziva Komisiju i države članice da poveća svoju potporu aktivistima za zaštitu okoliša i šuma u EU-u i diljem svijeta;
17. pozdravlja predanost Komisije povećanju održivosti i transparentnosti lanaca opskrbe i ulaganja kako bi se osigurala potrošnja proizvoda iz lanaca opskrbe bez krčenja šuma; ponavlja važnost sveobuhvatnog skupa mjera i inicijativa u tom pogledu;
18. poziva Komisiju da, u razvoju svih tih mjera i inicijativa, razmotri i kako one mogu najbolje pridonijeti zaštiti drugih odgovarajućih prirodnih ekosustava s ozbiljnim rizikom od propadanja ili prenamjene;
19. smatra da je jedinstvena definicija koncepta lanca opskrbe koji nisu povezani s krčenjem šuma ključna za rješavanje problema proizvoda povezanih s krčenjem i propadanjem šuma; stoga poziva Komisiju da predloži ambicioznu definiciju; u tom kontekstu ističe snažnu povezanost između vrijednosnih lanaca temeljenih na šumama i ciljeva održivog razvoja;
20. napominje da je promicanje transparentnih programa certificiranja roba koje ne potječu od sječe šuma jedan od niza primjerenih alata; međutim, ističe da glavna svrha takvih programa mora biti borba protiv krčenja šuma;
21. poziva Komisiju da bez odgađanja provede studije o programima certificiranja i provjere u šumarskom sektoru i za proizvode na bazi drva te o programima certificiranja roba koje ne potječu od sječe šuma; poziva Komisiju da dostavi te studije Parlamentu na daljnje razmatranje, zajedno s predloženim daljnjim djelovanjima i mjerama kako bi se potaknuli stroži standardi i osigurala transparentnost sustava certificiranja i provjere treće strane;
22. pozdravlja najavu Komisije za daljnju integraciju pitanja krčenja šuma u znak za okoliš EU-a, zelenu javnu nabavu i druge inicijative u kontekstu kružnoga gospodarstva, kao dio sveobuhvatnog niza mjera i inicijativa za osiguranje lanaca opskrbe bez krčenja šuma;

srijeda, 16. rujna 2020.

23. ponavlja svoj zahtjev Komisiji da bez odgode predstavi prijedlog procjene učinka za zakonski okvir EU-a koji se temelji na dubinskim provjerama kako bi se osigurali održivi lanci opskrbe koji se ne temelje na krčenju šuma za proizvode i robu koji se stavljaju na tržište EU-a s posebnim naglaskom na suzbijanje najvažnijih pokretača uvezenog krčenja šuma; smatra da bi takav okvir trebao biti provediv i u skladu s međunarodnim standardima i obvezama, trebao bi se primjenjivati na cijeli lanac opskrbe nakon što se pažljivom procjenom zaključi da je funkcionalan i primjenjiv na sve sudionike na tržištu, uključujući MSP-ove, te da ga treba pratiti strog mehanizam primjene, uključujući učinkovite, razmjerne i odvraćajuće kazne; ističe da u tom pogledu mjere EU-a ne bi trebale dovesti do gubitka prihoda stanovništva u zemljama u razvoju, već do novih gospodarskih prilika i cjelokupne transformacije u održivije gospodarstvo; poziva Komisiju da iskaže potporu pitanju održivosti lanaca opskrbe, uključujući krčenje i propadanje šuma, na relevantnim međunarodnim forumima za robnu trgovinu;

24. poziva Komisiju da uvede obveze dužne pažnje financijskim institucijama kako bi se utvrdili, spriječili i ublažili utjecaji krčenja šuma koje potiče EU na ekološka, socijalna i ljudska prava kako bi se zajamčilo da niti jedno financijsko ili bankarsko tijelo EU-a nije ni izravno ni neizravno povezano s krčenjem i propadanjem šuma, prenamjenom ili propadanjem prirodnih ekosustava, kao ni kršenjima ljudskih prava;

25. naglašava ulogu vlasnika i upravitelja šuma u osiguravanju održivog razvoja šuma; ističe da europska šumarska industrija može pridonijeti unapređivanju globalnih standarda za održivo gospodarenje šumama; vjeruje da bi europske industrije, MSP-ovi i mikropoduzeća u šumarskom sektoru trebali imati ulogu u dijalogu s partnerskim državama o tome kako dodatno promicati održivost u cijelom vrijednosnom lancu;

26. poziva privatni sektor na veću proaktivnost u borbi protiv krčenja šuma u okviru vlastitih lanaca opskrbe i ulaganja ispunjavanjem obveza nulte stope krčenja šuma i osiguravanjem potpune transparentnosti u pogledu usklađenosti s vlastitim obvezama; ističe potrebu da se iskoriste privatna ulaganja kako bi se riješio problem pokretača krčenja šuma i ostvarili ciljevi održivog razvoja i obveze iz Pariškog sporazuma; istodobno poziva Komisiju da intenzivira suradnju s privatnim sektorom i uspostavi odgovarajuće instrumente kako bi motivirala predvodnike utemeljene na raspodjeli odgovornosti; pozdravlja tekuću reviziju Direktive o nefinancijskom izvješćivanju⁽¹²⁾ i poziva Komisiju da pojača kvalitetu i opseg otkrivanja nefinancijskih informacija, posebno o okolišnim aspektima, i promiče integraciju pitanja koja se odnose na šumu u društvenu odgovornost poduzeća; nadalje podsjeća na važnost poštovanja vodećih načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima; podržava aktualne pregovore za uspostavu obvezujućeg instrumenta UN-a za transnacionalne korporacije i druga poduzeća u pogledu ljudskih prava i ističe da je važno da EU bude aktivno uključen u taj proces;

27. poziva Komisiju da zajedno s privatnim sektorom i drugim dionicima koji sudjeluju u razvoju procijeni nova rješenja u pogledu financiranja i osiguranja u slučaju rizika od katastrofe za elementarne nepogode koje pogađaju velik broj hektara šume;

28. poziva Komisiju da podrži i potiče industrijske inovacije i inicijative kako bi poboljšala održivost u vrijednosnom lancu;

29. smatra da je potrebno preusmjeriti privatne i javne financijske tokove u relevantnim sektorima prema aktivnostima koje ne dovode do krčenja šuma; podsjeća da bi do 31. prosinca 2021. Komisija trebala procijeniti odredbe potrebne za proširenje područja primjene Uredbe o taksonomiji⁽¹³⁾ na gospodarske aktivnosti koje značajno štete održivosti okoliša;

30. poziva Komisiju i države članice da učinkovito upotrebljavaju mehanizme mješovitog financiranja kako bi privukli financijska sredstva iz privatnih izvora u obnovu šuma;

⁽¹²⁾ Direktiva 2014/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o izmjeni Direktive 2013/34/EU u pogledu objavljivanja nefinancijskih informacija i informacija o raznolikosti određenih velikih poduzeća i grupa (SL L 330, 15.11.2014., str. 1.).

⁽¹³⁾ Direktiva (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.06.2020., str. 13.).

srijeda, 16. rujna 2020.

31. poziva Komisiju i države članice da predlože posebne mjere za jačanje političkog i regulatornog okvira koji podržavaju zaštitu i obnovu šuma i održivo gospodarenje šumama na globalnoj razini te da pruže smjernice i posebne mjere o održivom planiranju korištenja zemljišta; poziva Komisiju da promiče razmjenu najboljih praksi među državama članicama i s trećim zemljama; nadalje poziva Komisiju da potakne da se postupci pravne reforme u zemljama proizvođačicama provedu uz učinkovito i konstruktivno sudjelovanje svih dionika, uključujući civilnog društva, autohtonih naroda i lokalne zajednice, uz obraćanje posebne pozornosti na učinkovito sudjelovanje žena;

32. naglašava važnost promicanja održivog upravljanja šumama i održivog biogospodarstva; prepoznaje da modeli održivog gospodarenja šumama i održiva uporaba zemljišta na globalnoj razini mogu doprinijeti sprječavanju krčenja i propadanja šuma i trebali bi se temeljiti na najvišim standardima održivosti, uz pomirbu gospodarske, ekološke i socijalne održivosti, uz zaštitu biološke raznolikosti i vrijednih ponora ugljika kao središnjih elemenata uz istovremeno zadržavanje njihove unutarnje vrijednosti, produktivnosti i usluga ekosustava; poziva Komisiju da promiče održivo upravljanje šumama i poljoprivredom i razvije poticajne mehanizme za male poljoprivrednike i lokalne zajednice u partnerskim zemljama kako bi mogli održavati i poboljšavati usluge i proizvode ekosustava koji se pružaju kao rezultat održivog gospodarenja šumama i održive poljoprivrede; naglašava važnost agrošumarskih sustava za poljoprivrednu proizvodnju, diversifikaciju, ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu na njih te sprečavanje dezertifikacije; ističe da se ti agrošumarski sustavi odlikuju većom učinkovitošću korištenja zemljišta od ostalih poljoprivrednih sustava; poziva na promjenu kako bi se sustavno poticali postojeći agrošumarski sustavi s visokom prirodnom vrijednošću, olakšala njihova obnova i osigurala izgradnja kapaciteta radi racionaliziranja te metode proizvodnje;

33. ističe činjenicu da su iz Obzora 2020. već financiran velik broj istraživanja i inovacija u prijelazu na održivije prakse korištenja zemljišta i lance opskrbe kako bi se zaustavilo krčenje i propadanje šuma; poziva na povećanje financijskih sredstava za program Obzor Europa kako bi i dalje pružao potporu u tim područjima;

34. skreće pozornost na Deklaraciju ministara iz Katowica o šumama za klimu koju je međunarodna zajednica usvojila 12. prosinca 2018. u sklopu Okvirne konvencije UN-a o klimatskim promjenama (UNFCCC), a u kojoj se ističe važnost šuma i upotrebe drva za zaštitu klime te stavlja ta pitanja u kontekst ostalih međunarodnih ciljeva i odluka povezanih sa šumama; napominje da se ti ciljevi mogu postići samo multifunkcionalnim aktivnim gospodarenjem šumama, što podrazumijeva gospodarenje kojim se u obzir uzimaju svi ciljevi povezani sa šumama, kao što su skladištenje ugljika, zaštita vrsta i tla, vađenje sirovina, rekreacija i proizvodnja hrane, te kojim se uspostavlja ravnoteža;

35. ističe ključnu ulogu šumarstva, uz poljoprivredu, u upravljanju prirodnim resursima i upotrebom zemljišta u ruralnim područjima EU-a i svijeta; stoga prepoznaje razlike koje postoje u gospodarenju šumama, vlasništvu nad šumama, agrošumarstvu i mogućnostima između država članica;

36. naglašava da metode za postizanje ciljeva koji su utvrđeni u paketu „Čista energija za sve Europljane” ne smiju dovesti do krčenja i propadanja šuma u drugim dijelovima svijeta; stoga poziva Komisiju da do 2021., a u svakom slučaju prije 2023. godine, preispita relevantne aspekte izvješća priloženog Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2019/807⁽¹⁴⁾ i da prema potrebi Uredbu bez odgađanja revidira na temelju znanstvenih saznanja i u skladu s načelom predostrožnosti; traži od Komisije da što prije, a najkasnije do 2030., ponovno procijeni podatke o soji i postupno ukine biogoriva s opasnošću od visoke neizravne promjene uporabe zemljišta (ILUC);

37. naglašava potrebu za smanjenjem potrošnje drva i proizvoda na bazi drva u EU-u promicanjem gospodarstva koje je u većoj mjeri kružno, smanjivanjem stvaranja otpada i promicanjem osviještenosti potrošača u pogledu ekoloških posljedica proizvoda na bazi drva;

⁽¹⁴⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/807 od 13. ožujka 2019. o dopuni Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu određivanja sirovina s visokim rizikom od neizravnih promjena uporabe zemljišta za koje je zabilježeno znatno širenje proizvodnog područja na zemljište s velikim zalihama ugljika i u pogledu certificiranja biogoriva, tekućih biogoriva i goriva iz biomase s niskim rizikom od neizravnih promjena uporabe zemljišta (SL L 133, 21.5.2019., str. 1.).

srijeda, 16. rujna 2020.

38. podsjeća na pismo koje je potpisalo više od 700 znanstvenika u kojem se poziva na znanstveno utemeljenu reviziju Direktive o obnovljivoj energiji, posebno u cilju isključivanja određenih vrsta drvene biomase iz uračunavanja u kvotu za ispunjavanje cilja i iz prihvatljivosti za primanje potpore;

39. osuđuje povećanu upotrebu drva za biogoriva i bioenergiju koja stvara pritisak na svjetske šume i šume EU-a s obzirom na povećanu potražnju za energijom iz obnovljivih izvora;

40. napominje da su na konferenciji COP23 mnoge zemlje bogate prašumama i šumama s visokim stupnjem biološke raznolikosti, koje predstavljaju polovinu svjetskog stanovništva, izrazile ambiciju da povećaju upotrebu drva i drugih biljnih materijala za proizvodnju energije⁽¹⁵⁾; ponavlja da EU ne bi trebao pružiti krivi primjer i da mora osigurati da provedba pravila kojima se uređuje politika o energiji iz obnovljivih izvora ne dovede do uništenja i degradacije ekosustava;

41. potiče Komisiju i države članice da u potpunosti uzmu u obzir učinak koji ta povećana upotreba biogoriva ima na krčenje šuma; stoga poziva Komisiju da temeljito izmijeni politike EU-a u području bioenergije i to revizijom Direktive o energiji iz obnovljivih izvora;

42. poziva Komisiju da osigura učinkovite mjere u području održive proizvodnje i uporabe goriva dobivenih od drva, uključujući pritom i visoku razinu uvoza drvenih paleta u EU i eventualni rizik koje taj uvoz predstavlja za šume u trećim zemljama; smatra da treba poticati uporabu načela kaskadne uporabe kao korisnog načina za poboljšanje učinkovitosti resursa;

43. podsjeća da oko 2,6 milijardi ljudi diljem svijeta upotrebljava tradicionalnu biomasu za kuhanje, uglavnom drvo i drveni ugljen, a tri četvrtine njih nemaju pristup učinkovitim pećima za kuhanje; poziva EU da poveća potporu trećim zemljama kako bi prešle na održive i obnovljive izvore energije koji nisu na bazi drva, te da smanje pritisak na šume, tj. njihovo krčenje radi dobivanja ogrjevnog drva; ističe da bi decentraliziraniji energetske sustavi trećih zemalja omogućili jednostavan prelazak na izvore održive i obnovljive energije;

44. napominje da je društvena i gospodarska važnost poljoprivrede sve veća jer zbog rasta svjetskog stanovništva treba povećati proizvodnju hrane i poljoprivrednih proizvoda, uz istovremeno ublažavanje klimatskih promjena; sa zabrinutošću napominje da se procjenjuje da se 14 % svjetske hrane gubi nakon žetve, klanja i ulova⁽¹⁶⁾ te naglašava potrebu za usklađenim djelovanjem u cilju sprečavanja gubitka i rasipanja hrane u lancu opskrbe, kao i za brzim odgovorom na krize koje mogu uzrokovati nestašice hrane;

45. naglašava važnost promicanja održivih načina prehrane podizanjem osviještenosti potrošača o utjecajima obrazaca potrošnje i pružanjem informacija o načinima prehrane koji su bolji za ljudsko zdravlje i imaju manji okolišni otisak;

46. naglašava da je potreban daljnji znatan napredak u razvoju i provedbi strategije EU-a za uzgoj proteinskih usjeva i postizanju solidne proizvodnje proteinskih usjeva u EU-u kako bi se ograničio rizik od krčenja šuma povezan s tim kulturama u drugim područjima svijeta te smanjila ovisnost o uvozu i ublažio pritisak na šume zbog prenamjene zemljišta; naglašava da bi se takav napredak morao ostvariti, između ostalog, širim usvajanjem plodoreda kultura pružajući potporu i smjernice poljoprivrednicima u područjima koja su pogodna za uzgoj svih proteinskih usjeva, a takvo bi djelovanje smanjilo ovisnost o uvozu, krčenje šuma, degradaciju i pritisak na šume zbog prenamjene zemljišta; stoga poziva na uvođenje kriterija održivosti za uvoz bjelančevina biljnog porijekla;

47. smatra da bi se uzroci krčenja šuma trebali rješavati u okviru politika EU-a, čime bi se osigurala dosljednost politika povezanih sa šumama te smanjio pritisak na šume; zauzima stav da bi takav okvir politike potaknuo sve inovativnije, održivije i učinkovitije načine poljoprivrede u EU-u i izvan njega te da bi se smanjili gubici hrane u cijelom prehrambenom

⁽¹⁵⁾ Doyle, A. & Roche, A., 'Nineteen nations say they'll use more bioenergy to slow climate change' („Devetnaest zemalja tvrdi da će upotrebljavati više bioenergije radi usporavanja klimatskih promjena“), *Reuters*, 16. studeni 2017., <http://www.reuters.com/article/us-climatechange-accord-biofuels/nineteen-nations-say-theyll-use-more-bioenergy-to-slow-climate-change-idUSKBN1DG2DO>

⁽¹⁶⁾ <http://www.fao.org/food-loss-and-food-waste/en/>

srijeda, 16. rujna 2020.

lancu zahvaljujući novim tehnologijama; ističe kako se ciljevi navedeni u okviru mogu postići ako se poljoprivrednicima omogućiti pristup financiranju za stjecanje najmodernijih poljoprivrednih tehnologija visoke preciznosti;

48. naglašava da iako poljoprivrednici imaju središnju ulogu u zadovoljavanju naših osnovnih poljoprivrednih i prehrambenih potreba, njihov rad ovisi o prirodnim resursima kao što su tlo, voda i šume; napominje da je prepoznavanje multifunkcionalnosti šuma ključno za dobro upravljanje našom globalnom šumskom baštinom; ističe da su gospodarski, društveni i okolišni aspekti – od tradicionalne proizvodnje drva i drugih proizvoda do usluga ekosustava, biološke raznolikosti i drugih koristi za okoliš kao što su apsorpcija i skladištenje ugljika, sprečavanje erozije tla te poboljšanje kvalitete zraka i vode – povezani i međusobno ovisni jedni o drugima; naglašava da ti aspekti zahtijevaju sveobuhvatni i usklađeni pristup zaštiti, obnovi i gospodarenju šumama te rješavanju problema krčenja šuma;

49. poziva Komisiju i države članice da poduzmu konkretne korake kako bi uskladili podatke i povećali dostupnost informacija i podataka u vezi sa svjetskim šumama i šumama EU-a dobivenih postojećim i novim instrumentima za praćenje i procjenu te kako bi osigurali da se ti podaci objavljuju u obliku koji je dostupan i razumljiv regulatornim i izvršnim tijelima, javnosti, potrošačima i privatnom sektoru, jednostavan za upotrebu i spreman da ga donositelji politika mogu upotrebljavati; poziva države članice da poboljšaju svoje statističke podatke o količini drva koje kupuju, uključujući naznaku o tome koliko bi održivog, zakonitog materijala ili materijala s dozvolom FLEGT moglo biti uključeno u njihovu nabavu;

50. poziva Komisiju i države članice da pojača napore za poboljšanje dostupnosti, kvalitete i usklađivanja pouzdanih informacija o šumskim resursima i prenamjeni zemljišta u cilju utemeljenog oblikovanja politika, uz sudjelovanje raznih dionika, uključujući one u partnerskim zemljama;

51. ističe da su vjerodostojno i pouzdano praćenje šuma i razmjena informacija ključni za poboljšanje upravljanja šumama i lakše ispunjavanje obveza kada je riječ o prestanku krčenja šuma u partnerskim zemljama; poziva EU da poveća financijsku i tehničku potporu zemljama partnerima pri ostvarenju tih ciljeva i da im pomogne u razvoju stručnog znanja potrebnog za poboljšanje lokalnih struktura upravljanja šumama i odgovornosti;

52. ističe da je nezakonita sječa aktualna ne samo u trećim zemljama već i u EU-u; poziva Komisiju i države članice da djeluju odlučno u sprečavanju i borbi protiv nezakonite sječe; poziva Komisiju da uspostavi europski sustav za nadzor i očuvanje šuma koji bi se temeljio na sustavu praćenja s pomoću globalnog navigacijskog satelitskog sustava (Galileo i Copernicus) i zemaljskih mreža s ciljem praćenja aktivnosti sječe od mjesta sječe do mjesta ulaza i izlaza u poduzeća za preradu drva; naglašava da se Komisija treba usredotočiti na sprečavanje nezakonite sječe unapređenjem provedbe Uredbe EU-a o drvu⁽¹⁷⁾ i FLEGT-a; naglašava potrebu za podizanjem javne svijesti o socijalnim i gospodarskim utjecajima nezakonite sječe i kaznenih djela povezanih sa šumama;

53. podsjeća na to da se očekuje povećanje rizika od šumskih požara zbog klimatskih promjena; stoga ističe potrebu za znatnim jačanjem napora u pogledu prevencije i spremnosti s pomoću međunarodne suradnje u vezi s alatima za rano upozoravanje, otpornosti na katastrofu i mjerama ublažavanja rizika; preporučuje da Komisija nastavi podupirati razvoj globalnih (kao što je Globalni informacijski sustav za šumske požare) i regionalnih (kao što je Europski informacijski sustav za šumske požare) informacijskih sustava za praćenje utjecaja šumskih požara; poziva Komisiju da upotrijebi stručno znanje i proširi upotrebu satelitskog sustava Copernicus REDD+ kako bi podržala praćenje rizika u vezi sa šumama i krčenjem šuma u svijetu u suradnji s trećim zemljama;

54. ponavlja da bi trgovinska i ulagačka politika EU-a trebala sadržavati obvezujuća i provediva poglavlja o održivom razvoju koja u potpunosti poštuju međunarodne obveze, posebno Pariški sporazum, i koja su u skladu s pravilima Svjetske trgovinske organizacije (WTO); pozdravlja namjeru Komisije da Pariški sporazum učini bitnim elementom svih budućih trgovinskih i ulagačkih sporazuma; poziva Komisiju da zajamči da svi budući trgovinski i ulagački sporazumi, i oni sveobuhvatni kao i relevantni djelomični sporazumi, sadrže obvezujuće i provedive odredbe, uključujući protukorupcijske odredbe povezane s ilegalnom sječom, kako bi spriječile krčenje i propadanje šuma;

⁽¹⁷⁾ Uredba (EU) br. 995/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o utvrđivanju obveza gospodarskih subjekata koji stavljaju u promet drvo i proizvode od drva (SL L 295, 12.11.2010., str. 23.).

srijeda, 16. rujna 2020.

55. pozdravlja načelo „nenanošenja štete” kako je utvrđeno u komunikaciji o europskom zelenom planu; u tom kontekstu preporučuje da Komisija bolje procijeni učinak postojećih trgovinskih sporazuma na krčenje šuma i osigura da se odredbe o ambicioznijoj zaštiti šuma, biološkoj raznolikosti i održivom šumarstvu uključe u poglavlja o trgovini i održivom razvoju svih sporazuma o slobodnoj trgovini i ulaganjima;

56. poziva Komisiju da zajamči da se učinci trgovinskih sporazuma na stanje šuma, biološke raznolikosti i ljudskih prava sustavno ocjenjuju u sklopu procjena utjecaja na održivost i drugih relevantnih metoda procjene, u dogovoru s odgovarajućim dionicima, te da se zaključci tih ocjena naknadno u potpunosti uzmu u obzir pri pregovaranju i sklapanju tih sporazuma;

57. naglašava da je potrebno dodatno poboljšati provedbu i izvršenje Uredbe o drvu kako bi se na najbolji način riješio problem trgovine uvezenim i domaćim nezakonito posjećenim drvom i drvnim proizvodima; napominje i da bi se uvoz drva i drvnih proizvoda trebao temeljitije provjeravati na granicama EU-a kako bi se osiguralo da uvezeni proizvodi doista ispunjavaju kriterije potrebne za stavljanje na tržište EU-a; podsjeća da je pitanje drva iz područja zahvaćenih sukobima već sastavni dio djelovanja iz Akcijskog plana za FLEGT, ali da je za rješavanje tog problema nedovoljno učinjeno; poziva Komisiju da ispuni svoju obvezu i da u okviru skorog preispitivanja obvezu postupanja s dužnom pažnjom navedenu u Uredbi o drvu proširi na drvo iz područja zahvaćenih sukobima; naglašava da jačanje postojećih politika mora biti blisko povezano s povećanom usklađenošću politika kako bi se osiguralo da politike EU-a, uključujući trgovinu, ne utječu na okoliš ili stanovništvo na negativan način;

58. sa žaljenjem napominje da je trenutačna razina praćenja uvoza drva i drvnih proizvoda u EU nedovoljna, osobito u pogledu provjera ispunjavaju li kriterije potrebne za unos u EU;

59. podsjeća da je cilj dobrovoljnih partnerskih sporazuma o provedbi FLEGT-a osigurati pravni okvir kojim se jamči da su sva drvena sirovina i drveni proizvodi uvezeni iz partnerskih zemalja u EU obuhvaćeni dobrovoljnim partnerskim sporazumima zakonito proizvedeni; budući da je općeniti cilj dobrovoljnih partnerskih sporazuma poticanje sustavnih promjena u sektoru šumarstva s ciljem razvoja održivog gospodarenje šumama, iskorjenjivanja nezakonite sječe i podupiranja napora diljem svijeta da se zaustavi krčenje i uništavanje šuma; ističe da dobrovoljni partnerski sporazumi pružaju važan pravni okvir i za EU i za njegove partnerske zemlje, što je omogućeno dobrom suradnjom i angažmanom dotičnih zemalja;

60. pozdravlja napredak postignut u okviru c o provedbi zakona, upravljanju i trgovini u području šuma (FLEGT), i pojačani dijalog između država, industrijskog sektora i civilnog društva u nekoliko zemalja do kojeg je došlo na temelju procesa dobrovoljnih partnerskih sporazuma; napominje da je do danas sedam zemalja ratificiralo dobrovoljne partnerske sporazume s EU-om (Kamerun, Srednjoafrička Republika, Gana, Indonezija, Liberija, Republika Kongo i Vijetnam), među kojima je Indonezija prva i dosad jedina sa sustavom izdavanja dozvola FLEGT, koji djeluje od 2016., te da je EU zaključio pregovore i parafirao dobrovoljne partnerske sporazume s Hondurasom i Gvajanom, dok su pregovori u tijeku sa šest drugih zemalja (Côte d'Ivoire, Demokratska Republika Kongo, Gabon, Laos, Tajland i Malezija); naglašava da su dobrovoljni partnerski sporazumi vrlo učinkovit okvir unutar kojeg se mogu uspostaviti dobra partnerstva s tim zemljama te da bi trebalo promicati nove dobrovoljne partnerske sporazume s dodatnim partnerima; uvjeren je da bi EU trebao nastaviti surađivati sa zemljama potpisnicama dobrovoljnog partnerskog sporazuma FLEGT kako bi i dalje bio privlačna alternativa izvoznim tržištima s manje strogim ekološkim standardima; potvrđuje važnost Uredbe o FLEGT-u⁽¹⁸⁾ i Uredbe EU o drvu u sprečavanju ulaska nezakonito posjećenog drva na tržište EU-a; poziva EU da poveća sredstva za FLEGT; pozdravlja činjenicu da će Komisija u skorijoj budućnosti provesti provjeru prikladnosti Uredbe o FLEGT-u i Uredbe o drvu, što je i prilika da se ojača njihova provedba i proširi opseg djelovanja;

61. poziva Komisiju da pri jačanju postojećih politika osigura usklađenost dobrovoljnih partnerskih sporazuma FLEGT sa svim svojim politikama, uključujući u područjima razvoja, okoliša, poljoprivrede i trgovine; poziva Komisiju da u sklopu budućih bilateralnih i multilateralnih trgovinskih sporazuma pregovara o standardima za uvoz drvene sirovine kako se ne bi doveo u pitanje uspjeh postignut sa zemljama proizvođačima drvene sirovine u okviru Akcijskog plana za FLEGT;

⁽¹⁸⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 2173/2005 od 20. prosinca 2005. o uspostavljanju FLEGT sustava za izdavanje dozvola za uvoz drvene sirovine u Europsku zajednicu (SL L 347, 30.12.2005., str. 1.).

srijeda, 16. rujna 2020.

62. vjeruje da proces izdavanja dozvola FLEGT dopunjuje dobrovoljno certificiranje koje provodi treća strana te da je posebno korisno za manje subjekte koji često imaju poteškoća pri dobivanju certifikata u okviru programa privatnog sektora.

63. poziva EU da ojača međunarodnu suradnju povećanjem napora na ključnim međunarodnim forumima, uključujući STO i Organizaciju za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD); poziva Komisiju da istraži načine za multilateralnu, plurilateralnu ili bilateralnu suradnju, uključujući ubrzanje pregovora u okviru WTO-a o Sporazumu o ekološkim dobrima, s trgovinskim partnerima i drugim zemljama uvoznicama u borbi protiv krčenja šuma i klimatskih promjena koje su posljedica uvoza, štiteći pritom putove za zakonitu trgovinu i jačajući održivo upravljanje zemljištem i poljoprivredu, kao i posjedovanje zemljišta i dobro upravljanje u trećim zemljama;

64. naglašava da su jasne obveze u borbi protiv krčenja šuma uključene u sve nove trgovinske sporazume, uključujući Mercosur i druge;

65. poziva Komisiju da iskoristi nove odredbe antidampinške uredbe⁽¹⁹⁾ koje se odnose na politike u području okoliša i klime;

66. poziva EU da bolje poveže trgovinske i razvojne politike, među ostalim boljom provedbom pravila Općeg sustava povlastica EU-a (OSP +) u partnerskim zemljama; poziva Komisiju da s korisnicima programa OSP+ surađuje na akcijskim planovima za upravljanje šumama kako bi se osigurala učinkovita provedba njihovih obveza u području okoliša.

67. naglašava da klimatska kriza i posljedice masovnog gubitka biološke raznolikosti predstavljaju veliku prijetnju ljudskim pravima; poziva EU i Europsku službu za vanjsko djelovanje da temeljito procijene kako njihovo vanjsko djelovanje može na najbolji mogući način pridonijeti holističkom pristupu te pristupu utemeljenom na ljudskim pravima čiji je cilj zaustavljanje gubitka biološke raznolikosti, krčenja i degradacije šuma; poziva EU da dodatno promiče biološku raznolikost kao ljudsko pravo u globalnom okviru za biološku raznolikost nakon 2020.;

68. naglašava važnost omogućavanja uključivog partnerskog pristupa na svim razinama s trećim zemljama u cilju daljnje borbe protiv krčenja i propadanja šuma, jačanja održivog upravljanja zemljištem i poljoprivredom, kao i posjeda zemljišta i dobrog upravljanja, uz poštovanje ljudskih prava, prava autohtonih naroda, malih posjednika i lokalne zajednice; poziva Komisiju da ojača suradnju s trećim zemljama kroz tehničku pomoć, razmjenu informacija i dobre prakse u očuvanju, zaštiti i održivom korištenju šuma, kružnom gospodarstvu, održivom biogospodarstvu, obnovljivoj energiji, održivoj pametnoj poljoprivredi, agroekologiji i agrošumarstvu, istovremeno prepoznajući inicijative za održivost privatnog sektora, poput programa pravedne trgovine; ustraje u tome da bi se vanjska dimenzija europskog zelenog plana trebala dodatno ojačati s pomoću saveza i partnerstava usmjerenih na rješavanje globalnih izazova kao što su klimatske promjene i biološka raznolikost uz istodobno olakšavanje socioekonomskog razvoja partnerskih zemalja;

69. pozdravlja plan Komisije prema kojemu bi pitanje krčenja šuma postalo dio političkih dijaloga na razini država i regija te preporučuje Komisiji da razvije partnerske sporazume, koji uključuju zaštitu šuma i ekosustava, promicanje ljudskih prava, osobito prava autohtonih naroda i lokalnih zajednica, uključujući žene, kao i podršku učinkovitom sudjelovanju aktera civilnog društva i zagovaratelja zaštite okoliša; naglašava da bi takve dijaloge trebalo održati sa svim zemljama proizvođačicama, uključujući i razvijene zemlje;

70. pozdravlja plan Komisije da podrži partnerske zemlje u osmišljavanju i provedbi okvira koji mogu potaknuti bolju zaštitu i upravljanje šumama i upravljanje zemljištem, uključujući, tamo gdje je to potrebno, priznavanje prava posjeda autohtonih naroda i lokalnih zajednica, kao i povezane mjere upravljanja, kao što su strategije ublažavanja i prilagodbe, te preporučuje da Komisija uključi taj aspekt u svoja razmišljanja i djelovanja; ističe da bi takvi okviri trebali pridonijeti ne samo domaćim potrebama već i nacionalno utvrđenim doprinosima (NDC) u okviru Pariškog sporazuma, kao i u svoje nacionalne strategije i akcijske planove za biološku raznolikost (NBSAP) u okviru Konvencije o biološkoj raznolikosti,

⁽¹⁹⁾ Uredba (EU) 2016/1036 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti od dampinškog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske unije (SL L 176, 30.6.2016., str. 21.).

srijeda, 16. rujna 2020.

71. poziva EU da pruži potporu partnerskim zemljama u provedbi djelovanja koja će im pomoći u poštivanju svih mjera koje EU može uspostaviti za suzbijanje uvezenog krčenja šuma i poziva na pojačanu suradnju i poduzimanje potrebnih i učinkovitih mjera kako bi se spriječilo da se trgovina robom povezanom s krčenjem i propadanjem šuma preusmjeri u druge regije svijeta; poziva Komisiju da osigura da potpora EU-a poljoprivrednim, infrastrukturnim, rudarskim, gradskim, prigradskim i ruralnim politikama u partnerskim zemljama ne pridonosi krčenju i propadanju šuma; poziva Komisiju, zajedno s državama članicama, da podrže tehnički i financijski mehanizam EU-a koji bi potaknuo financiranje kako bi podržao napore partnera da održivo koriste, štite i obnavljaju šume, poboljšavaju održivu poljoprivrednu proizvodnju bez krčenja šuma i rješavaju problem rudarskih aktivnosti s negativnim učincima na šume, u okviru nadolazećeg Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI);

72. traži da sektor šumarstva zauzme važnu ulogu u predstojećem Instrumentu za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju i da se u potpunosti iskoristi potencijal plana za vanjska ulaganja i regionalnih mehanizama kombiniranog financiranja za poticanje privatnog financiranja za održivo upravljanje šumama (od samostalnog razvoja šuma do ponovnog pošumljavanja i pošumljavanja), održivi turizam i agrošumarstvo, kao i inicijative poduzeća za uklanjanje proizvoda dobivenih krčenjem šuma iz njihovih lanaca opskrbe, kako bi se postigli ciljevi održivog razvoja;

73. preporučuje da Komisija i države članice utvrde učinkovite metode za razmjenu inovativnih i održivih praksi i stručnosti EU-a u području kruznoga gospodarstva, održivog biogospodarstva, energije iz obnovljivih izvora, održive pametne poljoprivrede i drugim relevantnim područjima s drugim zemljama;

74. zahtijeva da Komisija redovito podnosi izvješće o trendovima u pogledu krčenja šuma i iskorištavanja područja s velikim zalihama ugljika, poput tresetišta, u trećim zemljama;

75. potiče uvođenje potpornih mjera namijenjenih za povećanje poljoprivredne produktivnosti u ciljanim zemljama kako bi se smanjio društveni i gospodarski pritisak u vezi s krčenjem šuma i iskorištavanjem tresetišta;

76. podupire namjeru Komisije da u ključnim međunarodnim forumima u ime EU-a promiče donošenje i provedbu strogih obveza i propisa kako bi se zaustavilo krčenje i propadanje šuma te podupirala obnova šuma; smatra da EU mora biti predvodnik; naglašava važnost uzimanja u obzir nacionalne, regionalne i lokalne stručnosti i praksi prilikom primjene mjera zaštite šuma; pozdravlja odluku Opće skupštine UN-a o proglašavanju razdoblja od 2021. do 2030. desetljećem obnove ekosustava; naglašava da se u okviru UN-ova desetljeća navodi da je obnova ekosustava glavno prirodno rješenje za ostvarivanje velikog broja ciljeva održivog razvoja;

77. poziva Komisiju i države članice da nastave podupirati očuvanje šuma stvaranjem, konsolidacijom i učinkovitim upravljanjem mrežama zaštićenih područja, uključujući šumska područja, kao što je NaturAfrica 2030, posebno u zemljama koje su glavni proizvođači drva; prepoznaje da to također doprinosi očuvanju biološke raznolikosti i da će ojačati stajalište EU-a na sljedećoj Konferenciji stranaka Konvencije o biološkoj raznolikosti,

78. pozdravlja plan Komisije za jačanje međunarodne suradnje na politikama i mjerama za zaštitu, obnovu i održivo upravljanje svjetskim šumama kako bi se spriječilo globalno krčenje šuma na ključnim međunarodnim forumima; napominje da su postojeća definicija šume i kategorizacija šuma te drugi relevantni pojmovi i načela povezani s održivim upravljanjem šumama koje koriste institucije kao što je FAO strogo tehničke prirode i ne odražavaju u potpunosti raznolikost ekosustava; Poziva Komisiju i države članice da uvede suradnju među tim ključnim međunarodnim forumima, među ostalim, kako bi se uskladila upotreba terminologije, koncepata i statistika (npr. koncepta netaknutih šuma i prašuma, koncepta plantaže, koncepta održivog gospodarenja šumama, koncepta gospodarenja koje je blisko prirodi ili koncepta lanaca opskrbe koji ne prouzročavaju krčenje šuma) te povezale donesene politike i mjere;

79. poziva Komisiju da ponovno pokrene pregovore o međunarodnoj konvenciji o šumama koja bi pridonijela gospodarenju, očuvanju i održivom razvoju šuma i koja bi osigurala njihove višestruke i komplementarne funkcije i namjene, uključujući mjere za ponovno pošumljavanje, pošumljavanje i očuvanje šuma; naglašava da bi takva konvencija trebala uzeti u obzir socijalne, gospodarske, ekološke, kulturne i duhovne potrebe sadašnjih i budućih generacija i prepoznati vitalnu ulogu svih vrsta šuma u održavanju ekoloških procesa i ekološke ravnoteže te pružanju potpore identitetu, kulturi i pravima autohtonih naroda, njihovih zajednica i drugih zajednica i stanovnika šuma;

srijeda, 16. rujna 2020.

80. poziva Komisiju i države članice da u razvojne politike i sve programe za ulaganja i potporu namijenjene zemljama proizvođačima sustavno uključuju odredbe o krčenju i propadanju šuma, kao i o propadanju drugih prirodnih ekosustava, gubitku biološke raznolikosti i kršenju ljudskih prava, te da razmotre hoće li ta ulaganja i potpora biti uvjetovani poštovanjem spomenutih elemenata;
81. prepoznaje važnost međunarodnih okvira kao što je VGGT u pružanju pravne jasnoće i međunarodno prihvaćenih standarda dobre prakse za odgovorno upravljanje posjedom zemljišta; poziva Komisiju da podrži širenje i korištenje VGGT-a na globalnoj, regionalnoj i državnoj razini; naglašava potrebu za učinkovitim neovisnim praćenjem i provedbom, uključujući odgovarajuće mehanizme za rješavanje sporova i pritužbe, kako bi se osigurala usklađenost s VGGT-om;
82. poziva na jačanje suradnje između EU-a i Organizacije afričkih, karipskih i pacifičkih država (AKP) kako bi se riješio sve veći problem krčenja šuma i dezertifikacije u državama AKP-a izradom akcijskih planova usmjerenih na poboljšanje gospodarenja šumama i njihova očuvanja, uzimajući u obzir uzroke krčenja šuma unutar i izvan šumarskog sektora te priznavanjem važnosti tropskog drva za gospodarstva država AKP-a koje imaju šume koje proizvode drvenu građu;
83. potiče EU i njegove države članice da osiguraju dosljednost među politikama, u skladu s načelom usklađenosti politika radi razvoja iz članka 208. Ugovora o funkcioniranju Europske unije;
84. uzima u obzir i podržava zaključke FAO-a da je globalno održiva upotreba zemljišta važna u borbi protiv siromaštva;
85. ističe da šume znatno doprinose globalnoj sigurnosti opskrbe hranom, egzistenciji i prehrani u zemljama u razvoju te da su važan izvor prihoda za lokalne zajednice; podsjeća da bi napredak prema održivoj poljoprivredi, sigurnosti opskrbe hranom i održivom gospodarenju šumama trebalo ostvariti istodobno kao ključne elemente Programa održivog razvoja do 2030.;
86. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.
-

srijeda, 16. rujna 2020.

P9_TA(2020)0213

Sigurnosna suradnja EU-a i Afrike u području Sahela, zapadnoj Africi i Rogu Afrike

Rezolucija Europskog parlamenta od 16. rujna 2020. o sigurnosnoj suradnji EU-a i Afrike u području Sahela, zapadnoj Africi i Rogu Afrike (2020/2002(INI))

(2021/C 385/03)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji (UEU), a posebno njegove članke 41., 42., 43., 44., 45. i 46.,
- uzimajući u obzir izvješće OECD-a i Kluba Sahela i zapadne Afrike od 14. veljače 2020. naslovljeno „Geografija sukoba u sjevernoj i zapadnoj Africi”,
- uzimajući u obzir izvješće Međunarodnog instituta za mirovna istraživanja u Stockholmu objavljeno u travnju 2020. naslovljeno „Trendovi u svjetskim izdancima za vojsku, 2019.”,
- uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 9. ožujka 2020. naslovljenu „Put prema sveobuhvatnoj strategiji s Afrikom” (JOIN(2020)0004),
- uzimajući u obzir zajedničku izjavu članova Europskog vijeća i skupine pet zemalja Sahela (sahelska skupina G5) od 28. travnja 2020.,
- uzimajući u obzir Odluku Vijeća (ZVSP) 2020/253 od 25. veljače 2020. o izmjeni Odluke (ZVSP) 2018/906 o produljenju mandata posebnog predstavnika Europske unije za Sahel ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir zajedničku izjavu čelnika zemalja sahelske skupine G5 i predsjednika Francuske Republike sa sastanka na vrhu od 13. siječnja 2020. održanog u Pauu u Francuskoj (Deklaracija iz Paua),
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 20. travnja 2015. o Regionalnom akcijskom planu za Sahel za razdoblje 2015. – 2020., od 16. ožujka 2015. o Akcijskom planu EU-a za Gvinejski zaljev za razdoblje 2015. – 2020. te od 25. lipnja 2018. o Rogu Afrike / Crvenom moru,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a br. 1325/1820 i popratne rezolucije,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. siječnja 2013. o strategiji EU-a za Rog Afrike ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 7. lipnja 2016. o operacijama potpore miru – suradnja EU-a s UN-om i Afričkom unijom ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 5. srpnja 2018. o Somaliji ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir Strategiju za razvoj i sigurnost zemalja sahelske skupine G5 od rujna 2016., Okvir za integrirane prioritetne mjere od veljače 2020., Savez za Sahel i Partnerstvo za stabilnost i sigurnost u Sahelu,

⁽¹⁾ SL L 54 I, 26.2.2020., str. 9.

⁽²⁾ SL C 440, 30.12.2015., str. 38.

⁽³⁾ SL C 86, 6.3.2018., str. 33.

⁽⁴⁾ SL C 118, 8.4.2020., str. 113.

srijeda, 16. rujna 2020.

- uzimajući u obzir „Koncept EU-a za potporu ZSOP-a reformi sigurnosnog sektora” koje je usvojilo Vijeće 13. listopada 2005., komunikaciju Komisije od 24. svibnja 2006. naslovljenu „Koncept za potporu Europske zajednice reformi sigurnosnog sektora” ((COM(2006)0253), zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 5. srpnja 2016. naslovljenu „Elementi strateškog okvira na razini EU-a za potporu reformi sigurnosnog sektora” (JOIN(2016)0031) i zaključke Vijeća o „Strateškom okviru na razini EU-a za potporu reformi sigurnosnog sektora” od 14. studenoga 2016.,
- uzimajući u obzir ciljeve održivog razvoja Ujedinjenih naroda, posebno cilj br. 16 kojim se promiču mirna i uključiva društva radi održivog razvoja,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2017/821 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o utvrđivanju obveza dužne pažnje u lancu opskrbe za uvoznike Unije koji uvoze kositar, tantal i volfram, njihove rude i zlato podrijetlom iz sukobima pogođenih i visokorizičnih područja (Uredba o mineralima iz područja zahvaćenih sukobima) ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir Strateški okvir za Rog Afrike od 14. studenoga 2011. i Regionalni akcijski plan EU-a za Rog Afrike za razdoblje 2015. – 2020. od 26. listopada 2015.,
- uzimajući u obzir poziv glavnog tajnika Ujedinjenih naroda na globalni prekid vatre nakon izbijanja pandemije bolesti COVID-19,
- uzimajući u obzir Strategiju EU-a za Gvinejski zaljev od 17. ožujka 2014.,
- uzimajući u obzir Strategiju EU-a za sigurnost i razvoj u Sahelu od 21. ožujka 2011. koju su na zahtjev Vijeća predstavili Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i Komisija,
- uzimajući u obzir godišnje zajedničke savjetodavne sastanke Vijeća Afričke unije za mir i sigurnost i Odbora za politiku i sigurnost Europske unije,
- uzimajući u obzir Akcijski plan za jačanje potpore ZSOP-a EU-a mirovnim operacijama UN-a od 14. lipnja 2012. te dokument od 27. ožujka 2015. naslovljen „Jačanje strateškog partnerstva UN-a i EU-a za očuvanje mira i upravljanje kriznim situacijama: prioriteta za razdoblje 2015. – 2018.”,
- uzimajući u obzir zajedničku strategiju Afrike i EU-a usvojenu na Drugom sastanku na vrhu između EU-a i Afrike održanom u Lisabonu 8. i 9. prosinca 2007. i program provedbe zajedničke strategije Afrike i EU-a za razdoblje 2014. – 2017. donesen na Četvrtom sastanku na vrhu između EU-a i Afrike održanom u Bruxellesu 2. i 3. travnja 2014.,
- uzimajući u obzir tematsko izvješće Revizorskog suda br. 3 od 25. svibnja 2011. naslovljeno „Učinkovitost i djelotvornost doprinosa EU-a zemljama pogođenima sukobima kroz organizacije Ujedinjenih naroda”,
- uzimajući u obzir Rezoluciju od 25. studenoga 2010. o 10. obljetnici Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1325 (2000) o ženama, miru i sigurnosti ⁽⁶⁾,
- uzimajući u obzir Strateški pristup EU-a ženama, miru i sigurnosti od 10. prosinca 2018. te njegov akcijski plan za razdoblje 2019. – 2024. od 5. srpnja 2019.,
- uzimajući u obzir Rezoluciju od 22. studenoga 2012. o ulozi zajedničke sigurnosne i obrambene politike u slučaju klimatskih kriza i prirodnih katastrofa ⁽⁷⁾,

⁽⁵⁾ SL L 130, 19.5.2017., str. 1.

⁽⁶⁾ SL C 99 E, 3.4.2012., str. 56.

⁽⁷⁾ SL C 419, 16.12.2015., str. 153.

srijeda, 16. rujna 2020.

- uzimajući u obzir izvješća Programa Ujedinjenih naroda za zaštitu okoliša iz 2011. i 2012. naslovljena „Sigurnost sredstava za život: klimatske promjene, migracije i sukobi u Sahelu”,
 - uzimajući u obzir Koncept jačanja sposobnosti EU-a za posredovanje i dijalog koji je sastavilo Vijeće i koji je usvojen 10. studenoga 2009.,
 - uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 12. ožujka 2019. o izgradnji kapaciteta EU-a za sprečavanje sukoba i posredovanje ⁽⁸⁾,
 - uzimajući u obzir svoje rezolucije od 15. siječnja 2020. o provedbi zajedničke sigurnosne i obrambene politike ⁽⁹⁾ i provedbi zajedničke vanjske i sigurnosne politike ⁽¹⁰⁾,
 - uzimajući u obzir Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) br. 230/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavi Instrumenta za doprinos stabilnosti i miru (COM(2016) 0447),
 - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 28. travnja 2015. naslovljenu „Europski program sigurnosti” (COM(2015)0185),
 - uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir pismo Odbora za razvoj,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A9-0129/2020),
- A. budući da se razvoj i održivi mir mogu postići samo rješavanjem temeljnih uzroka siromaštva i gladi; budući da je sigurnost preduvjet za razvoj; budući da je sigurnost ljudi preduvjet za trajni mir i stabilnost; budući da je snažna povezanost sigurnosti, razvoja i humanitarne intervencije od ključne važnosti za održivi razvoj regija Sahela, zapadne Afrike i Roga Afrike; budući da bez razvoja i iskorjenjivanja siromaštva neće biti održivoga mira; budući da se sigurnost u regiji sahelo-saharskih država i Roga Afrike postupno pogoršava, a Europska unija svojim djelovanjem nije uspjela prikladno odgovoriti na tu krizu konkretno zbog ograničenja mandata i operabilnosti;
- B. budući da je južno strateško okruženje EU-a nestabilno; budući da se suočava s nizom izazova, posebno oružanim sukobima na južnim granicama europskog kontinenta i džihadističkim terorizmom; budući da nestabilnost u regiji izravno utječe na sigurnost Europe i njezinih građana te na stabilnost europskih vanjskih granica;
- C. budući da sigurnost i stabilnost Sahela, zapadne Afrike i Roga Afrike moraju biti strateški cilj suradnje EU-a s vladama južnog susjedstva;
- D. budući da su mandati u okviru misije zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP) sveobuhvatni i, među ostalim, usmjereni na potporu reformi sigurnosnog sektora, nastavak reforme pravosuđa, jačanje vojne i policijske obuke te jačanje nadzora;
- E. budući da je Europska unija posvećena sigurnosti i razvoju regije Sahela kao vodećeg partnera putem integriranog pristupa usmjerenog na politički i diplomatski dijalog te razvoj i humanitarnu potporu;
- F. budući da je inicijativa izgradnje kapaciteta kao potpore sigurnosti i razvoju dovela do revizije Instrumenta za doprinos stabilnosti i miru iz 2017., što je rezultiralo financiranjem inicijativa za osposobljavanja i opskrbom nesmrtonosne opreme za oružane snage trećih zemalja;

⁽⁸⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0158.

⁽⁹⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0009.

⁽¹⁰⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0008.

srijeda, 16. rujna 2020.

- G. budući da države članice moraju osigurati potrebno osoblje za tu misiju, njegov manjak dodatno pogoršan pandemijom prouzročenom bolešću COVID-19 znači se broj osoblja iz EU-a u tim misijama smanjuje zbog zdravstvenih razloga;
- H. budući da se brojne afričke zemlje od Atlantskog oceana na zapadu do Crvenog mora i Indijskog oceana na istoku teško nose s prevladavanjem izazova kao što su destabilizacija tradicionalnog poljoprivredno-pastoralnog gospodarstva zbog klimatskih promjena, iskorištavanje prirodnih resursa od strane vanjskih aktera, nesigurnost opskrbe hranom i ishrane, nedostatak pristupa osnovnim socijalnim službama, neprikladni poljoprivredni modeli, porast broja stanovništva i pritisak na prirodne i okolišne resurse kao što je krčenje šuma; budući da je još jedan veliki izazov pojava novih oblika gospodarstva kojim upravlja mafija, uključujući trgovanje ljudima, migrantima i drogom, krijumčarenje kulturnih dobara i divlje faune i flore te nekontroliran izvoz depozita zlata i minerala, što zajedno sa slabostima institucija i nedostatkom transparentnosti, lošim upravljanjem, sve većom nejednakošću, nedostatkom povjerenja u vlade i korupciju brojnih uprava dovodi do hibridizacije između oružanih skupina, krijumčara i tradicionalne zajednice te do regionalnih sukoba uz neprihvatljivu pojavu džihadističkog vjerskog ekstremizma kao lažnog odgovora u društvima na koja se to odnosi i uz porast radikalizacije;
- I. budući da se priroda sigurnosnih izazova, nasilnih sukoba i političkog nasilja razlikuje među različitim regijama, zemljama i pokrajinama Afrike; budući da u regijama Sahela i Roga Afrike najveći broj žrtava, posebno među civilima, ostavljaju naoružane islamističke skupine i terorizam, ali u manjoj mjeri i sigurnosne snage te razne zločinačke skupine i paravojne skupine; budući da se u 19 zemalja zapadne Afrike situacija znatno razlikuje, odnosno u nekim od njih vlada trajna stabilnost i sigurnost, a u drugima političko nasilje ili etnički sukobi;
- J. budući da je 3 471 prijavljeni nasilni sukob koji se dogodio prošle godine povezan s tim skupinama; budući da se broj žrtava djelovanja militantnih afričkih islamističkih skupina prošle godine također povećao za 7 % na procijenjenih 10 460 smrtnih slučajeva;
- K. budući da su terorističke aktivnosti ponajviše koncentrirane u pet glavnih područja, među ostalim u Somaliji, na području jezera Čad, u Sahelu, uz manje, ali postojane prijetnje u sjevernoj Africi i na zapadnoj obali Indijskog oceana; budući da je u Sahelu 2019. bio primjetan najveći porast nasilnih ekstremističkih aktivnosti u odnosu na sve druge regije; budući da svako od tih područja ima jedinstvenu dinamiku i zahtijeva zaseban regionalni pristup;
- L. budući da su čelnici EU-a i sahelske skupine G5 izrazili duboku zabrinutost zbog jačanja terorizma i pogoršanja sigurnosne i humanitarne situacije u regiji Sahel; budući da zbog terorizma jača pritisak na zemlje sahelske skupine G5 i njihovo susjedstvo; budući da terorizam pojačava lokalne političke, etničke i vjerske tenzije te da ga raspiruju zločinačke i fundamentalističke skupine, nezadovoljstvo socioekonomskim stanjem, loše upravljanje te, u određenim slučajevima, sigurnosne i obrambene snage;
- M. budući da teroristički napadi usmjereni na civilno stanovništvo, državne institucije i predstavnike, sigurnosne i obrambene snage te infrastrukturu ugrožavaju socijalnu koheziju, kao i to da terorističke skupine u tu svrhu iskorištavaju i postojeće sukobe na lokalnoj razini;
- N. budući da su svi ti izazovi ostavili dubokog traga na stabilnost i mir lokalnih zajednica i tradicionalnog poretka utemeljenog na kompromisima i moralnom autoritetu starješina i tradicionalnih vođa, što se zamjenjuje dominacijom oružanih skupina krijumčara i terorista;
- O. budući da je od ključne važnosti stvaranje sigurnosnih uvjeta potrebnih za ponovnu uspostavu osnovnih državnih struktura, osobito u najudaljenijim regijama u kojima se stanovnici mogu osjećati napušteno;
- P. budući da su cilj terorističkih i zločinačkih napada najčešće civilno stanovništvo, državni predstavnici, sigurnosne i obrambene snage te socioekonomska infrastruktura, čime se podrivaju kohezija i integracija društva i zajednice;
- Q. budući da je Sahel jedna od regija koje su najviše pogođene širenjem nezakonitog malog oružja te budući da se tim nedokumentiranim i uglavnom nezakonito posjedovanim oružjem ugrožava sigurnost i zaštita zajednica, ali i da ih upotrebljavaju opasne transnacionalne zločinačke mreže koje se bave raznim oblicima nezakonitog trgovanja, među ostalim oružjem, ljudima i nedopuštenim drogama;

srijeda, 16. rujna 2020.

- R. budući da novi podaci s Međunarodnog instituta za mirovna istraživanja u Stockholmu pokazuju da:
- (a) su ukupni vojni izdaci afričkih država 2019. porasli za 1,5 % i iznosili 41,2 milijarde dolara, čime je prvi put u proteklih pet godina u regiji zabilježeno povećanje rashoda za vojsku;
 - (b) je u Afriku 49 % vojne opreme uvezeno iz Rusije, 14 % iz Sjedinjenih Američkih Država i 13 % iz Kine; budući da je Kina izvezla 20 % svoje svjetske prodaje oružja u Afriku;
- S. budući da se ruski vojni utjecaj u Africi provodi prodajom oružja, slanjem plaćenika i političkih savjetnika, sigurnosnim sporazumima i programima obuke za nestabilne zemlje;
- T. budući da se svake godine iz zemalja zapadne Afrike na Bliski Istok preko Ujedinjenih Arapskih Emirata prokrijumčari zlata u vrijednosti od više milijardi dolara; budući da prema Ujedinjenim narodima somalijska ekstremistička skupina Al Shabaab generira milijune dolara prihoda izvozom ugljena u Iran i potom u Ujedinjene Arapske Emirate te time krši sankcije UN-a;
- U. budući da siromaštvo, nedostatak obrazovanja, nezaposlenost, sukobi, krize i nesigurnost uz ostale čimbenike kao što su propasti država, loše upravljanje i korupcija posebno utječu na mlade ljude i mogućnosti koje im se pružaju, što mnoge od njih tjera na bijeg u sigurnije regije ili na druge kontinente i napuštanje vlastitih domova i obitelji, čime riskiraju vlastite živote;
- V. budući da će pandemija bolesti COVID-19 i sve teže posljedice klimatskih promjena dodatno otežati navedene izazove; budući da je Komisija najavila dodatnih 194 milijuna eura za potporu sigurnosti, stabilnosti i otpornosti u Sahelu;
- W. budući da militantne islamističke skupine u Africi nisu jedinstvena prijetnja, nego je riječ o aktivnostima dvadesetak skupina koje se neprestano izmjenjuju i aktivno djeluju u 14 zemalja;
- X. budući da je Europska unija vodila tri vojne misije zajedničke sigurnosne i obrambene politike i operacije za osposobljavanje i savjetovanje Obrambenih snaga Somalije (misija osposobljavanja EU-a u Somaliji – 2010.), Malija (misija osposobljavanja EU-a u Maliju – 2013.) i Srednjoafričke Republike (misija osposobljavanja EU-a u Srednjoafričkoj Republici – 2016.), jednu vojnu pomorsku operaciju (operacija pomorskih snaga EU-a (NAVFOR) ATALANTA – 2009.) te tri civilne misije za osposobljavanje i savjetovanje unutrašnjih sigurnosnih snaga Malija (misija EU-a za izgradnju kapaciteta (EUCAP Sahel Mali – 2012.), Nigera (EUCAP Sahel Niger – 2014.) i Somalije (EUCAP Somalija – 2014.) te je uspostavila i uskoro će pokrenuti savjetodavnu misiju (EUAM) u Srednjoafričkoj Republici;
- Y. budući da pojedine zemlje, primjerice Francuska i Sjedinjene Američke Države, imaju niz vojnih baza kroz koje lokalnim partnerima pružaju sigurnosnu pomoć i provode protuterorističke i druge operacije; budući da su one jednako kao i politička rješenja, napori u izgradnji države i razvojne inicijative ključne za pobjedu nad terorističkim skupinama i doprinos postizanju regionalne stabilnosti;
- Z. budući da je potreban stalni pritisak na teroriste kako bi se zaustavilo širenje te prijetnje na druge regije i kontinente, uključujući Europu;
- AA. budući da su u prošlom desetljeću sigurnosne institucije u Africi uputile desetine tisuća članova osoblja u mirovne operacije na afričkom tlu i time pokazale istinsku volju za pružanjem doprinosa sigurnosnom upravljanju na svome kontinentu;
- AB. budući da EU podupire i operacionalizaciju zajedničkih snaga skupine G5 Sahel, ključnog antiterorističkog instrumenta, koji je neophodan za borbu protiv terorizma, džihadističkog djelovanja i sigurnosnih prijetnji te za jačanje sigurnosti u regiji;
- AC. budući da se nastavak operacionalizacije ključnih regionalnih sigurnosnih aktera, kao što su Gospodarska zajednica zapadnoafričkih država (ECOWAS), Istočna Afrika u pripravnosti (EASF) i Afričke snage u pripravnosti Afričke unije, podudara s interesom EU-a da pomogne zemljama koje se trude osigurati mir i blagostanje svojim građanima;

srijeda, 16. rujna 2020.

- AD. budući da su regionalna suradnja i dobrosusjedski odnosi među zemljama regije Sahel, zapadne Afrike i Roga Afrike neophodni kako bi se očuvala i ojačala stabilnost u tim regijama;
- AE. budući da će Afrička unija i dalje biti ključan partner u naporima EU-a u pogledu mira i stabilnosti;
- AF. budući da je Afrička unija na svojem godišnjem sastanku na vrhu u veljači 2020. najavila planove da pošalje 3 000 vojnika u Sahel kako bi se sahelskoj skupini G5 pomoglo u borbi protiv oružanih skupina;
- AG. budući da EU od 2017. provodi postupak regionalizacije svojih misija u okviru ZSOP-a, koji je osim na promicanje suradnje sa sahelskom skupinom G5 usmjeren na bolje prepoznavanje i ispravljanje nedostataka u prekograničnoj regionalnoj suradnji;
- AH. budući da su, nakon godina posebnog osposobljavanja, održivost i učinkovitost navedenih misija EU-a, ali i misija UN-a, ugrožene zbog ograničenja u pogledu njihovog mandata, programâ osposobljavanja, planova održivosti i lokalnih ovlasti te činjenice da ne mogu osigurati potrebnu opremu jedinici koju osposobljavaju ni lokalnim obrambenim snagama, uključujući oružje, streljivo i vozila; budući da treba preispitati mandate i svrhu navedenih misija EU-a kako bi se analizirala stečena iskustva koja bi se zatim trebala primijeniti i prilagoditi sadašnjim i budućim misijama;
- AI. budući da bi svako osposobljavanje, financiranje ili osiguravanje opreme sigurnosnim snagama u trećim zemljama trebalo biti u skladu s europskim temeljnim vrijednostima i pomagati u izgradnji pouzdanog sigurnosnog sektora koji je ponajprije namijenjen osiguravanju koristi koje pruža sigurnost cijelog lokalnog stanovništva uz istodobno poštovanje vladavine prava i posebno međunarodnog prava o ljudskim pravima;
- AJ. budući da ta ograničenja i nepostojanje kohezivne i strateške prisutnosti Europske unije utječu na vjerodostojnost vanjskog djelovanja EU-a, dok drugi globalni akteri pojačavaju svoje aktivnosti, šalju plaćenike i grade vlastita vojna postrojenja te povećavaju isporuku oružja i streljiva zemljama regije bez odredbi o upravljanju te to čine zapravo kako bi postigli strogo bilateralne interese;
- AK. budući da je kineska Komunistička partija 2017. na Nacionalnom kongresu stranke službeno donijela inicijativu „Jedan pojas, jedan put” i najavila ulaganja do 8 bilijuna američkih dolara u široku mrežu prometne, energetske i telekomunikacijske infrastrukture koja će povezivati Europu, Afriku i Aziju; budući da je Kina jedan od najvažnijih dionika u afričkom gospodarstvu sa znatnim utjecajem na brojne aspekte poslovanja na tom kontinentu;
- AL. budući da su Ujedinjeni Arapski Emirati u posljednjem desetljeću postupno povećavali svoju prisutnost u području Roga Afrike, upotrebom razvojnih i humanitarnih projekata kako bi ojačali svoj geostrateški položaj, osobito u Adenskom zaljevu; budući da je Somalija apelirala na Vijeće sigurnosti Ujedinjenih Naroda da poduzme mjere protiv izgradnje vojne baze Ujedinjenih Arapskih Emirata u Somalilandu;
- AM. budući da je Turska godinama gradila povjerenje na području Roga Afrike jer želi povećati svoj utjecaj, osobito u regiji Crvenog mora; budući da turska poduzeća i dalje upravljaju glavnom lukom i aerodromom u Mogadishuu te da čak organiziraju vojnu obuku za vojnike somalijske vlade;
- AN. budući da je mornarica Narodnooslobodilačke armije Kine (PLAN) uspostavila svoju prvu prekomorsku vojnu bazu u Džibutiju te da dug Džibutija prema Kini iznosi više od 70 % njegova BDP-a; budući da se preko zajmova u okviru inicijative „Jedan pojas, jedan put” ranjive zemlje u razvoju hvataju u „dužničke zamke” kojima se iscrpljuju državne rezerve, a generacijama poreznih obveznika nameću golemi dugovi;
- AO. budući da ni somalijska, ni malijska vojska ni vojske Burkine Faso i Srednjoafričke Republike nisu pronašle učinkovite odgovore te imaju poteškoće u borbi protiv džihadista i oružanih skupina, a ne mogu ni kontrolirati ni zajamčiti sigurnost na područjima koja su oslobođena uz pomoć prijateljskih međunarodnih snaga, zbog čega se lokalno stanovništvo osjeća napušteno i boji se da će ih džihadisti ili druge oružane skupine optužiti za suradnju s vladom nakon što se vrate i ponovno okupiraju područja s kojih su protjerani;

srijeda, 16. rujna 2020.

- AP. budući da je na obali istočne i zapadne Afrike piratstvo znatno oslabjelo zbog međunarodnih napora EU-a i NATO-a u području pomorske sigurnosti, koji predstavljaju presedan u europskoj, afričkoj i transatlantskoj sigurnosnoj suradnji;
- AQ. budući da se nakon godina sudjelovanja u navedenim civilnim i vojnim misijama cjelokupna situacija nije znatno poboljšala, a trenutačno se čini da bi se mogla i pogoršati unatoč uložnim naporima; budući da su zbog toga postojani brojni stari i novi izazovi, potrebno je provesti sveobuhvatnu strategiju s posebnim naglaskom na regije s najvećom ranjivošću i napetošću kako bi se postigao krajnji cilj regionalne stabilnosti i prenošenja odgovornosti za sigurnost u ruke Afrikanaca; budući da će se tom strategijom odgovoriti na hitnu potrebu i velika očekivanja aktera na terenu i lokalnog stanovništva te bi se trebao riješiti i temeljni uzrok krize;
- AR. budući da je pitanje financiranja ZSOP-a ključno za postojanost te politike i budući da Europski fond za razvoj putem Instrumenta mirovne pomoći za Afriku (APF), te ubuduće putem Europskog instrumenta mirovne pomoći, pruža potporu Afričkoj uniji, financirajući, među ostalim, operativni trošak mirovnih vojnih operacija u Africi, osobito misije Afričke unije u Somaliji (AMISOM); budući da će Europski instrument mirovne pomoći zamijeniti mehanizam Athena za financiranje zajedničkih troškova vojnih operacija ZSOP-a, a na temelju Instrumenta mirovne pomoći za Afriku EU-u će se dodijeliti novi alat za fleksibilniju provedbu vojnih operacija koji će znatno poboljšati mogućnosti za pružanje sigurnosne pomoći partnerima; budući da će konačni utjecaj Europskog instrumenta mirovne pomoći za održivo rješavanje nasilnih sukoba i nesigurnosti ovisiti o razmjerima u kojima će biti popraćen nužnim zaštitnim mehanizmima i sustavima za nadzor kako bi se izbjegla moguća zloupotreba pružene pomoći i zajamčilo uzimanje u obzir pitanja odgovornosti, ljudskih prava i poštovanje humanitarnog prava; budući da bi predstojeći Europski instrument mirovne pomoći, koji će zamijeniti APF 2021., trebao proširiti svoje područje primjene na partnerske države i omogućiti opskrbu vojnom opremom;
- AS. budući da je neophodno da EU pruži potporu svojim partnerima u regiji sahelo-saharskih država i Roga Afrike koje se suočavaju sa sve većim izazovima u borbi protiv oružanih terorističkih skupina, uključujući džihadiste; budući da Europska unija može odgovoriti na odgovarajući način pružanjem potrebne pomoći, među ostalim oružja i streljiva, zemljama predmetne regije putem Europskog instrumenta mirovne pomoći; budući da bi se Europski instrument mirovne pomoći trebao odobriti bez odlaganja kako bi se omogućila potrebna vojna pomoć;
- AT. budući da temperature u Sahelu rastu 1,5 puta brže nego u ostatku svijeta i da se, prema podacima Ujedinjenih naroda, oko 80 % poljoprivrednog zemljišta u regiji degradira iako se oko 50 milijuna ljudi koji ovisе o uzgoju stoke bori za to područje; budući da, prema podacima Međunarodnog odbora Crvenog križa, ta situacija dovodi do nesigurnosti opskrbe hranom za stanovništvo i suočavanja s teškim odlukama;
- AU. budući da su učinci klimatskih promjena čimbenik rizika za destabilizaciju, nasilje i sukobe;
- AV. budući da je zbog znatnog skoka broja nasilnih napada na javne škole, ubojstava, otmica, premlaćivanja i prijetnji za život usmjerenih protiv učitelja i učenika prema podacima UNICEF-a zatvoreno više od 9 000 škola u srednjoj i zapadnoj Africi, a gotovo dva milijuna djece ostalo bez odgovarajućeg obrazovanja;
- AW. budući da je EU i dalje ozbiljno zabrinut zbog sve većeg broja djece koju ekstremističke skupine novače i koriste kao djecu vojnice;
- AX. budući da je Ured Ujedinjenih naroda za drogu i kriminal (UNODC) izvijestio o novim zabrinjavajućim trendovima u okviru trgovine drogom u regiji koji negativno utječu na upravljanje, sigurnost, gospodarski rast i javno zdravlje; budući da, prema podacima Ureda, 87 % svih farmaceutskih opioida zaplijenjenih diljem svijeta potječe iz zapadne, središnje odnosno sjeverne Afrike i budući da Ured prepoznaje blisku poveznicu između trgovanja drogom i financiranja oružanih skupina;
- AY. budući da je u Strateškom pristupu EU-a ženama, miru i sigurnosti istaknuta potreba integriranja rodne perspektive u sva područja i aktivnosti u pogledu mira i sigurnosti, kako bi se zajamčila djelotvornost politika EU-a;

srijeda, 16. rujna 2020.

- AZ. budući da napadi ekstremističkih skupina i eskalacija nasilja među zajednicama zbog resursa utječu na pristup obrazovanju i zdravstvenim uslugama, pri čemu je veliki broj djevojčica posebno izložen različitim vrstama fizičkog i spolnog zlostavljanja;
- BA. budući da bi Europska unija trebala u još većoj mjeri strateški povećati svoju gospodarsku prisutnost s obzirom na sve veću prisutnost drugih stranih sila;
- BB. budući da je povjerenik za susjedstvo i proširenje predložio da se, kao prioritet, 3,25 milijardi eura brzo preusmjeri iz postojećih programa u pružanje odgovora na potrebe povezane s koronavirusom u Africi, uključujući 2,06 milijardi eura za supsaharsku Afriku;
- BC. smatra da bi EU trebao ojačati suradnju s nacionalnim parlamentima, uključujući njihove odbore za sigurnost i obranu, kako bi se ojačale ključne nadzorne funkcije nad nacionalnim i vanjskim sigurnosnim intervencijama;

Mjere koje su poduzele Europska unija i njezine države članice

1. Smatra da Komisija, Vijeće i potpredsjednik Komisije / Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku moraju koordinirati strategije za razvoj, humanitarnu pomoć i sigurnost u koje su uključeni kao dio integrirane strategije koja će dovesti do neovisne afričke nadležnosti nad sigurnosnim i obrambenim poslovima; smatra da su Afrička unija i afričke države iz regije ključni partneri s kojima EU surađuje na značajan način kako bi se zajednički ostvarili održivi razvoj i ljudska sigurnost; podupire plan Afričke unije o slanju 3 000 vojnika u potporu sahelskoj skupini G5; čvrsto vjeruje da EU i njegove države članice moraju ojačati kapacitet partnera, preispitati sigurnosne i obrambene operacije u regijama Sahel, zapadnoj Africi i Rogu Afrike, među ostalim, opskrbljivanjem vojnom opremom uz poštovanje načela nenanošenja štete;
2. podsjeća da borba protiv terorizma konkretno ovisi o sposobnosti pogođenih država da imaju snažne i pouzdane institucije i uhodane osnovne usluge u koje građani imaju povjerenje, uključujući unutarnje sigurnosne kapacitete i pravosudni sustav, osobito u pogledu kaznenih stvari; smatra da se sigurnosna strategija za regije Sahel, zapadnu Afriku i Rog Afrike mora ponajprije temeljiti na rješavanju temeljnih uzroka sukoba u regiji jer je iskorjenjivanje siromaštva ključ održivog mira;
3. poziva na obnavljanje odnosa između EU-a i afričkog kontinenta koji se temelji na solidarnosti, poštovanju i uzajamnoj koristi, uvijek u skladu s načelima poštovanja međunarodnog prava, nacionalnog suvereniteta i ravnopravnosti uključenih strana;
4. smatra da bi u okviru ZVSP-a Europske unije sve misije, operacije i druge aktivnosti trebao koordinirati potpredsjednik Komisije / Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, pod nadzorom Vijeća u skladu s člankom 43. stavkom 2. UEU-a te da bi zajednička potporna jedinica za koordinaciju trebala pružati više savjeta Komisiji i potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku uz pojačanu koordinacijsku ulogu i predložiti uspostavu središnje civilno-vojne doktrine kojom bi se pojačali kapaciteti misija i projekata za osposobljavanje službi za vojno planiranje i provođenje i civilno planiranje i provođenje;
5. čvrsto vjeruje da bi EU trebao maksimalno ulagati u procese usmjerene na sprečavanje sukoba pokretanjem velikog broja vrlo konkretnih postupaka i projekata za posredovanje, dijalog i mirenje, usporedno s drugim sigurnosnim mjerama; ističe potrebu da se iskušaju i pristupi koji nisu usmjereni na ulogu države i kojima je cilj potpora stabilnosti i sigurnosti, osobito kad je riječ o napetostima unutar zajednice; čvrsto vjeruje da će srednjoročno i dugoročno biti učinkovita samo sigurnosna pomoć kojoj je sigurnost ljudi na prvom mjestu;
6. ističe hitnu potrebu za jačanjem misija i operacija ZSOP-a, kao i ukupnog strateškog planiranja i komunikacijske politike EU-a kako bi se povećala vidljivost djelovanja EU-a;
7. pozdravlja sveobuhvatan angažman EU-a u Sahelu, zapadnoj Africi i Rogu Afrike te prepoznaje doprinos misija i operacija ZSOP-a međunarodnom miru, sigurnosti i stabilnosti; međutim, naglašava potrebu za prilagodbom financijskih i administrativnih pravila i postupaka donošenja političkih odluka kako bi odgovor na krize bio brži i učinkovitiji;

srijeda, 16. rujna 2020.

8. ponovno poziva na izradu bijele knjige o europskoj obrani, u kojoj bi se isplanirali i utvrdili vrlo precizni scenariji za moguće vojne intervencije EU-a te njihove temeljne doktrine u skladu s vojnim zadaćama iz članka 43. stavka 1. UEU-a;
9. pohvaljuje osoblje misija EU-a koje usprkos vrlo izazovnim uvjetima obavlja izniman posao i pokazuje predanost i stručnost;
10. ističe da s obzirom na ozbiljno i snažno pogoršanje sigurnosnih uvjeta u regiji te radi ispravljanja nedostataka u misijama i projektima EU-a izgradnja kapaciteta partnera u sigurnosnom sektoru mora se učvrstiti kako bi se prikladnije odgovorilo na velike izazove i ozbiljne sigurnosne uvjete u regiji, među ostalim pružanjem potpore trećim zemljama u borbi protiv terorizma na njihovim teritorijima;
11. podržava Zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 28. travnja 2015. naslovljenu „Izgradnja kapaciteta kao potpora sigurnosti i razvoju – osposobljavanje partnera u sprečavanju kriza i upravljanju njima”⁽¹¹⁾;
12. pozdravlja prijedlog Komisije i tekuće međuinstitucijske pregovore o osnivačkoj uredbi za Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju koji će obuhvatiti sve zadaće postojećeg Instrumenta za doprinos stabilnosti i miru;
13. pozdravlja prijedlog potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da se, uz potporu Komisije, u okviru ZVSP-a uspostavi Europski instrument mirovne pomoći kojim bi se financirala vojna i obrambena suradnja s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama, uključujući opremu sa Zajedničkog popisa robe vojne namjene EU-a, čime će se ispraviti važan nedostatak u potpori EU-a i zajedno s Instrumentom za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju pružiti EU-u sposobnost da brže i učinkovitije odgovori na sigurnosne izazove i pozive na njihovo brzo usvajanje; podsjeća da je cilj Europskog instrumenta mirovne pomoći integrirati Instrument mirovne pomoći za Afriku te uspostaviti sastavnicu izgradnje kapaciteta koja bi omogućila osiguravanje vojne opreme partnerskim zemljama, uključujući oružje i streljivo, uz potpuno poštovanje zajedničkog stajališta, ljudskih prava i humanitarnog prava te uz učinkovite odredbe transparentnosti kako su nabrojene u njegovoj preporuci od 28. ožujka 2019. o uspostavi Europskog instrumenta mirovne pomoći kako bi se osiguralo da vojna oprema ne dospije primateljima koji zlostavljaju civilno stanovništvo, nad njime vrše zlodjela i na druge načine ga ugrožavaju; napominje da države članice od lipnja 2018. rade na donošenju odluke Vijeća o uspostavi Europskog instrumenta mirovne pomoći, što bi se trebalo dogoditi najkasnije u siječnju 2021.; u tom pogledu i s obzirom na aktualnu situaciju u Africi, poziva Vijeće da odobri taj prijedlog i bez odgode donese potrebnu odluku o uspostavi tog novog instrumenta za potporu vojnim mogućnostima u afričkim vojnim snagama te:
 - (a) da proračun Europskog instrumenta mirovne pomoći bude dovoljno velik da učinkovito odgovori na trenutačne izazove povezane s osposobljavanjem, operacijama, misijama, projektima i vojnom opremom, uključujući oružje, streljivo i prijevoz;
 - (b) osmisliti Europski instrument mirovne pomoći tako da se njime mogu prevladati trenutačna ograničenja u okviru Instrumenta mirovne pomoći za Afriku i proračuna Unije u pogledu nabave oružja i streljiva;
 - (c) poziva da se za administrativne rashode koji proizlaze iz te odluke Vijeća, uključujući za osoblje, dodijele sredstva iz proračuna EU-a;
 - (d) poziva Vijeće da državama članicama naplati operativne rashode nastale njegovom provedbom, uključujući opremu i osposobljavanje za njezinu upotrebu;
 - (e) prima na znanje da bi se države članice koje ne sudjeluju u financiranju konkretne akcije ili jednog njezina dijela mogle suzdržati od glasovanja u Vijeću;
 - (f) poziva na to da se u Europskoj službi za vanjsko djelovanje uspostavi posebni novi odjel za upravljanje tim novim instrumentom, nadziranje nabave i upotrebu opreme i osposobljavanje za njezinu upotrebu, uključujući prikladne zaštitne mehanizme i mjere za ublažavanje rizika;

⁽¹¹⁾ JOIN(2015)0017.

srijeda, 16. rujna 2020.

(g) smatra da bi nabavu i upotrebu takve opreme i osposobljavanje za njezinu upotrebu trebali pratiti stručnjaci koje bi države članice trebale premjestiti na taj odjel kako bi obavještavali potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i trebali bi biti predmet temeljite kontrole Parlamenta i predmet revizije Europskog revizorskog suda;

14. smatra da su, unatoč visokoj razini predanosti i profesionalnosti njihova osoblja, održivost, učinkovitost i vidljivost civilnih i vojnih misija EU-a u Africi također osobito ograničene nedostatkom preuzimanja odgovornosti na lokalnoj razini, planova za održivost i osnovne opreme u pogođenim zemljama, kao i sposobnošću da se ojača kapacitet partnera;

15. poziva Komisiju i Vijeće da osiguraju razmatranje upotrebe svih instrumenata financiranja radi suočavanja s temeljnim uzrocima sukoba i podupiranja razvoja sigurnosnih sposobnosti u pogođenim afričkim zemljama, u skladu s člankom 209. i člankom 212. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (EFEU) te uzimajući u obzir vrlo ozbiljne sigurnosne krize u sahelo-saharskoj regiji i istočnoj Africi;

16. pozdravlja prijedlog o jačanju načela partnerstva u odnosima Afrike i EU-a utvrđen u zajedničkoj komunikaciji „Put prema sveobuhvatnoj strategiji s Afrikom” (JOIN (2020) 0004); poziva Komisiju, posebno potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije da pokrene prilagođena bilateralna partnerstva za preobrazbu koja obuhvaća širok raspon područja pri čemu su sigurnost i obrana prioritet; poziva potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije da oda priznanje zemljama koje su ostvarile napredak u području konsolidacije demokracije i sigurnosti građana te da ih pozove na sklapanje bilateralnih partnerstava u skladu s načelom „više za više”; nadilazeći bilateralna partnerstva poziva potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije da pomogne u konsolidaciji sigurnosnih funkcija podregionalnih organizacija kao što su ECOWAS, Istočnoafrička zajednica ili Južnoafrička razvojna zajednica (SADC);

17. preporučuje da EU razmotri pružanje doprinosa operativnim i logističkim troškovima operacija protiv terorizma koje vode nacionalne oružane snage Mauritanije, Malija, Burkine Faso, Nigera i Čada u okviru mirovnih operacija u sahelo-saharskoj regiji te u skladu sa sličnim pristupom koji se upotrebljava da bi se financirale zajedničke snage skupine G5 Sahel i misija Afričke unije u Somaliji (AMISOM) i napominje da bi Europski instrument mirovne pomoći trebao biti prikladan instrument za to;

18. potiče raspravu o tome je li preporučljivo da se na postojeće programe osposobljavanja primijeni infrastruktura za nabavu vojne opreme, uključujući nabavu oružja, koja se trenutačno upotrebljava za raspoređivanje i osposobljavanje snaga sahelske skupine G5, što uključuje po potrebi i financijsku potporu;

19. preporučuje da kao uvjet za sva financijska sredstva za operacije izgradnje kapaciteta afričkih zemalja zemlja primatelj mora predstaviti zajednički dogovoren plan potpore koji uključuje osposobljavanje o reformi sektora sigurnosti, ljudska prava, međunarodno humanitarno pravo i vladavinu prava, s razumnim rokovima te se to mora ostvariti uz praćenje EU-a uz mogućnost daljnjih prilagodbi ovisno o razvoju situacije;

20. iznimno je zabrinut zbog velikog broja slučajeva vrlo ozbiljnog kršenja ljudskih prava koje su počinile malijske snage sigurnosti, kako je istražila i prijavila višedimenzionalna integrirana misija Ujedinjenih naroda za stabilizaciju u Maliju (MINUSMA);

21. uviđa da Mali ima važnu ulogu za stabilnost Sahela i dijeli duboku zabrinutost ECOWAS-a u vezi s državnim udarom u Maliju 18. kolovoza 2020.; ističe da se kontinuirana suradnja s međunarodnom zajednicom i njezina potpora, naročito EU-a i UN-a, može uspješno ostvariti samo ako se poduzme niz važnih koraka, kao što su uspostava dobro pripremljenog, održivog, transparentnog i stabilnog izbornog sustava kojim se jamče vjerodostojni, slobodni i pravedni izbori te istinski jednaki uvjeti za političke stranke; podržava potrebu za uključivom tranzicijskom vladom koja mora okupljati sve političke i društvene skupine i nastojati zaštititi ustavna prava i slobode svakog građanina, a da se pritom nikad ne izgube iz vida današnji gorući socijalni, sigurnosni i gospodarski izazovi koji iziskuju hitno djelovanje kako bi se odgovorilo na legitimne zahtjeve građana za uključivim i konstruktivnim dijalogom o budućem smjeru njihove zemlje; podržava napore ESVD-a da pomogne u postizanju mirnog i demokratskog rješenja kojim će se u konačnici ponovno uspostaviti trajna stabilnost i vratiti povjerenje malijskih građana u svoje institucije i javnu upravu, i koje bi trebalo biti istinski uključivo, bez korupcije i služiti svim građanima u njihovim težnjama za blagostanjem, mirom, razvojem, stabilnošću i sigurnošću;

22. prima na znanje izvješća o ocjenjivanju UN-a o provedbi i korektivnim mjerama za pomoć u slučajevima seksualnog izrabljivanja i zlostavljanja koja su sastavili Ujedinjeni narodi i povezano osoblje u mirovnim operacijama; duboko je šokiran zabrinjavajućim razmjerom tih zločina te neuspjehom da se počinitelji pozovu na odgovornost; jednako je tako šokiran zbog optužbi o seksualnom zlostavljanju djece od strane europskih postrojbi i postrojbi UN-a, posebno

srijeda, 16. rujna 2020.

u Srednjoafričkoj Republici 2016. i zahtijeva pravdu; poziva UN, države članice EU-a te tijela EU-a zadužena za ZSOP da bez odgađanja i s najvećom odlučnošću provedu istrage, pokrenu kaznene postupke te donesu presude za sve zaposlenike UN-a i EU-a te državne zaposlenike koji su počinili seksualno nasilje; naglašava da je hitno potrebno provesti reformu relevantnih struktura kako bi se stalo na kraj nekažnjavanju osoblja UN-a i EU-a te uvesti funkcionalne i transparentne mehanizme nadzora i odgovornosti; smatra da je neprihvatljivo to što se trenutačni sudski postupci u pogledu navodnih slučajeva zlostavljanja i dalje provode na posve dobrovoljnoj osnovi te što ovise o zemlji koja je osigurala vojne postrojbe; uvjeren je da bi se broj takvih teških zločina mogao smanjiti i da bi se oni mogli spriječiti osposobljavanjem i obrazovanjem; čvrsto podsjeća na to da je iznimno važno ubuduće spriječiti takve zločine kako bi se obnovilo povjerenje lokalnog stanovništva u međunarodne mirovne snage;

23. poziva da se redefinira format misija osposobljavanja EUTM Mali, EUTM CAR i EUTM Somalija kako bi se bolje prilagodile stvarnim potrebama oružanih snaga i stanovništva zemalja korisnica:

- (a) usklađivanjem metoda osposobljavanja s postupovnim pravilima i pravilima o vojnom djelovanju te jamčenjem njihove jedinstvenosti, u skladu s utvrđenim potrebama zemlje i uključivanjem osposobljavanja o rodnoj ravnopravnosti i pravima žena, uključujući Program o ženama, miru i sigurnosti;
- (b) razvojem i provedbom sveobuhvatne politike reforme sigurnosnog sektora u čijem je središtu sigurnost ljudi, dok su sigurnosne potrebe cijele populacije u središtu svih komponenti;
- (c) osiguravanjem da instruktori EU-a, u koordinaciji s lokalnim vojnim vlastima, imaju ovlasti odabrati vojnike među osobama koje predloži lokalna vlada, osposobiti ih da poboljšaju svoje vještine među ostalim znanjem o međunarodnom humanitarnom pravu i međunarodnom pravu o ljudskim pravima te ih nadzirati i pratiti na terenu nakon što završe obuku kako bi ih ocijenili i spriječili raspuštanje jedinica i osipanje vojnika;
- (d) opremanjem centara za osposobljavanje zajedničkom i pojedinačnom vojnom opremom (ako je ne osigura predmetna zemlja) kako bi se osiguralo odgovarajuće osposobljavanje nakon što EU uspostavi jamstva kojima se jamči postupanje u skladu s osam kriterija Zajedničkog stajališta 944 prilikom prijenosa oružja u treće zemlje uz jamstvo kontrole nakon dostave oružja i kontrole nad krajnjom upotrebom kako bi se spriječilo da oružje dospije u ruke oružanih skupina, uključujući teroriste;
- (e) povećanjem broja radnih mjesta dodijeljenih misijama kako bi se riješili učestali problemi;
- (f) osiguravanjem da osposobljavanje odgovara operativnoj stvarnosti, odnosno da uključuje mobilnost i zapovjedničke i kontrolne sposobnosti;
- (g) izvlačenjem koristi od upućivanja potrebnih vojnih stručnjaka, prije svega u području strateškog savjetovanja;
- (h) uspostavom mehanizma za praćenje ljudskih prava kako bi se spriječila kršenja ljudskih prava;

24. smatra da bi jačanje savjetodavne sastavnice određenih misija (EUTM Somalija) u zapovjednim strukturama lokalnih snaga omogućilo znatan utjecaj na način vođenja operacija, kao i unutar multilateralnog okvira vojne pomoći;

25. smatra da bi EU trebao uvesti odgovarajući nadzor i nastaviti provoditi učinkovite povremene procjene i strateška preispitivanja civilnih misija ZSOP-a EU-a u Maliju, ZSOP-a EU-a u Nigeru, ZSOP-a EU-a u Somaliji i savjetodavne misije ZSOP-a EU-a u Srednjoafričkoj Republici te preispitivati njihove ovlasti, proračun i ljudske resurse te nastaviti upotrebljavati sustave praćenja u skladu s provedbenim planom misija i ocjenjivanje prema referentnim vrijednostima kao sveobuhvatni instrument za usmjeravanje; uvjeren je da bi se misije bolje prilagodile promjenjivim sigurnosnim i političkim situacijama da se prilagode lokalnim potrebama i da se pojača suradnja s lokalnim partnerima te da bi ih to učinilo još operativnijima i učinkovitijima i integriralo bi ih u šira nastojanja za reformom sigurnosnog sektora u službi sigurnosti lokalnog stanovništva; poziva potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i ESVD

srijeda, 16. rujna 2020.

da Parlamentu pruže povratne informacije u pogledu godišnjeg izvješća o ZSOP-u za 2019. ⁽¹²⁾ i evaluaciju misija u Africi koju je proveo Parlament; nastavlja kritizirati manjak „prikladnih pokazatelja za praćenje rezultata misija EUCAP Niger i EUCAP Mali te činjenicu da praćenje i procjena aktivnosti misija nije bilo adekvatno provedeno i nije bilo usmjereno na uzimanje u obzir posljedica”; poziva potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i ESVD da Parlamentu pruže povratne informacije o evaluaciji okupljanja snaga misije EUTM Somalija;

26. podsjeća da je situacija u pogledu sigurnosti u Somaliji izrazito zabrinjavajuća i da je čimbenik destabilizacije na cijelom Rogu Afrike; smatra da savezna vlada Somalije ne može izvršavati svoje dužnosti i da somalijska nacionalna vojska, unatoč nedavnom napretku, još uvijek nije u mogućnosti boriti se sama protiv terorističkih aktivnosti al-Shabaaba; podsjeća da je somalijska vojska trebala preuzeti dužnosti od AMISOM-a u prosincu 2021.; naglašava da je za ostvarenje tog cilja potreban novi i sveobuhvatni program pomoći te poziva EU da s Afričkom unijom i somalijskom vladom dogovori stajalište o mehanizmu koji će se uspostaviti nakon završetka AMISOM-a;

27. smatra da je Zaljevska kriza ostavila ozbiljne posljedice u Somaliji, pri čemu Ujedinjeni Arapski Emirati i dalje podupiru otvorena djelovanja kojima se izravno podriva dosadašnji sigurnosni i politički napredak u Somaliji, čime se stvara nacionalna razjedinjenost između federalne vlade Somalije i saveznih država članica u pogledu sigurnosti, nacionalnih izbora i razvojnih pitanja te poziva da se takve mjere odmah prekinu;

28. zahtijeva da malijski potpisnici poštuju i provode Sporazum o miru i pomirenju u Maliju, koji je proizašao iz postupka s Alžirom, bez daljnje odgode;

29. smatra da Europska unija treba nastaviti financijski podupirati AMISOM Instrumentom mirovne pomoći za Afriku tijekom prijelaznog razdoblja, održavati prisutnost triju revidiranih vojnih ili civilnih misija i operacija EU-a (ATALANTA, EUTM Somalija i EUCAP Somalija), podupirati demokratske institucije, nastaviti obuku nacionalne vojske i uspostavu transparentnih, odgovornih i demokratski kontroliranih sigurnosnih sektora;

30. poziva države članice i EU da pomognu zajedničkim snagama sahelske skupine G5 da postanu operativne pružanjem financijske pomoći te pružanjem vojne opreme i osposobljavanja, uz odgovarajuća jamstva i mjere ublažavanja te savjete u području doktrine, planiranih kapaciteta i upravljanja; naglašava potrebu za snažnom i vjerodostojnom policijskom komponentom u tom pogledu; poziva partnere koji su preuzeli obveze na donatorskoj konferenciji u Bruxellesu 22. veljače 2018. da te obveze provedu u najkraćem mogućem roku;

31. vjeruje da afričke države moraju preuzeti odgovornost za ispunjavanje svojih državnih dužnosti u pogledu stabilizacije svih područja s kojih su protjerani džihadistički teroristi, zločinačke i oružane skupine, krijumčari i razbojnici kako bi zaštitili građane, kao i pružanjem osnovnih usluga (uprava, opskrba vodom i strujom, zdravstvo, sudstvo, obrazovanje); budući da bi vojska ili sigurnosne snage trebali privremeno osigurati odgovarajuće sigurnosno okruženje i osnovne usluge dok ne preuzme civilna uprava, poziva Europsku uniju da uloži više truda u podupiranje afričkih država u pružanju osnovnih usluga;

32. podržava zahtjev Afričke unije upućen Ujedinjenim narodima o omogućavanju pristupa doprinosima za misije pod afričkim vodstvom koje je procijenio UN, a pod mandatom Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda;

33. naglašava da je poželjna koordinacija sa zemljama sjeverne Afrike, kao i učinkoviti doprinos miru i pomirbi u Libiji kako bi se spriječilo da ta zemlja postane žarište širenja džihadizma, terorističkih, zločinačkih i oružanih skupina, oružja i trgovine ljudima; stoga potiče razgovore o miru 5+5 i poziva sve zemlje da postupaju u duhu berlinske konferencije; izražava nadu da će se recentne naznake o prekidu vatre i miru u Libiji obistiniti; u tom pogledu pozdravlja nedavne inicijative ESVD-a i potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, posebno njegov posjet Libiji 1. rujna 2020., te naglašava da bi EU trebao imati vodeću ulogu u procesu posredovanja;

34. poziva EU da se uhvati u koštac sa sustavnim i rastućim prijetnjama zaštititi i očuvanju kulturne baštine te da suzbije krijumčarenje kulturnih artefakata, posebno u područjima sukoba;

35. smatra da se suradnja sa zemljama sjeverne Afrike treba temeljiti prije svega na razmjeni informacija i obavještajnih podataka, vojnoj obuci i borbi protiv radikalizacije, uzimajući u obzir dokazano iskustvo nekih od njih;

⁽¹²⁾ Rezolucija Europskog parlamenta od 15. siječnja 2020. o provedbi zajedničke sigurnosne i obrambene politike – godišnje izvješće (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0009).

srijeda, 16. rujna 2020.

36. smatra da bi se sveobuhvatna i srednjoročna do dugoročna sigurnosna politika za te regije također trebala usredotočiti na poticanje otpornosti;

37. pozdravlja i podržava sveobuhvatan pristup Mauritanije vojnom i sigurnosnom odgovoru, koji uključuje strategiju usmjerenu na socijalni i razvojni aspekt; izražava svoju solidarnost prema Nigeru, Maliju, Burkini Faso, zemljama koje su teško pogođene terorizmom; pohvaljuje napore i žrtvu međunarodne zajednice, Multidimenzionalnu integriranu misiju Ujedinjenih naroda za stabilizaciju u Maliju, Multinacionalnu zajedničku jedinicu, skupinu G5 i Oružane snage Francuske (operacija Barkhane), Regionalnu koordinacijsku jedinicu za savjetovanje EU-a (RACC), EUCAP Sahel Mali i Niger, EUTM Mali, GAR-SI Sahel i vojsku Čada, koja je ključna snaga u središnjim i istočnim sektorima skupine G5 te je stoga potrebna posebna potpora za njezine postrojbe; poziva zemlje sahelske skupine G5 da nastavu s unutarnjim reformama i da u cijelosti uvedu ljudska prava, dobro upravljanje i demokratsku odgovornost uz poštovanje ljudskih prava i demokratskih normi;

38. pozdravlja zajedničku izjavu predsjednika Europskog vijeća Charlesa Michela i predsjednika Islamske Republike Mauritanije, predsjednika sahelske skupine G5 Mohameda Šeika el Ghazouanija od 28. travnja 2020. u kojoj su obnovili i povećali predanost sigurnosti, stabilnosti i razvoju Sahela u bliskoj suradnji s glavnim tajnikom Ujedinjenih naroda, predsjednikom Komisije Afričke unije i aktualnim predsjednikom Gospodarske zajednice zapadnoafričkih država;

39. potiče države članice da podrže operacije Barkhane i Takuba te misije Gazelle i New Nero i da surađuju na njima; ističe važna ljudska i vojna ulaganja tih država članica koje u njima već sudjeluju; ustraje u potrebi za većom uključenosti Europe, no to ne može zamijeniti obvezu zemalja da donose potrebne interne reforme namijenjene osiguravanju održivog razvoja i sigurnosnih sektora;

40. poziva EU da posebnu pozornost posveti širenju oružanih terorističkih skupina, posebno islamističkog terorizma i nasilnog ekstremizma vehabija u regijama Sahela, zapadne Afrike i Roga Afrike te ustraje u njegovim globalnim naporima da pobijedi džihadizam; uzimajući u obzir strateški utjecaj tih regija na stabilnost i sigurnost zemalja južnog susjedstva, na pomorsku sigurnost i siguran pritisak na europske vanjske granice, poziva na jačanje suradnje u području sigurnosti i programa pomoći s predmetnim zemljama;

41. apelira na EU da provede sveobuhvatnu evaluaciju zajedničke strategije Afrike i EU-a i zajedničke komunikacije Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 9. ožujka 2020. naslovljenu „Put prema sveobuhvatnoj strategiji s Afrikom” i da promiče provedbu zaključaka Vijeća od 20. travnja 2015. o Regionalnom akcijskom planu za Sahel za razdoblje 2015. – 2020., od 16. ožujka 2015. o Akcijskom planu EU-a za Gvinejski zaljev za razdoblje 2015. – 2020., od 25. lipnja 2018. o Rogu Afrike / Crvenom moru i Sahelu/Maliju te Deklaracije iz Paua;

42. zahtijeva dodatnu zaštitu i potporu obrazovnim tijelima, zajednicama i organizacijama koje djeluju na terenu i pokušavaju pronaći druge mogućnosti učenja u centrima zajednice i uključiti tisuće zapadnoafričke i sahelske djece u programe obrazovanja i učenja vještina;

Dobro upravljanje i održivi razvoj

43. tvrdi da sigurnosna strategija ne može funkcionirati bez zajedničkog održivog razvojnog i humanitarnog djelovanja; podsjeća na raznolike temeljne uzroke terorizma i oružanih sukoba; poziva na promicanje ljudskog kapitala i ljudskog razvoja, ispunjavanje potreba najugroženijih zajednica i izgradnju kapaciteta otpornosti u ljudi;

44. vjeruje da bi Europska unija trebala osigurati višesektorske planove održivog razvoja utemeljene na kontekstu i pronaći globalno rješenje za izazove u predmetnoj regiji; naglašava da je za integrirani pristup miru, sigurnosti i održivom razvoju potrebno konkretno sudjelovanje aktera lokalnog civilnog društva, a posebno žena i mladih te podsjeća na ulogu starijih i tradicionalnih vođa sahelno-saharskih društava; smatra da ti planovi moraju biti u skladu s načelima učinkovitosti pomoći potvrđenima u Europskom konsenzusu o razvoju, mora ih usvojiti uprava u dogovoru s lokalnim korisničkim zajednicama i provesti ih uz sudjelovanje lokalnog civilnog društva i humanitarnih organizacija kako bi se osigurala učinkovita koordinacija, transparentnost i vlasništvo;

srijeda, 16. rujna 2020.

45. ističe važnost partnerstva s UN-om, suradnje s drugim međunarodnim organizacijama, posebno Afričkom unijom te dijaloga s ostalim regionalnim i podregionalnim organizacijama;

46. smatra da se značajna sigurnosna suradnja između EU-a i Afrike mora zasnivati na održivom razvoju i biti posebno usredotočena na:

- (a) jačanje demokracije osiguravanjem odgovornih demokratskih sustava upravljanja s pomoću učinkovitog parlamentarnog nadzora te demokratskih institucija i vladavine prava koji jamče sve građanske slobode;
- (b) okončavanje sukoba i sprečavanje njihova ponovnog zametanja uz istodobno rješavanje njihovih temeljnih uzroka kako bi se postigli trajni mir i sigurnost;
- (c) razvoj politika usmjerenih na mlade kojima se promiče gospodarski razvoj i otvaranje novih radnih mjesta; isticanje potrebe za uključivanje mladih u političke, gospodarske i mirovne procese;
- (d) podupiranje akcijskih planova za preventivnu stabilizaciju;
- (e) osnaživanje žena na način da ih se prizna kao donositelje promjena u afričkim zajednicama poboljšavanjem njihovih mogućnosti u pogledu obrazovanja i ekonomskom smislu, promicanje njihova sudjelovanja u lokalnim i nacionalnim institucijama i donošenju odluka te zagovaranje njihove uloge u izgradnji mira, sprečavanju sukoba i medijaciji te borbi protiv seksualnog nasilja nad ženama i djevojčicama;
- (f) pružanje osnovnih usluga kao što su zdravstvo, sigurnost opskrbe hranom, voda, kanalizacija i higijena, socijalna zaštita, stanovanje i sigurnosne mreže, potpora i zaštita mentalnog zdravlja, obrazovanje i potpora raseljenom stanovništvu kako bi se povećalo povjerenje ljudi u državu;
- (g) osiguravanje sigurnosti te upravne i pravne stabilnosti;
- (h) iskorjenjivanje siromaštva, nekažnjavanja i korupcije;
- (i) rješavanje posljedica klimatskih promjena uzimanjem u obzir mjera za ublažavanje klimatskih promjena i za prilagodbu na njih kako bi se zajamčilo da životna primanja postanu održivo otporna na prijetnje okolišu;
- (j) poštovanje vladavine prava i promicanje održivog razvoja te ljudskih prava bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi, promicanje slobode izražavanja, medijske slobode, slobode udruživanja i jačanje strukturne podrške civilnom društvu i neovisnim medijima;
- (k) promicanje održivih poljoprivrednih praksi kao što je agroekologija, pružanje potpore malim proizvođačima i poljoprivrednicima te uvođenje nutritivne poveznice za rješavanje svih oblika nehranjenosti u svim kontekstima i nastavak financiranja aktivnosti kojima se premošćuju humanitarne i razvojne intervencije radi rješavanja temeljnih uzroka;

47. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog trenutačnih sigurnosnih izazova u Africi koji bi, pridodaju li se ustrajnim nejednakostima, nedostatku prilika za mlade i lošem upravljanju, mogli potaknuti migracije i znatno raseljavanje stanovništva, čime bi se narušile države sjeverne Afrike i pogodila Europa i što bi završilo općom humanitarnom krizom; prepoznaje utjecaj sukoba, siromaštva, nejednakosti i klimatskih promjena na prisilno raseljavanje te poziva Europsku uniju da olakša propisne, sigurne i dostojanstvene migracije; stoga ističe važnost pojačane suradnje osobito između EU-a i Sahela u rješavanju tog važnog pitanja te podsjeća na prihvaćenu praksu odstupanja od uvjetovanja humanitarne pomoći povezane s djelovanjem u području migracija u toj regiji;

48. pozdravlja strategiju EU-a za Rog Afrike koja ne obuhvaća samo sigurnosnu i humanitarnu politiku nego i dugoročniju razvojnu politiku i milenijske ciljeve razvoja; ističe važnost te dugoročne vizije razvojne politike te poziva Komisiju i države članice da koordiniraju svoje politike u tom pogledu i da što prije primijene zajedničko programiranje za razne zemlje i za tu regiju;

srijeda, 16. rujna 2020.

49. poziva na provedbu Rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda o mladima, miru i sigurnosti u sigurnosnoj suradnji EU-a i Afrike;
50. poziva EU na promicanje djelotvorne provedbe Programa UN-a o ženama, miru i sigurnosti u svim područjima vanjskoga djelovanja EU-a, uključujući rodnu perspektivu o glavnim područjima politike strateškog partnerstva o sigurnosti između EU-a i Afričke unije;
51. smatra da bi EU trebao ojačati suradnju s nacionalnim parlamentima, uključujući njihove odbore za sigurnost i obranu, kako bi se ojačale ključne nadzorne funkcije nad nacionalnim i vanjskim sigurnosnim intervencijama;
52. apelira na sve vojne aktere u Sahelu da poštuju međunarodno humanitarno pravo i da provedu sveobuhvatan odgovor koji je usmjeren na ublažavanje stradanja najugroženijega dijela stanovništva, posebno uzimanjem u obzir zaštite civila kao glavnoga pokazatelja uspjeha svake integrirane sigurnosne strategije; naglašava važnost osiguravanja da provedba svih sigurnosnih operacija ne pogorša humanitarnu situaciju; poziva sve sigurnosne aktere da prate učinak svojih vojnih operacija i sigurnosnih mjera na pristup uslugama – uključujući hranu, prehranu i prisilno raseljavanje – kako bi se njihovi nepovoljni učinci na humanitarne potrebe sveli na najmanju moguću mjeru;
53. smatra ključnim pružanje izvanredne i holističke pomoći predmetnim područjima s obzirom na izvanredni izazov koji je nastao pojavom pandemije bolesti COVID-19, kako bi se očuvao kontinuitet poslovanja misija i operacija ZSOP-a podupiranjem lokalnih oružanih snaga uz savjetovanje o tome kako se nositi s pandemijom, i jačanje razvojnog djelovanja EU-a u tim regijama, što može imati važnu ulogu u smanjenju učinka zdravstvene krize i pružanju osnovne humanitarne pomoći uz fleksibilnost i prilagodbu situaciji; pozdravlja odluku koju je skupina G20 jednoglasno donijela o obustavi troškova servisiranja duga za najsiromašnije zemlje;
54. preporučuje da EU, zajedno s Međunarodnim monetarnim fondom i Svjetskom bankom te Afričkom razvojnom bankom intervenira na financijskoj razini kako bi pomogao kontrolirati dug i plaćanje kamata; poziva na istraživanje svih mogućnosti za otpis duga, suspenziju duga i održivost duga za afričke zemlje s obzirom na pandemiju bolesti COVID-19 i njezine financijske posljedice;
55. preporučuje da predmetne zemlje u potpunosti preuzmu svoju međunarodnu pravnu odgovornost i uvedu sve potrebne mjere kojima se jamči odgovornost za povredu međunarodnog humanitarnog prava svih strana, da omoguće potrebitim osobama slobodan pristup humanitarnoj pomoći i osnovnim uslugama, što se odnosi i na osobe koje žive na područjima izvan državne kontrole, da izbjegnu sve rizike od preusmjerenja humanitarne pomoći i da omoguće pregovore o humanitarnom pristupu sa svim sukobljenim stranama te naglašava važnost toga da se pružanje humanitarne pomoći shvati kao neutralno i nepristrano te da se zajamči sigurnost humanitarnih radnika;
56. pozdravlja prijedlog o jačanju načela multilateralizma u odnosima Afrike i EU-a utvrđen u zajedničkoj komunikaciji naslovljenoj „Put prema sveobuhvatnoj strategiji s Afrikom”; smatra da komunistička Kina i autoritarna Rusija slijede drukčije pristupe u odnosima s afričkim zemljama te se protive naporima EU-a; poziva Komisiju da poboljša javne diplomatske napore i dijalog s Afričkom unijom, vladama, parlamentima i civilnim društvom kako bi se bolje objasnila sigurnosna potpora EU-a u Africi kao doprinos strategiji afričkog razvoja do 2063.;

o

o o

57. nalaže svojem Predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.
-

srijeda, 16. rujna 2020.

P9_TA(2020)0217

Neulaganje prigovora na provedbenu mjeru: izmjene Međunarodnog standarda financijskog izvještavanja 16

Odluka Europskog parlamenta o neulaganju prigovora na Nacrt uredbe Komisije o izmjeni Uredbe Komisije (EZ) br. 1126/2008 o usvajanju određenih međunarodnih računovodstvenih standarda u skladu s Uredbom (EZ) br. 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu Međunarodnog standarda financijskog izvještavanja 16 (D067917/01 – 2020/2712(RPS))

(2021/C 385/04)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir nacrt uredbe Komisije (D067917/01,
 - uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. srpnja 2002. o primjeni međunarodnih računovodstvenih standarda ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 3. stavak 1.,
 - uzimajući u obzir pismo Komisije od 8. srpnja 2020. kojim od Europskog parlamenta traži da izjavi kako neće ulagati prigovor na nacrt uredbe,
 - uzimajući u obzir pismo Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku predsjedniku Konferencije predsjednika odbora od 2. rujna 2020.,
 - uzimajući u obzir članak 5.a Odluke Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji ⁽²⁾,
 - uzimajući u obzir članak 112. stavak 4. točku (d) i članak 111. stavak 6. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku,
- A. budući da je Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) 28. svibnja 2020. izdao koncesije za najamnine povezane s bolesti COVID-19 (izmjene Međunarodnog standarda financijskog izvještavanja (MSFI) 16 – Zakupi); budući da se izmjenama MSFI-ja 16 predviđa izborna i privremena operativna pomoć za zakupe za koje vrijedi odgoda za plaćanje, povezana s bolešću COVID-19, bez ugrožavanja relevantnosti i korisnosti financijskih informacija koje prijavljuju poduzeća;
- B. budući da je Europska savjetodavna skupina za financijsko izvještavanje (EFRAG) 2. lipnja 2020. Komisiji savjetovala odobravanje izmjena MSFI-ja 16;
- C. budući da je Komisija zaključila da izmjene MSFI-ja 16 zadovoljavaju tehničke kriterije za usvajanje u skladu s člankom 3. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 1606/2002;
- D. budući da je Računovodstveni regulatorni odbor 2. srpnja 2020. dao pozitivno mišljenje o izmjenama MSFI-ja 16;
- E. budući da je Odbor za međunarodne računovodstvene standarde odredio da izmjene MSFI-ja 16 stupaju na snagu 1. lipnja 2020., s time da je ranija primjena dopuštena; budući da bi se odredbe Uredbe o izmjeni trebale primjenjivati retroaktivno kako bi se osigurala pravna sigurnost za dotične izdavatelje i usklađenost s drugim računovodstvenim standardima kako je utvrđeno u Uredbi Komisije (EZ) br. 1126/2008 od 3. studenoga 2008. o usvajanju određenih međunarodnih računovodstvenih standarda u skladu s Uredbom (EZ) br. 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾; budući da su savjetovanja koje su proveli EFRAG i službe Komisije pokazala da postoji velik interes za ranu primjenu polugodišnjih financijskih izvještaja za razdoblja koja završavaju 30. lipnja 2020.;
1. izjavljuje da neće ulagati prigovor na nacrt Uredbe Komisije;
 2. nalaže svojem predsjedniku da ovu Odluku prosljedi Komisiji i, radi obavijesti, Vijeću.

⁽¹⁾ SL L 243, 11.9.2002., str. 1.

⁽²⁾ SL L 184, 17.7.1999., str. 23.

⁽³⁾ SL L 320, 29.11.2008., str. 1.

srijeda, 16. rujna 2020.

P9_TA(2020)0221

Provedba Sporazuma o pridruživanju između EU-a i Gruzije

Rezolucija Europskog parlamenta od 16. rujna 2020. o provedbi Sporazuma o pridruživanju između EU-a i Gruzije (2019/2200(INI))

(2021/C 385/05)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 8. te glavu V., osobito članke 21., 22., 36. i 37. Ugovora o Europskoj uniji (UEU), kao i dio peti Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir Sporazum o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Gruzije, s druge strane, koji je u potpunosti stupio na snagu 1. srpnja 2016.,
- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije od 14. studenog 2018. o provedbi Sporazuma o pridruživanju između EU-a i Gruzije ⁽¹⁾, od 14. lipnja 2018. o okupiranim područjima u Gruziji deset godina nakon ruske invazije ⁽²⁾, od 14. ožujka 2018. o prijedlogu odluke Europskog parlamenta i Vijeća o pružanju dodatne makrofinancijske pomoći Gruziji ⁽³⁾, od 21. siječnja 2016. o sporazumima o pridruživanju / detaljnim i sveobuhvatnim područjima slobodne trgovine s Gruzijom, Moldovom i Ukrajinom ⁽⁴⁾, te od 18. prosinca 2014. o nacrtu odluke Vijeća o sklapanju, u ime Europske unije, Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Gruzije, s druge strane ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir ishod petog sastanka Vijeća za pridruživanje između Europske unije i Gruzije održanog 5. ožujka 2019.,
- uzimajući u obzir konačnu izjavu i preporuke s osmog sastanka Parlamentarnog odbora EU-a i Gruzije za pridruživanje održanog 27. i 28. ožujka 2019.,
- uzimajući u obzir zajedničke izjave sa sastanaka na vrhu Istočnog partnerstva, od kojih je posljednji održan 24. studenoga 2017. u Bruxellesu,
- uzimajući u obzir zajedničku izjavu sa šestog sastanka Platforme civilnog društva EU-a i Gruzije održanog 20. veljače 2020.,
- uzimajući u obzir ishod trećeg strateškog dijaloga na visokoj razini o sigurnosti između EU-a i Gruzije održanog 25. listopada 2019.,
- uzimajući u obzir zajednički radni dokument službi Komisije i Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 6. veljače 2020. o Izvješću o provedbi Sporazuma o pridruživanju s Gruzijom (SWD(2020)0030),
- uzimajući u obzir Memorandum o razumijevanju i zajedničku izjavu o parlamentarnim izborima 2020., koju su 8. ožujka 2020. potpisale vladajuća i oporbene stranke u Gruziji;
- uzimajući u obzir mišljenje Venecijanske komisije od 19. lipnja 2017. o nacrtu revidiranog Ustava Gruzije,
- uzimajući u obzir konačno mišljenje Venecijanske komisije od 19. ožujka 2018. o ustavnoj reformi u Gruziji,

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0457.

⁽²⁾ SL C 28, 27.1.2020., str. 97.

⁽³⁾ SL C 162, 10.5.2019., str. 138.

⁽⁴⁾ SL C 11, 12.1.2018., str. 82.

⁽⁵⁾ SL C 294, 12.8.2016., str. 111.

srijeda, 16. rujna 2020.

- uzimajući u obzir završno izvješće misije za promatranje izbora Ureda OESS-a za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR) od 28. veljače 2019. o predsjedničkim izborima u Gruziji,
 - uzimajući u obzir hitno mišljenje Venecijanske komisije od 16. travnja 2019. o izboru i imenovanju sudaca Vrhovnog suda u Gruziji i drugo izvješće ODIHR-a od 9. siječnja 2020. o nominaciji i imenovanju sudaca Vrhovnog suda u Gruziji,
 - uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika, kao i članak 1. stavak 1. točku (e) te Prilog III. Odluci Konferencije predsjednika od 12. prosinca 2002. o postupku odobrenja izrade izvješća o vlastitoj inicijativi,
 - uzimajući u obzir pismo Odbora za međunarodnu trgovinu,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A9-0136/2020),
- A. budući da su Gruzija i EU, kao pridruženi partneri, predani promicanju političkog pridruživanja i gospodarske integracije koji se temelje na zajedničkim vrijednostima i načelima kao što su demokracija, ljudska prava i temeljne slobode, vladavina prava i dobro upravljanje; budući da gruzijsko društvo i dalje snažno podupire europske težnje te zemlje i približavanje EU-u;
- B. budući da u skladu s člankom 49. UEU-a i u skladu s Rimskom deklaracijom od 25. ožujka 2017. svaka europska država može podnijeti zahtjev za članstvo u Europskoj uniji pod uvjetom da poštuje kriterije iz Kopenhagena;
- C. budući da je stupanjem na snagu njezinog revidiranog ustava u prosincu 2018. zaključen prijelaz Gruzije na puni parlamentarni sustav; budući da je postignut napredak u provedbi Sporazuma o pridruživanju između EU-a i Gruzije, što uključuje prijelaz na potpuno proporcionalni izborni sustav od 2024.;
- D. budući da je Gruzija i dalje predana provedbi Sporazuma o pridruživanju i detaljnom i sveobuhvatnom području slobodne trgovine te da nastavlja s usklađivanjem s pravnom stečevinom i standardima EU-a, što donosi sve veće koristi;
- E. budući da su i dalje u tijeku pokušaji da se Gruzija destabilizira, među ostalim provedbom takozvanih „sporazuma” između Ruske Federacije i gruzijskih regija Abhazije i Chinvalija / Južne Osetije, zatvaranjem prijelaza u blizini linije administrativnog razgraničenja u regiji Chinvali / Južnoj Osetiji od kolovoza 2019., sve izraženijim nastojanjima da se linija administrativnog razgraničenja pretvori u granicu te održavanjem takozvanih „predsjedničkih izbora” u Abhaziji u ožujku 2020.;
- F. budući da je nedavni dijalog između vladajuće i oporbenih stranaka u kojem su posredovali EU i SAD rezultirao Memorandumom o razumijevanju i zajedničkom izjavom koje su 8. ožujka 2020. potpisale sve glavne stranke, što predstavlja ključan korak prema depolarizaciji i normalizaciji političkog okruženja u Gruziji uoči parlamentarnih izbora u listopadu 2020.;
- G. budući da su reforme pravosudnog sektora i dalje skromnog opsega te da nedavno imenovanje 14 doživotnih sudaca Vrhovnog suda nije bilo dovoljno transparentno niti je bilo u skladu s objektivnim kriterijima koji se temelje na zaslugama te da se tom prilikom pokazao utjecaj političkih stranaka; budući da je glasovanje o imenovanjima sudaca na plenarnoj sjednici provedeno usred političke krize i bojkota od strane oporbe te da je bilo mnogo poziva da se imenovanja odgode i ozbiljnih poremećaja u radu sjednica odbora i plenarnih sjednica;
1. pozdravlja nastavak produblivanja odnosa između EU-a i Gruzije i čvrstu potporu koju put europskih i euroatlantskih integracija koji je Gruzija odabrala uživa u cijelom političkom spektru i društvu; potvrđuje napredak u provedbi sveobuhvatnih reformi, zbog kojeg je Gruzija postala ključni partner EU-a u regiji, te ponovno ističe potrebu za daljnjom provedbom i praćenjem reformi u okviru Sporazuma o pridruživanju i detaljnom i sveobuhvatnom području slobodne trgovine; podsjeća da se pojačana suradnja i pomoć EU-a temelje na načelu „više za više” te da su uvjetovane daljnjim napretkom u reformama, posebno u područjima demokracije i vladavine prava, uključujući uzajamnu kontrolu u institucijama, neovisnost pravosuđa i izbornu reformu;

srijeda, 16. rujna 2020.

2. ponavlja da u potpunosti podržava suverenitet i teritorijalni integritet Gruzije u okviru njezinih međunarodno priznatih granica i ponovno potvrđuje svoju predanost davanju daljnjeg doprinosa mirnom rješavanju sukoba između Rusije i Gruzije, među ostalim posredstvom posebnog predstavnika EU-a za Južni Kavkaz i krizu u Gruziji, supredsjedanjem međunarodnim raspravama u Ženevi, aktivnostima misije Europske unije za praćenje (EUMM) i politikom nepriznavanja i angažmana; snažno osuđuje nezakonitu okupaciju gruzijskih regija Abhazije i Chinvalija / Južne Osetije od strane Ruske Federacije i nezakonito postavljanje ograda od bodljikave žice i drugih umjetnih prepreka (nastojanja da se linija administrativnog razgraničenja pretvori u granicu) uz liniju administrativnog razgraničenja od strane sigurnosnih aktera Rusije i de facto sigurnosnih aktera Južne Osetije, koje je u tijeku, te naglašava da je potrebno zaustaviti ta kršenja međunarodnog prava; zahtijeva da de facto vlasti u Abhaziji i regiji Chinvali / Južnoj Osetiji bez odgađanja ponovno otvore zatvorene prijelaze te da prestanu ograničavati slobodu kretanja u tim regijama; poziva potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te države članice da osude taj proces; naglašava da Sporazum o pridruživanju obuhvaća cijelo državno područje Gruzije, uključujući njezina okupirana područja, te bi trebao biti od koristi cijelom stanovništvu; poziva Rusku Federaciju da ispuní svoje obveze u okviru sporazuma o prekidu vatre od 12. kolovoza 2008. pod posredovanjem EU-a, prije svega da povuče sve svoje vojne snage iz okupiranih teritorija Gruzije i omogući misiji Europske unije za praćenje neometan pristup cijelom državnom području Gruzije; u tom pogledu poziva Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD) da jasno objavi koje odredbe Ruska Federacija nije još ispunila; traži od Komisije i ESVD-a da pojačaju svoje napore za mirno rješavanje sukoba koristeći se svim diplomatskim instrumentima, među ostalim posredstvom EUMM-a i posebnog predstavnika EU-a za južni Kavkaz i krizu u Gruziji, te da nastave podupirati paket gruzijskog parlamenta pod nazivom „Korak za bolju budućnost” i promicati međuljudske kontakte i mjere za jačanje povjerenja; pozdravlja napore Gruzije u poticanju dobrosusjedskih odnosa i konstruktivne suradnje među zemljama južnog Kavkaza;

3. pohvaljuje odgovor gruzijskog naroda i javnih tijela na epidemiju bolesti COVID-19, koji je dobio međunarodno priznanje, te ističe djelotvorne preventivne mjere koje su poduzeli zdravstveni djelatnici i državna tijela, a koje su pridonijele smanjenju opterećenja gruzijskog sustava zdravstvene zaštite i ublažavanju negativnih učinaka na gospodarstvo; čestita građanima Gruzije što su se, suočeni s gospodarskim i društvenim teškoćama, pridržavali tih mjera; potiče generiranje ulaganja u poboljšanje kvalitete zdravstvene zaštite i osiguravanje jednakog pristupa zdravstvenoj zaštiti; pozdravlja činjenicu da je EU za Gruziju namijenio bespovratna sredstva za odgovor na pandemiju bolesti COVID-19 u iznosu od 183 milijuna EUR te zajmove u iznosu od 150 milijuna EUR za potrebe poboljšanja njezine makroekonomske stabilnosti i omogućivanja da se resursi usmjere u zaštitu građana, ublažavanje iznimno teških socioekonomskih posljedica pandemije te povećanje suradnje s EU-om u području otpornosti javnog zdravstva, uključujući razmjenu najboljih praksi i suradnju s civilnim društvom na uspostavi strategija za epidemiju usmjerenih na najranjivije skupine;

4. pozdravlja činjenicu da su od ožujka 2017. gruzijski građani 900 000 puta bez vize posjetili zemlje u schengenskom području i zemlje pridružene Schengenu; prima na znanje sve veći broj neutemeljenih zahtjeva gruzijskih državljana za azil te poziva sve države članice da priznaju Gruziju kao sigurnu zemlju porijekla kako bi ubrzale obradu takvih zahtjeva i ponovni prihvata; naglašava važnost kontinuirane provedbe mjerila za liberalizaciju viznog režima od strane Gruzije i veće suradnje između pravosudnih tijela i tijela kaznenog progona Gruzije i država članica za smanjenje prekograničnog kriminala, posebno trgovine ljudima i trgovine drogom; pozdravlja pojačanu međunarodnu suradnju Gruzije i Europska u području kaznenog progona;

5. naglašava ulogu Gruzije kao pouzdanog partnera EU-a i države koja znatno doprinosi misijama i operacijama zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP) te NATO-a; poziva Vijeće i ESVD da nastave surađivati s Gruzijom u području ZSOP-a, posebno s obzirom na interes Gruzije za raspravu o mogućnosti sudjelovanja u projektima PESCO-a, kao i za razvijanje suradnje s relevantnim agencijama EU-a kada je to od zajedničkog interesa za EU i Gruziju;

Politički dijalog i parlamentarni izbori

6. pohvaljuje sve glavne političke stranke za potpisivanje Memoranduma o razumijevanju i zajedničke izjave uz međunarodno posredovanje 8. ožujka 2020. u kojima su utvrđene ključne značajke izbornog sustava koji se temelji na 120 proporcionalnih i 30 većinskih mjesta i na pravednom sastavu izbornih jedinica u skladu s preporukama Venecijanske komisije te kojima je omogućeno da se taj sustav primjenjuje na parlamentarnim izborima u listopadu 2020.; pozdravlja ishod međustranačkog dijaloga kao temelj za političku stabilnost i kao jasan znak spremnosti za pronalaženje zajedničkog

srijeda, 16. rujna 2020.

rješenja te naglašava važnost nastavka rada na ponovnoj uspostavi povjerenja između političkih stranaka i nastavka međustranačkog dijaloga uoči parlamentarnih izbora u listopadu 2020.; pozdravlja provedbu sporazuma od 8. ožujka 2020. i odluku predsjednice Zurabišvili od 15. svibnja 2020. o pomilovanju dvojice zatvorenih vođa oporbe kao važan korak prema smanjenju napetosti; u tom pogledu poziva sve strane da poštuju duh i slovo toga sporazuma te da u potpunosti provedu sve njegove aspekte, odnosno da osiguraju prevodenje svih elemenata izborne reforme u Ustav i zakon i njihovu provedbu, kao i da bez odlaganja razriješe sve neriješene slučajeve politiziranih sudskih postupaka;

7. pozdravlja činjenicu da je gruzijski parlament započeo raspravu o reformama izbornog sustava čim je ukinuto izvanredno stanje te da je uspješno usvojio izmjene Ustava i izbornog zakona; čestita Gruziji na poduzetim koracima u smjeru uspostave reprezentativnijeg parlamenta i depolarizacije političkog okruženja; poziva sve političke stranke i zastupnike da u dobroj vjeri nastave raditi na unapređenju demokracije u Gruziji;

8. napominje da će predstojeći parlamentarni izbori biti ključni za potvrdu demokratskog kredibiliteta Gruzije te stoga izražava nadu da će izbornu kampanju obilježiti pošteno natjecanje; poziva gruzijske vlasti da brzo provedu preporuke OESS-a/ODIHR-a te u potpunosti riješe s njima povezana pitanja, kao i da revidiraju relevantno zakonodavstvo kako bi se riješili utvrđeni nedostaci i izazovi, među ostalim zloupotreba javnih sredstava za političke kampanje i druge nepravilne metode financiranja kampanja, nekažnjavanje nasilja, širenje govora mržnje i ksenofobije, kupovina glasova, zastupljenost oporbe u izbornom povjerenstvu, kao i mogućnost glasača, posebno državnih službenika, da „glasuju bez pritiska i straha od odmazde“⁽⁶⁾; poziva vlasti da zaštite rad organizacija civilnog društva i izbornih promatrača kako bi oni mogli provoditi svoje aktivnosti bez ikakvog zastrašivanja ili ometanja;

9. potiče gruzijske vlasti i gruzijsko izorno povjerenstvo da zajamče sigurno okruženje za parlamentarne izbore u listopadu 2020. na način da osiguraju izbornom osoblju osobnu zaštitnu opremu, prilagode glasačke prostore kako bi se zaštitili zdravlje i sigurnost sudionika te da izbornim promatračima zajamče mogućnost neometanog djelovanja;

10. ponovno potvrđuje potporu dinamičnom civilnom društvu u Gruziji i naglašava njegovu ključnu ulogu u osiguravanju demokratskog nadzora i praćenju provedbe Sporazuma o pridruživanju i detaljnom i sveobuhvatnom području slobodne trgovine; poziva gruzijsku vladu i parlament na uspostavu formalnih mehanizama za sudjelovanje civilnog društva u političkom procesu; poziva Komisiju i države članice da pruže političku, tehničku i financijsku potporu aktivnostima civilnog društva; poziva gruzijske vlasti na pokretanje nacionalnih programa potpore za civilno društvo, uz one koje osiguravaju EU i međunarodna donatorska zajednica;

Vladavina prava, dobro upravljanje i sloboda medija

11. prima na znanje napredak koji je Gruzija ostvarila u području reformi, kojima se jačaju demokracija, vladavina prava, ljudska prava i temeljne slobode, što se posebno odnosi na ustavne reforme provedene 2018.; potiče gruzijsku vladu na konsolidaciju vladavine prava i na nastavak rada na reformi pravosuđa, borbi protiv korupcije i zarobljavanja države, reformi javne uprave, decentralizaciji, dobrom upravljanju, provedbi zakonodavstva za suzbijanje diskriminacije i osiguravanju radničkih prava kako bi se ojačala daljnja integracija između Gruzije i EU-a;

12. izražava zabrinutost zbog nedavnih sudskih postupaka protiv oporbenih političara, zbog kojih je došlo do narušavanja povjerenja između vladajuće stranke i oporbe, koji bi mogli negativno utjecati na reforme povezane sa Sporazumom o pridruživanju / detaljnom i sveobuhvatnom području slobodne trgovine te koji su suprotnosti s tekstem i duhom Sporazuma o pridruživanju; pozdravlja predsjedničko pomilovanje osuđenih oporbenih političara, kojim se utire put depolarizaciji politike i društva; poziva gruzijske vlasti da se suzdrže od vođenja bilo kakvih politički motiviranih pravosudnih postupaka te poziva izaslanstvo EU-a da prati sva takva suđenja; poziva Gruziju da poštuje najviše standarde vladavine prava, posebno neovisnost pravosuđa i pravo na pošteno suđenje te ljudska prava u skladu s obvezama iz Sporazuma o pridruživanju;

13. poziva na provedbu revizije postupaka izbora sudaca kako bi se zajamčila potpuna provedba preporuka Venecijanske komisije prije bilo kakvih novih imenovanja; žali zbog činjenice da nedavni postupak izbora sudaca Vrhovnog suda nije bio u potpunosti u skladu s tim preporukama i da su ga obilježili ozbiljni nedostaci; naglašava važnost depolitiziranog pravosuđa, slobodnog od političkog utjecaja, kao i poštivanja transparentnosti, meritokracije i odgovornosti

⁽⁶⁾ Završno izvješće misije za promatranje izbora ODIHR-a od 28. veljače 2019. o predsjedničkim izborima u Gruziji, str. 30.

srijeda, 16. rujna 2020.

pri imenovanju sudaca Vrhovnog suda Gruzije i ostalih pravosudnih institucija; stoga potiče gruzijsku vladu na nastavak i konsolidaciju reformi pravosudnog sustava, uključujući ured javnog tužitelja, uz istodobno poticanje otvorenog dijaloga sa svim političkim akterima i civilnim društvom te jamčenje pridržavanja međunarodnih standarda;

14. ističe važnost potpune i kontinuirane suradnje s Međunarodnim kaznenim sudom kako bi se osigurala sveobuhvatna odgovornost za slučajeve koji se vode pred tim sudom;

15. poziva na istragu svih slučajeva prekomjerne upotrebe sile od strane gruzijskih tijela kaznenog progona protiv mirnih prosvjednika i novinara, među ostalim za vrijeme prosvjeda u lipnju 2019.; naglašava potrebu da se izbjegne nekažnjavanje i da se osigura privođenje počinitelja pravdi; potiče gruzijsku vladu da poštuje pravo na mirno okupljanje i slobodu izražavanja u skladu s obvezama iz Sporazuma o pridruživanju, među ostalim kroz ublažavanje nerazmjernih sankcija za prosvjednike;

16. svjestan je činjenice da je medijsko okruženje u Gruziji dinamično i pluralističko, ali i da je polarizirano; naglašava važnost slobode medija, koja bi trebala uključivati jednak pristup medijima za sve političke stranke, uredničku neovisnost te pluralističko, nezavisno, nepristrano i nediskriminirajuće izvještavanje o političkim stavovima u programima privatnih, a posebno javnih radiotelevizijskih kuća tijekom predstojeće izborne kampanje; ističe potrebu za jasnim odredbama kojima se reguliraju besplatni i plaćeni oglasi, kao i za poboljšanom transparentnošću vlasništva nad medijima kroz pojačano praćenje medija; potiče vlasti da se suzdrže od ometanja slobode medija ili od vođenja političkih motiviranih pravosudnih postupaka protiv vlasnika ili predstavnika medija; potiče gruzijsku vladu da poduzme mjere za sprečavanje kampanja dezinformiranja koje provode strani ili domaći akteri protiv države ili bilo koje političke stranke; potiče platforme društvenih medija da se pobrinu da ih se ne zloupotrebljava za podrivanje integriteta izbornog procesa;

17. oštro osuđuje kibernetičke napade na gruzijske institucije i medijske kuće koji se uvelike pripisuju ruskim akterima; ističe potrebu za učinkovitom istragom i borbom protiv stranih kampanja dezinformiranja i propagande, kojima se podrivaju gruzijske institucije i potiče se polarizacija društva; stoga poziva Vijeće i ESVD da pojačaju suradnju u području kibersigurnosti s ciljem jačanja otpornosti Gruzije u tom području, poziva Komisiju da podupre reforme u području medijske i informacijske pismenosti te poziva gruzijsku vladu na suradnju s institucijama EU-a na najboljim praksama protiv dezinformiranja; nadalje poziva sve političke aktere u Gruziji da se ne koriste društvenim medijima za napade na osobe, organizacije i institucije te za širenje namjernih dezinformacija; prima na znanje nedavne mjere koje su platforme društvenih medija poduzele protiv računa i stranica koje su sudjelovale u koordiniranom neautentičnom ponašanju i napadima na oporbu, medije i civilno društvo;

Poštovanje ljudskih prava i temeljnih sloboda

18. izražava žaljenje zbog činjenice da Ruska Federacija, koja ima stvarnu kontrolu nad gruzijskim regijama Abhazijom i regijom Chinvali / Južnom Osetijom, stalno krši temeljna prava stanovnika tih okupiranih regija, kojima je uskraćena sloboda kretanja i boravka, pravo na vlasništvo i pravo na pristup obrazovanju na materinjem jeziku, te ponavlja da u potpunosti podržava siguran i dostojanstven povratak svih interno raseljenih osoba i izbjeglica u njihove domove; izražava zabrinutost zbog posebno štetnih učinaka neprekidnog i nezakonitog postupka pretvaranja linije administrativnog razgraničenja u granicu u kontekstu borbe protiv pandemije bolesti COVID-19 koja je u tijeku, budući da se zbog ograničavanja slobode kretanja ljudima uskraćuje pristup potrebnim medicinskim uslugama i ugrožavaju se njihovi životi; pozdravlja nastavak sudjelovanja u mehanizmima za sprečavanje incidenata i reagiranje na njih (IPRMs) u Ergnetiju 30. srpnja 2020. i potiče sve strane da nastave s redovitim dijalogom u tom formatu s ciljem unapređenja sigurnosne i humanitarne situacije stanovništva pogođenog sukobima;

19. naglašava da je rodna ravnopravnost ključan preduvjet održivog i uključivog razvoja; pohvaljuje rad Vijeća za rodnu ravnopravnost gruzijskog parlamenta i njegova nastojanja da se spolno uznemiravanje definira kao oblik diskriminacije i da se podigne razina osviještenosti o tome; potiče gruzijsku vladu i vlasti na daljnje poboljšanje zastupljenosti žena i na ravnopravno postupanje na svim razinama političkog i društvenog života; traži od Komisije da rodnu ravnopravnost uključi u sve svoje politike, programe i aktivnosti povezane s Gruzijom; poziva na cjelovitu provedbu Istanbulske konvencije;

20. pozdravlja rad Odjela za ljudska prava gruzijskog Ministarstva unutarnjih poslova i inzistira na tome da se postojeće zakonodavstvo o ljudskim pravima i suzbijanju diskriminacije mora temeljito i učinkovito provesti; poziva na daljnje napore za rješavanje pitanja diskriminacije žena, LGBT osoba, Roma i vjerskih manjina u područjima socijalnih pitanja, gospodarstva, rada i zdravlja, kao i na pojačavanje istraživanja i kaznenog progona govora mržnje i nasilnih zločina protiv

srijeda, 16. rujna 2020.

svih manjina i ranjivih skupina; poziva sve vjerske zajednice, uključujući gruzijsku pravoslavnu crkvu, kao i civilno društvo, da porade na stvaranju ozračja tolerancije;

21. naglašava važnost daljnjeg jačanja sustava zaštite djece, među ostalim sprečavanjem nasilja i seksualnog iskorištavanja maloljetnika; poziva na podizanje razine osviještenosti o digitalnim rizicima i na jamčenje pristupa obrazovanju za sve, uključujući djecu s invaliditetom; ističe odgovornost gruzijske vlade za praćenje situacije djece u sirotištima;

Institucionalne odredbe

22. naglašava da je važno smanjiti antagonizam i polarizaciju u politici te osigurati konstruktivnu suradnju u demokratskim institucijama zemlje, posebno u gruzijskom parlamentu; stoga ističe potrebu za unapređenjem političke klime i izgradnjom povjerenja između svih političkih i institucijskih aktera, kao i između njih i gruzijskog naroda;

23. poziva gruzijski parlament da u potpunosti iskoristi mogućnosti koje su Gruziji dostupne kao prioritetnoj zemlji za aktivnosti Europskog parlamenta za potporu demokraciji te da se uključi u dijalog kako bi se utvrdile njezine potrebe;

24. poziva gruzijski parlament da ojača svoje kapacitete za provođenje mehanizama parlamentarnog nadzora, posebno nadzora nad sigurnosnim sustavom; potiče veću ulogu oporbe u postupku parlamentarnog nadzora, pojednostavljene postupke za saslušanje članova vlade i drugih odgovornih dužnosnika te uspostavu centraliziranog sustava za evidenciju kojim će se osigurati pravodobne i potpune informacije o parlamentarnom nadzoru svim zainteresiranim dionicima;

Gospodarski i trgovinski odnosi

25. sa zadovoljstvom primjećuje da je EU glavni trgovinski partner Gruzije na kojeg otpada 27 % njezine ukupne trgovine; pozdravlja nastavak usklađivanja gruzijskog zakonodavstva u područjima povezanim s trgovinom; naglašava potrebu za povećanjem i diverzifikacijom izvoza Gruzije u EU ponad poljoprivrednih proizvoda i sirovina te za privlačenjem ulaganja iz EU-a u Gruziju kako bi se osiguralo više radnih mjesta i poboljšala trgovinska ravnoteža Gruzije s EU-om i njezina makrofinancijska stabilnost, prije svega jačanjem vladavine prava, borbom protiv korupcije, pranja novca i utaje poreza te podupiranjem približavanja standardima EU-a; naglašava važnost podupiranja povoljnog poslovnog okruženja za regionalna te mala i srednja poduzeća kako bi se ojačala sposobnost Gruzije za uvođenje daljnjih inovacija u različitim sektorima gospodarstva; poziva Komisiju na istraživanje snažnije sektorske suradnje u područjima digitalne ekonomije, obrazovanja te istraživanja i inovacija, na unapređenje sektora IKT-a, digitalizacije i zelenih tehnologija te na razmjenu znanja i najboljih praksi; naglašava važnost ciljanih programa za mlade kako bi se stvorile pravedne mogućnosti zapošljavanja;

26. podsjeća da je cilj Sporazuma o pridruživanju između EU-a i Gruzije / detaljnom i sveobuhvatnom području slobodne trgovine postupna integracija Gruzije u jedinstveno tržište; poziva Komisiju da snažnije zastupa cilj osiguravanja pristupa Gruzije jedinstvenom tržištu te da pojača inicijative za dublju sektorsku integraciju s ciljem postizanja jače usklađenosti politika s EU-om te veće vidljivosti i opipljivosti rezultata bilateralne suradnje za obje strane;

27. naglašava važnost transparentnosti i potiče gruzijske vlasti da lokalnim poduzetnicima i masovnim medijima dostave daljnje informacije o provedbi detaljnog i sveobuhvatnog područja slobodne trgovine;

28. poziva Komisiju da posredstvom koordinirane pomoći podupre cjelovitu provedbu detaljnog i sveobuhvatnog područja slobodne trgovine, s naglaskom na održivom gospodarskom razvoju u skladu s europskim zelenim planom te na potpori za MSP-ove i strukturnim reformama u suradnji s poduzećima i civilnim društvom, uključujući opsežnu reformu bankarskog i financijskog sektora s ciljem borbe protiv pranja novca i utaje poreza;

29. ističe važnost strukturnih reformi za daljnje unapređenje investicijske klime u Gruziji, među ostalim za privlačenje izravnih stranih ulaganja i osiguravanje njihove transparentnosti; potiče gruzijske vlasti da ojačaju kapacitete odgovornih institucija i da povećaju političku potporu i jedinstvo u pogledu projekata od strateške važnosti u području infrastrukture;

srjeda, 16. rujna 2020.

Sektorska suradnja

30. potiče gruzijsku vladu da nastavi sa sveobuhvatnom reformom radnog zakonodavstva kako bi se osigurala bolja regulacija radnih uvjeta, uključujući stalna poboljšanja u područjima inspekcija rada i socijalnog dijaloga; posebno ističe potrebu za izmjenom Zakona o sigurnosti rada radi uspostave punopravnog sustava inspekcija i odgovarajućeg mehanizma za borbu protiv diskriminacije kako bi se izričito pratilo puno poštivanje radničkih prava i kako bi se sustavno provjeravale sve opasnosti na radnom mjestu, za uspostavom modernog mehanizma za suzbijanje korupcije i za ratificiranjem svih relevantnih konvencija Međunarodne organizacije rada; potiče uključivanje organizacija civilnog društva i sindikata u te reforme s obzirom na njihovu važnost za prava radnika i socijalna prava u Gruziji;

31. podsjeća da detaljni i sveobuhvatni sporazumi o slobodnoj trgovini moraju uvijek sadržavati snažna, obvezujuća i provediva poglavlja o održivom razvoju kojima se u potpunosti poštuju međunarodne obveze, posebno Pariški sporazum, te da moraju biti u skladu s pravilima Svjetske trgovinske organizacije; potiče ubrzanje provedbe trećeg nacionalnog programa djelovanja za okoliš i približavanje gruzijskog zakonodavstva pravnoj stečevini EU-a koja se odnosi na okoliš, u skladu sa zahtjevima iz Sporazuma o pridruživanju u pogledu zaštite okoliša; poziva Gruziju da dodatno pojača svoj angažman u borbi protiv klimatskih promjena i poziva Komisiju da olakša sudjelovanje Gruzije u europskom zelenom planu i da zajamči da detaljni i sveobuhvatni sporazum o slobodnoj trgovini ne bude u suprotnosti s ciljevima i inicijativama u području okoliša koji su u njemu utvrđeni;

32. pozdravlja dosadašnja postignuća u okviru Jedinственog okvira za potporu te potiče brzu i učinkovitu provedbu novih programa pomoći čiji će naglasak biti na energetskej učinkovitosti, gospodarenju krutim otpadom te vodoopskrbi i odvodnji;

33. pozdravlja činjenicu da je Komisija dodijelila 3,4 milijardi EUR za 18 prioritetnih projekata u Gruziji u okviru akcijskog plana za ulaganja u transeuropsku prometnu mrežu (TEN-T); poziva Gruziju da poboljša svoj energetskej sektor i povezanost, osiguravajući pritom ekološku održivost, posebno očuvanje biološke raznolikosti i zaštićenih područja, te uzimajući u obzir lokalne zajednice tijekom postupka provedbe;

34. pozdravlja novi obrazovni program Gruzije, reviziju strategije za obrazovanje i znanost za razdoblje 2017. – 2021., novi zakon o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju i napredak ostvaren u usklađivanju mehanizma za osiguranje kvalitete obrazovanja sa Sporazumom o pridruživanju; pozdravlja uspješno sudjelovanje Gruzije u programu Erasmus+, u okviru kojeg je gotovo 7 500 studenata i članova akademskog osoblja sudjelovalo u razmjenama između Gruzije i EU-a, kao i u Europskej školi Istočnog partnerstva i prvej europskej školi koju su osnovali EU i gruzijska vlada;

35. preporučuje da Komisija nastavi sa svojim nastojanjima kojima se Gruziji omogućuje sudjelovanje u programima i agencijama koje podupire EU i u kojima mogu sudjelovati zemlje koje nisu članice EU-a, u skladu s pravno primjerenim statusom;

o

o o

36. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, vladama i parlamentima država članica te vladi i parlamentu Gruzije.

četvrtak, 17. rujna 2020.

P9_TA(2020)0224

Izvoz oružja: provedba Zajedničkog stajališta 2008/944/ZVSP**Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o izvozu oružja: provedba Zajedničkog stajališta 2008/944/ZVSP (2020/2003(INI))**

(2021/C 385/06)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir načela iz članka 346. stavka 1. točke (b) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) o proizvodnji oružja ili trgovini oružjem, iz članka 42. stavka 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) o „utvrđivanju europske politike sposobnosti i naoružanja” te iz članka 21. UEU-a, osobito podršku demokraciji i vladavini prava te očuvanje mira, sprečavanje sukoba i jačanje međunarodne sigurnosti,
- uzimajući u obzir Odluku Vijeća (ZVSP) 2019/1560 od 16. rujna 2019. o izmjeni Zajedničkog stajališta 2008/944/ZVSP („Zajedničko stajalište”) o definiranju zajedničkih pravila kojima se uređuje kontrola izvoza vojne tehnologije i opreme ⁽¹⁾ te zaključke Vijeća od 16. rujna 2019. o preispitivanju Zajedničkog stajališta,
- uzimajući u obzir 20. godišnje izvješće, sastavljeno u skladu s člankom 8. stavkom 2. Zajedničkog stajališta ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir 21. godišnje izvješće, sastavljeno u skladu s člankom 8. stavkom 2. Zajedničkog stajališta ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir Odluku Vijeća (ZVSP) 2018/101 od 22. siječnja 2018. o promicanju učinkovitih kontrola izvoza oružja ⁽⁴⁾ i Odluku Vijeća (ZVSP) 2017/915 od 29. svibnja 2017. o aktivnostima Unije za širenje suradnje u cilju potpore provedbi Ugovora o trgovini oružjem ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir Odluku Vijeća (ZVSP) 2019/2191 od 19. prosinca 2019. za potporu globalnom mehanizmu izvješćivanja o nezakonitom konvencionalnom oružju i pripadajućem streljivu kako bi se smanjio rizik od njihova preusmjeravanja i nezakonitog prijenosa („iTrace IV”) ⁽⁶⁾,
- uzimajući u obzir ažurirani Zajednički popis robe vojne namjene Europske unije koji je Vijeće donijelo 17. veljače 2020. ⁽⁷⁾,
- uzimajući u obzir Upute za korisnike Zajedničkog stajališta,
- uzimajući u obzir Sporazum iz Wassenaara od 12. svibnja 1996. o kontroli izvoza konvencionalnog oružja te robe i tehnologije dvojne namjene, zajedno s popisima te robe, tehnologija i streljiva, ažuriranima u prosincu 2019.,
- uzimajući u obzir Ugovor o trgovini oružjem (ATT) koji je Opća skupština UN-a usvojila 2. travnja 2013. ⁽⁸⁾, a koji je stupio na snagu 24. prosinca 2014.,

⁽¹⁾ SL L 239, 17.9.2019., str. 16.⁽²⁾ SL C 453, 14.12.2018., str. 1.⁽³⁾ SL C 437, 30.12.2019., str. 1.⁽⁴⁾ SL L 17, 23.1.2018., str. 40.⁽⁵⁾ SL L 139, 30.5.2017., str. 38.⁽⁶⁾ SL L 330, 20.12.2019., str. 53.⁽⁷⁾ SL C 85, 13.3.2020., str. 1.⁽⁸⁾ Ugovor o trgovini oružjem, UN, 13-27217.

četvrtak, 17. rujna 2020.

- uzimajući u obzir Direktivu 2009/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o pojednostavnjivanju uvjeta za transfer obrambenih proizvoda unutar Zajednice⁽⁹⁾ te Direktivu 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju postupaka nabave za određene ugovore o radovima, ugovore o nabavi robe i ugovore o uslugama koje sklapaju javni naručitelji ili naručitelji u području obrane i sigurnosti te izmjeni direktiva 2004/17/EZ i 2004/18/EZ⁽¹⁰⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 428/2009 od 5. svibnja 2009. o uspostavljanju režima Zajednice za kontrolu izvoza, prijenosa, brokeringa i provoza robe s dvojnou namjenom⁽¹¹⁾, izmijenjenu Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2016/1969 od 12. rujna 2016.⁽¹²⁾, te popis robe i tehnologije s dvojnou namjenom iz njezina Priloga I. (dalje u tekstu „Uredba o dvojnou namjeni“),
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2018/1092 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o uspostavi Europskog programa industrijskog razvoja u području obrane (EDIDP) radi potpore konkurentnosti i inovacijskoj sposobnosti obrambene industrije Unije⁽¹³⁾,
- uzimajući u obzir Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2018. o uspostavi Europskog fonda za obranu (EDF) (COM(2018)0476),
- uzimajući u obzir prijedlog Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, uz potporu Komisije, upućen Vijeću za odluku Vijeća o uspostavi Europskog instrumenta mirovne pomoći (EPF) (HR(2018)94),
- uzimajući u obzir UN-ove ciljeve održivog razvoja, a posebno cilj br. 16, kojim se promiču pravedna, mirna i uključiva društva za održivi razvoj,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 2216 (2015) o embargu na izvoz oružja u Jemen i izvješće A/HRC/39/43 Ureda visokog povjerenika za ljudska prava (OHCHR) o stanju ljudskih prava u Jemenu, uključujući kršenja i povrede prava od rujna 2014.,
- uzimajući u obzir Odluku Vijeća (ZVSP) 2020/472 od 31. ožujka 2020. o vojnoj operaciji Europske unije na Sredozemlju (EUNAVFOR MED IRINI)⁽¹⁴⁾,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 2473 (2019) usvojenu 10. lipnja 2019. kojom su obnovljene mjere za uvođenje embarga na izvoz oružja u Libiju i izjavu Misije potpore Ujedinjenih naroda u Libiji (UNSMIL) od 25. siječnja 2020. o kontinuiranom kršenju embarga na izvoz oružja u Libiju,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 1970 (2011) kojom se uvodi embargo na izvoz oružja u Libiju i sve naknadne rezolucije Vijeća sigurnosti o tom pitanju, kao i rezolucije 2292 (2016), 2357 (2017), 2420 (2018) i 2473 (2019) o strogoj provedbi embarga na oružje,
- uzimajući u obzir UN-ovu publikaciju iz 2018. „Osiguravanje naše zajedničke budućnosti: program za razoružanje“,

⁽⁹⁾ SL L 146, 10.6.2009., str. 1.

⁽¹⁰⁾ SL L 216, 20.8.2009., str. 76.

⁽¹¹⁾ SL L 134, 29.5.2009., str. 1.

⁽¹²⁾ SL L 307, 15.11.2016., str. 1.

⁽¹³⁾ SL L 200, 7.8.2018., str. 30.

⁽¹⁴⁾ SL L 101, 1.4.2020., str. 4.

četvrtak, 17. rujna 2020.

- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2019/125 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. siječnja 2019. o trgovini određenom robom koja bi se mogla koristiti za izvršenje smrtne kazne, mučenje ili drugo okrutno, nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje ⁽¹⁵⁾,
 - uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća od 16. listopada 2019. o Turskoj kojima su podržani zaključci Vijeća za vanjske poslove od 14. listopada 2019. o njezinom nezakonitom djelovanju u sjevernoj Siriji i istočnom Sredozemlju,
 - uzimajući u obzir UN-ov cilj održivog razvoja br. 16 kojim se promiču mirna i uključiva društva za održivi razvoj ⁽¹⁶⁾,
 - uzimajući u obzir izvješće Ureda visoke povjerenice UN-a za ljudska prava podneseno Vijeću za ljudska prava o posljedicama prijenosa oružja na ljudska prava ⁽¹⁷⁾,
 - uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o izvozu oružja i provedbi Zajedničkog stajališta, osobito one od 14. studenog 2018. ⁽¹⁸⁾, 13. rujna 2017. ⁽¹⁹⁾ i 17. prosinca 2015. ⁽²⁰⁾,
 - uzimajući u obzir svoju preporuku od 28. ožujka 2019. upućenu Vijeću i potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku u vezi s prijedlogom Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, uz potporu Komisije, upućenim Vijeću za odluku Vijeća o uspostavi Europskog instrumenta mirovne pomoći ⁽²¹⁾,
 - uzimajući u obzir svoje rezolucije o humanitarnoj situaciji u Jemenu od 25. veljače 2016. ⁽²²⁾, 15. lipnja 2017. ⁽²³⁾ i 30. studenog 2017. ⁽²⁴⁾,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 27. veljače 2014. o upotrebi naoružanih bespilotnih letjelica ⁽²⁵⁾,
 - uzimajući u obzir radionicu naslovljenu „Provedba sustava EU-a za kontrolu izvoza oružja” održanu na sjednici Pododbora za sigurnost i obranu od 12. travnja 2017.,
 - uzimajući u obzir studiju naslovljenu „Preporuke za transparentan i detaljan sustav izvješćivanja o izvozu oružja unutar EU-a i u treće zemlje”, koju je naručio njegov Pododbor za sigurnost i obranu,
 - uzimajući u obzir Ugovor između Savezne Republike Njemačke i Republike Francuske o francusko-njemačkoj suradnji i integraciji od 22. siječnja 2019. (Francusko-njemački ugovor iz Aachena),
 - uzimajući u obzir zaključke sa sastanka Vijeća za vanjske poslove na temu Egipta održanog 21. kolovoza 2013.,
 - uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A9-0137/2020),
- A. budući da je prema najnovijim podacima SIPRI-ja ⁽²⁶⁾ izvoz oružja iz država EU-28 tijekom razdoblja od 2015. do 2019. činio 26 % ukupnog svjetskog izvoza oružja, što države EU-28, gledane kao cjelinu, čini drugim po veličini dobavljačem oružja u svijetu, iza SAD-a (36 %) i ispred Rusije (21 %); budući da u skladu s člankom 346. UEU-a proizvodnja ili trgovina oružjem ostaje u rukama država članica;

⁽¹⁵⁾ SL L 30, 31.1.2019., str. 1.

⁽¹⁶⁾ <https://sustainabledevelopment.un.org/sdg16>

⁽¹⁷⁾ A/HRC/35/8.

⁽¹⁸⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0451.

⁽¹⁹⁾ SL C 337, 20.9.2018., str. 63.

⁽²⁰⁾ SL C 399, 24.11.2017., str. 178.

⁽²¹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0330.

⁽²²⁾ SL C 35, 31.1.2018., str. 142.

⁽²³⁾ SL C 331, 18.9.2018., str. 146.

⁽²⁴⁾ SL C 356, 4.10.2018., str. 104.

⁽²⁵⁾ SL C 285, 29.8.2017., str. 110.

⁽²⁶⁾ Međunarodni institut za mirovna istraživanja u Stockholmu (SIPRI), informativni članak iz ožujka 2020. naslovljen „Trendovi u međunarodnim transferima oružja, 2019.”

četvrtak, 17. rujna 2020.

- B. budući da najnoviji podaci SIPRI-ja pokazuju da je EU-28 drugi izvoznik oružja i u Saudijsku Arabiju i u Ujedinjene Arapske Emirate (UAE); budući da su prema podacima UN-ove skupine uglednih regionalnih i međunarodnih stručnjaka strane u oružanom sukobu u Jemenu činile te i dalje čine kaznena djela kojima se krši međunarodno pravo;
- C. budući da izvoz oružja i opreme povećava sposobnost obrambene industrije da učinkovito istražuje i razvija obrambene tehnologije, a time i osigurava sposobnost država članica EU-a da se obrane i zaštite svoje građane;
- D. budući da je u svijetu u porastu nova utrka u naoružanju i da se velike vojne sile više ne oslanjaju na kontrolu naoružanja i razoružanje za smanjenje međunarodnih napetosti i poboljšanje globalnog sigurnosnog okruženja;
- E. budući da je Zajedničko stajalište Vijeća od 8. prosinca 2008. ključni instrument za jačanje suradnje među državama članicama i bolje usklađivanje njihovih izvoznih politika;
- F. budući da države članice prepoznaju posebnu odgovornost koja može proizlaziti iz izvoza vojne tehnologije i opreme u treće zemlje u pogledu utjecaja na postojeće napetosti i sukobe ili njihovog pogoršavanja;
- G. budući da bi globalna kriza nastala zbog pandemije bolesti COVID-19 mogla imati značajne geostrateške posljedice i da se zbog nje dodatno naglašava potreba za izgradnjom istinske europske strateške autonomije;
- H. budući da se u zaključcima Vijeća za vanjske poslove EU-a od 21. kolovoza 2013. navodi da su se „države članice složile i o obustavi dozvola za izvoz opreme u Egipat koja bi se mogla upotrijebiti za unutarnju represiju, o ponovnom ocjenjivanju dozvola za izvoz opreme koje su obuhvaćene Zajedničkim stajalištem 2008/944/ZVSP te o preispitivanju svoje pomoći Egiptu namijenjene sigurnosnom sektoru”; budući da poduzeća sa sjedištem u nekoliko država članica i dalje u Egipat izvoze oružje, tehnologiju za nadzor i drugu sigurnosnu opremu te tako olakšavaju hakiranje i upotrebu zloćudnih softvera te ostale oblike napada na borce za ljudska prava i aktiviste civilnog društva, i fizički i na internetu; budući da je ta aktivnost dovela do represije slobode izražavanja na internetu;
- I. budući da je u sve nestabilnijem multipolarnom svijetu, u kojem su nacionalističke, ksenofobne i antidemokratske snage u porastu, od ključne važnosti za Europsku uniju da ona postane utjecajan akter na svjetskoj sceni i da zadrži vodeću ulogu kao globalna „meka sila” predana razoružanju s obzirom na konvencionalno i nuklearno oružje, koja prije razmatranja vojnih opcija ulaže u sprečavanje sukoba, upravljanje krizama i posredovanje;
- J. budući da je izvoz oružja od ključne važnosti za jačanje industrijske i tehnološke baze europske obrambene industrije i da je ta industrija u prvom redu predana osiguravanju zaštite i sigurnosti država članica EU-a, ali i da doprinosi provedbi ZVSP-a;
- K. budući da odstupanje u postupcima država članica s obzirom na izvoz oružja ponekad slabi sposobnost EU-a da ostvari svoje ciljeve vanjske politike te umanjuje njegovu vjerodostojnost kao aktera koji jednoglasno nastupa na međunarodnoj sceni;
- L. budući da se i globalno i regionalno sigurnosno okruženje drastično promijenilo, posebno u južnom i istočnom susjedstvu Unije;
- M. budući da mjere za vojnu transparentnost, kao što je izvješćivanje o izvozu oružja, doprinose prekograničnoj izgradnji povjerenja;

20. i 21. godišnje izvješće EU-a o izvozu oružja

1. naglašava da se očuvanjem obrambene industrije pridonosi samoobrani Unije te da je ono sastavni dio njezine strateške autonomije; napominje da je to moguće samo ako države članice u svojim programima opremanja daju prednost europskim proizvodima; naglašava da bi održivo europsko tržište smanjilo ovisnost o izvozu oružja u treće zemlje;

četvrtak, 17. rujna 2020.

2. napominje da je Zajedničkim stajalištem predviđen postupak transparentnosti koji uključuje objavu godišnjih izvješća EU-a o izvozu oružja; pozdravlja objavu 20. i 21. izvješća u skladu s člankom 8. stavkom 2. Zajedničkog stajališta Vijeća 2008/944/ZVSP koje je sastavila Radna skupina Vijeća za izvoz konvencionalnog oružja (COARM) i koje je objavljeno u Službenom listu, iako sa zakašnjenjem; smatra da objava obaju izvješća predstavlja korak naprijed prema zajedničkom stajalištu EU-a u području izvoza oružja u sve zahtjevnijem međunarodnom kontekstu obilježenom povećanjem obujma izvoza i smanjenjem razine transparentnosti; smatra da su oba izvješća vrijedne dopune izvješćima UN-a o globalnoj i regionalnoj transparentnosti izvoza oružja;
3. prima na znanje napore država članica uložene u poštivanje članka 346. stavka 1. točke (b) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) o proizvodnji oružja ili trgovini oružjem;
4. konstatira da je 19 država članica dostavilo potpune podatke za 20. godišnje izvješće i da ih je jednak broj dostavio potpune podatke za 21. godišnje izvješće; potiče sve države članice da u cijelosti ispunjavaju svoje obveze utvrđene Zajedničkim stajalištem u vrijeme kada je u svijetu sve manje transparentnosti u trgovini oružjem, posebno s obzirom na nekoliko država koje su veliki izvoznici oružja; naglašava da potpuni podaci znače podatke o ukupnoj količini i vrijednosti izdanih dozvola te stvarnog izvoza raščlanjene po zemlji odredišta i po kategorijama s popisa robe vojne namjene; konstatira da je za 20. godišnje izvješće 27 država članica, uz iznimku Grčke, dostavilo barem djelomične podatke, dok je za 21. godišnje izvješće podatke dostavilo svih 28 država članica, ali su podaci oko jedne trećine država članica bili nepotpuni; pozdravlja, međutim, dodatne informacije koje su vlade dostavile putem nacionalnih izvješća; ponavlja svoj zahtjev da sve države članice koje nisu dostavile potpune podatke za sljedeće godišnje izvješće dostave dodatne podatke o svojem prošlom izvozu;
5. zabrinut je jer se države članice koriste vrlo različitim informacijama za dobivanje podataka o vrijednosti dozvola, što otežava mogućnost učinkovite upotrebe dosljednih i komparativnih podataka; naglašava važnost prijavljivanja stvarnog izvoza oružja, uključujući njegovu ukupnu vrijednost i količinu u okviru globalnih i općih dozvola, raščlanjenog po kategorijama s popisa robe vojne namjene i po zemlji odredišta;
6. poziva države članice da ojačaju međusobnu koordinaciju i utvrde zajedničke najbolje prakse za prikupljanje i obradu informacija i podataka radi izrade usklađenijih godišnjih izvješća te da na taj način ta izvješća učine transparentnijima i upotrebljivijima;
7. napominje da su prema posljednja dva godišnja izvješća zemlje Bliskog istoka i sjeverne Afrike, regija gdje se vodi više oružanih sukoba, i dalje najvažnija regionalna izvozna destinacija; napominje da se te regije suočavaju sa znatnim i trajnim sigurnosnim izazovima te da se svaki izvoz mora ocjenjivati od slučaja do slučaja u odnosu na kriterije iz Zajedničkog stajališta;
8. podržava predanost Vijeća jačanju kontrole izvoza vojne tehnologije i opreme; prima na znanje spremnost država članica na jačanje suradnje i promicanje konvergencije u tom području u okviru ZVSP-a; pozdravlja te napore jer su oni u skladu s općim ciljevima zajedničke vanjske i sigurnosne politike (ZVSP) utvrđenim u članku 21. UEU-a i regionalnim prioritetima utvrđenima u Globalnoj strategiji EU-a (2016.); u tom pogledu poziva države članice na razvoj, provedbu i poštivanje zajedničkih standarda za upravljanje transferima vojne tehnologije i opreme;
9. podsjeća da EU provodi više embarga na izvoz oružja, uključujući sve embarge UN-a, u skladu s ciljevima ZVSP-a, u državama kao što su Bjelarus, Srednjoafrička Republika, Kina, Iran, Libija, Mjanmar, Sjeverna Koreja, Ruska Federacija, Somalija, Južni Sudan, Sudan, Sirija, Venezuela, Jemen i Zimbabve; napominje da ti embargi u nekim slučajevima doprinose regionalnom miru i stabilnosti iako mogu određenu državu lišiti vojnih resursa; napominje da se tim embargima jamči da EU ne doprinosi humanitarnim krizama, povredama ljudskih prava i zločinima; poziva EU da pomogne u jačanju kapaciteta država članica za provedbu pouzdanih postupaka kojima će se pratiti poštuju li sve države članice embarge EU-a na oružje i putem kojih će se objavljivati relevantni zaključci⁽²⁷⁾;

(27) <https://www.sanctionsmap.eu/#/main?checked=>

četvrtak, 17. rujna 2020.

10. podsjeća na svoju Rezoluciju o stanju u Jemenu od 4. listopada 2018.; u tom kontekstu potiče sve države članice EU-a da se suzdrže od prodaje oružja i bilo kakve vojne opreme Saudijskoj Arabiji, UAE-u i svim članovima međunarodne koalicije, kao i jemenskoj vladi i ostalim stranama u sukobu;

11. pozdravlja odluke vlada Belgije, Danske, Finske, Njemačke, Grčke, Italije i Nizozemske o uvođenju ograničenja izvoza oružja u zemlje članice koalicije pod vodstvom Saudijske Arabije koja sudjeluje u ratu u Jemenu; napominje da su nevladine organizacije prijavile da se u nekim slučajevima oružje izvezeno u te zemlje upotrebljavalo u Jemenu, gdje 22 milijuna ljudi treba humanitarnu pomoć i zaštitu; podsjeća da se takvim izvozom jasno krši Zajedničko stajalište; napominje da je Njemačka ponovno produžila moratorij na izvoz oružja u Saudijsku Arabiju do kraja 2020. i da je nekoliko država članica donijelo odluke o provedbi potpunih ograničenja; podsjeća da je Parlament između 25. veljače 2016. i 14. veljače 2019. rezolucijama na plenarnoj sjednici barem deset puta pozvao Visoku predstavnicu / potpredsjednicu Komisije da pokrene postupak koji će dovesti do embarga EU-a na oružje Saudijskoj Arabiji, među ostalim 2018., kada se poziv odnosio i na ostale članice koalicije pod vodstvom Saudijske Arabije u Jemenu; još jednom ponavlja taj poziv;

12. poziva države članice da slijede primjer Njemačke, Finske i Danske koje su nakon ubojstva novinara Džemala Hašogdžija uvele ograničenja izvoza oružja u Saudijsku Arabiju;

13. ponovno poziva države članice da poduzmu daljnje korake u vezi sa zaključcima Vijeća od 21. kolovoza 2013. o Egiptu najavom obustave izvoznih dozvola za bilo kakvu opremu koja bi se mogla upotrijebiti za unutarnju represiju u skladu sa Zajedničkim stajalištem 2008/944/ZVSP te osuđuje trajno nepoštovanje tih obveza od strane država članica; stoga poziva države članice da zaustave izvoz oružja, tehnologije za nadzor i ostale sigurnosne opreme koja može omogućiti napade na borbe za ljudska prava i aktiviste civilnog društva, među ostalim na društvenim mrežama, te bilo koju drugu vrstu unutarnje represije, u Egipt; poziva potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika da izvjesti o trenutačnom stanju vojne i sigurnosne suradnje država članica s Egiptom; poziva EU da u potpunosti provede svoje kontrole izvoza u odnosu na Egipt s obzirom na robu koja bi se mogla upotrijebiti za represiju, mučenje ili izvršenje smrtnih kazni;

14. ponavlja svoje nedavne pozive na obustavu izvoza tehnologije za nadzor i ostale opreme koja može omogućiti unutarnju represiju u nekoliko zemalja uključujući Egipt, Bahrein, Saudijsku Arabiju, UAE i Vijetnam;

15. napominje da EU poduzima misije u okviru ZVSP-a, uključujući misiju za provedbu embarga na oružje u Libiji, s ciljem jačanja regionalnog mira i stabilnosti; duboko žali zbog stalnih očitih kršenja embarga na izvoz oružja u Libiju, čak i nakon obveza koje su dotične zemlje u tom pogledu preuzele na Međunarodnoj konferenciji o Libiji održanoj u Berlinu 19. siječnja 2020.; poziva sve države članice da obustave sve transfere oružja te nadzorne i obavještajne opreme i materijala svim stranama uključenima u sukob u Libiji;

16. pozdravlja cilj operacije IRINI koji se odnosi na strogu provedbu embarga UN-a na oružje upotrebom zračnih, satelitskih i pomorskih sredstava provođenjem inspekcija plovila na otvorenom moru uz obalu Libije za koja se sumnja da prevoze oružje ili povezani materijal u Libiju ili iz nje u skladu s rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a 2292 (2016), 2357 (2017), 2420 (2018) i 2473 (2019);

17. oštro osuđuje potpisivanje dvaju memoranduma o razumijevanju između Turske i Libije o razgraničenju pomorskih zona i sveobuhvatnoj sigurnosnoj i vojnoj suradnji koji su međusobno povezani i kojima se jasno krši međunarodno pravo i Rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a o uvođenju embarga na oružje u Libiji; podsjeća na odluku nekih država članica da zaustave izdavanje dozvola za izvoz oružja u Tursku; podsjeća da se države članice obvezuju na zauzimanje snažnih nacionalnih stajališta u pogledu svojih politika izvoza oružja u Tursku na temelju odredbe Zajedničkog stajališta 2008/944/ZVSP, uključujući strogu primjenu kriterija 4. o regionalnoj stabilnosti; poziva potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da, sve dok Turska nastavlja provoditi svoje trenutačne nezakonite jednostrane mjere u istočnom Sredozemlju koje su u suprotnosti sa suverenitetom bilo koje države članice EU-a (posebno Grčke i Cipra) i međunarodnim pravom te ne sudjeluje u dijalogu na temelju međunarodnog prava, u Vijeću uvede inicijativu za zaustavljanje izdavanja dozvola za izvoz oružja u Tursku u skladu sa Zajedničkim stajalištem; poziva odgovarajuće forume u NATO-u, a posebno Radnu skupinu na visokoj razini za kontrolu konvencionalnog oružja, da hitno povedu raspravu o kontroli oružja u istočnom Sredozemlju;

četvrtak, 17. rujna 2020.

18. poziva države članice da u pogledu kontrole izvoza posvete veću pozornost robi koja se može upotrebljavati i u civilne i u vojne svrhe;

19. napominje da ne postoje mehanizmi sankcija za države članice koje obavljaju izvoz koji očito nije u skladu s osam kriterija;

Preispitivanje Zajedničkog stajališta koje je provelo Vijeće

20. pozdravlja namjeru Vijeća da se poveća konvergencija i transparentnost kao glavne ciljeve njegovog posljednjeg preispitivanja Zajedničkog stajališta, kao i zaključke Vijeća o preispitivanju Zajedničkog stajališta i njegovu izjavu da bi „jačanje europske obrambene tehnološke i industrijske baze trebalo biti popraćeno tješnjom suradnjom i konvergencijom u području kontrole izvoza vojne tehnologije i opreme”⁽²⁸⁾;

21. pozdravlja obnovljenu predanost država članica pravno obvezujućem Zajedničkom stajalištu, izmijenjenom Odlukom Vijeća (ZVSP) 2019/1560, te naglašava važnost temeljite procjene zahtjeva za izdavanje izvoznih dozvola za vojnu tehnologiju i opremu u skladu s kriterijima koji su u njemu navedeni; ističe da Odluka Vijeća (ZVSP) 2019/1560 i relevantni zaključci od 16. rujna 2019. odražavaju sve veću osviještenost među državama članicama o potrebi za većom transparentnošću na nacionalnoj razini i razini EU-a, kao i za konvergencijom u području izvoza oružja, te o potrebi jačanja javnog nadzora u tom osjetljivom području nacionalne sigurnosti; ističe da bi se tim odlukama moglo osigurati da nacionalna nadzorna tijela, parlamenti i građani EU-a dobiju bolje informacije o strateškim izborima svojih vlada u području koje izravno utječe na njihovu sigurnost, kao i na poštivanje vrijednosti i normi od strane njihovih država;

22. zabrinut je zbog rastuće utrke u naoružanju u svijetu; podsjeća da EU želi postati globalni akter za mir; stoga poziva EU da igra aktivnu ulogu u područjima neširenja oružja i globalnog razoružanja; pozdravlja činjenicu da se ažuriranjem Zajedničkog stajališta uzimaju u obzir relevantne promjene u tom pogledu kao što je donošenje Ugovora o trgovini oružjem, čije su potpisnice sve države članice; pozdravlja aktivnosti EU-a usmjerene na podupiranje sveopće primjene Ugovora o trgovini oružjem, posebno pomoć trećim zemljama u poboljšanju i provedbi učinkovitih sustava kontrole oružja u skladu sa Zajedničkim stajalištem; poziva velike zemlje izvoznice oružja, kao što su SAD, Kina i Rusija, da potpišu i ratificiraju Ugovor o trgovini oružjem;

23. podržava činjenicu da je Vijeće ponovno potvrdilo da bi se vojnom opremom i tehnologijom trebalo trgovati odgovorno; pozdravlja obnovljenu predanost Vijeća daljnjem promicanju suradnje i konvergencije u politikama država članica kako bi se spriječio izvoz vojne tehnologije i opreme koja bi se mogla upotrebljavati za unutarnju represiju ili međunarodnu agresiju ili bi mogla doprinijeti regionalnoj nestabilnosti;

24. sa zabrinutošću primjećuje da zbog odstupanja u politikama i praksama država članica koje se odnose na izvoz oružja dolazi do usporavanja konvergencije pravila EU-a u tom području; napominje da je u tom pogledu potrebno uvesti nove instrumente; napominje da će se budućim mjerama koje će se financirati iz sredstava Europskog fonda za obranu doprinijeti razvoju novih vojnih tehnologija i opreme;

25. sa zadovoljstvom primjećuje da Vijeće prepoznaje važnost dosljedne politike za kontrolu izvoza obrambenih materijala i robe s dvojnog namjenom; smatra da bi EU trebao utvrditi jasne kriterije i smjernice u pogledu izvoza te robe;

26. pozdravlja uvođenje konkretnih mjera kojima se želi olakšati ispravno, dosljedno i pravovremeno izvješćivanje o izvozu oružja država članica; posebno podržava odluku Vijeća o uvođenju jasnog roka za dostavljanje nacionalnih podataka i jasnih standarda za format izvješća, kao i daljnjih smjernica o sadržaju i postupku izvješćivanja; potiče države članice da dostave svoje podatke što prije, a najkasnije u svibnju nakon godine o kojoj se izvješćuje, kako bi se omogućila pravovremena javna rasprava; pozdravlja korake poduzete u cilju internetskog pristupa i potiče njegov dodatni razvoj;

⁽²⁸⁾ Zaključak br. 11. iz zaključaka Vijeća o preispitivanju Zajedničkog stajališta Vijeća 2008/944/ZVSP od 8. prosinca 2008. o kontroli izvoza oružja, koje je usvojilo Vijeće (opći poslovi), Vijeće Europske unije, 12195/19, COARM 154, Bruxelles, 16. rujna 2019.

četvrtak, 17. rujna 2020.

pozdravlja i potporu Vijeća jasnim smjernicama o razmjeni informacija među državama članicama o njihovim politikama kojima se uređuje izvoz oružja; pozdravlja korake poduzete u cilju digitalnog pristupa s internetskim sustavom COARM i potiče njegovo daljnje širenje;

Sve veća suradnja među državama članicama u proizvodnji oružja

27. napominje da su od donošenja pravno obvezujućeg Zajedničkog stajališta 2008. države članice ojačale praćenje izvoza oružja; također napominje da se sve veći broj oružanih sustava proizvedenih u Europi sastoji od dijelova iz više država članica EU-a te uključuje bilateralnu ili multilateralnu suradnju iz tehnoloških, industrijskih i političkih razloga; ističe pozitivnu ulogu te vrste suradnje u promicanju izgradnje povjerenja među državama članicama i trećim zemljama;

28. naglašava da se ambicijom da se poveća konkurentnost europskog obrambenog sektora ne smije ugroziti primjena osam kriterija Zajedničkog stajališta jer oni imaju prednost pred bilo kakvim gospodarskim, socijalnim, komercijalnim ili industrijskim interesima država članica;

29. primjećuje povećanje transfera znanja i tehnologije, što trećim zemljama omogućuje poduzimanje licencirane proizvodnje europske vojne tehnologije; smatra da se tim procesom ne bi trebala ograničavati mogućnost EU-a za kontrolu proizvodnje oružja i vojne opreme, već bi se trebala poticati konvergencija standarda javnog nadzora i transparentnosti u obrambenoj proizvodnji te ubrzati izrada pravila o proizvodnji i izvozu oružja koja se priznaju i poštuju na međunarodnoj razini;

30. napominje da je sve veći broj dijelova oružanih sustava civilnog podrijetla ili dvojne namjene; stoga smatra da je potrebno uspostaviti usklađen sustav za kontrolu transfera tih dijelova između svih država članica;

31. ističe da države članice nisu donijele zajedničku politiku kojom bi se regulirao transfer dijelova oružja u neku drugu državu članicu, čime bi se osiguralo da bilo kakav izvoz iz države članice u kojoj se oružje sastavlja u treće zemlje bude u skladu s izvoznom politikom države članice iz koje dijelovi dolaze; napominje da neke države članice i dalje smatraju transfere oružja i obrambenih proizvoda unutar EU-a sličnima poslovima izvoza u treće zemlje; smatra to posebnim izazovom u kontekstu sve većih odstupanja u praksama izdavanja dozvola u EU-u; primjećuje da Direktiva 2009/43/EZ o transferima unutar Zajednice u svojem sadašnjem obliku nije osmišljena za uspostavu najviših zajedničkih standarda za kontrolu izvoza oružja u treće zemlje i istovremeno olakšavanje transfera na europskom tržištu naoružanja;

32. napominje da je Sporazum o usklađivanju Schmidt-Debré između Francuske i Njemačke s pravilom „de minimis” bio prvi pokušaj regulacije transfera unutar Europe; u tom pogledu primjećuje francusko-njemački ugovor o kontrolama izvoza obrambenih proizvoda;

33. primjećuje da zasebne politike država članica kojima se uređuje izvoz oružja mogu biti prepreka za projekte suradnje; napominje da bi takvo odstupanje moglo dovesti do sklapanja bilateralnih i posebnih sporazuma o oružanim sustavima kojima se u nekim slučajevima dopušta izvoz u treće zemlje na temelju najmanje restriktivnih standarda umjesto pristupa koji je zajednički za cijeli EU; podsjeća da je svrha Zajedničkog stajališta Vijeća o izvozu oružja bila i jest spriječiti takva odstupanja te uspostaviti dosljednu zajedničku politiku kojom se uređuje izvoz oružja; primjećuje vezu između odstupanja u izvoznim politikama i poteškoća u suradnji unutar EU-a, stalne fragmentacije unutarnjeg tržišta obrambenih proizvoda i postojanja udvostručavanja industrijskih aktivnosti; stoga poziva Komisiju, Vijeće i države članice da osiguraju odgovarajuću razinu financiranja kako bi se omogućilo smanjenje fragmentacije tržišta i industrijska konsolidacija, uz istodobno jamstvo da će EU i njegove države članice raspolagati vojnim kapacitetima koji su im potrebni; poziva Komisiju da osigura učinkovitu provedbu Direktive 2009/81/EZ i Direktive 2009/43/EZ, uključujući provedbene mjere u vezi s nabavom;

34. napominje da bilateralna suradnja država članica na industrijskim projektima povezanim s obranom dovodi do sporazuma o kontroli izvoza koji mogu poslužiti kao polazište za EU u cjelini;

35. naglašava da bi se bilateralnim i multilateralnim sporazumima trebao utirati put k boljoj konvergenciji i usklađenosti izvoznih politika na razini EU-a jer nedostatak konvergencije i transparentnosti u pogledu odluka o izvozu u treće zemlje može negativno utjecati na sposobnost EU-a da nastupa jedinstveno i bude utjecajan na međunarodnoj sceni s obzirom na

četvrtak, 17. rujna 2020.

promicanje ljudskih prava, međunarodnog prava i regionalnog mira i stabilnosti; prima na znanje zabrinutosti da bi zbog tog odstupanja moglo doći do narušavanja tržišta te ometanja strateškog planiranja industrije, ekonomije razmjera i ravnopravnih uvjeta;

Sve veća važnost razine EU-a u proizvodnji oružja

36. naglašava da je razvoj prikladne opreme važno sredstvo za jačanje industrijskih i tehnoloških temelja europskog sektora obrane; konstatira da inicijative EU-a poput pripremnog djelovanja za istraživanje u području obrane (PADR), Europskog programa industrijskog razvoja u području obrane (EDIDP), Europskog fonda za obranu (EDF), stalne strukturirane suradnje (PESCO), Koordiniranog godišnjeg preispitivanja u području obrane (CARD) i Europskog instrumenta mirovne pomoći (EPF), zakonodavni akti poput direktiva o transferu unutar Zajednice i nabavi obrambenih proizvoda iz 2009. te uspostava upravnih kapaciteta kao što je Glavna uprava Komisije za obrambenu industriju i svemir (GU DEFIS) doprinose jačanju suradnje u svrhe proizvodnje oružja i razvoja kapaciteta na europskoj razini; smatra da bi jačanje europske obrambene tehnološke i industrijske baze trebalo biti popraćeno tješnjom suradnjom i konvergencijom u kontroli izvoza vojne tehnologije i opreme s ciljem poboljšanja učinkovitosti ZVSP-a i posebno ZSOP-a;

37. poziva države članice da prevladaju trenutačni nedostatak učinkovitosti u potrošnji za obranu koji je posljedica udvostručavanja, fragmentacije i nedostatka interoperabilnosti te da teže tome da EU postane pružatelj sigurnosti i putem bolje kontrole izvoza oružja;

38. napominje da je nekoliko država članica izrazilo namjeru zajedničkog razvoja glavnih oružanih sustava kao što su borbeni tenkovi, borbeni zrakoplovi i naoružane bespilotne letjelice;

39. ističe činjenicu da se privremenim međuinstitucijskim sporazumom o uspostavi Europskog fonda za obranu Komisiju ovlašćuje da procijeni je li prijenos vlasništva ili davanje isključive licencije za vojnu tehnologiju koja se sufinancira iz tog fonda u suprotnosti sa sigurnosnim i obrambenim interesima EU-a i njegovih država članica i s ciljevima tog fonda, kako je navedeno u članku 3. prijedloga uredbe; napominje da se tim novim zakonodavnim aktom među ostalim propisuje zadatak civilnog nadzora za Komisiju s obzirom na određenu kategoriju izvoza vojne tehnologije u treće zemlje, čime se dodatno jača transparentnost i smanjuje se rizik od zloupotrebe fondova EU-a, ali bez dovođenja u pitanje nadležnosti tijela za kontrolu izvoza država članica za izdavanje izvoznih dozvola;

40. naglašava da se međunarodne obveze koje su preuzeli europski partneri protežu na dostavljanje informacija o njihovim nacionalnim sustavima kontrole i transferima oružja; konstatira da će Europski instrument mirovne pomoći, države članice i Europska služba za vanjsko djelovanje (ESVD) imati mogućnost vojnog opremanja trećih zemalja, što će zahtijevati praćenje na razini EU-a; naglašava da bi se u kontekstu Europskog instrumenta mirovne pomoći novim instrumentom na razini EU-a moglo osigurati zajedničku procjenu rizika prije bilo kakve odluke o transferu oružja i streljiva u treće zemlje u kontekstu stupa za izgradnju vojnih kapaciteta Instrumenta, ocijeniti pojedinačne mjere u odnosu na osam kriterija iz Zajedničkog stajališta te uspostaviti zaštitne mjere i moguće sankcije s obzirom na krajnjeg korisnika;

41. poziva Komisiju da na odgovarajući način obavještava Parlament o upotrebi sredstava EU-a za sve istraživačke i razvojne projekte povezane s konstrukcijom bespilotnih letjelica; potiče potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika da zabrani razvoj, proizvodnju i upotrebu potpuno autonomnog oružja koje omogućuje provođenje napada bez ljudskog djelovanja;

42. ističe da su istraživanje i razvoj oružja i obrambene opreme važni kako bi se državama članicama osigurala sredstva za obranu i kako bi obrambene industrije ostvarile tehnološki napredak;

Provedba Zajedničkog stajališta u svjetlu sve veće važnosti razine EU-a u proizvodnji oružja

43. primjećuje nedostatak konvergencije nacionalnih politika kojima se uređuje izvoz oružja i donošenja odluka u kontekstu sve veće važnosti razine EU-a u proizvodnji oružja te istaknutih ambicija i planova za njezin dodatni razvoj; primjećuje da bi zbog nedostatka konvergencije nacionalnog izvoza oružja moglo doći do dodatnih narušavanja tržišta i stvaranja s time povezanih prepreka strateškom planiranju relevantnih poduzeća i oružanih snaga te da će to zahtijevati progresivnu konvergenciju nacionalnih politika kojima se uređuje izvoz oružja i donošenja odluka; podsjeća na važnost

četvrtak, 17. rujna 2020.

uključivanja država članica u taj postupak; žali zbog trenutačnih odstupanja između nacionalnih politika kojima se uređuje izvoz oružja i postupaka donošenja odluka država članica; poziva Vijeće da nastavi ulagati napore u poticanje konvergencije politika kojima se uređuje izvoz oružja i donošenja odluka;

44. predlaže da se izvoz proizvoda koji se financiraju u okviru EDIDP-a i/ili Europskog fonda za obranu (EDF) navodi odvojeno u podacima dostavljenima COARM-u kako bi se osiguralo pomno praćenje onih proizvoda koji su financirani iz europskog proračuna i kako bi se osigurala stroga primjena kriterija iz Zajedničkog stajališta na proizvode koji se financiraju u okviru EDIDP-a i EDF-a;

45. pozdravlja jačanje europske obrambene suradnje u okviru ZSOP-a; smatra da bi sve veća važnost razine EU-a u proizvodnji oružja trebala biti popraćena većom transparentnošću; smatra da još uvijek ima prostora za poboljšanje u tom području, osobito kad je riječ o kvaliteti i ujednačenosti podataka koje dostavljaju države članice; smatra da definicija „europske politike kapaciteta i naoružanja”, kako je predviđeno člankom 42. stavkom 3. UEU-a, mora biti u skladu sa Zajedničkim stajalištem 2008/944/ZVSP; smatra da se većom konvergencijom zajedničkih pravila i standarda transparentnosti za izvoz oružja i tehnologije potiče izgradnja povjerenja među državama članicama i partnerima iz trećih zemalja; pozdravlja napore koje je uložio COARM, posebno vodič za provedbu Zajedničkog stajališta od strane država članica u pogledu suradnje, koordinacije i konvergencije; napominje da su sustav razmjene informacija COARM i vodič za provedbu Zajedničkog stajališta korisni svakodnevni alati za nadzorna tijela; ističe napore koje su države članice uložile kako bi pružile potporu COARM-u u promicanju razmjene najboljih praksi; COARM-u preporučuje sljedeće:

- a) da doda sljedeće dodatne kategorije u revidirani obrazac za izvješćivanje, u skladu s međunarodno priznatim standardima, kako bi se proveli zaključci Vijeća iz rujna 2019.; točnu vrstu oružja i količinu koja se izvozi, oznake streljiva, veličinu serije i konkretnog krajnjeg korisnika, povučene dozvole te vrijednost i trajanje ugovora koji se odnose na usluge nakon isporuke kao što su osposobljavanje i održavanje; da uskladi definiciju malog oružja EU-a sa širom definicijom UN-a;
- b) da izradi definicije pojmova kao što su licencirana vrijednost i stvarni izvoz, priznate na razini EU-a i međunarodnoj razini, kako bi se olakšala usporedivost podataka među državama članicama;

46. pozdravlja odluku o preinaci godišnjeg izvješća u interaktivnu, pouzdanu i pretraživu mrežnu bazu podataka te očekuje da će ona biti dostupna prije objave podataka o izvozu za 2019.; poziva ESVD da obavijesti Parlament o točnom datumu kada će ta baza podataka biti dostupna na internetu; potiče COARM da primijeni rješenje koje je prilagođeno korisnicima i lako dostupno europskim građanima i civilnom društvu te kojim se omogućuje izvoz podataka u sigurnom i strukturiranom formatu;

47. poziva COARM da ustraje u naporima u cilju uspostave čvorišta za obavješćivanje i razmjenu podataka među državama članicama radi dijeljenja informacija o politikama u vezi s izvozom u treće zemlje i odluka o odbijanju zahtjeva za izdavanje potrebnih dozvola; nadalje poziva COARM, kako je navedeno u članku 7. Zajedničkog stajališta, da radi na boljoj razmjeni „relevantnih informacija, koje obuhvaćaju informacije o obavijestima o odbijanjima i politikama izvoza oružja”, kao i ostalim „mjerama kojima bi se dodatno mogla povećati konvergencija”; u tu svrhu predlaže razmjenu nacionalnih procjena i rad na zajedničkoj procjeni EU-a u pogledu stanja u pojedinačnim zemljama ili potencijalnih primatelja izvoza u svjetlu načela i kriterija Zajedničkog stajališta u okviru ZVSP-a i nakon savjetovanja s vanjskim dionicima, uključujući Parlament; poziva na redovito ažuriranje popisa trećih zemalja koje ispunjavaju kriterije utvrđene u Zajedničkom stajalištu;

48. smatra da bi institucije EU-a trebale predložiti istorazinske ocjene u cilju poticanja nacionalnih vlasti na razmjenu najboljih praksi u području prikupljanja i obrade podataka, poticanja boljeg razumijevanja različitih nacionalnih pristupa, utvrđivanja razlika u tumačenju osam kriterija te razmatranja načina i sredstava za poboljšanje usklađenosti, dosljednosti i konvergencije među državama članicama;

49. čvrsto vjeruje da je dosljednija provedba Zajedničkog stajališta EU-a ključna za vjerodostojnost EU-a kao globalnog aktera utemeljenog na vrijednostima te da će se višom razinom konvergencije u pogledu potpune primjene kriterija učinkovitije osigurati poštivanje ljudskih prava i međunarodnog prava kod svih strana uključenih u trgovinu oružjem, doprinijeti promicanju mira i stabilnosti te ojačati strateške sigurnosne interese i stratešku autonomiju EU-a; smatra da će se time ojačati provedba ZVSP-a;

četvrtak, 17. rujna 2020.

50. smatra da se dozvole za proizvodnju u trećim zemljama više ne bi trebale izdavati ako bi se time omogućilo zaobilaznje osam kriterija iz Zajedničkog stajališta ili drugih direktiva EU-a o izvozu oružja;

51. naglašava da bi učinkovite kontrole krajnje upotrebe mogle posebno imati za posljedicu odgovorniju izvoznu politiku i smanjenje rizika od preusmjerenja; u tom pogledu pozdravlja projekt iTrace koji financira EU i podržava njegov nastavak te preporučuje upotrebu sličnog instrumenta za praćenje zakonitog izvoza oružja iz država članica EU-a u treće zemlje; Poziva Vijeće, države članice i ESVD da uspostave opsežan program osposobljavanja i izgradnje kapaciteta za nacionalne dužnosnike i dužnosnike EU-a u području kontrola izvoza oružja sa snažnim naglaskom na izgradnji uzajamnog razumijevanja osam kriterija, zajedničkim procjenama rizika, uspostavi zaštitnih mjera te provjerama prije i nakon izdavanja dozvola; potiče vlade država članica da poduzmu korake kako bi osigurale bolju usklađenost s njihovim propisima o krajnjoj upotrebi, uključujući provedbu kontrola nakon isporuke; ističe da je potrebno predvidjeti dovoljna financijska sredstva EU-a kako bi se osiguralo da je u svrhu provedbe održivih procjena rizika, kontrola krajnje upotrebe i provjera nakon isporuke dostupan potreban broj članova osoblja na nacionalnoj razini i razini EU-a, kao i u delegacijama i veleposlanstvima u zemljama uvoznicama; poziva ESVD i COARM da u okviru godišnjeg izvješća u sustavu iTrace prijave svako utvrđeno preusmjerenje robe podrijetlom iz EU-a;

52. smatra da bi sve veća važnost razine EU-a u proizvodnji oružja, nedavni zaključci Vijeća o konvergenciji u izvozu oružja i uspostava Europskog instrumenta mirovne pomoći trebali biti popraćeni mehanizmom za praćenje i kontrolu na razini EU-a koji će se temeljiti na potpunom poštovanju osam kriterija; podsjeća na definiciju „europske politike kapaciteta i naoružanja” predviđenu člankom 42. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU); smatra da su „udruživanje i dijeljenje” te veća suradnja u području politike naoružanja i politike nabave mogući samo ako su se uspostavile čvrste kontrole izvoza, dogovori o uzajamnom informiranju i redoviti parlamentarni nadzor, i ako su čvrsti mehanizmi sankcija u slučaju nepoštovanja zajedničkih pravila provedivi s obzirom na projekte financirane sredstvima EU-a; nadalje zahtijeva da Europski parlament, zajedno s nacionalnim parlamentima, bude u mogućnosti zajamčiti parlamentarni nadzor nad zajedničkom sigurnosnom i obrambenom politikom EU-a i njezinim proračunom;

53. poziva COARM da ispita pitanje transparentnosti izvoza oružja zajedno s pitanjem transparentnosti izdavanja dozvola za izvoz robe s dvojnog namjenom te da razmotri primjenu zajedničkih pristupa transparentnosti u okviru oba instrumenta; smatra da bi sve veći nadzor Komisije nad trgovinom robom s dvojnog namjenom u kontekstu primjene revidirane Uredbe EU-a o dvojnog namjeni trebao biti uravnotežen većim sudjelovanjem i nadzornom ulogom Europskog parlamenta kako bi se osigurala odgovornost;

54. ističe štetan učinak koji nekontrolirani izvoz tehnologija za kibernetički nadzor od strane poduzeća iz EU-a može imati na sigurnost digitalne infrastrukture EU-a i na ljudska prava; izražava zabrinutost zbog sve veće upotrebe određenih tehnologija za kibernetički nadzor s dvojnog namjenom protiv političara, aktivista i novinara; snažno osuđuje činjenicu da se sve veći broj boraca za ljudska prava suočava s digitalnim prijetnjama, što uključuje kompromitiranje podataka zapljenom opreme, daljinski nadzor i curenje podataka; u tom pogledu naglašava važnost brzog, učinkovitog i sveobuhvatnog ažuriranja Uredbe EU-a o dvojnog namjeni; ponavlja stajalište Parlamenta o preinaci Uredbe o dvojnog namjeni, čiji je cilj spriječiti izvoz, prodaju, ažuriranje i održavanje opreme za kibernetičku sigurnost koja se može upotrijebiti za unutarnju represiju, uključujući nadzor interneta; u tom pogledu pozdravlja aktualne napore institucija EU-a u kontekstu aktualnih međuinstitucijskih pregovora čiji je cilj ažuriranje uredbe EU-a o kontroli izvoza robe s dvojnog namjenom;

55. smatra da se redovitim savjetovanjima s Europskim parlamentom, nacionalnim parlamentima, tijelima za nadzor izvoza oružja, industrijskim udruženjima i civilnim društvom pogoduje istinskoj transparentnosti; poziva nacionalne parlamente na razmjenu najboljih praksi izvješćivanja i nadzora kako bi se povećala nadzorna uloga svih nacionalnih parlamenata u donošenju odluka o kontroli izvoza oružja; poziva COARM da nastavi dijalog s civilnim društvom i relevantnim industrijama, kao i savjetovanja s Parlamentom i tijelima za kontrolu izvoza oružja; potiče civilno društvo i akademsku zajednicu na povećanje angažmana i dijaloga s COARM-om te na provođenje neovisnog nadzora izvoza obrambene tehnologije i opreme; poziva države članice i ESVD da podupru takve aktivnosti, među ostalim većim financijskim sredstvima;

56. naglašava da je u duhu zaključaka Vijeća od 16. rujna 2019. potreban konstruktivni parlamentarni nadzor te je potrebno na godišnje izvješće COARM-a odgovoriti godišnjim izvješćem Europskog parlamenta kako bi se zajamčio minimum parlamentarnog nadzora;

četvrtak, 17. rujna 2020.

57. potiče države članice da pomognu trećim zemljama u stvaranju, poboljšanju i primjeni sustava za provjeru oružja u skladu sa Zajedničkim stajalištem;

o

o o

58. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, vladama i parlamentima država članica, glavnom tajniku NATO-a te glavnom tajniku Ujedinjenih naroda.

četvrtak, 17. rujna 2020.

P9_TA(2020)0226

Strateški pristup lijekovima u okolišu**Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o strateškom pristupu lijekovima u okolišu (2019/2816(RSP))**

(2021/C 385/07)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU), a posebno njegove članke 11. i 168. te članak 191. stavak 2.,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2019/6 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o veterinarsko-medicinskim proizvodima ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2019/4 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o proizvodnji, stavljanju na tržište i uporabi lijekovite hrane za životinje ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu 2013/39/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 12. kolovoza 2013. u odnosu na prioritetne tvari u području vodne politike ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu 2001/83/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. studenoga 2001. o zakoniku Zajednice o lijekovima za humanu primjenu ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu 2000/60/EZ od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike ⁽⁶⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu 2008/56/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o uspostavljanju okvira za djelovanje Zajednice u području politike morskog okoliša (Okvirna direktiva o pomorskoj strategiji) ⁽⁷⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) i osnivanju Europske agencije za kemikalije te o izmjeni Direktive 1999/45/EZ i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 793/93 i Uredbe Komisije (EZ) br. 1488/94 kao i Direktive Vijeća 76/769/EEZ i direktiva Komisije 91/155/EEZ, 93/67/EEZ, 93/105/EZ i 2000/21/EZ (Uredba REACH) ⁽⁸⁾,
- uzimajući u obzir Odluku br. 1386/2013/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenoga 2013. o Općem programu djelovanja Unije za okoliš do 2020. „Živjeti dobro unutar granica našeg planeta” („Sedmi program djelovanja za okoliš”) ⁽⁹⁾,
- uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (preinaka) (COM(2017)0753),

⁽¹⁾ SL L 4, 7.1.2019., str. 43.

⁽²⁾ SL L 4, 7.1.2019., str. 1.

⁽³⁾ SL L 94, 28.3.2014., str. 65.

⁽⁴⁾ SL L 226, 24.8.2013., str. 1.

⁽⁵⁾ SL L 311, 28.11.2001., str. 67.

⁽⁶⁾ SL L 327, 22.12.2000., str. 1.

⁽⁷⁾ SL L 164, 25.6.2008., str. 19.

⁽⁸⁾ SL L 396, 30.12.2006., str. 1.

⁽⁹⁾ SL L 354, 28.12.2013., str. 171.

četvrtak, 17. rujna 2020.

- uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog uredbe o minimalnim zahtjevima za ponovnu uporabu vode (COM(2018)0337),
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 25. lipnja 2019. o sljedećim koracima koje treba poduzeti kako bi EU postao regija s najboljom praksom za borbu protiv antimikrobne otpornosti,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 26. lipnja 2019. pod naslovom „Prema strategiji Unije za održivu politiku o kemikalijama”,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. ožujka 2019. naslovljenu „Strateški pristup Europske unije lijekovima u okolišu” (COM(2019)0128),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 7. studenoga 2018. naslovljenu „Prema sveobuhvatnom okviru Europske unije za endokrine disruptore” (COM(2018)0734),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 29. lipnja 2017. naslovljenu „Europski akcijski plan „Jedno zdravlje” za borbu protiv antimikrobne otpornosti” (COM(2017)0339),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 15. studenoga 2011. naslovljenu „Akcijski plan protiv povećane prijetnje od antimikrobne otpornosti” (COM(2011)0748),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 10. prosinca 2008. naslovljenu „Sigurni, inovativni i dostupni lijekovi: nova vizija za farmaceutski sektor” (COM(2008)0666),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. prosinca 2019. naslovljenu „Europski zeleni plan” (COM(2019)0640),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. rujna 2018. o europskom akcijskom planu „Jedno zdravlje” za borbu protiv antimikrobne otpornosti ⁽¹⁰⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. siječnja 2020. o europskom zelenom planu ⁽¹¹⁾,
- uzimajući u obzir programe nekoliko država članica za smanjenje farmaceutskih ostataka u vodi,
- uzimajući u obzir Zajedničko znanstveno mišljenje Europske agencije za lijekove (EMA) i Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA) od 1. prosinca 2016. o mjerama za smanjenje uporabe antimikrobnih sredstava u uzgoju životinja u Europskoj uniji i učincima na sigurnost hrane (mišljenje RONAFSA),
- uzimajući u obzir uzastopna godišnja izvješća u okviru Europskog nadzora uporabe antimikrobnih sredstava u veterini (ESVAC) (od 2011.),
- uzimajući u obzir publikaciju Komisije „Science for Environment Policy – Future brief: Sustainable Aquaculture (Znanost za okolišnu politiku – Izvješće o izgledima: Održiva akvakultura)” iz svibnja 2015. (11. izdanje),
- uzimajući u obzir Komisijin dokument za razmatranje od 30. siječnja 2019. naslovljen „Prema održivoj Europi do 2030.”, (COM(2019)0022),
- uzimajući u obzir studiju Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) od 13. studenoga 2019. naslovljenu „Farmaceutski ostaci u slatkim vodama – opasnosti i politički odgovori”,
- uzimajući u obzir političku izjavu sa sastanka na visokoj razini Opće skupštine UN-a o antimikrobnoj otpornosti, održanog 22. rujna 2016.,

⁽¹⁰⁾ SL C 433, 23.12.2019., str. 153.

⁽¹¹⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0005.

četvrtak, 17. rujna 2020.

- uzimajući u obzir Projekt UN-a za suradnju u pogledu parametara za vodu za piće,
 - uzimajući u obzir izvješće Svjetske banke iz ožujka 2017. naslovljeno „Infekcije otporne na lijekove: prijetnja našoj ekonomskoj budućnosti”,
 - uzimajući u obzir izvješće Komisije iz srpnja 2018. o mogućnostima za strateški pristup lijekovima u okolišu,
 - uzimajući u obzir izvješće Izvršne agencije za zdravlje i potrošače od 12. prosinca 2013. o rizicima medicinskih proizvoda za okoliš,
 - uzimajući u obzir pitanja upućena Vijeću i Komisiji o strateškom pristupu lijekovima u okolišu (O-000040/2020 – B9-0015/2020 i O-000041/2020 – B9-0016/2020),
 - uzimajući u obzir članak 136. stavak 5. i članak 132. stavak 2. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir Prijedlog rezolucije Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane,
- A. budući da lijekovi imaju ključnu ulogu u osiguravanju visoke razine zaštite zdravlja ljudi i životinja; budući da na europskom tržištu trenutačno postoji više od 3 000 aktivnih farmaceutskih sastojaka;
- B. budući da je u posljednjih 20 godina zbog široke upotrebe lijekova u humanoj i veterinarskoj medicini, uključujući antimikrobna sredstva, došlo do njihove povećane koncentracije u mnogim okolišnim rezervoarima kao što su tlo, sedimenti i vodene površine; budući da će se zbog porasta i starenja stanovništva koncentracije u okolišu vjerojatno i dalje povećavati; budući da će klimatske promjene utjecati i na količinu i na kvalitetu vodnih resursa jer će koncentracije u sušnim razdobljima biti veće, što će se odraziti i na pročišćavanje vode; budući da je potrebno opsežnije prikupljanje podataka kako bi se izmjerio razmjer tog problema diljem svijeta; budući da lijekovi najčešće dospiju u okoliš upotrebom i odlaganjem;
- C. budući da lijekovi dopijevaju u okoliš ispuštanjem vode iz postrojenja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda, rasprostiranjem stajskog gnoja te iz akvakulture, ispuštanjem otpadnih voda iz proizvodnih postrojenja, odlaganjem kanalizacijskog mulja, uzgojem stoke na pašnjacima, liječenjem kućnih ljubimaca, nepravilnim odlaganjem neiskorištenih lijekova i kontaminiranog otpada na odlagalištima;
- D. budući da je zbog neprimjerene upotrebe antibiotika, posebno u stočarstvu, i općenito loših praksi u humanoj i veterinarskoj medicini, antimikrobna otpornost postupno postala ozbiljna prijetnja za zdravlje ljudi i životinja;
- E. budući da je OECD u svojem posljednjem izvješću o farmaceutskim ostacima u slatkoj vodi utvrdio da „trenutačni politički pristupi upravljanju farmaceutskim ostacima nisu prikladni za zaštitu kvalitete vode i slatkovodnih ekosustava potrebnih za zdrav život”;
- F. budući da kemijska i/ili metabolička stabilnost određenih lijekova znači da se 90 % njihove djelatne tvari nakon upotrebe ispušta u okoliš u izvornom obliku;
- G. budući da lijekovi koji su odobreni za ljudsku upotrebu i stavljeni na tržište prije 2006. nisu podliježali procjeni rizika za okoliš u okviru postupka odobravanja te stoga možda još uvijek nisu prošli takvu procjenu;
- H. budući da se procjena rizika za okoliš uzima u obzir u procjeni omjera koristi i rizika za veterinarsko-medicinske proizvode, ali ne i kad je riječ o lijekovima za humanu primjenu;
- I. budući da sama Komisija u svojoj Komunikaciji od 11. ožujka 2019. priznaje da je znanje o koncentracijama određenih lijekova u okolišu manjkavo, kao i o razini rizika koji iz toga proizlazi;

četvrtak, 17. rujna 2020.

- J. budući da postoji dovoljno dokaza o tome da je potrebno poduzeti mjere kako bi se smanjio učinak farmaceutskih tvari na okoliš, koje mogu predstavljati rizik za okoliš, a posebno za zaštitu voda koje se koriste za zahvaćanje pitke vode;
- K. budući da su brojne međunarodne organizacije, treće zemlje, europske institucije, industrijska udruženja te nevladine organizacije prepoznale zabrinjavajući učinak lijekova na okoliš; budući da su neke države članice EU-a, kao što su Nizozemska, Njemačka i Švedska, već poduzele mjere za rješavanje sve veće prisutnosti lijekova u okolišu;
- L. budući da se Komisija 2008. obvezala da će predložiti mjere za smanjenje mogućih štetnih učinaka lijekova na okoliš ⁽¹²⁾;
- M. budući da je Komisija u skladu s člankom 8.c. Direktive 2013/39/EU morala do 13. rujna 2015. razviti strateški pristup onečišćenju vode farmaceutskim tvarima i do 14. rujna 2017. predložiti mjere;
- N. budući da je u svojim zaključcima iz lipnja 2019. Vijeće pozvalo Komisiju da „procijeni i definira najučinkovitije mjere, uključujući zakonodavne mjere, za ublažavanje učinaka lijekova na okoliš i za borbu protiv razvoja antimikrobne otpornosti te da u tom pogledu osnaži vezu sa zdravstvenim sektorom”; budući da je Vijeće potvrdilo da su potrebna daljnja istraživanja kako bi se bolje razumio opseg novonastalog učinka lijekova i njihovih ostataka na zdravlje ljudi i na okoliš;
- O. budući da je Industrijski savez za antimikrobnu otpornost uspostavio industrijska načela za Zajednički okvir za proizvodnju antibiotika i utvrdio ciljeve za koncentraciju ispuštanja antibiotika kako bi se zaštitili ekološki resursi i smanjio potencijalni rizik od razvoja antimikrobne otpornosti u okolišu;
- P. budući da svi akteri i stručnjaci području zdravlja ljudi i životinja, pacijenti, industrija, subjekti koji se bave gospodarenjem otpadom i pročišćavanjem vode itd. imaju ulogu u smanjenju učinka lijekova na okoliš;
- Q. budući da se OECD zalaže za četiri proaktivne strategije s naglaskom na preventivnim mogućnostima u ranoj fazi životnog ciklusa lijekova radi troškovno učinkovitog upravljanja lijekovima u okolišu i ostvarivanja najdugoročnijih i najvećih koristi za okoliš;
- R. budući da je u okviru inicijative #MedsDisposal nekoliko dionika pokrenulo kampanju za podizanje razine osviještenosti o tome kako u Europi primjereno odlagati neiskorištene lijekove ili lijekove kojima je istekao rok valjanosti;
- S. budući da se u okviru svake mjere koja se odnosi na učinak lijekova na okoliš kao prevladavajuće načelo u obzir mora uzeti pravo pacijenata na brz pristup lijekovima koji se prema sadašnjim kriterijima za procjenu omjera koristi i rizika smatraju sigurnima i djelotvornima;

Opće napomene

1. pozdravlja činjenicu da je Komisija konačno donijela svoju komunikaciju od 11. ožujka 2019.; žali zbog toga što je došlo do ozbiljnog kašnjenja u predavljanju strateškog pristupa i predloženih mjera;
2. slaže se s četiri glavna cilja strateškog pristupa koje je predstavila Komisija;
3. međutim, sa zabrinutošću utvrđuje da mjere uvrštene u tu komunikaciju nisu stroge; smatra da su potrebne učinkovite mjere kako bi se ublažili negativni učinci lijekova na okoliš;

⁽¹²⁾ Komunikacija Komisije od 10. prosinca 2008. naslovljena „Sigurni, inovativni i dostupni lijekovi: nova vizija za farmaceutski sektor” (COM(2008)0666).

četvrtak, 17. rujna 2020.

4. skreće pozornost na to da bi se sve buduće inicijative u području učinka lijekova na okoliš trebale temeljiti na znanosti, biti usmjerene na cilj te biti tehnološki neutralne, pri čemu treba osigurati da sigurnost i učinkovitost i dalje ostanu ključni prioriteti za pristup pacijenata liječenju farmaceutskim proizvodima;
5. smatra da je za rješavanje problema farmaceutskog onečišćenja potreban holistički pristup, koji uključuje i sve relevantne dionike, uzimajući u obzir cijeli životni ciklus lijekova; ističe da je radi učinkovitosti regulatornih mjera ključno da se one poduzmu u skladu s načelom predostrožnosti i načelom da bi se šteta nanescena okolišu trebala popraviti prije svega na samom izvoru; naglašava da bi se trebalo primjenjivati načelo „onečišćivač plaća”, prvenstveno na proizvodni proces, te pritom poticati bolje prakse propisivanja lijekova i odgovorno ponašanje potrošača; sa zabrinutošću napominje da lijekovi doprinose antimikrobnoj otpornosti kad se ispuštaju u okoliš preko stajskog gnoja, onečišćenja vode ili nepravilnog zbrinjavanja; poziva Komisiju da razmotri primjenu proširene odgovornosti proizvođača kako bi se smanjili negativni učinci lijekova na okoliš;
6. smatra da je potrebno, u suradnji s državama članicama, organizirati kampanje za informiranje i educiranje javnosti o opasnostima prekomjerne potrošnje lijekova bez recepta; skreće pozornost na povećanje broja lijekova koji se prodaju u supermarketima i na internetu bez liječničke preporuke, kao i na opasnost od medijskog oglašavanja tih prodajnih mjesta izvan ljekarni ili drugih struktura ovlaštenih za prodaju lijekova;
7. naglašava činjenicu da odlaganje lijekova u okoliš nije samo štetno za ekosustave te divlje biljne i životinjske vrste, već može narušiti i učinkovitosti tih istih lijekova, posebno kad je riječ o antibioticima, jer može prouzročiti pojavu otpornosti na antibiotike;
8. podsjeća da lijekovi imaju različite učinke na vodene i morske ekosustave, ali i na divlju floru i faunu, uključujući promjene u ponašanju, smanjenje plodnosti, promjenu veličine ili razvoj spolnih i reproduktivnih anomalija; stoga poziva Komisiju da uključi konkretne mjere vodeći računa o kumulativnim učincima onečišćenja lijekovima na vodene i morske vrste;
9. podsjeća na to da studije pokazuju da su lijekovi i ostaci posebno prisutni u vodnim tijelima te da ih konvencionalna postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda, koja trenutno ne mogu učinkovito pročistiti sve lijekove, ne uklanjaju u potpunosti; ističe da zbog onečišćenja slatkih voda i riječnih slivova dolazi do onečišćenja oceana;
10. napominje da se zbog općenito niske koncentracije rizici za ljudsko zdravlje više odnose na moguće kumulativne učinke dugoročne izloženosti niskim dozama nego na akutne ili neposredne učinke na zdravlje; posebno je zabrinut zbog endokrino disruptivnih svojstava određenih lijekova koji završavaju u okolišu;
11. ističe da je razinu farmaceutskih ostataka potrebno regulirati u sklopu zakonodavstva o vodama;
12. traži da se poseban naglasak stavi na žarišne točke odlaganja, kao što su postrojenja za proizvodnju lijekova, bolnice i postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda;
13. poziva Komisiju da učinak lijekova razmotri i u kontekstu akcijskog plana za nultu stopu onečišćenja zraka, vode i tla koji je Komisija najavila za 2021.;
14. poziva Komisiju da omogući lakšu razmjenu postojećih najboljih praksi među državama članicama i dionicima radi smanjenja učinka proizvodnje, korištenja i odlaganja lijekova na okoliš;
15. smatra da bi te postojeće i samoregulirane inicijative trebalo analizirati i, prema potrebi, razmotriti u budućim inicijativama EU-a o lijekovima u okolišu;

četvrtak, 17. rujna 2020.

Povećanje razine osviještenosti, promicanje mjera prevencije i razborita upotreba lijekova

16. poziva države članice da razmjenjuju najbolje prakse u preventivnoj upotrebi antibiotika i, po potrebi, potpuno provedu i ojačaju akcijski plan „Jedno zdravlje” za borbu protiv antimikrobne otpornosti; ponavlja stajališta iznesena u svojoj Rezoluciji od 13. rujna 2018. o europskom akcijskom planu „Jedno zdravlje” za borbu protiv antimikrobne otpornosti;

17. poziva države članice i Komisiju da promiču osposobljavanje za zdravstvene djelatnike, uključujući veterinare, liječnike i farmaceute, te kampanje za podizanje razine osviještenosti za pacijente, o razboritoj upotrebi lijekova kao što su antimikrobna sredstva, antidepresivi i kontrastne tekućine; poziva aktere u farmaceutskom lancu opskrbe da pacijentima i stočarima pruže jasne i dostatne informacije o tome kako lijekovi, ako nisu pravilno zbrinuti, mogu negativno utjecati na okoliš; poziva na označivanje pakiranja odgovarajućim piktogramom radi informiranja potrošača o odgovarajućem zbrinjavanju neiskorištenih lijekova;

18. naglašava da zdravstveni djelatnici uvijek moraju biti informirani o najnovijim kretanjima u istraživanjima i dobrim praksama kad je riječ o sprečavanju širenja antimikrobne otpornosti;

19. poziva države članice da pitanje lijekova u okolišu uključe u svoju prekograničnu suradnju u riječnim slivovima te da koordiniraju mjere ako ih smatraju korisnima;

20. poziva Komisiju i države članice da promiču cijepjenje kao mjeru za prevenciju bolesti kako bi se smanjila potreba za lijekovima;

Podupiranje razvoja lijekova koji su suštinski manje štetni za okoliš te promicanje razvoja zelenije proizvodnje

21. ističe važnost brzih, ambicioznijih i usmjerenijih mjera za smanjenje rizika koji lijekovi predstavljaju za okoliš te istodobno priznaje da su potrebna daljnja istraživanja kako bi se bolje razumio opseg aktualnog učinka lijekova na ljudsko zdravlje i okoliš te da to ne bi smjelo rezultirati povećanjem cijene lijekova;

22. napominje da je, kad je riječ o zdravstvenom sektoru, rješavanje pitanja prekomjernih pritisaka radne snage na liječnike nužan uvjet kako bi se osiguralo da zdravstveni djelatnici na odgovarajući način propisuju antimikrobna sredstva; nadalje napominje da bi se zdravstvenim djelatnicima mogla pružiti dodatna pomoć pružanjem jasnih smjernica za propisivanje, koje bi se temeljile na dokazima i u kojima bi se davali dosljedni savjeti za različite kliničke indikacije;

23. poziva države članice i Komisiju da podrže istraživanja, razvoj i inovacije u području lijekova koji su jednako učinkoviti za pacijente i suštinski manje štetni za okoliš, jer „zeleniji lijekovi” nisu toksični za okoliš, ne bioakumuliraju se i brže se razgrađuju u tvari koje nisu štetne u postrojenjima za pročišćavanje otpadnih voda i okolišu, uzimajući u obzir da bi veća biorazgradivost mogla potencijalno narušiti učinkovitost;

24. poziva države članice i sve relevantne dionike da koriste programe EU-a za ulaganje u tehnologije kojima se poboljšava učinkovitost odlaganja lijekova i gena za antimikrobnu otpornost te da pritom jamče da takvi lijekovi jednako učinkovito zadovoljavaju potrebe pacijenata;

25. smatra da bi se učinci lijekova na okoliš trebali uključiti u procjenu omjera koristi i rizika lijekova za humanu primjenu, kao što je već slučaj s veterinarskim lijekovima, pod uvjetom da odobrenja za stavljanje u promet ne kasne te da izdavanje tih odobrenja nije odbijeno zbog štetnih učinaka na okoliš;

26. smatra da bi procjena učinaka lijekova na okoliš trebala obuhvaćati njihove proizvode razgradnje i metabolite;

četvrtak, 17. rujna 2020.

27. poziva Komisiju da prema potrebi u obzir uzme konstantne napore dionika za razvoj budućih inicijativa za smanjenje rizika za okoliš, promicanje ekološki odgovornih praksi te odgovarajuću upotrebu i povrat lijekova;
28. poziva da se za ocjenjivanje nakon stavljanja na tržište koriste podaci o praćenju iz Okvirne direktive o vodama;
29. poziva Komisiju da osigura da se odlaganje lijekova u vodu smatra mogućim ključnim okolišnim pitanjem pri preispitivanju referentnih dokumenata o najboljim raspoloživim tehnikama u okviru Direktive o industrijskim emisijama za relevantne sektore;
30. ističe važnu ulogu politike javne nabave u promicanju zelenijih lijekova; poziva Komisiju da o tom pitanju izradi jasne smjernice;
31. poziva Komisiju da poduzme sve potrebne mjere kako bi se osiguralo da proizvodnja uvezenih lijekova zadovoljava iste visoke standarde zaštite okoliša kao što su oni koji se primjenjuju na lijekove proizvedene u Uniji;
32. poziva Europsku agenciju za lijekove (EMA) da omogući lakše zajedničke inspekcije ispuštanja u proizvodnji u prekomorskim farmaceutskim tvornicama koje opskrbljuju EU;

Poboljšanje procjene rizika za okoliš i njezino preispitivanje

33. smatra da je potreban jasan plan za dovršetak procjena rizika za okoliš ako one još nisu dostupne;
34. poziva države članice i Europsku agenciju za lijekove da se pobrinu za to da podnositelji zahtjeva prije datuma odobrenja za stavljanje u promet lijekova za humanu primjenu podnesu potpunu procjenu kako bi se mogle utvrditi i objaviti odgovarajuće mjere za upravljanje rizicima;
35. smatra prikladnim da farmaceutska poduzeća podnesu zajedničku procjenu rizika za okoliš po aktivnoj tvari kako bi se osigurale dosljedne informacije, izbjeglo udvostručenje posla te smanjilo ispitivanje na životinjama;
36. ističe da je potrebno u potpunosti provesti uredbe o veterinarskim lijekovima i lijekovima za životinje kako bi se smanjila upotreba antibiotika, među ostalim i evaluacijom izvedivosti uspostave sustava preispitivanja na temelju djelatnih tvari na razini EU-a do 28. siječnja 2022. i drugih potencijalnih alternativa za procjenu rizika za okoliš;
37. poziva Komisiju da podrži istraživanja o procjeni učinaka smjesa, kroničnoj izloženosti niskoj dozi i razvoju antimikrobne otpornosti, posebno u pogledu ranjivih skupina stanovništva;

Smanjenje rasipanja i poboljšanje gospodarenja otpadom

38. naglašava da se mjere moraju temeljiti na znanstvenim dokazima te poziva sve relevantne dionike da osiguraju da poduzete mjere ne ugrožavaju pristup sigurnom i učinkovitom liječenju farmaceutskim proizvodima za ljude i životinje; u tom pogledu podupire namjeru Komisije da smanji otpad tako da omogući izdavanje lijekova u količinama koje bolje odgovaraju potrebama pacijenata te da istodobno osigura usklađenost sa sadašnjim zakonodavstvom o sljedivosti, među ostalim i optimizacijom veličine pakiranja, te da istraži mogućnost produljenja rokova valjanosti za lijekove kako bi se izbjeglo da se nepotrebno bacaju lijekovi koji se još uvijek mogu sigurno koristiti;
39. poziva na ažuriranje zahtjeva u pogledu procjene rizika za okoliš kako bi se osigurala odgovarajuća procjena postojanih, bioakumulativnih i toksičnih tvari te učinaka smjesa i u obzir uzeo rizik za razvoj antimikrobne otpornosti u okolišu;

četvrtak, 17. rujna 2020.

40. smatra da bi se ukupna potrošnja lijekova po stanovniku trebala smanjiti, a da se pritom ne prouzroče poteškoće u pristupu lijekovima i ne smanji učinkovitost liječenja; smatra da bi se ukupna potrošnja veterinarskih lijekova također trebala smanjiti, bez ugrožavanja zdravlja i dobrobiti životinja te da bi trebalo pronaći bolje alternative;
41. smatra da se već odavno trebalo provesti preispitivanje Direktive 86/278/EEZ o mulju iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda; poziva Komisiju da najkasnije do kraja 2021. predstavi zakonodavni prijedlog za preispitivanje i ažuriranje Direktive 86/278/EEZ kako bi se standardi kvalitete ažurirali u skladu s najnovijim znanstvenim dokazima te kako bi se promicalo kružno gospodarstvo koje ne šteti ljudskom zdravlju i okolišu;
42. smatra da bi postrojenja za proizvodnju lijekova trebala prethodno pročititi svoje otpadne vode primjenom najboljih raspoloživih tehnika;
43. poziva države članice da uspostave, naširoko promiču i u potpunosti provedu odredbe o sustavu povrata neiskorištenih lijekova;
44. poziva Komisiju da koordinira suradnju u pogledu sustava čiji je cilj izbjegavanje nepropisnog zbrinjavanja lijekova;
45. poziva Komisiju i države članice da podrže istraživanja, inovacije i razvoj naprednijih tehnologija za pročišćavanje vode kojima se može otkriti i poboljšati uklanjanje farmaceutskih ostataka;

Proširenje praćenja stanja okoliša

46. zabrinut je što je praćenje lijekova u okolišu, među ostalim u tlu, još uvijek vrlo ograničeno; naglašava da je potrebno ojačati mehanizme nadzora nakon stavljanja u promet, također u pogledu učinaka na okoliš, kako bi se na primjeren i sustavan način obuhvatilo pitanje manjka podataka o okolišu;
47. poziva Komisiju da razmotri mogući utjecaj lijekova na popis za praćenje u sklopu Okvirne direktive o vodama te da ocijeni bi li taj popis trebalo ažurirati;
48. poziva Komisiju da na popis prioriternih tvari uvrsti lijekove koji predstavljaju znatan rizik za okoliš u skladu s Okvirnom direktivom o vodama te da na temelju Direktive o standardima kvalitete okoliša utvrdi standarde kvalitete okoliša i ograničenja koncentracije;
49. naglašava činjenicu da je sveobuhvatno praćenje antibiotika razvijeno u poljoprivredi; poziva Komisiju da također razvije sustav praćenja antibiotika za humanu primjenu;

Uklanjanje preostalih nedostataka u znanju

50. naglašava da je, posebno u sklopu sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira, potrebno poduprijeti daljnja istraživanja o tome kako izravna izloženost lijekovima i njihovim ostacima u okolišu utječe na zdravlje ljudi te o boljem razumijevanju načina na koji lijekovi ulaze u okoliš i opstaju u njemu, među ostalim u vodenim i morskim ekosustavima;
51. smatra da bi trebalo poboljšati metode analize za kvantifikaciju prisutnosti lijekova u okolišu i njihov razvoj i da bi analitičke metode detekcije trebale biti javno dostupne;

Povećanje transparentnosti

52. podsjeća da informacije o lijekovima u okolišu, kao što su učinak na vodu, ponašanje u okolišu, razgradivost i mogući učinci koktela, imaju ključnu ulogu u upravljanju rizikom, da bi ta vrsta informacija trebala biti transparentna i da bi se trebala staviti na raspolaganje relevantnim dionicima; stoga poziva Komisiju i relevantna tijela da uspostave centraliziranu i sigurnu bazu podataka koja će svim dionicima omogućiti pristup rezultatima procjena rizika proizvoda za okoliš;

četvrtak, 17. rujna 2020.

53. smatra da bi se trebao uspostaviti snažan zakonodavni okvir kako bi se povećala transparentnost u cijelom opskrbnom lancu jer bi se time omogućio odgovarajući nadzor te bi se osiguralo da poduzeća snose odgovornost za ispuštanje lijekova u okoliš;

54. poziva farmaceutsku industriju da omogući veću transparentnost u lancima opskrbe otkrivanjem podrijetla lijekova i aktivnih farmaceutskih sastojaka u fazi proizvodnje sirovina kako bi se osigurala potpuna sljedivost svih lijekova;

o

o o

55. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.

četvrtak, 17. rujna 2020.

P9_TA(2020)0227

Maksimalno iskorištavanje potencijala za energetske učinkovitost fonda zgrada EU-a

Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o maksimalnom iskorištavanju potencijala za energetske učinkovitost fonda zgrada EU-a (2020/2070(INI))

(2021/C 385/08)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU), a posebno njegov članak 194.,
- uzimajući u obzir europski stup socijalnih prava koji su Europski parlament, Vijeće i Komisija proglasili 17. studenoga 2017. na sastanku na vrhu za pravedno zapošljavanje i rast u Göteborgu,
- uzimajući u obzir sporazum potpisan 12. prosinca 2015. u Parizu na 21. zasjedanju Konferencije stranaka (COP 21) Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (Pariški sporazum),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. prosinca 2019. o europskom zelenom planu (COM(2019)0640),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 28. studenoga 2018. naslovljenu „Čist planet za sve – Europska strateška dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo” (COM(2018)0773),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 10. ožujka 2020. naslovljenu „Nova industrijska strategija za Europu” (COM(2020)0102),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. ožujka 2020. naslovljenu „Novi akcijski plan za kružno gospodarstvo – Za čišću i konkurentniju Europu” (COM(2020)0098),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 20. rujna 2011. naslovljenu „Plan za Europu koja učinkovitije raspolaže resursima” (COM(2011)0571), i ekološki otisak proizvoda koji je u njoj najavljen,
- uzimajući u obzir tematsko izvješće Europskog revizorskog suda 11/2020 od 28. travnja 2020. naslovljeno „Energetska učinkovitost u zgradama: i dalje je potreban veći naglasak na isplativosti”,
- uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća usvojene 12. prosinca 2019.,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 25. lipnja 2019. o budućnosti energetske sustava u energetske uniji kako bi se osigurala energetska tranzicija i ostvarivanje energetske i klimatske ciljeve do 2030. i nakon toga,
- uzimajući u obzir „Amsterdamski pakt – Plan EU-a za gradove” koji su na neformalnom sastanku održanom 30. svibnja 2016. odobrili ministri EU-a odgovorni za urbana pitanja,
- uzimajući u obzir Povelju iz Leipziga o održivim europskim gradovima donesenu na neformalnom sastanku ministara EU-a odgovornih za urbani razvoj 24 i 25. svibnja 2007.,
- uzimajući u obzir Direktivu 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetske učinkovitosti, kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2018/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o izmjeni Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti ⁽¹⁾,

⁽¹⁾ SL L 328, 21.12.2018., str. 210.

četvrtak, 17. rujna 2020.

- uzimajući u obzir Direktivu 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetske svojstvima zgrada, kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2018/844 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o izmjeni Direktive 2010/31/EU o energetske svojstvima zgrada i Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetske unijom i djelovanjem u području klime, izmjenama uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2019/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o unutarnjem tržištu električne energije ⁽⁶⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 305/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2011. o utvrđivanju usklađenih uvjeta za stavljanje na tržište građevnih proizvoda i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 89/106/EEZ ⁽⁷⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2003/96/EZ od 27. listopada 2003. o restrukturiranju sustava Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije ⁽⁸⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike ⁽⁹⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore ⁽¹⁰⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. siječnja 2020. o europskom zelenom planu ⁽¹¹⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 28. studenoga 2019. o klimatske i okolišne krizi ⁽¹²⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. ožujka 2019. o klimatske promjenama – Europska strateška dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo u skladu s Pariškim sporazumom ⁽¹³⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. listopada 2018. o uvođenju infrastrukture za alternativna goriva u Europske uniji: vrijeme je za djelovanje! ⁽¹⁴⁾,

⁽²⁾ SL L 156, 19.6.2018., str. 75.

⁽³⁾ SL L 328, 21.12.2018., str. 82.

⁽⁴⁾ SL L 328, 21.12.2018., str. 1.

⁽⁵⁾ SL L 158, 14.6.2019., str. 125.

⁽⁶⁾ SL L 158, 14.6.2019., str. 54.

⁽⁷⁾ SL L 88, 4.4.2011., str. 5.

⁽⁸⁾ SL L 283, 31.10.2003., str. 51.

⁽⁹⁾ SL L 327, 22.12.2000., str. 1.

⁽¹⁰⁾ SL L 206, 22.7.1992., str. 7.

⁽¹¹⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0005.

⁽¹²⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0078.

⁽¹³⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0217.

⁽¹⁴⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0438.

četvrtak, 17. rujna 2020.

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 6. veljače 2018. o ubrzanju inovacija u području čiste energije ⁽¹⁵⁾,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. rujna 2016. o temi „Ususret novom modelu energetskeg tržišta” ⁽¹⁶⁾,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. rujna 2016. o strategiji EU-a za grijanje i hlađenje ⁽¹⁷⁾,
 - uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir mišljenje Odbora za okoliš, javno zdravstvo i sigurnost hrane,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za industriju, istraživanje i energetiku (A9-0134/2020),
- A. budući da su u Europskoj uniji zgrade odgovorne za otprilike 40 % potrošnje energije i 36 % emisija CO₂, i da je stoga njihova temeljita obnova, uključujući postupnu temeljitu obnovu, ključna za postizanje EU-ova cilja nulte stope neto emisija stakleničkih plinova do 2050.;
- B. budući da je građevinski sektor najveći pojedinačni energetske potrošač u EU-u i da 97 % fonda zgrada u EU-u nije energetske učinkovite te da se u EU-u svake godine temeljito obnavlja (uključujući postupnu temeljitu obnovu) samo 0,2 % stambenih zgrada, kao i budući da će više od 94 % današnjih stambenih zgrada postojati i 2050. te da je većina domova, škola i ureda u kojima ćemo tada boraviti već izgrađena;
- C. budući da udio grijanja prostora i vode iznosi približno 80 % potrošnje energije u kućanstvima, budući da su u polovini zgrada EU-a pojedinačni kotlovi čija je učinkovitost 60 % ili manje postavljeni prije 1992. te da je istekao tehnički vijek trajanja 22 % pojedinačnih plinskih kotlova, 34 % izravnih električnih grijača, 47 % kotlova na ulje i 58 % kotlova na ugljen;
- D. budući da bi povećanje stopa obnove na gotovo 3 % i obnova 210 milijuna postojećih zgrada mogli stvoriti do dva milijuna radnih mjesta ⁽¹⁸⁾ u građevinskom sektoru, što čini otprilike 9 % BDP-a Unije, te da su važan dio strategije oporavka nakon krize izazvane bolešću COVID-19 i da bi mogli pridonijeti čistom gospodarstvu kao dio plana oporavka i europskog zelenog plana;
- E. budući da Promatračka skupina za obnovu zgrada EU-a ima ključnu ulogu u praćenju i poboljšanju ukupnih energetske svojstava zgrada u EU-u na temelju podataka koji su pouzdani, dosljedni i lako usporedivi;
- F. budući da se kvaliteta života svih građana može osigurati provedbom mjera poboljšanja energetske učinkovitosti fonda zgrada u EU-u te je stoga glavni izazov smanjiti opterećenje za procijenjenih 50 milijuna kućanstava u Europskoj uniji koja su energetske siromašna, smanjiti račune za energiju te osigurati ugodno, cjenovno pristupačno i energetske učinkovito stanovanje za sve;

⁽¹⁵⁾ SL C 463, 21.12.2018., str. 10.

⁽¹⁶⁾ SL C 204, 13.6.2018., str. 23.

⁽¹⁷⁾ SL C 204, 13.6.2018., str. 35.

⁽¹⁸⁾ Ürge-Vorsatz, Diana, Tirado-Herrero, Sergio, Fegyverneky, Sándor, Arena, Daniele, Butcher, Andrew and Telegdy, Almos, *Employment Impacts of a Large-Scale Deep Building Energy Retrofit Programme in Hungary*, („Utjecaji opsežnog programa temeljite rekonstrukcije zgrada na stopu zaposlenosti u Mađarskoj”) 2010.; Janssen, Rod and Staniaszek, Dan, *How Many Jobs? A Survey of the Employment Effects of Investment in Energy Efficiency of Buildings* („Koliko radnih mjesta? Istraživanje o učincima ulaganja u energetske učinkovitost zgrada na stopu zaposlenosti”), The Energy Efficiency Industrial Forum, 2012.

četvrtak, 17. rujna 2020.

- G. budući da Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) procjenjuje da ljudi otprilike 90 % svojeg vremena provode unutar stambenih i nestambenih zgrada te da svake godine više od polovine Europljana prerano umire zbog nekvalitetnog zraka u zatvorenom prostoru⁽¹⁹⁾ te budući da pravilno provjetravanje otvaranjem prozora kao i omogućavanje prirodnog dnevnog svjetla poboljšava kvalitetu zraka u domovima ljudi, čineći ih zdravijima, što je postalo glavno pitanje osobito tijekom trenutačne krize izazvane bolešću COVID-19;
- H. budući da je pozvao na „reviziju Direktive o energetske učinkovitosti (EED) i Direktive o energetske učinkovitosti zgrada (EEBD) skladu s većom ambicijom EU-a u pogledu klime te na jačanje njihove provedbe uz pomoć obvezujućih nacionalnih ciljeva”⁽²⁰⁾;
- I. budući da su za postizanje energetske učinkovitog fonda zgrada, kao i za ostvarivanje cilja energetske učinkovitosti Unije do 2030. potrebni povećanje od 282 milijarde EUR za ulaganje u obnovu europskog fonda zgrada, kao i pametna kombinacija stroge provedbe postojećih politika, novih političkih inicijativa za postupno povlačenje iz uporabe zgrada s najgorim energetske svojstvima, dodatnih i prikladnih mehanizama financiranja i ulaganja u inovativna rješenja;
- J. budući da je cilj integriranih programa obnove da budu holistički stavljanjem energetske učinkovitosti na prvo mjesto i da budu usmjereni na šire susjedne ekosustave utvrđivanjem visokih ciljeva smanjenja potrošnje energije za pojedinačne zgrade te budući da se temelje na najboljoj praksi i da ih čine tri glavna stupa:
- (a) tipologija gradnje i građevinski materijali, koji zahtijevaju detaljno poznavanje doba, uporaba i način izgradnje zgrada i potencijal uštede energije koji posjeduju, kao i opis vrsta materijala koji će se upotrebljavati tijekom obnove, uključujući njihov učinak na životni ciklus;
 - (b) opskrba i osiguravanje pristupa održivim izvorima energije, točnije obnovljivim izvorima energije u krugu zgrade ili blizu nje, uključujući sustave centraliziranoga grijanja ili hlađenja ili iskorištavanje kapaciteta zgrade da skladišti toplinu, usluga komunikacije vozila s okolinom i drugih fleksibilnih opcija koje omogućuju integraciju sektora;
 - (c) koristi za zajednicu/društvo, točnije integracija lokalnih zajednica u sve projekte i programe energetske obnove kako bi se riješili problemi kao što su energetska siromaštvo, nedostatak tehničkih i/ili financijskih resursa, nedostatak informacija;
- K. budući da se primjenom tog trostupnog pristupa jamči izrada i provedba integriranih programa obnove na način da su usmjereni na šire koristi za ljude i zajednice koje se mogu ostvariti energetske obnovama, a to su, među ostalim, energetska učinkovitost, otpornost na klimatske promjene, industrijska konkurentnost, održivost, socijalna uključenost i pristupačnost;

Stambene četvrti i zajednice

1. naglašava ulogu četvrti i zajednica, kao i drugih dionika poput lokalnih i regionalnih vlasti i MSP-ova, u integriranim programima obnove kao holističkom pristupu obnovi kako bi se do 2050. ostvario energetske visokoučinkovit i klimatski neutralan sektor u skladu s Direktivom o energetske svojstvima zgrada;
2. zahtijeva da građevinske politike i politike obnove budu holističke i uključive, pridonose klimatskim ciljevima EU-a, obuhvaćaju programe integrirane obnove koji povezuju lokalne lance vrijednosti, socijalne usluge i pristupačnost, pripremljenost za pametne tehnologije, zdrave klimatske uvjete i kvalitetu okoliša u zatvorenim prostorima, mobilnost,

⁽¹⁹⁾ Svjetska zdravstvena organizacija: *Over half a million premature deaths annually in the European Region attributable to household and ambient air pollution* („Više od pola milijuna preranih smrti godišnje u europskoj regiji koje se mogu pripisati onečišćenju zraka u kućanstvu i okolišu”), 2018.

⁽²⁰⁾ Rezolucija Europskog parlamenta od 15. siječnja 2020. o europskom zelenom planu, Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0005.

četvrtak, 17. rujna 2020.

tehničke, industrijske i energetske učinkovite funkcije zgrada te da omogućuju proizvodnju i zamjenu obnovljive energije u krugu zgrade i oko nje te fleksibilnost na strani potražnje, kao i uporabu viška topline i hladnoće iz obližnjih industrijskih postrojenja, lokalnih prometnih sustava ili plovnih putova, gdje je to održiva opcija;

3. ističe da građani imaju važnu ulogu u obnovi fonda stambenih zgrada i da je važno stvoriti učinkovite alate, najbolju praksu i staviti na raspolaganje sve informacije i znanje koji su dostupni na lokalnoj razini, uključujući mogućnosti povezane s tehnologijama (tj. pametna brojlara); prepoznaje, nadalje, poticaj koji pružaju energetske zajednice okupljanjem građana, njihovim informiranjem i poticanjem na vlastite obnove i/ili proizvodnju obnovljive energije te poziva na donošenje sveobuhvatnog paketa mjera politike radi šire primjene tih pristupa;

4. poziva Komisiju da procijeni učinak gentrifikacije četvrti i deložacija radi renovacije, kao i rodnu nejednakost te situaciju ranjivih građana; smatra da bi, uz zaštitne mjere na regulatornoj razini, pristup zajednice mogao očuvati nove zajednice te stvoriti poticaje koji su ključni za maksimalno iskorištavanje energetske učinkovitosti i poticanje potrebnih privatnih i javnih ulaganja; naglašava da je potrebno pružiti potporu najranjivijim građanima tako da im se omogući pristup dostojnim životnim uvjetima, udobnosti i zdravlju te ističe važnu ulogu socijalnih stanova;

5. naglašava činjenicu da se vlasništvo zgrada, zakoni o stanarskim pravima i broj kućevlasnika i stanara te mogućnosti za ulaganja i programi potpore stanovanju, vremenski uvjeti i energetske sustavi razlikuju u državama članicama; smatra da strategija „vala obnove” mora uzeti u obzir različite okolnosti svojstvene svakoj državi članici te biti u skladu s integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima; posebno naglašava da obnove ne bi trebale dovesti do nepodnošljivo visokih troškova najma za stanare;

6. skreće pozornost na razmjere energetske siromaštva diljem Unije, za koje se procjenjuje da pogađa do 50 milijuna kućanstava⁽²¹⁾; smatra da bi jedan od glavnih ciljeva vala obnove i povezanih predstojećih inicijativa trebalo biti iskorjenjivanje energetske siromaštva i osiguravanje zdravih i sigurnih životnih uvjeta za sve; pozdravlja namjeru Komisije da pozornost posebice usmjeri na obnovu energetske siromašnih kućanstava i naglašava važnost usvajanja mjera za uštedu energije, promicanja energetske učinkovitih potrošačkih navika i promjene u ponašanju; naglašava da javni sektor mora biti predvodnik u tom području;

7. ističe da su se „jedinствене kontaktne točke” za energetske obnovu zgrada iz perspektive klijenata odmah pokazale uspješnim kao transparentan i pristupačan savjetodavni alat kojim se potiče agregacija projekata i modela koji se mogu replicirati, pružanje informacija o financiranju treće strane, koordiniranje i praćenje obnova te osiguravanje jačanja kapaciteta općina i aktivnog sudjelovanja lokalnih dionika, kao što su energetske zajednice, organizacije potrošača, lokalna poslovna udruženja, uključujući ona iz građevinske industrije, i stambene zadruge, u procesu;

8. podsjeća na to da je potrebno javno i privatno djelovanje kako bi se postigli konkretni rezultati u području energetske učinkovitosti postojećeg fonda zgrada; naglašava da je potrebno stvoriti, ali i održavati savjetodavne usluge jedinstvene kontaktne točke kako bi na tržište neprekidno pristizali projekti, među ostalim manji projekti; smatra da će stvaranje jedinstvene kontaktne točke na regionalnoj ili lokalnoj razini osigurati bolji pristup mehanizmima financiranja;

9. pozdravlja prijedlog iz europskog zelenog plana o otvorenim platformama; naglašava da one moraju biti transparentne, višerazinske i uključive, da moraju obuhvaćati široki raspon dionika i dozvoliti da se nadvlada fragmentacija građevinskog sektora; podsjeća na to da te platforme moraju pridonositi cilju ostvarivanja energetske visokoučinkovitog i dekarboniziranog fonda zgrada do 2050. te smatra da bi one trebale biti alat za svladavanje prepreka pri obnovi i uključivanju građana radi postizanja konsenzusa na temelju potreba zajednice;

⁽²¹⁾ Komunikacija Komisije od 11. prosinca 2019. o europskom zelenom planu (COM(2019)0640).

četvrtak, 17. rujna 2020.

10. naglašava da bi regionalne platforme trebale odrediti mjerljive ciljeve, raditi na izradi planova i redovito razmjenjivati informacije s postojećim platformama za zajedničko djelovanje povezano s Direktivom o energetske učinkovitosti, Direktivom o energetske svojstvima zgrada i Direktivom o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora⁽²²⁾ te s postojećim agencijama i tijelima u državama članicama kako bi se ostvario njihov maksimalni učinak; uvjeren je da su te platforme važan alat za provedbu integriranih programa obnove zgrada i za pružanje potpore državama članicama u izvršenju njihovih dugoročnih strategija obnove;

11. prima na znanje Novu povelju iz Leipziga koja će se donijeti tijekom njemačkog predsjedanja i dijeli stajalište da gradovi imaju ključnu ulogu u drastičnom smanjenju emisija stakleničkih plinova i povećanju energetske učinkovitosti; smatra da će obnova zgrada uvelike pridonijeti postizanju tih ciljeva i istodobno promicati pravedne, zelene i produktivne gradove kroz otporne četvrti; poziva njemačko predsjedništvo Vijeća EU-a, Komisiju i države članice da osiguraju opremljenost gradova potrebnim i izravno dostupnim resursima za financiranje mjera obnove osobito s obzirom na potreban gospodarski oporavak;

12. poziva Komisiju da donese politiku kako bi se na razini zajednice i regionalnoj razini u državama članicama uključivo i interaktivno omogućili integrirani programi obnove predviđeni za temeljitu obnovu, uključujući postupnu temeljitu obnovu, pri čemu se uzimaju u obzir potrebe zgrade; naglašava priliku da se u okviru integriranih programa obnove osigura više rješenja za obnovljive izvore energije u krugu zgrade i blizu nje ili mehanizama reguliranja na strani potražnje; poziva Komisiju da pojača rad na Sporazumu gradonačelnika za klimu i energiju te na Instrumentu EU-a za gradove; u tom kontekstu dodatno ističe iznimnu važnost Plana za gradove i Partnerstva za gradove;

13. poziva države članice da ovlaste lokalne uprave radi provedbe integriranih programa obnove na razini četvrti i zajednice te da istodobno stave građane u središte te da primjereno usklade obnove s očuvanjem opipljive europske povijesne baštine (spomenici i zgrade), zahtijevajući od lokalnih vlasti da dostave povratne informacije o ostvarenim rezultatima i o primjerima najbolje prakse radi izrade buduće politike na nacionalnoj razini;

14. poziva države članice da izrade okvir za rješavanje sukobljenih interesa, primjerice pružanjem točnih informacija, odgovarajućih poticaja i učinkovitom provedbom⁽²³⁾ te da obiteljima i zajednicama koje žive u energetske siromaštvu posvete odgovarajuću pozornost kroz regulatorni okvir za izbjegavanje deložacija radi renovacije, primjerice zahtijevanjem da se za njih predvidi prikladan udio površine temeljito obnovljene zgrade, ili davanjem prednosti zgradama s većom potrošnjom energije ili većim gubitkom energije pri izradi integriranih programa obnove te ograničavanjem cijena najma, pod uvjetom da se time ne ograničava mogućnost provedbe energetske učinkovite obnove;

15. poziva Komisiju da uspostavi usluge podrške za projekte obnove koje vode građani te da objavi provedbene smjernice za države članice o konceptima poticajnog okvira i jednakih uvjeta za energetske zajednice, koji su uvedeni Direktivom o tržištu električne energije⁽²⁴⁾ i Direktivom o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora kako bi se osigurala uspješna provedba i u cijelosti prepoznale koristi energetske projekata koje vode građani;

16. poziva Komisiju da odmah pokrene platforme kao što je navedeno u komunikaciji o europskom zelenom planu te da te platforme uvrsti u integrirane programe obnove kao ključni prioritet; naglašava da integrirane programe obnove treba popratiti inicijativama na razini EU-a kojima će se širiti najbolje prakse u pogledu mogućnosti reproduciranja programa, širenja kapaciteta, integracije sektora i zaštitnih mjera za energetske siromašne zajednice u skladu s obvezama iz Direktive o energetske svojstvima zgrada;

⁽²²⁾ Direktiva (EU) 2018/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o izmjeni Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti (SL L 328, 21.12.2018., str. 210.); Direktiva (EU) 2018/844 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o izmjeni Direktive 2010/31/EU o energetske svojstvima zgrada i Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti (SL L 156, 19.6.2018., str. 75.); Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.).

⁽²³⁾ Castellazzi, L., Bertoldi, P., Economidou, M., *Overcoming the split incentive barrier in the building sectors: unlocking the energy efficiency potential in the rental & multifamily sectors* („Rješavanje prepreke sukobljenih interesa u građevinskim sektorima: otključavanje potencijala energetske učinkovitosti u sektorima zgrada za najam i za stanovanje više obitelji“), Luksemburg, Ured za publikacije Europske unije, 2017., <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC101251/ldna28058enn.pdf>

⁽²⁴⁾ Direktiva (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU (SL L 158, 14.6.2019., str. 125.).

četvrtak, 17. rujna 2020.

Financiranje

17. ističe da početni troškovi ulaganja, složeni sustavi financiranja, suprotstavljeni interesi (dilema stanar-vlasnik), srednjoročno/dugoročno razdoblje povrata ulaganja, regulatorne i administrativne prepreke, uključujući za zgrade s više vlasnika, oblika postojeće podrške te nedostatak predvidljivog i dugoročnog političkog okvira predstavljaju znatne prepreke ulaganjima;

18. naglašava da bi se u kontekstu oporavka od krize izazvane bolešću COVID-19 i njezina učinka na javne i privatne financije u programima financiranja trebale poticati i biti prioritetne temeljite obnove, uključujući postupne temeljite obnove, kojima je cilj postizanje ciljeva klimatske neutralnosti do 2050. s primjerenim poticajima kao i ciljevima ostvarivanja energetske visokoučinkovitog fonda zgrada; smatra da je to preduvjet da bi se obnove zgrada smatrale dugoročnim održivim ulaganjima; ističe ulogu pokazatelja troškovne učinkovitosti, uključujući dodatne koristi u tom pogledu;

19. naglašava da bi države članice trebale pružiti jasne smjernice i istaknuti mjerljive ciljne aktivnosti te promicati jednak pristup financiranju, uključujući segmente nacionalnog fonda zgrada s najlošijim svojstvima, energetske siromašne potrošače, socijalne stanove i kućanstva koja se nalaze usred dilema suprotstavljenih interesa, istovremeno uzimajući u obzir cjenovnu pristupačnost;

20. ističe da bi vlasnike kuća, a posebno one s niskim primanjima i one pogođene energetske siromaštvom, stambene udruge i zadruge, javne pružatelje usluga stanovanja i lokalna tijela trebalo podupirati u prilagodbi njihovih fondova zgrada i izgrađenog okoliša klimatskim promjenama, na primjer bespovratnim sredstvima ili financijskim instrumentima koji se temelje na dodatnosti financiranja iz višegodišnjeg financijskog okvira (VFO), nacionalnih proračuna i izvora privatnog sektora;

21. smatra da je u svakom mjerodavnom europskom fondu prioritet treba biti financiranje za energetske učinkovite obnove kao i snažna koordinacija kako bi se pronašle sinergije, olakšalo spajanje, objedinili i prikupili projekta kako bi se osigurala pravodobna apsorpcija sredstava; poziva financijske institucije da znatne resurse namijene jačanju kapaciteta i tehničkoj pomoći; naglašava da je, uz kontinuirano i stabilno financiranje na europskoj, nacionalnoj i regionalnoj razini te privatna ulaganja, potrebno najmanje 75 milijardi EUR godišnje u poticajima EU-a kako bi se do 2050. osigurala temeljite obnove radi ostvarivanja energetske visokoučinkovitog i dekarboniziranog fonda zgrada; poziva suzakonodavce da potrebno financiranje osiguraju u okviru europskog plana gospodarskog oporavka kako bi barem pomogli onima u društvu koji neće imati koristi od obnova;

22. pozdravlja nalaze koji pokazuju da postoji cjenovna premija za energetske visokoučinkovite zgrade⁽²⁵⁾, koja osigurava da vlasnici zgrada ostvare povrat ulaganja, ali prepoznaje potrebu za općenitim smanjenjem troškova stanovanja, izgradnje i obnove;

23. ističe da je potrebno osigurati odgovarajući i jednostavni pristup kreditiranju i financiranju kako bi se pomoglo MSP-ovima, zajednicama i obiteljima da provedu potrebne obnove postojećeg fonda zgrada;

24. pozdravlja dostupne mogućnosti financiranja obnove zgrada kao što su zelene subvencije, porezni i kreditni poticaji; prepoznaje ulogu europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF) u financiranju projekata energetske učinkovitosti i u uvrštavanju energetske učinkovitosti u posebne ciljeve za regionalni razvoj u razdoblju 2021. – 2027.; ističe ulogu Grupe Europske investicijske banke u pružanju zajmova, jamstava i financijskih instrumenata, kao što su Instrument za privatno financiranje energetske učinkovitosti (PF4EE), jamstveni instrument Pametno financiranje za pametne zgrade i fond InvestEU, također omogućujući financiranje projekata obnove socijalnih stanova;

⁽²⁵⁾ Hyland, Marie, Lyons, Ronan, Lyons, Sean, *The value of domestic building energy efficiency – evidence from Ireland* („Vrijednost energetske učinkovitosti u zgradi za stanovanje – dokaz iz Irske“), *Energy Economics*, Vol. 40, 2012.; Mangold, Mikael, Österbring, Magnus, Wallbaum, Holger, Thuvander, Liane, Femenias, Paula, *Socio-economic impact of renovation and retrofitting of the Gothenburg building stock, Energy and Buildings* („Socioekonomski učinak obnove i rekonstrukcije fonda zgrada u Gotheburgu, energija i zgrade“), Vol. 123, 2016.

četvrtak, 17. rujna 2020.

25. usmjerava pozornost na dobre prakse država članica kao što je uporaba prihoda iz sustava trgovanja emisijama (ETS) za mješovito financiranje, osiguranje da su prepoznate potrebe kućanstava s niskim prihodom i korištenje regionalnih fondova EU-a kao jamstava i obnovljivih fondova; naglašava da je osposobljavanja u području obnovljive energije te energetske i resursne učinkovitosti moguće financirati u okviru mehanizma za pravednu tranziciju;

26. naglašava da je potrebno povećati stopu apsorpcije sredstava uklanjanjem prepreka, posebno pružanjem tehničke pomoći, manje složenim kriterijima i pojednostavnjivanjem spajanja s drugim fondovima; žali zbog činjenice što su projekti u okviru Europskog instrumenta za lokalnu energetske podršku (ELENA) i dalje veliki te što je manjim projektima i projektima usmjerenima na zajednice potrebna dodatna potpora i agregiranje; smatra da bi Instrument EU-a za gradove mogao biti vrlo snažan mehanizam potpore za gradove u razvoju integriranih programa obnove, koji bi trebalo nastaviti primjenjivati i koji bi trebao pružati potporu i manjim projektima;

27. prepoznaje važnu ulogu bespovratnih sredstava za istraživanje i inovacije; smatra da je potrebno osigurati kontinuirano i stabilno financiranje integriranih programa obnove iz europskih i nacionalnih izvora bez prekida uzrokovanih različitim mjerama planiranja proračuna;

28. smatra da države članice moraju osigurati da svi integrirani programi obnove izdvajaju sredstva za savladavanje energetske siromaštva, problema pristupačnosti te tehničkih i infrastrukturnih prepreka za ranjiva kućanstva i kućanstva s niskim prihodima, čime će im se omogućiti ostvarivanje koristi od prikladnog, zdravog i energetski učinkovitog stanovanja te sudjelovanje u programima obnove četvrti; zahtijeva razvoj i dijeljenje primjera najbolje prakse koji uključuju inovativne financijske instrumente kao što su financiranje i programi potpore koji su vezani za zgradu (engl. on-built financing), uključujući hipotekarne zajmove za energetske učinkovitost, zajmove EuroPACE i zajmove REnOnBill;

29. konstatira ulogu i regionalnih tijela i Europske investicijske banke u pružanju financijske potpore kroz zajmove u javnom sektoru kojima će se potaknuti poslovne banke, mirovinski fondovi i privatni sektor, osobito MSP-ovi, da nastave ulagati u obnovu zgrada, primjerice javnim jamstvima za kredite ili inovativnim metodama financiranja;

30. prepoznaje ulogu koju u obnovama mogu imati novi poslovni modeli, kao što su ugovori o energetskim svojstvima, obnove koje vode građani, energetske zajednice i poduzeća za energetske usluge i, osobito, izvanbilančno financiranje socijalnih stanova, stambenih društava i poslovnih parkova; naglašava da je potrebno povezati intenzitet financiranja s postignutom razinom energetske učinkovitosti u skladu sa zahtjevima iz Direktive o energetskim svojstvima zgrada te predlaže dodavanje premije na zgrade s viškom energije; poziva Komisiju da objavi smjernice za provedbu mjerodavnih odredbi u okviru paketa Čista energija za sve Europljane, točnije da stvori poticajni okvir tako da zahtijeva redovito savjetovanje kako bi se shvatile tržišne potrebe, poticalo mješovito financiranje iz privatnih i javnih izvora, primjenjivali nedvosmisleni predloži ugovora i konkretni postupci nabave zajedno s dodatnim pojašnjenjima o ispravnom knjiženju javnih ulaganja povezanih s učinkovitosti zgrada;

31. poziva Komisiju da u skladu sa zahtjevima Direktive o energetskoj učinkovitosti povećava cijene energetske učinkovitosti, počevši od povećanja glavnog cilja za 2030. na temelju odgovarajuće procjene rizika i na predvidiv način, te da predloži minimalne godišnje stope obnove za zgrade i mjere politike kojima se osiguravaju temeljite, uključujući postupne temeljite, obnove, što stvara financijske pokretače i pridonosi stabilnosti ulaganja;

32. poziva europske institucije da osiguraju da u sredstvima predviđenima za novi višegodišnji financijski okvir (VFO) prioritetni budu namjenski iznosi za energetske učinkovitost i obnove zgrada uz jasne uvjete i rokove, uključujući tehničku pomoć, kako bi se osigurala prikladne stope apsorpcije; ističe važnost jamstava EU-a za ulaganja, mješovitog financiranja iz različitih izvora te komponenata bespovratnih sredstava u pokretanju energetskih obnova stambenih zgrada; prepoznaje ulogu i uspješni model Europskog fonda za strateška ulaganja (koji će zamijeniti InvestEU); poziva da financiranje energetske učinkovitosti zgrada bude prioritetno u okviru za održivu infrastrukturu InvestEU i na rezerviranje namjenskih iznosa za energetske učinkovitost kao posebnog cilja za regionalni razvoj koji se mora odražavati u odgovarajućim sporazumima o partnerstvu koji su potpisani s Komisijom;

33. poziva Komisiju da ukine financijske i nefinancijske prepreke višim stopama apsorpcije regionalnih sredstava namijenjenih integriranoj obnovi zgrada do 2021.;

četvrtak, 17. rujna 2020.

34. poziva na jačanje poziva na jačanje kapaciteta instrumenta ELENA i Europske investicijske banke u pružanju prilagođene te izravne financijske i tehničke pomoći lokalnim vlastima, kao i posebne smjernice državama članicama u kontekstu planova oporavka od bolesti COVID-19;

35. poziva Komisiju da prouči izvedivost usmjeravanja prihoda iz sustava za trgovanje emisijama (ETS), primjerice za obnove zgrada, uključujući mehanizme za zaštitu od fluktuacija, te izvedivost izdvajanja dijela prihoda od dražbi na razini EU-a; poziva Europsku investicijsku banku i nacionalne financijske institucije da osiguraju potporu nositeljima projekata tijekom cijelog projektnog ciklusa i utvrde fiksni udio bespovratnih sredstava kako bi obnove postale privlačne i cjenovno pristupačne građanima;

36. poziva Komisiju i države članice da stvore fleksibilne modele za ostvarivanje sinergija različitih financijskih programa i instrumenata za financiranje energetske učinkovitosti u zgradama; nadalje, u skladu s izvješćem Europskog revizorskog suda ⁽²⁶⁾, zahtijeva primjenu pristupa koji se temelji na troškovnoj učinkovitosti u energetskej obnovi zgrada; potiče detaljno praćenje troškovne učinkovitosti operativnih programa na temelju troškova po uštedenoj jedinici CO₂; nadalje smatra da bi Komisija trebala osigurati da nacionalne uprave poštuju načela troškovne učinkovitosti i učinkovitosti za potrebe uštede energije pri dodjeli sredstava EU-a projektima obnove;

37. poziva Komisiju da dodatno olakša uporabu javno-privatnih partnerstava (JPP) kao što je PF4EE koja su povezana s pametnim i održivim financiranjem te kojima se utvrđuju mogući koncepti lokalnog ulaganja;

38. poziva Komisiju da preispita pravila EU-a o državnim potporama, uključujući za ulaganja malih i srednjih poduzeća (MSP), radi stvaranja poticajnog okvira za mjere za energetske učinkovitost i radi poticanja integriranih programa obnove, među ostalim ugradnje ili obnove sustava centraliziranoga grijanja u okviru pojednostavnjenih postupaka i uz odgovarajuće pragove, te programe odlaganja uređaja za grijanje na fosilna goriva i neučinkovite uređaje u slučaju njihove zamjene pojedinačnim ili skupnim uređajima na obnovljive izvore energije ili višak toplinske energije; naglašava međutim da se preispitivanjem pravila EU-a o državnim potporama mora prvenstveno pridonijeti jednakom postupanju i povećanju konkurentnosti;

Građevinske tehnologije i materijali

39. ističe da je potrebno smanjiti troškove, ubrzati trajanje, djelotvornost, pouzdanost i integraciju kako bi se stvaranjem otvorenih i konkurentnih tržišta obnove i industrijskom proizvodnjom održivih montažnih elemenata, kao i prepoznavanjem potencijala postojećih tehnologija u integraciji obnovljivih izvora energije u građevinske materijale koji se mogu upotrijebiti kao višenamjenski elementi za oblaganje za potrebe obnove postojećeg fonda zgrada te pokrenuti serijsku obnovu po četvrtima; naglašava ulogu montaže komponenata izvan kruga zgrade u ubrzanju, opsegu i troškovnoj učinkovitosti; napominje da države članice već imaju primjere najbolje prakse za obnovu zgrada u različitim segmentima zgradarstva koje bi sada trebalo replicirati i podići na višu razinu radi ostvarivanja rezultata; naglašava korist većih istraživačkih napora u ovom području;

40. ističe važnost fleksibilnosti u odabiru tehnologija koje se će se upotrebljavati za obnovu i izgradnju; smatra da bi primjena svih dostupnih tehnologija trebala slijediti pristup usmjeren na određeni cilj kako bi se ubrzala dekarbonizacija obnove zgrada; naglašava da uporaba obnovljive energije ima ključnu ulogu u takvoj dekarbonizaciji; ističe važnost dekarboniziranog centraliziranog grijanja i hlađenja s ugrađenim spremnikom za energetske zajednice koje su povezanije i integriranije; poziva stoga Komisiju i države članice da aktivno promiču i potiču potpunu integraciju obnovljive energije u građevinski sektor;

41. poziva Komisiju da podrži programe istraživanja i razvoja energetski učinkovitih građevinskih materijala te, uzimajući u obzir društvenu situaciju, poziva da se u ruralnim i udaljenim područjima postave sustavi grijanja iz obnovljivih izvora energije s niskim troškovima; ističe danski primjer najbolje prakse koji se odnosi na dekarbonizaciju grijanja s pomoću mreža centraliziranoga grijanja u vlasništvu zajednice koje se napajaju solarnom energijom, toplinskim crpkama i biomasom;

⁽²⁶⁾ Tematsko izvješće Europskog revizorskog suda 11/2020 od 28. travnja 2020. naslovljeno „Energetska učinkovitost u zgradama: i dalje je potreban veći naglasak na isplativosti”, <https://www.eca.europa.eu/hr/Pages/DocItem.aspx?did=53483>

četvrtak, 17. rujna 2020.

42. ističe da je potrebno informirati potrošače i potaknuti ih na zamjenu starih, neučinkovitih tehnologija grijanja i hlađenja modernim, visokoučinkovitim rješenjima koja se temelje na obnovljivim izvorima energije, osobito kada se donosi odluka o zamjeni, istovremeno uzimajući u obzir da fosilna goriva, osobito prirodni plin, trenutačno imaju ulogu u sustavima za grijanje u zgradama; poziva Komisiju i države članice da predlože programe odlaganja u skladu s kružnim gospodarstvom te da primjenjuju označavanje energetske učinkovitosti i savjete tijekom rutinskih provjera da bi se ubrzale zamjene; poziva države članice da utvrde plan kako bi u okviru svojih nacionalnih energetske i klimatskih planova postupno iz uporabe povukle tehnologije grijanja na fosilna goriva;

43. ističe europsko predvodništvo u području fotonaponskih sustava integriranih u zgradi; predlaže da se tehnologije za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora općenito prepoznaju kao ključni strateški lanac vrijednosti te dodatno predlaže europski program za solarne krovne instalacije za nadolazeći val obnove;

44. naglašava važnost prenošenja načela energetske učinkovitosti na prvom mjestu u sve politike i mjere te u smanjenju energetske potreba za grijanje, hlađenje i toplu vodu te potrošnju energije za rasvjetu i ventilaciju uz istodobnu elektrifikaciju preostale potražnje obnovljivom energijom u kombinaciji s toplinskim crpkama ili učinkovitim sustavima centraliziranoga grijanja i hlađenja koji upotrebljavaju obnovljivu energiju, kao i u upravljanju opterećenjem;

45. ističe na potrebu uklanjanja prepreka, čime se poboljšava pristup mreži, uključujući, među ostalim, potrebu usklađivanja i pojednostavnjenja dozvola za MSP-ove te naglašava da je integrirane programe obnove potrebno planirati kako bi se ostvarile sinergije, primjerice u pristupačnosti zgrada, zaštiti od potresa i požara, elektromobilnosti (uključujući opremanje vodovima i točkama za punjenje električnih vozila), poboljšanju otpornosti zgrade na klimatske promjene, među ostalim stvaranjem zelenih prostora, krovova i zidova koji poboljšavaju upravljanje vodama i pomažu u povećanju bioraznolikosti u gradovima;

46. podsjeća na to da bi radi sprečavanja, otkrivanja, ranog suzbijanja, evakuacije, izoliranja, otpornosti konstrukcije i gašenja požara pri projektiranju, odabiru materijala, izgradnji, obnovi i uporabi zgrada trebalo uzeti u obzir aspekte zaštite od požara, kao i odgovarajuće kompetencije stručnjaka uključenih u projektiranje, izgradnju i obnovu;

47. smatra da energetske učinkovite zgrade trebaju biti zdrave, cjenovno pristupačne, sigurne i održive; ističe važnost ugrađene energije, održivosti zgrada, resursne učinkovitosti, toplinske ugodnosti, bolje kvalitete zraka, zdravih klimatskih uvjeta u zatvorenim prostorima te pristupa životnog ciklusa u skladu s kružnim gospodarstvom i potrebom za primjenom holističkog i integriranog pristupa u Strategiji o održivom izgrađenom okolišu; u tom kontekstu naglašava važnost uključivanja pasivnih i prirodnih elemenata pri projektiranju zgrada te velik potencijal iskorištavanja ovojnica zgrada, čime se izgrađeni okoliš pretvara u decentraliziranog proizvođača energije iz obnovljivih izvora, uz očuvanje zemljišta i krajobraza;

48. naglašava potrebu za odgovarajućim gospodarenjem građevinskim otpadom i otpadom od rušenja te njegovim smanjenjem; napominje da bi trebalo uspostaviti sustave za prikupljanje i povrat te postrojenja za razvrstavanje kako bi se zajamčilo adekvatno i sigurno rukovanje svim građevinskim otpadom, kao i za recikliranje ili ponovnu uporabu građevinskih materijala, za sigurno rukovanje, uklanjanje i zamjenu opasnih tvari u tokovima otpada kako bi se zaštitilo zdravlje stanara i radnika te okoliš; smatra da bi trebalo uspostaviti sustav označavanja kružnog gospodarstva koji bi se temeljio na ekološkim standardima i kriterijima za materijale povezanim s njihovim potencijalom za jednostavno i niskoenergetsko ponovno uvođenje u lanac vrijednosti, posebno uzimajući u obzir ulogu sekundarnih sirovina; napominje da se postojeći pristup u pogledu deklaracija ekološkog proizvoda mora proširiti te da bi se trebao koristiti kao ulazni podatak za procjenu zgrada kao što je okvir Level(s); poziva Komisiju da predloži konkretne mjere za navedena pitanja u okviru akcijskog plana za kružno gospodarstvo i strategije održivog izgrađenog okoliša;

49. naglašava da će gradovi zbog klimatskih promjena tijekom ljeta sve više biti izloženi višim temperaturama; nadalje, ističe višestruke koristi rješenja zelene infrastrukture u poboljšanju kvalitete zraka, udobnosti i otpornosti na klimatske promjene, znatnom smanjenju energetske potreba, pomaganju u obnovi vodnog ciklusa i podupiranju biološke raznolikosti u gradovima, uz istovremeno doprinošenje načelima kružnosti; poziva Komisiju i države članice da potiču uporabu prirodnih i niskouglijčnih građevinskih materijala, primjenu zelenih krovova i zidova, hladnih površina i drugih pasivnih tehnologija prilikom velikih obnova zgrada i izgradnje novih zgrada; poziva Komisiju da te ideje uzme u obzir i da promiče rješenja zelene infrastrukture i značajke kojima se podupire biološka raznolikost u okviru inicijative vala obnove;

četvrtak, 17. rujna 2020.

50. podsjeća na to da su održivi građevinski materijali kao što je certificirano drvo ključni za ostvarivanje niskougljičnog i dugotrajnog fonda zgrada te da je gradnja prilika za skladištenje ugljika u građevne bioproizvode u granicama održive dostupnosti;

51. ističe važnost revizije postojećih usklađenih normi kako bi obuhvatile svojstva građevnih proizvoda koja su povezana s održivosti koja trebaju biti usklađena sa zajedničkim europskim pristupom za izračun životnog ciklusa i postojećim europskim normama, tj. EN 15978 za zgrade i EN 15804 za građevne proizvode; naglašava da bi pri projektiranju obnova utjecaj cijelog životnog ciklusa zgrade na energiju i klimu trebalo optimizirati u skladu s ciljevima kružnoga gospodarstva, pri čemu se uzimaju u obzir učinci proizvodnje, uporabe i projektiranja na mogućnost recikliranja, recikliranje građevnih proizvoda i otpada te opreme potrebne za popravke; poziva Komisiju da navedeno uključi u strategiju o kružnom gospodarstvu i da do 2021. revidira Uredbu (EU) br. 305/2011 o utvrđivanju usklađenih uvjeta za stavljanje na tržište građevnih proizvoda⁽²⁷⁾ kako bi omogućila dobro funkcioniranje unutarnjeg tržišta za te proizvode i nagradila tehnološka istraživanja i inovacije usmjerene podupiranju obnove i izgradnje energetske visokoučinkovitih zgrada;

52. poziva Komisiju da dodatno utvrdi najbolje prakse za integrirane programe obnove kako bi se obuhvatili i povijesni spomenici i zaštićene zgrade; prepoznaje posebnost i osjetljivost zaštićenih zgrada te smatra da se u velikoj većini slučajeva zaštita zgrada i poboljšana energetska svojstva mogu uskladiti te istovremeno ističe da bi zaštićene zgrade uvijek trebalo obnavljati u skladu s nacionalnim pravilima očuvanja, Venecijanskom poveljom o konzervaciji i restauraciji spomenika i spomeničkih cjelina iz 1964. te izvornom arhitekturom;

53. naglašava da je potrebno osigurati stvarnu uštedu energije provjerama koje provode certificirani stručnjaci i praćenjem energetske svojstava nakon obnove jer će se time osigurati obnove visoke kvalitete, bolje mogućnosti ulaganja i bolja troškovna učinkovitost⁽²⁸⁾;

54. poziva države članice da maksimalno povećaju i promiču ponovnu uporabu, recikliranje i uporabu materijala, uključujući u okviru svojih strategija javne nabave i javno financiranih projekata obnove i izgradnje, primjerice revidiranjem ciljeva zelene javne nabave⁽²⁹⁾ i uključivanjem energetske učinkovitosti, ekoloških i društvenih kriterija za obnove zgrada u javne natječaje, uz istodobno osiguravanje jednakih uvjeta u njima; podsjeća na važnost građevinskih materijala iz lokalnih izvora u očuvanju građevinskih tradicija, osiguranju materijala prilagođenijih klimatskim uvjetima svake regije, kao i u smanjenju emisija i troškova prijevoza;

Standardi, vještine i zdrave zgrade

55. ističe da je važno da uvjeti za obnovu zgrada sa sobom nose i posredne koristi na pokretačkim točkama jer ti uvjeti ne dovode samo do uštede energije, nego i povećavaju vrijednost nekretnine te pomažu u savladavanju prepreka kao što su suprotstavljeni interesi; smatra da bi se temeljitim obnovama, uključujući postupne temeljite obnove, zgradama s najboljim svojstvima trebao dati prioritet, konkretno utvrđivanjem minimalnih standarda energetske svojstava zgrada koji su ključni za ulaganje u obnovu i koji bi se trebali primjenjivati horizontalno i istodobno temeljiti na postojećim nacionalnim oznakama energetske učinkovitosti; smatra da takve mjere koriste stanarima te da bi mogle pomoći u izlasku građana iz energetske siromaštva⁽³⁰⁾; uočava niske razine temeljitih obnova po očekivanoj stopi od 0,2 %; predlaže pregled i uvođenje minimalnih stopa obnove kako bi se postigli ciljevi klimatske neutralnosti do 2050.;

56. naglašava da postupno postroživanje minimalnih standarda energetske svojstava pomaže u praktičnoj provedbi dugoročnih strategija obnove kada su ispravno isplanirane i postupno se uvode te u stvaranju sigurnosti ulaganja na tržištu, osobito ako je popraćeno jačanjem kapaciteta, prilagođenim savjetima, tehničkom pomoći i financijskom potporom;

⁽²⁷⁾ Uredba (EU) br. 305/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2011. o utvrđivanju usklađenih uvjeta za stavljanje na tržište građevnih proizvoda i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 89/106/EEZ (SL L 88, 4.4.2011., str. 5.).

⁽²⁸⁾ Europski revizorski sud, op. cit.

⁽²⁹⁾ Komunikacija Komisije od 16. srpnja 2008. naslovljena „Javna nabava za bolji okoliš“ (COM(2008)0400).

⁽³⁰⁾ Radni dokument službi Komisije – Procjena učinka priložena dokumentu Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2010/31/EU o energetskim svojstvima zgrada (SWD(2016)0414).

četvrtak, 17. rujna 2020.

57. poziva na primjenu odlučnog pristupa koji se temelji na dokazima i koji će uporabom pouzdanih i ojačanih podataka omogućiti preciznu procjenu energetske učinkovitosti u zgradama i troškovno učinkovitim mjera, čime se potiču jednaki uvjeti za „najbolju praksu” u pogledu troškovno učinkovitim rješenja u EU-u;

58. uvjeren je da uvođenje putovnice za obnovu zgrada radi poticanja, koordiniranja i praćenja kontinuiteta poboljšanja i radi praćenja temeljitosti obnove te energetske svojstava donosi koristi vlasnicima nekretnina, upraviteljima zgrada i stanarima, koji bi trebali imati pristup putovnici za obnovu; naglašava da bi ta putovnica za obnovu trebala biti zajednički alat EU-a koji je prilagođen nacionalnim i regionalnim posebnostima kako bi se suočilo s izazovima koji proizlaze iz heterogenosti fonda zgrada te koji je usklađen s postojećim energetske certificiranjem zgrada;

59. naglašava važnost objedinjavanja podataka o zgradama u jedinstveni digitalni alat; smatra da bi to trebalo uključivati potencijal materijala da se integrira u kružno gospodarstvo, evaluaciju faktora kvalitete zraka u zatvorenom prostoru, uključujući iz perspektive zdravlja i sigurnosti, i pouzdane pokazatelje koji se temelje na postojećim okolišnim alatima i standardima;

60. naglašava važnost i potencijal Fonda za pravednu tranziciju, u kontekstu plana oporavka nakon krize izazvane bolešću COVID-19, za osposobljavanje i kvalifikaciju radnika u građevinskom sektoru i sektoru obnove te usavršavanje i prekvalifikaciju radnika u pogođenim regijama, uključujući digitalizaciju poduzeća radi tranzicije na ugljično neutralno gospodarstvo;

61. ističe da bi projekti obnove zgrada trebali uvijek dovesti do zdravih zgrada bez plijesni, uzimajući u obzir kvalitetu okoliša u zatvorenom prostoru; naglašava da revizija standarda kvalitete zraka, toplinskih uvjeta i drugih aspekata povezanih sa zatvorenim prostorom i udobnosti, uključujući dostatno dnevno osvjetljenje i mehaničku ventilaciju, pridonosi zdravlju i produktivnosti korisnika zgrade i poboljšava njihov radni učinak ili uspjeh u učenju te osigurava znatne uštede u socijalnoj skrbi, a time i smanjuje javne rashode država članica te koristi gospodarstvu EU-a i svim njegovim građanima u cjelini;

62. naglašava da je potrebno osigurati odgovarajuće razine znanja i iskustva stručnjaka i korisnika zgrade u pogledu održavanja i uporabe zgrade, uključujući promjene u ponašanju, kako bi se iskoristile sve koristi povezane s poboljšanim energetske svojstvima;

63. poziva Komisiju da pokrene inicijativu EU-a za vještine u sektoru obnove i graditeljstva, koja uključuje rodnu dimenziju, kako bi se dionici uključili u prekvalifikaciju, usavršavanje i jačanje kapaciteta, s naglaskom na zapošljavanje, posebno kako bi se mlade privuklo u sektor obnove; naglašava da stručnjaci uključeni u faze projektiranja i izgradnje/obnove, što uključuje posrednike kao što su ugraditelji, arhitekti ili izvođači, trebaju imati odgovarajuće kompetencije i vještine da bi se osigurale kvaliteta, usklađenost i sigurnost; poziva države članice da izrade nacionalnu strategiju za unapređenje vještina u građevinskom sektoru s naglaskom na energetske učinkovitost, održivost i kružnost materijala, pasivne tehnike i integraciju obnovljivih izvora energije, uključujući vlastitu potrošnju i digitalna rješenja, te da osiguraju konkretnu potporu za radnike u mikropoduzećima, malim i srednjim poduzećima;

64. poziva Komisiju da podrži vještine i inovacije za integrirane programe obnove Fondom za pravednu tranziciju, ciljanim aktivnostima Marie Skłodowska-Curie i programom Erasmus+ te da uspostavi misiju u okviru programa Obzor Europa za obnovu zajednica i četvrti, kao i Izvršnu agenciju za obrazovanje, audiovizualnu politiku i kulturu (EACEA) da promiče i pokrene Strateški savez za vještine za građevinski sektor čiji bi cilj bilo osmišljavanje i izrada zajedničkog sadržaja za osposobljavanje kako bi se riješili nedostaci vještina; jednako poziva pojedince, poduzeća i organizacije da iskoriste Pilot-program jamstva za vještine i obrazovanje i slične programe radi osposobljavanja, unapređenja vještina i obrazovanja u sektoru obnove;

65. poziva Komisiju da do 2022. objavi detaljne procjene učinka tipologije zgrada, stanara i vlasništva s jasnim vremenskim okvirom te da razvije zakonodavni okvir za uvođenje minimalnih standarda energetske svojstava za postojeće zgrade koji će se s vremenom postepeno postroživati u skladu s ciljem do 2050.; naglašava da bi ti standardi pomogli u praktičnoj provedbi plana ostvarivanja energetske visokoučinkovitog i dekarboniziranog fonda zgrada najkasnije do 2050. te da mogu osigurati vidljivost i sigurnost tržišta u pogledu pretvorbe postojećeg fonda zgrada; naglašava da bi minimalne zahtjeve energetske svojstava na nacionalnoj razini trebalo popratiti sveobuhvatnim paketom mjera politike koje uključuju barem informiranje i davanje prilagođenih savjeta građanima te odgovarajuću financijsku potporu;

četvrtak, 17. rujna 2020.

66. poziva Komisiju i države članice da do 2025. uvedu digitalne putovnice za ubrzanu obnovu zgrada koje uključuju dio u kojem se navode informacije o poboljšanoj kvaliteti zraka u zatvorenom prostoru i zdravim zgradama;

67. poziva Komisiju da u okviru „Vala obnove” razvije „Klimatski kalkulator EU-a” koji će osigurati točno i lako razumljivo označivanje građevinskih materijala, građevnih proizvoda i građevinskih usluga povezanih s obnovom fonda zgrada EU-a do 2050.; naglašava da bi Klimatski kalkulator EU-a trebao osigurati jednake uvjete za ključne dionike koji pridonose otisku emisija stakleničkih plinova integriranih programa obnove ili su povezani s njime te da bi takav „holistički pristup” otvorio put pozitivnim učincima na ponašanje građana EU-a, industrija i MSP-ova; naglašava da se taj koncept mora temeljiti na načelima kružnog gospodarstva koje se temelji na životnom ciklusu kako bi se potaknula potražnja za proizvodima bez štetnog utjecaja na klimu „proizvedenima u Europi”, čime bi se ojačala konkurentnost građevinskog sektora EU-a; predlaže Komisiji da primijeni već poznate znanstvene metode pri procjeni emisija stakleničkih plinova, primjerice na temelju ideja iz metode „ekološkog otiska proizvoda”;

68. poziva da se u nadolazećoj reviziji Direktive o energetske učinkovitosti odrede veće razine ambicije u člancima 3., 5. i 18. te da se pri reviziji Direktive o energetskim svojstvima zgrada osmisli novi pristup za utvrđivanje građevinskih standarda koji su usklađeni s energetskim i klimatskim ciljevima EU-a;

69. poziva Komisiju da preispita učinak energetskih certifikata u svim državama članicama i osnaži postojeće odredbe; napominje da bi pouzdanost, dosljednost i usporedivost energetskih certifikata u cijelom EU-u trebalo poboljšati kako bi energetski certifikati postali pouzdan tržišni alat za ocjenu svojstva i kvalitete zgrada, osobito za financijski sektor;

Digitalizacija i pouzdani podaci

70. smatra da je digitalizacija pokretač aktivnog sudjelovanja građana u energetskom sustavu putem distribuirane proizvodnje, skladištenja, fleksibilnosti i integracije sektora i povezivanja; naglašava ulogu digitalizacije i podataka u ubrzanju planiranja, provedbe, kontrole i praćenja rezultata planova obnove, kao i učinkovitijeg planiranja i upravljanja energijom;

71. poziva Komisiju da razmotri pouzdanost i nedostatak podataka povezanih sa zgradama i da uzme u obzir mogući pozitivan doprinos daljnje uporabe digitalizacije kako bi osigurala primjenu odlučnog pristupa koji se temelji na dokazima pri donošenju politika povezanih s energetskom učinkovitosti i obnovama; uviđa da je potrebno digitalizirati nacionalne baze podataka energetskih certifikata te učiniti dostupnima podatke o zgradama i druge građevinske informacije prilikom prijave za digitalnu putovnicu za zgrade i druge aplikacije za pametne zgrade;

72. smatra da je „internet stvari” sredstvo za mjerenje stvarnog učinka obnove na energetska svojstva zgrada te pokretač strategija za opsežne troškovno učinkovite obnove; ističe potencijalnu ulogu koju bi integrirana umjetna inteligencija mogla imati u analizi podataka te u praćenju, upravljanju i prilagodbi potrošnje energije u zgradama;

73. smatra da su digitalizacija zgrada i građevinske tehnologije ključni pokretači za veću energetske učinkovitost; poziva sve uključene lokalne, regionalne, nacionalne i europske dionike da proaktivno sudjeluju u promicanju digitalizacije;

74. ističe koristi mreža velikog kapaciteta za komunikacijsku infrastrukturu u poticanju pametnih domova, koji se definiraju kao domovi koji su integrirani u širi digitalni energetski ekosustav koji zgradama omogućuje ostvarivanje koristi od pametnih funkcija i osiguravanje takvih funkcija te koji omogućuje integraciju i uštede energije u različitim gospodarskim sektorima, uključujući reguliranje na strani potražnje i optimizaciju uporabe energije unutar zgrade, kao što su pametni uređaji, uređaji za automatizaciju doma, električne toplinske crpke, sustav za baterijsko skladištenje, točke za punjenje električnih vozila i pametna brojlara među ostalim digitalnim tehnologijama; pozdravlja što je jedan od ciljeva revidirane Direktive o energetskim svojstvima zgrada nastavak promicanja tehnologija pametnih zgrada primjenom pokazatelja pripremljenosti za pametne tehnologije kao pomoćnog alata u ocjenjivanju pripremljenosti zgrada za pametne tehnologije i informiranju vlasnika zgrada i stanara o vrijednosti sustava automatizacije i kontrole zgrade za ukupna svojstva zgrada, čije bi primjene u člancima 14. i 15. trebalo proširiti;

četvrtak, 17. rujna 2020.

75. ističe važnost pametnih mreža kao pokretača učinkovite integracije obnovljivih izvora energije u električne mreže i potiče traženje novih mogućnosti u pogledu sučelja s operatorima za prijenos električne energije i operatorima distribucijskog sustava radi poboljšanja energetske učinkovitosti i usluge opskrbe električnom energijom; naglašava da pametne zgrade priključene na nanomreže ili mikromreže mogu osigurati stabilniju opskrbu električnom energijom i veću dostupnost sustava grijanja/hlađenja;

76. ističe da su u pogledu prava stanara i prava potrošača neophodni socijalna zaštita, zaštita podataka, poštivanje privatnosti i pristanak u skladu s odredbama Opće uredbe o zaštiti podataka; naglašava da bi digitalna rješenja postavljena tijekom obnova trebala biti intuitivna, jednostavna i interoperabilna, a njihovo postavljanje mora biti popraćeno potrebnim osposobljavanjem, informiranjem i potporom za stanare; naglašava potencijal neinvazivnih digitalnih tehnologija u tom pogledu;

77. poziva Komisiju da ocijeni potrebu za preispitivanjem zahtjeva za infrastrukturu za punjenje iz Direktive o energetskim svojstvima zgrada; naglašava da je pametna infrastruktura za punjenje preduvjet za povećavanje čiste elektromobilnosti;

Val obnove

78. smatra da je val obnove prilika za postizanje energetski učinkovitog i klimatski neutralnog fonda zgrada do 2050. s pomoću akcijskog plana za integrirane programe obnove koji je usmjeren na zajednice, posebno energetske siromašne zajednice, te za pružanje zdravih, pristojnih, cjenovno pristupačnih i energetski učinkovitih zgrada u kojima ljudi mogu ostvariti svoj puni potencijal u skladu s europskim zelenim planom i ciljem nulte stope emisija za 2050., što se može provesti u potpunoj sinergiji s novom industrijskom strategijom za Europu, strategijom za MSP-ove i održivu i digitalnu Europu, strategijom za kružno gospodarstvo, mehanizmom za pravednu tranziciju i instrumentima oporavka, kao i strategijama kojima se Europa priprema za digitalno doba;

79. uvjeren je da se valom obnove može ublažiti učinak krize izazvane bolešću COVID-19 poticanjem nacionalnih i lokalnih gospodarstva i, na primjer poticanjem visokokvalitetnih radnih mjesta u građevinskom industriji i industriji obnovljive energije te podupiranjem radnika mikropoduzeća, malih i srednjih poduzeća koji čine 97 % sektora i naposljetku poticanjem stvaranja brojnih prilika i raznih koristi koje bi se mogle ostvariti poboljšanjem energetske učinkovitosti europskog fonda zgrada, uključujući posredne koristi za društvo i okoliš; ističe da val obnove može imati važnu ulogu u održivom oporavku te da može biti ključan u bilo kojem planu oporavka nakon bolesti COVID-19; ističe da Komisija stoga ne bi trebala odgađati taj prijedlog i da bi trebala biti zadužena za omogućavanje pregleda svih dostupnih mogućnosti financiranja;

80. traži ambicioznu provedbu paketa za čistu energiju; ističe ulogu nacionalnih energetskih i klimatskih planova za maksimalno iskorištavanje mogućnosti u građevinskom sektoru; potvrđuje da je predan pomnom praćenju toga i svih drugih odredaba Direktive o energetskim svojstvima zgrada i poziva Komisiju da osigura izvršenje mjera uključenih u revidiranu Direktivu o energetskim svojstvima zgrada;

81. poziva Komisiju da načelo energetske učinkovitosti na prvom mjestu postavi kao središnji element procesa obnove fonda zgrada EU-a u skladu s Uredbom o upravljanju energetskom unijom;

82. pozdravlja dugoročne strategije država članica za obnovu u utvrđivanju ključnih točaka u 2030. i 2040. za postizanje cilja klimatske neutralnosti; izražava zabrinutost zbog znatnog kašnjenja mnogih država članica u dostavi dugoročnih strategija obnove; poziva te države članice da iskoriste priliku da ispune svoje pravne obveze iz Direktive o energetskim svojstvima zgrada i dostave dugoročne strategije obnove koje kasne; potiče vlade da provedu inovativne politike kako bi aktivno uključile građane u programe za energetsku učinkovitost; smatra da bi dugoročne strategije obnove trebalo prepoznati kao ključni instrument za planiranje, mjerenje napretka i postizanje ciljeva energetske učinkovitosti;

83. ističe da bi se energetski visokoučinkovit dekarbonizirani fond zgrada trebao ostvariti znatnim smanjenjem potrošnje energije zbog provedbe snažnih i poticajnih politika energetske učinkovitosti te istodobnim ispunjavanjem preostalih potreba obnovljivom energijom; naglašava da bi obnovu zgrada trebalo integrirati u šira nastojanja da se dekarbonizira energetski sustav te da bi je trebala popratiti ulaganja u primjerice učinkovite centralizirane energetske mreže

četvrtak, 17. rujna 2020.

i toplinske crpke na temelju primjene sustavnog/centraliziranog pristupa u koji su integrirane sve moguće mjere za učinkovitost kao što je povrat viška topline; naglašava potrebu da se odrede konkretne mjere kojima će se ostvariti utvrđeni potencijali za visokoučinkovitu kogeneraciju i centralizirano grijanje; ističe da je takav sustavni pristup potreban da bi se ostvarila tranzicija na energetske visokoučinkovito gospodarstvo koje se u potpunosti temelji na obnovljivim izvorima energije te osigurala usklađenost s ciljem smanjenja globalnog zagrijavanja do manje od 1,5 °C;

84. pozdravlja najavu Komisije da se potiče obnova škola, bolnica i stanova za potrebite, posebno fonda javnih zgrada koje su često u najgorem stanju; no, ističe da će obnova velikih stambenih zgrada, na koje otpada 75 % izgrađenih stambenih površina u EU-u, predstavljati izazov;

85. slaže se s analizom da su energetske obnove u zgradama popraćene velikim brojem koristi kao što su bolje učenje, brži oporavak i izlazak ljudi iz energetske siromaštva; ističe poboljšanje kvalitete zraka u zatvorenim prostorima i vanjskog zraka, smanjenje emisija, povećanje energetske učinkovitosti, poboljšanje toplinske ugodnosti i smanjenje ovisnosti o uvozu; poziva na sustavno uključivanje tih koristi u integrirane programe obnove;

86. poziva države članice da pokrenu međusektorske i prilagođene komunikacijske kampanje specifične za svaku zemlju o brojnim prilikama i raznim koristima ostvarenima poboljšanjem energetske učinkovitosti fonda zgrada te da pružaju informacije o dostupnim jedinstvenim kontaktnim točkama i mogućnostima financiranja, uključujući na razini EU-a;

87. poziva Komisiju da mjere iz „vala obnove” ugradi u novo i revidirano zakonodavstvo EU-a i revidira klimatske i energetske ciljeve do 2030. uz potpuno poštovanje načela supsidijarnosti i troškovne učinkovitosti, da omogući sinergije između različitih zakonodavnih akata i da ih usmjeri prema klimatskoj neutralnosti te da istodobno osigura da se mjere za energetske učinkovitost, među ostalim obnove zgrada, integriraju kao ključna politika za popunjavanje praznina u ciljevima za 2030.; naglašava potrebu za financijskom potporom kako bi se osigurala cjenovna pristupačnost stanovanja vlasnicima i stanarima;

88. poziva Komisiju da ocijeni dugoročne strategije obnove i izda preporuke državama članicama u kojima će istaknuti i postojeće nedostatke i najbolje prakse; poziva države članice da prate provedbu svojih dugoročnih strategija obnove te da ih svakih pet godina revidiraju u skladu s ciklusom pregleda stanja iz Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime i njezinim mehanizmom postupnog postroživanja obveza kako bi se osiguralo postizanje cilja energetske visokoučinkovitog i klimatski neutralnog fonda zgrada; poziva države članice da prihvate dugoročne strategije obnove kao alat za utvrđivanje plana gospodarske stimulacije i oporavka zbog čega trebaju biti ambiciozne, detaljne i hitno dovršene; poziva države članice koje to još nisu učinile da hitno dostave svoje dugoročne strategije obnove;

89. poziva da se u pakete obnove uključe sektori građevinarstva i obnove, posebno mikropoduzeća, mala i srednja poduzeća; poziva da u planu gospodarske stimulacije prioritetna budu ulaganja u obnove zgrada kojima se pridonosi ostvarivanju energetske visokoučinkovitog fonda zgrada koji se temelji na obnovljivim izvorima energije;

o

o o

90. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi svim institucijama i državama članicama EU-a.

četvrtak, 17. rujna 2020.

P9_TA(2020)0228

Nestašica lijekova – rješenja za novonastali problem**Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o nestašici lijekova – rješenja za novonastali problem (2020/2071(INI))**

(2021/C 385/09)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU),
- uzimajući u obzir članak 6. stavak 1. UEU-a i članak 35. Povelje Europske unije o temeljnim pravima koji se odnosi na pravo na preventivnu zdravstvenu zaštitu za sve europske građane,
- uzimajući u obzir članak 14. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) i članak 36. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,
- uzimajući u obzir članke 101. i 102. UFEU-a i Protokol br. 27 o unutarnjem tržištu i tržišnom natjecanju,
- uzimajući u obzir odredbe iz članka 107. i 108. UFEU-a o državnim potporama,
- uzimajući u obzir članak 168. UFEU-a, u kojem se navodi da se pri određivanju i provedbi svih politika i aktivnosti Unije mora osigurati visok stupanj zaštite ljudskog zdravlja,
- uzimajući u obzir Direktivu 2001/83/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. studenoga 2001. o zakoniku Zajednice o lijekovima za humanu primjenu ⁽¹⁾ te obveze utvrđene u njezinom članku 81. o održavanju prikladne i kontinuirane opskrbe lijekovima i njezinom članku 23.a o obavijesti nadležnom tijelu u slučaju da se neki proizvod prestane privremeno ili trajno stavljati na tržište,
- uzimajući u obzir izvješće o procjeni Komisije Europskom parlamentu i Vijeću u skladu s člankom 59. stavkom 4. Direktive 2001/83/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. studenoga 2001. o zakoniku Zajednice o lijekovima za humanu primjenu (COM(2017)0135),
- uzimajući u obzir Zaključke Vijeća od 8. lipnja 2010. o ravnopravnosti i zdravlju u svim politikama: solidarnost u području zdravlja,
- uzimajući u obzir Direktivu 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 536/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o kliničkim ispitivanjima lijekova za primjenu kod ljudi te o stavljanju izvan snage Direktive 2001/20/EZ ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) 2015/1589 od 13. srpnja 2015. o utvrđivanju detaljnih pravila primjene članka 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ SL L 311, 28.11.2001., str. 67.

⁽²⁾ SL L 94, 28.3.2014., str. 65.

⁽³⁾ SL L 158, 27.5.2014., str. 1.

⁽⁴⁾ SL L 248, 24.9.2015., str. 9.

četvrtak, 17. rujna 2020.

- uzimajući u obzir Delegiranu uredbu Komisije (EU) 2016/161 od 2. listopada 2015. o dopuni Direktive 2001/83/EZ Europskog parlamenta i Vijeća utvrđivanjem detaljnih pravila za sigurnosne oznake na pakiranjima lijekova za humanu primjenu ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2017/745 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2017. o medicinskim proizvodima, o izmjeni Direktive 2001/83/EZ, Uredbe (EZ) br. 178/2002 i Uredbe (EZ) br. 1223/2009 te o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 90/385/EEZ i 93/42/EEZ ⁽⁶⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2020/561 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2020. o izmjeni Uredbe (EU) 2017/745 o medicinskim proizvodima u pogledu datumâ primjene određenih njezinih odredaba ⁽⁷⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2019/5 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 726/2004 o utvrđivanju postupaka odobravanja primjene i postupaka nadzora nad primjenom lijekova koji se rabe u humanoj i veterinarskoj medicini, te uspostavi Europske agencije za lijekove, Uredbe (EZ) br. 1901/2006 o lijekovima za pedijatrijsku upotrebu i Direktive 2001/83/EZ o zakoniku Zajednice o lijekovima za humanu primjenu ⁽⁸⁾,
- uzimajući u obzir Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o procjeni zdravstvenih tehnologija i izmjeni Direktive 2011/24/EU (COM(2018)0051) i stajalište Europskog parlamenta u prvom čitanju o dotičnom prijedlogu od 14. veljače 2019.,
- uzimajući u obzir Sporazum o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva (TRIPS) i Deklaraciju iz Dohe o Sporazumu TRIPS i javnom zdravlju,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 8. travnja 2020. naslovljenu „Smjernice za optimalnu i racionalnu opskrbu lijekovima kako bi se izbjegla nestašica za vrijeme pandemije bolesti COVID-19” (C(2020)2272),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 27. svibnja 2020. naslovljenu „Europa na djelu: oporavak i priprema za sljedeću generaciju” (COM(2020)0456),
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 27. svibnja 2020. naslovljenu „Proračun EU-a za provedbu europskog plana oporavka” (COM(2020)0442),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 10. ožujka 2020. naslovljenu „Nova industrijska strategija za Europu” (COM(2020)0102),
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 20. svibnja 2020. o strategiji EU-a za bioraznolikost do 2030. (COM(2020)0380),
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 17. travnja 2020. o usklađenom djelovanju EU-a za suzbijanje pandemije bolesti COVID-19 i njezinih posljedica ⁽⁹⁾,
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 18. prosinca 2019. o omogućivanju digitalne transformacije na jedinstvenom digitalnom tržištu u području zdravstva i skrbi: osnaživanje građana i stvaranje zdravijeg društva ⁽¹⁰⁾,
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 2. ožujka 2017. o mogućnostima EU-a za poboljšanje pristupa lijekovima ⁽¹¹⁾,

⁽⁵⁾ SL L 32, 9.2.2016., str. 1.

⁽⁶⁾ SL L 117, 5.5.2017., str. 1.

⁽⁷⁾ SL L 130, 24.4.2020., str. 18.

⁽⁸⁾ SL L 4, 7.1.2019., str. 24.

⁽⁹⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0054.

⁽¹⁰⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0105.

⁽¹¹⁾ SL C 263, 25.7.2018., str. 4.

četvrtak, 17. rujna 2020.

- uzimajući u obzir smjernice Radne skupine za dostupnost odobrenih lijekova za humanu i veterinarsku uporabu, koja okuplja Europsku agenciju za lijekove (EMA) i direktore agencija za lijekove (HMA), a posebno smjernice od 1. srpnja 2019. o otkrivanju i prijavi nestašica lijekova za nositelje odobrenja za stavljanje u promet u Uniji (EGP) (Guidance on detection and notification of shortages of medicinal products for Marketing Authorisation Holders (MAHs) in the Union (EEA)) (EMA/674304/2018) i smjernice od 4. srpnja 2019. o dobroj praksi za komunikaciju s javnosti o pitanjima dostupnosti lijekova (Good practice guidance for communication to the public on medicines: availability issues' (EMA/632473/2018),
- uzimajući u obzir novouspostavljene platforme s obzirom na trenutačnu krizu uzrokovanu bolešću COVID-19, kao što je sustav jedinstvene kontaktne točke za industriju (I-SPOC) Europske agencije za lijekove (EMA), kojim se pojednostavnjuje postupak prijavljivanja mogućih nestašica lijekova kako bi se one spriječile i kako bi se što je prije moguće upozorilo na te nestašice; uzimajući u obzir činjenicu da su te platforme omogućile i olakšale dijalog o nestašicama između dionika u lancu opskrbe farmaceutskim proizvodima i regulatornih tijela,
- uzimajući u obzir izvješće Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) naslovljeno „Odabir osnovnih lijekova. Izvješće stručnog odbora Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) [koji se sastao u Ženevi od 17. do 21. listopada 1977.]”, Serija tehničkih izvješća WHO-a, br. 615), izvješće Tajništva WHO-a od 7. prosinca 2001. naslovljeno „Strategija WHO-a za lijekove: revidirani postupak za ažuriranje oglednog popisa osnovnih lijekova WHO-a” (EB109/8), izvješće WHO-a iz ožujka 2015. naslovljeno „Pristup novim lijekovima u Europi” i izvješće WHO-a od 9. srpnja 2013. naslovljeno „Prioritetni lijekovi za Europu i svijet”,
- uzimajući u obzir pristup WHO-a „Jedan svijet, jedno zdravlje”,
- uzimajući u obzir UN-ov cilj održivog razvoja br. 3. koji glasi „osigurati zdrav život i promicati dobrobit za sve bez obzira na dobnu skupinu”,
- uzimajući u obzir izvješće br. 737 francuskog Senata od 27. rujna 2018. o nestašicama lijekova i cjepiva koje se pomnije usmjerava na pitanja javnog zdravlja u lancu opskrbe lijekovima, a koje je sastavio Jean-Pierre Decool u ime misije francuskog Senata za utvrđivanje činjenica o nestašici lijekova i cjepiva,
- uzimajući u obzir Smjernice Komisije o izravnim stranim ulaganjima i slobodnom kretanju kapitala iz trećih zemalja te zaštiti europske strateške imovine u kontekstu izvanrednog stanja zbog bolesti COVID-19 prije početka primjene Uredbe (EU) 2019/452 (Uredba o provjeri izravnih stranih ulaganja), koja će biti potpuno operativna od 11. listopada 2020.,
- uzimajući u obzir zaključke sa sastanka Vijeća za zapošljavanje, socijalnu politiku, zdravstvo i pitanja potrošača 9. i 10. prosinca 2019.,
- uzimajući u obzir izvješće Skupine na visokoj razini glavnog tajnika UN-a o pristupu lijekovima naslovljeno „Promicanje inovacija i dostupnosti zdravstvenih tehnologija”, objavljeno 2016.,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. prosinca 2019. naslovljenu „Europski zeleni plan” (COM(2019)0640),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. siječnja 2020. o europskom zelenom planu ⁽¹²⁾,
- uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
- uzimajući u obzir mišljenja Odbor za industriju, istraživanje i energiju, Odbora za razvoj, Odbora za međunarodnu trgovinu, Odbora za promet i turizam i Odbora za pravna pitanja,
- uzimajući u obzir izvješće Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane (A9-0142/2020),

⁽¹²⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0005.

četvrtak, 17. rujna 2020.

- A. budući da se dugotrajni problem nestašica lijekova u EU-u posljednjih godina eksponencijalno povećao; budući da su porast globalne potražnje i pandemija bolesti COVID-19 doveli do dodatnog pogoršanja nestašica lijekova, što ugrožava zdravstvene sustave država članica i uzrokuje znatne rizike za zdravlje pacijenata i skrb o njima, uključujući napredovanje bolesti i/ili pogoršanje simptoma, povećana kašnjenja ili prekide u skrbi ili terapiji, dulje hospitalizacije, povećanu izloženost krivotvorenim lijekovima, pogreške u liječenju ili neželjene posljedice do kojih dolazi kada se lijek koji nedostaje zamijeni drugim, prijenos zaraznih bolesti koji se može izbjeći, znatan psihološki stres i povećane troškove zdravstvenog sustava; budući da je dužnost država članica pronaći brza i učinkovita rješenja, među ostalim kroz zajedničku europsku koordinaciju i djelovanje;
- B. budući da se u Ugovorima i Povelji Europske unije o temeljnim pravima navodi da svatko mora imati pristup preventivnoj zdravstvenoj zaštiti i pravo na liječenje pod uvjetima utvrđenima nacionalnim zakonima i praksama; budući da se to pravo treba provesti za sve građane, uključujući one koji žive u manjim državama članicama i u najrurbnijim područjima Unije; budući da je nestašica lijekova sve veća prijetnja javnom zdravlju s ozbiljnim utjecajem na sustave zdravstvene zaštite i pravo svakog pacijenta u EU-u na pristup odgovarajućem liječenju;
- C. budući da je jamčenje pristupa osnovnim lijekovima za pacijente jedan od glavnih ciljeva EU-a i WHO-a te UN-ovog cilja održivog razvoja br. 3; budući da opća dostupnost lijekova ovisi o njihovoj pravovremenoj dostupnosti i cjenovnoj pristupačnosti za sve, bez ikakve geografske diskriminacije;
- D. budući da bi pacijenti trebali imati pristup mogućnostima zdravstvene skrbi i liječenja po vlastitom izboru i preferencijama;
- E. budući da je dostupnost odgovarajućih i cjenovno pristupačnih dijagnostičkih testova i cjepiva od ključne važnosti, jednako kao i pristup sigurnim, učinkovitim i cjenovno pristupačnim lijekovima;
- F. budući da nestašice lijekova imaju višefaktorske i složene temeljne uzroke: budući da je određeno donošenje odluka u farmaceutskoj industriji kao što je ukidanje proizvoda i povlačenje proizvoda s manje profitabilnih tržišta država članica također često uzrok nestašica lijekova;
- G. budući da je od temeljne važnosti spriječiti nestašice lijekova te ublažiti njihove učinke u slučaju da se dogode;
- H. budući da bi učinkovitom strategijom trebale biti obuhvaćene mjere za ublažavanje nestašica lijekova, ali također i za njihovo sprečavanje, kojima bi se sagledali višestruki temeljni uzroci nestašica;
- I. budući da među državama članicama ne postoje usklađene definicije pojmova „nestašica”, „napetosti”, „poremećaji u opskrbi”, „prekid opskrbe” i „prekomjerno skladištenje”; budući da je potrebno razlikovati „lijekove od velikog terapijskog značaja” (MITM) i „lijekove od zdravstvenog i strateškog značaja” (MISS);
- J. budući da nestašice lijekova uzrokuju znatne troškove i javnim i privatnim dionicima u zdravstvu;
- K. budući da su lijekovi jedan od stupova zdravstvene zaštite i budući da nedostatan pristup osnovnim lijekovima i visoke cijene inovativnih lijekova predstavljaju ozbiljnu prijetnju za zdravlje stanovništva i održivost nacionalnih sustava zdravstvene zaštite;
- L. budući da su se u mnogim slučajevima cijene novih lijekova, posebno za liječenje raka, povećale tijekom posljednjih nekoliko desetljeća u tolikoj mjeri da ih si mnogi građani EU-a ne mogu priuštiti;
- M. budući da industrija generičkih i biosličnih lijekova opskrbljuje lijekovima većinu pacijenata u EU-u (gotovo 70 % propisanih lijekova);
- N. budući da ulazak generičkih i biosličnih lijekova na tržište predstavlja važan mehanizam za povećanje tržišnog natjecanja, smanjenje cijena i osiguravanje održivosti sustava zdravstvene zaštite; budući da se njihov ulazak na tržište ne bi smio odgađati;

četvrtak, 17. rujna 2020.

- O. budući da proizvođači generičkih lijekova sa sjedištem u EU-u imaju važnu ulogu u zadovoljavanju rastuće potražnje za cjenovno pristupačnim lijekovima u državama članicama;
- P. budući da lijekovi za liječenje raka, dijabetesa, upala i poremećaja živčanog sustava čine više od polovine deficitarnih lijekova; budući da se čini da su specifični lijekovi (eng. specialities) koji se primjenjuju u obliku injekcije najosjetljiviji na rizik od nestašice zbog složenosti njihovog proizvodnog procesa;
- Q. budući da bi nestašice lijekova mogle predstavljati rizik za uspjeh zdravstvenih inicijativa Unije i država članica, kao što je europski plan za borbu protiv raka;
- R. budući da u državama članicama s malim tržištima lijekovi za liječenje rijetkih bolesti često nisu dostupni ili su dostupni samo po znatno višim cijenama nego na većim tržištima;
- S. budući da je pandemija bolesti COVID-19 istaknula važnost dobrog funkcioniranja unutarnjeg tržišta i snažnih lanaca opskrbe lijekovima i medicinskom opremom; budući da je potreban europski dijalog o načinu kako to osigurati;
- T. budući da neusklađene inicijative na nacionalnoj razini, kao što su stvaranje zaliha i kazne, nisu odgovarajuće rješenje i mogle bi dovesti do povećanog rizika od nestašica lijekova;
- U. budući da se gubitak europske neovisnosti u sektoru zdravstva može pripisati premještanju proizvodnje te da 40 % gotovih lijekova koji se stavljaju na tržište Unije sada potječe iz trećih zemalja; budući da se Europa unatoč svom snažnom proizvodnom otisku u lancu opskrbe još uvijek u velikoj mjeri oslanja na kooperante za proizvodnju sirovina izvan EU-a, gdje su troškovi rada i ekološki standardi često niži, a posljedica toga je da se od 60 % do 80 % kemijskih aktivnih sastojaka proizvodi izvan EU-a, uglavnom u Kini i Indiji; budući da je prije 30 godina taj udio iznosio 20 %; budući da na te dvije zemlje navodno otpada 60 % svjetske proizvodnje paracetamola, 90 % proizvodnje penicilina i 50 % proizvodnje ibuprofena; budući da do danas nema obveze oznaka ni označavanja vidljivog pacijentima i kupcima za lijekove i aktivne farmaceutske sastojke u pogledu njihova podrijetla i zemlje proizvodnje; budući da ograničen pristup aktivnim farmaceutskim sastojcima koji su potrebni za proizvodnju generičkih lijekova predstavlja poseban izazov; budući da je zbog prekida globalnog lanca opskrbe do kojeg je došlo uslijed pandemije bolesti COVID-19 još više došla do izražaja ovisnost EU-a o trećim zemljama u sektoru zdravstva; budući da je pandemija novog koronavirusa također ukazala na nestašice medicinskih proizvoda, lijekova i zaštitne opreme;
- V. budući da EU i dalje ima snažan farmaceutski proizvodni sektor, posebno u sektoru inovacija, te je najveći svjetski izvoznik farmaceutskih proizvoda u okviru svjetske trgovine farmaceutskim proizvodima; budući da opskrba generičkim lijekovima uz niže troškove u koju je uključena proizvodnja izvan EU-a omogućuje cjenovnu pristupačnost lijekova, što utječe na proračune država članica za zdravstvenu zaštitu i dostupnost za pacijente;
- W. budući da će se zbog zdravstvene krize uzrokovane bolešću COVID-19 EU suočiti s gospodarskom krizom koja će utjecati na nestašice lijekova i konkurentnost njegove farmaceutske industrije;
- X. budući da je jednako važno zaštititi i poticati postojeće proizvodne pogone u EU-u te ojačati europsko istraživačko okruženje;
- Y. budući da posljedice rastuće potražnje u kombinaciji s pritiskom na cijene uključuju koncentraciju opskrbe aktivnim farmaceutskim sastojcima, smanjenje broja proizvođača kemikalija i nedostatak alternativnih rješenja u slučaju pojave problema, kao što se pokazalo u aktualnoj krizi uzrokovanoj bolešću COVID-19;
- Z. budući da su zalihe lijekova od velikog terapijskog značaja i lijekova od zdravstvenog i strateškog značaja nedostatne, aktivni farmaceutski sastojci su jeftini i lako ih je proizvesti, a zalihe lijekova kojima je istekao patent, a koji su nužni za javno zdravlje su osobito niske; budući da farmaceutska poduzeća posluju prema metodi „točno na vrijeme”, što proizvođače može učiniti podložnima šokovima u opskrbi ako dođe do nepredviđenih prekida u proizvodnji i lancu opskrbe te fluktuacija potražnje na tržištu;

četvrtak, 17. rujna 2020.

- AA. budući da se različitim cijenama među državama članicama potiče „paralelni izvoz” u zemlje u kojima je određen lijek skuplji; budući da paralelni izvoz u nekim slučajevima može imati nenamjernu posljedicu stvaranja poremećaja u opskrbi u više država članica i tako doprinijeti neravnotežama na tržištu; budući da je Parlament u svojoj rezoluciji od 2. ožujka 2017. pozvao Komisiju i Vijeće da procijene utjecaj paralelne trgovine i kvota za opskrbu;
- AB. budući da u odsustvu učinkovite koordinacije na razini EU-a neprimjereno stvaranje zaliha u nekim državama članicama dovodi do neravnoteže na tržištu, čime se pogoršavaju nestašice lijekova i smanjuje se pristup liječenju za pacijente iz cijelog EU-a;
- AC. budući da su se nekoordinirane mjere na nacionalnoj razini pokazale neučinkovitim u borbi protiv krize uzrokovane bolešću COVID-19 te da je potrebna paneuropska koordinacija i dijalog;
- AD. budući da je u pandemiji bolesti COVID-19 do izražaja došla iznimna važnost koordinacije među institucijama EU-a, regulatornim tijelima i stručnjacima iz farmaceutskih lanaca opskrbe u odgovoru na zdravstvene krize i poremećaje u opskrbi poput nestašica lijekova; budući da je do izražaja došla i važnost koordinacije između politika i službi EU-a za brzu i djelotvornu reakciju na izvanredna stanja te za sprečavanje nestašica lijekova i njihovo ublažavanje u slučaju da se dogode;
- AE. budući da sve veći broj država članica nastoji oformiti nacionalne zalihe medicinskih potrepština te da bi posljedično povećanje potražnje premašilo trenutačne prognoze potražnje koje se temelje na epidemiološkim potrebama; budući da iznenadni veliki skokovi u potražnji mogu znatno opteretiti dobavljače i posljedično dovesti do izazova u zadovoljavanju potražnje u drugim zemljama;
- AF. budući da je financijska kriza 2009. prisilila europske zemlje da uvedu neodržive mjere ograničavanja troškova, kao što su povrati troškova i neučinkoviti mehanizmi javne nabave, kako bi se smanjili rashodi za farmaceutske proizvode, što je dovelo do povlačenja proizvoda i poduzeća s tržišta;
- AG. budući da nedostatak usklađenih pravila između država članica ometa kretanje lijekova na jedinstvenom tržištu;
- AH. budući da je kriza uzrokovana bolešću COVID-19 naglasila povećani rizik od nastojanja da se zdravstveni kapaciteti steknu putem izravnog stranog ulaganja i potrebu da se sačuva i ojača dijeljenje tih vrijednih kapaciteta unutar jedinstvenog tržišta;
- AI. budući da je snažna, inovativna i konkurentna farmaceutska industrija u Europi od ključne važnosti za EU i njegove države članice;
- AJ. budući da je farmaceutskoj industriji potreban odgovarajući pravni okvir za poduzimanje istraživanja, razvoja i proizvodnje farmaceutskih proizvoda unutar EU-a;
- AK. budući da se zaštitom patentom stvara zakonski okvir koji je važan za farmaceutske inovacije jer se njime poduzećima osiguravaju financijski poticaji iz kojih se financiraju troškovi istraživanja i razvoja novih lijekova;
- AL. budući da države članice mogu slobodno utvrditi dodatne uvjete za izdavanje obveznih licencija te utvrditi što to podrazumijeva izvanredno stanje na nacionalnoj razini;
- AM. budući da su mehanizmi izvješćivanja o nestašicama lijekova za subjekte u lancu opskrbe, a posebno za farmaceute, trenutačno vrlo fragmentirani u državama članicama; budući da bi to moglo spriječiti odgovarajući nadzor i komunikaciju o nestašicama lijekova između nadležnih tijela država članica;

četvrtak, 17. rujna 2020.

- AN. budući da se u članku 81. Direktive 2001/83/EZ poziva na mjere za sprečavanje nestašica lijekova ili problema u njihovoj distribuciji u državama članicama; budući da je Komisija izdala smjernice za optimalnu i racionalnu opskrbu lijekovima kako bi se izbjegle nestašice za vrijeme pandemije bolesti COVID-19; budući da Komisija u tim smjernicama prepoznaje da nijedna zemlja nije samodostatna u pogledu sirovina, aktivnih farmaceutskih sastojaka, međuproizvoda ili gotovih lijekova koji su potrebni za pravilno funkcioniranje zdravstvenog sustava;
- AO. budući da, kako je navela Komisija, odgovor država članica na krizu uzrokovanu pandemijom bolesti COVID-19 zahtijeva znatno povećanje proizvodnje aktivnih farmaceutskih sastojaka i lijekova u EU-u, što zahtijeva reorganizaciju lanaca opskrbe i proizvodnih linija; budući da je povjerenica Stella Kyriakides u izjavama iznesenim na sastanku održanom 22. travnja 2020. s članovima Odbora za okoliš, javno zdravstvo i sigurnost hrane (ENVI) Europskog parlamenta naglasila potrebu za povećanjem proizvodnje lijekova i razine inovacija u EU-u; budući da svi mali i srednji farmaceutski laboratoriji predstavljaju prednost koju treba sačuvati i plodno tlo za istraživanja i otkrića kojim treba pružiti podršku, jer mogu sudjelovati u sprečavanju nestašica lijekova;
- AP. budući da su Europski parlament u svojoj rezoluciji od 8. ožujka 2011. ⁽¹³⁾ i Vijeće u svojim zaključcima od 13. rujna 2010. naglasili potrebu za uvođenjem zajedničkog postupka za zajedničku nabavu zdravstvenih protumjera, posebno pandemijskih cjepiva; budući da se Odlukom br. 1082/2013/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁴⁾ potiče države članice da iskoriste zajedničke postupke javne nabave, pod uvjetom da takvim postupcima prethodi sporazum o zajedničkoj nabavi između država članica koje u njoj sudjeluju;
- AQ. budući da je Komisija objavila namjeru da do kraja 2020. objavi preporuke za buduću farmaceutsku strategiju EU-a;
- AR. budući da su upravljanje prijevozom i logistikom ključni za opskrbu lijekovima, farmaceutskim proizvodima, medicinskom opremom, osobnom zaštitnom opremom, drugim medicinskim potrepštinama i sirovinama, posebno s obzirom na sve veću složenost lanca prijevoza; budući da je važno uvesti učinkovite granične prijelaze sa „zelenom trakom“ za brzi prijelaz kako bi se osigurao neometani protok lijekova, smanjujući administrativne prepreke i olakšavajući pristup uslugama prijevoza;
- AS. budući da bi trebalo zajamčiti visoke sigurnosne standarde i očuvanje pristojnih radnih uvjeta za radnike; budući da bi se regulacijom u području farmaceutskih proizvoda trebala osigurati kvaliteta, količina, sigurnost i učinkovitost opskrbe lijekovima među državama članicama;
- AT. budući da se pacijenti oslanjaju na pravičan i učinkovit pristup lijekovima koji se temelji na održivom i konkurentnom jedinstvenom tržištu s više izvora koje dobro funkcionira te koje uključuje jedinstveni europski prometni prostor;
- AU. budući da je pandemija bolesti COVID-19 naglasila činjenicu da je protok lijekova unutar i izvan EU-a ključan za prevladavanje postojećih ograničenja i davanje prednosti protoku osnovne robe;
- AV. budući da je potrebno spriječiti da se uslijed pandemije bolesti COVID-19 pogorša socioekonomska situacija i životni uvjeti osjetljivih građana;
- AW. budući da se veći broj epidemija, njihovo geografsko širenje i utjecaj dijelom mogu pripisati klimatskim promjenama, u kombinaciji s globalizacijom, urbanizacijom i porastom putovanja; budući da je pojačan europski nadzor nad vektorskim bolestima kao što su malarija, groznice denga, čikungunja i zika te virus Zapadnog Nila;

⁽¹³⁾ Rezolucija Europskog parlamenta od 8. ožujka 2011. o procjeni upravljanja influencom H1N1 u EU-u 2009. – 2010. (SL C 199 E, 7.7.2012., str. 7.).

⁽¹⁴⁾ Odluka br. 1082/2013/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2013. o ozbiljnim prekograničnim prijetnjama zdravlju i o stavljanju izvan snage Odluke br. 2119/98/EZ (SL L 293, 5.11.2013., str. 1.).

četvrtak, 17. rujna 2020.

AX. budući da postoji povećana korelacija između uništavanja biološke raznolikosti, nezakonite trgovine divljim biljnim i životinjskim vrstama, širenja umjetnih staništa i oštećenja prirodnih područja gusto naseljenih ljudima, kao i neodrživih metoda proizvodnje hrane i širenja zoonoza, tj. prenošenja patogenih mikroorganizama životinjskog podrijetla na ljude i njihovog brzog širenja; budući da je biološka raznolikost važan izvor za postojeće lijekove i za potencijalni budući razvoj lijekova;

1. naglašava geostratešku potrebu da Unija ponovno stekne neovisnost s obzirom na zdravstvenu zaštitu, da brzo i djelotvorno osigura opskrbu cjenovno pristupačnim lijekovima, medicinskom opremom, medicinskim proizvodima, aktivnim tvarima, dijagnostičkim alatima i cjepivima te da spriječi nestašice navedenog, pri čemu prioritet moraju biti interes i sigurnost pacijenata; naglašava da je važno svim državama članicama osigurati pošten pristup lancu opskrbe; u tom pogledu naglašava potrebu da farmaceutska industrija Unije ima diversificiran lanac opskrbe i plan za ublažavanje rizika od nestašica lijekova kako bi se mogla nositi sa svim ranjivostima i rizicima koji pogađaju njezin lanac opskrbe;

2. naglašava da je Unija odgovorna za zakonodavstvo koje se odnosi na farmaceutsku industriju te za razne politike u području javnog zdravstva iako su države članice odgovorne za utvrđivanje i organizaciju svojih zdravstvenih politika te da je koordinacija i dopuna nacionalnih mjera kako bi se zajamčio pristup cjenovno pristupačnim i kvalitetnim zdravstvenim uslugama za sve građane EU-a i osobe koje u njemu borave obveza EU-a;

3. naglašava da je važno da interesi i sigurnost pacijenata uvijek budu u središtu zdravstvenih politika te da se pritom ne dopusti nikakva diskriminacija u pristupu lijekovima i liječenju, kao i da je potrebna bliskija suradnja i koordinacija između država članica i olakšavanje razmjene dobrih praksi; ističe moguću štetu za pacijente zbog nestašice lijekova i medicinskih proizvoda; poziva Komisiju i države članice na blisku koordinaciju kako bi zaštitile otpornost i održivost lanca opskrbe u sektoru zdravstvene zaštite i osigurale stalnu dostupnost lijekova;

4. naglašava da je nestašica lijekova ozbiljna prijetnja pravu pacijenata na osnovno liječenje u EU-u jer stvara nejednakosti među pacijentima ovisno o njihovoj zemlji boravišta i dovodi do mogućih poremećaja na jedinstvenom tržištu;

5. naglašava važnost usklađenih definicija pojmova „nestašica“, „napetost“, „poremećaji u opskrbi“, „prekid opskrbe“ i „prekomjerno skladištenje“ na razini EU-a; poziva Komisiju da u bliskoj suradnji s državama članicama i svim mjerodavnim dionicima, uključujući organizacije pacijenata, poradi na formuliranju tih usklađenih definicija; posebno poziva Komisiju da pojača definiciju pojma „nestašica“ koju je 2019. predložila zajednička radna skupina Europske agencije za lijekove (EMA) i direktora agencija za lijekove (HMA); poziva Komisiju da razlikuje „lijekove od velikog terapijskog značaja“ (MITM), tj. lijekove u čijem bi se slučaju prekidom liječenja vjerojatno ugrozila kratkoročna ili srednjoročna vitalna prognoza pacijenata ili bi se znatno umanjili njegovi izgledi s obzirom na moguće napredovanje bolesti, ili za koje ne postoje odgovarajuće terapijske alternative koje bi bile dostupne u dovoljnoj količini, te „lijekove od zdravstvenog i strateškog značaja“ (MISS), u čijem slučaju bi se prekidom liječenja pacijentov život doveo u neposrednu opasnost;

6. smatra neophodnom ocjenu višefaktorskih temeljnih uzroka nestašica lijekova i njihovo rješavanje; u tom kontekstu pozdravlja nadmetanje koje je pokrenula Komisija za studiju o uzrocima nestašice lijekova u Uniji te poziva da se ta studija objavi do kraja godine; međutim, poziva na provođenje još jedne studije o učincima nestašica lijekova na skrb o pacijentima, liječenje pacijenata i njihovo zdravlje;

7. poziva Komisiju da predloži ambiciozna i konkretna djelovanja za rješavanje tih pitanja u svojoj planiranoj farmaceutskoj strategiji; poziva Komisiju da u prijedlog zakona o dužnoj pažnji za poduzeća koji bi se trebao donijeti u 2021. uključi mjere za farmaceutski sektor;

8. pozdravlja novi europski zdravstveni program (EU4Health) koji je predložila Komisija te činjenicu da je jedan od njegovih navedenih ciljeva promicanje dostupnosti i pristupačnosti lijekova i medicinske opreme; poziva na zajedničko djelovanje na sprečavanju nestašice lijekova koje bi se financiralo iz budućeg zdravstvenog programa;

9. podsjeća da je nestašica lijekova globalni izazov; naglašava da su zemlje u razvoju, kao što su brojne afričke zemlje, najviše pogođene tim nestašicama; potiče na rješavanje pitanja pristupa lijekovima u zemljama u razvoju u širem kontekstu u okviru Svjetske zdravstvene organizacije; poziva Komisiju i države članice da povećaju svoju potporu zemljama u razvoju, posebno putem strateške pričuve sustava rescEU;

četvrtak, 17. rujna 2020.

10. ističe temeljno pravo svih osoba na životni standard koji odgovara zdravlju i dobrobiti njih samih i njihovih obitelji, kako je utvrđeno u članku 25. Opće deklaracije o ljudskim pravima; u tom pogledu podsjeća na predanost Europske unije da u svim svojim politikama i aktivnostima osigura visoku razinu zaštite ljudskog zdravlja u skladu s člankom 208. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i načelom usklađenosti politika radi razvoja, uz potpuno poštivanje međunarodnih obveza, a naročito Programa održivog razvoja do 2030. i cilja održivog razvoja br. 3 koji glasi „osigurati zdrav život i promicati dobrobit za sve bez obzira na dobnu skupinu“;

Osiguravanje opskrbe u interesu pacijenta, osiguravanje pristupa liječenju za sve pacijente i obnova neovisnosti EU-a u području zdravstva

11. podsjeća da nestašice lijekova izravno utječu na zdravlje i sigurnost pacijenata te na nastavak njihova liječenja; naglašava da nestašice lijekova za pacijente imaju sljedeće posljedice: napredovanje bolesti i/ili pogoršanje simptoma zbog kašnjenja u liječenju, prijenos zaraznih bolesti koji se može izbjeći, povećani rizik od izloženosti krivotvorenim lijekovima i znatan psihološki stres za pacijente i njihove obitelji; podsjeća da nijedna država članica nije samodostatna u pogledu sirovina, međuproizvoda, aktivnih farmaceutskih sastojaka i gotovih lijekova potrebnih kako bi se zajamčilo pravilno funkcioniranje njezinog zdravstvenog sustava;

12. napominje da su rizici posebno visoki među ranjivim skupinama kao što su djeca, starije osobe, trudnice, osobe s invaliditetom, pacijenti s kroničnim bolestima ili rakom ili pacijenti u jedinici za intenzivnu njegu;

13. podsjeća na nestašice ženskih hormonskih lijekova koji se upotrebljavaju za kontracepciju i hormonsku nadomjesnu terapiju; sa zabrinutošću primjećuje prijetnje koje te nestašice predstavljaju za spolno i reproduktivno zdravlje i prava žena i djevojaka; naglašava važnost jačanja kontrole i upravljanja proizvodnjom, stvaranjem zaliha i stavljanjem na tržište tih lijekova kako bi se zajamčio kontinuitet u lancima opskrbe, pravedno određivanje cijena i dostupnost za žene;

14. naglašava da u nekoliko država članica viša cijena zamjenskog lijeka koji se predlaže pacijentu, niža stopa povrata troškova ili izostanak povrata troškova predstavljaju velike prepreke u pristupu lijekovima za osobe koje imaju niska primanja ili boluju od kroničnih bolesti; poziva države članice da u slučaju nestašice zaliha zajamče pristup zamjenskom lijeku po jednakoj cijeni ili sa sličnim povratom troškova;

15. poziva Komisiju da u statističke podatke EU-a o dohocima i životnim uvjetima (EU-SILC) uključi podatke o samoprijavljenim nezadovoljenim potrebama u pogledu pristupa lijekovima, budući da se pristup lijekovima trenutačno ne mjeri u okviru EU-SILC-a;

16. poziva Komisiju i države članice da brzo poduzmu nužne mjere kako bi osigurale sigurnost opskrbe lijekovima, smanjile ovisnost EU-a o trećim zemljama i poduprle lokalnu farmaceutsku proizvodnju, za lijekove od velikog terapijskog značaja, te da lijekove od zdravstvenog i strateškog značaja odredi kao prioritet u bliskoj suradnji s državama članicama; poziva Komisiju i države članice da u suradnji s mjerodavnim dionicima izrade popis proizvodnih pogona EU-a u trećim zemljama te progresivni popis postojećih i potencijalnih proizvodnih pogona u EU-u, koji će se upotrebljavati u informativne svrhe, kako bi mogle održavati, modernizirati i jačati svoje kapacitete u skladu s potrebama, mogućnošću i izvedivošću; naglašava da je važno da farmaceutska industrija ima kapacitet za rješavanje pitanja naglih porasta potražnje u kritičnim situacijama;

17. poziva Komisiju da se u budućoj farmaceutskoj i industrijskoj strategiji pozabavi pitanjima povezanima s pristupačnošću, dostupnošću i cjenovnom pristupačnošću lijekova, sa suradnjom između nacionalnih regionalnih tijela te s ovisnošću EU-a o trećim zemljama u pogledu proizvodnih kapaciteta, opskrbe aktivnim farmaceutskim sastojcima i sirovinama; smatra da se u te strategije moraju uključiti regulatorne mjere i da se mora poticati proizvodnja osnovnih aktivnih farmaceutskih sastojaka i lijekova u Europi kako bi lijekovi bili dostupni, cjenovno pristupačni, održivi i na raspolaganju svima;

18. poziva Komisiju da nestašicu lijekova učini jednim od stupova buduće farmaceutske strategije te da uspostavi farmaceutski forum koji će nadgledati Europska agencija za lijekove i koji će okupiti tvorce politika, regulatore, osobe koje osiguravaju financijska sredstva, organizacije pacijenata i potrošača, predstavnike industrije i ostale mjerodavne dionike u lancu opskrbe u sektoru zdravstvene zaštite kako bi se spriječile nestašice, kako bi se riješila pitanja održivosti

četvrtak, 17. rujna 2020.

u farmaceutskoj industriji i kako bi se osigurala konkurentnost europske farmaceutske industrije; posebno poziva Komisiju da dodatno ojača dijalog s relevantnim dionicima i međunarodnim akterima u cilju procjene novih terapija i cjepiva te s Europskom agencijom za lijekove kako bi se pronašli načini za ubrzano usklađivanje znanstvenih procjena među nacionalnim agencijama, uključujući u pogledu suradnje u fazi prije procjene kada kritički klinički podaci nisu dostupni, u pogledu usklađivanja generiranja podataka nakon odobrenja i u pogledu fleksibilnih pristupa unaprijeđenju proizvodnje terapija i cjepiva;

19. poziva Komisiju da osigura uspjeh svoje farmaceutske strategije u borbi protiv nedopuštenih poslovnih praksi bilo gdje u krugu lijekova koje bi mogle narušiti transparentnost i uravnotežene odnose među različitim javnim i privatnim subjektima koji su izravno ili neizravno uključeni u pružanje osnovne javne usluge osiguravanjem pristupa lijekovima;

20. potiče Komisiju i države članice, ako je to u javnom interesu, da razmotre uvođenje mjera i financijskih poticaja u skladu s pravilima o državnim potporama i održivim politikama u zamjenu za obveze kako bi se zaštitila snažna europska farmaceutska industrijska baza te kako bi se tu industriju potaklo da svoje pogone ima u EU-u, od proizvodnje aktivnih farmaceutskih sastojaka do proizvodnje, pakiranja i distribucije lijekova; potiče države članice da osiguraju postojeću proizvodnju, primjerice nagrađivanjem ulaganja u kvalitetu lijekova i sigurnost opskrbe; podsjeća na strateški značaj tog sektora i na važnost ulaganja u europska poduzeća u cilju diversificiranja resursa i poticanja razvoja inovativnih proizvodnih tehnologija koje mogu poboljšati reaktivnost cijelih proizvodnih linija; podsjeća da sva javna sredstva moraju biti uvjetovana potpunom transparentnošću i sljediivošću ulaganja, obvezama opskrbe na europskom tržištu i omogućivanjem najboljeg ishoda za pacijente, među ostalim u pogledu dostupnosti i cjenovne pristupačnosti lijekova koji se proizvode;

21. potiče Komisiju i države članice da uspostave prikladan gospodarski okvir u cilju osiguravanja i modernizacije postojećih kapaciteta za proizvodnju lijekova, tehnologije i aktivnih farmaceutskih sastojaka u Europi, primjerice nagrađivanjem ulaganja u kvalitetu lijekova i sigurnost opskrbe;

22. naglašava da je farmaceutski sektor i dalje važan stup industrije i pokretačka snaga u otvaranju radnih mjesta;

23. smatra da europski zeleni plan predstavlja veliku priliku za poticanje farmaceutskih proizvođača da sudjeluju u zelenom planu oporavka proizvodnjom koja je usklađena s ekološkim standardima i standardima zaštite okoliša;

24. ističe da potpuna repatrijacija lanaca opskrbe lijekovima možda nije izvediva u globalnom gospodarstvu; potiče Komisiju, države članice i multilateralne partnere EU-a, posebice Svjetsku zdravstvenu organizaciju i Svjetsku trgovinsku organizaciju, da uspostave međunarodni okvir za osiguravanje kvalitete i integriteta globalnih lanaca opskrbe kako bi se ograničila primjena štetnih protekcionističkih mjera, uz istovremeno poštivanje najviših standarda rada i zaštite okoliša u proizvodnji u cijelom svijetu; u tom kontekstu poziva Komisiju da u novu farmaceutsku strategiju uključi mjere za nošenje sa svim poremećajima u globalnim lancima opskrbe; poziva Komisiju da riješi pitanja koja se odnose na opskrbu lijekovima, među ostalim u kontekstu predstojeće revizije trgovinske politike;

25. napominje da će za određene biološke lijekove, kao što su lijekovi dobiveni iz krvi i krvne plazme, omogućavanje povećanja europskih kapaciteta za prikupljanje krvi i krvne plazme biti ključno za smanjenje njezine ovisnosti o uvozu plazme iz trećih zemalja; poziva Komisiju da ubrza reviziju zakonodavstva o krvi, tkivu i stanicama (Direktiva 2002/98/EZ⁽¹⁵⁾ i Direktiva 2004/23/EZ⁽¹⁶⁾) u cilju smanjenja rizika od nestašica tih osnovnih lijekova kojima se spašavaju životi;

26. podsjeća da su u člancima 81. i 23.a Direktive 2001/83/EZ utvrđene opće obveze u pogledu opskrbe lijekovima koje imaju nositelji odobrenja za stavljanje u promet i distributeri te obveza prijave u slučaju privremenog ili trajnog prekida opskrbe; međutim, žali zbog nejednakosti koje je Komisija uočila u prenošenju tih obveza u nacionalna zakonodavstva;

⁽¹⁵⁾ Direktiva 2002/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. siječnja 2003. o utvrđivanju standarda kvalitete i sigurnosti za prikupljanje, ispitivanje, preradu, čuvanje i promet ljudske krvi i krvnih sastojaka i o izmjeni Direktive 2001/83/EZ (SL L 33, 8.2.2003., str. 30.).

⁽¹⁶⁾ Direktiva 2004/23/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o utvrđivanju standarda kvalitete i sigurnosti za postupke darivanja, prikupljanja, testiranja, obrade, čuvanja, skladištenja i distribucije tkiva i stanica (SL L 102, 7.4.2004., str. 48.).

četvrtak, 17. rujna 2020.

poziva Komisiju i države članice da osiguraju da se nositelji odobrenja za stavljanje u promet i distributeri u veleprodaji pridržavaju zahtjeva Direktive 2001/83/EZ u cilju osiguravanja odgovarajuće i neprekinute opskrbe lijekovima; poziva Komisiju da dodatno razjasni obveze nositelja odobrenja za stavljanje u promet u skladu s Direktivom 2001/83/EZ i ističe potrebu da se osigura da oni prijavljuju nestašice lijekova u utvrđenim vremenskim okvirima; naglašava potrebu za primjenom odvraćajućih i razmjernih sankcija u slučaju nepoštivanja tih zakonskih obveza u skladu s postojećim zakonodavnim okvirom;

27. poziva Komisiju i države članice da razmotre uspostavu usklađenih planova za sprečavanje nestašica i upravljanje njima kojima bi se od proizvođača zahtijevalo da utvrde za koje bi se lijekove od velikog terapijskog značaja trebale poduzeti preventivne i korektivne mjere kako bi se izbjegao ili ublažio bilo kakav poremećaj u opskrbi; ističe da bi takvi planovi trebali uključivati rješenja za strateško skladištenje lijekova kako bi se osigurala opskrba tijekom razumnog razdoblja te transparentne i trajne mehanizme komunikacije putem kojih bi pacijenti i zdravstveni djelatnici mogli prijaviti i predvidjeti nestašice; poziva Komisiju da izradi smjernice kojima će se osigurati da nacionalne inicijative za stvaranje zaliha budu razmjerne potrebi i ne dovode do neželjenih posljedica u drugim državama članicama;

28. ističe da je sigurnost opskrbe ključan čimbenik u borbi protiv nestašica i da se mora primijeniti kao kvalitativni kriterij u vezi s dodjelom ugovora o javnoj nabavi za ljekarne i javnim pozivima za podnošenje ponuda za opskrbu lijekovima, kako se preporučuje u članku 67. Direktive 2014/24/EU; naglašava važnost diversificiranih opskrbi i praksi nabave za farmaceutske proizvode; u kontekstu Direktive 2014/24/EU potiče Komisiju da brzo predloži smjernice za države članice, posebno o najboljem načinu za provedbu kriterija ekonomski najpovoljnije ponude, ne uključujući samo kriterije najniže cijene; predlaže da se kao kriterij zadrže i ulaganja u proizvodnju aktivnih sastojaka i gotovih lijekova u EU-u te broj i lokacija proizvodnih pogona, pouzdanost opskrbe, ulaganja dobiti u istraživanje i razvoj te primjena socijalnih, ekoloških i etičkih standarda, kao i standarda kvalitete;

29. napominje da postupci javne nabave sa samo jednim pobjednikom i/ili samo jednom proizvodnom lokacijom za osnovnu tvar mogu dovesti do pogoršanja ranjivosti u slučaju prekida opskrbe; poziva Komisiju i države članice da razmotre uvođenje postupaka javne nabave kojima bi se moglo dodijeliti ugovore većem broju pobjednika, uključujući zajednice ponuditelja, fokusiranjem na proizvodnju u EU-u i jamstvo najmanje dva različita izvora osnovne tvari, kako bi se zadržala konkurencija na tržištu i smanjio rizik od nestašica, uz istodobno jamčenje kvalitetnog i cjenovno pristupačnog liječenja za pacijente; u tu svrhu traži od Komisije da preispita mogućnost izrade zakonodavnog okvira kojim bi se sustave zdravstvene zaštite poticalo na provođenje nadmetanja kojima se nagrađuju farmaceutska poduzeća koja jamče opskrbu farmaceutskim proizvodima u teškim okolnostima i kojim bi im se omogućilo provođenje takvih nadmetanja;

30. poziva Komisiju i države članice da preispitaju mogućnost osnivanja jednog ili više neprofitnih europskih farmaceutskih poduzeća koja bi djelovala u javnom interesu za proizvodnju lijekova od zdravstvenog i strateškog značaja za zdravstvo, u nedostatku postojeće industrijske proizvodnje, kako bi se dopunila i zajamčila sigurnost opskrbe te kako bi se spriječile moguće nestašice lijekova u izvanrednim situacijama; podsjeća na ključnu ulogu koju nove tehnologije, digitalizacija i umjetna inteligencija mogu imati u omogućavanju umreženog rada istraživača iz europskih laboratorija i razmjene njihovih ciljeva i rezultata, uz puno poštivanje europskog okvira za zaštitu podataka;

31. poziva Komisiju da pažljivo ocijeni mogući pozitivni doprinos umjetne inteligencije brzom i pouzdanom isporuci medicinskih potrepština;

32. naglašava važnost javno-privatnih partnerstava kao što je europska inicijativa za inovativne lijekove (IMI) u okviru programa za istraživanje i inovacije; smatra da bi Komisija također trebala razmotriti izradu europskog modela Biomedicinske uprave za napredna istraživanja i razvoj SAD-a;

33. naglašava da hitna potreba za lijekovima i medicinskom opremom ne smije ugroziti kvalitetu, sigurnost, djelotvornost i troškovnu učinkovitost lijekova za humanu primjenu i zdravstvenih proizvoda;

34. poziva Komisiju da poduzme mjere protiv širenja krivotvorenih lijekova s neovlaštenih internetskih stranica i od neovlaštenih prodavača koji trenutačno izazivaju zabrinutost; smatra da ta praksa može prouzročiti ozbiljnu štetu i dovesti do ozbiljnih zdravstvenih problema ili pogoršanja zdravstvenog stanja građana EU-a; naglašava da je neophodna koordinacija EU-a u pogledu izrade planova i borbe protiv krivotvorenih lijekova;

četvrtak, 17. rujna 2020.

35. poziva na jačanje dijaloga između farmaceutske industrije i ostalih proizvodnih sektora, kao što su poljoprivreda, hortikultura i šumarstvo, kako bi se razvila proizvodnja aktivnih sastojaka u EU-u; poziva na ulaganje napora u borbu protiv prekomjerne specijalizacije određenih sektora i na velika ulaganja u istraživanje, bioekonomiju i biotehnologiju kako bi se diversificirali resursi; smatra da prioritet industrijskog oporavka Europe mora biti dvostruka digitalna i ekološka preobrazba naših društava te izgradnja otpornosti na vanjske šokove;

36. naglašava važnost kvalitetnih istraživanja i inovacija u području medicine, uključujući segment proizvoda koji nisu zaštićeni patentom; poziva na uspostavu istinske europske mreže za potporu istraživanjima u području medicine i terapije te naglašava da cijena preseljenja ne smije dovesti do slabljenja kvalitete medicinskih istraživanja; ističe da stabilni sustav za istraživanje i razvoj može pozitivno utjecati na proizvodne kapacitete i stabilnost opskrbe;

37. prima na znanje da je farmaceutska industrija koja se temelji na istraživanju ključan sektor koji pridonosi osiguravanju kvalitetne proizvodnje lijekova i opskrbe lijekovima, osiguravanju budućih inovacija za rješavanje preostalih i neispunjenih potreba te podupiranju otpornosti, reaktivnosti i spremnosti sustava zdravstvene zaštite za rješavanje budućih izazova, uključujući pandemije;

38. poziva Komisiju da osigura okruženje u kojem će se farmaceutska industrija temeljena na istraživanju poticati na razvijanje cjenovno pristupačnih rješenja za medicinske potrebe koje nisu zadovoljene, poput borbe protiv antimikrobne otpornosti; poziva Komisiju na održavanje snažnog europskog sustava intelektualnog vlasništva u okviru buduće farmaceutske strategije s ciljem poticanja istraživanja i razvoja te proizvodnje u Europi i osiguravanja da Europa zadrži položaj inovatora i vodeći položaj u svijetu te u konačnici s ciljem zaštite i jačanja strateške autonomije Europe u području javnog zdravstva;

39. poziva Komisiju da predloži mjere za poticanje većeg uključivanja malih i srednjih poduzeća iz EU-a u lanac opskrbe lijekovima s obzirom na njihovu ključnu ulogu u istraživanju i inovacijama te svojstvenu sposobnost da brzo prilagode fokus svoje proizvodnje u cilju boljeg nošenja s neočekivanim šokovima;

40. poziva Komisiju i države članice da osiguraju okruženje kojim će se osigurati da Europa ostane privlačna lokacija za ulaganja u istraživanje i razvoj kako bi se očuvala aktivna i konkurentna farmaceutska industrija utemeljena na istraživanjima i većim ulaganjima u kapacitete i infrastrukturu za istraživanje i razvoj, uključujući sveučilišta, uzimajući u obzir da je EU i dalje daleko vodeća svjetska regija u proizvodnji aktivnih sastojaka za patentne lijekove; poziva Komisiju da u okviru programa Obzor Europa i ostalih programa EU-a osigura odgovarajuća financijska sredstva kako bi se ojačale aktivnosti Unije u području istraživanja i inovacija kojima se podupire proizvodnja u ključnim industrijskim sektorima, uključujući farmaceutsku industriju, istodobno osiguravajući geografsku ravnotežu i sudjelovanje država članica koje postižu slabe rezultate u području istraživanja i inovacija u suradničkim projektima i programima EU-a, uz istodobno poštovanje načela izvrsnosti;

41. naglašava činjenicu da je iz programa Obzor 2020. već financiran znatan broj aktivnosti istraživanja i inovacija povezanih sa zdravljem; ističe da financiranje istraživanja povezanih s koronavirusom ne bi trebalo utjecati na ostale zdravstvene prioritete programa Obzor 2020.; poziva na to da se u okviru programa Obzor Europa osigura više financijskih sredstava za stvaranje i podupiranje medicinski usmjerenih istraživačkih i inovacijskih ekosustava koji su okrenuti medicini, uključujući javno-privatna partnerstva i potporu javnom istraživanju u sektorima s visokom dodanom vrijednošću i inovativnim sektorima; naglašava da vodeći ekosustav za medicinska istraživanja zahtijeva vještine, mreže i akademske veze, infrastrukturu za zdravstvene podatke, funkcionalan regulatorni okvir te politike u području intelektualnog vlasništva kojima se promiču inovacije; poziva na preispitivanje poticaja uspostavljenih radi poticanja istraživanja o lijekovima za rijetke bolesti kako bi se utvrdilo jesu li uspješni te poziva na nove poticaje ako to nije slučaj; ističe da se programom Obzor Europa i ostalim programima EU-a treba podupirati rijetke bolesti te da istraživanja, najbolje prakse, klinička ispitivanja i lijekovi koji se odnose na rijetke bolesti moraju biti dostupni na korist građana svih država članica; podsjeća na važnost koju neekskluzivno licenciranje može imati u ublažavanju nestašica i stabiliziranju cijena lijekova, posebno u hitnim zdravstvenim situacijama;

42. poziva Komisiju da razmotri utjecaj koronavirusa na industriju i mala i srednja poduzeća te da predstavi obnovljenu industrijsku strategiju EU-a kojom bi se dala prednost dvostrukoj digitalnoj i ekološkoj transformaciji naših društava i izgradnji otpornosti na vanjske šokove; potiče Komisiju da omogući državama članicama da poduzmu sve potrebne napore kako bi se osiguralo da mala i srednja farmaceutska poduzeća nastave ili ponovno počnu sa svojim istraživačkim aktivnostima te da pomognu osigurati raznolikost naše proizvodnje i očuvanje radnih mjesta koja iz nje proizlaze, istovremeno također naglašavajući važnost održive, etične i kvalitetne proizvodnje za radna mjesta, rast i konkurentnost;

četvrtak, 17. rujna 2020.

43. naglašava da bi udruge pacijenata trebale biti više uključene u definiranje istraživačkih strategija za javna i privatna klinička ispitivanja kako bi se osiguralo da se tim ispitivanjima zadovolje neispunjene potrebe europskih pacijenata;
44. poziva Komisiju na promicanje transparentnosti javnih ulaganja u troškove istraživanja i razvoja lijekova kako bi se ta ulaganja odrazila u dostupnosti i određivanju cijena za širu javnost; podsjeća na svoje stajalište o Direktivi 89/105/EZ ⁽¹⁷⁾ i traži od Komisije da u tom pogledu poduzme odgovarajuće mjere u budućoj farmaceutskoj strategiji, među ostalim i da razmotri reviziju te direktive;
45. poziva Komisiju i države članice da provjeravaju izravna strana ulaganja u farmaceutske pogone za proizvodnju, koji su dio europske kritične infrastrukture sustava zdravstvene zaštite;
46. naglašava potrebu da se osigura da zdravstveni djelatnici i šira javnost imaju pristup sigurnim, djelotvornim i kvalitetnim lijekovima i zdravstvenim proizvodima, a to se može postići praćenjem i reguliranjem kontinuiranog pridržavanja dobre kliničke prakse u pogledu odobravanja kliničkih ispitivanja i njihova provođenja, u skladu s najvišim standardima zaštite zdravlja;
47. poziva na jačanje europskog tržišta lijekova kako bi se ubrzao pristup pacijenata lijekovima, kako bi skrb postala cjenovno pristupačnijom, kako bi se povećale uštede u nacionalnim proračunima za zdravstvo i kako bi se izbjegla administrativna opterećenja za farmaceutska poduzeća;
48. ističe da generički i bioslični lijekovi sustavima zdravstvene zaštite omogućuju veću konkurenciju, smanjenje cijena i uštede, doprinoseći time poboljšanom pristupu lijekovima za pacijente;
49. naglašava da bi trebalo analizirati dodanu vrijednost i gospodarski učinak biosličnih lijekova na održivost sustava zdravstvene zaštite, da njihov ulazak na tržište ne bi trebalo odlagati i da bi po potrebi trebalo ispitati mjere kojima bi se potaknulo njihov ulazak na tržište;
50. žali zbog sporova kojima se nastoji odgoditi ulazak generičkih lijekova na tržište; poziva Komisiju da osigura da se poštuje kraj razdoblja isključivog prava inovatora na stavljanje lijeka u promet;
51. zabrinut je zbog mogućeg negativnog utjecaja izlaska Ujedinjene Kraljevine iz EU-a na opskrbu lijekovima, posebno u Irskoj; poziva na to da se u sporazum o budućim odnosima s Ujedinjenom Kraljevinom uključe ciljne odredbe poput sporazumâ o međusobnom priznavanju kojima će se objema stranama omogućiti odgovor na prijetnje u nastajanju u području zdravstva i kojima će se osigurati kontinuiran i brz pristup sigurnim lijekovima i medicinskim proizvodima za pacijente, te poziva na izradu planova za izvanredne situacije za slučaj izlaska bez dogovora;

Jačanje europskih mjera za bolju koordinaciju i dopunu zdravstvenih politika država članica

52. preporučuje suradnju Komisije, država članica i industrije, pod vodstvom Europske agencije za lijekove, na uvođenju veće transparentnosti u lancu proizvodnje i distribucije lijekova te na uspostavi europske jedinice za sprečavanje nestašica i upravljanje njima;
53. poziva države članice da u bliskoj suradnji s Komisijom i ostalim pogođenim dionicima istovremeno istraže alternativne pristupe za osiguravanje odgovarajućih zaliha, poput učinkovite provedbe postojećih regulatornih zahtjeva za sve aktere u lancu opskrbe na nacionalnoj razini, zajedno s mjerama za povećavanje transparentnosti unutar lanca opskrbe;
54. poziva Komisiju na izradu europskih zdravstvenih strategija na temelju zajedničke košarice lijekova za liječenje raka, upala, rijetkih bolesti i drugih područja koja su posebice pogođena nestašicama kako bi se osiguralo da pacijenti imaju pristup liječenju, uzimajući u obzir razlike u kliničkim pristupima u različitim državama članicama; poziva Komisiju da također preispita mogućnost usklađenih kriterija za određivanje cijena kako bi se ti lijekovi učinili cjenovno pristupačnima u nastojanju da se riješi problem opetovanih nestašica, uzimajući u obzir paritet kupovne moći u svim državama članicama;

⁽¹⁷⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 6. veljače 2013. o Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o transparentnosti mjera kojima se uređuje određivanje cijena lijekova za humanu uporabu i njihovo uključivanje u nacionalne sustave zdravstvenog osiguranja (usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0039).

četvrtak, 17. rujna 2020.

55. poziva Komisiju da pitanje nestašice lijekova za rak postavi u središte dijela budućeg europskog plana za borbu protiv raka koji se odnosi na liječenje;

56. poziva na uvođenje posebnog statuta za određene lijekove kojima je istekao patent koji bi bio popraćen poticajima za proizvođače kako bi zadržali svoje proizvode na europskom tržištu i osigurali diversifikaciju europske proizvodnje;

57. poziva Komisiju da uspostavi europsku stratešku pričuvu za lijekove od zdravstvenog i strateškog značaja za koje postoji velik rizik od nestašice, po uzoru na mehanizam rescEU, kako bi se ublažile opetovane nestašice i osnovala europska ljekarna za hitne slučajeve; ustraje u tome da ta pričuva mora biti razmjerna svojem cilju i da bi se trebala upotrebljavati na način koji je transparentan, odgovoran i pravedan za sve države članice; naglašava da bi tim mehanizmom trebalo pažljivo upravljati, uz obraćanje posebne pozornosti na rok trajanja i izbjegavanje otpada;

58. poziva da se odredi europsko regulatorno tijelo koje će zajedno s Komisijom izvršavati zadatak uspostave mehanizma pravedne raspodjele lijekova iz europske pričuve za nepredviđene situacije državama članicama pogođenim prekidima u opskrbi ili nedostatnom opskrbom; poziva na to da to određeno europsko regulatorno tijelo planira neovisne i transparentne revizije kako bi se osiguralo da se sa svim državama članicama postupaju jednako;

59. poziva Komisiju i države članice da izrade inovativne i koordinirane strategije te da ojačaju razmjene dobrih praksi u području upravljanja zalihama; smatra da je Europska agencija za lijekove najprikladnije tijelo koje bi se moglo odrediti kao regulatorno tijelo koje će biti zaduženo za sprečavanje nestašica lijekova na razini EU-a u izvanrednim situacijama, ali i inače, za što bi joj trebalo dati šire ovlasti i povećana sredstva; poziva Komisiju da stoga izmijeni postojeće zakonodavstvo kako bi ojačala kapacitete Europske agencije za lijekove; naglašava da bi Europska agencija za lijekove dugoročno trebala biti u mogućnosti izdavati odobrenja za stavljanje u promet koja će biti podložna ispunjavanju zahtjeva u pogledu opskrbe i pristupačnosti od strane proizvođača, pri čemu ti zahtjevi ne smiju dovesti do nestašica lijekova; nada se da će pojačana sredstva Europske agencije za lijekove omogućiti toj agenciji održavanje trenutačnog sustava za inspekcije proizvodnih pogona u trećim zemljama putem koordinacije s nacionalnim inspektorima;

60. poziva na reviziju Uredbe (EZ) br. 141/2000 o lijekovima za rijetke bolesti⁽¹⁸⁾ kako bi se poništio „teret dokaza” za odredbu o isključivom pravu stavljanja u promet na deset godina kako bi nositelj odobrenja za stavljanje u promet morao dokazati da proizvod nije dovoljno profitabilan da pokrije troškove istraživanja i razvoja;

61. poziva Komisiju da ispita i osnuje fond za lijekove za rijetke bolesti koji bi financirale države članice kako bi se lijekovi za rijetke bolesti nabavljali zajednički za cijeli EU u ime država članica;

62. poziva na pokretanje daljnjih zajedničkih postupaka javne nabave EU-a na europskoj razini u nastojanju da se riješi problem nestašica lijekova, posebno u vrijeme zdravstvenih kriza, kao što je učinjeno nakon pojave virusa COVID-19, uz pojednostavljene i transparentne postupke u interesu boljih vremena odziva; posebno poziva na uspostavu zajedničke nabave EU-a za lijekove za liječenje rijetkih bolesti kako bi se osiguralo da ti lijekovi budu dostupni u svim državama članicama; poziva Komisiju da provede hitnu ocjenu i moguću reviziju reguliranjem Odluke br. 1082/2013/EU o prekograničnim prijetnjama zdravlju, kojom se uspostavlja mehanizam zajedničke nabave, u skladu s Ugovorima;

63. poziva Komisiju i države članice da ponovno preispitaju ideju transparentnosti određivanja neto cijena i povrata troškova za različite postupke liječenja kako bi države članice bile ravnopravne u pregovorima s farmaceutskim poduzećima za postupke liječenja koji nisu obuhvaćeni postupkom zajedničke nabave;

64. poziva Komisiju da poveća svoje sudjelovanje u pružanju potpore zaštiti kritične zdravstvene infrastrukture u državama članicama i da započne provedbu Europskog programa zaštite kritične infrastrukture u sektoru zdravstvene infrastrukture;

⁽¹⁸⁾ Uredba (EZ) br. 141/2000 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 1999. o lijekovima za rijetke bolesti (SL L 18, 22.1.2000., str. 1.).

četvrtak, 17. rujna 2020.

65. poziva na potpunu i brzu primjenu Uredbe (EU) br. 536/2014 o kliničkim ispitivanjima lijekova za primjenu kod ljudi; smatra da bi se tom uredbom olakšalo pokretanje velikih kliničkih ispitivanja koja se provode usklađeno i koordinirano na razini EU-a;
66. poziva Komisiju i Europsku agenciju za lijekove da surađuju s industrijom kako bi osigurali da lijekovi koji su dostupni u jednoj državi članici budu dostupni u svim ostalim državama članicama, posebno u manjim državama članicama;
67. poziva Komisiju da procijeni utjecaj paralelne trgovine na nestašicu lijekova u državama članicama te da riješi probleme na odgovarajući način poduzimanjem potrebnih mjera kako bi se osiguralo da lijekovi pravovremeno stignu do svih pacijenata u EU-u; u tom pogledu naglašava da je potrebno uključiti iskustva pacijenata, skupina potrošača i zdravstvenih djelatnika;
68. ističe važnost osnaživanja pacijenata i pristupa usmjerenog na pacijenta; potiče Komisiju i države članice da poboljšaju zastupljenost pacijenata i njihov doprinos postupku donošenja odluka o rješavanju mogućih problema s opskrbom koji utječu na njihove lijekove;
69. poziva države članice da donesu zajedničko stajalište i započnu pregovore o prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o procjeni zdravstvenih tehnologija i izmjeni Direktive 2011/24/EU;

Tješnja suradnja među državama članicama

70. poziva Komisiju da uspostavi inovativnu, transparentnu i centraliziranu digitalnu platformu prilagođenu korisnicima za izvješćivanje i slanje usklađenih informacija o dostupnim zalihama te nestašicama lijekova i medicinske opreme koje će dostavljati nacionalne agencije i svi dionici, uključujući proizvođače, trgovce u veleprodaji i ljekarnike, kao i za izbjegavanje udvostručavanja; pozdravlja rad zajedničke radne skupine Europske agencije za lijekove i direktora agencija za lijekove u pogledu dostupnosti lijekova i činjenicu da je Agencija za lijekove uvela sustave jedinstvene kontaktne točke (SPOC) i jedinstvene kontaktne točke za industriju (i-SPOC); poziva na ocjenjivanje i poboljšanje postojećih informacijskih sustava kako bi se omogućio jasan pregled poteškoća, nestašica i potreba u svakoj državi članici u cilju sprečavanja stvaranja prekomjernih zaliha; u tom kontekstu potiče Komisiju da iskoristi i implementira digitalne i telematske alate na paneuropskoj razini te da razmotri izmjenju Uredbe o izmjenama⁽¹⁹⁾ i Smjernica za klasifikaciju izmjena; poziva Komisiju i države članice da uspostave sustav ranog upozoravanja na nacionalnoj i europskoj razini kako bi učvrstile obvezu obavještavanja farmaceutskih poduzeća o bilo kakvom prekidu ili napetosti u opskrbi lijekovima;
71. smatra da je nužno poboljšati komunikaciju u ranoj fazi sa zdravstvenim djelatnicima i pacijentima o dostupnosti lijekova s pomoću inovativnih digitalnih alata koji daju ažurne podatke u stvarnom vremenu o dostupnosti, lokaciji, količini i cijeni određenog lijeka, uz poštivanje zakonodavstva o zaštiti podataka; podsjeća da zdravstveni djelatnici moraju imati pristup ažuriranim informacijama kako bi mogli na odgovarajući način odgovoriti na nestašice u nastajanju i postojeće nestašice; napominje da bi se osviještenošću o problemu s opskrbom i prepoznavanjem mogućih terapijskih alternativa u ranoj fazi mogla ojačati sigurnost pacijenata; stoga preporučuje uključivanje informacija za zdravstvene djelatnike o dostupnim alternativama;
72. smatra da bi države članice sa svim uključenim akterima trebale dijeliti informacije kao što su epidemiološke prognoze kako bi im se pomoglo da bolje planiraju njihove aktivnosti s obzirom na sve veću potražnju te da bolje odgovore na potrebe za vrijeme nestašice;
73. podsjeća da dezinformacije mogu dovesti do neprimjerene upotrebe lijekova i stvaranja nepotrebnih zaliha;
74. primjećuje u tom smislu da ljudi gomilaju lijekove zbog straha da će im ponestati zaliha; poziva vlade da suzbiju te strahove tako što će građane educirati i umiriti kako bi se stalo na kraj prekomjernoj potrošnji resursa;

⁽¹⁹⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 1234/2008 od 24. studenoga 2008. o razmatranju izmjena uvjeta odobrenja za stavljanje u promet lijekova za humanu primjenu i veterinarsko-medicinskih proizvoda (SL L 334, 12.12.2008., str. 7.).

četvrtak, 17. rujna 2020.

75. traži da se papirna obavijest dopuni elektroničkom brošurou s informacijama o proizvodu na svim jezicima Unije koju bi trebalo sastaviti na svim jezicima za sve države u kojima se lijek stavlja u promet kako bi se olakšalo kretanje i prodaja lijekova na jedinstvenom tržištu te na taj način ublažile nestašice; poziva Komisiju da ocijeni mogućnost da se proizvođačima dopusti, na dobrovoljnoj osnovi i bez dodatnog opterećenja, da uvedu sustav označivanja podrijetla i mjesta proizvodnje lijekova i aktivnih sastojaka, koji bi trebao biti vidljiv pacijentima i potrošačima te koji bi oni trebali moći prepoznati;

76. naglašava važnost osiguravanja neometanog funkcioniranja jedinstvenog tržišta kako bi se uklonile prepreke za pristup lijekovima, medicinskim proizvodima i zaštitnoj opremi za sve građane, posebno one koji žive u državama članicama koje se zbog malog teritorija ili udaljene lokacije velikim dijelom oslanjaju na uvoz i nemaju jednostavan pristup lancu opskrbe;

77. preporučuje izradu kataloga nestašica u svim državama članicama kojima bi se Europskoj agenciji za lijekove omogućilo jednostavno ažuriranje njezina javnog kataloga nestašica koji ocjenjuje njezin Odbor za lijekove za humanu uporabu i/ili njezin Odbor za procjenu rizika u području farmakovigilancije;

78. naglašava da je važno da Komisija donese sve mjere potrebne za borbu protiv spekuliranja, prevare i zloupotrebe cijena u trgovanju osnovnim medicinskim tvarima;

79. osuđuje iskorištavanje nestašica u kriminalne svrhe; podsjeća da se zbog krivotvorenja ili falsificiranja lijekova i medicinskih proizvoda pogoršavaju napetosti u opskrbi; poziva na jačanje mjera za borbu protiv tih praksi kontroliranjem internetskih platformi na kojima se nude lijekovi, jačanjem suradnje među mjerodavnim agencijama EU-a i nacionalnim agencijama te osiguravanjem poštivanja prava žrtava;

Sprečavanje nestašica i odgovaranje na njih u slučaju zdravstvenih kriza

80. sa zabrinutošću ističe nestašice nekih lijekova do kojih je došlo tijekom krize prouzročene bolešću COVID-19, uključujući nestašice lijekova koji se upotrebljavaju u intenzivnoj skrbi; ističe važnost održavanja proizvodnje, opskrbe, distribucije, razvoja i jednakog pristupa kvalitetnim lijekovima, u čemu ulogu koordinatora ima Europska agencija za lijekove; sa zabrinutošću primjećuje zabrane izvoza koje su uvedene za neke lijekove na globalnoj razini te pozdravlja predanost Komisije osiguravanju opskrbe lijekovima; ističe da eksperimentalna primjena lijekova za liječenje bolesti COVID-19 ne smije dovesti do nestašica za pacijente s drugim oboljenjima koji ovise o tim lijekovima;

81. poziva Komisiju da u bliskoj suradnji s državama članicama donese europski plan pripravnosti za pandemije kako bi se osigurao koordiniran i djelotvoran odgovor; u tom pogledu pozdravlja Mehanizam za razmjenu medicinske opreme za COVID-19 koji je uspostavila Komisija; ponavlja poziv iz svoje rezolucije od 17. travnja 2020. na uspostavu europskog mehanizma za odgovor u području zdravlja koji bi služio za odgovor na sve vrste zdravstvenih kriza;

82. naglašava da bi europski plan pripravnosti za pandemije trebao uključivati koordinaciju informacija o distribuciji i potrošnji lijekova u državama članicama te odgovarajuću definiciju regulatornih fleksibilnosti za rješavanje napetosti u opskrbi; smatra da bi taj plan također trebao uključivati široku upotrebu kriznih mehanizama za suradnju na razini EU-a usmjerenih na ozbiljne prekogranične prijetnje zdravlju, kao što su rescEU i Sporazum o zajedničkoj nabavi, kako bi se djelotvorno pomoglo kapacitetima država članica za odgovor;

83. naglašava da je provedba otvorenog, slobodnog, poštenog, transparentnog i provedivog multilateralnog trgovinskog sustava koji se temelji na pravilima od temeljne važnosti za osiguravanje globalne dostupnosti lijekova te za ograničavanje naše ranjivosti u budućim izvanrednim situacijama;

84. pozdravlja uvođenje fleksibilnijih pravila nakon početka krize uzrokovane bolešću COVID-19 kako bi se ublažile nestašice i olakšao protok lijekova među državama članicama, koja obuhvaćaju prihvaćanje različitih oblika pakiranja, postupak ponovne upotrebe kojim bi se nositeljima odobrenja za stavljanje u promet omogućilo dobivanje odobrenja u drugoj državi članici, produljenje valjanosti certifikata o dobroj proizvođačkoj praksi, dulja razdoblja isteka valjanosti, upotrebu veterinarsko-medicinskih proizvoda itd.; poziva Komisiju na strogi nadzor upotrebe tih rješenja kako bi se osiguralo da sigurnost pacijenata ne bude ugrožena te kako bi se održala njihova dostupnost u slučaju problema ili nestašica; u tom pogledu pozdravlja privremeno produljenje roka primjene Uredbe (EU) 2017/745 o medicinskim proizvodima; u vezi s tim poziva na poseban pristup lijekovima za rijetke bolesti;

četvrtak, 17. rujna 2020.

85. napominje da je zaštita patentom ključni poticaj poduzećima da ulažu u inovacije i proizvode nove lijekove; istodobno napominje da isključivost patenata može dovesti do ograničene ponude na tržištu te ograničenog pristupa lijekovima i farmaceutskim proizvodima; naglašava da bi trebalo uspostaviti ravnotežu između poticanja inovacija isključivošću patenta i osiguravanja pristupa lijekovima i zaštite javnog zdravlja; podsjeća da poduzeće koje lijek stavlja u promet može uživati zaštitu podataka u razdoblju od osam godina od prvog odobrenja za stavljanje u promet u skladu s člankom 14. stavkom 11. Uredbe (EZ) br. 726/2004; poziva Komisiju da predloži reviziju te uredbe kako bi se predvidjela mogućnost privremenog odobravanja izdavanja obveznih licencija u slučaju zdravstvene krize te kako bi se proizvođačima omogućila proizvodnja generičkih verzija lijekova kojima se spašavaju životi; podsjeća da je to jedna od fleksibilnosti s obzirom na javno zdravstvo u području zaštite patentom koja je već obuhvaćena Sporazumom o trgovinskim aspektima prava intelektualnoga vlasništva Svjetske trgovinske organizacije i dodatno potvrđena Deklaracijom iz Dohe iz 2001.; poziva Komisiju da osigura da se provedbom sporazuma o slobodnoj trgovini EU-a ne ometaju mogućnosti pozivanja na fleksibilnosti koje omogućuje Sporazum o trgovinskim aspektima prava intelektualnoga vlasništva te da pruži smjernice državama članicama kako bi poticala dobrovoljno licenciranje naspram neposrednog obveznog licenciranja;

86. podsjeća da se u Uredbi (EZ) br. 816/2006⁽²⁰⁾ usklađuje postupak za izdavanje obveznih licencija za patente i svjedodžbe o dodatnoj zaštiti koji se odnose na proizvodnju i prodaju farmaceutskih proizvoda, kada su takvi proizvodi namijenjeni izvozu u odgovarajuće zemlje uvoznice kojima su takvi proizvodi potrebni za rješavanje javnozdravstvenih problema; poziva Komisiju da u kontekstu svoje buduće farmaceutske strategije razmotri mogućnost ujednačenih pravila za izdavanje obveznih licencija za medicinske proizvode, kao što su cjeviva, čime bi se državama članicama omogućilo da brže i učinkovitije odgovore na buduće zdravstvene krize u Europi;

87. ističe da programi obveznog licenciranja moraju postati dio šireg djelovanja EU-a za rješavanje pitanja pristupa lijekovima; poziva Komisiju da u tom pogledu predloži europski akcijski plan;

88. naglašava da bi se zaštitom patentom i njezinom provedbom trebalo voditi računa o interesima društva, odnosno o zaštiti ljudskih prava i prioriteta javnog zdravlja; isto tako podsjeća da se zaštitom patentom ne bi smjelo ometati pravo na zdravlje i da se ne bi smjelo pogodovati povećanju jaza između bogatijih i siromašnijih građana kada je riječ o pristupu lijekovima; smatra da bi se pristupom Unije tom pitanju trebala osigurati usklađenost i dosljednost različitih mjera koje su na raspolaganju državama članicama;

89. naglašava da široka mreža poštenih i dobro provedenih sporazuma o slobodnoj trgovini s ujednačenim odredbama o intelektualnom vlasništvu i regulatornoj suradnji, zajedno s potpuno funkcionalnim multilateralnim trgovinskim sustavom u čijem su središtu Svjetska trgovinska organizacija i funkcionalno žalbeno tijelo, predstavljaju najbolji način za jamčenje dostupnosti višestrukih izvora proizvodnje osnovnih lijekova i globalne konvergencije regulatornih standarda, čime se osigurava snažan globalni inovacijski okvir kojim se nadopunjuje europska proizvodnja; naglašava važnost postojanja mogućnosti kojima bi se osigurala odgovarajuća dostupnost potrebnih farmaceutskih proizvoda, uključujući spremnost da se po potrebi odobri uvoz lijekova proizvedenih u inozemstvu pod obveznim licencijama; podsjeća da razlike u regulatornim okvirima i standardima za lijekove mogu dovesti do nepotrebnih prepreka trgovini; naglašava važnost europskih standarda kvalitete i sigurnosti; potiče usvajanje međunarodnih standarda i potiče Komisiju da osigura da svi gotovi lijekovi ili njihovi međuproizvodi namijenjeni europskom tržištu zadovoljavaju primjenjive europske standarde kvalitete i sigurnosti te da nisu krivotvoreni; napominje da je uključivanje farmaceutske proizvodnje određenih proizvoda u program IPCEI (važni projekti od zajedničkog europskog interesa) još jedan način za osiguravanje strateške autonomije EU-a u području zdravstva;

90. snažno potiče sve zemlje da se pridruže Sporazumu Svjetske trgovinske organizacije o ukidanju carina u farmaceutskoj industriji; potiče na proširenje područja njegove primjene na sve farmaceutske proizvode i lijekove, uz poštovanje političkog prostora svih zemalja i osiguravanje pristupa lijekovima njihovim građanima; naglašava da bi svi medicinski proizvodi i lijekovi, uključujući njihove međuoblike, uvijek trebali biti izuzeti iz odmazde u trgovinskim sporovima te lako dostupni; stoga poziva na trenutačno, jednostrano i privremeno ukidanje carina na lijekove i farmaceutske proizvode kako bi se olakšao uvoz tih robâ; ističe da razvoj lijekova mora biti u skladu s međunarodnim standardima o ljudskim pravima i s Pariškim sporazumom te da radnička prava moraju biti u skladu s temeljnim konvencijama Međunarodne organizacije rada; prima na znanje Komisijin rad na zakonodavstvu o dužnoj pažnji;

⁽²⁰⁾ Uredba (EZ) br. 816/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006. o obveznom licenciranju patenata koji se odnose na proizvodnju farmaceutskih proizvoda za izvoz u zemlje s javnozdravstvenim problemima (SL L 157, 9.6.2006., str. 1.).

četvrtak, 17. rujna 2020.

91. poziva Komisiju i države članice da osiguraju brzu i potpunu provedbu – i po potrebi reviziju – Uredbe o provjeri izravnih stranih ulaganja u koju bi zdravstvenu zaštitu trebalo uključiti kao strateški sektor;
92. podsjeća da je kriza uzrokovana bolešću COVID-19 stavila na kušnju otpornost javnozdravstvenih sustava; smatra bi se uvođenjem testiranja otpornosti na stres kojima bi se procjenjivala otpornost javnozdravstvenih sustava u izvanrednim situacijama moglo pomoći u utvrđivanju čimbenika strukturnih rizika te osigurati djelotvorno sredstvo za suzbijanje nestašica u slučaju pandemijâ; poziva Komisiju i Vijeće da na temelju rezultata tih testova sastave preporuke upućene državama članicama kako bi se ojačali njihovi zdravstveni sustavi i zadovoljile sve osnovne potrebe koje bi se mogle pojaviti u slučaju izvanrednog stanja u zdravstvu;
93. smatra da je sustavima zdravstvene zaštite EU-a potrebno više zajedničkih standarda i bolja interoperabilnost kako bi se izbjegle nestašice lijekova i kako bi se pružila kvalitetna zdravstvena zaštita svim članovima društva; stoga poziva Komisiju da predloži direktivu kojom bi se utvrdili minimalni standardi za kvalitetne sustave zdravstvene zaštite na temelju rezultata ispitivanja otpornosti na stres;
94. smatra da u slučaju zdravstvene krize zatvaranje granica i carinske kontrole ne mogu predstavljati prepreku prekograničnom kretanju lijekova od velikog značaja unutar Unije; poziva Komisiju i države članice da uspostave sigurne i brze postupke za provjeru proizvoda na granici tijekom zdravstvene krize u skladu s pravom EU-a;
95. ističe da je uslijed pandemije bolesti COVID-19 do izražaja došla važnost suradnje i solidarnosti među državama članicama te pravodobne isporuke lijekova u hitnim i iznimnim okolnostima do kojih bi moglo ponovno doći u budućnosti; naglašava, nadalje, da su nova industrijska i prometna politika te ulaganja u području istraživanja i razvoja ključna za osiguravanje sposobnosti farmaceutske industrije da odgovori na buduće potrebe;
96. naglašava potrebu za učinkovitijom i održivijom prometnom i logističkom mrežom te smanjenjem duljine prometnih putova, što bi dovelo do smanjenja emisija, ublažavanja utjecaja na okoliš i klimu, boljeg funkcioniranja unutarnjeg tržišta te smanjenja administrativnih prepreka;
97. poziva država članice da uvedu „zelene trake” koje je predložila Komisija u svojim „Smjernicama za mjere upravljanja granicama radi zaštite zdravlja i dostupnosti robe i osnovnih usluga” kako bi omogućile nesmetan tok prijevoza ne samo lijekova, već i sirovina, međuproizvoda i povezanih materijala, uključujući ambalažu; naglašava potrebu za održavanjem otvorenih granica s pomoću „zelenih traka” kako bi se one mogle iskoristiti za rješavanje budućih neočekivanih događaja;
98. smatra da je potrebno ukloniti uska grla i riješiti postojeće prepreke potpuno integriranom jedinstvenom europskom prometnom prostoru koji dobro funkcionira za sve vrste prijevoza; naglašava potrebu za jačanjem intermodalnosti, dajući pritom prednost prelasku na željeznički promet, financiranjem glavnih čvorišta te osiguravanjem neometane isporuke različitih vrsta robe, uključujući opasnu robu koja je ključna za proizvodnju u kemijskoj i farmaceutskoj industriji; poziva države članice da osiguraju podršku zdravstvenim ustanovama i medicinskom osoblju u pripremi za povećanje prometa do kojeg će doći uslijed ukidanja ograničenja;
99. ističe važnost informatičkih sustava u olakšavanju sljedivosti, nadzora i pravodobne isporuke lijekova te razmjene informacija među različitim akterima u lancu prijevozne logistike, uključujući carinska tijela;
100. poziva Komisiju da u koordinaciji s državama članicama razvije mehanizme za osiguravanje brzog i sigurnog prijevoza te boljeg nadzora prijevoza i stvaranja zaliha lijekova, odnosno da uvede plan za nepredvidive situacije kojim se osigurava neometani prijevoz lijekova u slučaju poremećaja prometnog sektora, kao i nekonvencionalne distribucijske planove, npr. vremenski osjetljive isporuke lijekova putem planiranog mješovitog prometa;
101. ističe da je važno zajamčiti nediskriminirajuće i visoke sigurnosne standarde kako za prometnu infrastrukturu tako i za zaposlenike u području prometa, čime se omogućuje rukovanje znatnim količinama robe u lancu opskrbe bez poremećaja, omogućujući istodobno nadležnim tijelima da poduzmu proporcionalne i prilagođene mjere za smanjenje rizika za zdravlje; naglašava važnost očuvanja dobrih radnih uvjeta za vozače;

četvrtak, 17. rujna 2020.

102. poziva Komisiju i države članice da osiguraju da zdravstveni djelatnici budu ovlaštene za prelazak unutarnjih granica ako rade u susjednoj zemlji;

103. prepoznaje važnost pažljivog upravljanja kapacitetom skladišta za hladni lanac lijekova i lanac lijekova koji se mogu držati na sobnoj temperaturi u ulaznoj i izlaznoj prometnoj infrastrukturi;

104. ističe da je potrebno ukloniti prepreke pristupu lijekovima, medicinskim proizvodima i zaštitnoj opremi za sve građane, posebno one koji žive u državama članicama koje se zbog malog teritorija ili udaljene lokacije u velikoj mjeri oslanjaju na uvoz i nemaju jednostavan pristup lancu opskrbe;

105. ističe važnost zadovoljavanja posebnih prijevoznih potreba na lokalnoj i regionalnoj razini, osobito u rubnim, ruralnim, planinskim, slabo naseljenim i otočnim područjima te najudaljenijim regijama kojima je teže pristupiti i koje podrazumijevaju veće troškove dostave; smatra da bi strateški planovi za unaprjeđenje infrastrukture u državama članicama trebali uključivati konkretna djelovanja za te regije; prepoznaje važnost osiguravanja digitalne tranzicije u tim područjima i potrebu za ubrzanjem primjene novih rješenja prilagođenih njihovim potrebama, poboljšavajući povezanost, dostupnost i cjenovnu pristupačnost; naglašava da se pristup lijekovima u tim područjima ne bi trebao ni na koji način onemogućavati;

106. poziva Komisiju da pruži organizacijsku i financijsku podršku, među ostalim putem programa rada donesenih unutar višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027., državama članicama i prijevoznicima tijekom izvanrednih događaja kao što su pandemije te da osigura prioritet i rezervirani prostor u svim pošiljkama tereta za osnovnu robu, kao što su lijekovi, aktivni farmaceutski sastojci i medicinska oprema;

107. poziva na uvođenje brzih i inovativnih rješenja za pravodobno ublažavanje nestašice lijekova te za omogućavanje sigurnog prijevoza lijekova osjetljivih na temperaturu, uz stalno praćenje proizvoda na daljinu; poziva Komisiju da proširi nadležnosti Europskog centra za sprečavanje i kontrolu bolesti u području javnog zdravstva te da promiče razmjenu najboljih praksi;

108. poziva Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti da objavi podatke dobivene modeliranjem o vjerojatnom napredovanju pandemije bolesti COVID-19 u svakoj državi članici i podatke o potrebama pacijenata i kapacitetu bolnica u državama članicama radi boljeg predviđanja potražnje i opskrbe lijekovima po potrebi; smatra da bi Europska agencija za lijekove trebala surađivati s Europskim centrom za sprečavanje i kontrolu bolesti na boljem sprečavanju nestašica lijekova i lijekova koji su često u upotrebi u svijetlu mogućih budućih epidemija i pandemija;

109. poziva Komisiju, Europsku agenciju za lijekove i nacionalna regulatorna tijela da iskoriste sve pragmatične napore poduzete tijekom krize uzrokovane bolešću COVID-19 i da nastave omogućavati regulatorne fleksibilnosti za nositelje odobrenja za stavljanje u promet, primjerice obuhvaćanjem postupaka za promjene dobavljača aktivnih farmaceutskih sastojaka, određivanjem novih proizvodnih pogona te bržim odobrenjima za uvoz s ciljem boljeg ublažavanja nestašice lijekova;

110. primjećuje da se kvote za opskrbu koje primjenjuju nositelji odobrenja stavljanje u promet u pogledu distribucije proizvoda za zdravstvenu zaštitu temelje na nekoliko parametara, uključujući procjene nacionalnih potreba pacijenata; poziva Komisiju da zajedno s dionicima iz farmaceutske industrije razmotri količine dostupnih zaliha lijekova; s obzirom na to podsjeća da su kvote za količinu zaliha koje su postavili distributeri često skromne i uzrokuju usporavanja i nestašice te da je u nekim dijelovima lanca distribucije primijećen nedostatak transparentnosti zaliha;

111. naglašava da farmaceutske cjenovne politike koje sadrže isključivo troškove ne omogućuju prilagodbe cijena kojima se odražavaju promjene u trošku robe, proizvodnji, regulatornim postupcima i distribuciji te negativno utječu na pouzdanost opskrbe; sa zabrinutošću primjećuje da bi se uslijed povećane potražnje za proizvodima tijekom nestašica lijekova mogao povećati rizik od pojave nepravednih praksi određivanja cijena u regijama pogođenim nestašicom kao i u slučajevima kad bi se proizvodi pogođeni nestašicom mogli zamijeniti alternativnim farmaceutskim proizvodima;

četvrtak, 17. rujna 2020.

112. ukazuje na primjere nestašica povezanih s vremenom potrebnim za ispunjavanje regulatornih zahtjeva, uključujući kašnjenje zbog regulatornih propisa i nacionalne zahtjeve, ali u međuvremenu naglašava da potreba za lijekovima i medicinskom opremom ne smije biti nauštrb kvalitete, sigurnosti, djelotvornosti i isplativosti lijekova za ljudsku uporabu i zdravstvenih proizvoda, uključujući medicinske proizvode; podsjeća da se poštovanje pravila koja se primjenjuju na odobravanje kliničkih ispitivanja lijekova, kao i kontrola poštovanja dobrih kliničkih praksi u njihovom izvođenju, moraju i dalje regulirati i nadzirati u skladu s najvišim standardima zaštite javnog zdravlja; također podsjeća da bi prednost trebalo dati optimizaciji regulatornih postupaka uz zadržavanje visokih znanstvenih standarda kako bi se omogućilo pojednostavljenje administrativnih zadataka povezanih sa zadržavanjem lijekova na tržištu izmjenom postojeće Uredbe o izmjenama, bolji pristup informacijama za pacijente i zdravstvene djelatnike te pojednostavljenje tokova lijekova iz jedne države članice u drugu u slučaju nestašice; potiče Komisiju da na najbolji mogući način iskoristi informacijsku tehnologiju za regulatorne postupke, uključujući digitalne i telematske alate, kako bi se poboljšala regulatorna učinkovitost diljem EU-a uz istodobno poštovanje standarda zaštite podataka utvrđenih u Uredbi (EU) 2016/679 (Opća uredba o zaštiti podataka / OUPZ) ⁽²¹⁾;

113. potiče Komisiju da, uzimajući u obzir Europsku strategiju za podatke i digitalnu transformaciju zdravstvene zaštite te uzimajući u obzir golemi potencijal zdravstvenih podataka za poboljšanje kvalitete zdravstvene zaštite i ishoda za pacijente, potakne primjenu interoperabilnih tehnologija u zdravstvenim sektorima država članica, čime će se olakšati pružanje inovativnih zdravstvenih rješenja pacijentima; potiče stvaranje potpuno kooperativnog i operativnog europskog prostora za zdravstvene podatke s upravljačkim okvirom kojim se potiče stvaranje inovativnog ekosustava izgrađenog na podacima koji se temelji na sigurnoj i kontroliranoj razmjeni informacija i važnih podataka među državama članicama; traži od Komisije promicanje standarda, alata i infrastrukture nove generacije za pohranu i obradu podataka prikladnih za istraživanje i razvoj inovativnih proizvoda i usluga; ističe da se osobni zdravstveni podaci mogu prikupljati i obrađivati samo na temelju pravne osnove iz članka 6. stavka 1. Opće uredbe o zaštiti podataka, zajedno s uvjetima iz članka 9. Opće uredbe o zaštiti podataka; smatra da bi u tom kontekstu trebalo zabraniti daljnju obradu osobnih zdravstvenih podataka; podsjeća voditelje obrade podataka na načelo transparentnosti u pogledu zaštite podataka i na njihove obveze koje iz toga proizlaze prema pacijentima i drugim ispitanicima;

114. ističe važnost osiguravanja univerzalnog pristupa cjepivima i zdravstvenoj skrbi, osobito u izvanrednim situacijama i za nove bolesti za koje ne postoji liječenje, kao što je to slučaj s bolesti COVID-19; poziva na blisku suradnju Svjetske zdravstvene organizacije i Svjetske trgovinske organizacije kako bi se osigurala opskrba cjepivom kad ono bude pronađeno; istodobno poziva Komisiju da ojača svoje mehanizme za zajedničku nabavu lijekova kako bi se svim građanima, neovisno o njihovom bivalištu, zajamčio univerzalan pristup liječenju;

115. ustraje u tome da se u pripremi za razvoj i dobivanje odobrenja za sigurno i učinkovito cjepivo ili liječenje za bolest COVID-19 moraju poduzeti svi koraci kako bi se osigurala mogućnost brze proizvodnje i distribucije u Europi i svijetu i kako bi se zajamčio pravedan i jednak pristup cjepivu ili liječenju;

116. prepoznaje da se uslijed epidemije bolesti COVID-19 pogoršao postojeći problem nestašice lijekova i zaštitne opreme u EU-u, no također ističe da je pristup lijekovima i zaštitnoj opremi pitanje globalnog značaja koje ima ozbiljne posljedice i u zemljama u razvoju u kojima se šire bolesti povezane sa siromaštvom i u kojima je dostupnost lijekova slaba; ističe potrebu da EU osigura dosljednost svojih politika, naročito u područjima razvoja, trgovine, zdravlja, istraživanja i inovacija, kako bi se pomoglo u očuvanju stalnog pristupa osnovnim lijekovima u najsiromašnijim zemljama, a napose u najmanje razvijenim zemljama;

117. primjećuje da je nepostojanje pristupa lijekovima ozbiljno utjecalo na najranjivije i marginalizirane skupine, uključujući žene i djecu, osobe s HIV-om i drugim kroničnim bolestima, migrante, izbjeglice i interno raseljene osobe, starije i osobe s invaliditetom;

118. poziva Komisiju da bude globalna predvodnica kako bi se osiguralo da zemlje u razvoju imaju zajamčen pristup osnovnim lijekovima i da im je zajamčena opskrba tim lijekovima, posebice u izvanrednim situacijama;

119. ističe da epidemija bolesti COVID-19 pokazuje da je potrebno što je više moguće skratiti postojeće lance opskrbe, naročito kako bi se izbjeglo oslanjanje na duge i nestabilne globalne lance opskrbe neophodnom medicinskom opremom i farmaceutskim proizvodima; potiče EU da pomogne zemljama u razvoju u izgradnji lokalnih kapaciteta za proizvodnju i distribuciju s pomoću tehničke podrške, ključnog znanja i informacija, poticanjem prijenosa tehnologije i promicanjem

⁽²¹⁾ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

četvrtak, 17. rujna 2020.

dosljednosti u regulatornim smjernicama, sustavima praćenja i obuci zdravstvenih radnika; ističe potrebu za stvaranjem otpornijih zdravstvenih sustava i lanaca opskrbe koji će dobro funkcionirati; ističe činjenicu da se zemlje u razvoju, posebno najmanje razvijene zemlje, uvelike oslanjaju na međunarodne lance opskrbe, što može dovesti do ozbiljnih nestašica kada globalna potražnja raste, a ponuda je ograničena;

120. poziva na globalni zajednički odgovor i pozdravlja ishod događanja Coronavirus Global Pledging održanog 4. svibnja 2020., na kojem su donatori iz cijelog svijeta obećali iznos od 7,4 milijarde EUR kako bi se ubrzao rad na dijagnostici, liječenju i razvoju cjepiva; naglašava da bi medicinski alati za COVID-19 trebali biti cjenovno pristupačni, sigurni, učinkoviti, jednostavni za upotrebu i univerzalno dostupni svima i svugdje te da bi ih trebalo smatrati „globalnim javnim dobrima”; stoga smatra da bi pristup i cjenovna pristupačnost trebali biti sastavni dio cijelog procesa istraživanja i razvoja te proizvodnje; u tu svrhu smatra da bi trebalo postaviti stroge uvjete za javno financiranje, posebno u pogledu kolektivnog upravljanja, transparentnosti, razmjene tehnologije, tehničkog znanja i iskustva te kliničkih rezultata itd.; ističe da se ti uvjeti moraju javno obznaniti jer javne financije ne mogu počivati na bjanko povjerenju;

121. ističe da je razmjena uzoraka patogena i podataka o sekvenciranju ključna za brzi razvoj dijagnostike, terapije i cjepiva; podsjeća na obvezujuće međunarodne obveze poštene i pravične podjele dobiti iz Konvencije o biološkoj raznolikosti i Protokola iz Nagoye u pogledu genetskog materijala;

o

o o

122. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji i parlamentima država članica.

četvrtak, 17. rujna 2020.

P9_TA(2020)0229

Provedba nacionalnih strategija integracije Roma: borba protiv negativnih stavova prema osobama romskog podrijetla u Europi

Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o provedbi nacionalnih strategija integracije Roma: borba protiv negativnih stavova prema osobama romskog podrijetla u Europi (2020/2011(INI))

(2021/C 385/10)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji (UEU), Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU) i Povelju Europske unije o temeljnim pravima,
- uzimajući u obzir Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, Europsku socijalnu povelju, Okvirnu konvenciju za zaštitu nacionalnih manjina te izvješća i preporuke povjerenika za ljudska prava Vijeća Europe, Europske komisije protiv rasizma i netolerancije (ECRI) i druge instrumente Vijeća Europe,
- uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima i međunarodne ugovore Ujedinjenih naroda o ljudskim pravima, uključujući Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, Međunarodni pakt o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima, Međunarodnu konvenciju o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije, Konvenciju o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena te Konvenciju o pravima djeteta,
- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2000/43/EZ od 29. lipnja 2000. o provedbi načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na njihovo rasno ili etničko podrijetlo ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir Okvirnu odluku Vijeća 2008/913/PUP od 28. studenoga 2008. o suzbijanju određenih oblika i načina izražavanja rasizma i ksenofobije kaznenopravnim sredstvima ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1367/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. rujna 2006. o primjeni odredaba Aarhuške konvencije o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša na institucije i tijela Zajednice ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 5. travnja 2011. naslovljenu „Okvir EU-a za nacionalne strategije integracije Roma do 2020.” (COM(2011)0173) i naredna izvješća o provedbi i evaluaciji,
- uzimajući u obzir Preporuku Vijeća od 9. prosinca 2013. o djelotvornim mjerama integracije Roma u državama članicama ⁽⁵⁾, zaključke Vijeća od 8. prosinca 2016. o ubrzanju procesa integracije Roma i zaključke Vijeća od 13. listopada 2016. o tematskom izvješću Europskog revizorskog suda br. 14/2016,
- uzimajući u obzir izvješća Europskog parlamenta iz 2010. o Strategiji EU-a za uključivanje Roma i Izvješće o rodnim aspektima europskog okvira za nacionalne strategije uključivanja Roma iz 2013.,

⁽¹⁾ SL L 180, 19.7.2000., str. 22.

⁽²⁾ SL L 303, 2.12.2000., str. 16.

⁽³⁾ SL L 328, 6.12.2008., str. 55.

⁽⁴⁾ SL L 264, 25.9.2006., str. 13.

⁽⁵⁾ SL C 378, 24.12.2013., str. 1.

četvrtak, 17. rujna 2020.

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. travnja 2015. povodom Međunarodnog dana Roma – rasna netrpeljivost prema Romima u Europi i priznanje na razini EU-a dana sjećanja na genocid nad Romima u Drugom svjetskom ratu ⁽⁶⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. listopada 2017. o aspektima temeljnih prava u integraciji Roma u EU-u: borba protiv anticiganizma ⁽⁷⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. siječnja 2019. o stanju temeljnih prava u Europskoj uniji 2017. godine ⁽⁸⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. veljače 2019. o potrebi za jačim strateškim okvirom EU-a za nacionalne strategije integracije Roma nakon 2020. i o osnaživanju borbe protiv anticiganizma ⁽⁹⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju o borbi protiv diskriminacije nad državljanima EU-a koji pripadaju manjinama u državama članicama EU-a usvojenu 7. veljače 2018. ⁽¹⁰⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. ožujka 2018. o regijama koje zaostaju u EU-u ⁽¹¹⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. listopada 2018. o porastu neofašističkog nasilja u Europi ⁽¹²⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. studenoga 2018. o minimalnim standardima za manjine u EU-u ⁽¹³⁾,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 5. rujna 2019. naslovljenu „Izvješće o provedbi nacionalnih strategija integracije Roma za 2019.” (COM(2019)0406) ⁽¹⁴⁾,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 4. prosinca 2018. naslovljenu „Izvješće o evaluaciji okvira EU-a za nacionalne strategije integracije Roma do 2020.” (COM(2018)0785) ⁽¹⁵⁾,
- uzimajući u obzir postupak zbog povrede prava pod naslovom „Nepoštovanje Direktive 2000/43/EZ o rasnoj jednakosti: diskriminacija romske djece u obrazovanju (brojevi povreda 20142174, 20152025 i 20152206),
- uzimajući u obzir europski stup socijalnih prava,
- uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora o položaju Romkinja (SOC/585-EESC-2018),
- uzimajući u obzir Poznansku deklaraciju partnera sa zapadnog Balkana o integraciji Roma u okviru procesa proširenja EU-a,
- uzimajući u obzir Drugo istraživanje Europske unije o manjinama i diskriminaciji (EU-MIDIS II.) koje je objavila Agencija Europske unije za temeljna prava,
- uzimajući u obzir Opću preporuku politike br. 13 Europske komisije protiv rasizma i netolerancije (ECRI),
- uzimajući u obzir Program UN-a za održivi razvoj do 2030.,
- uzimajući u obzir Kartu siromaštva iz 2016. koju je izradila Svjetska banka i u kojoj su utvrđene najslabije razvijene regije u Europi,

⁽⁶⁾ SL C 328, 6.9.2016., str. 4.

⁽⁷⁾ SL C 346, 27.9.2018., str. 171.

⁽⁸⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0032.

⁽⁹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0075.

⁽¹⁰⁾ SL C 463, 21.12.2018., str. 21.

⁽¹¹⁾ SL C 162, 10.5.2019., str. 24.

⁽¹²⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0428.

⁽¹³⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0447.

⁽¹⁴⁾ Europska komisija, Izvješće o provedbi nacionalnih strategija integracije Roma za 2019.

⁽¹⁵⁾ Europska komisija, Evaluacija okvira EU-a za nacionalne strategije integracije Roma sredinom provedbenog razdoblja.

četvrtak, 17. rujna 2020.

- uzimajući u obzir relevantna izvješća i preporuke istraživačkih ustanova i romskih odnosno proromskih organizacija civilnog društva, uključujući lokalne romske nevladine organizacije,
 - uzimajući u obzir europske građanske inicijative „Minority SafePack” i „Kohezijska politika za jednakost regija i održivost regionalnih kultura”,
 - uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika, kao i članak 1. stavak 1. točku (e) te Prilog III. Odluci Konferencije predsjednika od 12. prosinca 2002. o postupku odobrenja izrade izvješća o vlastitoj inicijativi,
 - uzimajući u obzir mišljenja Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja, Odbora za kulturu i obrazovanje te Odbora za prava žena i jednakost spolova,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove (A9-0147/2020),
- A. budući da romsko stanovništvo čini najveću etničku manjinu u Europi;
- B. budući da je u postojećem okviru raznolikost istaknuta pod širokim krovim pojmom „Romi”; budući da u njemu nije prepoznata raznolikost među romskim stanovništvom; budući da su se naziv „Romi” i dvostruki naziv „Sinti i Romi” koristili u doba kad su donositelji odluka odlučivali o politikama u pogledu Roma bez sudjelovanja pripadnika romskih zajednica, zbog čega su se te zajednice osjećale isključenima iz tih politika, te da definicija koja se koristi u europskim politikama i raspravama ne odražava heterogenost romske zajednice, zbog čega je ta zajednica često kritizirana;
- C. budući da će se raznolikost romskog stanovništva puno bolje prikazati u zakonodavnom prijedlogu za jednakost, uključivanje i sudjelovanje osoba romskog podrijetla za razdoblje nakon 2020.; budući da naziv „romsko stanovništvo” obuhvaća osobe romskog podrijetla ili podrijetlom iz skupina Kalè, Manuši, Lovari, Rissende, Bajaši, Domare, Kalderaši, Romanichal i Sinti; budući da se novom definicijom romskog stanovništva na bolji način uključuje čak i osobe koje su stigmatizirane nazivom „Cigani”, a nemaju odgovarajuću etničku pripadnost, kao što su Egipćani, Aškali ili Putnici;
- D. budući da znatan udio osoba romskog podrijetla u Europi živi u izrazito nesigurnim uvjetima, kako u ruralnim tako i u urbanim područjima, te u vrlo lošim socioekonomskim okolnostima ⁽¹⁶⁾; budući da je većina romskog stanovništva uskraćena za svoja temeljna ljudska prava u svim područjima života;
- E. budući da prema Drugom istraživanju Europske unije o manjinama i diskriminaciji (EU-MIDIS II.), 61 % građana EU-a smatra da je diskriminacija romskog stanovništva raširena u njihovoj zemlji; budući da duboko ukorijenjen, stalan i strukturni te često institucionalan i državni antiromizam i dalje postoji na svim razinama europskog društva i svakodnevno se manifestira te je prepoznat kao velika prepreka u postizanju punog potencijala romskog stanovništva kao građana EU-a i u potpunom uživanju temeljnih prava, socijalne uključenosti i jednakosti u svim područjima života, uključujući stanovanje, obrazovanje, zdravstvenu skrb i zapošljavanje;
- F. budući da je romsko stanovništvo i dalje žrtva sve prisutnijeg govora mržnje, posebno u školama, na društvenim mrežama, ali i u govorima javnih ličnosti, političara i službenika; budući da je romsko stanovništvo također izloženo policijskom nasilju, uključujući kolektivno kažnjavanje, rasnom profiliranju te stambenoj i školskoj segregaciji; budući da su za borbu protiv te pojave potrebne specifične mjere; budući da manjkavosti u vladavini prava i u području kaznenog prava vode do nedovoljne razine zaštite i pristupa pravdi žrtvama policijskog nasilja, a državna tijela nerijetko progone žrtve;
- G. budući da borba protiv antiromizma s pomoću postojećeg zakonodavstva o borbi protiv diskriminacije nije dovoljna; budući da države članice EU-a trebaju pokazati odlučnost da prekinu taj začarani krug antiromizma, posebno u odnosima romskog stanovništva s lokalnim, regionalnim i nacionalnim administrativnim tijelima, te da osiguraju jednakost i nediskriminaciju svog romskog stanovništva i omoguće im puno uživanje njihovih temeljnih ljudskih prava;

⁽¹⁶⁾ Agencija EU-a za temeljna prava, Drugo istraživanje Europske unije o manjinama i diskriminaciji: Romi – Odabrani nalazi, 2016.

četvrtak, 17. rujna 2020.

- H. budući da rasizam prema romskom stanovništvu dovodi do nasilja i ubijanja; budući da su stope uznemiravanja potaknutog mržnjom i zločini iz mržnje prema romskom stanovništvu i dalje vrlo visoke i budući da se većina incidenata potaknutih mržnjom ne prijavljuje;
- I. budući da prema istraživanju EU-MIDIS II. iz 2015. oko 80 % Roma u devet država članica EU-a s najvećim udjelom romskog stanovništva živi ispod praga siromaštva svoje države; budući da je siromaštvo ishod i pokretač antiromizma, isključenosti u pogledu obrazovanja, zapošljavanja i stanovanja; budući da je ključni cilj Strategije EU-a 2020. za pametan, održiv i uključiv rast bio iz rizika od siromaštva izvesti 20 milijuna osoba, uključujući romsko stanovništvo; budući da je broj osoba izloženih siromaštvu ili društvenoj isključenosti između 2008. i 2017. pao za 3,1 milijun, EU je daleko od ostvarenja svog cilja iz Strategije EU-a 2020., odnosno smanjenja tog broja za 20 milijuna do 2020.;
- J. budući da svaka treća osoba romskog podrijetla živi u stambenom prostoru bez vode iz slavine te svaki deseti u stambenom prostoru bez električne energije; budući da tek nešto više od polovine ima zahod na ispiranje ili tuš u kući, a 78 % Roma živi u prenapučenim stambenim objektima; budući da velik broja romskog stanovništva i dalje živi u neformalnim, nehižijenskim i nestalnim naseljima u bijednim životnim uvjetima; budući da mnogi ne posjeduju identifikacijske dokumente i nemaju zdravstveno osiguranje⁽¹⁷⁾;
- K. budući da 43 % romskog stanovništva doživi diskriminaciju pri pokušaju kupnje ili unajmljivanja stambenog prostora te da nisu dovoljno upoznati sa svojim pravima u pogledu jednakosti; budući da bi, prema mogućnostima, a posebno u neformalnim naseljima, trebalo poticati regularizaciju prava vlasništva; budući da bi ukidanje neformalnih naselja (deložiranje) trebalo biti popraćeno odgovarajućim mjerama, uključujući ponudu alternativnog stanovanja; budući da nikakve pravne ni političke mjere nisu poduzete protiv država članica kako bi se okončale stambena segregacija i prisilne deložacije te kako bi se osigurao pristup kvalitetnim stambenim prostorima; budući da loš pristup stanovanju i javnim komunalnim uslugama, kao što su pitka vode i sanitarni uvjeti, loše utječe na obrazovanje, zapošljavanje i zdravlje te na sveukupnu društvenu uključenost;
- L. budući da su životni vijek i zdravstveni status romskog stanovništva u svim europskim zemljama znatno niži u usporedbi s neromskim stanovništvom; budući da očekivano trajanje života pri rođenju u EU-u iznosi 76 godina za muškarce i 82 godine za žene, dok se procjenjuje da je za romsko stanovništvo ono deset godina kraće; budući da stopa smrtnosti novorođenčadi u EU-u iznosi 4,3 na tisuću živorođene djece i da postoje dokazi da je ta stopa znatno viša među romskim zajednicama;
- M. budući da je kod romskog stanovništva stopa nepismenosti izrazito visoka i da oni rano napuštaju školovanje; budući da tek svako drugo romsko dijete pohađa predškolu ili vrtić, a vrlo mali udio nastavlja školovanje nakon obveznog obrazovanja; budući da se 50 % romskog stanovništva u dobi između 6 i 24 godine ne obrazuje; budući da je samo 21 % Romkinja i 25 % Roma u dobi od 16 do 24 godine završilo srednjoškolsko ili više obrazovanje (ISCED3); budući da je 2019. 68 % romske djece rano napustilo obrazovanje unatoč cilju od 10 % iz prethodne okvirne strategije za Rome i Strategije EU-a 2020.; budući da je samo 18 % romske djece prešlo na više razine obrazovanja te da su stope izostajanja s nastave i ranog napuštanja školovanja među romskim učenicima znatno više nego za druge kategorije učenika; budući da je diskriminatorno etiketiranje mnoge romske djece kao djece s posebnim obrazovnim potrebama praksa koja dovodi do nerazmjernog broja romske djece koja pohađaju škole za djecu s posebnim potrebama, čime ih se izdvaja iz redovnog školskog sustava te često dobivaju nižu razinu obrazovanja; budući da mnoge države članice i dalje provode izravnu i neizravnu segregaciju romske djece;
- N. budući da se romsko stanovništvo suočava s diskriminacijom u pristupu inicijativama za zapošljavanje kao što je Jamstvo za mlade, budući da javne službe za zapošljavanje često nemaju kapaciteta za uključivanje romskog stanovništva ili primjenjuju neizravne diskriminirajuće prakse; budući da je u 2015. stopa plaćenog radnog odnosa za romsko stanovništvo u dobi od 20 do 64 godine bila 43 %, što je znatno niže od prosjeka EU-a od 70 %, budući da je položaj mladih znatno lošiji jer 63 % romskog stanovništva u dobi od 16 do 24 godine nije zaposleno, ne obrazuje se niti se osposobljava, u usporedbi s prosjekom EU-a od 12 %, budući da rezultati pokazuju znatnu razliku između spolova, uz 72 % mladih žena romskog podrijetla koje nisu zaposlene, ne obrazuju se niti osposobljavaju, u usporedbi s 55 % mladih muškaraca; budući da je 43 % Roma i 22 % Romkinja u nekom obliku plaćenog radnog odnosa; budući da su donošenjem europskog stupa socijalnih prava u prvi plan stavljeni temeljno pravo svake osobe na rad i jačanje socijalnih prava, što pozitivno utječe na živote osoba koje pripadaju marginaliziranim skupinama, kao što je romsko

⁽¹⁷⁾ Agencija EU-a za temeljna prava, Drugo istraživanje Europske unije o manjinama i diskriminaciji: Romi – Odabrani nalazi, 2016.

četvrtak, 17. rujna 2020.

- stanovništvo; budući da mnogi pripadnici romskog stanovništva koji žive na granici ekstremnog siromaštva zbog toga moraju prihvatiti poslove za plaću koja je daleko niža od minimalne plaće, drugi su prisiljeni preživljavati baveći se neformalnim poslovima kao što je prikupljanje metalnog otpada ili plastičnih boca, zbog čega se izrazito povećava vjerojatnost njihova iskorištavanja;
- O. budući da se u izvještaju stručnjaka i izvješću Europske komisije iz 2019. o provedbi nacionalnih strategija integracije Roma prepoznaje da čimbenici uspjeha obuhvaćaju interseksijske, međusektorske i integrirane pristupe rješavanju pitanja diskriminacije i višedimenzionalne isključenosti te da su Romkinje, Romi pripadnici LGBT skupine i romsko stanovništvo s invaliditetom suočeni s interseksijskom diskriminacijom; budući da je u izvješćima među prioritetima navedena potreba za pružanjem potpore romskom stanovništvu u pristupu pravosuđu s naglaskom na žrtve interseksijske diskriminacije i jačanjem kapaciteta tijela za jednakost za suzbijanje diskriminacije romskog stanovništva;
- P. budući da su ženske pripadnice romskog stanovništva naročito zakinute kada je riječ o pravima žena i da se često suočavaju sa sve izraženijim oblicima verbalnog, fizičkog, psihičkog i rasnog uznemiravanja te etničkom segregacijom u ustanovama zdravstvene skrbi za majke; budući da su u tim ustanovama Romkinje smještene u odvojenim prostorijama sa zasebnim kupaonicama i kantinama; budući da su u nekim državama članicama Romkinje bile sustavno podvrgavane prisilnoj sterilizaciji te da ne mogu dobiti odgovarajuću odštetu, pa tako ni naknadu za to kršenje njihovih ljudskih prava;
- Q. budući da su okolišne nepravde redovito povezane sa zdravstvenim rizicima i negativnim posljedicama za pripadnike romskog stanovništva i budući da su oni nerazmjerno pogođeni opterećenjima za okoliš, imaju manji pristup okolišnim resursima i uslugama te su diskriminirani s obzirom na pravo na informacije, sudjelovanje u odlučivanju i pristup pravosuđu u pitanjima okoliša;
- R. budući da je izradom prvog okvira EU-a za nacionalne strategije integracije Roma potreba za poboljšanjem položaja romskog stanovništva stavljena na dnevni red europske politike, da su stvorene ključne institucionalne strukture i mreže te da je stavljen pritisak na države članice da izrade nacionalne strategije za rješavanje svojih nedostataka; budući da je, na temelju rezultata evaluacije postojećeg okvira EU-a važno nastaviti i unaprijediti nacionalne strategije uključivanja romskog stanovništva vođene prijedlogom za razdoblje nakon 2020. u kojima se zahtijeva veća usklađenost država članica, promiče primjena dodatno obvezujućih ciljeva kako bi se povećale predanost i odgovornost; budući da bolja provedba nacionalnih strategija podrazumijeva da se te strategije prenesu u nacionalne, regionalne i lokalne sektorske politike, kao i potrebu za djelotvornijom upotrebom sredstava EU-a, osobito za dugoročne projekte integracije;
- S. budući da je zakonodavni prijedlog za jednakost, uključivanje i sudjelovanje romskog stanovništva te za suzbijanje antiromizma potreban da se mora bazirati na realističnijim kvantitativnim i kvalitativnim raščlanjenim podacima prikupljenima uz potporu romskih organizacija civilnog društva, uključujući one na lokalnoj razini;
- T. budući da je romska kultura dio europske kulture i europskih vrijednosti te da su Romi doprinijeli kulturnom bogatstvu, raznolikosti, gospodarstvu i zajedničkoj povijesti EU-a; budući da zaštita i jačanje kulturnog naslijeđa povezanog s nacionalnim manjinama u državama članicama imaju ključnu ulogu u socijalnoj koheziji;
- U. budući da su države članice odgovorne za razvoj i učinkovitu primjenu nacionalnih strategija uključivanja romskog stanovništva u skladu s načelom supsidijarnosti; budući da se iz lokalnih, regionalnih i nacionalnih proračuna država članica, uz nadopunu sredstvima EU-a, trebaju dodijeliti odgovarajuća sredstva za provedbu nacionalnih strategija uključivanja osoba romskog podrijetla nakon 2020.; budući da je potrebno razviti učinkovite i ojačane mehanizme nadzora i sankcioniranja; budući da se EU i države članice moraju pobrinuti za to da se sredstva dodjeljuju za ciljeve i projekte koji imaju najveći potencijalni dugoročni učinak na položaj romskog stanovništva te da su ispravno iskorištena i da ih se ne zloupotrebljava;
- V. budući da otprilike polovina romskog stanovništva u Europi živi izvan Europske unije; budući da je njihov položaj i dalje osobito problematičan u većini država kandidatkinja, potencijalnih kandidatkinja i susjednih zemalja; budući da Europska unija može snažno utjecati na njihov položaj u okviru pregovora o pristupanju i pružanja financijske pomoći;

četvrtak, 17. rujna 2020.

- W. budući da se u kreiranju politika na svim razinama treba bolje osigurati ravnopravno sudjelovanje i osnaživanje romskog stanovništva: lokalni, regionalni, nacionalni i europski dionici (nevladine organizacije, aktivisti, stručnjaci, članovi zajednice itd.), moraju biti u znatnoj mjeri uključeni u osmišljavanje, provedbu i praćenje javnih politika prema osobama romskog podrijetla u razdoblju nakon 2020.;
- X. budući da je većina ugroženih zajednica romskog stanovništva često zapostavljena i isključena iz nacionalnih programa uključivanja zbog ograničenja u metodologijama mapiranja koje se primjenjuju kad se utvrđuju zajednice kojima su oni najpotrebniji; budući da bi se pri osmišljavanju programskih intervencija analize trebale točno usmjeriti na geografsko područje te broj obitelji i osoba koje se suočavaju sa socioekonomskom isključenosti;
- Y. budući da bi se ciljevi uključivanja romskog stanovništva trebali uskladiti s horizontalnim ciljevima Europske unije, a posebno s planom oporavka, s novim višegodišnjim financijskim okvirom za 2021. – 2027., s europskim zelenim planom, europskim stupom socijalnih prava, europskim semestrom, UN-ovim Ciljevima održivog razvoja do 2030., novom zajedničkom poljoprivrednom politikom, Fondom za pravednu tranziciju, Novim programom vještina za Europu, europskom digitalnom strategijom, strategijom za MSP-ove i održivu i digitalnu Europu; budući da je politička potpora ključna točka za uključivanje romskog stanovništva; budući da je za osiguranje političke predanosti i odgovornosti država članica potrebna velika mobilizacija ključnih dionika na svim razinama, uključujući u Vijeću;
- Z. budući da antiromizam u našim društvima postoji stoljećima te da je bio najokrutniji tijekom holokausta, kad je, kako se procjenjuje, ubijeno 500 000 pripadnika romskog stanovništva; budući da je antiromizam na teritoriju današnje Rumunjske poprimio oblik gotovo petstogodišnjeg ropstva pripadnika romskog stanovništva; budući da zbog stoljeća diskriminacije i socijalne isključenosti romsko stanovništvo nije moglo djelotvorno i u značajnoj mjeri ostvarivati koristi od kontinuiranog socioekonomskog razvoja naših društava; budući da je romsko stanovništvo bilo zapostavljeno te su se, stoga, povećale razlike između njega i općeg stanovništva;
- AA. budući da je kriza uzrokovana bolešću COVID-19 pogoršala stanje marginaliziranih zajednica romskog stanovništva u prenapučenim kampovima i naseljima, da su se povećali diskriminacija i isključivanje romskog stanovništva te rasizam i policijsko nasilje prema tom stanovništvu, da su sve izraženiji antiromski stavovi prema romskom stanovništvu kao širiteljima virusa, te da je romsko stanovništvo zbog ograničenog pristupa zdravstvenoj skrbi, pitkoj vodi, sanitarnom čvoru i hrani u većem riziku od obolijevanja od bolesti COVID-19; budući da je krizna situacija uzrokovana bolešću COVID-19 stoga i više nego jasno istaknula hitnu potrebu za rješavanjem pitanja uključenosti romskog stanovništva na razini EU-a i država članica; budući da bi države članice trebale osigurati hitnu potporu i zdravstvenu skrb kako bi se ograničilo širenje virusa te da ekonomske i socijalne posljedice krize uzrokovane bolešću COVID-19 najviše ugrožavaju romsko stanovništvo i produbljuju postojeće nejednakosti u svim prioritetnim područjima uključivanja romskog stanovništva;

Zakonodavni prijedlog EU-a za jednakost, uključivanje i sudjelovanje romskog stanovništva te za suzbijanje antiromizma; strateški prijedlog EU-a za razdoblje nakon 2020., prioriteti i odgovarajuća sredstva

1. prima na znanje da je romsko stanovništvo izloženo neprestanom antiromizmu, specifičnom obliku rasizma, koji vodi do viših stopa siromaštva i socijalne isključenosti; sa žaljenjem primjećuje da se, unatoč stalnom socioekonomskom napretku u EU-u i nastojanjima, na europskoj i nacionalnoj razini, da se osigura uključenost romskog stanovništva, cjelokupna situacija s romskim stanovništvom u EU-u nije poboljšala; uzrok toga je nerijetko i stalno prisutan antiromizam, kao i nedostatak političke volje; stoga poziva Komisiju da bude primjer drugima i uvede „politiku uključivanja romskog stanovništva” kako bi se perspektiva romskog stanovništva uključila u sve faze i razine glavnih politika, programa i projekata, a da se pritom ne isključuje ciljni pristup, te kako bi se spriječila diskriminacija u područjima politika EU-a općenito i omogućile afirmativne mjere i aktivno uključivanje osoba romskog podrijetla; poziva i države članice da slijede taj put i kreiraju politike koje pridonose aktivnom uključivanju romskog stanovništva u naša društva;

2. poziva Komisiju da predstavi zakonodavni prijedlog za jednakost, uključivanje i sudjelovanje romskog stanovništva te za suzbijanje antiromizma na temelju detaljne procjene učinka i sustavnog savjetovanja s romskim stanovništvom, (pro) romskim stručnjacima i nevladinim organizacijama na nacionalnoj, regionalnoj i posebno lokalnoj razini, kao i s ostalim zainteresiranim dionicima, kao što su Vijeće Europe i Agencija za temeljna prava (FRA); smatra da bi se taj prijedlog mogao temeljiti na članku 19. stavku 2. Ugovora o funkcioniranju EU-a kao primjerenoj mjeri za borbu protiv diskriminacija na temelju etničkog podrijetla romskog stanovništva; smatra da prethodno upotrijebljena preporuka Vijeća nije dostatan oblik akta jer nije bila pravno obvezujuća i nije imala znatan pozitivan učinak na romsko stanovništvo; poziva Komisiju da uzme u obzir unutarnju heterogenost zajednice u prioritetnim područjima prijedloga direktive EU-a za razdoblje nakon 2020., da se pobrine za to da nitko ne bude zapostavljen te da pri upućivanju na romske skupine u politikama i raspravama EU-a nakon 2020. koristi naziv „romsko stanovništvo”; napominje da bi u prijedlogu javne politike EU-a nakon 2020. za romsko

četvrtak, 17. rujna 2020.

stanovništvo kao dodatne mjere uz četiri glavna prioriteta područja, odnosno obrazovanje, zapošljavanje, stanovanje i zdravstvenu skrb, trebalo uvrstiti jasno upućivanje na ravnopravno sudjelovanje u svim područjima javnog života, političko sudjelovanje te jezik, umjetnost, kulturu i povijest romskog stanovništva;

3. smatra da će se prijedlogom prednost dati postizanju značajnog pozitivnog utjecaja; prijedlog bi trebao kombinirati socioekonomske aspekte s pristupom temeljenim na pravima, uključujući plan za uklanjanje nejednakosti u vezi sa stanovanjem, zdravljem, zaposlenošću i obrazovanjem; trebao bi uključivati konkretne, usporedive, ostvarive, obvezujuće i vremenski ograničene ciljeve zaštite i bolje uključenosti pripadnika romskog stanovništva, uključujući one koji pripadaju skupinama izloženima višestrukoj diskriminaciji, kao što su mladi, žene i djevojčice, LGBTI osobe i osobe s invaliditetom, ciljeve promicanja uključivog obrazovanja, razvoja u ranom djetinjstvu i borbe protiv diskriminacije i segregacije; trebao bi jamčiti pravedan pristup, uzimajući u obzir kolektivnu i strukturnu prirodu diskriminacije romskog stanovništva; ističe da bi se prijedlog Europske komisije za razdoblje nakon 2020. trebao usredotočiti na borbu protiv siromaštva i antiromizma, poboljšanje životnih i zdravstvenih uvjeta te kombiniranje ciljanog i općeg pristupa;

4. prima na znanje da je za uspješan i vjerodostojan budući europski proces uključivanja romskog stanovništva potrebno iz temelja promijeniti pristup te prilikom osmišljavanja politika s paternalističkog prijeći na nepaternalistički pristup romskom stanovništvu; naglašava da bi se u svim državama članicama EU-a trebalo ubrzati nacionalna nastojanja za uključivanje romskog stanovništva; ističe, međutim, da bi naglasak trebalo staviti na države s većim brojem romskog stanovništva u kojima neučinkovit proces uključivanja Roma predstavlja makroekonomske izazove, produbljuje regionalne razlike i stoga otežava socijalnu koheziju u EU-u; naglašava da bi potpora EU-a tim zemljama trebala odgovarati izazovima, da bi veću pažnju trebalo posvetiti učinkovitosti politika i mjera u tim zemljama, smatra da bi prijedlog strategije za razdoblje nakon 2020. trebao uključivati i vanjsku komponentu koja se odnosi na zemlje kandidatkinje i potencijalne zemlje kandidatkinje te zemlje susjedstva u okviru koje bi EU mogao pružiti potporu tim zemljama u razvoju sveobuhvatnih dugoročnih strategija za uključivanje romskog stanovništva te ponuditi financijsku potporu u područjima kao što su obrazovanje, zdravlje, stanovanje i zapošljavanje;

5. poziva Komisiju da ojača vezu između glavnih financijskih i političkih instrumenata EU-a i ciljeva povezanih sa socioekonomskim razvojem i uključivanjem romskog stanovništva kako je navedeno u pravno obvezujućem prijedlogu Komisije; poziva Komisiju da aktivira sredstva za ravnopravnost, uključivanje i sudjelovanje romskog stanovništva iz Višegodišnjeg financijskog okvira za 2021. – 2027. i Plana oporavka EU-a; ustraje da u tom pogledu subjekti koji se bave diskriminirajućim aktivnostima protiv romskog stanovništva, ili u tu svrhu donose odluke ili primjenjuju mjere, ne bi trebali biti prihvatljivi za financiranje iz proračuna Unije; poziva Komisiju, države članice i zemlje proširenja da prilagode postojeće glavne financijske mehanizme i učine ih fleksibilnima za mješovito korištenje sredstava u romskim zajednicama omogućivanjem pristupa informacijama, aktivnostima otvaranja, izgradnji kapaciteta, pružanju tehničke pomoći i jamstava u procesu prijave za financiranje; mišljenja je da sredstva često najučinkovitije troše lokalne vlasti i nevladine organizacije na lokalnoj razini te stoga poziva Komisiju da poveća sredstva koja im se izravno dodjeljuju i u provedbu uključi lokalne predstavnike romskog stanovništva; smatra da bi za pružanje potpore romskim i proromskim organizacijama civilnog društva u obzir trebalo uzeti fleksibilnije uvjete sufinanciranja jer si mnoge nevladine organizacije, posebno na lokalnoj razini, ne mogu priuštiti vlastiti financijski doprinos, što lokalne NVO-e sprječava da pristupe sredstvima EU-a; poziva Komisiju da učinkovito odgovori na zabrinutosti zbog toga što se prostor neovisnog civilnog društva u nekim državama članicama sve više smanjuje; zabrinut je zbog toga što bi izbijanje koronavirusa moglo dovesti do rezova u programima „Prava i vrijednosti” u okviru sljedećeg VFO-a za razdoblje 2021.–2027., što će negativno utjecati na organizacije civilnog društva koje se zalažu za romske zajednice i tako utjecati na aktivnosti rada s romskim zajednicama; poziva Komisiju i države članice da na učinkovit način riješe taj problem;

6. poziva države članice da dopune financijsku podršku EU-a za poboljšanje položaja romskog stanovništva; poziva države članice da navedu koja bi razina financiranja bila potrebna za provedbu predloženih mjera za uključivanje romskog stanovništva i koliko je sredstava dostupno za takve mjere u nacionalnom proračunu i proračunu EU-a;

7. poziva države članice da u svoje regionalne i lokalne razvojne strukture ugrade bolje metodologije mapiranja za marginalizirane romske zajednice i snažnije mehanizme financiranja koji omogućuju ciljana ulaganja u marginalizirane romske zajednice i bolju integraciju romskih zajednica u provedbu sredstava kako bi se osiguralo da dodijeljena sredstva zaista dospiju do romskog stanovništva te da ih se propisno iskoristi te da ne dođe do zlouporabe;

četvrtak, 17. rujna 2020.

Prikupljanje raščlanjenih podataka

8. naglašava potrebu za sustavnim prikupljanjem pouzdanih podataka raščlanjenih prema etničkom podrijetlu i spolu za potrebe analize potreba i konteksta te kao pomoć u određivanju ciljnih vrijednosti i pokazatelja učinka kako bi se osigurao najbolji ishod u smislu usklađivanja potreba s planiranjem i izradom proračuna na nacionalnoj razini i razini EU-a; naglašava važnost metoda evaluacije hipotetskog učinka kako bi se smanjio jaz između okvira politika i provedbe na terenu; podsjeća da ključno ograničenje nekih intervencija čini razlika između ambicije i kapaciteta strukture uspostavljene za postizanje rezultata zbog izostanka planiranja na temelju podataka, nedostatnog proračuna i pojave novih nepredviđenih potreba;

9. podsjeća da je 2016. ERS zaključio da su praćenje i ocjena napretka u provedbi nacionalnih strategija integracije Roma bili znatan izazov za sve posječene države članice; poziva Komisiju da osmisli inovativne pristupe usmjerene na učinke i temeljene na podacima kao izravan doprinos sljedećoj generaciji programa;

10. poziva Komisiju da surađuje s državama članicama na izradi zajedničke metodologije za prikupljanje i objavu podataka o jednakosti razvrstanih po etničkom podrijetlu kako je definirano Direktivom EU-a o rasnoj jednakosti, koji su dobrovoljni i anonimni te kojima se osigurava zaštita osobnih podataka, samoodređenje i savjetovanje s relevantnim zajednicama, kako bi se prikupili pouzdani i usporedivi podaci u skladu s relevantnim nacionalnim zakonskim okvirima i zakonodavstvom EU-a o zaštiti podataka te podržale politike utemeljene na dokazima, poboljšala učinkovitost poduzetih strategija i mjera i utvrdili strukturni problemi;

11. poziva države članice da upotrijebe sve dostupne podatke s pomoću kojih će uspostaviti referentne vrijednosti i usmjeriti razvoj programa politika; naglašava da je ključno razviti točniji profil romskog stanovništva i njihovih potreba, uključujući u zemljama kandidatkinjama; ističe da bi u tom pogledu bile ključne smjernice Agencije za temeljna prava;

Jednako sudjelovanje romskog stanovništva u postupcima donošenja odluka, nacionalne strategije integracije

12. poziva Komisiju da uspostavi uključiv mehanizam kako bi se osiguralo ravnopravno sudjelovanje romskih i proromskih organizacija civilnog društva, stručnjaka i članova zajednice na svim razinama, uključujući i one koji su aktivni na lokalnoj i regionalnoj razini, te pomaknulo s paternalističkog prema nepaternalističkom pristupu, vodeći računa o rodnoj perspektivi i u političkoj raspravi i u donošenju odluka; poziva države članice da promiču obrazovanje i odziv glasača romskog podrijetla;

13. poziva Komisiju da razvije romsku radnu skupinu u cilju lakšeg uključivanja Roma u različita područja politika i osnaživanja romskog stanovništva pružanjem potpore izgradnji kapaciteta svih dionika uključenih u upravljanje europskim i nacionalnim romskim politikama i u njihovu provedbu, i to na značajan, dostojanstven, nepristran, uključiv i transparentan način; poziva države članice da isto čine prilikom izrade vlastitih nacionalnih strategija za uključivanje romskog stanovništva za razdoblje nakon 2020.; naglašava da lokalni i regionalni dionici, uključujući nevladine organizacije, aktiviste, lokalne stručnjake, regionalne stručnjake, članove zajednice, osobe pogođene antiromizmom, moraju biti u značajnoj mjeri uključeni u razvoj, provedbu i praćenje nacionalnih strategija uključivanja i drugih javnih politika usmjerenih prema romskom stanovništvu te da sudjelovanje pripadnika romske zajednice mora biti obvezujući zajednički standard kvalitete za budući okvir i nacionalne strategije za uključivanje;

14. poziva države članice da razviju nacionalne strategije za uključivanje romskog stanovništva za razdoblje nakon 2020. s pripadajućim sveobuhvatnim okvirom za zajedničku procjenu i s odgovarajućim unaprijed utvrđenim proračunom, koji će biti uvršten u nacionalne, regionalne i lokalne proračune i podložan periodičkoj reviziji i evaluaciji i koji će odražavati razmjere potreba romskog stanovništva u pogledu socijalne uključenosti; naglašava da uključivanje romskog stanovništva mora biti jedan od prioriteta pri izradi lokalnih, regionalnih i nacionalnih proračuna; poziva države članice da borbu protiv antiromizma uključe u horizontalan pristup u svoje nacionalne strategije za uključivanje, i to u svim područjima javnog života; poziva Komisiju da u preporuke za pojedinu zemlju uključi procjenu napretka u postizanju ciljeva iz nacionalnih strategija za uključivanje;

Antiromizam i interseksijska diskriminacija

15. ponavlja svoje stajalište i preporuke koje je donio Rezolucijom od 25. listopada 2017. o aspektima temeljnih prava u integraciji Roma u EU-u: borba protiv anticiganizma; budući da su dosad poduzete ograničene mjere, poziva Komisiju da te preporuke ugradi u svoj prijedlog EU-a za jednakost, uključivanje i sudjelovanje romskog stanovništva te za suzbijanje antiromizma nakon 2020., osobito preporuke koje se odnose na antiromizam te istinu i pomirenje jer su to temelji izgradnje snažnog i uključivog društva; snažno odbacuje politički diskurs i populizam u cilju izrade vladine politike kojom se potiče antiromizam, svaljuje krivnja na romsko stanovništvo te izravno ili neizravno promiče diskriminacija ili

četvrtak, 17. rujna 2020.

segregacija; mišljenja je da takve političke mjere nisu protivne samo nacionalnim ustavima, nego i temeljnim pravima i vrijednostima iz Ugovora o EU-u; stoga poziva Komisiju da poduzme hitne mjere pokretanjem postupaka zbog povrede prava ako postoji rizik od kršenja prava EU-a;

16. poziva države članice da službeno priznaju antiromizam kao poseban oblik rasizma usmjeren protiv romskog stanovništva;

17. poziva Komisiju i države članice da se uhvate ukoštac s antiromizmom u ključnim područjima prijedloga direktive za razdoblje nakon 2020. te zahtijeva donošenje učinkovitih europskih i nacionalnih zakonodavnih i političkih mjera kako bi se suočila s tim problemom u državama članicama i u zemljama proširenja; smatra da je borba protiv antiromizma horizontalno pitanje koje bi se trebalo uzeti u obzir u svim područjima politike Unije, uključujući nove tehnologije; poziva države članice da se pobrinu da nove tehnologije koje kreiraju i upotrebljavaju tijela kaznenog progona ne prouzrokuju diskriminaciju rasnih i etničkih manjina; poziva Komisiju da u razvoj i provedbu budućeg okvira politika dodatno uključi nacionalna tijela za ravnopravnost; nadalje poziva Komisiju da u cilju borbe protiv antiromizma razvije snažnu sinergiju nacionalnih tijela za ravnopravnost i nacionalnih kontaktnih točaka za Rome; poziva države članice da tijelima za ravnopravnost zajamče stvarnu neovisnost, mandat i potrebna sredstva kako bi im se omogućilo da svoje zadaće izvršavaju promičući i štiteći temeljna prava romskog stanovništva; smatra da su tijela za promicanje jednakosti odgovarajuće ustanove za prikupljanje podataka i utvrđivanje trendova o antiromizmu te njihovo prosljeđivanje na europsku razinu;

18. poziva države članice da osiguraju jednak pristup pravosuđu i jednakost pred zakonom za romsko stanovništvo; poziva države članice da zaštite romsko stanovništvo od prijetnji krajnje desnih skupina, istraže slučajeve policijskog nasilja i osiguraju sudjelovanje romskog stanovništva u tijelima za izvršavanje zakonodavstva i snagama sigurnosti;

19. potiče države članice da donesu smjernice i razviju osposobljavanje za policijske snage radi sprječavanja nerazmjerne kriminalizacije romskog stanovništva, etničkog profiliranja, prekomjernih postupaka pretresa, iznenadne racije u romskim naseljima, proizvoljne zapljene i uništavanja imovine, prekomjerne upotrebe sile tijekom uhićenja, napada, prijetnji, omalovažavajućeg postupanja, fizičkog zlostavljanja i uskraćivanja prava tijekom policijskog ispitivanja i pritvora, nedovoljne primjene policijskih mjera u slučaju kaznenih djela počinjenih protiv romskog stanovništva, uskraćivanja ili nedovoljnog pružanja pomoći, zaštite (primjerice u slučajevima trgovanja ljudima i žrtava nasilja u obitelji) ili istraživanja slučajeva kaznenih djela koje prijavljuju pripadnici romskog stanovništva (posebno zločina iz mržnje); poziva države članice da osiguraju da nadležna tijela provedu puno policijsko istraživanje takvih slučajeva; poziva države članice da osiguraju primjerene pravne lijekove;

20. pozdravlja mišljenja Vijeća Europe da govor mržnje na internetu poziva na dodatno razmatranje i djelovanje kad je riječ o zakonskoj regulativi te na nove načine borbe protiv govora mržnje, kao što su alternativna slika i tehnologije provjere činjenica;

21. poziva države članice da osiguraju učinkovitu provedbu Direktive o rasnoj jednakosti u praksi te učinkovitu provedbu Okvirne odluke o rasizmu i ksenofobiji radi borbe protiv trajnog antiromizma; ponavlja svoj poziv Vijeću da deblokira pregovore o horizontalnoj direktivi o suzbijanju diskriminacije jer je ona preduvjet za postizanje ravnopravnosti u EU-u;

22. nadalje poziva države članice da povećaju svoja nastojanja u suzbijanju diskriminacije, govora mržnje i zločina iz mržnje u okviru nacionalnog i europskog antidiskriminacijskog zakonodavstva, posebno u pogledu nadzora situacije u kojoj se nalaze pogođene žrtve romskog podrijetla i pružanja pomoći u sudskim postupcima;

23. podsjeća na obvezu država članica iz Direktive o rasnoj jednakosti da odrede specijalizirano tijelo za promicanje jednakog postupanja prema svim osobama bez diskriminacije na temelju rasnog ili etničkog podrijetla;

24. smatra da bi EU i države članice trebali reagirati u pogledu položaja i prava pojedinaca koji se suočavaju s diskriminacijom na više osnova u EU-u, a posebno žena, migranata, LGBTI osoba, osoba s invaliditetom;

25. podsjeća da mediji imaju ključnu ulogu u smanjenju antiromskih stavova nediskriminirajućim izvješćivanjem o manjinama;

četvrtak, 17. rujna 2020.

Zdravlje

26. poziva države članice da razviju mjere za poboljšanje pristupa kvalitetnoj i cjenovno pristupačnoj preventivnoj i kurativnoj zdravstvenoj zaštiti za romsko stanovništvo, uključujući spolnu i reproduktivnu zdravstvenu zaštitu, posebno za žene, djecu, starije i osobe s invaliditetom; ponavlja da je ključan element u tom pogledu poboljšanje pristupa zdravstvenim uslugama, što se odnosi i na fizički pristup i na uklanjanje nematerijalnih prepreka kao što su predrasude i rasizam;

27. poziva države članice da dodijele dovoljna sredstva za poboljšanje općeg zdravstvenog stanja romskih zajednica kroz zdravstveno i spolno obrazovanje, mobilne aktivnosti zdravstvenih pregleda u odvojenim područjima, zdravstvene informativne kampanje o prevenciji i osposobljavanje zdravstvenih i socijalnih radnika o različitosti, što pridonosi prilagodbi zdravstvenih sustava EU-a različitosti;

28. snažno osuđuje etničku segregaciju žena romskog porijekla u ustanovama za zdravstvenu skrb za majke; poziva države članice da odmah zabrane sve oblike etničke segregacije u zdravstvenim ustanovama, uključujući ustanove zdravstvene skrbi za majke;

29. poziva države članice da osiguraju učinkovite i pravovremene pravne lijekove svim osobama koje su bile žrtve prisilne sterilizacije, među ostalim, uspostavom učinkovitih sustava kompenzacije;

Jednak i pravedan pristup obrazovanju, romskoj umjetnosti, jeziku i kulturi

30. poziva Komisiju da osmisli nove instrumente za financiranje ili potprograme koji će biti komplementarni mjerama država članica za ciljanu i prilagođenu potporu kvalitetnom obrazovanju romskih učenika u dobi od 3 godine nadalje koji se suočavaju s ekstremnim siromaštvom i nemaju odgovarajući pristup postojećim i budućim obrazovnim i socijalnim inicijativama financiranja EU-a, kao što su Erasmus Plus, jamstvo za djecu ili Europski socijalni fond plus;

31. primjećuje da je u nekim državama članicama tijekom proteklih godina postignut tek ograničen napredak u obrazovanju socijalno ugrožene romske djece, posebno zbog nedostatka političke volje i antiromizma, zbog čega je jaz između romskih i neromskih učenika i studenata u pogledu ishoda obrazovanja i dalje velik; podsjeća da je za prekidanje ciklusa međugeneracijskog prijenosa siromaštva ključno da se romskoj djeci pruže jednaki uvjeti na početku života; potiče države članice da u svim područjima politika usvoje holistički pristup te da obrazovanje romske djece uvrste na vrh dnevnih redova vlada;

32. preporučuje da obrazovanje ranjivih romskih učenika počne što prije, uzimajući u obzir specifične uvjete u svakoj državi članici, te da im se omogući pristup povoljnim, pristupačnim i uključivim uslugama ranog predškolskog odgoja i obrazovanja; apelira na države članice da razvijaju i provode strategije i programe usmjerene na olakšavanje pristupa romskog stanovništva objektima za skrb o djeci, školama i sveučilištima, što je preduvjet za osobni i profesionalni razvoj, te podsjeća da su izvannastavne aktivnosti, kao što su sportske ili umjetničke aktivnosti, izvrsno sredstvo uključivanja;

33. poziva Komisiju i države članice da osiguraju odgovarajuće financiranje nevladinih organizacija koje pružaju takve aktivnosti jer su te aktivnosti ključne za stvaranje okruženja i uvjeta u kojima djeca različitog podrijetla imaju jednake prilike; smatra da je razmjena dobrih praksi među državama članicama također ključna u tom području;

34. posebno je zabrinut zbog visoke razine segregacije romske djece u školama i diskriminirajuće prakse smještanja romske djece u škole za djecu s intelektualnim poteškoćama, koja je prisutna u nekim državama članicama; poziva predmetne države članice da prekinu takve prakse u skladu s primjenjivim antidiskriminacijskim zakonodavstvom; poziva države članice EU-a da daju prioritet mjerama za uklanjanje bilo kakvog oblika segregacije romskih učenika u školama ili razredima u skladu s Preporukom Vijeća iz 2013. i provedbom širokog raspona mjera koje aktivno uključuju lokalne dionike, posebno romske roditelje i djecu, te organizacije u zajednici te osmišljavanjem aktivnosti za podizanje razine osviještenosti;

35. poziva države članice da osiguraju da sve škole i inspektorati ispunjavaju svoje zakonske obveze u praksi kad je riječ o desegregaciji škola i da se obvežu da godišnje prikupljaju i objavljuju podatke o stanju segregacije škola na svim razinama, uključujući sankcioniranjem onih koje se toga ne pridržavaju; poziva države članice da razmjenjuju dobre prakse kao što su uspostava, opremanje i osiguravanje sredstava za ministarsku komisiju za desegregaciju kako bi se poduprle škole koje rade na desegregaciji i sankcionirale one koje je ne primjenjuju; podsjeća na to da je Komisija pokrenula tri postupka zbog

četvrtak, 17. rujna 2020.

povrede prava zbog segregacije romske djece; smatra da posljednjih godina nije bilo vidljivih poboljšanja usprkos Komisijinim naporima; stoga poziva Komisiju da poduzme daljnje korake i uputi te predmete na Sud Europske unije ako je potrebno;

36. podsjeća da je roditelje romske djece potrebno hitno uključiti u sve faze školovanja njihove djece; apelira na države članice da izrade programe usmjerene na uključenost roditelja romske djece u proces školovanja svoje djece te obrazovni i osobni razvoj; naglašava da sposobnost država članica da se zajamči sudjelovanje roditelja romske djece uvelike ovisi o nekoliko faktora, i društvenih i ekonomskih, te traži pružanje posebne potpore, u obliku zdravstvene cjelovitosti, školske hrane i odjeće, za romske obitelji koje se suočavaju s ekonomskim, socijalnim, medicinskim i stambenim poteškoćama; smatra da bi za djecu koja su napustila školovanje i/ili su nepismena i nemaju osnovne vještine trebalo osmisliti nove prilike kako bi nastavila svoje obrazovanje; poziva države članice da u tom pogledu u potpunosti iskoriste Fond europske pomoći za najpotrebitije;

37. poziva države članice da romskoj djeci osiguraju jednak pristup obrazovanju visoke kvalitete, uključujući učenje kroz društveno koristan rad ili prilike za cjeloživotno učenje; poziva države članice da se u okviru redovnih školskih kurikula i medija strukturno pozabave temama poštovanja različitosti, međukulturnog razumijevanja i ljudskih prava; da u okviru školskih kurikula obrađuju teme ljudskih prava, demokratskog građanstva i romske povijesti te da podijele i prošire romske sveučilišne programe na europskoj razini;

38. poziva države članice da osmisle zakone i mjere politike čiji je cilj osigurati odštetu svoj romskoj djeci kojoj su postavljene pogrešne dijagnoze i koja su smještena u posebne škole ili razrede i škole namijenjene isključivo Romima na temelju svojeg etničkog podrijetla te su im posljedično uskraćena temeljna prava i prilike za kvalitetno obrazovanje i dobra radna mjesta;

39. smatra da nas je bolest COVID-19 primorala na aktivnu primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT) i metoda; ističe međutim da je pandemija ukazala na to da postoji nedovoljna pripremljenost u pogledu digitalne transformacije jer obitelji romskog podrijetla i njihove škole često nisu bile opremljene odgovarajućim IKT alatima i vještinama, a obitelji romskog podrijetla često si ne mogu priuštiti električnu energiju i internetsku vezu, smatra da je posjedovanje IKT uređaja ključ računalnog obrazovanja i stoga potiče Komisiju da izradi skup IKT alata te da ga distribuiraju najranjivijim obiteljima i djeci kako bi im osigurala osnovne alate za učenje na daljinu i pripremila ih za digitalno doba; smatra da je pristup internetu i IKT vještinama temelj predstojećeg digitalnog doba za svakog građanina i stoga ključan i za osnaživanje romskog stanovništva; stoga poziva Komisiju da u svoj prijedlog za razdoblje nakon 2020. uključi i odredbe povezane s internetskim pristupom; poziva države članice da dodaju IKT vještine u svoje kurikule od rane dobi i da ulažu u programe digitalne pismenosti kojima se podupiru romska djeca;

40. poziva države članice da promiču romski jezik, kulturu i povijest u školskim kurikulumima, muzejima i drugim oblicima kulturnog i povijesnog izražaja te da prepoznaju doprinos romske kulture kao dijela europske baštine; poziva države članice da razviju usklađene i dosljedne mjere s primjerenim proračunima kako bi se potaknula, poduprla i promicala romska umjetnost i kultura, da istraže i sačuvaju materijalnu i nematerijalnu baštinu tradicionalne romske kulture te da obnove i promiču tradicionalne romske vještine;

Kvalitetno i cjenovno pristupačno stanovanje, sudska zaštita u pitanjima okoliša

41. ističe da se stanovanje ne može smatrati robom, već nužnošću bez koje ljudi ne mogu u potpunosti sudjelovati u društvu i imati pristup temeljnim pravima; poziva Komisiju i države članice da u svoje politike uključe preporuke iz izvješća Povjerenika za ljudska prava Vijeća Europe pod nazivom „Pravo na cjenovno pristupačno stanovanje, zanemarena dužnost Europe”, s posebnom uputom da se osigura da sve države članice odmah prihvate obvezu iz članka 31. revidirane Europske socijalne povelje, koji se odnosi na pravo na stan, i da povećaju ulaganja u socijalno i cjenovno pristupačno stanovanje kako bi se iskorijenili nepodnošljivo visoki troškovi stanovanja, posebno za marginalizirane skupine;

42. snažno poziva države članice da osiguraju da su osobe romskog podrijetla propisno registrirane i imaju identifikacijske dokumente i rodne listove te da je njihova imovina (zemljište i nekretnina) također registrirana kako bi se osiguralo fleksibilniji zakonski i administrativni postupci za budućnost;

četvrtak, 17. rujna 2020.

43. poziva države članice da umanje učinke pandemije bolesti COVID-19 u prenapučenim i nehumanim uvjetima stanovanja u kojima živi romsko stanovništvo legalizacijom njihovih neformalnih naselja i ulaganjem u infrastrukturu i poboljšanje stambenih uvjeta za novolegalizirana neformalna naselja;

44. poziva države članice da donesu sveobuhvatan mehanizam kojim bi se osiguralo da se spriječe i sankcioniraju diskriminacija i povrede prava Roma u području stanovanja, da se riješi pitanje beskućništva te da se osiguraju dostatna i adekvatna odmorista za selilačko romsko stanovništvo; poziva države članice da spriječe daljnje prisilne deložacije romskog stanovništva tako da se pobrinu da se te deložacije uvijek odvijaju u punom skladu s međunarodnim, europskim i nacionalnim zakonima; poziva države članice da osiguraju da se tim osobama u razumnom roku dostave obavijest i odgovarajuće informacije te ističe da se deložacije ne bi smjele provoditi, a da se pritom ne osigura zamjenski standardan, povoljan i kvalitetan stambeni prostor u desegregiranom okruženju, koji ima pristup komunalnim uslugama; naglašava hitnu potrebu za javnim ulaganjima da bi se prevladala segregacija; poziva države članice da promiču prostornu desegregaciju i ističe da zemljopisna izolacija i stambena segregacija članovima etničkih manjina onemogućuje pristup dostojnim poslovima, neovisno o njihovoj razini kvalifikacija; napominje da je traženje rješenja za deložacije surađivanjem s različitim institucijama od ključne važnosti i da bi se mjere koje se odnose na stambene uvjete romskog stanovništva trebale ugraditi u šire nacionalne aktivnosti i zakonodavne inicijative usredotočene na programe socijalnog stanovanja ili stambene pomoći;

45. podsjeća da učinke izbijanja bolesti COVID-19 većinom osjećaju najugroženije skupine, uključujući romske zajednice, diljem EU-a i izražava žaljenje zbog toga što se romske zajednice dodatno diskriminira i marginalizira zbog pandemije koronavirusa; poziva države članice da u uvjetima krize uzrokovane bolešću COVID-19 donesu hitne mjere da bi riješile pitanje nedostatka vode, primjerenih sanitarnih uvjeta, električne energije i potrebne infrastrukture u siromašnim romskim zajednicama; poziva države članice da u potpunosti uključe romska naselja u mjere za dezinfekciju, da zabrane ukidanje osnovnih komunalnih usluga tijekom pandemije, da razmotre subvencioniranje troškova potrošnje za najranjivije osobe i osobe koje su izgubile primanja ili zamrzavanje plaćanja do kraja razdoblja obuhvaćenog planom oporavka, da pruže financijsku pomoć jednoroditeljskim obiteljima/samohranim majkama za skrb o djeci, plaćanje stanarine i ostale kućanske troškove kako bi se umanjile financijske poteškoće, posebice u uvjetima gubitka poslova;

46. poziva na provedbu Aarhuške konvencije, u kojoj se povezuju ekološka prava i ljudska prava; preporučuje da se okolišne nepravde uključe u prijedlog za razdoblje nakon 2020. i poziva Komisiju da pokuša riješiti problem različitih oblika ekološke diskriminacije;

Djevojčice i žene pripadnice romskog stanovništva

47. ističe potrebu za davanjem prednosti rodnoj perspektivi i rodno osjetljivim politikama te borbi protiv nasilja (uključujući trgovinu ljudima); potiče sve države članice koje još nisu ratificirale Istanbulsku konvenciju da to hitno učine; napominje da će se u budućim politikama te razlike prepoznati i da će ih se riješiti osiguranjem specifičnih intervencija i posebnih oblika potpore za Romkinje; ističe da bi trebalo predvidjeti specifične mjere za osnaživanje romskih žena i djevojaka jer su često izložene višestrukoj diskriminaciji;

48. poziva vlade država članica, lokalne vlasti i po potrebi institucije EU-a da putem ženskih organizacija, romskih nevladinih organizacija i odgovarajućih dionika uključe Romkinje u pripremu, provedbu, ocjenjivanje i praćenje nacionalnih strategija integracije Roma te da uspostave veze između tijela za rodnu ravnopravnost, organizacija za prava žena i strategija socijalne uključenosti radi izgradnje povjerenja s zajednicama i osiguravanja osjetljivosti na lokalne kontekste;

49. poziva države članice da se pobrinu za to da njihove nacionalne strategije integracije uključuju posebno poglavlje o pravima žena i rodnoj jednakosti te da svaki odjeljak uključuje mjere rodne osviještenosti kojima se promiču ženska prava i perspektiva rodne jednakosti, posebno kad je riječ o dodjeli financijskih sredstava, u skladu sa zaključcima Vijeća o Okviru EU-a za nacionalne strategije integracije Roma u kojima se „traži primjena rodne perspektive u svim politikama i aktivnostima za unapređenje uključivanja Roma”; poziva Komisiju i države članice da ocijene postizu li se politikama željena poboljšanja za žene i djevojčice pripadnice romskog stanovništva te da poduzmu potrebne mjere u slučaju da nije postignut napredak;

četvrtak, 17. rujna 2020.

50. poziva države članice da osmisle mjere podrške kako bi žene romskog podrijetla u potpunosti mogle ispuniti svoj potencijal i mogućnosti kao neovisni, samopouzdana i emancipirani aktivni građani; poziva države članice da prošire sustave posredovanja u zdravstvu i obrazovanju za Rome i učine ih obveznima za sve romske zajednice, da osiguraju jednog posrednika za svakih 500 stanovnika i da primjereno financiraju i podupiru te sustave, dajući posrednicima ključnu ulogu u procesu uključivanja;

51. poziva Komisiju i države članice da djevojčice i žene romskog porijekla izravnije uključe u politike u području tržišta rada, među ostalim u Jamstvo za mlade;

52. poziva Komisiju i države članice da osiguraju poštovanje temeljnih prava Romkinja i romske djece kako bi se – također s pomoću kampanja za podizanje svijesti – osiguralo da su romske žene i djevojčice obaviještene o svojim pravima u nacionalnom zakonodavstvu o ravnopravnosti spolova i nediskriminaciji, te da se i dalje bori protiv patrijarhalnih i seksističkih tradicija;

Kvalitetne usluge zapošljavanja

53. poziva države članice da zajamče pružanje kvalitetnih usluga zapošljavanja mladih Roma, uključujući onih koji nisu zaposleni, ne obrazuju se i ne osposobljavaju te onih koji se suočavaju s ekstremnim siromaštvom;

54. poziva Komisiju da predstavi komunikaciju o smjernicama i standardima za politike zapošljavanja bez diskriminacije za države članice i poslodavce, uključujući preporuke za donošenje planova za jednakost na razini poduzeća i u sektorskim kolektivnim ugovorima i uvođenje radnih skupina za promicanje raznolikosti na radnom mjestu, uključujući borbu protiv stereotipa, predrasuda i negativnih stavova, sprječavanje diskriminacije u pogledu zapošljavanja, napredovanja, plaće i pristupa osposobljavanju; naglašava činjenicu da bi se ti akcijski planovi za jednakost trebali upotrebljavati i za promicanje etničke i kulturne raznolikosti na radnom mjestu, za razvoj unutarnjih propisa protiv rasizma te diskriminacije i uznemiravanja na radnom mjestu povezanih s rasizmom, za praćenje i preispitivanje zapošljavanja, napredovanja i zadržavanja radne snage prema načelu jednakosti da bi se utvrdile izravne ili neizravne diskriminirajuće prakse i za donošenje korektivnih mjera za smanjenje nejednakosti u svakom od tih područja i, u tu svrhu, prikupljanje podataka o jednakosti u pogledu standarda privatnosti i temeljnih prava;

55. ističe da su najkritičniji aspekti zapošljavanja romskog stanovništva koje treba riješiti učinkovit prijelaz iz obrazovanja na otvoreno tržište rada; naglašava važnost borbe protiv različitih oblika neprijavljenog rada, diskriminacije od strane poslodavaca te na važnost usklađivanja potražnje i ponude za radnom snagom;

56. poziva Komisiju da ispuni preuzetu obvezu i donese akcijski plan za provedbu europskog stupa socijalnih prava te da ugradi uključivanje romskog stanovništva kao pokazatelj u pregled socijalnih pokazatelja; potiče Komisiju i države članice da romskom stanovništvu osiguraju pristup dostojanstvenim poslovima, pravednu plaću i radne uvjete te da zajamče da su sustavi socijalne zaštite i socijalnih usluga prikladni, pristupačni i da se njima koriste svi potencijalni korisnici te da uključuju univerzalno zdravstveno osiguranje bez diskriminacije i programe minimalnog dohotka i mirovinska prava;

o

o o

57. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji, vladama i parlamentima država članica i država kandidatkinja, podnacionalnim parlamentima i vijećima država članica i država kandidatkinja, Agenciji Europske unije za temeljna prava, Organizaciji za europsku sigurnost i suradnju, Europskom odboru regija, Vijeću Europe i Ujedinjenim narodima.

četvrtak, 17. rujna 2020.

P9_TA(2020)0230

Priprema izvanrednog sastanka Europskog vijeća s naglaskom na opasnoj eskalaciji i ulozi Turske u istočnom Sredozemlju**Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o pripremi izvanrednog sastanka Europskog vijeća s naglaskom na opasnoj eskalaciji i ulozi Turske u istočnom Sredozemlju (2020/2774(RSP))**

(2021/C 385/11)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Turskoj, osobito onu od 24. studenoga 2016. o odnosima EU-a i Turske ⁽¹⁾, od 27. listopada 2016. o položaju novinara u Turskoj ⁽²⁾, od 8. veljače 2018. o aktualnom stanju u pogledu ljudskih prava u Turskoj ⁽³⁾, od 13. ožujka 2019. o izvješću Komisije o Turskoj za 2018. ⁽⁴⁾, od 19. rujna 2019. o stanju u Turskoj, s naglaskom na smjenjivanju izabranih gradonačelnika ⁽⁵⁾ i od 13. studenoga 2014. o aktivnostima Turske kojima se stvaraju napetosti u isključivom gospodarskom pojasu Cipra ⁽⁶⁾,
- uzimajući u obzir svoju raspravu od 9. srpnja 2020. o stabilnosti i sigurnosti u istočnom Sredozemlju i negativnoj ulozi Turske,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 29. svibnja 2019. o politici proširenja EU-a (COM(2019)0260) i priloženi radni dokument službi (SWD(2019)0220),
- uzimajući u obzir ranije izjave potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku o turskim aktivnostima bušenja u istočnom Sredozemlju, posebno izjavu od 16. kolovoza 2020. o aktivnostima bušenja u istočnom Sredozemlju koje je Turska ponovno pokrenula; uzimajući u obzir napomene iznesene na konferenciji za medije nakon njegova sastanka s turskim ministrom vanjskih poslova Mevlutom Çavuşoğluom 6. srpnja 2020., napomene iznesene nakon njegova sastanka s grčkim ministrom obrane Nikolaosom Panagiotopoulosom 25. lipnja 2020. i napomene iznesene nakon njegova sastanka s ciparskim ministrom vanjskih poslova Nikosom Christodoulidesom 26. lipnja 2020.,
- uzimajući u obzir relevantne zaključke Vijeća i Europskog vijeća o Turskoj, posebno zaključke Europskog vijeća od 19. kolovoza 2020. o istočnom Sredozemlju, zaključke Vijeća od 27. veljače 2020. o neovlaštenim aktivnostima bušenja koje Turska provodi u istočnom Sredozemlju i zaključke Vijeća od 17. i 18. listopada 2019. o neovlaštenim aktivnostima bušenja koje Turska provodi u isključivom gospodarskom pojasu Cipra,
- uzimajući u obzir izjave ministara vanjskih poslova EU-a od 15. svibnja 2020. i 14. kolovoza 2020. o stanju u istočnom Sredozemlju,
- uzimajući u obzir ishod neformalnog sastanka ministara vanjskih poslova EU-a (Gymnich) od 28. kolovoza 2020.,
- uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju NATO-a iz 1949. i izjavu glavnog tajnika NATO-a od 3. rujna 2020.,
- uzimajući u obzir Izjavu iz Ajaccija nakon sedmog Sastanka na vrhu južnih zemalja Unije (MED7) od 10. rujna 2020.,
- uzimajući u obzir mjerodavno međunarodno običajno pravo i Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravu mora (UNCLOS) iz 1982., među čijim su strankama Grčka i Cipar, kao i Europska unija, te Povelju UN-a,

⁽¹⁾ SL C 224, 27.6.2018., str. 93.⁽²⁾ SL C 215, 19.6.2018., str. 199.⁽³⁾ SL C 463, 21.12.2018., str. 56.⁽⁴⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0200.⁽⁵⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0017.⁽⁶⁾ SL C 285, 5.8.2016., str. 11.

četvrtak, 17. rujna 2020.

- uzimajući u obzir Rimski statut i osnivačke dokumente Međunarodnoga suda te presedan ustanovljen njegovom sudskom praksom,
 - uzimajući u obzir članak 132. stavke 2. i 4. Poslovnika,
- A. budući da je istočno Sredozemlje područje od strateške važnosti za EU i ključno područje za mir i stabilnost cijelog Sredozemlja i regija Bliskog istoka, te da pati od niza dugogodišnjih i kompleksnih sporova političke, gospodarske i geostrateške prirode; budući da su rastuće napetosti u istočnom Sredozemlju potaknute jednostranim potezima Turske, koji uključuju vojno djelovanje, nedostatak uključivog diplomatskog dijaloga i neuspjeh napora u posredovanju u sukobu;
- B. budući da od otkrića odobalnih rezervi prirodnog plina početkom 2000-ih Turska ulazi u sporove sa svojim susjedima kad je riječ o međunarodnom pravu i razgraničenju isključivih gospodarskih pojaseva; budući da su otkrića velikih rezervi plina u Sredozemlju, uključujući otkriće polja Leviathan 2010., a zatim 2015. plinskog polja Zohr u priobalnom dijelu Egipta, što je najveće otkriće prirodnog plina u Sredozemnom moru, izazvala zanimanje za tu regiju i dovela do daljnjeg istraživanja i bušenja tijekom 2018. i 2019.;
- C. budući da Turska nije potpisala Konvenciju o pravu mora, čije su Grčka i Cipar stranke, zbog aktualnog pomorskog spora oko razgraničenja isključivog gospodarskog pojasa; budući da Grčka i Turska različito tumače pravo mora, koje se još uvijek razvija i po svojoj je prirodi složeno; budući da obje strane tvrde da je način na koji druga strana tumači pomorsko pravo protivan međunarodnom pravu i da su aktivnosti druge strane nezakonite; budući da navedeni spor oko razgraničenja isključivih gospodarskih pojaseva i epikontinentalnog pojasa između Turske s jedne strane te Grčke s druge strane nije riješen još od studenog 1973.;
- D. budući da je Turska država kandidatkinja i važan partner EU-a te da se od nje, kao od države kandidatkinje, očekuje da poštuje najviše standarde demokracije, ljudska prava i vladavinu prava, što se odnosi i na poštovanje međunarodnih konvencija; budući da je EU jasan i odlučan u obrani interesa Europske unije te pokazuje nepokolebljivu podršku i solidarnost s Grčkom i Ciprom uz poštovanje međunarodnog prava;
- E. budući da aktivnosti nezakonitog istraživanja i bušenja koje Turska provodi u istočnom Sredozemlju dovode do intenzivne i opasne militarizacije istočnog Sredozemlja te stoga predstavljaju ozbiljnu prijetnju miru i sigurnosti cijele regije; budući da je Francuska, kako bi pružila potporu Grčkoj i Cipru, na to područje 12. kolovoza 2020. rasporedila dva mornarička plovila i borbene mlazne zrakoplove, a 26. kolovoza 2020. sudjelovala je u vojnim vježbama zajedno s Grčkom, Ciprom i Italijom;
- F. budući da je francuski mornarički brod 10. lipnja 2020. u okviru NATO-ove misije Morski čuvar (Sea Guardian) zatražio inspekciju turskog plovila pod sumnjom da krši embargo UN-a na oružje Libiji te naišao na iznimno neprijateljsku reakciju turskih ratnih brodova; budući da je Grčka od siječnja 2020. zabilježila više od 600 povreda svojeg zračnog prostora od strane turskih zračnih snaga; budući da su te aktivnosti Turske popraćene sve izraženije neprijateljskom retorikom i protiv Grčke i Cipra, drugih država članica EU-a i samog EU-a;
- G. budući da se preliminarni razgovori između Grčke i Turske nisu pomaknuli s mrtve točke od ožujka 2016.; budući da su se grčki premijer i turski predsjednik snažno zauzeli za poboljšanje bilateralnih odnosa nakon sastanka u rujnu pri Općoj skupštini UN-a, a u prosincu izrazili volju za nastavak političkog dijaloga, nakon čega su se visoki dužnosnici sastali u Ankari u siječnju 2020., dok su o mjerama za izgradnju povjerenja raspravljali u Ateni u veljači 2020.;
- H. budući da su u siječnju 2019. vlade Cipra, Egipta, Grčke, Italije, Izraela, Jordana i Palestinske samouprave osnovale Plinski forum istočnog Sredozemlja, multinacionalno tijelo zaduženo za razvoj regionalnog tržišta plina i mehanizma za razvoj resursa; budući da je tursko Ministarstvo vanjskih poslova uputilo kritike na to, ustvrdivši da se time nastoji isključiti Ankaru iz regionalne suradnje i koordinacije na tržištu plina;
- I. budući da su u studenome 2019. Turska i libijska vlada nacionalnog jedinstva potpisale Memorandum o razumijevanju kojim se utvrđuje novo pomorsko razgraničenje tih dviju zemalja unatoč tome što se njihove obale ne nalaze jedna uz drugu ni nasuprot jedna drugoj; budući da se Memorandumom o razumijevanju između Turske i Libije o razgraničenju pomorskih jurisdikcija u Sredozemnom moru krše suverena prava trećih zemalja te on nije u skladu s pravom mora i ne može imati pravne posljedice za treće zemlje; budući da bi se primjenom tog Memoranduma o razumijevanju zapravo razgraničio istočni i zapadni dio Sredozemlja i time ugrozila pomorska sigurnost;

četvrtak, 17. rujna 2020.

- J. budući da je Turska 20. travnja 2020. u isključivi gospodarski pojas Cipra poslala brod za bušenje Yavuz, uz pratnju turskog mornaričkog plovila; budući da je Turska 30. srpnja 2020. u isključivi gospodarski pojas Cipra poslala plovilo za seizmička istraživanja Barbaros, uz pratnju turskog ratnog broda i drugog pomoćnog broda; budući da je Turska 10. kolovoza 2020. u grčke vode poslala istraživačko plovilo Oruç Reis uz pratnju 17 mornaričkih plovila kako bi mapirala morski teritorij radi mogućeg bušenja nafte i plina u području za koje i Turska smatra da je u njezinoj jurisdikciji; budući da je Grčka kao odgovor na to poslala svoje ratne brodove da prate turska plovila, od kojih se jedno sudarilo s grčkim brodom; budući da je Turska 31. kolovoza 2020. ponovno produljila istraživanja plovilom Oruç Reis u istočnom Sredozemlju do 12. rujna 2020.; budući da se pomorsko upozorenje Turske (Navtex) tiče područja koje je u grčkom epikontinentalnom pojasu; budući da su te aktivnosti Turske dovele do znatnog pogoršanja odnosa između Grčke i Turske;
- K. budući da se nakon isteka Navtexa za vode između Turske, Cipra i Krete, koji je izdan 10. kolovoza 2020., tursko plovilo za seizmička istraživanja Oruç Reis 13. rujna 2020. vratilo u vode u blizini južne pokrajine Antalije nakon nekoliko rundi pregovora, što je potez koji bi mogao doprinijeti ublažavanju napetosti između Ankare i Atene;
- L. budući da je okvir za mjere ograničavanja kao odgovor na nezakonite aktivnosti bušenja koje Turska provodi u istočnom Sredozemlju uspostavljen u studenome 2019. nakon što je Vijeće u više navrata izrazilo zabrinutost i snažno osudilo aktivnosti bušenja u različitim skupovima zaključaka, među ostalim zaključcima Europskog vijeća od 22. ožujka 2018. i 20. lipnja 2019.; budući da je Vijeće 27. veljače 2020. uvrstilo dva rukovoditelja poduzeća Turkish Petroleum Corporation (TPAO) na popis sankcija EU-a, zabranivši im putovanja i zamrznuvši sredstva nakon što je Turska provodila nezakonite aktivnosti bušenja u istočnom Sredozemlju; budući da je Vijeće 28. kolovoza 2020. na neslužbenom sastanku (Gymnich) pozvalo na daljnje ciljane sankcije protiv Turske u slučaju da se ne smanje napetosti u regiji; budući da će se o tim restriktivnim mjerama raspravljati na izvanrednom sastanku Europskog vijeća 24. i 25. rujna 2020.; budući da su 10. rujna 2020. nacionalni čelnici na sastanku na vrhu mediteranskih država Med7 izrazili punu potporu Grčkoj i solidarnost s njom te izrazili žaljenje zbog toga što Turska nije odgovorila na opetovane pozive EU-a da prekine svoje jednostrane i nezakonite aktivnosti u istočnom Sredozemlju i Egejskom moru;
- M. budući da potpredsjednik Komisije / Visoki predstavnik Unije Borrell, koji je potaknuo intenzivnu aktivnost u toj regiji, zajedno s njemačkim predsjedništvom Vijeća Europske unije, traži rješenja u okviru dijaloga između Turske, Grčke i Cipra; budući da se Turska mora suzdržati od jednostranih mjera kako bi se omogućio napredak dijaloga; budući da su pokušaji posredovanja koje je tijekom srpnja i kolovoza predvodilo njemačko predsjedništvo Vijeća nažalost bili neuspješni; budući da su Egipat i Grčka 6. kolovoza 2020., dok su još trajali pregovori, sklopili bilateralni pomorski sporazum kojim se razgraničuje isključivi gospodarski pojas za prava na bušenje nafte i plina nakon 15 godina pregovora s Turskom i Ciprom o tom pitanju;
- N. budući da je i NATO predložio razne inicijative za dijalog između Grčke i Turske te posredovao u pregovorima između njih; budući da u članku 1. Sjevernoatlantskog ugovora stoji da se njegove stranke obvezuju riješiti bilo kakve međunarodne nesuglasice u koje bi mogle biti uključene, mirnim putem na takav način da se ne ugrožava međunarodni mir, sigurnost i pravda i da će se u svojim međunarodnim odnosima suzdržati od prijetnje silom ili uporabe sile na bilo koji način koji nije u skladu s namjerama Ujedinjenih naroda;
- O. budući da u Povelji UN-a stoji da se države obvezuju da će međunarodne sporove, u kojima možda sudjeluju mirnim sredstvima, rješavati na način koji ne ugrožava međunarodni mir, sigurnost i pravdu te da će se u svojim međunarodnim odnosima suzdržavati od prijetnji ili upotrebe sile na bilo koji način koji nije u skladu s ciljevima Ujedinjenih naroda;
1. iznimno je zabrinut zbog aktualnog spora i povezanog rizika od daljnje vojne eskalacije u istočnom Sredozemlju između država članica EU-a i zemlje kandidatkinje za članstvo u EU-u; čvrsto je uvjeren da se održivo rješenje sukoba može pronaći samo dijalogom, diplomacijom i pregovorima u duhu dobre volje i u skladu s međunarodnim pravom;
 2. osuđuje nezakonite aktivnosti Turske u epikontinentalnom pojasu / isključivom gospodarskom pojasu Grčke i Cipra, kojima se krše suverena prava država članica EU-a i izražava punu solidarnost s Grčkom i Ciprom; apelira na Tursku da sudjeluje u mirnom rješavanju sporova i da se suzdrži od svih jednostranih i nezakonitih aktivnosti ili prijetnji jer bi to moglo imati negativne posljedice na dobrosusjedске odnose;

četvrtak, 17. rujna 2020.

3. pozdravlja odluku Turske od 12. rujna 2020. da povuče svoje plovilo za seizmička istraživanja *Oruç Reis*, čime je poduzela prvi korak prema ublažavanju napetosti u istočnom Sredozemlju; osuđuje odluku Turske od 15. rujna 2020. da izda novi Navtex radi produljenja upućivanja broda za bušenje Yavuz do 12. listopada 2020.; apelira na Tursku da pokaže suzdržanost i da proaktivno doprinese smirivanju situacije, među ostalim tako da poštuje teritorijalnu cjelovitost i suverenost svih svojih susjednih država, da smjesta obustavi sve daljnje nezakonite aktivnosti istraživanja i bušenja u istočnom Sredozemlju, da se suzdrži od povreda grčkog zračnog prostora te grčkih i ciparskih teritorijalnih voda i da se distancira od nacionalističke ratnohušačke retorike; odbacuje uporabu prijetnji i uvredljiv rječnik prema državama članicama i EU-u kao neprihvatljive i neprikladne za državu kandidatkinju za članstvo u EU-u;
4. iskazuje potrebu za pronalaženjem rješenja diplomatskim putem, posredovanjem i međunarodnim pravom te snažno podupire povratak na dijalog između stranaka; poziva sve uključene aktere, a posebno Tursku, da se obvežu na hitno smirivanje situacije povlačenjem svoje vojne prisutnosti u regiji kako bi se omogućili dijalog i učinkovita suradnja;
5. poziva Tursku da kao država kandidatkinja za članstvo u EU-u u potpunosti poštuje pravo mora i suverenitet država članica EU-a Grčke i Cipra nad njihovim teritorijalnim morima te sva njihova suverena prava u njihovim pomorskim zonama; ponovno poziva tursku vladu da potpiše i ratificira UNCLOS te podsjeća da se, iako Turska nije potpisnica, običajnim pravom predviđaju isključivi gospodarski pojasevi čak i za nenaseljene otoke;
6. osuđuje činjenicu da sve veća eskalacija napetosti ugrožava izgleda za nastavak izravnih pregovora o sveobuhvatnom rješavanju ciparskog pitanja, iako je to i dalje najučinkovitiji put kad je riječ o izgledima za razgraničenje isključivih gospodarskih pojaseva Cipra i Turske; apelira na sve uključene strane da aktivno podupru pregovore za pravedno, sveobuhvatno i održivo rješenje ciparskog pitanja u okviru UN-a, kako je definirano relevantnim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a, u skladu s međunarodnim pravom i pravnom stečevinom EU-a te na temelju poštovanja načela na kojima se Unija zasniva;
7. pozdravlja poziv vlada Cipra i Grčke Turskoj da u dobroj vjeri pregovaraju o pomorskom razgraničenju svojih obala; apelira na sve strane da relevantne sporove podnesu Međunarodnom sudu u Haagu ili da pokrenu međunarodnu arbitražu u slučaju da se rješenje spora ne može postići posredovanjem;
8. pozdravlja napore koje je uložio EU, posebno napore potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije Borrelle i njemačkog predsjedništva Vijeća Europske unije te drugih međunarodnih institucija kao što je NATO, da se doprinese pronalaženju rješenja u okviru dijaloga i diplomacije; poziva sve strane da se iskreno i kolektivno uključe u pregovore o razgraničenju isključivih gospodarskih pojaseva i epikontinentalnog pojasa u dobroj vjeri, uz potpuno poštovanje međunarodnog prava i načela dobrih odnosa između susjeda; podržava prijedlog o multilateralnoj konferenciji o istočnom Sredozemlju uz sudjelovanje svih uključenih aktera, kako bi se pružila platforma za rješavanje sporova u okviru dijaloga;
9. poziva Komisiju i sve države članice da nastoje ostvariti širi, uključivi dijalog s Turskom te sveobuhvatnu i stratešku sigurnosnu strukturu i energetska suradnja za Sredozemlje; poziva Komisiju i države članice da se u tom dijalogu čvrsto zalažu za temeljne vrijednosti i načela Unije, uključujući poštovanje ljudskih prava, demokraciju, vladavinu prava i načelo solidarnosti;
10. hitno traži sveobuhvatnu procjenu rizika svih aktivnosti bušenja za okoliš, uzimajući u obzir brojne rizike koje istraživanje plina u odobalnom području nosi za okoliš, radnu snagu i lokalno stanovništvo; poziva sve uključene strane da ulažu u obnovljivu energiju i održivu klimatski povoljnu budućnost i poziva EU da podrži razvoj takvog zelenog plana za Sredozemlje, koji bi uključivao planove ulaganja u obnovljivu energiju u široj regiji kako bi se izbjegli sporovi oko ograničenih fosilnih resursa koji su štetni za klimu i okoliš;
11. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog trenutačnog stanja odnosa EU-a i Turske, ponajprije u pogledu teškog stanja ljudskih prava u Turskoj i narušavanja demokracije i vladavine prava; ističe prošle i sadašnje negativne učinke jednostranih vanjskopolitičkih inicijativa Turske u široj regiji te činjenicu da turske nezakonite aktivnosti istraživanja i bušenja u istočnom Sredozemlju dodatno pridonose pogoršanju odnosa između EU-a i Turske općenito; traži da se Turska i države članice EU-a udruže kako bi poduprle mirno rješavanje sukoba i politički dijalog u Libiji te da se pridržavaju embarga na

četvrtak, 17. rujna 2020.

oružje koji je nametnulo Vijeće sigurnosti UN-a; žali zbog negativnog utjecaja aktualne turske vanjske politike i drugog djelovanja u Sredozemlju na stabilnost regije; ponavlja stajalište koje je izrazio u svojoj Rezoluciji od 24. listopada 2019. o turskoj vojnoj operaciji na sjeveroistoku Sirije i njezinim posljedicama⁽⁷⁾;

12. poziva odgovarajuće forume u NATO-u, a posebno Radnu skupinu na visokoj razini za kontrolu konvencionalnog oružja, da hitno povedu raspravu o kontroli oružja u istočnom Sredozemlju;

13. ponavlja da je parlamentarni dijalog između EU-a i Turske važan dio napora za ostvarenje dijaloga i smirivanje situacije; duboko žali zbog toga što turska Velika skupština uporno odbija ponovno uspostaviti bilateralne sastanke Zajedničkog parlamentarnog odbora EU-a i Turske; poziva na to da se smjesta nastavi s tim sjednicama;

14. ustraje u tome da se daljnje sankcije mogu izbjeći samo dijalogom, iskrenom suradnjom i konkretnim napretkom na terenu; poziva Vijeće da bude spremno izraditi popis daljnjih restriktivnih mjera ako ne dođe ni do kakvog znatnog napretka u suradnji s Turskom; predlaže da te mjere budu sektorske i ciljane; čvrsto smatra da te sankcije ne bi trebale imati negativan učinak na tursko stanovništvo, na našu potporu neovisnom građanskom društvu Turske ni na izbjeglice koje borave u Turskoj;

15. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Parlamentarnoj skupštini i glavnom tajniku NATO-a, predsjedniku, vladi i parlamentu Republike Turske te državama članicama EU-a.

⁽⁷⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0049.

četvrtak, 17. rujna 2020.

P9_TA(2020)0231

Stanje u Bjelarusu

Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o stanju u Bjelarusu (2020/2779(RSP))

(2021/C 385/12)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Bjelarusu, posebno onu od 4. listopada 2018. o pogoršavanju medijskih sloboda u Bjelarusu, a posebno o slučaju Povelje 97 ⁽¹⁾, onu od 19. travnja 2018. o Bjelarusu ⁽²⁾, zatim od 6. travnja 2017. o stanju u Bjelarusu ⁽³⁾, od 24. studenoga 2016. o stanju u Bjelarusu ⁽⁴⁾ i od 8. listopada 2015. o smrtnoj kazni u Bjelarusu ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir uspostavu Istočnog partnerstva u Pragu 7. svibnja 2009. kao zajedničkog projekta EU-a i njegovih šest istočnoeuropskih partnera, Armenije, Azerbajdžana, Bjelarusu, Gruzije, Republike Moldove i Ukrajine,
- uzimajući u obzir zajedničke izjave sa sastanaka na vrhu o Istočnom partnerstvu održanih 2009. u Pragu, 2011. u Varšavi, 2013. u Vilniusu, 2015. u Rigi i 2017. u Bruxellesu,
- uzimajući u obzir predsjedničke izbore održane u Bjelarusu 9. kolovoza 2020.,
- uzimajući u obzir izjave koje je u ime Europske unije o predsjedničkim izborima, u prvom redu onima održanima 11. i 17. kolovoza 2020., dao Visoki predstavnik Europske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,
- uzimajući u obzir izjave Visokog predstavnika / potpredsjednika Komisije, posebno one od 7. kolovoza 2020. uoči predsjedničkih izbora i od 14. srpnja 2020. o neregistraciji predsjedničkih kandidata, zajedničku izjavu Visokog predstavnika / potpredsjednika Komisije i kanadskog ministra vanjskih poslova od 26. kolovoza 2020. te zajedničku izjavu Visokog predstavnika / potpredsjednika Komisije i povjerenika za susjedsku politiku i proširenje od 10. kolovoza 2020. o predsjedničkim izborima,
- uzimajući u obzir izjavu predsjednika Europskog parlamenta od 13. kolovoza 2020. i izjavu čelnika pet klubova zastupnika od 17. kolovoza 2020. o stanju u Bjelarusu nakon tzv. predsjedničkih izbora održanih 9. kolovoza 2020.,
- uzimajući u obzir glavne zaključke izvanrednog sastanka Vijeća za vanjske poslove od 14. kolovoza 2020. kao i zaključke predsjednika Europskog vijeća od 19. kolovoza 2020. o stanju u Bjelarusu nakon predsjedničkih izbora održanih 9. kolovoza 2020.,
- uzimajući u obzir izjave Visokog predstavnika / potpredsjednika Komisije od 7. rujna 2020. o arbitrarnim i neobjašnjivim uhićenjima i pritvaranjima iz političkih razloga te od 11. rujna 2020. o eskalaciji nasilja i zastrašivanja članova Koordinacijskog vijeća,
- uzimajući u obzir Globalnu strategiju EU-a i revidiranu europsku politiku susjedstva,
- uzimajući u obzir izjave glasnogovornika ESVD-a, u prvom redu one od 19. lipnja 2020. o nedavnim događajima uoči predsjedničkih izbora i od 18. studenoga 2019. o parlamentarnim izborima u Bjelarusu,
- uzimajući u obzir Odluku Vijeća od 17. veljače 2020. o produljenju embarga EU-a iz 2004. na oružje i opremu koja bi se mogla upotrijebiti za unutarnju represiju Bjelarusu ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ SL C 11, 13.1.2020., str. 18.

⁽²⁾ SL C 390, 18.11.2019., str. 100.

⁽³⁾ SL C 298, 23.8.2018., str. 60.

⁽⁴⁾ SL C 224, 27.6.2018., str. 135.

⁽⁵⁾ SL C 349, 17.10.2017., str. 41.

⁽⁶⁾ SL L 45, 18.2.2020., str. 3.

četvrtak, 17. rujna 2020.

- uzimajući u obzir izjavu Ureda za demokratske institucije i ljudska prava od 15. srpnja 2020. o tome da u Bjelarus nije poslana misija za promatranje izbora zbog toga što joj nije bio upućen poziv,
 - uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima i sve konvencije o ljudskim pravima čija je država stranka i Bjelarus,
 - uzimajući u obzir izvješće posebne izvjestiteljice UN-a o stanju ljudskih prava u Bjelarusu od 10. srpnja 2020.,
 - uzimajući u obzir izjavu Ureda za demokratske institucije i ljudska prava Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS-a) od 17. srpnja 2020. i njegova prethodna izvješća o izborima u Bjelarusu,
 - uzimajući u obzir izjave glavnog tajnika UN-a od 10. i 14. kolovoza 2020. o razvoju događaja nakon izbora u Bjelarusu,
 - uzimajući u obzir članak 132. stavke 2. i 4. Poslovnika,
- A. budući da od 2000. godine u Bjelarusu nije registrirana niti jedna nova politička stranka, unatoč tomu što je u tom smislu bilo više pokušaja; budući da središnje izborno povjerenstvo Bjelarusu nije dopustilo političarima koji kritiziraju režim da se registriraju kao kandidati na predsjedničkim izborima 2020. iako su navodno prikupili više od 100 000 potpisa, kako je propisano nacionalnim zakonodavstvom, što u fokus stavlja nerazmjerne i nerazumne prepreke kandidaturi te je u suprotnosti s obvezama u okviru OESS-a i drugim međunarodnim standardima;
- B. budući da je predsjedničku kampanju već od početka svibnja 2020. pratila represija na nacionalnoj razini protiv mirnih prosvjednika, aktivista civilnog društva, blogera i novinara kao i ozbiljno zastrašivanje političkih aktivista, njihovih obitelji i pristaša; budući da je diljem zemlje zbog prosvjeda protiv režima pritvoreno više od 650 mirnih prosvjednika, novinara i aktivista civilnog društva;
- C. budući da izborni postupak u Bjelarusu, unatoč činjenici da je ta država članica Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS), nije bio na razini smjernica Organizacije u kojima se poziva na poštovanje temeljnih sloboda, jednakosti, univerzalnosti, političkog pluralizma, povjerenja, transparentnosti i odgovornosti;
- D. budući da misija za promatranje izbora OESS-a/ODIHR-a nije mogla promatrati izborni postupak jer joj bjelaruske vlasti namjerno nisu uputile poziv;
- E. budući da su tijekom glasovanja prijavljene sustavne nepravilnosti i kršenja međunarodnih izbornih standarda, među ostalim, zastrašivanje glasača, uskraćivanje njihova prava glasa i masovno krivotvorenje zapisnika s glasačkih mjesta; budući da su diljem zemlje pritvoreni neovisni domaći promatrači, uključujući one koji su pratili rano glasovanje na predsjedničkim izborima u Bjelarusu, nakon što su dokumentirali brojne slučajeve kršenja izbornog zakona;
- F. budući da je Središnje izborno povjerenstvo Bjelarusu aktualnog predsjednika Aleksandra Lukašenka proglasilo pobjednikom tobožnjih izbora;
- G. budući da vjerodostojna nacionalna izvješća i lokalne inicijative na društvenim mrežama upućuju na masovne izborne prijekure u korist sadašnjeg predsjednika, Aleksandra Lukašenka te da brojni bjeloruski državljani pobjednicom smatraju Svetlanu Tihanovsku;
- H. budući da su mirni prosvjedi dosad neviđenih razmjera u kojima se izražava želja za demokratskim promjenama te poštovanjem temeljnih sloboda i ljudskih prava započeli odmah nakon objave rezultata tobožnjih izbora i da oni traju i danas: stotine tisuća prosvjednika okupljaju se na ulicama Bjelarusu, uz najveći odaziv sudionika vikendima tijekom marševa jedinstva, što je dokaz razine nezadovoljstva i mobilizacije bjeloruskog društva;

četvrtak, 17. rujna 2020.

- I. budući da se uz prosvjede održavaju i brojni štrajkovi u industrijskim pogonima, poduzećima, među ostalim, u velikim državnim poduzećima u raznim gospodarskim sektorima, školama, sveučilištima, gradovima i selima diljem zemlje;
- J. budući da Europska unija i njezine države članice nisu priznale rezultate predsjedničkih izbora zbog ozbiljnih sumnji u pravednost izbora i brojnih prijava o krivotvorenju izbornih rezultata; budući da aktualni mandat sadašnjeg predsjednika Lukašenka završava 5. studenoga 2020.;
- K. budući da su bjelaruski prosvjedi poprimili dosad neviđene razmjere, da su se proširili po cijeloj zemlji, uz sudjelovanje svih generacija, te da vidljivu vodeću ulogu u njima imaju žene;
- L. budući da su bjelaruske vlasti reagirale na zakonite i mirne prosvjede nerazmjernim nasiljem; budući da su sigurnosne snage na mirne prosvjede odgovorile izuzetno snažno, uz često pribjegavanje pretjeranoj, nepotrebnoj i neselektivnoj uporabi sile, kao što je intenzivna upotreba suzavca, palica, granata i vodenih topova; budući da Ured Visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za ljudska prava izvješćuje o tome da je proteklih tjedana pritvoreno gotovo 6 700 osoba koje su koristile svoje pravo na slobodu mirnog okupljanja; budući da su stručnjaci primili izvješća o najmanje 450 slučajeva mučenja, seksualnog nasilja, silovanja i zlostavljanja osoba lišenih slobode, dok je od dana 9. kolovoza 2020. nekoliko osoba nestalo, odnosno da su određene osobe pronađene mrtve, uključujući Aleksandra Tarajkovskog, Konstantina Šišmakova, Aleksandra Vihora i Genadija Šutova;
- M. budući da je Koordinacijsko vijeće osnovano kao privremeni institucionalni partner za proces nacionalnog dijaloga s ciljem organiziranja novih izbora koji bi se održali u skladu s međunarodnim standardima i uz prisutnost promatrača izbora ODIHR-a; budući da je otad nekoliko tisuća ljudi izrazilo potporu njegovim pozivima na nove izbore te da su svi vodeći članovi Koordinacijskog vijeća uznemiravani, ispitani ili uhićeni (Ljilja Ulasava, Maksim Znak, Sergej Dilevski, Marija Kalesnikova); budući da su zbog stalnog uznemiravanja i prijetnji vodeći članovi oporbe Svetlana Tihanovska, Veronika Cepkalo, Pavel Latuška i Olga Kovalkova potražili utočište u Europskoj uniji; budući da su Mariju Kalesnikovu, također jednu od vodećih figura oporbe, 7. rujna 2020. usred bijela dana na ulici u Minsku oteli zamaskirani muškarci u kombiju bez oznaka; budući da je Svetlana Aleksijevič, dobitnica Nobelove nagrade, jedina članica predsjedništva Koordinacijskog vijeća koja je ostala na slobodi u Bjelarusu; budući da i dalje postoji ozbiljna zabrinutost u pogledu njezine sigurnosti unatoč iznimnoj potpori europskih diplomata;
- N. budući da je Europsko vijeće 19. kolovoza 2020. odlučilo uvesti sankcije za velik broj pojedinaca odgovornih za nasilje, represiju i krivotvorenje izbornih rezultata u Bjelarusu, zabranivši im ulazak u EU i zamrznuvši njihovu financijsku imovinu u EU-u;
- O. budući da su se izborna kampanja i predsjednički izbori održali tijekom pandemije bolesti COVID-19, čije su posljedice bjelorusko političko vodstvo i vlasti uporno negirali, što je dovelo do toga da su novinari, medicinsko osoblje i obični ljudi preuzeli zadatak širenja ključnih informacija o pandemiji i potrebnim mjerama predostrožnosti, pokazujući time društveni angažman građana i vitalnost bjeloruskog civilnog društva;
- P. budući da je 27. kolovoza 2020. predsjednik Ruske Federacije, ponudivši slanje specijalnih policijskih snaga, izrazio svoju potporu bjeloruskim vlastima u njihovoj represiji zakonitog građanskog nezadovoljstva; budući da je 21. kolovoza 2020. Lukašenko najavio da će na mjesto novinara iz državnih medija koji štrajkaju ili su dali ostavku dovesti ruske „medijske stručnjake”; budući da su Rusija, Kina i Turska bile među prvim državama koje su čestitale Lukašenku na njegovoj namještenoj izbornoj pobjedi;
- Q. budući da bjeloruske vlasti i dalje provode nasilnu represiju nad neovisnim bjeloruskim izvjestiteljima i civilnim novinarima te namjerno pokušavaju ometati objektivno izvješćivanje kako bi uštkale pitanja i osude na nacionalnoj i međunarodnoj razini, među ostalim, tako što su za više od desetak međunarodnih izvjestitelja 29. kolovoza 2020. ukinule akreditacije;
- R. budući da se stanje ljudskih prava u Bjelarusu nastavilo pogoršavati tijekom izborne kampanje i nakon izbora; budući da se okruženje u kojem djeluju borci za ljudska prava neprestano pogoršava i da su oni sustavno izloženi zastrašivanju, uznemiravanju i ograničavanju temeljnih sloboda; budući da je Bjelarus jedina zemlja u Europi u kojoj se i dalje provodi smrtna kazna;

četvrtak, 17. rujna 2020.

1. ističe da Europski parlament, u skladu sa stajalištem Europskog vijeća, odbacuje rezultata takozvanih predsjedničkih izbora održanih u Bjelarusu 9. kolovoza 2020. jer su provedeni uz očito kršenje svih međunarodno priznatih standarda; neće priznati Aleksandra Lukašenka kao predsjednika Bjelarusu po isteku njegova tekućeg mandata;
2. najstrože osuđuje bjeloruske vlasti zbog nasilne represije mirnih prosvjeda za pravdu, slobodu i demokraciju nakon namještenih predsjedničkih izbora od 9. kolovoza 2020.; poziva na to da se odmah zaustavi nasilje, na trenutačno i bezuvjetno puštanje na slobodu i odbacivanje svih optužbi protiv svih osoba pritvorenih iz političkih razloga, i prije i nakon izbora održanih 9. kolovoza 2020., što se odnosi i na sve osobe pritvorene zbog njihova sudjelovanja u prosvjedima protiv izbornih rezultata ili protiv nasilja koje primjenjuju vlasti ili zbog izražavanja potpore tim prosvjedima;
3. osuđuje kontinuirano zastrašivanje, progone i nerazmjernu uporabu sile protiv sudionika u štrajkovima, članova Koordinacijskog vijeća i drugih pripadnika oporbe, aktivista civilnog društva, neovisnih novinara i blogera; zahtijeva hitno i bezuvjetno puštanje na slobodu svih onih koji su proizvoljno pritvoreni prije i nakon namještenih izbora 9. kolovoza 2020., među koje se ubrajaju Pavel Sevjerinec, Nikolaj Statkevič, Marija Kalesnikova, Andrej Jahorau, Anton Rodnenkov i Ivan Kravcov; traži da se obustave svi kazneni progoni na političkoj osnovi;
4. pozdravlja Koordinacijsko vijeće kao privremeno tijelo koje zastupa narod u njegovim zahtjevima za demokratskim promjenama u Bjelarusu i koje je otvoreno svim političkim i društvenim akterima;
5. podržava miran i demokratski prijenos vlasti koji bi bio rezultat ključnog nacionalnog dijaloga uz puno poštovanje demokratskih i temeljnih prava bjeloruskog naroda; u tom se smislu pridružuje pozivu bjeloruskog naroda da se što je prije moguće organiziraju novi, slobodni i poštenu izbori pod međunarodnim nadzorom koji će voditi Ured za demokratske institucije i ljudska prava Organizacije za europsku sigurnost i suradnju i koji će biti u skladu s međunarodnim standardima;
6. nedvosmisleno podupire bjeloruski narod u njegovim legitimnim zahtjevima i težnjama za slobodnim i poštenim izborima, temeljnim slobodama i ljudskim pravima, demokratskom zastupljenošću, političkim sudjelovanjem, dostojanstvom i pravom da samostalno izabere vlastiti put; prepoznaje da se trenutačni prosvjedni pokret u Bjelarusu temelji na općem zahtjevu za demokratizaciju Bjelarusu, čiji narod mora imati ista temeljna prava na demokraciju i slobodu kao i svi ostali građani na europskom kontinentu;
7. poziva Komisiju, potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije i Vijeće da pruže pomoć bjelaruskoj demokratskoj oporbi, što uključuje Koordinacijsko vijeće pod vodstvom Svetlane Tihanovskaje;
8. izražava svoju zahvalnost za važan doprinos hrabrih žena Bjelarusu, koje predvode Svetlana Tihanovskaja, Veronika Cepkalo i Marija Kalesnikova, i njihovih pristaša u izražavanju i predstavljanju legitimnih zahtjeva bjeloruskog naroda; napominje da mnogi bjeloruski državljani Svetlanu Tihanovskaju smatraju pobjednicom predsjedničkih izbora i novoizabranom predsjednicom Bjelarusu;
9. traži trenutačno puštanje na slobodu uhićenih članova Koordinacijskog vijeća Ljilje Ulasave, Maksima Znaka, Siarheja Djleuskog i Marije Kalesnikove; ustraje u tome da se svaki nacionalni dijalog mora odvijati uz potpuno i neometano sudjelovanje Koordinacijskog vijeća; pozdravlja zaštitu koju su predstavnici država članica EU-a i drugih zemalja srodnih stajališta ponudili Svetlani Aleksijevič;
10. najstrože osuđuje grozne čine nasilja, okrutne represije i mučenja koji su počinjeni nad mirnim prosvjednicima i pritvorenicima; poziva na neovisnu i učinkovitu istragu smrti prosvjednika Aljaksandra Tarajkovskog, Aleksandra Vihora, Artsjoma Parukova, Genadija Šutova i Kanstantina Šišmakova;
11. poziva na prekid svih oblika zlostavljanja i mučenja, na uvođenje posebne definicije mučenja u bjeloruski kazneni zakon u skladu s međunarodnim standardima ljudskih prava te na zakonodavne izmjene kojima bi se kriminalizirao prisilni nestanak;

četvrtak, 17. rujna 2020.

12. ustraje u tome da je potrebno zajamčiti prava građana na slobodu okupljanja, udruživanja, izražavanja i mišljenja, kao i slobodu medija, čime bi se ukinula sva pravna i praktična ograničenja kojima se te slobode ograničavaju; oštro osuđuje što se i dalje primjenjuje smrtna kazna i traži njezino trenutačno i trajno ukidanje te, dok se to ne učini, učinkovito pravo na podnošenje žalbe protiv osuda na smrtnu kaznu;

13. u potpunosti podržava bjelaruske radnike i neovisne sindikate te poziva bjelaruske vlasti i poslodavce da poštuju temeljna prava bjelaruskih radnika na štrajk bez opasnosti od otpuštanja, uhićenja ili drugih oblika odmazde, u skladu s konvencijama MOR-a br. 87 i 98; podržava poziv Međunarodne konfederacije sindikata upućen Međunarodnoj organizaciji rada na hitnu intervenciju protiv uhićenja i kažnjavanja vođa odbora za štrajk i neovisnih sindikalnih aktivista, kako bi se zaštitila njihova sloboda okupljanja i udruživanja; podupire koordinacijsku ulogu bjelaruskog Kongresa demokratskih sindikata;

14. snažno podupire sankcije EU-a protiv pojedinaca odgovornih za krivotvorenje rezultata izbora i represiju u Bjelarusu, uključujući Aleksandra Lukašenka; poziva Vijeće da bez odgode i u tijesnoj suradnji s međunarodnim partnerima uvede široke i učinkovite sankcije protiv svih bjelaruskih počinitelja izborne prijevare, nasilja i represije; poziva Vijeće da slijedi primjer baltičkih država članica koje su Lukašenka uvrstile na svoj popis sankcija i proširi prvotno predloženu skupinu osoba na koje se primjenjuju sankcije kako bi ona uključivala znatan broj visoko i srednje rangiranih dužnosnika, kao i poduzetnika poznatih po pružanju potpore režimu ili otpuštanju svojih zaposlenika zbog sudjelovanja u štrajkovima; poziva potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i Vijeće da razmotre mogućnost da se na popis uvrste i ruski državljani koji su izravno uključeni u pružanje potpore Lukašenkovom režimu u Bjelarusu;

15. snažno pozdravlja prijedlog predsjedatelja OESS-a da u koordinaciji sa svojim nasljednikom pomogne Bjelarusu u organizaciji procesa dijaloga; traži od bjelaruskih vlasti da prihvate ponudu trenutačnog i predstojećeg predsjedatelja OESS-a;

16. poziva ESVD i Europsku komisiju da pripreme sveobuhvatan pregled politike EU-a prema Bjelarusu, radi pružanja potpore građanima Bjelarusu i njihovim demokratskim težnjama, kao i civilnom društvu, braniteljima ljudskih prava te neovisnim sindikatima i medijima; poziva na povećanje financijskih sredstava EU-a namijenjenih civilnom društvu Bjelarusu, uz istovremeno zamrzavanje svih prijenosa sredstava EU-a trenutačnoj vladi Bjelarusu i projektima pod državnom kontrolom i zaustavljanje svih zajmova EIB-a i EBRD-a te ostalih zajmova trenutačnom režimu; potiče EU da organizira donatorsku konferenciju za demokratski Bjelarus na kojoj će se okupiti međunarodne financijske institucije, zemlje skupine G-7, države članice i institucije EU-a te drugi sudionici koji su spremni obvezati se na financiranje paketa u vrijednosti od više milijardi eura kako bi se poduprli budući napori te zemlje u pogledu reformi i restrukturiranja gospodarstva;

17. poziva ESVD da obustavi pregovore o prioritetima partnerstva između EU-a i Bjelarusu dok se ne održe slobodni i pravedni predsjednički izbori;

18. snažno poziva vladu da ojača sustav zdravstvene skrbi i bjelaruskim građanima pruži sve relevantne i životno važne informacije o pandemiji na transparentan i uključiv način; naglašava da je potrebno poboljšati pristup, dostupnost i kvalitetu zdravstvene skrbi u mjestima pritvora, posebno s obzirom na pandemiju bolesti COVID-19, kao i radne uvjete medicinskog osoblja, s obzirom na izvješća o tome da policija sprječava pomoć ozlijeđenim prosvjednicima i uhićuje medicinske radnike;

19. potiče države članice da olakšaju i ubrzaju uspostavu humanitarnog koridora i postupak za izdavanje viza osobama koje bježe iz Bjelarusu iz političkih razloga ili kojima je potrebno liječenje zbog nasilja počinjenog nad njima te da njima i njihovim obiteljima pruže potrebnu potporu i pomoć; poziva Komisiju da brzo nastavi s učinkovitom provedbom financijske pomoći EU-a za potporu civilnom društvu i žrtvama represije te da mobilizira veća sredstva za njihovu fizičku, psihološku i materijalnu potporu;

20. poziva EU da dodatno poboljša međuljudske kontakte te da to postigne podupiranjem neovisnih bjelaruskih nevladinih organizacija, organizacija civilnog društva, branitelja ljudskih prava, predstavnika medija i neovisnih novinara, pružanjem mladima iz Bjelarusu dodatnih mogućnosti za studiranje u EU-u te nastavkom pružanja potpore Europskom sveučilištu za društvene znanosti; traži od Komisije da hitno uspostavi program stipendija za studente i znanstvenike izbačene s bjelaruskih sveučilišta zbog njihova prodemokratskog stava;

četvrtak, 17. rujna 2020.

21. naglašava da je potrebna sveobuhvatna istraga zločina koje je režim počinio protiv naroda Bjelarusu i ističe svoju odlučnost da doprinese takvim istragama;
 22. osuđuje blokiranje interneta i medija kao i zastrašivanje novinara i blogera s ciljem obustave protoka informacija o stanju u zemlji; ističe pravo bjeloruskog naroda na neometan pristup informacijama; poziva EU da preko Europske zaklade za demokraciju i drugih instrumenata pruži potporu tim medijima i novinarima koji su izloženi represiji režima;
 23. poziva Komisiju, države članice i ESVD da pruže punu potporu naporima Vijeća UN-a za ljudska prava i moskovskog mehanizma OESS-a kako bi se osiguralo dokumentiranje i izvješćivanje međunarodnih organizacija o kršenjima ljudskih prava i time odgovornost i pravda za žrtve;
 24. ističe važnost suzbijanja svakog širenja dezinformacija u Bjelarusu u vezi s EU-om i njegovim državama članicama i institucijama te dezinformacija unutar EU-a o stanju u Bjelarusu, kao i drugih oblika hibridnih prijetnji trećih strana; upozorava režim da ne pokušava pripadnike nacionalnih, vjerskih, etničkih i drugih manjina učiniti metom kako bi skrenuo pozornost društva s izborne prijevara i masovnih prosvjeda i represije koji su uslijedili nakon toga; osuđuje odbijanje da se dopusti povratak u zemlju nadbiskupu Tadeuszu Kondrusiewiczu, poglavaru Katoličke crkve u Bjelarusu;
 25. osuđuje hibridno uplitanje Ruske Federacije u Bjelarus, posebno upućivanje tzv. medijskih stručnjaka u državne medije Bjelarusu i savjetnika u vojna i sigurnosna tijela te poziva vladu Ruske Federacije da prekinu svaku vrstu otvorenog ili prikrivenog uplitanja u unutarnje procese Bjelarusu; potiče Rusku Federaciju da poštuje međunarodno pravo i suverenitet Bjelarusu; upozorava na to da Aleksandar Lukašenko nema politički ni moralni mandat za sklapanje daljnjih ugovornih odnosa u ime Bjelarusu, među ostalim, s ruskim vlastima, koji bi mogli ugroziti suverenitet i teritorijalni integritet Bjelarusu;
 26. ističe da je važno da razvoj događaja u Bjelarusu ostane prioritarno pitanje za EU; podsjeća na to da Unija u svojem odgovoru na stanje u Bjelarusu treba biti ujedinjena i ustrajna;
 27. izražava žaljenje zbog činjenice da je Bjelarus već ugradio nuklearno gorivo u prvi reaktor nuklearne elektrane Astravjec te da planira započeti proizvodnju energije u studenome 2020., bez pune provedbe preporuka za testiranje otpornosti, što je posebno zabrinjavajuće u ovo doba političke nestabilnosti;
 28. poziva nacionalne saveze za hokej na ledu država članica EU-a i svih drugih demokratskih zemalja da potaknu Međunarodnu federaciju hokeja na ledu (IIHF) da povuče svoju odluku o djelomičnom održavanju Svjetskog hokejaškog prvenstva 2021. u Bjelarusu dok se stanje u zemlji, a posebno stanje ljudskih prava, ne poboljša;
 29. ponovno upućuje poziv Vijeću EU-a da bez daljnjeg odlaganja uspostavi sveobuhvatan, učinkovit i pravovremen mehanizam mjera ograničavanja (tzv. popis Magnickog) na razini EU-a koji će se moći usmjeriti protiv bilo kojeg pojedinca, državnih ili nedržavnih aktera ili drugih subjekata koji su odgovorni za teško kršenje ljudskih prava ili su u tome sudjelovali;
 30. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te vlastima Republike Bjelarus i Ruske Federacije.
-

četvrtak, 17. rujna 2020.

P9_TA(2020)0232

Stanje u Rusiji, trovanje Alekseja Navaljnog

Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o stanju u Rusiji: trovanje Alekseja Navaljnog (2020/2777(RSP))

(2021/C 385/13)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Rusiji,
- uzimajući u obzir Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda,
- uzimajući u obzir Ustav Ruske Federacije, naročito poglavlje 2., a posebno članak 29. kojim se štiti sloboda govora i međunarodne obveze u pogledu ljudskih prava koje je Rusija preuzela kao članica Vijeća Europe, Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS) i UN-a,
- uzimajući u obzir izjavu o trovanju Alekseja Navaljnog koju je 3. rujna 2020. u ime EU-a dao Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,
- uzimajući u obzir izjave o trovanju Alekseja Navaljnog koje je 24. kolovoza i 2. rujna 2020. dao potpredsjednik Komisije / Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,
- uzimajući u obzir izjavu visoke povjerenice UN-a za ljudska prava Michelle Bachelet od 8. rujna 2020. u kojoj se poziva na provedbu neovisne istrage o trovanju Alekseja Navaljnog,
- uzimajući u obzir izjavu vanjskih ministara skupine G7 od 8. rujna 2020. o trovanju Alekseja Navaljnog,
- uzimajući u obzir Konvenciju o zabrani razvijanja, proizvodnje, gomilanja i korištenja kemijskog oružja i o njegovu uništenju (Konvencija o kemijskom oružju), kojom se zabranjuje upotreba, razvoj, proizvodnja, gomilanje i prijenos kemijskog oružja,
- uzimajući u obzir da su na 24. zasjedanju Konferencije država stranaka Konvencije o kemijskom oružju 27. studenoga 2019. jednoglasno usvojene odluke C-24/DEC.4 i C-24/DEC.5 o dodavanju organofosfornog nervnog bojnog otrova novičok na popis kemikalija, odnosno Popis 1. Priloga toj Konvenciji, te stupanje na snagu tih odluka 7. lipnja 2020.,
- uzimajući u obzir izjavu sveučilišne bolnice Charité u Berlinu od 24. kolovoza 2020. u kojoj se navodi da je Aleksej Navaljni bio žrtva trovanja nervnim bojnim otrovom,
- uzimajući u obzir izjavu njemačke savezne vlade od 2. rujna 2020. u kojoj se ruska vlada hitno poziva na davanje izjave o tom incidentu i najoštrije osuđuje napad,
- uzimajući u obzir izjavu glavnog direktora Organizacije za zabranu kemijskog oružja (OPCW) od 3. rujna 2020. o navodnoj uporabi kemijskog oružja protiv Alekseja Navaljnog, u kojoj se naglašava da se „u skladu s Konvencijom o kemijskom oružju svako trovanje pojedinca uporabom nervnog bojnog otrova smatra uporabom kemijskog oružja”,
- uzimajući u obzir članak 5. Opće deklaracije o ljudskim pravima i članak 7. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, kojih je Ruska Federacija stranka, a kojima je propisano da nitko ne smije biti podvrgnut mučenju ili okrutnom, nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju,

četvrtak, 17. rujna 2020.

- uzimajući u obzir Deklaraciju o pravima i odgovornostima pojedinaca, skupina i društvenih tijela za promicanje i zaštitu općepriznatih ljudskih prava i temeljnih sloboda, koju je Opća skupština UN-a usvojila 9. prosinca 1998.,
 - uzimajući u obzir članak 132. stavke 2. i 4. Poslovnika,
- A. budući da je Aleksej Navaljni, vodeći ruski oporbeni političar, odvjetnik, bloger i antikorupcijski aktivist, otkrio brojne korupcije afere u koje su bila uključena poduzeća i ruski političari, predvodio nekoliko javnih prosvjeda diljem Rusije i postao jedan od rijetkih stvarnih vođa ruske oporbe; budući da je prethodno bio pritvoren, uhićen i osuđen kako bi ga se pokušalo zaustaviti u njegovim političkim i javnim aktivnostima; budući da je Europski sud za ljudska prava proglasio da niz tih postupaka predstavlja zlouporabu i da su u suprotnosti s načelom poštenog suđenja; budući da je Aleksej Navaljni 2017. bio fizički napadnut medicinskim dezinficijensom od kojeg je gotovo oslijepio i da su ga 2019. u pritvoru navodno pokušali otrovati; budući da ni u jednom od tih slučajeva počinitelji nisu privedeni pravdi;
- B. budući da je Aleksej Navaljni 20. kolovoza 2020. pao u komu tijekom leta na domaćoj zračnoj liniji u Rusiji te je prevezen u bolnicu u ruskom gradu Omsku, a od 22. kolovoza 2020. se na zahtjev obitelji liječi u bolnici Charité u Berlinu;
- C. budući da se pokušaj ubojstva Alekseja Navaljnog dogodio uoči ruskih lokalnih i regionalnih izbora 13. rujna 2020. na kojima se zajedno sa svojim timom aktivno zalagao za uvođenje strategije „pametnog glasovanja” kako bi porazili kandidate Putina režima; budući da to izaziva posebnu zabrinutost u pogledu stanja demokracije, temeljnih sloboda i ljudskih prava u zemlji;
- D. budući da je neposredno prije pokušaja trovanja Aleksej Navaljni bio u Novosibirsku i Tomsku, gdje je istraživao slučajeve korupcije među lokalnim guvernerima; budući da je svojim antikorupcijskim aktivnostima u regijama Aleksej Navaljni povećao razinu osviještenosti o takvim slučajevima među lokalnim stanovništvom, zbog čega je i odaziv na regionalne izbore bio veći, a tako je mobilizirano i glasovanje oporbe; budući da je Aleksej Navaljni uspostavio sustav od 40 regionalnih ureda diljem zemlje koji konstantno nadziru lokalne vlasti, ali su izloženi i zastrašivanju i progonu od strane ruskih vlasti;
- E. budući da je Aleksej Navaljni izrazio snažnu potporu prosvjednicima u Habarovsku i Bjelarusu te da promjene u Bjelarusu promatra kao inspiraciju za ruski narod;
- F. budući da su politička ubojstva i trovanja u Rusiji sustavni alati kojima režim namjerno napada oporbu; budući da je to stanje dodatno pogoršano zbog nespremnosti vlasti da temeljito istraže politički motivirana ubojstva ili pokušaje ubojstva Anne Politkovskaje, Borisa Njemcova, Sergeja Protazanova, Vladimira Kara-Murze i drugih; budući da su predstavnici oporbe sustavno izloženi verbalnim napadima, *ad hominem* kampanjama i dehumanizaciji od strane vlade ili provladinih medija;
- G. budući da je taj najnoviji pokušaj ubojstva samo posljednji primjer vrlo ozbiljnog nazadovanja u pogledu zaštite ljudskih prava i poštovanja zajednički dogovorenih demokratskih načela i vladavine prava u Ruskoj Federaciji;
- H. budući da je trenutačna represija nad onima koji izražavaju društveno neslaganje dodatno ojačana nekažnjavanjem policijskih i sigurnosnih snaga i nespremnošću sudova da kazneno gone stvarne počinitelje tih zločina, koji ne samo da prolaze nekažnjeno, nego ih Kremlj još i nagradi;
- I. budući da prema uglednoj ruskoj organizaciji za ljudska prava „Memorial” u Ruskoj Federaciji ima više od 300 političkih i vjerskih zatvorenika; budući da EU pokazuje solidarnost sa svim disidentima i ruskim narodom koji se, iako su ugrožena njihova sloboda i njihovi životi te unatoč pritiscima Kremlja i ruskih vlasti, i dalje bore za slobodu, ljudska prava i demokraciju;
- J. budući da politički motivirana ubojstva i pokušaji ubojstva od strane ruske tajne službe izravno utječu na unutarnju sigurnost EU-a;

četvrtak, 17. rujna 2020.

- K. budući da je sveučilišna bolnica Charité u Berlinu zaključila da je Aleksej Navaljni otrovan nervnim bojnim otrovom iz skupine novičok, a riječ je o vojnom nervnom bojnom otrovu koji su razvili Sovjetski Savez i Ruska Federacija; budući da je taj zaključak potvrdio specijalizirani laboratorij njemačkih vojnih snaga i više neovisnih laboratorija; budući da je nervni bojni otrov novičok na teritoriju EU-a korišten nedavno, u ožujku 2018., u napadu na bivšeg ruskog obavještajca Sergeja Skripalj i njegovu kćer Juliju Skripalj u Salisburyju (Ujedinjena Kraljevina), što je rezultiralo slučajnom smrću stanovnice grada Amesburyja Dawn Sturgess;
- L. budući da su ruski liječnici, koji su prvi liječili Alekseja Navaljnog zbog trovanja, kasnije tvrdili da u njegovu tijelu nema tragova otrova te su pokušali spriječiti da ga se preveze iz Rusije te budući da ruske vlasti poriču bilo kakvu povezanost s tim slučajem;
- M. budući da je nervni bojni otrov novičok instrument koji je razvijen samo za vojne strukture i tajne službe u Rusiji i da je dostupan samo njima; budući da su takve tvari regulirane ruskim zakonodavstvom; budući da je nervni bojni otrov novičok kemijsko oružje koje se može razviti samo u državnim vojnim laboratorijima i fizičke osobe ne mogu ga nabaviti; međutim, budući da bi u tom slučaju riječ bila o kršenju međunarodnih pravnih obveza Rusije;
- N. budući da je Vijeće pozvalo ruske vlasti da provedu temeljitu istragu pokušaja ubojstva Alekseja Navaljnog te pozvalo na zajednički međunarodni odgovor i zadržalo svoje pravo na poduzimanje odgovarajućih mjera, uključujući sankcija;
- O. budući da se u skladu s Konvencijom o kemijskom oružju svako trovanje pojedinca korištenjem živčanog bojnog otrova smatra uporabom kemijskog oružja, a korištenje kemijskog oružja neovisno o okolnostima predstavlja ozbiljno kršenje međunarodnog prava i međunarodnih standarda u području ljudskih prava; budući da je nakon jednoglasnog donošenja dvaju prijedloga u tu svrhu, uključujući jednog koji je pripremila Ruska Federacija, Novičok uvršten na popis kontroliranih tvari uz Konvenciju o kemijskom oružju te stoga podliježe najstrožim smjernicama za kontrolu u okviru Konvencije;
- P. budući da su prava na slobodu mišljenja i govora, udruživanja i mirnog okupljanja utvrđena Ustavom Ruske Federacije;
- Q. budući da medijske kuće pod kontrolom ruske države pokušavaju prikriti sudjelovanje ruskih vlasti u pokušaju ubojstva Alekseja Navaljnog širenjem dezinformacija i preusmjerenjem pozornosti sa stalnog kršenja demokratskih načela, vladavine prava, temeljnih sloboda i ljudskih prava u Ruskoj Federaciji;
- R. budući da je nakon regionalnih izbora održanih 13. rujna 2020. u Rusiji uložena rekordna broj pritužbi zbog krivotvorenja rezultata; budući da se u gradovima u kojima je Aleksej Navaljni bio prisutan prije pokušaja trovanja (Novosibirsk i Tomsk) njegov pametni sustav glasovanja pokazao učinkovitim te se njime doprinijelo porazu Putinovih kandidata;
- S. budući da je Europski parlament službeno zaključio da se Rusija više ne može smatrati „strateškim partnerom”, među ostalim i zbog svoje agresivne vanjske politike koja uključuje vojne intervencije i nezakonite okupacije u trećim zemljama;
1. snažno osuđuje pokušaj ubojstva Alekseja Navaljnog te izražava ogromnu zabrinutost zbog opetovanog korištenja živčanog bojnog otrova protiv ruskih građana;
 2. podsjeća da, u skladu s međunarodnim pravom, a osobito u skladu s Konvencijom o kemijskom oružju, uporaba kemijskog oružja neovisno o okolnostima predstavlja neprihvatljiv zločin;
 3. ističe da je pokušaj ubojstva Alekseja Navaljnog dio sustavnih napora da se ušutka njega i ostale oporbene glasove, da ih se omete u razotkrivanju ozbiljne korumpiranosti režima te da se omete oporbene političke aktivnosti u Rusiji općenito, osobito kako bi se utjecalo na dopunske lokalne i regionalne izbore u Rusiji koji su održani od 11. do 13. rujna 2020.;

četvrtak, 17. rujna 2020.

4. ponavlja da je slučaj Alekseja Navaljnog jedan od elemenata šire ruske politike kojom se usredotočuje na represivnu unutarnju politiku i agresivna djelovanja širom svijeta, širenje nestabilnosti i kaosa, ponovnu uspostavu svoje sfere utjecaja i vladajućeg položaja te potkopavanje međunarodnog poretka utemeljenog na pravilima;
5. traži da se odmah pokrene međunarodna istraga (uz sudjelovanje EU-a, UN-a, Vijeća Europe, njihovih saveznika i Organizacije za zabranu kemijskog oružja) i naglašava da je odlučan da pomogne toj istrazi; poziva Organizaciju za zabranu kemijskog oružja da započne detaljnu istragu o kršenju međunarodnih obveza Rusije u području kemijskog oružja; poziva ruske vlasti da u potpunosti surađuju s OPCW-om kako bi se zajamčila nepristrana međunarodna istraga i da zajamče da će počinitelji zločina nad Aleksejem Navaljnjem odgovarati za svoje postupke;
6. poziva Vijeće za vanjske poslove da se na svom sastanku 21. rujna 2020. aktivno uhvati u koštac s tim pitanjem; traži da EU što prije izradi popis dalekosežnih restriktivnih mjera protiv Rusije i ojača svoje postojeće sankcije protiv Rusije; poziva na uvođenje mehanizama sankcija kojima bi se omogućilo zapljena i zamrzavanje europske imovine korumpiranih pojedinaca otkrivenih u istragama Zaklade za borbu protiv korupcije kojoj je na čelu Aleksej Navaljni;
7. poziva ruske vlasti da okončaju uznemiravanje, zastrašivanje, nasilje i represiju koju vrše nad svojim političkim protivnicima prekidanjem prakse nekažnjavanja odgovornih zbog koje je život izgubilo već mnogo novinara, boraca za ljudska prava i oporbenih političara; ističe kako je nužno da se spomenutim osobama zajamči da mogu obavljati svoje zakonite i korisne aktivnosti bez straha po svoj život i živote članova svoje obitelji i svojih prijatelja;
8. poziva EU da stalno zahtijeva od Rusije da ukine ili izmijeni sve zakone koji nisu u skladu s međunarodnim standardima, uključujući nezakonite izmjene Ustava Ruske Federacije koje su nedavno stupile na snagu i ruski pravni okvir za izbore i zakonodavstvo o stranim agentima i nepoželjnim organizacijama, kako bi se doprinijelo pluralizmu, slobodnim i poštenim izborima te oporbene kandidate stavilo u ravnopravan položaj;
9. izražava svoju solidarnost s demokratskim snagama u Rusiji koje se zalažu za otvoreno i slobodno društvo, te svoju potporu svim pojedincima i organizacijama koji su mete napada i represije;
10. ističe obvezu Ruske Federacije, kao članice Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda, da poštuje međunarodno pravo, primjenjive sporazume i konvencije te u potpunosti poštuje svoje međunarodne obveze, među ostalim obvezu suradnje s OPCW-om u istragama o kršenju Konvencije o kemijskom oružju;
11. apelira na Rusku Federaciju da hitno pristupi rješavanju problema koje je istaknula međunarodna zajednica i da Organizaciji za zabranu kemijskog oružja odmah pruži cjelovite podatke o svom programu Novičok;
12. naglašava činjenicu da se Ruska Federacija, kao članica Vijeća Europe i Organizacije za europsku sigurnost i suradnju, obvezala na poštovanje temeljnih sloboda, ljudskih prava i vladavine prava u skladu s Europskom konvencijom o ljudskim pravima i Međunarodnim paktom o građanskim i političkim pravima;
13. poziva potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika i Europsku službu za vanjsko djelovanje da zajamče da se u okviru savjetovanja EU-a i Rusije o ljudskim pravima, kad se ono nastavi, iznesu slučajevi svih osoba koje se progone iz političkih razloga i da se od ruskih predstavnika na tim savjetovanjima službeno zatraži da daju odgovore za svaki pojedini slučaj; poziva predsjednike Vijeća i Komisije, kao i potpredsjednika / Visokog predstavnika da nastave pomno pratiti te slučajeve, da ističu tu problematiku prilikom različitih susreta i sastanaka s Ruskom Federacijom te da izvijeste Parlament o zaključcima rasprava s predstavnicima ruskih vlasti;
14. poziva države članice da usklade svoja stajališta u pogledu Rusije i da djeluju jedinstveno na bilateralnim i multilateralnim forumima s ruskim vlastima;
15. ponavlja da hitno treba pokrenuti temeljitu i stratešku ponovnu procjenu odnosa EU-a s Rusijom, koja bi uključivala sljedeća načela:
 - (a.) pozivanje potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika na ponovno procjenu politike EU-a prema Rusiji i pet glavnih načela EU-a za odnose s Rusijom te pripremu nove sveobuhvatne strategije koja će ovisiti o daljnjim djelovanjima ruskog vodstva i vlasti u području demokracije, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava;

četvrtak, 17. rujna 2020.

- (b.) pozivanje država članica na daljnju izolaciju Rusije na međunarodnim forumima (kao što su skupina G7 i drugi formati) i kritičko preispitivanje suradnje EU-a s Rusijom u okviru različitih vanjskopolitičkih platformi;
- (c.) pozivanje Vijeća na to da učini prioritetom odobrenje i provedbu u bliskoj budućnosti mehanizma sankcija EU-a za kršenje ljudskih prava osmišljenih po uzoru na one donesene zbog slučaja Magnitskog, koji će uključivati popis pojedinaca i koji bi mogao obuhvaćati i sektorske sankcije usmjerene na ruski režim;
- (d.) uzimajući u obzir slučaj Navaljnog, ponovno naglašavanje prethodnog stajališta Europskog parlamenta o zaustavljanju projekta Sjeverni tok 2;
- (e.) pozivanje Vijeća na usvajanje strategije EU-a za potporu ruskim disidentima, nevladinim organizacijama i organizacijama civilnog društva te neovisnim medijima/izvjestiteljima i cjelovito iskorištavanje mehanizma za obranu ljudskih prava, stvaranje dodatnih prilika za mlade Ruse da studiraju u EU-u i pomoć pri pokretanju ruskog sveučilišta u egzilu u jednoj od država članica;
- (f.) pozivanje Vijeća na hitnu pripremu i usvajanje strategije EU-a za buduće odnose s demokratskom Rusijom, uključujući široki niz poticajnih mjera i uvjeta za jačanje domaćih snaga slobode i demokracije;

16. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Vijeću, Komisiji, vladama i parlamentima država članica, Vijeću Europe, Organizaciji za europsku sigurnost i suradnju te predsjedniku, vladi i parlamentu Ruske Federacije.

četvrtak, 17. rujna 2020.

P9_TA(2020)0233

Stanje na Filipinima, uključujući slučaj Marije Resse**Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o stanju na Filipinima, uključujući slučaj Marije Resse (2020/2782(RSP))**

(2021/C 385/14)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o stanju na Filipinima, osobito one od 15. rujna 2016. ⁽¹⁾, 16. ožujka 2017. ⁽²⁾ i 19. travnja 2018. ⁽³⁾,
 - uzimajući u obzir diplomatske odnose Filipina i EU-a (ondašnje Europske ekonomske zajednice) koji su uspostavljeni 12. svibnja 1964.,
 - uzimajući u obzir Okvirni sporazum o partnerstvu i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Republike Filipina, s druge strane,
 - uzimajući u obzir status Filipina kao osnivača Udruženja država jugoistočne Azije (ASEAN),
 - uzimajući u obzir zajednički radni dokument službi od 10. veljače 2020. o ocjeni posebnih poticajnih mjera EU-a za održivi razvoj i dobro upravljanje (OSP+) na Filipinima u razdoblju 2018. – 2019. (SWD(2020)0024),
 - uzimajući u obzir izjavu glasnogovornika ESVD-a od 16. lipnja 2020. o osuđujućim presudama za Mariju Resse i Reynalda Santosa,
 - uzimajući u obzir smjernice EU-a o ljudskim pravima,
 - uzimajući u obzir Rezoluciju o promicanju i zaštiti ljudskih prava na Filipinima koju je 11. srpnja 2019. usvojilo Vijeće Ujedinjenih naroda za ljudska prava,
 - uzimajući u obzir izvješće o stanju ljudskih prava na Filipinima koje je 30. lipnja 2020. objavila Visoka povjerenica Ujedinjenih naroda za ljudska prava Michelle Bachelet,
 - uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima iz 1948.,
 - uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima iz 1966.,
 - uzimajući u obzir Rimski statut Međunarodnog kaznenog suda,
 - uzimajući u obzir Zakon Republike Filipina br. 11479 od 3. srpnja 2020., poznat i kao Zakon o borbi protiv terorizma,
 - uzimajući u obzir članak 144. stavak 5. i članak 132. stavak 4. Poslovnika,
- A. budući da Filipini i Europska unija imaju dugu povijest diplomatskih, gospodarskih, kulturnih i političkih odnosa; budući da su ratifikacijom Sporazuma o partnerstvu i suradnji Europska unija i Filipini ponovno potvrdili zajedničku predanost načelima dobrog upravljanja, demokracije, vladavine prava, ljudskih prava, promicanja društvenog i gospodarskog razvoja te miru i sigurnosti u regiji;

⁽¹⁾ SL C 204, 13.6.2018., str. 123.⁽²⁾ SL C 263, 25.7.2018., str. 113.⁽³⁾ SL C 390, 18.11.2019., str. 104.

četvrtak, 17. rujna 2020.

- B. budući da je u izvješću o stanju ljudskih prava na Filipinima koje je 30. lipnja 2020. objavila Visoka povjerenica Ujedinjenih naroda za ljudska prava utvrđeno da su ubojstva povezana s vladinom kampanjom za suzbijanje zloporabe opojnih droga bila „raširena i sustavna pojava” te da su prema vladinim podacima ubijene najmanje 8 663 osobe; budući da se procjenjuje da bi se taj broj mogao utrostručiti; budući da je predsjednik Duterte izričito poticao policiju na izvršenje prijekih pogubljenja i obećao im imunitet od kaznenog progona te su policijski službenici koji su bili uključeni u spomenuto promaknuti; budući da je predsjednik Duterte obećao da će nastaviti s kampanjom za suzbijanje zloporabe opojnih droga sve do kraja svojeg trenutalnog predsjedničkog mandata 2022.; budući da je većina žrtava iz siromašnih i marginaliziranih zajednica;
- C. budući da se prostor za djelovanje civilnog društva sve više smanjuje; budući da se borci za ljudska prava, novinari i aktivisti redovito suočavaju s prijetnjama, uznemiravanjem, zastrašivanjem i nasiljem zbog toga što nastoje dokazati optužbe o prijekim pogubljenjima i drugim kršenjima ljudskih prava na Filipinima; budući da se prema Uredu Visoke povjerenice Ujedinjenih naroda za ljudska prava „zalaganje za ljudska prava redovito izjednačava s pobunom”; budući da je prema Uredu Visoke povjerenice UN-a za ljudska prava u razdoblju od siječnja 2015. do prosinca 2019. ubijeno najmanje 208 boraca za ljudska prava, novinara i sindikalista, uključujući 30 žena;
- D. budući da je Maria Ressa, filipinska novinarka te suosnivačica i glavna direktorica informativne internetske stranice Rappler, već dugo nalazi na meti vlasti zbog kritiziranja „rata protiv droge” i kritičkog izvještavanja o prijekim pogubljenjima; budući da su Maria Ressa i istraživački novinar Rapplera Reynaldo Santos mlađi optuženi za „klevetu na internetu” i da ih je nadležni regionalni sud u Manili 15. lipnja 2020. osudio na još neizrečenu kaznu koja bi mogla iznositi i do šest godina u zatvoru; budući da je protiv gđe Resse i Rapplera podignuto još najmanje šest drugih optužbi;
- E. budući da je početkom srpnja 2020. Kongres Republike Filipina glasovanjem odbio produžiti pravo emitiranja ABS-CBN-u – najvećoj radiotelevizijskoj mreži u zemlji; budući da se smatra da se odbijanjem produživanja prava emitiranja predsjednik Duterte osvećuje zbog medijskog izvještavanja o njegovoj kampanji za suzbijanje zloporabe opojnih droga i ozbiljnim kršenjima ljudskih prava;
- F. budući da je senatorica Leila de Lima, jedan od glavnih protivnica kampanje za suzbijanje zloporabe opojnih droga koju je organizirao predsjednik Duterte, 19. rujna 2016. maknuta s dužnosti predsjednice Odbora za pravdu i ljudska prava filipinskog Senata te je od uhićenja 24. veljače 2017. i dalje u pritvoru gdje čeka suđenje; budući da postoje ozbiljne sumnje da su optužbe protiv senatorice de Lime izmišljene i politički motivirane;
- G. budući da je prema organizaciji Global Witness 2019. ubijeno najmanje 43 boraca za prava na zemlju; budući da su većina njih bili vođe zajednice i aktivni sudionici u kampanjama protiv rudarskih projekata i agrobiznisa;
- H. budući da autohtoni narodi na Filipinima čine 10 do 20 % ukupnog stanovništva; budući da je 2018. posebni izvjestitelj UN-a za prava autohtonih naroda utvrdio da su Filipini jedna od zemalja s najvećom svjetskom stopom kriminalizacije i napada na borce za prava na zemlju iz redova autohtonih naroda; budući da je UN upozorio na sve veću militarizaciju autohtonih teritorija i ograničenja slobode okupljanja i izražavanja te da su ti događaji blisko povezani s poslovnim interesima; budući da su stalni nedostatak sigurnosti i gospodarskog razvoja na otoku Mindanau, kao i prijavljena kršenja međunarodnog humanitarnog prava i nedostatak napretka u tranzicijskom pravosuđu i pomirenju i dalje ozbiljan problem;
- I. budući da je 17. kolovoza 2020. hicima ubijena Zara Alvarez, pravna suradnica iz skupine za ljudska prava Karapatan; budući da su gđi Alvarez opetovano prijetili, da je bila izložena uznemiravanju zbog svojeg rada u području ljudskih prava te da je 13. članica svoje organizacije koja je ubijena od sredine 2016.; budući da je 10. kolovoza 2020. mučen i ubijen Randall „Randy” Echanis, borac za mir, aktivist za prava na zemlju i član Karapatan; budući da su prema Uredu Visoke povjerenice za ljudska prava i g. Echanis i gđa Alvarez u više navrata bili „označeni kao crveni” (teroristi ili komunisti) i da su bili na popisu od najmanje 600 osoba za koje je filipinsko Ministarstvo pravosuđa 2018. zatražilo da ih se proglasi „teroristima” sudskim putem;
- J. budući da su Ured Visoke povjerenice za ljudska prava i posebni izvjestitelji Ujedinjenih naroda izrazili zabrinutost zbog „opetovanog zastrašivanja” predstavnika neovisnih medija; budući da su Filipini 2020. zauzeli 136. mjesto od 180 zemalja na ljestvici slobode medija koju svake godine objavljuje organizacija Reporteri bez granica; budući da je otkad je g. Duterte na vlasti ubijeno 16 novinara;

četvrtak, 17. rujna 2020.

- K. budući da su se u ožujku 2018. Filipini povukli s Međunarodnog kaznenog suda nakon što je taj sud započeo s „preliminarnim razmatranjem” pritužbe podnesene protiv g. Dutertea u vezi s velikim brojem ubojstava u okviru kampanje za suzbijanje zlouporabe opojnih droga;
- L. budući da je 2017. Zastupnički dom Republike Filipina odobrio nacrt zakona o ponovnom uvođenju smrtne kazne; budući da je za taj nacrt zakona potrebno prethodno odobrenje Senata prije nego što predsjednik Duterte, koji aktivno vodi kampanju za ponovno uvođenje tog zakona, može proglasiti njegovo stupanje na snagu; budući da bi ponovno uvođenje smrtne kazne predstavljalo očito kršenje Drugog fakultativnog protokola uz Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, čijeg su Filipini zemlja potpisnica;
- M. budući da su filipinske vlasti 3. srpnja 2020. donijele novi Zakon o borbi protiv terorizma; budući da se prema predstavnicima lokalnih organizacija civilnog društva zakonom oslabljuju mjere zaštite ljudskih prava, proširuje definicija terorizma i produljuje trajanje pritvora bez naloga s 3 na 14 dana, čime se briše bitno razlikovanje kritike, kriminaliteta i terorizma, čime se otvaraju pitanja zakonitosti i dodatno povećava rizik od kršenja ljudskih prava;
- N. budući da je predsjednik Duterte opetovano davao seksističke i mizogine izjave te se ponašao na seksistički i mizogini način; budući da se prema navodima lokalnih nevladinih organizacija tijekom Duterteove mandata povećao broj slučajeva nasilja nad ženama i seksualnog zlostavljanja žena, među ostalim žena koje su borci za ljudska prava; budući da su žene koji su borci za ljudska prava izložene ponižavajućim i seksističkim komentarima, prijetnjama silovanjem i napadima;
- O. budući da su u Izvješću Međunarodne konfederacije sindikata (ITUC) za 2020. Filipini uvršteni u deset najopasnijih zemalja na svijetu za radnike; budući da se Filipinski pokret za sindikalna prava žalio na gušenje prava radnika, među ostalim „proglašavanjem radnika crvenima”, nestancima i ubojstvima vođa radnika i sindikalista;
- P. budući da se zajednica LGBTQI suočava sa stalnim uznemiravanjem; budući da je predsjednik Duterte u više navrata koristio spolnu orijentaciju svojih političkih protivnika kako bi ih osramotio te je u svibnju 2019. javno dao izjave u kojima implicira da je homoseksualnost bolest; budući da se u lipnju 2020. policija spriječila održavanje povorke ponosa u organizaciji zajednice LGBTQI i navodno uhitila 20 osoba;
- Q. budući da se procjenjuje da je 60 000 do 100 000 djece na Filipinima uključeno u prostituciju; budući da je neutvrđen broj djece prisiljen na izrabljivački rad; budući da je UNICEF izrazio ozbiljnu zabrinutost zbog snižavanja dobi za kaznenu odgovornost;
- R. budući da su Filipini 2019. zauzeli 113. mjesto od 180 država prema indeksu raširenosti korupcije koji svake godine objavljuje organizacija Transparency International;
- S. budući da su Filipinima od 25. prosinca 2014. dodijeljene veće trgovinske povlastice u okviru sustava općih carinskih povlastica EU-a (OSP+); budući da taj status ovisi o ratifikaciji i provedbi 27 međunarodnih konvencija o ljudskim pravima, radničkim pravima, zaštiti okoliša i dobrom upravljanju; budući da je 2019. 25 % ukupnog filipinskog izvoza u EU (gotovo 2 milijarde EUR) dobilo povlašteni tretman u okviru tog programa; budući da EU, unatoč velikom nazadovanju u pogledu stanja ljudskih prava na Filipinima, dosad nije aktivirao mehanizam kojim bi se moglo suspendirati spomenute trgovinske povlastice;
1. izražava duboku zabrinutost zbog ubrzanog pogoršanja stanja ljudskih prava na Filipinima za vrijeme mandata predsjednika Dutertea; prima na znanje objavu izvješća Visoke povjerenice UN-a za ljudska prava iz lipnja 2020. i poziva filipinsku vladu da usvoji i provede sve preporuke navedene u njemu;
 2. snažno osuđuje tisuće prijekih pogubljenja i drugih ozbiljnih kršenja ljudskih prava povezanih s tzv. „ratom protiv droga; poziva filipinsku vladu da odmah okonča nasilje nad osumnjičenima za zlouporabu opojnih droga te da raspusti privatne paravojne skupine i paravojne skupine koje podupire država; ustraje na tome da se borba protiv zlouporabe opojnih droga mora provoditi uz potpuno poštovanje pravosudnog postupka, u skladu s nacionalnim i međunarodnim pravom te s naglaskom na javnom zdravlju;

četvrtak, 17. rujna 2020.

3. osuđuje prijetnje, uznemiravanje, zastrašivanje i nasilje kojem su izloženi sve osobe koje nastoje dokazati optužbe o prijekim pogubljenjima i drugim kršenjima ljudskih prava na Filipinima, uključujući borce za ljudska prava i zaštitu okoliša, članove sindikata i novinare; osuđuje zlouporabu zakona i pravosudnog sustava za ušutkavanje kritičara;
4. poziva filipinske vlasti da odmah provedu nepristrane, transparentne, neovisne i smislene istrage svih prijekih pogubljenja, uključujući smrti Joryja Porquie, Randalla „Randyja” Echanisa i Zare Alvarez, kao i drugih navodnih kršenja zakona;
5. zgrožen je sve lošijom razinom slobode medija na Filipinima; osuđuje prijetnje, zlostavljanje, zastrašivanje, nepravedne progone i nasilje kojima su izloženi novinari, uključujući slučaj Marije Resse; poziva da se odbace sve politički motivirane optužbe protiv gđe Resse i njezinih kolega; podsjeća da su sloboda tiska i sloboda izražavanja temeljne sastavnice demokracije; poziva filipinske vlasti da produže pravo emitiranja ABS-CBN-u – glavnoj radiotelevizijskoj grupaciji u zemlji; poziva Delegaciju EU-a i predstavništva država članica EU-a u Manili da pomno prate sudske postupke protiv Marije Resse i Reynalda Santosa mlađeg te da pruže svu potrebnu pomoć;
6. ponovno poziva filipinske vlasti da odustanu od svih politički motiviranih optužbi protiv senatorice Leile de Lime, da joj se odobri boravak na slobodi do početka suđenja, da joj se dozvoli da slobodno koristi svoja prava i obavlja svoje dužnosti kao izabrana predstavница te da joj se tijekom pritvora zajamče prikladni sigurnosni i sanitarni uvjeti; poziva EU da nastavi pomno pratiti njezin slučaj;
7. ponovno izražava snažnu potporu svim borcima za ljudska prava i zaštitu okoliša na Filipinima i njihovu radu; poziva izaslanstvo EU-a i predstavništva država članica u zemlji da pojačaju svoju potporu civilnom društvu kroz kontakte s filipinskim vlastima te da iskoriste sve dostupne instrumente kako bi pojačali potporu radu boraca za ljudska prava i zaštitu okoliša te, prema potrebi, olakšaju izdavanje viza za hitne slučajeve i pruže privremeni smještaj u državama članicama EU-a;
8. apelira na filipinske vlasti da shvate kako borci za ljudska prava imaju važnu ulogu u jamčenju mira, pravde i demokracije; poziva filipinske vlasti da neovisno o uvjetima zajamče fizičku sigurnost i psihološki mir svih boraca za ljudska prava i novinara u zemlji te da zajamče da mogu obavljati svoj posao u prikladnom okruženju i bez straha od odmazde; pozdravlja činjenicu da je Zastupnički dom Republike Filipina jednoglasno usvojio Zakon o zaštiti boraca za ljudska prava te poziva Senat i predsjednika Republike Filipina da ga hitno usvoje;
9. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog nedavnog donošenja Zakona o borbi protiv terorizma i podsjeća da se terorizmom ni u kojem slučaju ne mogu smatrati zagovaranje ciljeva, prosvjedovanje, građanski neposluš, štrajkovi i drugi slični oblici građanskih i političkih prava;
10. apelira na EU i njegove države članice da na 45. sjednici Vijeća Ujedinjenih naroda za ljudska prava podupru donošenje rezolucije o pokretanju neovisne međunarodne istrage o kršenjima ljudskih prava počinjenima na Filipinima od 2016.;
11. duboko žali zbog odluke vlade Republike Filipina da prestane biti potpisnicom Rimskog statuta; poziva filipinsku vladu da poništi tu odluku; potiče Međunarodni kazneni sud da nastavi istraživati optužbe za zločine protiv čovječnosti s obzirom na ubojstva izvršena tijekom „rata protiv droge”; poziva filipinsku vladu da u potpunosti surađuje s Uredom tužitelja Međunarodnog kaznenog suda tijekom preliminarnog razmatranja stanja na Filipinima;
12. ponovno poziva filipinske vlasti da smjesta obustave trenutačni proces ponovnog uvođenja smrtne kazne; podsjeća na to da EU smrtnu kaznu smatra okrutnim i nečovječnim oblikom kažnjavanja koji ne odvraća od kriminalnog ponašanja;
13. apelira na Filipine da poštuju svoje obveze u skladu s međunarodnim pravom za zaštitu ljudskih prava autohtonih naroda, među ostalim i u kontekstu oružanih sukoba; poziva vladu da poštuje prava autohtonih naroda, ojača ih i usvoji učinkovitu politiku za poboljšanje njihovih životnih uvjeta;
14. osuđuje svaki oblik nasilja nad ženama i podsjeća da takvo nasilje predstavlja ozbiljno kršenje ljudskih prava i dostojanstva žena i djevojčica; oštro osuđuje opetovane mizogine izjave predsjednika Duterte; poziva predsjednika da se prema ženama odnosi s poštovanjem i da se suzdrži od poticanja nasilja nad ženama;

četvrtak, 17. rujna 2020.

15. osuđuje svaki oblik nasilja nad pripadnicima zajednice LGBTQI i podsjeća da takvo nasilje predstavlja ozbiljno kršenje ljudskih prava i dostojanstva osobe; oštro osuđuje ponižavajuće i seksističke izjave predsjednika Duterte o osobama koje su se očitovale kao pripadnici zajednice LGBTQI;
16. zaprepašten je sve rasprostranjenijom korupcijom u trenutačnoj filipinskoj upravi; poziva filipinske vlasti da pojačaju napore s ciljem učinkovite borbe protiv korupcije; naglašava da je u tom pogledu važno poštovati temeljna načela demokracije i vladavine prava;
17. podsjeća da bi se mjerama koje su vlade usvojile kao odgovor na problem pandemije trebalo štiti, a ne podrivati ljudska prava građana; naglašava da bi te mjere trebale biti nužne, razmjerne i nediskriminirajuće, da bi trebale biti u skladu s međunarodnim obvezama u području ljudskih prava i nacionalnim zakonima te da bi trebale biti na snazi samo onoliko dugo koliko je to strogo potrebno, a ne poslužiti kao izgovor za smanjenje prostora za demokratsko i građansko djelovanje, temeljnih sloboda i poštovanja vladavine prava;
18. zgrožen je praksom trgovanja, vojne regrutacije i isključenosti djece u sukobe u zemlji te potiče filipinske vlasti da stanu na kraj takvim praksama; potiče vladu da uloži veće napore u zaštitu sve djece od zlostavljanja i da poštuje njihova prava, uključujući pravo na obrazovanje djece iz autohtonih naroda; snažno se protivi svakom prijedlogu za dodatno snižavanje dobi za kaznenu odgovornost;
19. osuđuje prijetnje, zastrašivanja i osobne napade na mandatare za posebne postupke Ujedinjenih naroda; potiče filipinske vlasti da surađuju s Uredom Visoke predstavnice za ljudska prava i svim mehanizmima Ujedinjenih naroda za ljudska prava, među ostalim olakšavanjem posjeta zemlji i suzdržavanjem od zastrašivanja ili odmazde;
20. s obzirom na ozbiljnost kršenja ljudskih prava u zemlji, poziva Europsku komisiju da, ako ne dođe do nikakvog bitnog poboljšanja i spremnosti na suradnju filipinskih vlasti, odmah pokrene postupak kojim bi se mogle ukinuti povlastice u okviru sustava OSP+;
21. poziva filipinske vlasti da podrže provedbu vodećih načela Ujedinjenih naroda o poslovanju i ljudskim pravima te da zajamče učinkovite postupke dužne pažnje u pogledu ljudskih prava za ulagačke, razvojne i poslovne projekte, posebno u pogledu preuzimanja velikih poljoprivrednih poduzeća, ekstraktivnih industrija, infrastrukturnih projekata i suradnje u sektoru sigurnosti; poziva poduzeća sa sjedištem u EU-u ili koja posluju unutar EU-a da se strogo pridržavaju vodećih načela Ujedinjenih naroda te međunarodnog i nacionalnog prava o ljudskim pravima te da provedu detaljan i sveobuhvatan postupak dužne pažnje u vezi sa svim svojim poslovnim aktivnostima i odnosima na Filipinima;
22. poziva potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te države članice da osude taj proces;
23. nalaže svojem predsjedniku da ovu rezoluciju prosljedi potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, vladama država članica, filipinskom predsjedniku, vladi i Kongresu, vladama država članica Udruženja država jugoistočne Azije (ASEAN), Visokoj povjerenici Ujedinjenih naroda za ljudska prava, glavnom tajniku Ujedinjenih naroda i glavnom tajniku Udruženja država jugoistočne Azije (ASEAN).

četvrtak, 17. rujna 2020.

P9_TA(2020)0234

Slučaj dr. Denisa Mukwegea u Demokratskoj Republici Kongu (DR Kongo)

Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o slučaju dr. Denisa Mukwegea u Demokratskoj Republici Kongu (2020/2783(RSP))

(2021/C 385/15)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Demokratskoj Republici Kongu, a posebno Rezoluciju od 18. siječnja 2018. ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir izjavu koju je o sigurnosnoj situaciji u Ituriju u ime EU-a dao potpredsjednik Komisije/Visoki predstavnik 20. svibnja 2020.,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 9. prosinca 2019. o Demokratskoj Republici Kongu,
- uzimajući u obzir rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a, posebno Rezoluciju 2528 od 25. lipnja 2020. o stanju u Demokratskoj Republici Kongu i Rezoluciju 2463 od 29. ožujka 2019. o produljenju mandata Misije za stabilizaciju stanja Organizacije UN-a u Demokratskoj Republici Kongu (MONUSCO),
- uzimajući u obzir mjere utvrđene u Rezoluciji Vijeća sigurnosti UN-a 2528 kojom je do srpnja 2021. produljen niz sankcija kao što su embargo na oružje za oružane skupine u DR Kongu, zabrana putovanja pojedinaca i zamrzavanje imovine pojedinaca i subjekata koje je Odbor za sankcije uvrstio na popis,
- uzimajući u obzir izvješće UN-a iz kolovoza 2010. o pregledu i dokumentiranju najozbiljnijih kršenja ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava počinjena na državnom području DR Konga između ožujka 1993. i lipnja 2003.,
- uzimajući u obzir da je dr. Denisu Mukwegeu godine 2014. Europski parlament dodijelio nagradu Saharov za slobodu mišljenja,
- uzimajući u obzir da je dr. Denis Mukwege 2018. godine dobio Nobelovu nagradu za mir,
- uzimajući u obzir izjavu koju je visoka povjerenica UN-a za ljudska prava Michelle Bachelet dala 28. kolovoza 2020.,
- uzimajući u obzir zajedničku izjavu potpredsjednika Komisije/visokog predstavnika Josepa Borrella i posebne predstavnice UN-a za seksualno nasilje u sukobima Pramile Patten od 18. lipnja 2020. povodom Međunarodnog dana eliminacije seksualnog nasilja u sukobima,
- uzimajući u obzir Smjernice EU-a o borcima za ljudska prava,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2017/821 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o utvrđivanju obveza dužne pažnje u lancu opskrbe za uvoznike Unije koji uvoze kositar, tantal i volfram, njihove rude i zlato podrijetlom iz sukobima pogođenih i visokorizičnih područja ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir Sporazum o partnerstvu između članica afričke, karipske i pacifičke skupine država, s jedne strane, i Europske zajednice i njezinih država članica, s druge strane (Sporazum iz Cotonoua),

⁽¹⁾ SL C 458, 19.12.2018., str. 52.

⁽²⁾ SL L 130, 19.5.2017., str. 1.

četvrtak, 17. rujna 2020.

- uzimajući u obzir Afričku povelju o ljudskim pravima i pravima naroda koja je donesena 27. lipnja 1981., a stupila je na snagu 21. listopada 1986.,
 - uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 1325 o ženama, miru i sigurnosti, koja je jednoglasno usvojena 31. listopada 2000.,
 - uzimajući u obzir Ustav Demokratske Republike Konga, usvojen 18. veljače 2006.,
 - uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima,
 - uzimajući u obzir Povelju Ujedinjenih naroda,
 - uzimajući u obzir članak 144. stavak 5. i članak 132. stavak 4. Poslovnika,
- A. budući da DR Kongo i dalje trpi nasilje, napade, ubojstva i raširena kršenja ljudskih prava čiji su počinitelji domaće i strane oružane skupine, posebno na istoku zemlje; budući da se ti napadi posljednjih tjedana umnogostručuju, naročito na granici između Iturija i Sjevernog Kivua;
- B. budući da je dr. Denis Mukwege, renomirani ginekolog u DR Kongu, većinu svojeg života posvetio okončanju upotrebe seksualnog nasilja kao oružja u ratu i oružanom sukobu; budući da je 1999. dr. Mukwege osnovao bolnicu Panzi u Bukavuu za liječenje žrtava seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja u istočnom dijelu DR Konga; budući da je u bolnici Panzi od datuma njezina osnivanja do kolovoza 2018. liječeno gotovo 55 000 preživjelih;
- C. budući da dr. Mukwege već dugo otvoreno nastupa u obranu ljudskih prava te govori o potrebi da se poziva na odgovornost i provode preporuke iz izvješća UN-a o ljudskim pravima u kojem je naveden pregled kršenja u toj regiji između 1993. i 2003.; budući da je u listopadu 2012. dr. Mukwege za dlaku izbjegao pokušaj atentata kada su naoružani napadači u civilnoj odjeći napali njegov dom u Bukavuu, tijekom kojeg je njegov tjelohranitelj izgubio život;
- D. budući da dr. Mukwege dobiva ozbiljne i ustrajne prijetnje, uključujući prijetnje smrću njemu osobno, njegovoj obitelji i medicinskom osoblju u bolnici Panzi; budući da je broj tih prijetnji posljednjih mjeseci porastao kao odgovor na opetovane pozive dr. Mukwegea u srpnju 2020. da se prestane s nekažnjavanjem počinitelja seksualnih zločina i masakra u Kipupuu, Sangeu i u pokrajini Ituri;
- E. budući da je dr. Mukwege dobio Nobelovu nagradu za mir 2018. i nagradu Saharov Europskog parlamenta za slobodu mišljenja 2014. jer je posvetio svoj život pružanju skrbi žrtvama seksualnog nasilja u DR Kongu; budući da kao dobitnik nagrade Saharov dr. Mukwege ima pravo na punu potporu Europskog parlamenta; budući da je dr. Mukwege zahvaljujući svojim postignućima i međunarodnom priznanju postao istaknuta javna ličnost i međunarodni simbol te mu je potrebna posebna zaštita od prijetnji;
- F. budući da je u kolovozu 2020. predsjednik Demokratske Republike Konga Félix Tshisekedi osudio prijetnje smrću i obećao poduzeti mjere kako bi se osigurala sigurnost dr. Mukwegea;
- G. budući da je zaštitu za dr. Mukwegea i bolnicu Panzi pružao UN preko MONUSCO-a; budući da je ta zaštita povučena u svibnju 2020., ali je ponovno uvedena 9. rujna 2020. nakon međunarodnog prosvjeda u vezi sa sigurnošću dr. Mukwegea, uključujući pozive Europskog parlamenta; budući da je dugoročna zaštita dr. Mukwegea i dalje nejasna, a mora mu je se osigurati;
- H. budući da su prosvjednici izašli na ulice Kinshase, glavnog grada DR Konga, kako bi izrazili podršku dr. Denisu Mukwegeu, tražeći da ga se zaštiti;
- I. budući da su 12. ožujka 2017. naoružani muškarci smaknuli dvoje istražitelja UN-a – Šveđanku Zaidu Catalán i Amerikanca Michaela Sharpa – dok su dokumentirali kršenja ljudskih prava u središnjoj regiji Kasai u DR Kongu;

četvrtak, 17. rujna 2020.

- J. budući da je 22. srpnja 2020. nekoliko boraca za ljudska prava i članova građanskog pokreta Lutte pour le Changement (LUCHA) proizvoljno uhićeno u Kaleheu (Južni Kivu) zato što su osudili krađu javne ulične rasvjete koja je bila postavljena radi poboljšanja sigurnosti; budući da je branitelj ljudskih prava i član LUCHA-e Lucien Bjamungu Munganga proizvoljno uhićen u Kaleheu dok je mirnim prosvjedom tražio da ih se pusti te je trenutačno u pritvoru u središnjem zatvoru Kalehea; budući daje izražena zabrinutost i za borca za ljudska prava Josuéa Arune – predsjednika Société Civile Environnementale et Agro-Rurale du Congo sa sjedištem u Bukavuu;
- K. budući da je DR Kongo potpisnik Protokola iz Maputa od ožujka 2018.;
- L. budući da je 3. rujna 2020. 20 vojnika i policijskih službenika DR Konga osuđeno na zatvorske kazne u trajanju od 5 do 20 godina zbog silovanja na istoku DR Konga;
- M. budući da su Europski parlament 12. kolovoza 2020., potpredsjednik Komisije/Visoki predstavnik 20. kolovoza 2020., a Ured visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za ljudska prava 28. kolovoza 2020., kao i niz nacionalnih i međunarodnih institucija i organizacija u brojnim drugim prilikama, javno pozvali vlasti DR Konga da pokrenu kaznene istrage o kontinuiranim prijetnjama upućenima dr. Mukwegeu te da se ponovno uspostavi zaštita od strane mirovnih snaga UN-a;
- N. budući da su Ujedinjeni narodi izrazili svoju čvrstu namjeru da nastave osposobljavati kolege iz DR Konga kako bi se osiguralo stabilno i dugoročno sigurnosno rješenje;
1. Duboko je zabrinut zbog ozbiljne opasnosti u kojoj se nalazi dr. Mukwege; osuđuje prijetnje njegovom životu te prijetnje njegovoj obitelji i osoblju; izražava svoju solidarnost i punu podršku dr. Mukwegeu;
 2. odaje priznanje dr. Mukwegeu na njegovoj hrabrosti i cijelom životu posvećenom borbi protiv upotrebe seksualnog nasilja kao oružja u ratu i oružanom sukobu; naglašava važnost javnog stava dr. Mukwegea, koji već desetljećima ukazuje na kršenja ljudskih prava i zlostavljanja počinjena u DR Kongu;
 3. pozdravlja odluku UN-a da MONUSCO ponovo osigurava zaštitu dr. Mukwegea; ponavlja da je njegova osobna zaštita od ključne važnosti i hitno potrebna; apelira na UN da mu osigura stabilnu i trajnu zaštitu, posebno u svjetlu ozbiljnih prijetnji njegovu životu;
 4. poziva vladu DR Konga da bez odgode provede sveobuhvatnu istragu o prijetnjama putem društvenih medija, telefonskih poziva i izravnih poruka usmjerenih ne samo na dr. Mukwegea, već i na njegovu obitelj i osoblje bolnice Panzi, kako je obećao predsjednik Félix Tshisekedi;
 5. naglašava da Nagrada Saharov za slobodu mišljenja nije samo nagrada, već i obveza koju su preuzeli zastupnici u Europskom parlamentu da će zajedno s dobitnicima Nagrade Saharov promicati ljudska prava i ulagati sve napore kako bi osigurali da dobitnici mogu slobodno i sigurno djelovati u području ljudskih prava i temeljnih sloboda;
 6. pozdravlja jasno iskazanu predanost dr. Mukwegea radu poduzetom u okviru izvješća UN-a iz 2010. o pregledu i dokumentiranju kršenja; osuđuje činjenicu da međunarodna zajednica nije ostvarila napredak u provedbi preporuka iz tog izvješća; poziva vlasti DR Konga da pojačaju napore za sprečavanje daljnjih kršenja ljudskih prava u istočnom DR Kongu te da poduzmu korake za uspostavu mehanizama kojima će se žrtvama budućih sukoba omogućiti pravo na pravdu i odštetu;
 7. podupire stoga prijedloge za osnivanje specijaliziranih mješovitih vijeća na sudovima u DR Kongu kako bi se pravosuđu DR Konga i međunarodnoj zajednici omogućila suradnja i pokretanje kaznenih progona za kršenja ljudskih prava;
 8. apelira na vladu DR Konga da preispita rad svoje prethodne Komisije za istinu i pomirenje; u potpunosti podržava zahtjev za uspostavljanje mehanizma tranzicijskog pravosuđa za procesuiranje najtežih kaznenih djela koji je predsjednik Tshisekedi uputio svojoj vladi te se nada da će Vijeće ministara blagovremeno usvojiti dva nacrtu dekreta, koji su već nekoliko mjeseci na razmatranju;
 9. poziva države članice Vijeća sigurnosti UN-a da zatraže uspostavu međunarodnog kaznenog suda koji bi nastavio s radom na dokumentiranim slučajevima kršenja ljudskih prava koji datiraju iz razdoblja prije 2002.;

četvrtak, 17. rujna 2020.

10. snažno osuđuje proizvoljna uhićenja Luciena Byamungua Mungange i drugih članova LUCHA-e te traži da ih se bezuvjetno i odmah pusti na slobodu; naglašava važnost zaštite boraca za ljudska prava, kao što je Josué Aruna;
11. smatra pozitivnim iskorakom to što su 3. rujna 2020. osuđeni vojnici krivi za silovanje u istočnom dijelu DR Konga; smatra da je potrebno intenzivirati borbu protiv nekažnjavanja paravojnih skupina i oružanih snaga u zemlji kako bi se zajamčili mir i sigurnost pogođenog stanovništva;
12. izražava pohvalu svim braniteljima ljudskih prava u DR Kongu koji usprkos izazovima s kojima se suočavaju nastavljaju s radom te pozdravlja otvorenu osudu ovih događaja od strane nekoliko nacionalnih i međunarodnih organizacija;
13. poziva potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika te delegaciju i misije EU-a u DR Kongu da povećaju svoju vidljivu potporu ugroženim braniteljima ljudskih prava u DR Kongu, koristeći se svim dostupnim alatima (političkim, diplomatskim i financijskim), kako bi to poslužilo kao zaštitna mjera i priznanje za njihov rad na ljudskim pravima i važnu ulogu koju kao branitelji ljudskih prava imaju u borbi za stabilnost i mir u regiji;
14. poziva EU da zadrži sankcije protiv počinitelja nasilja i kršenja ljudskih prava u DR Kongu te poziva na proširenje tih sankcija na počinitelje navedene u izvješću UN-a o pregledu i dokumentiranju kršenja;
15. osuđuje upotrebu seksualnog nasilja nad ženama u sukobima i poziva međunarodnu zajednicu da ubrza napore koje ulaže kako bi se eliminirala pošast seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja u oružanim sukobima i ratovima, zaštitile žrtve, prestalo s nekažnjavanjem počinitelja te preživjelima zajamčio pristup pravdi, reparacijama i naknadi;
16. pozdravlja napredak postignut ratifikacijom Protokola iz Maputa za prava žena; ističe važnost provedbe tog Protokola;
17. podsjeća na to da nasilje u istočnom dijelu DR Konga provode naoružane domaće i strane pobunjeničke skupine koje se financiraju iz trgovine mineralima, za čiji se pristup međusobno bore; naglašava da se svi poslovni, pojedinačni ili državni akteri ili akteri povezani s državom koji doprinose počinjenju takvih zločina moraju privesti pravdi; pozdravlja planirano stupanje na snagu Uredbe o mineralima iz područja zahvaćenim sukobima u EU-u u siječnju 2021., što je prvi od mnogih koraka koje međunarodna zajednica treba poduzeti za rješavanje tog duboko ukorijenjenog problema; naglašava hitnu potrebu za daljnjim djelovanjem u pogledu obveznog postupanja s dužnom pažnjom i odgovornog poslovnog ponašanja poduzeća koja posluju u područjima sukoba;
18. snažno poziva na prekograničnu suradnju u regiji afričkih Velikih jezera i na uspostavu regionalne strategije susjednih zemalja za rješavanje nasilja i kršenja ljudskih prava u DR Kongu;
19. žali što je *sine die* odgođen mini-sastanak na vrhu u Gomi, prvotno zakazan za 13. rujna 2020. na poziv DR Konga u nastojanju da okupi pet čelnika država regije afričkih Velikih jezera kako bi raspravljali o načinima uspostavljanja mira u toj regiji; snažno se nada da se taj sastanak na vrhu može prvom prilikom ponovno zakazati te da može dovesti do smanjenja napetosti među zemljama koje međusobno graniče;
20. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Komisije/ Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, posebnom predstavniku EU-a za ljudska prava, Vijeću ministara i Zajedničkoj parlamentarnoj skupštini AKP-a i EU-a, Norveškom odboru za Nobelovu nagradu, predsjedniku, premijeru i parlamentu Demokratske Republike Konga te Afričkoj uniji i njezinim institucijama.

četvrtak, 17. rujna 2020.

P9_TA(2020)0235

Humanitarno stanje u Mozambiku

Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o humanitarnom stanju u Mozambiku (2020/2784(RSP))

(2021/C 385/16)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima iz 1948.,
- uzimajući u obzir međunarodne konvencije i protokole protiv terorizma,
- uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima iz 1966.,
- uzimajući u obzir Program UN-a za održivi razvoj do 2030. i ciljeve održivog razvoja,
- uzimajući u obzir izvješće Ureda UN-a za koordinaciju humanitarnih pitanja o stanju u Mozambiku od 10. rujna 2020. ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir izvješće Ureda UN-a za koordinaciju humanitarnih pitanja o stanju u Mozambiku od 29. lipnja 2020.,
- uzimajući u obzir mišljenje o Mozambiku usvojeno na 87. sjednici Radne skupine UN-a za arbitrarna uhićenja (UNWGAD) 1. svibnja 2020.,
- uzimajući u obzir izvješća Ureda visokog povjerenika UN-a za ljudska prava o Mozambiku,
- uzimajući u obzir izvješće UN-ove radne skupine za Univerzalni periodični pregled od 12. travnja 2016.,
- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja koju je donijela Opća skupština UN-a 10. prosinca 1984. te Fakultativni protokol uz tu Konvenciju koji je donijela Opća skupština UN-a 18. prosinca 2002.,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća o Mozambiku od 22. travnja 2020.,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 9. ožujka 2020. pod naslovom „Put prema sveobuhvatnoj strategiji s Afrikom” (JOIN(2020)0004),
- uzimajući u obzir Godišnje izvješće EU-a o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2019.: Mozambik,
- uzimajući u obzir Nacionalni okvirni program EU-a za Mozambik i 11. Europski razvojni fond 2014. – 2020.,
- uzimajući u obzir završno izvješće misije Europske unije za promatranje izbora (EU EOM) u Mozambiku o parlamentarnim i pokrajinskim izborima održanima 15. listopada 2019.,
- uzimajući u obzir Sporazum iz Cotonoua,

⁽¹⁾ <https://reliefweb.int/report/mozambique/mozambique-situation-report-10-september-2020>

četvrtak, 17. rujna 2020.

- uzimajući u obzir 28. politički dijalog između EU-a i Mozambika od 5. lipnja 2020.,
 - uzimajući u obzir Sporazum o gospodarskom partnerstvu između Južnoafričke razvojne zajednice (SADC) i EU-a,
 - uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Mozambiku i regiji SADC-a,
 - uzimajući u obzir izjavu supredsjednika Zajedničke parlamentarne skupštine AKP-a i EU-a od 29. lipnja 2020.,
 - uzimajući u obzir Afričku povelju o ljudskim pravima i pravima naroda,
 - uzimajući u obzir Afričku povelju o demokraciji, izborima i upravljanju,
 - uzimajući u obzir Konvenciju Organizacije afričkog jedinstva o prevenciji i suzbijanju terorizma,
 - uzimajući u obzir temeljna načela SADC-a,
 - uzimajući u obzir zaključke SADC-a o Mozambiku od 17. kolovoza 2020.,
 - uzimajući u obzir Sporazum o miru i nacionalnom pomirenju iz 2019.,
 - uzimajući u obzir članak 144. stavak 5. i članak 132. stavak 4. Poslovnika,
- A. budući da je od listopada 2017. takozvana teroristička skupina al-Shabaab, navodno povezana s naoružanom skupinom koja se zove Islamska država Srednje Afrike, u sjevernoj pokrajini Cabo Delgado izvela više od 500 nasilnih napada i terorizirala lokalno stanovništvo, što je dovelo do više od 1 500 ljudskih žrtava, raseljavanja više od 250 000 osoba i više od 700 000 osoba kojima je potrebna pomoć;
- B. budući da su teroristički napadi sve nasilniji te su napadnuta brojna sela, pri čemu je više od 1 000 domova spaljeno ili uništeno; budući da postoje izvješća o tome da su militanti počeli s otmicama žena i djevojčica;
- C. budući da su u kolovozu džihadističke skupine zauzele strateški lučki grad Mocimboa da Praia, koji je ključna luka za eksploataciju nafte i ukapljenog prirodnog plina (UPP); budući da kontinuirana kontrola al-Shabaaba nad gradom ukazuje na to da je ta teroristička skupina sve jača i sofisticiranija;
- D. budući da islamistički pobunjenici sve više pribjegavaju nezakonitoj trgovini drogom kao izvoru financiranja;
- E. budući da u Mozambiku u prošlosti nije bilo islamske militantnosti; budući da oko 30 % od 31 milijuna stanovnika Mozambika čine rimski katolici, 18 % muslimani, a samo dvije pokrajine – Cabo Delgado i Niassa – imaju muslimansku većinu;
- F. budući da vlasti u Mozambiku vojnim mjerama nisu uspjele zaustaviti napade i riješiti humanitarnu krizu koja se pogoršava alarmantnom brzinom;
- G. budući da su mozambičke vladine sigurnosne snage reagirale nerazmjernim nasiljem, djelujući time povremeno u suprotnosti s međunarodnim obvezama u području ljudskih prava; budući da je predsjednik Mozambika Filipe Nyusi priznao da vlasti u pokrajini Cabo Delgado „nenamjerno krše“ ljudska prava; budući da su zabilježeni slučajevi suzbijanja slobode izražavanja, kao i uznemiravanja novinara;
- H. budući da mozambička vojska nije opremljena za suočavanje s velikim porastom terorizma u regiji; budući da i dalje postoji opravdana bojazan od toga da će se pobuna proširiti na susjedne zemlje i destabilizirati regiju;
- I. budući da djeca čine više od polovice osoba pogođenih nasiljem u pokrajini Cabo Delgado; budući da postoje pritužbe u pogledu novačenja djece u oružane skupine, otmica te seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja nad ženama i djevojčicama; budući da su stanovnici često taoci u borbama između naoružanih skupina i državnih vojnih snaga;

četvrtak, 17. rujna 2020.

- J. budući da Mozambik ima obvezu poštovati temeljne standarde ljudskih prava u okviru međunarodnih konvencija koje je ratificirao, posebno u svojim pritvornim objektima; budući da na barbarske akcije koje se pripisuju al-Shabaabu mozambičke snage sigurnosti ne bi trebale odgovarati daljnjim kršenjima ljudskih prava;
- K. budući da je Agencija za integrirani razvoj sjevera ADIN (Agencia de desenvolvimento integrado do norte) osnovana u ožujku 2020. s posebnim ciljem rješavanja socioekonomskih nedostataka na sjeveru;
- L. budući da je u kolovozu 2019. potpisan Sporazum o miru i nacionalnom pomirenju s ciljem uspostave mira u zemlji, okončanja nasilja, postizanja demokratske uključenosti i poboljšanja stanja ljudskih i građanskih prava;
- M. budući da je Mozambik i dalje u vrlo osjetljivoj situaciji te se suočava s brojnim sigurnosnim, gospodarskim i socijalnim izazovima; budući da je Mozambik među najsiriromašnijim i najmanje razvijenim zemljama te na indeksu ljudskog razvoja zauzima 180. od 189 mjesta, dok prosječni očekivani životni vijek pri rođenju iznosi samo 58 godina; budući da više od 10 milijuna Mozambičana živi u ekstremnom siromaštvu i nesigurnosti opskrbe hranom; budući da ta situacija posebno pogađa žene i ranjive skupine koje se suočavaju s najvećim poteškoćama;
- N. budući da je pandemija bolesti COVID-19 dodatno razotkrila slabosti regionalnog gospodarstva, što je u nedostatku odgovarajuće socijalne zaštite dovelo do toga da su milijuni ljudi zaposleni u neformalnom gospodarstvu, a oni koji su izgubili radna mjesta izloženi su gladi, siromaštvu i oskudici, pri čemu je u nekim slučajevima riječ i o kršenju temeljnih ljudskih prava; budući da je do 9. rujna 2020. u 11 pokrajina Mozambika zabilježeno ukupno više od 4 500 potvrđenih slučajeva bolesti COVID-19 i 27 smrtnih slučajeva;
- O. budući da je Mozambik posljednjih godina doživio razorne prirodne katastrofe povezane s klimatskim promjenama, uključujući dva velika ciklona 2019., koji su pogoršali ionako visoke razine siromaštva i nesigurnost; budući da su takve katastrofe dovele do raširene nesigurnosti opskrbe hranom i kronične pothranjenosti u nekim dijelovima zemlje, pri čemu je više od 43 % djece mlađe od pet godina zahvaćeno zaostajanjem u razvoju; budući da se procjenjuje da će 2020. ukupno 7,9 milijuna ljudi hitno trebati humanitarnu pomoć;
- P. budući da solidarnost unutar Mozambika raste, pri čemu neprilike ljudi u pokrajini Cabo Delgado privlače posebnu pozornost, što je navelo mlade u Mozambiku da pokrenu nacionalnu kampanju solidarnosti za Cabo Delgado pod hashtagom #CaboDelgadoTambémÉMocambique (I Cabo Delgado je Mozambik) kako bi se podigla svijest o tragičnoj situaciji u regiji;
- Q. budući da su 2010. i 2013. u Mozambiku otkrivene goleme rezerve plina; budući da te rezerve obuhvaćaju otprilike 5 000 milijardi kubičnih metara, što je deveta po redu najveća rezerva plina u svijetu; budući da bi to moglo uvrstiti Mozambik među četiri najveća proizvođača UPP-a na svijetu; budući da se očekuje da će se tijekom sljedećih nekoliko godina uložiti najmanje 60 milijardi USD kako bi se iskoristile te rezerve, što je najveće ikad ostvareno ulaganje u supsaharskoj Africi;
- R. budući da bi se europski i svi drugi strani industrijski i gospodarski interesi u Mozambiku u svojoj srži trebali voditi vodećim načelima UN-a o poslovanju i ljudskim pravima; budući da Komisija istražuje obvezujući angažman u pogledu obveze dužne pažnje kako bi zajamčila da ulagači iz EU-a i oni koji su uključeni u ekstraktivne industrije djeluju odgovorno i doprinose lokalnom razvoju u zemljama kao što je Mozambik;
- S. budući da Mozambik, a posebno pokrajina Cabo Delgado, pokazuje najvišu stopu nepismenosti, nejednakosti i neishranjenosti djece u Mozambiku, ali je bogata prirodnim resursima i sirovinama, što je privuklo ulaganja brojnih međunarodnih poduzeća i poduzeća iz EU-a koja se natječu za pristup tržištu prirodnih resursa; budući da su, prema nekim izvješćima, prihodi od prirodnih resursa neravnomjerno raspoređeni u Mozambiku;
- T. budući da je Međunarodni monetarni fond (MMF) 13. travnja 2020. odobrio hitan otpis duga za 25 država članica, uključujući oko 309 milijuna USD za Mozambik u okviru povjereničkog fonda za sprečavanje katastrofa CCRT (Catastrophe Containment and Relief Trust) kako bi se ublažile posljedice pandemije bolesti COVID-19;

četvrtak, 17. rujna 2020.

- U. budući da je 4. lipnja 2020. humanitarna koordinatorica UN-a za Mozambik Myrta Kaulard pozvala međunarodnu zajednicu da poveća svoju potporu Mozambiku;
- V. budući da je Europska unija nakon pojave ciklona 2019. obećala 200 milijuna EUR potpore za oporavak Mozambika te još 110 milijuna EUR potpore u okviru borbe protiv pandemije bolesti COVID-19;
- W. budući da se regionalnom strategijom za borbu protiv terorizma SADC-a iz 2015., koja je osmišljena u skladu s globalnom strategijom UN-a za borbu protiv terorizma, pruža pomoć u pogledu sprečavanja radikalizacije mladih, sigurnosti granica, humanitarne pomoći i rješavanja temeljnih uzroka terorizma;
- X. budući da Mozambik trenutačno obnaša dužnost rotirajućeg predsjedanja SADC-om; budući da je ta regionalna organizacija na svojem 40. sastanku na vrhu 17. kolovoza 2020. „pohvalila zemlju za njezine stalne napore u borbi protiv terorizma i nasilnih napada” i „izrazila svoju solidarnost te predanost podupiranju Mozambika u borbi protiv terorizma i nasilnih napada te je osudila sve terorističke činove i oružane napade”;
- Y. budući da su u travnju 2020. Delegacija EU-a u Mozambiku i Vijeće izrazili ozbiljnu zabrinutost zbog napada u pokrajini Cabo Delgado i eskalacije nasilja nad civilima;
- Z. budući da unatoč svojoj brutalnosti i strašnom gubitku života situacija u pokrajini Cabo Delgado nije privukla pozornost međunarodne zajednice, što je dovelo do toga da je izgubljeno dragocjeno vrijeme za učinkovito rješavanje tog pitanja u ranijoj fazi;
1. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog pogoršanja sigurnosnog stanja u sjevernom Mozambiku, osobito u pokrajini Cabo Delgado, te izražava sućut zbog žrtava nasilja, kojih je više od 1 500; izražava solidarnost i potporu građanima te zemlje, osobito više od 250 000 ljudi koji su morali pobjeći iz svojih domova;
 2. naglašava da trenutačni sigurnosni problemi dodatno pogoršavaju ionako iznimno osjetljivu humanitarnu situaciju čiji su uzrok visoka razina nerazvijenosti, klimatski ekstremi i sukobi;
 3. poziva vlasti Mozambika da poduzmu efektivne i odlučne mjere u borbi protiv islamističke pobune te da zaštite sve građane pokrajine Cabo Delgado; ozbiljno je zabrinut zbog toga što navedena pobuna dobiva sve veću potporu među regionalnim i međunarodnim terorističkim organizacijama; u tom kontekstu ukazuje na nesretnu sličnost s drugim regijama, kao što su Sahel i Rog Afrike;
 4. naglašava da bi, ako se ne zaustavi, pobuna mogla ojačati i proširiti se na susjedne zemlje, čime bi se ugrozila regionalna stabilnost; u tom kontekstu naglašava potrebu za učinkovitom i održivom politikom nacionalne vlade, kao i regionalnih i međunarodnih aktera;
 5. podsjeća mozambičku vladu na njezinu odgovornost da u okviru pravednih suđenja privede pravdi sve osobe osumnjičene za terorističku aktivnost; poziva mozambičku vladu da pokrene neovisnu i nepristranu istragu mučenja i drugih teških kršenja koje su njezine sigurnosne snage navodno počinile u pokrajini Cabo Delgado; podsjeća na to da je Mozambik stranka Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, Afričke povelje o ljudskim pravima i pravima narodâ te Konvencije UN-a protiv mučenja, kojima se zabranjuju mučenje i drugi oblici zlostavljanja i proizvoljnog oduzimanja života;
 6. ističe važnost zaštite prava novinara, boraca za ljudska prava, aktivista i svih onih koji jednostavno ostvaruju svoja ljudska prava i izražavaju svoja stajališta o pitanjima od javnog interesa; poziva vlasti Mozambika da provedu nepristranu istragu svih sumnjivih slučajeva vandalizma nad informativnim medijima, suzbijanja slobode govora i optužbi koje se odnose na uznemiravanje i zastrašivanje novinara;
 7. poziva vlasti Mozambika da se pobrinu za promicanje demokracije, ljudskih prava, učinkovitog lokalnog upravljanja i efektivne ponovne uspostave vladavine prava u sjevernom Mozambiku; podsjeća na to da su poštovanje međunarodnog humanitarnog prava i demokratskih sloboda ključni i za uspjeh konačnog mirovnog sporazuma koji su 2019. potpisali Fronta za oslobođenje Mozambika (Frelimo) i Mozambički nacionalni pokret otpora (Renamo);

četvrtak, 17. rujna 2020.

8. naglašava važnost provedbe nužnih reformi kako bi se na odgovarajući način odgovorilo na potrebe Mozambikanaca i kako bi ih se zaštitilo od radikalizacije; posebice ističe hitnu potrebu za otvaranjem radnih mjesta i stvaranjem prilika za stanovnike Cabo Delgada, osobito mlade; nadalje ističe da je potrebno raditi na uklanjanju temeljnih uzroka terorizma kao što su nesigurnost, siromaštvo, kršenja ljudskih prava, nejednakost, isključenost, nezaposlenost, uništavanje okoliša, korupcija i zlouporaba javnih sredstava i nekažnjavanje, čime bi se uvelike doprinijelo iskorjenjivanju terorističkih organizacija;

9. naglašava da je potrebno osigurati da se u okviru vojnih intervencija u regiji štite, poštuju i promiču ljudska prava, potiče vlasti Mozambika da podupru regionalne i međunarodne organizacije, kao i organizacije civilnog društva i skupine u zajednici te da s njima surađuju kako bi se uspostavile platforme za inicijative za izgradnju mira kojima se potiču miroljubiva suradnja, dijalog, pomirenje i suživot među svim dionicima; žali zbog korištenja privatnih snaga sigurnosti u tom sukobu, koje dodatno financijski opterećuju zemlju i djeluju bez ikakvog međunarodnog nadzora;

10. sa zabrinutošću primjećuje pogoršanje situacije interno raseljenih osoba u Mozambiku; poziva EU i njegove države članice da blisko surađuju s državama Južnoafričke razvojne zajednice (SADC) i njezinih država članica kako bi se riješio problem sve teže humanitarne krize u toj regiji i kako bi se osmislio učinkovit plan djelovanja;

11. poziva mozambičku vladu da otvoreno surađuje s međunarodnim institucijama kao što su posebni izvjestitelji UN-a te da dopusti neovisnim istražiteljima i promatračima u području ljudskih prava da uđu u zemlju, kao i da pravilno analizira humanitarne potrebe stanovništva u Cabo Delgadu kako bi im se pružila nužna pomoć; osim toga, smatra da se žrtvama nasilja treba pružiti zaštita preko plana za pomoć kako bi mogle nastaviti sa svojim životom;

12. smatra da su potrebni usklađeniji regionalni i međunarodni naponi kako bi se odgovorilo na predstojeće sigurnosne i humanitarne krize u Cabo Delgadu, kao i da se treba pozabaviti prekograničnim prijetnjama kao što su pobuna terorista, nesigurnost opskrbe hranom, problem interno raseljenih osoba i krijumčarenje; stoga poziva Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD) da dodatno podupre SADC i Afričku uniju (AU) kako bi se postiglo dugoročno i mirno rješenje;

13. ističe da bi tijelo SADC-a za političku, obrambenu i sigurnosnu suradnju (OPDS), zajedno sa svojom multinacionalnom jedinicom za borbu protiv ozbiljnih pobuna, trebalo biti važan aktivni akter za upravljanje tim sukobom i da bi ga trebalo trenutačno osuditi, a dugoročno pružiti potporu mozambičkim vlastima u provedbi daljnjih reformi usmjerenih na promicanje demokracije, ljudskih prava i vladavine prava, koji predstavljaju preduvjet za stabilnost, mir i razvoj;

14. ponovno ističe da je EU spreman sudjelovati u dijalogu s Mozambiku kako bi se utvrdile djelotvorne mogućnosti za provedbu pomoći EU-a, uzimajući u obzir složen i regionalni karakter te situacije, te poziva mozambičku vladu da se više angažira u tom dijalogu i u suradnji s EU-om i SADC-om; u tom pogledu potiče suradnju između mozambičkih vlasti i svih razina civilnog društva kako bi se pronašlo uključivo rješenje i hitno odgovorilo na potrebe najranjivijih;

15. poziva potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Josepa Borrellu i države članice EU-a da nastave pomno pratiti situaciju i da pojačaju potporu nacionalnim i regionalnim vlastima; u tom kontekstu pozdravlja zaključke Vijeća od 22. lipnja 2020., no ustraje u tome da treba poduzeti daljnje diplomatske mjere, osobito onih država članica koje s tom zemljom imaju povijesne i prijateljske veze, kako bi se istaknula potreba za hitnim djelovanjem u vezi s tim pitanjem uzimajući u obzir regionalnu sigurnost i humanitarnu dimenziju te kako bi se skrenula pozornost vlade na geopolitičke posljedice koje će proizaći iz nedostatka koordiniranog regionalnog i međunarodnog odgovora;

16. izražava nadu da će nova strategija EU-a za Afriku, kada stupi na snagu, doprinijeti jačanju suradnje EU-a i Afrike koja će se temeljiti na ravnopravnom partnerstvu diljem tog kontinenta te da će oba partnera surađivati na poboljšanju gospodarskog, socijalnog i sigurnosnog stanja te stanja u pogledu ljudskih prava u zemljama kao što je Mozambik;

četvrtak, 17. rujna 2020.

17. smatra da će se u politici EU-a prema Africi u sljedećem višegodišnjem financijskom okviru za 2021. na odgovarajući način razmotriti trenutačna zbivanja u Mozambiku i njihove socijalne i gospodarske posljedice; ističe da bi stanovništvo Mozambika trebalo primiti svu dostupnu potporu i humanitarnu pomoć zbog čestih razornih poplava i drugih prirodnih katastrofa;
 18. vjeruje da je predstojeći sastanak na vrhu EU-a i Afrike odlična prilika za bolji pristup ovoj humanitarnoj tragediji i za povećanje potpore EU-a regionalnim i kontinentalnim organizacijama;
 19. podsjeća na obveze u pogledu međunarodne pomoći preuzete na Međunarodnoj donatorskoj konferenciji održanoj u Beiri 30. svibnja i 1. lipnja 2019., kada je Europska unija obećala 200 milijuna EUR potpore za oporavak; poziva EU i njegove države članice da u potpunosti ispune te obveze; ističe da se dugoročni oporavak može postići samo održivim i uključivim gospodarskim razvojem; stoga poziva EU da pruži pomoći i tako podrži napore koje Mozambik ulaže u stabilizaciju svojeg gospodarstva, stvaranje radnih mjesta i poticanje ruralne konkurentnosti, uz istodobno jamčenje uključivosti i očuvanja okoliša;
 20. pozdravlja Fond za zaustavljanje i ublažavanje katastrofa (CCRT) Međunarodnog monetarnog fonda kao korak u pravom smjeru kada je riječ o pružanju potpore Mozambiku u borbi protiv gospodarskih posljedica pandemije bolesti COVID-19; poziva EU i njegove države članice da osiguraju dodatne donacije MMF-u, a MMF da istraži daljnje alternative za povećanje sredstava dostupnih CCRT-u, kao što je korištenje vlastitih rezervi; podsjeća na to da doprinosi tom fondu nikako ne smiju biti zamjena za službenu razvojnu pomoć;
 21. smatra da je iznimno važno da lokalno stanovništvo, osobito u najsiriromašnijim pokrajinama te zemlje, može eksploatirati svoje prirodne resurse; poziva vladu da prihode od eksploatacijskih projekata pravedno raspodijeli na programe lokalnog razvoja, pritom poštujući visoke ekološke i socijalne standarde;
 22. podsjeća na dugotrajan miran suživot mozambičkih kršćana i muslimana te izražava uvjerenje da će taj model tolerancije i solidarnosti prevladati unatoč napadima islamističkih terorista;
 23. naglašava da obrazovanje i poticanje ruralnog razvoja trebaju biti prioritet u borbi protiv radikalizacije, osobito mladih ljudi u ruralnim područjima;
 24. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, vladi i parlamentu Mozambika te članicama i vodstvu Južnoafričke razvojne zajednice i Afričke unije.
-

četvrtak, 17. rujna 2020.

P9_TA(2020)0238

Prigovor provedbenom aktu: maksimalne razine ostataka za nekoliko tvari uključujući flonikamid, haloksifop i mandestrobin

Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o Nacrtu uredbe Komisije o izmjeni priloga II., III. i IV. Uredbi (EZ) br. 396/2005 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu maksimalnih razina ostataka za cikloksidim, flonikamid, haloksifop, mandestrobin, mepikvat, *Metschnikowia fructicola* soj NRRL Y-27328 i proheksadion u ili na određenim proizvodima (D063880/06 – 2020/2734(RPS))

(2021/C 385/17)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Nacrt uredbe Komisije o izmjeni priloga II., III. i IV. Uredbi (EZ) br. 396/2005 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu maksimalnih razina ostataka za cikloksidim, flonikamid, haloksifop, mandestrobin, mepikvat, *Metschnikowia fructicola* soj NRRL Y-27328 i proheksadion u ili na određenim proizvodima (D063880/06,
- uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 396/2005 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. veljače 2005. o maksimalnim razinama ostataka pesticida u ili na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog podrijetla i o izmjeni Direktive Vijeća 91/414/EEZ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 5. stavak 1. i članak 14. stavak 1. točku (a),
- uzimajući u obzir mišljenje koje je 17. i 18. veljače 2020. dostavio Stalni odbor za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje,
- uzimajući u obzir Direktivu 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u postizanju održive upotrebe pesticida⁽²⁾,
- uzimajući u obzir obrazloženo mišljenje Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA) usvojeno 27. svibnja 2019. i objavljeno 2. kolovoza 2019.⁽³⁾,
- uzimajući u obzir zaključak EFSA-e usvojen 18. prosinca 2009. i objavljen 7. svibnja 2010.⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir obrazloženo mišljenje EFSA-e usvojeno 18. listopada 2018. i objavljeno 2. studenoga 2018.⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir članak 5a stavak 3. točku (b) i članak 5a stavak 5. Odluke Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji⁽⁶⁾,
- uzimajući u obzir članak 112. stavke 2. i 3. te stavak 4. točku (c) Poslovnika,
- uzimajući u obzir prijedlog rezolucije Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane,

⁽¹⁾ SL L 70, 16.3.2005., str. 1.

⁽²⁾ SL L 309, 24.11.2009., str. 71.

⁽³⁾ Obrazloženo mišljenje EFSA-e o izmjeni postojećih maksimalnih razina ostataka za flonikamid u jagodama i drugim bobicama, EFSA Journal 2019.;17(7):5745, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5745>

⁽⁴⁾ Zaključak EFSA-e o stručnom pregledu procjene rizika od pesticida s aktivnom tvari flonikamidom, EFSA Journal 2010.; 8(5):1445, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/1445>

⁽⁵⁾ Obrazloženo mišljenje EFSA-e o utvrđivanju uvoznih odstupanja za haloksifop-P u sjemenkama lana i sjemenkama uljane repice, EFSA Journal 2018.;16(11):5470, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5470>

⁽⁶⁾ SL L 184, 17.7.1999., str. 23.

četvrtak, 17. rujna 2020.

- A. budući da je flonikamid selektivni insekticid koji se upotrebljava, među ostalim, na krumpiru, pšenici, jabukama, kruškama, breskvama i paprici;
- B. budući da je Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2017/2069 ⁽⁷⁾ rok valjanosti odobrenja aktivne tvari flonikamid već produljen;
- C. budući da je u mišljenju Odbora za procjenu rizika Europske agencije za kemikalije (ECHA) od 5. lipnja 2013. ⁽⁸⁾, u kojem se predlaže usklađeno razvrstavanje i označivanje flonikamida, dansko nadležno tijelo primijetilo da kod kunića dolazi do jasnih učinaka na crijevne malformacije pri razinama koje su netoksične za majke;
- D. budući da je flonikamid u Sjedinjenim Američkim Državama pod nadzorom jer možda predstavlja veći rizik za oprašivače nego što se prije mislilo s obzirom na to da nove studije proizvođača flonikamida ISK Biosciences pokazuju da flonikamid izlaže pčele do 51 puta većoj razini flonikamida od one koja im može prouzročiti znatnu štetu ⁽⁹⁾;
- E. budući da je haloksifop-P herbicid koji se, među ostalim, upotrebljava na mrkvi, krmnim mahunarkama, uljanoj repici, soji i šećernoj repi;
- F. budući da je haloksifop-P štetan ako se proguta i da ima dugotrajne štetne učinke na vodeni okoliš, kako je navedeno u klasifikaciji ECHA-e; budući da je haloksifop-P pokazao učinke hepatotoksičnosti, nefrotoksičnosti i oksidativnog stresa kod štakora nakon izlaganja haloksifop-P-metilu ⁽¹⁰⁾;
- G. budući da je proizvodnja, distribucija i upotreba haloksifop-P u Francuskoj zabranjena za sve poljoprivredne i nepoljoprivredne svrhe od 4. rujna 2007. ⁽¹¹⁾; budući da je haloksifop-P u cijeloj Uniji zabranjen na četiri godine Uredbom Komisije (EZ) br. 1376/2007 ⁽¹²⁾;
- H. budući da je haloksifop-P odobren kao aktivna tvar Provedbenom uredbom Komisije (EU) br. 540/2011 ⁽¹³⁾, uz vrlo ograničenu uporabu ⁽¹⁴⁾ i stroge zahtjeve za države članice u pogledu zaštite podzemnih voda, zaštite vodenih organizama i sigurnosti korisnika sredstva;
- I. budući da je u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2015/2233 ⁽¹⁵⁾ Komisija u pogledu upotrebe haloksifop-P-a kao aktivne tvari zaključila „da potrebne dodatne potvrđne informacije nisu dostavljene u potpunosti i da se neprihvatljiv rizik za podzemne vode ne može ukloniti bez uvođenja dodatnih ograničenja“;
- J. budući da je u Provedbenoj uredbi (EU) 2015/2233 Komisija zaključila i da je „prikladno izmijeniti uvjete uporabe te aktivne tvari, posebno određivanjem ograničenja za stopu i učestalost njezine primjene“;

⁽⁷⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2017/2069 od 13. studenoga 2017. o izmjeni Provedbene uredbe (EU) br. 540/2011 u pogledu produljenja roka valjanosti odobrenja aktivnih tvari flonikamid (IKI-220), metalaktil, penoksulam i prokinazid (SL L 295, 14.11.2017., str. 51.).

⁽⁸⁾ Mišljenje Odbora za procjenu rizika od 5. lipnja 2013. u kojem se predlaže usklađeno razvrstavanje i označivanje flonikamida na razini EU-a, <https://echa.europa.eu/documents/10162/0916c5b3-fa52-9cdf-4603-2cc40356ed95>

⁽⁹⁾ <https://oag.ca.gov/news/press-releases/attorney-general-becerra-warns-against-expanded-use-pesticide-found-harm-bees>

⁽¹⁰⁾ Olayinka, E.T. i Ore, A., „Hepatotoxicity, Nephrotoxicity and Oxidative Stress in Rat Testis Following Exposure to Haloxyfop-p-methyl Ester, an Aryloxyphenoxypropionate Herbicide“, *Toxics*, prosinac 2015., 3(4), str. 373. – 389., <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5606644/>

⁽¹¹⁾ https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do;jsessionid=235653D01B24A4B694A6C342E7323D6F.tplgfr38s_1?cidTexte=JORF-TEXT000000464899&dateTexte=&oldAction=rechJO&categorieLien=id&idJO=JORFCONT000000005119

⁽¹²⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 1376/2007 od 23. studenoga 2007. o izmjeni Priloga I. Uredbi (EZ) br. 304/2003 Europskog parlamenta i Vijeća o izvozu i uvozu opasnih kemikalija (SL L 307, 24.11.2007., str. 14.).

⁽¹³⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 540/2011 od 25. svibnja 2011. o provedbi Uredbe (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu popisa odobrenih aktivnih tvari (SL L 153, 11.6.2011., str. 1.).

⁽¹⁴⁾ Dopušten za uporabu samo kao herbicid u količinama koje nisu veće od 0,052 kg aktivne tvari po hektaru po jednoj primjeni i za najviše jednu primjenu svake tri godine.

⁽¹⁵⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/2233 od 2. prosinca 2015. kojom se mijenja Provedbena uredba (EU) br. 540/2011 u pogledu uvjeta za odobrenje aktivne tvari haloxyfop-P (SL L 317, 3.12.2015., str. 26.).

četvrtak, 17. rujna 2020.

- K. budući da je Komisija 30. travnja 2018. odlučila produljiti rok važenja odobrenja za haloksifop-P kao aktivne tvari do 31. prosinca 2023.⁽¹⁶⁾;
- L. budući da se u članku 191. stavku 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije načelo predostrožnosti navodi kao jedno od temeljnih načela Unije;
- M. budući da se člankom 168. stavkom 1. UFEU-a određuje da se pri utvrđivanju i provedbi svih politika i aktivnosti Unije osigurava visok stupanj zaštite zdravlja ljudi;
- N. budući da se Direktivom 2009/128/EZ nastoji postići održiva upotreba pesticida u Uniji smanjenjem rizika i učinaka upotrebe pesticida na zdravlje ljudi i na okoliš te promicanjem upotrebe integrirane zaštite bilja i primjene alternativnih metoda ili postupaka, kao što su nekemijske alternative pesticidima;
- O. budući da je pri određivanju maksimalnih razina ostataka potrebno uzeti u obzir kumulativne i sinergijske učinke te da je iznimno važno hitno izraditi odgovarajuće metode za tu procjenu;
- P. budući da se povećanje maksimalnih razina ostataka za haloksifop-P na sjemenkama lana i mandestrobin na jagodama i grožđu temelji na zahtjevima trećih zemalja za normativno usklađivanje;
- Q. budući da podnositelji zahtjeva tvrde da odobrena upotreba haloksifopa-P i mandestrobin na takvim kulturama u Australiji i Kanadi dovodi do toga da ostaci prekoračuju maksimalne razine ostataka iz Uredbe (EZ) br. 396/2005 i da su potrebne više maksimalne razine ostataka kako bi se izbjegle trgovinske zapreke pri uvozu tih kultura;
1. protivi se prihvaćanju Nacrta uredbe Komisije;
 2. smatra da ovaj Nacrt uredbe Komisije nije u skladu s ciljem i sadržajem Uredbe (EZ) br. 396/2005;
 3. smatra da bi Unija i Komisija trebale poštovati načelo ekološke odgovornosti i da ne bi trebale poticati da se u trećim zemljama upotrebljavaju proizvodi koje neke države članice zabranjuju na svojem državnom području i kojima Unija pokušava ograničiti upotrebu;
 4. smatra da pravila slobodne trgovine nikada ne bi smjela dovesti do snižavanja standarda zaštite Unije;
 5. svjestan je da EFSA radi na metodama procjene kumulativnih rizika, ali napominje i da je problem procjene kumulativnih rizika pesticida i ostataka poznat već desetljećima; stoga traži od EFSA-e i Komisije da hitno riješe taj problem;
 6. konstatira da će se u skladu s Nacrtom uredbe maksimalna razina ostataka za flonikamid povećati s 0,03 na 0,5 mg/kg za jagode, s 0,03 na 1 mg/kg za kupine i maline, s 0,03 na 0,7 mg/kg za ostalo sitno i bobičasto voće, s 0,03 na 0,3 mg/kg za ostalo korjenasto i gomoljasto povrće općenito, no s 0,03 na 0,6 mg/kg za rotkvice, s 0,03 na 0,07 mg/kg za salatu i salatno bilje te s 0,03 na 0,8 mg/kg za mahunarke;
 7. predlaže da se maksimalna razina ostataka za flonikamid zadrži na 0,03 mg/kg;
 8. napominje da će se u skladu s Nacrtom uredbe maksimalna razina ostataka za haloksifop-P povećati s 0,01 na 0,05 mg/kg za sjemenke lana;
 9. predlaže da se maksimalna razina ostataka za haloksifop-P zadrži na 0,01 mg/kg;
 10. konstatira da će se u skladu s Nacrtom uredbe maksimalne razine ostataka za mandestrobin povećati s 0,01 na 5 mg/kg za grožđe i s 0,01 na 3 mg/kg za jagode;

⁽¹⁶⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2018/670 od 30. travnja 2018. o izmjeni Provedbene uredbe (EU) br. 540/2011 u pogledu produljenja roka važenja odobrenja aktivnih tvari bromukonazol, buprofezin, haloksifop-P i napropamid (SL L 113, 3.5.2018., str. 1.).

četvrtak, 17. rujna 2020.

11. predlaže da se maksimalna razina ostataka za mandestrobin zadrži na 0,01 mg/kg;
 12. traži od Komisije da povuče Nacrt uredbe i odboru podnese novi;
 13. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji te vladama i parlamentima država članica.
-

četvrtak, 17. rujna 2020.

P9_TA(2020)0239

Kulturni oporavak Europe

Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o kulturnom oporavku Europe (2020/2708(RSP))

(2021/C 385/18)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir preambulu i članke 2., 3., i 4. Ugovora o Europskoj uniji,
- uzimajući u obzir članke 6. i 167. Ugovora o funkcioniranju Europske unije te članak 3. Ugovora o Europskoj uniji,
- uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, a posebno njegov članak 19.,
- uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima, a posebno njezin članak 22.,
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 22. svibnja 2018. naslovljenu „Izgradnja snažnije Europe: uloga politika u području mladih, obrazovanja i kulture” (COM(2018)0268),
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 22. svibnja 2018. naslovljenu „Nova europska agenda za kulturu” (COM(2018)0267),
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 14. studenoga 2017. pod naslovom „Obrazovanjem i kulturom jačati europski identitet (COM(2017)0673),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. prosinca 2016. o dosljednoj politici EU-a za kulturne i kreativne industrije ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. travnja 2020. o usklađenom djelovanju EU-a za suzbijanje pandemije bolesti COVID-19 i njezinih posljedica ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 19. lipnja 2020. o prometu i turizmu od 2020. nadalje ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1295/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi programa Kreativna Europa (2014. – 2020.) i stavljanju izvan snage odluka br. 1718/2006/EZ, br. 1855/2006/EZ i br. 1041/2009/EZ ⁽⁴⁾ („Uredba”),
- uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća od 17., 18., 19., 20. i 21. srpnja 2020.,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 15. studenoga 2018. o planu rada za kulturu u razdoblju 2019.- 2022. (2018/C 460/10),
- uzimajući u obzir radni dokument službi Komisije „Utvrđivanje potreba za oporavak Europe” priložen Komunikaciji Komisije od 27. svibnja 2020. „Europa na djelu: oporavak i priprema za sljedeću generaciju” (COM(2020)0456),
- uzimajući u obzir izvješće iz 2015. naslovljeno „Važnost kulturne baštine za Europu”,
- uzimajući u obzir članak 132. stavke 2. i 4. Poslovnika,

⁽¹⁾ SL C 238, 6.7.2018., str. 28.

⁽²⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0054.

⁽³⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0169.

⁽⁴⁾ SL L 347, 20.12.2013., str. 221.

četvrtak, 17. rujna 2020.

- A. budući da je kultura strateški sektor Europske unije koji, osim što ima važan udio u našem gospodarstvu, doprinosi demokratičnosti, održivosti, slobodi i uključivosti naših društava te odražava našu europsku raznolikost, vrijednosti, povijest, slobode i način života;
- B. budući da kultura i sloboda umjetnosti znatno doprinose dinamičnosti društva i omogućuju svim njegovim segmentima izražavanje njihovih identiteta, što doprinosi stvaranju socijalne kohezije i međukulturnog dijaloga, koji pak utiru put k većoj unutarnjoj povezanosti Europske unije;
- C. budući da kultura ima svoju intrinzičnu vrijednost jer se njome izražava čovječnost, demokratičnost i građanski angažman koji mogu biti ključ za napredovanje u smjeru održivog razvoja;
- D. budući da se kulturom jača socijalni kapital društava, olakšava demokratično građanstvo, stimulira kreativnost, dobrobit i kritičko razmišljanje, potiče integraciju i koheziju te promiče raznolikost, jednakost i pluralizam;
- E. budući da je sudjelovanje u kulturi priznato kao jedan od glavnih pokretača društvenih promjena i izgradnje uključivih, otpornih društava;
- F. budući da su kultura te kulturni i kreativni sektor i industrije važno sredstvo u borbi protiv svih oblika diskriminacije, uključujući rasizam i ksenofobiju, te platforma za slobodu izražavanja;
- G. budući da je pandemija pokazala istinsku društvenu vrijednost za europsko društvo, kao i gospodarsku važnost kulturnih i kreativnih sektora i industrija; budući da je ekonomska strana kulture jedan od strateških sektora Europske unije i njezinog gospodarstva jer nudi sadržajna radna mjesta milijunima Europljana i održivo financiranje europske raznolikosti, a pritom odražava i naše europske vrijednosti, povijest i slobode;
- H. budući da europski kulturni i kreativni akteri čuvaju i promiču kulturnu i jezičnu raznolikost u Europi te sudjeluju u jačanju europskog identiteta na svim razinama; budući da ti akteri imaju neprocjenjivu vrijednost kao sila socijalne kohezije, održivog razvoja i gospodarskog rasta u Europskoj uniji i njezinim državama članicama te su važan izvor globalne konkurentnosti;
- I. budući da europski kulturni i kreativni sektori i industrije čine oko 4 % europskog bruto domaćeg proizvoda, što je slično udjelu IKT-a i ugostiteljstva; budući da je 2019. u EU-27 u kulturi bilo zaposleno 7,4 milijuna ljudi, što čini 3,7 % ukupnog broja zaposlenih u 27 država članica EU-a; budući da je 2019. udio samozaposlenih osoba u području kulture u 27 država članica EU-a bio više nego dvostruko veći od prosjeka za gospodarstvo u cijelosti ⁽⁵⁾;
- J. budući da će prema procjenama Komisije kulturni i kreativni sektori i industrije, koji predstavljaju 509 milijardi EUR dodane vrijednosti BDP-u, vjerojatno izgubiti 80 % prometa u drugom tromjesečju 2020. zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19 i mjera ograničavanja širenja zaraze;
- K. budući da je više od 300 000 ljudi u Europi zaposleno u sektoru kulturne baštine, dok je 7,8 milijuna radnih mjesta u Europi s njime neizravno povezano; budući da je europska kreativna radna snaga u kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama trenutačno nedovoljno zastupljena u statističkim sustavima;
- L. budući da su kulturni i kreativni sektori i industrije međusobno usko povezani, a pokazali su se korisnima i za druge sektore, kao što su turizam i promet; budući da prema podacima Svjetske turističke organizacije, četiri od deset turista biraju svoje odredište na temelju kulturne ponude, a dvije trećine Europljana smatra da prisutnost kulturne baštine ima utjecaja na njihov odabir destinacije za godišnji odmor; budući da je Europa i dalje najpopularnije svjetsko odredište za kulturni turizam;
- M. budući da je pandemija bolesti COVID-19 teško pogodila raznoliki europski kulturni krajobraz te da bez javnih ulaganja i pomoći mnogim dionicima u kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama prijeti propast; budući da je gašenje ovog gospodarskog sektora imalo učinak prelijevanja na druge sektore kao što su promet i turizam;

⁽⁵⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Culture_statistics_-_cultural_employment#Self-employment

četvrtak, 17. rujna 2020.

- N. budući da su kulturni i kreativni sektori i industrije netipični sektori zasnovani na njihovom specifičnom ekonomskom modelu, potrebama i veličini, ali se uglavnom sastoje od malih struktura (MSP-ovi, mikroorganizacije i samozaposlene osobe) bez ikakvog ili vrlo malog pristupa financijskim tržištima te često s neredovitim i mješovitim dohocima koji dolaze iz različitih izvora, kao što su javne subvencije, privatno sponzoriranje, prihodi od autorska prava ili publike;
- O. budući da je kriza uzrokovana pandemijom bolesti COVID-19 istaknula i slabosti kulturnih i kreativnih sektora i industrija koje postoje od ranije, uključujući nesigurne izvore prihoda umjetnika i kulturnih djelatnika, kao i ograničene proračune mnogih kulturnih institucija;
- P. budući da se pune posljedice pandemije bolesti COVID-19 na kulturne i kreativne sektore i industrije tek polako ukazuju, a njihov srednjoročni i dugoročni učinak još je nepoznat; budući da to utječe na socijalna prava umjetnika i kulturnih djelatnika, koji imaju pravo na pravednu financijsku naknadu za svoj rad, te na zaštitu raznolikosti kulturnih izričaja;
- Q. budući da kriza uzrokovana bolešću COVID-19 već ima i da će i dalje imati dugotrajan negativan učinak na kulturnu i kreativnu proizvodnju, njezinu difuziju i prihode, a time i na europsku kulturnu raznolikost;
- R. budući da su kazališta, operne kuće, kina, koncertne dvorane, muzeji, lokaliteti kulturne baštine i drugi umjetnički centri bili među prvim prostorima koji su zatvoreni zbog mjera za sprečavanje širenja zaraze i da su među posljednjima koji su ponovno otvoreni; budući da su brojni kulturni i umjetnički događaji kao što su sajmovi, festivali, koncerti i scenski nastupi otkazani ili odgođeni do mnogo kasnijeg datuma; budući da im sigurnosne mjere koje su uvedene kako bi se spriječila nova epidemija do daljnjega ne omogućuju rad punim kapacitetom;
- S. s obzirom na to da su se mnogi Europljani tijekom pandemije našli u situaciji izolacije, dijeljenje kulturnih i kreativnih sadržaja postalo je izvorom podrške mnogim građanima; budući da su se mogućnosti pristupa kulturnom sadržaju na internetu umnožile te da su takve sadržaje učinile pristupačnijim, često i besplatnim zahvaljujući autorima, umjetnicima, izvođačima i drugim stvarateljima; budući da se time dodatno smanjuju prihodi autora; budući da dostupnost kulturnog sadržaja na internetu nije dovela do povećanja prihoda nositelja prava i izvođača;
- T. budući da su nejednakosti u pristupu digitalnim infrastrukturama ograničile temeljna prava na pristup kulturi, pravo na sudjelovanje u kulturi i pravo na umjetničko izražavanje;
- U. budući da, čak i prije izbijanja krize povezane s bolešću COVID-19, uzastopni prijedlozi proračuna za program Kreativna Europa u sljedećem višegodišnjem financijskom okviru (VFO) očito nisu ispunili očekivanja ni tog sektora ni Parlamenta, koji je tražio da se ta sredstva udvostruče u odnosu na ona dodijeljena u VFO-u za razdoblje 2014. – 2020.;
- V. budući da su u revidiranom prijedlogu Komisije za VFO sredstva predviđena za Europske snage solidarnosti smanjena za 20 %, sredstva za program Kreativna Europa za 13 %, a sredstva za program Erasmus+ za 7 % u usporedbi s prijedlogom Komisije za VFO iz 2018.; budući da je stajalište Europskog vijeća od 17. srpnja 2020. tek u skladu s prijedlogom Komisije iz 2018.; budući da je Kreativna Europa jedini program EU-a kojim se izravno podupiru kulturni i kreativni sektori i industrije diljem Europe; budući da je Kreativna Europa jedini program EU-a kojim se izravno podupiru kulturni i kreativni sektori i industrije diljem Europe;
- W. budući da je pandemija prilika da se preispita budućnost kulture te budući da stvaranje otpornijeg kulturnog ekosustava zahtijeva šire razmišljanje o budućnosti planeta i hitnosti odgovora na klimatsku krizu;
- X. budući da su kulturni i kreativni sektori i industrije od vitalne važnosti za postizanje ekološke održivosti; budući da će ih trebati nastaviti adekvatno financirati i prepoznati kao sigurno ulaganje kako bi ih se pripremio za prijelaz na ugljično neutralno gospodarstvo, u skladu s Europskim zelenim planom i ciljevima održivog razvoja;

četvrtak, 17. rujna 2020.

1. izražava svoju iskrenu solidarnost s izvođačima, umjetnicima, stvarateljima, autorima, izdavačima, njihovim poduzećima i svim drugim kulturnim stvarateljima i radnicima, uključujući stvaratelje amatere, koji su svi teško pogođeni globalnom pandemijom bolesti COVID-19, te odaje priznanje njihovu radu i solidarnosti koju su pokazali u teškim vremenima za milijune Europljana;
2. naglašava da su oporavak nakon pandemije i revitalizacija europske kulturne politike striktno povezani s drugim izazovima s kojima se suočavaju Europska unija i svijet, počevši od klimatske krize; uvjeren je da buduća kulturna politika mora biti duboko povezana sa socijalnim izazovima, kao i sa zelenom i digitalnom tranzicijom;
3. smatra da je od fundamentalne važnosti znatan dio mjera gospodarskog oporavka koje planiraju europske institucije namijeniti kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama te da se to kombinira s opsežnim i brzim djelovanjem u korist europskih kulturnih i kreativnih snaga, što će im omogućiti da nastave s radom u nadolazećim mjesecima i da prežive ovo doba krize, a samom sektoru povećati otpornost; poziva države članice i Komisiju da koordiniraju svoje djelovanje usmjereno na pružanje podrške kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama;
4. pozdravlja napore Komisije i Europskog vijeća u izradi plana oporavka „Next Generation EU”; uznemiren je, međutim, zbog činjenice da ni jedan konkretan iznos nije jasno predviđen u izravnu korist kulturnih i kreativnih sektora i industrija; u tom kontekstu inzistira na tome da ciljne mjere država članica budu jasno usmjerene na kulturne i kreativne subjekte, koji bi trebali brzo i u širokoj mjeri imati koristi od svih sredstava namijenjenih oporavku;
5. poziva Komisiju i države članice da za kulturne i kreativne sektore i industrije, u skladu s njihovim posebnim potrebama, izdvoji najmanje 2 % sredstava koji su u Mehanizmu za oporavak i otpornost namijenjeni oporavku; ističe da taj postotak treba odražavati važnost kulturnih i kreativnih sektora i industrija za BDP EU-a, s obzirom na to da oni pružaju 7,8 milijuna radnih mjesta i čine 4 % BDP-a; ponavlja potrebu za preciznim programiranjem i financijskim planovima koji će biti osmišljeni tako da kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama osiguraju kontinuitet poslovanja, a osobama aktivnim u tom području pruže izvjesnost;
6. pozdravlja pokretanje REACT-EU-a kao izravnog akcijskog plana s ciljem pružanja dodatnih sredstava za znatno pogođene regije i gospodarske sektore; pozdravlja činjenicu da je kultura prepoznata kao važan i pogođen sektor; brine ga, međutim, to što nikakve mjere nisu poduzete kako bi se osiguralo da kulturni i kreativni sektori i industrije imaju koristi od te inicijative; apelira na države članice da u okviru Plana oporavka EU-a kulturne i kreativne sektore i industrije smatraju strateškim sektorima i prioritetom te da utvrde jasan proračun koji će biti povezan s brzim i konkretnim mjerama posvećenim oporavku tih aktera, od kojeg će imati koristi svi dionici, uključujući neovisne umjetnike i koji će biti usmjeren ne samo na njihov gospodarski oporavak već i na poboljšanje radnih uvjeta osoba koje rade u kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama;
7. kritizira činjenicu da program Kreativna Europa nije dobio nikakva dodatna sredstva iz fonda „Next Generation EU” te traži da se sredstva za Kreativnu Europu povećaju na ukupno 2,8 milijardi EUR;
8. traži od država članica da se pobrinu za to da se njihova posebna socijalna, fiskalna i gospodarska pravila koja se obično primjenjuju na aktere u kulturnom i kreativnom sektoru mogu produžiti tijekom i nakon krize; traži od država članica da MSP-ove koji djeluju u kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama uključe u svoje posebne planove oporavka MSP-ova koje već provode; traži od država članica da razmotre mogućnost pružanja financijske potpore kulturnim objektima i događajima za provedbu novih zdravstvenih i sigurnosnih mjera;
9. poziva na bolju koordinaciju kako bi se utvrdile najbolje prakse i konkretna rješenja za pomoć kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama u trenutačnoj situaciji i prilikom svakog ponovnog pokretanja u budućnosti; pozdravlja sektorske kampanje #saveEUculture i #double4culture kao i nastojanja Komisije da promiče kulturne i kreativne sektore i industrije u okviru kampanje #CreativeEuropeAtHome;
10. sa zabrinutošću primjećuje da su socijalne sigurnosne mreže često bile nedostupne profesionalcima iz kreativnih sektora u nestandardnim oblicima zaposlenja; poziva države članice da svim profesionalcima iz kreativnih sektora, uključujući one u nestandardnim oblicima zaposlenja, osiguraju pristup svim socijalnim naknadama;
11. poziva Komisiju da uvede europski okvir za radne uvjete u kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama na razini EU-a koji bi odražavao posebnosti tog sektora i kojim bi se uvele smjernice i načela u svrhu poboljšanja radnih uvjeta te da pritom posebnu pozornost posveti transnacionalnom zapošljavanju;

četvrtak, 17. rujna 2020.

12. primjećuje da ograničenja putovanja i dalje ometaju europsku kulturnu suradnju i ozbiljno utječu na međunarodnu mobilnost i turneje, koje su glavni izvor prihoda kulturnih aktera; primjećuje da je financiranje međunarodne suradnje, turneja i koprodukcija često bilo obustavljeno i preusmjereno na sredstva za iznimne okolnosti povezana s pandemijom; brine ga štetan utjecaj koji te mjere imaju na europsku kulturnu suradnju; poziva države članice da ograniče neopravdane schengenske restrikcije, a Komisiju da izradi smjernice za države članice za sigurne prekogranične turneje te kulturne događaje i aktivnosti koji se odvijaju uživo;

13. poziva Komisiju da podrži mobilnost umjetnika kako bi mogli razmjenjivati prakse i tehnike te da u znatnoj mjeri promiče njihovu integraciju u tržište rada; snažno podupire uzajamno priznavanje umjetničkih kompetencija koje uz to ide;

14. pozdravlja stvaranje instrumenta EU-a za privremenu potporu radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji (SURE), čiji je cilj poduprijeti mjere skraćenog radnog vremena koje su uspostavile države članice, posebno one koje se odnose na MSP-ove i samozaposlene osobe; smatra da bi se tim instrumentom, ako bi obuhvatio što veći broj kulturnih aktera, uključujući autore, izvođače, umjetnike i druge stvaratelje koji djeluju kao slobodnjaci, kulturnim i kreativnim akterima mogao osigurati ostanak u području djelovanja, nadoknaditi gubitak prihoda te spriječiti nestanak stručnog znanja; u tom kontekstu poziva države članice da pruže odgovarajuća jamstva kako bi SURE mogao brzo profunkcionirati i postati dostupan svim pravnim osobama, uključujući neformalne subjekte u kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama;

15. smatra da se trenutačna pandemija i njezin utjecaj na naša gospodarstva ne bi trebali upotrebljavati kao argument za daljnje smanjenje nacionalne ili europske javne potrošnje u području kulture; naglašava ključnu ulogu programa Kreativna Europa i njegovih potprograma MEDIA, te Kulture i međusektorskih potprograma u osiguravanju priličnog stupnja stabilnosti u tom sektoru jer omogućuju pristup europskim sredstvima i formiranje dugoročnih partnerstva radom na projektima; poziva Komisiju da kulturne i kreativne sektore i industrije uvrsti u cijeli VFO; podsjeća, u tom kontekstu, kako je Parlament tražio da se za program Kreativna Europa u sljedećem VFO-u sredstva udvostruče te snažno potvrđuje svoje stajalište u pogledu potpore kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama i njihovim radnicima; smatra da je iznimno važno da se ti programi što prije dovrše i donesu kako bi se osigurao neometan prijelaz s prethodnih programa; naglašava da će Komisija, bude li odgođen početak novog razdoblja financiranja, morati osigurati neko prijelazno rješenje za prekid koji će nastati između tekućeg i novog programa Kreativna Europa;

16. poziva Komisiju da utvrdi široki raspon mješovitih izvora financiranja kojima će se poduprijeti kulturni i kreativni sektori i industrije te da ima jasnu komunikaciju s tim u vezi; inzistira na tome da vodeću ulogu u tom kontekstu treba imati buduća Zajednica znanja i inovacija posvećena kulturnim i kreativnim industrijama u okviru Europskog instituta za inovacije i tehnologiju; poziva Komisiju da uključi sredstva iz programa Obzor Europa za aktere iz kulturnog i kreativnog sektora koji se bave kulturnim eksperimentiranjem, inovacijama i umjetničkim istraživanjem; ponovno ističe potrebu za većim sinergijama na europskoj razini i istodobnim promicanjem novih inovativnih i digitalnih rješenja koja ovom sektoru mogu pomoći sada i ubuduće;

17. prepoznaje važnost digitalizacije u stvaranju, proizvodnji, širenju i dostupnosti kulturnih i kreativnih djela te poziva Komisiju da dodatno utvrdi financiranje digitalizacije europskih kulturnih djela te da malim i srednjim poduzećima i organizacijama olakša pristup digitalnim vještinama i infrastrukturi;

18. primjećuje da se većina dosad donesenih mjera potpore temelji na zaduživanju, što nije održivo rješenje za sve dionike u kulturnim ekosustavima; traži da potpora kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama bude znatna te da se temelji prvenstveno na bespovratnim sredstvima kako bi se lokalnim zajednicama osigurala sredstva za život;

19. pozdravlja nove mjere potpore u okviru Instrumenta jamstva za kulturne i kreativne sektore, kojim se nastoji poboljšati pristup cjenovno pristupačnom financiranju duga MSP-ova u kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama; naglašava potrebu za širom dostupnošću takvog financiranja kako bi se njime obuhvatile sve države članice i regije te mala i srednja poduzeća svih veličina; poziva na obavezno uvođenje Instrumenta jamstva za kulturne i kreativne sektore u okviru fonda InvestEU, čime će se kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama pružiti veća fleksibilnost;

četvrtak, 17. rujna 2020.

20. poziva Komisiju da se pobrine za to da od povećane potpore u smislu financiranja duga putem budućih instrumenata jamstva u okviru programa InvestEU za razdoblje 2021. – 2027. koristi imaju kulturni i kreativni MSP-ovi;

21. žali što nije došlo do daljnjeg razvoja kako bi se nevladinim organizacijama i manjim organizacijama omogućio pristup financijskim sredstvima; traži od država članica i Komisije da preispitaju svoje trenutačne kriterije i politike u pogledu jamstava, posebno za mala i srednja poduzeća koja imaju viši profil rizičnosti s niskim ili nikakvim pristupom financijskim tržištima i koja stvaraju nematerijalnu imovinu;

22. poziva Komisiju da poduzme mjere za ublažavanje sve većeg utjecaja krize na kulturne i kreativne sektore i industrije, u vrijeme kada kontinuirano otkazivanje festivala i kulturnih događaja ima katastrofalne financijske posljedice, posebno za sektor glazbene i scenske umjetnosti te za samostalne umjetnike; smatra da bi trebalo uspostaviti europske digitalne platforme posvećene scenskoj umjetnosti kako bi se na taj način dijelilo što više europskih kulturnih sadržaja i kreativnih proizvoda; traži da se prilikom osmišljavanja takvih platformi ima u vidu pravedna naknada za umjetnike, stvaratelje i poduzeća; traži da ga se zajedno s relevantnim dionicima aktivnije uključuje u pronalaženje rješenja za podupiranje onih aktivnosti, a naročito umjetnika i stvaratelja, posebno pogođenih otkazivanjem velikih festivala i kulturnih događanja;

23. poziva Komisiju da utvrdi jesu li nacionalne metode financijske distribucije za financiranje kulture dostupne svim stvarateljima te je li dodjela sredstava neovisna, besplatna i pravedna; poziva Komisiju da radi na boljim kvantitativnim i kvalitativnim pokazateljima kako bi pružila pouzdan i stalan protok podataka o kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama;

24. podsjeća države članice da se za pomoć kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama u oporavku od krize mogu koristiti i druge mjere, kao što su snižene stope PDV-a za sva kulturna dobra i usluge, veće vrednovanje nematerijalne imovine te porezne olakšice za kulturnu proizvodnju;

25. ističe da turizam čini 10,3 % BDP-a Europske unije, od čega je više od 40 % povezano s kulturnom ponudom; smatra da je postupni oporavak turizma prilika za aktivno promicanje europske kulture i baštine uz istodobno postavljanje temelja za održivi europski turizam; u tom pogledu poziva na pokretanje godišnjeg programa za stvaranje vrijednosti europske kulture i baštine kojim će se odražavati njezina kulturna raznolikost; traži da strukturni fondovi u projekte koje podupiru u najvećoj mogućoj mjeri uključe očuvanje kulture i umjetničko stvaralaštvo; ističe važnu dodanu vrijednost povijesnog i kulturnog turizma; poziva Komisiju i države članice da uspostave integriranu politiku kojom će poduprijeti oporavak ovog sektora;

26. smatra da bismo tu priliku trebali iskoristiti za promicanje europskih kulturnih sadržaja diljem svijeta poticanjem europske produkcije i razvojem europskih radiotelevizijskih mreža; poziva Komisiju da surađuje s državama članicama na što jednostavnijem prenošenju relevantnog zakonodavstva, kao što je revizija Direktive o audiovizualnim medijskim uslugama⁽⁶⁾, Direktive o autorskim pravima na jedinstvenom digitalnom tržištu⁽⁷⁾ i Direktive o satelitskom emitiranju i kabelskom reemitiranju⁽⁸⁾; ističe potencijal filmske i video industrije te poziva na stvaranje paneuropskog partnerstva čija će svrha biti pružanje potpore europskim stvarateljima u tom području; naglašava da se pri provedbi tih direktiva i budućih zakonodavnih prijedloga moraju očuvati i promicati kolektivni mehanizmi kako bi se osigurala odgovarajuća zaštita pojedinačnih stvaratelja;

27. svjestan je oslabiljenosti medijskog ekosustava i teške situacije u kojoj su se našli lokalni i regionalni informativni mediji te oni koji djeluju na manjim tržištima; smatra da bi Komisija trebala u tom pogledu predstaviti srednjoročne i dugoročne strategije, uključujući konkretne inicijative za potporu lokalnim i regionalnim medijima te onima koji djeluju na malim tržištima, s obzirom na to da su slobodni, neovisni i dostatno financirani mediji lijek protiv širenja i učinkovitosti dezinformacija; smatra da bi trebalo razmotriti osnivanje fonda za informativne medije koji će se temeljiti na načelu nepristrane transakcije; podržava predstojeće prijedloge Komisije za paket Akta o digitalnim uslugama, posebno njegova nova i revidirana pravila o internetskim platformama i internetskom oglašavanju; smatra da je potrebno obratiti pozornost na koncentraciju vlasništva nad medijima, što često smanjuje pluralizam i raznolikost vijesti, a može imati i negativan učinak na informacijsko tržište; podržava planirani Akcijski plan za medije i audiovizualnu politiku i njegove navedene ciljeve povećanja konkurentnosti i pružanja potpore digitalnoj transformaciji sektora;

⁽⁶⁾ SL L 303, 28.11.2018., str. 69.

⁽⁷⁾ SL L 130, 17.5.2019., str. 92.

⁽⁸⁾ SL L 248, 6.10.1993., str. 15.

četvrtak, 17. rujna 2020.

28. poziva Komisiju i države članice da podrže i promiču slobodu umjetničkog izražavanja, koja je ključna za kultiviranje demokracije i zdrav oporavak društava od dosad nezapamćene krize; ističe važnost europskih financijskih sredstava za promicanje i održavanje kulturnih i medijskih sloboda i raznolikosti; smatra da kulturni i kreativni sektori i industrije spadaju u najdinamičnije sektore gospodarstva te da bi trebali promicati rodnu ravnopravnost i djelovati kao snažan katalizator održivog razvoja i pravedne tranzicije;
29. ističe potencijal koju kulturna raznolikost ima u globalnom doseg europskih kulturnih i kreativnih sektora i industrija te poziva na usvajanje uravnoteženog pristupa kojim će se integrirati široki raspon dionika različitih veličina i iz različitih regija; u tom pogledu poziva Komisiju da provede odgovarajuću evaluaciju postojećih programa i mjera EU-a kao što je oznaka europske baštine, uključujući i financijsku evaluaciju kako bi se moglo kvalitetnije komunicirati na temu baštine i kulturnih ruta te tako građanima omogućiti pružiti pristup boljem razumijevanju djelovanja EU-a; poziva, nadalje, Komisiju da predloži ambicioznu i uključivu komunikacijsku i promotivnu politiku za kulturu u Europi kojom bi se europskim kulturnim sadržajima, događanjima i mjestima događanja omogućio istinski europski i globalni doseg;
30. smatra da bi se mjerama koje su poduzele države članice i Komisija za pomoć kulturnim i kreativnim akterima u Europi trebali podupirati akteri i inicijative koji odražavaju kulturnu i jezičnu raznolikost Europe, uključujući manjinske i male jezike;
31. poziva Komisiju da surađuje s europskim prijestolnicama kulture u pronalaženju praktičnih rješenja te da im pomogne da, koliko god je to moguće, ograniče poremećaje uzrokovane pandemijom, posebno s gradovima koji nose tu titulu 2020. i 2021., u okviru produbljenog dijaloga s organizatorima; naglašava važnost većeg broja mehanizama potpore i financijskih rješenja koja će im se staviti na raspolaganje; ponavlja činjenicu da je zbog trenutačnih okolnosti došlo do promjena u kalendaru europskih prijestolnica kulture te poziva donositelje odluka da ocijene mogućnost produljenja razdoblja za nadolazeće gradove organizatore;
32. poziva na ulaganje većih napora da se Europska godina kulturne baštine iskoristi kao prilika da je se razvije u trajno političko nasljeđe; apelira na Komisiju da usvoji integriraniji pristup kulturnoj baštini, pri čemu bi se materijalna, nematerijalna, prirodna i digitalna baština tretirale kao međusobno povezane i neodvojive; ističe potrebu za uspostavljanjem trajne platforme za suradnju i koordinaciju politika u području kulturne baštine na razini EU-a, u čijem će središtu biti organizacije civilnog društva; poziva i na donošenje sveobuhvatnog okvira za digitalnu kulturnu baštinu, s posebnim naglaskom na digitalizaciji postojeće baštine i širokoj dostupnosti digitaliziranog kulturnog materijala; u tom pogledu ističe važnost interoperabilnosti i standarda; poziva na temeljitu reviziju Preporuke Komisije od 27. listopada 2011. o digitalizaciji i internetskoj dostupnosti kulturnog materijala te digitalnom očuvanju⁽⁹⁾;
33. naglašava da su tijekom izolacije mnogi lokaliteti kulturne baštine ostali bez nadzora i odgovarajućeg održavanja, što je dovelo do oštećenja, te da su takvi lokaliteti već bili osjetljivi na degradaciju okoliša, prirodne katastrofe i klimatske promjene, a često su se na njima vršila nezakonita iskopavanja artefakata ili se njima nezakonito trgovalo; ističe da je potrebno zaštititi radna mjesta u sektoru kulturne baštine, pružiti potporu stručnjacima za restauraciju i baštinu te im pružiti potrebna sredstva za zaštitu lokaliteta europske baštine;
34. smatra da kulturna dimenzija treba biti dio dijaloga s građanima, posebno tijekom predstojeće Konferencije o budućnosti Europe;
35. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću, Komisiji te vladama i parlamentima država članica.

⁽⁹⁾ SL L 283, 29.10.2011., str. 39.

četvrtak, 17. rujna 2020.

P9_TA(2020)0240

Bolest COVID-19: koordinacija zdravstvenih procjena i klasifikacije rizika na razini EU-a te posljedice za Schengen i jedinstveno tržište**Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. COVID-19: Koordinacija zdravstvenih procjena i klasifikacije rizika na razini EU-a te posljedice za Schengen i jedinstveno tržište (2020/2780(RSP))**

(2021/C 385/19)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 3. Ugovora o Europskoj uniji,
- uzimajući u obzir članak 168. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), kao i članke 4., 6., 9., 21., 67., 114., 153., 169. i 191.,
- uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima, posebno njezine članke 35. i 45.,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o Zakoniku Unije o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama) ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji na slobodno kretanje i boravište na području države članice (Direktiva o slobodnom kretanju) ⁽²⁾ i u njoj utvrđeno načelo nediskriminacije,
- uzimajući u obzir smjernice Komisije za mjere upravljanja granicama radi zaštite zdravlja i dostupnosti robe i osnovnih usluga ⁽³⁾ kao i one za ostvarivanje slobodnog kretanja radnika tijekom pandemije bolesti COVID-19 ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 17. travnja 2020. o usklađenom djelovanju EU-a za suzbijanje pandemije bolesti COVID-19 i njezinih posljedica ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 13. svibnja 2020. naslovljenu „Postupan i koordiniran pristup ponovnoj uspostavi slobode kretanja i ukidanju kontrola na unutarnjim granicama – COVID-19” ⁽⁶⁾,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. lipnja 2020. o trećoj procjeni primjene privremenog ograničenja neobaveznih putovanja u EU (COM(2020)0399),
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 19. lipnja 2020. o situaciji u schengenskom području nakon izbijanja bolesti COVID-19 ⁽⁷⁾,
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 10. srpnja 2020. o strategiji za javno zdravlje EU-a nakon pandemije bolesti COVID-19 ⁽⁸⁾,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 15. srpnja 2020. naslovljenu „Pripravnost zdravstva EU-a za brzo djelovanje u slučaju izbijanja bolesti COVID-19” (COM(2020)0318),
- uzimajući u obzir prijedlog Komisije od 4. rujna 2020. za preporuku Vijeća o koordiniranom pristupu ograničavanju slobodnog kretanja u kontekstu pandemije bolesti COVID-19 (COM(2020)0499),

⁽¹⁾ SL L 77, 23.3.2016., str. 1.⁽²⁾ SL L 158, 30.4.2004., str. 77.⁽³⁾ SL C 86 I, 16.3.2020., str. 1.⁽⁴⁾ SL C 102 I, 30.3.2020., str. 12.⁽⁵⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0054.⁽⁶⁾ SL C 169, 15.5.2020., str. 30.⁽⁷⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0175.⁽⁸⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0205.

četvrtak, 17. rujna 2020.

- uzimajući u obzir najnovije izvješće o prijetnjama od zaraznih bolesti Europskog centra za sprečavanje i kontrolu bolesti (engl. *European Centre for Disease Prevention and Control, ECDC*) i njegove smjernice o javnom zdravlju i protokolima za izvješćivanje u vezi s bolešću COVID-19,
 - uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 261/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o utvrđivanju općih pravila odštete i pomoći putnicima u slučaju uskraćenog ukrcanja i otkazivanja ili dužeg kašnjenja leta u polasku te o stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 295/91⁽⁹⁾,
 - uzimajući u obzir članak 132. stavke 2. i 4. Poslovnika,
- A. budući da je pandemija bolesti COVID-19 prešla iz faze upravljanja akutnim rizikom u fazu upravljanja kroničnim rizikom; budući da se čini vjerojatnim da će virus ostati aktivan dok se ne pronađe djelotvorno i sigurno cjepivo i dok se ono ne isporuči u dovoljno velikim količinama da bi se osigurala odgovarajuća zaštita velikog dijela svjetskog stanovništva; budući da to znači da ćemo barem još nekoliko sljedećih mjeseci i dalje živjeti u teškim okolnostima;
- B. budući da se prevalencija, intenzitet širenja i trajanje širenja bolesti COVID-19 znatno razlikuju među državama članicama i među regijama unutar iste države;
- C. budući da je nekoliko cjepiva u naprednim fazama ispitivanja, ali da za nijedno još nije dovršen postupak EU-a za izdavanje odobrenja za stavljanje na tržište;
- D. budući da će u redovitoj sezoni gripe najvjerojatnije porasti broj osoba s blagim simptomima koje će se trebati testirati;
- E. budući da kapaciteti za testiranje u nekim državama članicama još uvijek nisu dovoljni; budući da ljudi ponekad moraju čekati nekoliko dana prije nego što dobiju rezultate testiranja na COVID-19; budući da to uvelike utječe na njihovu mogućnost rada i kretanja;
- F. budući da neke države članice ne priznaju rezultate testova na COVID-19 provedenih u drugoj državi članici; budući da takvo nepovjerenje uvelike otežava život ljudi;
- G. budući da je zbog različitih pristupa prikupljanju podataka o bolesti COVID-19 diljem EU-a teško uspoređivati podatke;
- H. budući da još uvijek ne postoji usklađena metodologija za prikupljanje i ocjenjivanje broja zaraženih osoba kao ni usklađena metodologija u pogledu tzv. semafora za COVID-19; budući da se zbog tog izostanka usklađenosti podaci o zaraženim osobama često vrlo različito tumače među državama članicama, što može dovesti do neopravdane diskriminacije građana iz drugih država članica;
- I. budući da je dosadašnji odgovor EU-a na pandemiju bolesti COVID-19 obilježen nedostatkom koordinacije među samim državama članicama te između država država članica i institucija EU-a kad je riječ o koordinaciji mjera javnog zdravlja, uključujući ograničenja kretanja ljudi unutar i preko granica;
- J. budući da zbog nedavnog povećanja broja novih slučajeva bolesti COVID-19 diljem EU-a države članice ponovno poduzimaju različite i nekoordinirane mjere u pogledu slobodnog kretanja osoba koje dolaze iz drugih zemalja EU-a te su u nekim slučajevima zatvorile svoje granice; budući da je svaka država članica uvela vlastite nacionalne mjere bez koordiniranja na razini EU-a, uključujući obveznu ili preporučenu karantenu (u različitom trajanju), negativan nalaz testiranja lančane reakcije polimeraze (PCR) pri dolasku s različitim maksimalnim razdobljima valjanosti, primjenu različitih nacionalnih obrazaca za lociranje putnika, različitu primjenu kriterija za definiranje rizičnih područja te različite obveze u vezi s nošenjem maski;

⁽⁹⁾ SL L 46, 17.2.2004., str. 1.

četvrtak, 17. rujna 2020.

- K. budući da su mnogi Europljani morali slijediti različita pravila, ne samo s obzirom na svoje državljanstvo ili mjesto boravišta, nego i ovisno o tome kamo su putovali; budući da je taj izostanak koordinacije tijekom ljeta doveo do neorganiziranih kontrola i mjera na granicama, u zračnim lukama i na željezničkim kolodvorima;
- L. budući da kriza uzrokovana bolešću COVID-19 ima znatne posljedice za zdravlje, a u brojnim slučajevima i izrazito negativne posljedice za temeljna prava te za razmjenu u području gospodarstva, znanosti, turizma i kulture;
- M. budući da je pružanje zdravstvene skrbi prije svega u nacionalnoj nadležnosti, no da je javno zdravlje u zajedničkoj nadležnosti država članica i Unije;
- N. budući da još uvijek ima prostora za napredak Europske unije u ostvarivanju ciljeva u području javnozdravstvene politike u okviru postojećih parametara Ugovora; budući da su odredbe o javnom zdravlju u okviru Ugovora i dalje u velikoj mjeri nedovoljno iskorištene u smislu obveza za čije bi se ispunjavanje mogle upotrijebiti; budući da u tom pogledu valja ponoviti poziv Parlamenta na stvaranje europske zdravstvene unije, izražen u rezoluciji od 10. srpnja 2020.;
- O. budući da se prekogranične prijetnje mogu samo zajednički rješavati i da stoga zahtijevaju suradnju i solidarnost unutar Unije te zajednički europski pristup;
- P. budući da je Parlament od početka širenja bolesti COVID-19 u EU-u opetovano pozivao Komisiju i države članice da donesu koordinirane mjere o slobodnom kretanju ljudi, robe i usluga na unutarnjem tržištu; budući da su slobodno kretanje osoba, robe i usluga tri osnovna stupa četiriju sloboda na kojima se temelji pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta;
- Q. budući da mjere koje poduzimaju države članice, među kojima je i ponovno uvođenje kontrola na unutarnjim granicama, utječu na prava i slobode ljudi kako su utvrđeni u pravu Unije; budući da bi mjere koje poduzimaju države članice ili Unija uvijek trebale biti u skladu s temeljnim pravima; budući da bi te mjere trebale biti nužne, proporcionalne, privremene i ograničene;
- R. budući da solidarnost među državama članicama nije pitanje izbora već obveza iz Ugovora koja predstavlja jednu od europskih vrijednosti;
- S. budući da se nekoordiniranim ograničenjima slobode kretanja ljudi unutar EU-a drastično fragmentira unutarnje tržište;
- T. budući da je Komisija već poduzela različite inicijative za poboljšanje koordinacije, kao što su donošenje smjernica, komunikacija, administrativnih pisama te prijedloga preporuke Vijeća o koordiniranom pristupu ograničavanju slobodnog kretanja kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19;
- U. budući da bi Vijeće trebalo poduprijeti tu preporuku te utvrditi potrebne mjere kako bi se osiguralo da države članice koordiniraju svoje odluke i djelovanja u nastojanju da se zaustavi ili ograniči širenje virusa;
- V. budući da je povratak na potpuno funkcionalno schengensko područje od iznimne važnosti za očuvanje načela slobode kretanja i funkcioniranje unutarnjeg tržišta, što su dva glavna postignuća europske integracije i ključni preduvjet za gospodarski oporavak EU-a nakon pandemije bolesti COVID-19;
- W. budući da su zbog različitih ograničenja mnogim građanima otkazani letovi, za što još nisu dobili povrat novca;
- X. budući da Parlament, kao suzakonodavac i jedina institucija koju izravno biraju građani EU-a, mora biti sastavni i ključni dio svih rasprava o koordinaciji EU-a radi rješavanja ove zdravstvene krize;
- Y. budući da se čini da države članice nisu izvukle pouke s početka krize; budući da ne postoji zajednička europska zdravstvena politika, već samo mnoštvo nacionalnih politika;

četvrtak, 17. rujna 2020.

- Z. budući da EU treba unaprijed planirati kako bi se suočio s mogućim nastavkom pandemije bolesti COVID-19 i/ili drugim mogućim krizama slične naravi;
1. izražava zabrinutost zbog učinaka pandemije bolesti COVID-19 i njezinih dugoročnih posljedica na dobrobit ljudi diljem svijeta, posebno najranjivijih skupina i osoba u osjetljivim situacijama, kao što su starije osobe i osobe koje već pate od lošeg zdravlja;
 2. izražava zabrinutost zbog povećanja broja slučajeva oboljelih od bolesti COVID-19 u nekoliko država članica od lipnja i snažno naglašava potrebu za zajedničkim i koordiniranim zdravstvenim upravljanjem kako bi se ova pandemija uspješno suzbila;
 3. ističe da je važno ohrabriti građane u pogledu dosljednosti mjera koje se poduzimaju u pojedinačnim državama članicama, što će pomoći da ih se uvjeri da se pridržavaju tih mjera;
 4. podsjeća da je za građane Unije sloboda kretanja temeljno pravo sadržano u Ugovorima o EU-u i Povelji EU-a o temeljnim pravima;
 5. naglašava da se to pravo može ograničiti samo iz posebnih i ograničenih razloga od javnog interesa, odnosno radi zaštite javnog poretka i javne sigurnosti; ustrajan je u tome da se takva ograničenja primjenjuju u skladu sa Zakonikom o schengenskim granicama i općim načelima prava EU-a, a posebno s načelom proporcionalnosti i nediskriminacije;
 6. ističe da su kontrole na unutarnjim granicama mjere koje treba poduzimati u krajnjem slučaju te podsjeća da bi države članice trebale provjeriti mogu li druge mjere biti jednako prikladne ili čak prikladnije za postizanje istog cilja; snažno potiče države članice da prepoznaju mogućnost uvođenja minimalnih zdravstvenih provjera i/ili razmjernih policijskih kontrola kao bolju alternativu u odnosu na uvođenje nadzora nad unutarnjim granicama te da usvoje samo mjere koje su strogo nužne, koordinirane i razmjerne;
 7. smatra da je ključno da unutarnje granice EU-a ostanu otvorene za promet robe i usluga unutar EU-a i Europskog gospodarskog prostora jer bi zatvaranje unutarnjih granica moglo imati štetne posljedice za unutarnje tržište; ističe da je od ključne važnosti obvezati se na donošenje zajedničkih mjera kojima će se ponovno izgraditi povjerenje među državama članicama u cilju ponovne uspostave slobodnog kretanja robe i usluga na unutarnjem tržištu;
 8. ponovno poziva Komisiju i države članice da u tom kontekstu nastave predanu, strukturiranu i učinkovitu suradnju kako bi se definirala i unaprijed utvrdila potreba za zajedničkim mjerama;
 9. ističe da Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti i dalje ističe postojanje razlika u načinu na koji države članice prikupljaju podatke i izvješćuju o njima; naglašava činjenicu da nas taj nedostatak usklađenosti sprječava da u danom trenutku imamo jasnu i potpunu sliku o širenju virusa u Europi;
 10. naglašava da Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti obavlja neprocjenjiv posao i da bi mu hitno trebalo dodijeliti više resursa, između ostalog i više stalno zaposlenog osoblja, kako bi mogao i dalje raditi u za potrebe borbe protiv bolesti COVID-19 i istodobno nastaviti i ponovno započeti svoj rad na drugim bolestima; poziva Komisiju da predloži revidirani mandat Europskog centra za sprečavanje i kontrolu bolesti s ciljem da se znatno povećaju njegov dugoročni proračun, osoblje i kompetencije kako bi u svakom trenutku mogao pružiti zaštitu javnog zdravlja na svjetskoj razini, uključujući tijekom epidemija;
 11. primjećuje da svaka država članica postupa u skladu s preporukom svojeg znanstvenog vijeća, uz slabu koordinaciju s drugim državama članicama ili Komisijom;
 12. smatra da bi Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti trebao moći primjereno i učinkovito procijeniti rizik od širenja virusa i objavljivati tjedno ažuriranu kartu rizika na temelju zajedničkog kodiranja bojom, utvrđenog u skladu s informacijama koje prikupljaju i dostavljaju države članice;
 13. podržava kodiranje bojom koje je Komisija predložila u svojem nedavnom prijedlogu preporuke Vijeća; smatra da će predložena kategorizacija (zeleno, narančasto, crveno i sivo boja) olakšati kretanje unutar EU-a i građanima pružiti transparentnije informacije;

četvrtak, 17. rujna 2020.

14. stoga odlučno poziva Vijeće da hitno usvoji i provede Komisijin prijedlog preporuke Vijeća o koordiniranom pristupu ograničavanju slobodnog kretanja kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19; ističe da je takav zajednički okvir ključan kako bi se izbjegli poremećaji na unutarnjem tržištu i da se, među ostalim, trebaju uspostaviti jasna pravila za putnike koji obavljaju osnovne funkcije, kao što su radnici u prijevozu, pružatelji prekograničnih usluga poput zdravstvene skrbi i skrbi za starije osobe te sezonski radnici;
15. naglašava da bi zajednička metodologija i doneseni kriteriji te karte koje izrađuje Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti trebali olakšati koordinirani pristup procesima donošenja odluka u samim državama članicama i osigurati da sve odluke koje donesu države članice budu dosljedne i dobro koordinirane;
16. priznaje važnost kumulativnih stopa incidencije i stopa pozitivnih testova u procjeni širenja virusa, ali smatra da bi se drugi kriteriji kao što su stope hospitalizacije i stope popunjenosti jedinica intenzivne njege isto tako trebali uzeti u obzir;
17. poziva Komisiju da promiče zajedničku metodologiju prikupljanja zdravstvenih podataka te računanja broja smrtnih slučajeva i izvješćivanja o njemu;
18. odlučno potiče države članice da usvoje istu definiciju pozitivnog slučaja bolesti COVID-19, smrti uzrokovane tom bolesti ili oporavka od infekcije;
19. naglašava da će zajedničke definicije, zdravstveni kriteriji i metodologije omogućiti državama članicama i Komisiji da provedu zajedničku analizu epidemiološkog rizika na razini EU-a;
20. snažno pozdravlja regionalni pristup koji je predložila Komisija; smatra da bi se mapiranje rizika koje provodi ECDC trebalo provoditi na regionalnoj razini, a ne samo na nacionalnoj razini; stoga poziva države članice da ECDC-u dostave podatke koje su prikupila regionalna javna tijela;
21. podsjeća na to da je ECDC preporučio državama članicama da slijede minimalne osnovne mjere kako bi se izbjeglo širenje virusa, kao što su higijenske mjere, fizičko distanciranje i ograničavanje okupljanja, upotreba maski za lice u posebnim okruženjima, organizacija rada na daljinu, opsežno testiranje, izolacija slučajeva, karantena bliskih kontakata i zaštita ranjivih skupina stanovništva;
22. poziva države članice da slijede prethodno navedene preporuke ECDC-a i da definiraju zajednički okvir zdravstvenih mjera koje javna tijela u pogođenim područjima mogu donijeti kako bi se zaustavilo širenje pandemije;
23. potvrđuje da bi javna tijela trebala razmotriti i dijeliti dodatne mjere ako se stopa prijenosa poveća, uključujući intervencije kojima se ograničava kretanje stanovništva, smanjuje broj kontakata po osobi i zabranjuju masovna okupljanja, obraća posebna pozornost na visokorizična područja;
24. smatra da bi se takvim okvirom ojačalo uzajamno povjerenje među državama članicama i među pogođenim područjima te izbjegle mjere ograničavanja kao odgovor na njih;
25. ističe da je zatvaranje granica negativno utjecalo na gospodarstvo i svakodnevni život ljudi koji žive u prekograničnim regijama te da je nekoliko država članica uvelo posebna izuzeća i prilagodbe pravila za te regije; stoga poziva države članice da posebnu pozornost posvete posebnostima prekograničnih regija u kojima se svakodnevno putuje preko granice zbog posla te da inzistiraju na potrebi za suradnjom na lokalnoj i regionalnoj razini u tim područjima, da zajednički uspostave zdravstvene mehanizme za koordinaciju i razmjenu informacija u stvarnom vremenu te da uvedu takozvane zelene trake za ključne radnike;
26. poziva na donošenje i provedbu zajedničke strategije testiranja u skladu s kojom bi se rezultati testova priznali u svim državama članicama i osigurali odgovarajući kapaciteti za testiranje kako bi se osiguralo da svi koji moraju proći testiranje to mogu učiniti u razumnom roku; smatra da bi se ispitivanje u svrhu putovanja, prema potrebi, trebalo provoditi u zemlji podrijetla; nadalje smatra da bi države članice i Komisija trebale sastaviti popis tijela koja u tu svrhu mogu izdati potvrdu o testiranju kako bi se taj postupak zaštitio od zlouporabe;

četvrtak, 17. rujna 2020.

27. traži od Komisije i ECDC da procijene mogućnost primjene pouzdanih, ali jeftinih 15-minutnih testiranja;
28. podsjeća da je većina država članica razvila aplikacije za praćenje bolesti COVID-19 koristeći se istom decentraliziranom arhitekturom; očekuje da će te aplikacije biti interoperabilne razini EU-a do listopada kako bi se omogućilo praćenje zaraženih bolesću COVID-19 na razini EU-a; potiče Komisiju i države članice da dodatno potiču građane da se koriste tim aplikacijama te da to čine potpunosti u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka;
29. poziva države članice i Komisiju da se, uzimajući u obzir mišljenje ECDC-a, dogovore o zajedničkom razdoblju karantene u pogledu nužnih i nenužnih putovanja unutar EU-a te nužnih i nenužnih putovanja iz trećih zemalja u EU;
30. poziva države članice da donesu zajednički protokol za praćenje asimptomatskih pacijenata, mjera za izolaciju pacijenata koji su bili pozitivni na COVID-19 i mjera izolacije za kontakte tih pacijenata;
31. pozdravlja činjenicu da se među građanima koriste obrasci za lociranje putnika; smatra da bi se usklađena verzija obrasca s informacijama za lociranje putnika u digitalnom obliku trebala koristiti kao prioritet za pojednostavljenje obrade te da bi trebala biti dostupna u analognom formatu kako bi se svim Europljanima osigurao pristup; poziva Komisiju da razvije usklađeni obrazac za lociranje putnika kako bi se stvorilo povjerenje u sustav praćenja na razini EU-a;
32. ističe da sve mjere kojima se ograničavaju naša privatnost i zaštita podataka moraju biti zakonite, djelotvorne za suočavanje s životnim rizikom i rizikom za javno zdravlje, strogo razmjerne, da se smiju primjenjivati samo u svrhe javnog zdravlja te da moraju podlijegati strogim vremenskim rokovima; naglašava da inicijative proizišle iz krize ne smiju dovesti do masovnog nadzora nakon krize i u tom pogledu zahtijeva jamstva;
33. ustraje u tome da obrazac za lociranje putnika i njegova upotreba moraju biti potpuno usklađeni s pravilima o zaštiti podataka, a posebno s integritetom i povjerljivošću; ustraje u tome da bi se zabilježeni podaci trebali upotrebljavati samo za praćenje kontakata oboljelih od bolesti COVID-19, a ne u bilo koju drugu svrhu, u skladu s načelom ograničenja svrhe; potiče države članice da u skladu s time ažuriraju svoje relevantno zakonodavstvo;
34. ponovno poziva Komisiju, kao što je to učinio u svojoj rezoluciji o strategiji za javno zdravlje EU-a nakon pandemije bolesti COVID-19, da predloži uspostavu europskog mehanizma za odgovor u području zdravlja (EHRM) kako bi se odgovorilo na sve vrste zdravstvenih kriza, ojačala operativna koordinacija na razini EU-a i pratila uspostava i upotreba strateške rezerve lijekova i medicinske opreme te osiguralo njezino ispravno funkcioniranje; smatra da bi se EHRM-om formalizirale metode rada uspostavljene tijekom zdravstvene krize uzrokovane bolešću COVID-19, nadovezujući se na mjere predviđene Direktivom o prekograničnoj zdravstvenoj skrbi, Odlukom o prekograničnim prijetnjama zdravlju⁽¹⁰⁾ i Mehanizmom Unije za civilnu zaštitu;
35. poziva na osnivanje radne skupine za COVID-19 pod vodstvom Komisije u okviru EHRM-a; smatra da bi svaka država članica trebala biti zastupljena u toj radnoj skupini i da bi trebala odrediti kontaktnu točku svojih nacionalnih izvršnih tijela; predlaže da glavni cilj te radne skupine bude redovito širenje preporuka koje se prenose na europskoj i nacionalnoj razini; smatra da bi Parlament trebao imati stalni mandat za ocjenjivanje rada te radne skupine;
36. podsjeća na to da je pružanje jasnih, pravovremenih i sveobuhvatnih informacija javnosti ključno za ograničavanje učinaka svih uvedenih ograničenja slobode kretanja te za osiguravanje predvidljivosti, pravne sigurnosti i pridržavanja građana;
37. naglašava važnost jasnih, dostupnih i razumljivih informacija o europskom, nacionalnom, regionalnom i lokalnom broju infekcija, zdravstvenim sustavima, uspostavljenim mjerama i ograničenjima putovanja; ističe da te ključne informacije trebaju biti dostupne na svim službenim jezicima i na jezicima kojima se koristi znatan dio stanovništva kako bi se uključile osobe migrantskog podrijetla;

⁽¹⁰⁾ SL L 293, 5.11.2013., str. 1.

četvrtak, 17. rujna 2020.

38. naglašava da sve informacije moraju biti lako razumljive cijelom stanovništvu, uključujući osobe s niskom razinom pismenosti, upotrebom jasnih, usklađenih boja i razumljivih simbola u javnim informacijama te naglašava da bi se te informacije trebale pružati i u analognom obliku na odgovarajućim mjestima kako bi se uključile osobe koje nemaju pristup internetu ili imaju ograničen pristup internetu;
39. poziva zrakoplovne kompanije da što prije isplate povrat novca putnicima čiji su letovi otkazani zbog pandemije i da ispune svoje obveze utvrđene u Uredbi (EZ) br. 261/2004; traži od Komisije da istraži kršenja prava putnika tijekom ove pandemije;
40. podsjeća da je tijekom pandemije bolesti COVID-19 nekoliko ključnih sektora doživjelo ogromne poremećaje, kao što su prehrambeni, farmaceutski i zdravstveni sektor i njihovi opskrbni lanci;
41. ističe da je potrebno osigurati učinkovito i otporno unutarnje tržište spremno za promjene u budućnosti na kojem se ključni proizvodi i usluge za građane i dalje isporučuju diljem EU-a i koji su dostupni svim građanima;
42. poziva Komisiju da zajedno s državama članicama provede sveobuhvatnu i međusektorsku analizu gospodarstava u Uniji kako bi se mogla ocijeniti težina uočenih posljedica pandemije bolesti COVID-19 i procijeniti raspon poremećaja u prekograničnim lancima vrijednosti; smatra da to predstavlja osnovnu bazu dokaza na temelju kojih Komisija treba izdati ažurirane preporuke i utvrditi ključne politike koje će djelovati na način da se ojača zajednički dugoročni oporavak na jedinstvenom tržištu u sklopu kojeg nitko neće ostati zapostavljen;
43. ponavlja da je za svakodnevni život ljudi ključno da se osnovna roba, kao što su hrana, medicinski proizvodi ili zaštitna oprema, nastavi isporučivati diljem EU-a; poziva Komisiju da iznese prijedlog poboljšane direktive o kritičnoj infrastrukturi kako bi se osiguralo kontinuirano slobodno kretanje osnovne robe i usluga na unutarnjem tržištu u kriznim razdobljima poput izbivanja pandemija;
44. smatra da bi u tom pogledu trebalo razviti sveobuhvatnu strategiju kako bi se osiguralo slobodno kretanje robe u svakom trenutku i izbjegle jednostrane restriktivne mjere, uzimajući u obzir mjere javne sigurnosti i javnog zdravlja, te kako bi se potaknuo gospodarski oporavak u cilju jačanja otpornosti unutarnjeg tržišta i pripreme za novu krizu;
45. snažno podupire poziv Komisije državama članicama da se suzdrže od uvođenja nacionalnih mjera kojima se zabranjuje izvoz osobne zaštitne opreme i drugih važnih medicinskih instrumenata ili lijekova unutar EU-a;
46. naglašava da je važno da države članice mogu udružiti resurse, uključujući proizvodne kapacitete, kako bi se osiguralo da se povećana potražnja za osobnom zaštitnom opremom, respiratorima i drugom medicinskom opremom, laboratorijskim potrepštinama i proizvodima za dezinfekciju može zadovoljiti unutar EU-a, što bi pomoglo i u jačanju rezervi strateških zaliha sustava rescEU;
47. poziva države članice da iskoriste postojeći zakonodavni okvir o javnoj nabavi kako bi se maksimalno iskoristio potencijal postojećih odredbi o fleksibilnosti za jednostavniju, bržu i fleksibilniju javnu nabavu te ističe važnost zajedničke nabave lijekova, medicinske opreme i osobne zaštitne opreme kako bi se osigurala njihova dostupnost u svim regijama, uključujući ruralna područja te rubne i najudaljenije regije;
48. podsjeća da je kriza uzrokovana bolešću COVID-19 pokazala nedostatke u zaštiti potrošača zbog širenja prijevara i nesigurnih proizvoda, posebno na internetu; naglašava potrebu za rješavanjem tih nedostataka i osiguravanjem pravednog i sigurnog digitalnog tržišta za sve u okviru predstojećeg Akta o digitalnim uslugama prisiljavanjem internetskih platformi da poduzmu odgovarajuće mjere protiv takvih proizvoda;
49. naglašava da potrošači moraju biti dobro informirani o svojim pravima i mogućnostima koje imaju pri kupnji robe ili usluga, posebno u kriznim vremenima; potiče Komisiju i države članice da poduzmu mjere za pružanje pouzdanih i odgovarajućih informacija na lako dostupan način potrošačima diljem Unije;

četvrtak, 17. rujna 2020.

50. poziva države članice i Komisiju da što prije u potpunosti provedu instrument Next Generation EU tako što će osigurati da potrebni nacionalni postupci budu što jednostavniji i nebirokratski kako bi se osiguralo da gospodarski oporavak EU-a bude učinkovit u rješavanju najdublje krize s kojom se EU suočio posljednjih godina; ističe da kriza uzrokovana bolesti COVID-19 ne bi trebala služiti kao izgovor za odgodu, slabljenje ili ukidanje provedbe različitih normi za proizvode i industriju, uključujući one osmišljene za promicanje održivosti, već da bi se ona trebala iskoristiti kao prilika za poboljšanje jedinstvenog tržišta na način kojim se promiče održiva proizvodnja i potrošnja;
51. smatra da je brz povratak na potpuno funkcionalno schengensko područje od presudne važnosti te hitno poziva države članice da zajedno s Parlamentom, Vijećem i Komisijom što prije rasprave o planu oporavka schengenskog područja, uključujući načine i sredstva za povratak na potpuno funkcionalno schengensko područje bez kontrole unutarnjih granica i planove za nepredviđene situacije, kako bi se spriječilo da privremene kontrole na unutarnjim granicama u srednjoročnom razdoblju postanu gotovo trajne;
52. poziva države članice da pojačaju napore kako bi se dovršila integracija svih država članica EU-a u schengensko područje i kako bi se koordinirane i usklađene mjere jednako primjenjivale u cijeloj Uniji i na jednaku korist svim građanima koji u njoj borave;
53. podsjeća da su uvedena privremena ograničenja na sva putovanja iz trećih zemalja u schengensko područje koja nisu neophodna; naglašava da sve odluke o zabrani ulaska na vanjskim granicama moraju biti u skladu s odredbama Zakonika o schengenskim granicama, što posebno uključuje poštovanje temeljnih prava, kako je utvrđeno u njegovu članku 4.;
54. poziva Komisiju i nacionalna tijela da proaktivno prate tržište tijekom i nakon krize kako bi se spriječila šteta za potrošače povezana sa situacijom uzrokovanom bolešću COVID-19 i kako bi se pomoglo potrošačima da ostvare svoja prava koja proizlaze iz prava EU-a;
55. naglašava da bi sve restriktivne mjere koje su zbog pandemije bolesti COVID-19 uvela nacionalna tijela po definiciji trebale biti ograničenog trajanja jer je njihova jedina svrha suzbijanje pandemije; očekuje od Komisije da pripazi da privremene mjere ne postanu neopravdane trajne prepreke slobodnom kretanju robe, usluga i osoba na unutarnjem tržištu;
56. poziva Komisiju da osmisli strategiju za „otpornu Europu” koja bi se sastojala od karte procjene rizika i mogućnosti za rad na dobrom upravljanju i ulaganje u zdravstvene sustave te od odgovora na pandemiju na razini EU-a, uključujući otporne lance opskrbe u EU-u, čime se osigurava proizvodnja ključnih proizvoda poput sastojaka za lijekove, lijekova i medicinske opreme;
57. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.
-

četvrtak, 17. rujna 2020.

P9_TA(2020)0241

Važnost urbane i zelene infrastrukture – Europska godina zelenijih gradova 2022.**Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o Europskoj godini zelenijih gradova 2022. (2019/2805(RSP))**

(2021/C 385/20)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Direktivu 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu 2007/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o procjeni i upravljanju rizicima od poplava ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. prosinca 2013. o zelenoj infrastrukturi – unapređenje europskog prirodnog kapitala ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir 7. akcijski program za okoliš,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljenu „Naše životno osiguranje, naš prirodni kapital: Strategija EU-a o biološkoj raznolikosti do 2020.” (COM(2011)0244),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 20. svibnja 2020. naslovljenu „Strategija EU-a za bioraznolikost do 2030.: Vraćanje prirode u naše živote” (COM(2020)0380),
- uzimajući u obzir strategiju EU-a za zelenu infrastrukturu ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir izvješće Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija od 24. svibnja 2019. o preispitivanju napretka u provedbi strategije EU-a za zelenu infrastrukturu (COM(2019)0236),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije upućenu Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija od 6. svibnja 2013. naslovljenu „Zelena infrastruktura (ZI) – Jačanje prirodnog kapitala Europe” (COM(2013)0249),
- uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija od 8. listopada 2013. o komunikaciji Komisije naslovljenoj „Zelena infrastruktura (ZI) – Jačanje prirodnog kapitala Europe” ⁽⁶⁾,
- uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora od 16. listopada 2013. o komunikaciji Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija naslovljenoj „Zelena infrastruktura (ZI) – Jačanje prirodnog kapitala Europe” ⁽⁷⁾

⁽¹⁾ SL L 20, 26.1.2010., str. 7.

⁽²⁾ SL L 206, 22.7.1992., str. 7.

⁽³⁾ SL L 288, 6.11.2007., str. 27.

⁽⁴⁾ SL C 468, 15.12.2016., str. 190.

⁽⁵⁾ Kao što je navedeno u Komisijinoj strategiji EU-a za zelenu infrastrukturu: http://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/strategy/index_en.htm

⁽⁶⁾ SL C 356, 5.12.2013., str. 43.

⁽⁷⁾ SL C 67, 6.3.2014., str. 153.

četvrtak, 17. rujna 2020.

- uzimajući u obzir pitanje upućeno Komisiji od 19. rujna 2013. o razvoju politike EU-a o zelenoj infrastrukturi (O-000094/2013 – B7-0525/2013),
 - uzimajući u obzir Aarhušku konvenciju o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša,
 - uzimajući u obzir Nagradu za zelenu prijestolnicu Europe ⁽⁸⁾,
 - uzimajući u obzir Sporazum gradonačelnika za klimu i energiju ⁽⁹⁾,
 - uzimajući u obzir pitanje upućeno Komisiji o važnosti urbane i zelene infrastrukture – Europska godina zelenijih gradova 2022. (O-000039/2020 – B9-0014/2020),
 - uzimajući u obzir članak 136. stavak 5. i članak 132. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da zelena infrastruktura podrazumijeva strateški planiranu mrežu prirodnih i poluprirodnih područja, uključujući okolišna obilježja, koji su osmišljeni i kojima se upravlja u cilju ostvarenja niza usluga ekosustava, pri čemu se u ruralna i urbana područja ugrađuju zelene površine (odnosno plave, ako je riječ o vodnim ekosustavima) i druga fizička obilježja u kopnenim (uključujući obalne) i morskim područjima;
- B. budući da 72 % europskog stanovništva živi u većim i manjim gradovima te predgrađima, a udio gradskog stanovništva i dalje raste i 2020. bi mogao doseći 80 % ⁽¹⁰⁾; budući da navedeni podaci upućuju na to da su zeleni gradovi važniji nego ikada prije kada je riječ o rješavanju glavnih izazova s kojima je naš planet suočen te da imaju sve veći potencijal kao ključna čvorišta za provedbu globalnih planova i za uključivanje građana u političke odluke;
- C. budući da su gradovi suočeni s nizom izazova, kao što su utjecaj klimatskih promjena na zdravlje stanovnika i ekološki problemi, i da zelena infrastruktura ima golem potencijal za pružanje prirodnih ekoloških, ekonomskih i socijalnih rješenja za velik dio tih problema te da su takva rješenja općenito ekonomična i održiva te stvaraju nova radna mjesta;
- D. budući da je važno povećati razinu osviještenosti o zelenoj infrastrukturi i njezinim brojnim pozitivnim učincima na ekosustave i usluge koje pružaju stanovništvu kako bi se bolje promicala prirodna rješenja u prostornom planiranju i planiranju upotrebe zemljišta te stvaranje i obnova zelenih prostora, kako bi se ubrzao prelazak sa standarda sive na standard zelene infrastrukture u urbanom planiranju i teritorijalnom razvoju te kako bi se gradovima omogućila lakša prilagodba na negativne učinke klimatskih promjena;
- E. budući da zelena infrastruktura osigurava usluge ekosustava koje su ključne za našu dobrobit, proizvodnju hrane u urbanim sredinama, protok i zadržavanje vode, povećanje infiltracije i smanjenje onečišćenja prirodnim procesima, reguliranje temperature okoline, podupiranje biološke raznolikosti (uključujući oprašivače), poboljšavanje ciklusa hranjivih tvari, uljepšavanje stambenih područja, olakšavanje bavljenja tjelovježbom te poboljšanje dobrobiti stanovnika;
- F. budući da zelena infrastruktura doprinosi razvoju mreža Natura 2000 u urbanim područjima, boljoj povezanosti zelenih i plavih ekoloških koridora, boljem očuvanju vrsta i prirodnih staništa koji su ključni za ekosustav te da pomaže u pružanju usluga ekosustava u gradskim područjima; budući da je godišnja korist od usluga ekosustava koje pruža mreža Natura 2000 procijenjena na 300 milijardi EUR u cijelom EU-u, dok korist od zelene infrastrukture znatno nadilazi tu vrijednost;
- G. budući da ozelenjivanje gradova znači mnogo više od puke provedbe inicijativa za širenje zelenih površina u gradovima s obzirom na važnost čistog zraka, vode i tla te gradskog pejzaža koji promiče biološku raznolikost kako bi se osigurala održivost zelenih površina;

⁽⁸⁾ https://ec.europa.eu/environment/europeangreencapital/index_en.htm

⁽⁹⁾ <https://www.sporazumgradonacelnika.eu/hr/>

⁽¹⁰⁾ Europska agencija za okoliš, *Analysing and managing urban growth* (Analiza i upravljanje urbanim rastom), Europska agencija za okoliš, Kopenhagen, 2019. <https://www.eea.europa.eu/articles/analysing-and-managing-urban-growth>

četvrtak, 17. rujna 2020.

- H. budući da je zelena infrastruktura ključan dio strategije biološke raznolikosti do 2020. i strategije biološke raznolikosti do 2030.;
- I. budući da zelena infrastruktura doprinosi ublažavanju klimatskih promjena jer jača otpornost ekosustava na klimatske promjene te smanjenju količine CO₂ u atmosferi izravnom sekvencijom ugljika, osobito u tresetištima, oceanima i šumama; budući da također doprinosi smanjenju crpljenja i obrade vode i otpadnih voda i s tim povezanih energetske potrebe te ograničavanju potrošnje i emisije energije u zgradama zahvaljujući tzv. pametnim zgradama u kojima su integrirani zeleni elementi poput krovova i zidova te novi materijali kojima se povećava resursna učinkovitost; budući da zelena infrastruktura također doprinosi smanjenju potražnje za energijom te onečišćenja povezanog s prometom na način da olakšava usvajanje alternativnih, čistih načina prijevoza, kao što su vožnja biciklom, pješčenje i čist javni prijevoz, uključujući vodni prijevoz;
- J. budući da zelena infrastruktura doprinosi prilagodbi klimatskim promjenama zaštitom prirodnog kapitala, očuvanjem prirodnih staništa i vrsta, poboljšanjem ekološkog stanja, upravljanjem vodnim tijelima i sigurnošću hrane; budući da je njezin razvoj jedna od najučinkovitijih mjera prilagodbe na klimatske promjene koje se mogu primijeniti u gradovima jer ublažavaju negativne posljedice klimatskih promjena i sve češćih ekstremnih vremenskih pojava, kao što su toplinski valovi, šumski požari, ekstremne kiše, poplave i suše, te reguliraju ekstremne temperature i poboljšavaju kvalitetu života europskih građana u urbanim područjima;
- K. budući da je prema Crvenom popisu ugroženih vrsta koji je sastavila Međunarodna unija za očuvanje prirode više od 22 % europskih vrsta pod prijetnjom izumiranja; budući da se ozelenjivanjem gradova doprinosi promicanju biološke raznolikosti i da ono može imati važnu ulogu u ublažavanju krize biološke raznolikosti; budući da promicanje biološke raznolikosti u gradovima može donijeti dodatne prednosti jer se povećava otpornost ekosustava i potencijal za sekvencijom ugljika;
- L. budući da se kvalitetnim urbanističkim planiranjem, zasađenim površinama i propusnim pločnicima bolje zadržava voda, kontrolira otjecanje, sprečava erozija tla i smanjuje otjecanje oborinskih voda u odnosu na asfalt i beton; budući da se visokokvalitetnom zelenom infrastrukturu smanjuje rizik od poplava;
- M. budući da je dobro osmišljena zelena infrastruktura jedan od najboljih načina za povećanje broja zelenih i plavih ekoloških koridora, čime se štiti biološka raznolikost;
- N. budući da biljke filtriranjem malih čestica i proizvodnjom kisika pročišćuju zrak; budući da je kvaliteta zraka u našim gradovima postala jedan od najvećih zdravstvenih izazova s kojima je EU danas suočen; budući da bi se čistim zrakom poboljšala kvaliteta života milijuna ljudi, uključujući one koji boluju od astme i drugih bolesti dišnih putova; budući da u EU-u svake godine 430 000 osoba prerano umre zbog udisanja onečišćenog zraka; budući da poboljšanje kvalitete zraka mora biti prioritet za EU, države članice, regije i općine, kako bi se ljude i ekosustave zaštitilo od posljedica onečišćenja zraka; budući da bi se poboljšanjem kvalitete zraka mogla znatno smanjiti stopa preranih smrti;
- O. budući da drveće i vegetacija mogu smanjiti onečišćenje bukom u urbanim područjima; budući da je buka, nakon kvalitete zraka, drugi po redu okolišni uzrok zdravstvenih problema; budući da prema zaključcima istraživačkog projekta HOSANNA, provedenog uz potporu EU-a, prirodni zvučni štiti načinjen od biljaka bolje štiti stanovnike od prometne buke od zvučnih barijera s ravnom plohom koje se obično koriste; budući da onečišćenje bukom negativno utječe na biološku raznolikost i prirodu te da bi nastojanja za ozelenjivanje gradova trebala uključivati inicijative za smanjenje onečišćenja bukom;
- P. budući da bi se zelena infrastruktura trebala promicati i u obalnim gradovima, koji se obično nalaze uz močvarna područja, kako bi se očuvala morska i obalna biološka raznolikost i ekosustavi te kako bi se poboljšao održivi razvoj obalnog gospodarstva, turizma i krajobraza te da bi se takvim pozitivnim učincima s druge strane poboljšala otpornost na utjecaje klimatskih promjena u tim osjetljivim područjima, posebno pogođenima podizanjem razine mora;
- Q. budući da bi se zelena infrastruktura trebala promicati u lučkim područjima s obzirom na to da ona predstavljaju važan dio obalnih gradova i da obično obuhvaćaju goleme površine, koje su i dio mreže Natura 2000; budući da će se na taj način kvalitetnije riješiti pitanja okoliša kao što su onečišćenje i gubitak biološke raznolikosti te pomoći u promicanju razvoja novih infrastrukturnih projekata kao što je elektrifikacija luka;
- R. budući da zelena infrastruktura omogućuje boravak u prirodi osobama koje inače s njom možda nemaju puno kontakta, kao što su djeca, starije osobe i osobe s invaliditetom te da doprinosi njihovom obrazovanju i osviještenosti o prirodi i ekološkim izazovima;

četvrtak, 17. rujna 2020.

- S. budući da ozelenjivanje gradova može donijeti znatne koristi za zdravlje, kao što su poboljšanje kvalitete zraka, poticanje stanovnika da se više kreću i vježbaju, doprinos sprečavanju i liječenju depresije, jačanje imunološkog sustava i, na koncu, povećanje sreće i dobrobiti ⁽¹⁾;
- T. budući da su gradske četvrti i općenito gradovi privlačniji i ugodniji ako u njima, među ostalim, ima više gradskih parkova i vrtova, zelenijih ulica, zelenih krovova zgrada, autobusnih stajališta pokrivenih vegetacijom i zelenijih igrališta; budući da se njima također povećavaju socijalni kontakti između građana, potiču pozitivne promjene ponašanja i stvara jači osjećaj zajedništva; budući da javne zelene površine mogu donijeti nemjerljive koristi za stanovnike gradova;
- U. budući da se pokazalo da se u zelenijim četvrtima povećava ekonomska vrijednost nekretnina jer su zbog toga takva područja poželjnija potencijalnim kupcima, zbog čega je ključno da se poduzmu mjere za ublažavanje gentrifikacije i da se zajamči jednak pristup zelenijim četvrtima;
- V. budući da ozelenjivanje gradova može doprinijeti održivijoj proizvodnji hrane u malim količinama i smanjenju učinka konzumacije hrane jačanjem kratkih lanaca opskrbe, čime se omogućuje stvaranje novih mikropoduzeća, a stanovnici potiču na angažman u tom području i bolje razumijevanje prehrambenog lanca, osobito ekološke i ekološki održive proizvodnje hrane;
- W. budući da 80 % otpada pronađenog u moru dolazi iz gradova, uključujući otpad iz gornjih tokova rijeka; budući da je važno poboljšati sustave gospodarenja otpadom u gradovima, posebno u pogledu upravljanja raspršenim onečišćenjem, otpadom u okolišu i krupnim otpadom, primjerice boljim filtriranjem u postrojenjima za pročišćavanje otpadnih voda u cilju ozelenjivanja gradova i borbe protiv onečišćenja oceana;
- X. budući da građani moraju biti uključeni u urbanističko planiranje i projektiranje zelene infrastrukture i da moraju imati pravo glasa u vezi s tim pitanjima, uzimajući u obzir lokalna okolišna, društvena, gospodarska i tehnološka obilježja;
- Y. budući da je za razvoj zelene infrastrukture nužno održivo upravljanje tom infrastrukturom, posebno u pogledu vodnih resursa; budući da je važno povezati zelenu i plavu infrastrukturu na način koji je odgovoran prema okolišu, među ostalim, ponovnim korištenjem vode i kišnice te djelotvornim gospodarenjem vodama;
- Z. budući da se usluge ekosustava koje pruža drveće povećavaju s njegovom starošću; budući da je zdravo i integrirano upravljanje urbanim područjima i njihovo planiranje nužno kako bi se maksimalno iskoristio njihov razvojni potencijal i građanima omogućilo da u potpunosti iskoriste potencijal i usluge zelene infrastrukture;
1. svjestan je doprinosa koji zeleniji gradovi mogu imati na ostvarenje ciljeva Pariškog sporazuma i na jačanje otpornosti EU-a na klimatske promjene i kapaciteta za prilagodbu na njih; naglašava potencijalno važnu ulogu zelenih gradova u ostvarenju ciljeva održivog razvoja UN-a te ispunjavanju obveza iz Novog programa za gradove, osobito u pogledu boljeg iskorištavanja vodnih resursa i poboljšanja biološke raznolikosti u urbanom okruženju;
 2. poziva Komisiju da osmisli novu strategiju EU-a za zelenije gradove i zelenu infrastrukturu kako bi se gradovima pomoglo u provedbi uloge koju imaju u ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi na njih te kako bi se stvorila veća dobrobit za ljude koji žive u gradovima;
 3. poziva Komisiju da u okviru europskog zelenog plana predloži mjere kako bi se posebno uzela u obzir uloga gradova i da promiče ulaganje u zelenu infrastrukturu;
 4. naglašava važnost efektivnog uključivanja klimatskih i okolišnih perspektiva u lokalnu, regionalnu, nacionalnu i globalnu izradu urbanih politika;

⁽¹⁾ Europska komisija, *Zelene površine u gradovima pridonose sreći* (engl. *Urban Green Spaces Increase Happiness*), Europska komisija, Bruxelles, <http://ec.europa.eu/environment/europeangreencapital/space-increase-happiness/>

četvrtak, 17. rujna 2020.

5. naglašava potrebu za donošenjem strategije prilagodbe za gradove izložene posljedicama klimatskih promjena koja će se temeljiti na novom inovativnom pristupu ekosustavima u pogledu sprečavanja rizika i upravljanja njime, posebno utvrđivanjem područja na koja će voda otjecati, na područja koja će apsorbirati poplave, područja s prirodnom zaštitom i, u slučajevima u kojima je to ključno, područja koja zahtijevaju umjetnu zaštitu;
6. poziva države članice i lokalne i regionalne vlasti da u suradnji s relevantnim dionicima, uključujući civilno društvo, osmisle akcijske planove i da se aktivno uključe u aktivnosti koje su osmišljene radi ozelenjivanja i održavanja zelenila u urbanim područjima;
7. priznaje veliku važnost javnih zelenih površina za fizičku i mentalnu dobrobit stanovnika gradova, osobito u svjetlu pandemije bolesti COVID-19; poziva lokalne, regionalne i nacionalne vlasti da zaštite i promiču gradske zelene površine, poboljšaju njihovu kvalitetu i zajamče da njihovi stanovnici mogu jednostavno pristupiti javnim zelenim površinama u mjestima u kojima žive;
8. ustraje u tome da je potencijal gradova za pružanje pomoći u zaštiti biološke raznolikosti i usluga ekosustava podcijenjen; podsjeća na to da povećanje biološke raznolikosti, usluga ekosustava i urbane zelene infrastrukture u gradovima i prigradskim područjima poboljšava zdravlje ljudi; podsjeća na to da razvoj i provedba prirodnih rješenja za očuvanje biološke raznolikosti te uključivanje i daljnja integracija biološke raznolikosti i funkcija ekosustava u urbanistički dizajn, politike i planiranje mogu imati znatno utjecati na ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu na njih u gradovima te poziva Komisiju i države članice da promiču te prakse;
9. pozdravlja činjenicu da strategija za biološku raznolikost do 2030. , kao dio europskog zelenog plana, uključuje snažan naglasak na ozelenjivanje gradskih i prigradskih područja i povećanje biološke raznolikosti u urbanim prostorima; posebice pozdravlja nove planove za ozelenjivanje gradova i poziva Komisiju da se pobrine za to da europski gradovi budu vrlo ambiciozni u kreiranju tih planova te da ih učinkovito provode; poziva države članice da promiču i ozelenjivanje u urbanim područjima s manje od 20 000 stanovnika;
10. predlaže da se 2022. godina proglasi Europskom godinom zelenijih gradova;
11. predlaže da ciljevi Europske godine zelenijih gradova 2022. budu:
 - a. podizanje svijesti o prednostima zelenih površina u izgrađenom okruženju; uvođenje inicijativa za povećanje zelenih površina, među ostalim, u blizini stambenih područja;
 - b. povećanje količine i kvalitete u području istraživanja i razvoja novih inovacija u različitim stručnim područjima čime bi se stvorila zelenija dodana vrijednost i poboljšala kvaliteta života u gradovima; pružanje ciljane potpore održivoj digitalizaciji u EU-u, a time i novoosnovanim poduzećima i digitalnim inovacijama; povećanje broja projekata zelene infrastrukture;
 - c. poticanje lokalnih vlasti i građana na djelovanje u cilju poboljšanja svoje četvrti i okoliša kako bi zajedničkim snagama povećali njihovu otpornost i reformirali budućnost svojih gradova; povećanje angažmana građana u drugim aktivnostima i donošenju odluka o okolišu i cjelokupnom životu u gradu;
 - d. stvaranje kulture u kojoj se cijene zelene površine i plavo-zelena infrastruktura; poticanje urbanog razvoja kojim se poštuje potreba za zelenim površinama kao važnim aspektom kvalitete života u gradovima;
 - e. promicanje upotrebe klimatski prihvatljivih materijala i usluga putem javne nabave;
 - f. povećanje broja projekata zelene infrastrukture; nastavak rada na strategiji EU-a za zelenu infrastrukturu i povećanje njezinih sredstava;
 - g. povezivanje postojećih inicijativa i razmjenjivanje najboljih praksi među državama članicama, kako je predviđeno u brojnim inicijativama i strategijama, među ostalim o urbanističkom planiranju, održivom urbanizmu i infrastrukturi, prirodnim rješenjima, zelenoj arhitekturi, čistoj energiji, mobilnosti pješaka i biciklista, djelotvornom gospodarenju vodnim resursima te održivom i cirkularnom gospodarenju otpadom na temelju hijerarhije otpada, čime se nastoji ostvariti cilj nulte stope otpada ili otpad smanjiti na minimum maksimalnim recikliranjem;

četvrtak, 17. rujna 2020.

- h. izrada plana za ozelenjivanje i održavanje zelenila u gradovima EU-a do 2030., s istaknutim načelom ekološkog urbanizma kao sredstva za poticanje skladnih veza između ruralnih i urbanih sredina, s ciljem da se prizna njihova međuovisnost i potreba za dvosmjernim odnosom;
 - i. provođenje obrazovnih aktivnosti namijenjenih različitim sudionicima sa sadržajem koji je prilagođen ciljnoj skupini, posebno djeci;
 - j. poticanje inicijativa za smanjenje gradskog prometa te promicanje javnog prijevoza i ulaganje u nj;
 - k. postupno ukidanje pesticida i herbicida u urbanim područjima radi zaštite stanovnika i urbane biološke raznolikosti;
 - l. osiguravanje najšireg mogućeg sudjelovanja nevladinih organizacija koje se bave zaštitom okoliša u zaštiti okoliša i obrazovanju;
 - m. znatno povećanje stope ozelenjivanja gradskih krovova i fasada kako bi se poboljšala klima u gradovima, kvaliteta zraka i izolacija;
 - n. podržavanje urbanog vrtlarstva te zaštita i razvoj područja namijenjenih malim vrtovima kao i gradskih školskih vrtova u cijelom EU-u jer su oni važan stup obrazovanja učenika u području zaštite okoliša;
12. traži od Komisije da poduzme hitne mjere kako bi se poboljšala kvaliteta zraka u gradovima, posebno smanjenjem emisija koristeći nova rješenja u području urbane mobilnosti kojima se prednost daje učinkovitijim i okolišno održivim opcijama javnog prijevoza;
13. naglašava važnost promicanja i omogućavanja sudjelovanja građana u ozelenjivanju urbanih područja i održavanju zelenih područja na način da ih se po potrebi uključi u etape održivog prostornog planiranja i provedbe kako bi se postigla održiva rješenja za urbano planiranje, kako bi se građani poistovjetili s tim aktivnostima i kako bi se postigli društveno uključivi i otporni niskoemisijski gradovi koji su privlačni svojim građanima; smatra da je važno učiniti sve kako bi građani bili svjesni na koji način mogu doprinijeti ozelenjivanju svojih gradova, održavanju zelenih područja i njihovoj transformaciji u zdravija okruženja; potiče općine i regije da maksimalno podupiru zelene inicijative građana te da razviju projekte pokroviteljstva za površine na otvorenom; potiče općine i regije da donesu i provedu ambiciozne inicijative za zelene gradove;
14. poziva Komisiju da nastavi podržavati ambiciozne mjere energetske i resursne učinkovitosti; snažno potiče Komisiju da pomogne da se osiguraju odgovarajuća sredstva za mjere koje doprinose održivom urbanom razvoju i zelenoj infrastrukturi, kao što su partnerstva u inovaciji i zajednički programi javne nabave među gradovima u EU-u; snažno potiče Komisiju da pomogne povećati kolektivnu moć gradova kako bi se brzo razvila učinkovita rješenja; snažno potiče Komisiju da podupre sudjelovanje privatnog sektora preko javno-privatnih partnerstava, ambicioznijeg djelovanja Europske investicijske banke i poticaja za mala i srednja poduzeća, što može imati ključnu ulogu u razvoju inovativnih održivih rješenja;
15. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Komisiji i nacionalnim parlamentima.
-

utorak, 15. rujna 2020.

III

(Pripremni akti)

EUROPSKI PARLAMENT

P9_TA(2020)0207

Imenovanje predsjednika Nadzornog odbora za središnje druge ugovorne strane**Odluka Europskog parlamenta od 15. rujna 2020. o prijedlogu za imenovanje predsjednika Nadzornog odbora za središnje druge ugovorne strane Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala (N9-0041/2020 – C9-0276/2020 – 2020/0906(NLE))****(Suglasnost)**

(2021/C 385/21)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir prijedlog Odbora nadzornih tijela Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala od 27. kolovoza 2020. (C9-0276/2020),
 - uzimajući u obzir članak 41. Uredbe (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ ⁽¹⁾,
 - uzimajući u obzir članak 24.a stavak 5. Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o OTC izvedenicama, središnjoj drugoj ugovornoj strani i trgovinskom repozitoriju ⁽²⁾,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. ožujka 2019. o rodnoj ravnoteži u imenovanjima u području ekonomske i monetarne politike EU-a ⁽³⁾,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. siječnja 2020. o institucijama i tijelima ekonomske i monetarne unije: sprečavanje sukoba interesa nakon odlaska iz javne službe ⁽⁴⁾,
 - uzimajući u obzir članak 131. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku (A9-0152/2020),
- A. budući da je Odbor nadzornika Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala slijedom otvorenog postupka odabira 27. kolovoza 2020. predložio da se Klaus Löbera imenuje predsjednikom Nadzornog odbora za središnje druge ugovorne strane u skladu s člankom 24.a stavkom 5. Uredbe (EU) br. 648/2012;
- B. budući da je 2. rujna 2020. Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku održao saslušanje Klaus Löbera na kojem je on dao uvodnu izjavu i potom odgovarao na pitanja članova Odbora;
1. daje suglasnost za imenovanje Klaus Löbera na mjesto predsjednika Nadzornog odbora za središnje druge ugovorne strane Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala;
 2. nalaže svojem predsjedniku da ovu Odluku prosljedi Vijeću, Komisiji, Europskom nadzornom tijelu za vrijednosne papire i tržišta kapitala.

⁽¹⁾ SL L 331, 15.12.2010., str. 84.

⁽²⁾ SL L 201, 27.7.2012., str. 1.

⁽³⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0211.

⁽⁴⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0017.

utorak, 15. rujna 2020.

P9_TA(2020)0208

Imenovanje neovisnog člana Nadzornog odbora za središnje druge ugovorne strane

Odluka Europskog parlamenta od 15. rujna 2020. o prijedlogu za imenovanje neovisnog člana Nadzornog odbora za središnje druge ugovorne strane Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala (N9-0042/2020 – C9-0277/2020 – 2020/0907(NLE))

(Suglasnost)

(2021/C 385/22)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir prijedlog Odbora nadzornih tijela Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala od 27. kolovoza 2020. (C9-0277/2020),
 - uzimajući u obzir članak 41. Uredbe (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenog 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ ⁽¹⁾,
 - uzimajući u obzir članak 24.a stavak 5. Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o OTC izvedenicama, središnjoj drugoj ugovornoj strani i trgovinskom repozitoriju ⁽²⁾,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. ožujka 2019. o rodnoj ravnoteži u imenovanjima u području ekonomske i monetarne politike EU-a ⁽³⁾,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. siječnja 2020. o institucijama i tijelima ekonomske i monetarne unije: sprečavanje sukoba interesa nakon odlaska iz javne službe ⁽⁴⁾,
 - uzimajući u obzir članak 131. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku (A9-0151/2020),
- A. budući da je Odbor nadzornika Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala slijedom otvorenog postupka odabira 27. kolovoza 2020. predložio da se Nicoletta Giusto imenuje neovisnom članicom Nadzornog odbora za središnje druge ugovorne strane u skladu s člankom 24.a stavkom 5. Uredbe (EU) br. 648/2012;
- B. budući da je 2. rujna 2020. Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku održao saslušanje Nicolette Giusto na kojem je ona dala uvodnu izjavu i potom odgovarala na pitanja članova Odbora;
1. daje suglasnost za imenovanje Nicolette Giusto neovisnom članicom Nadzornog odbora za središnje druge ugovorne strane Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala;
 2. nalaže svojem predsjedniku da ovu Odluku prosljedi Vijeću, Komisiji, Europskom nadzornom tijelu za vrijednosne papire i tržišta kapitala i vladama država članica.

⁽¹⁾ SL L 331, 15.12.2010., str. 84.

⁽²⁾ SL L 201, 27.7.2012., str. 1.

⁽³⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0211.

⁽⁴⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0017.

utorak, 15. rujna 2020.

P9_TA(2020)0209

Imenovanje neovisnog člana Nadzornog odbora za središnje druge ugovorne strane**Odluka Europskog parlamenta od 15. rujna 2020. o prijedlogu za imenovanje neovisnog člana Nadzornog odbora za središnje druge ugovorne strane Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala (N9-0042/2020 – C9-0278/2020 – 2020/0908(NLE))****(Suglasnost)**

(2021/C 385/23)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir prijedlog Odbora nadzornih tijela Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala od 27. kolovoza 2020. (C9-0278/2020),
 - uzimajući u obzir članak 41. Uredbe (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenog 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ ⁽¹⁾,
 - uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o OTC izvedenicama, središnjoj drugoj ugovornoj strani i trgovinskom repozitoriju ⁽²⁾,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. ožujka 2019. o rodnoj ravnoteži u imenovanjima u području ekonomske i monetarne politike EU-a ⁽³⁾,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. siječnja 2020. o institucijama i tijelima ekonomske i monetarne unije: sprečavanje sukoba interesa nakon odlaska iz javne službe ⁽⁴⁾,
 - uzimajući u obzir članak 131. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku (A9-0153/2020),
- A. budući da je Odbor nadzornika Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržište kapitala slijedom otvorenog postupka odabira 27. kolovoza 2020. predložio da se Froukelien Wendt imenuje neovisnom članicom Nadzornog odbora za središnje druge ugovorne strane u skladu s člankom 24.a stavkom 5. Uredbe (EU) br. 648/2012;
- B. budući da je 2. rujna 2020. Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku održao saslušanje Froukelien Wendt na kojem je ona dala uvodnu izjavu i potom odgovarala na pitanja članova Odbora;
1. daje suglasnost za imenovanje Froukelien Wendt neovisnom članicom Nadzornog odbora za središnje druge ugovorne strane Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala;
 2. nalaže svojem predsjedniku da ovu Odluku prosljedi Vijeću, Komisiji, Europskom nadzornom tijelu za vrijednosne papire i tržišta kapitala i vladama država članica.

⁽¹⁾ SL L 331, 15.12.2010., str. 84.

⁽²⁾ SL L 201, 27.7.2012., str. 1.

⁽³⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0211.

⁽⁴⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0017.

utorak, 15. rujna 2020.

P9_TA(2020)0210

Snižene stope trošarine na određene alkoholne proizvode proizvedene u autonomnim regijama Madeiri i Azorima *

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 15. rujna 2020. o Prijedlogu odluke Vijeća o odobravanju Portugalu primjene snižene stope trošarine na određene alkoholne proizvode proizvedene u autonomnim regijama Madeiri i Azorima (COM(2020)0240 – C9-0190/2020 – 2020/0118(CNS))

(Posebni zakonodavni postupak – savjetovanje)

(2021/C 385/24)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Prijedlog Komisije upućen Vijeću (COM(2020)0240),
 - uzimajući u obzir članak 349. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u skladu s kojim se Vijeće savještovalo s Parlamentom (C9-0190/2020),
 - uzimajući u obzir članak 82. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za regionalni razvoj (A9-0140/2020),
1. prihvaća Prijedlog Komisije;
 2. poziva Vijeće da ga obavijesti ako namjerava odstupiti od teksta koji je Parlament prihvatio;
 3. traži od Vijeća da se s njim ponovno savjetuje ako namjerava bitno izmijeniti tekst koji je Parlament prihvatio;
 4. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.
-

srijeda, 16. rujna 2020.

P9_TA(2020)0214

Neulaganje prigovora na Delegiranu uredbu: naknade koje Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala zaračunava središnjim drugim ugovornim stranama s poslovnim nastanom u trećim zemljama

Odluka Europskog parlamenta o neulaganju prigovora na Delegiranu uredbu Komisije od 14. srpnja 2020. o dopuni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s naknadama koje Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala zaračunava središnjim drugim ugovornim stranama s poslovnim nastanom u trećim zemljama (C(2020)4891 – 2020/2720(DEA))

(2021/C 385/25)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Delegiranu uredbu Komisije (C(2020)4891),
 - uzimajući u obzir pismo Komisije od 14. srpnja 2020. kojim od Europskog parlamenta traži da izjavi kako neće ulagati prigovor na Delegiranu uredbu,
 - uzimajući u obzir pismo Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku predsjedniku Konferencije predsjednika odbora od 2. rujna 2020.,
 - uzimajući u obzir članak 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
 - uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o OTC izvedenicama, središnjoj drugoj ugovornoj strani i trgovinskom repozitoriju ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 25. stavak 3. točka (d) i članak 82. stavak 6.,
 - uzimajući u obzir članak 111. stavak 6. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir preporuku za donošenje odluke Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku,
 - uzimajući u obzir da nisu uloženi nikakvi prigovori tijekom razdoblja utvrđenog u članku 111. stavku 6. trećoj i četvrtoj alineji Poslovnika, koje je isteklo 15. rujna 2020.,
- A. budući da se u nekoliko delegiranih akata koje treba donijeti u skladu s nedavno izmijenjenom Uredbom (EU) br. 648/2012 („EMIR”) utvrđuje kako će se pravila EMIR-a primjenjivati na središnje druge ugovorne strane s poslovnim nastanom u trećim zemljama koje pružaju usluge društvima iz Unije; budući da će se tim delegiranim aktima dati veće ovlasti Europskom nadzornom tijelu za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA); budući da bi središnje druge ugovorne strane s poslovnim nastanom u trećim zemljama koje se smatraju sistemski važnima za financijsku stabilnost Unije ili neke od njezinih država članica trebale podlijegati posebnim zahtjevima i pojačanom nadzoru ESMA-e kako bi se osigurali ravnopravni uvjeti za središnje druge ugovorne strane s poslovnim nastanom u Uniji i očuvala stabilnost financijskog sustava Unije;
- B. budući da se u članku 25. točki (d) Komisiji daju ovlasti za donošenje delegiranog akta kako bi se pobliže odredile pojedinosti o naknadama koje bi ESMA trebala zaračunati središnjim drugim ugovornim stranama s poslovnim nastanom u trećim zemljama kako bi se pokrili svi troškovi povezani s priznavanjem i obavljanjem njezinih zadaća u vezi sa središnjim drugim ugovornim stranama s poslovnim nastanom u trećim zemljama;
- C. budući da bi ova Delegirana uredba trebala hitno stupiti na snagu kako bi se osiguralo da središnje druge ugovorne strane s poslovnim nastanom u trećim zemljama pravodobno i na odgovarajući način doprinose financiranju ESMA-e;
1. izjavljuje da ne ulaže prigovor na Delegiranu uredbu Komisije;
 2. nalaže svojem predsjedniku da ovu Odluku proslijedi Vijeću i Komisiji.

⁽¹⁾ SL L 201, 27.7.2012., str. 1.

srijeda, 16. rujna 2020.

P9_TA(2020)0215

Neulaganje prigovora na Delegiranu uredbu: kriteriji koje ESMA treba uzeti u obzir kako bi utvrdila je li središnja druga ugovorna strana s poslovnim nastanom u trećoj zemlji sistemski važna

Odluka Europskog parlamenta o neulaganju prigovora na Delegiranu uredbu Komisije od 14. srpnja 2020. o dopuni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu kriterija koje ESMA treba uzeti u obzir kako bi utvrdila je li središnja druga ugovorna strana s poslovnim nastanom u trećoj zemlji sistemski važna ili će vjerojatno postati sistemski važna za financijsku stabilnost Unije ili jedne ili više njezinih država članica (C(2020)4892 – 2020/2726(DEA))

(2021/C 385/26)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Delegiranu uredbu Komisije (C(2020)4892),
 - uzimajući u obzir pismo Komisije od 14. srpnja 2020. kojim od Europskog parlamenta traži da izjavi kako neće ulagati prigovor na Delegiranu odluku,
 - uzimajući u obzir pismo Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku predsjedniku Konferencije predsjednika odbora od 2. rujna 2020.,
 - uzimajući u obzir članak 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
 - uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o OTC izvedenicama, središnjoj drugoj ugovornoj strani i trgovinskom repozitoriju⁽¹⁾, a posebno njezine članke 25. stavak 2.a i 82. stavak 6.,
 - uzimajući u obzir članak 111. stavak 6. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir preporuku za donošenje odluke Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku,
 - uzimajući u obzir da nisu uloženi nikakvi prigovori tijekom razdoblja utvrđenog u članku 111. stavku 6. trećoj i četvrtoj alineji Poslovnika, koje je isteklo 15. rujna 2020.,
- A. budući da se u nekoliko delegiranih akata koje treba donijeti u skladu s nedavno izmijenjenom Uredbom (EU) br. 648/2012 („EMIR”) utvrđuje kako će se pravila EMIR-a primjenjivati na središnje druge ugovorne strane iz trećih zemalja koje pružaju usluge društvima iz Unije; budući da će se tim delegiranim aktima dati veće ovlasti Europskom nadzornom tijelu za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA); budući da bi središnje druge ugovorne strane iz trećih zemalja koje se smatraju sustavno važnima za financijsku stabilnost Unije ili neke od njezinih država članica trebale podlijegati posebnim zahtjevima i pojačanom nadzoru ESMA-e kako bi se osigurali ravnopravni uvjeti za središnje druge ugovorne strane iz Unije i očuvala stabilnost financijskog sustava Unije;
- B. budući da je Komisija na temelju članka 25. stavka 2.a ovlaštena za donošenje delegiranog akta kojim se dodatno određuju kriteriji koje će ESMA primjenjivati pri utvrđivanju je li središnja druga ugovorna strana treće zemlje sistemski važna ili hoće li vjerojatno postati sistemski važna za financijsku stabilnost Unije ili jedne ili više njezinih država članica;
- C. budući da bi ova Delegirana uredba trebala hitno stupiti na snagu kako bi se zajamčila pripravnost Unije nakon isteka prijelaznog razdoblja kada se pravo Unije više neće primjenjivati u Ujedinjenoj Kraljevini;
1. izjavljuje da ne ulaže prigovor na Delegiranu uredbu;
 2. nalaže svojem predsjedniku da ovu Odluku proslijedi Vijeću i Komisiji.

⁽¹⁾ SL L 201, 27.7.2012., str. 1.

srijeda, 16. rujna 2020.

P9_TA(2020)0216

Neulaganje prigovora na delegirani akt: minimalni elementi za procjenu usporedive usklađenosti središnjih drugih ugovornih strana treće zemlje te modaliteta

Odluka Europskog parlamenta o neulaganju prigovora na Delegiranu uredbu Komisije od 14. srpnja 2020. o dopuni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu minimalnih elemenata koje Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA) treba procijeniti prilikom procjene zahtjeva za usporedivu usklađenost središnjih drugih ugovornih strana treće zemlje te modaliteta i uvjeta te procjene (C(2020)4895 – 2020/2729(DEA))

(2021/C 385/27)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Delegiranu uredbu Komisije (C(2020)4895),
 - uzimajući u obzir pismo Komisije od 14. srpnja 2020. kojim od Europskog parlamenta traži da izjavi kako neće ulagati prigovor na Delegiranu uredbu,
 - uzimajući u obzir pismo Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku predsjedniku Konferencije predsjednika odbora od 2. rujna 2020.,
 - uzimajući u obzir članak 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
 - uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o OTC izvedenicama, središnjoj drugoj ugovornoj strani i trgovinskom repozitoriju⁽¹⁾, a posebno njezin članak 25. stavak 3. točku (a) i članak 82. stavak 6.,
 - uzimajući u obzir članak 111. stavak 6. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir preporuku za donošenje odluke Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku,
 - uzimajući u obzir da nisu uloženi nikakvi prigovori tijekom razdoblja utvrđenog u članku 111. stavku 6. trećoj i četvrtoj alineji Poslovnika, koje je isteklo 15. rujna 2020.,
- A. budući da se u nekoliko delegiranih akata koje treba donijeti u skladu s nedavno izmijenjenom Uredbom (EU) br. 648/2012 („EMIR”) utvrđuje kako će se pravila EMIR-a primjenjivati na središnje druge ugovorne strane iz trećih zemalja koje pružaju usluge društvima iz Unije; budući da će se tim delegiranim aktima dati veće ovlasti Europskom nadzornom tijelu za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA); budući da bi središnje druge ugovorne strane iz trećih zemalja koje se smatraju sustavno važnima za financijsku stabilnost Unije ili neke od njezinih država članica trebale podlijegati posebnim zahtjevima i pojačanom nadzoru ESMA-e kako bi se osigurali ravnopravni uvjeti za središnje druge ugovorne strane iz Unije i očuvala stabilnost financijskog sustava Unije;
- B. budući da u skladu s člankom 25. podtočkom (a) središnja druga ugovorna strana iz treće zemlje koja je sustavno važna ili će vjerojatno postati sustavno važna za financijsku stabilnost Unije ili jednu ili više njezinih država članica (središnja druga ugovorna strana druge razine rizika) može zatražiti od ESMA-e da procijeni njezinu usporedivu usklađenost, tj. može li se smatrati da se usklađenošću s primjenjivim okvirom treće zemlje zadovoljava usklađenost s relevantnim zahtjevima utvrđenima u EMIR-u;
- C. budući da bi ova Delegirana uredba trebala hitno stupiti na snagu kako bi se zajamčila pripravnost Unije nakon isteka prijelaznog razdoblja kada se pravo Unije više neće primjenjivati u Ujedinjenoj Kraljevini;
1. izjavljuje da ne ulaže prigovor na Delegiranu uredbu Komisije;
 2. nalaže svojem predsjedniku da ovu Odluku proslijedi Vijeću i Komisiji.

⁽¹⁾ SL L 201, 27.7.2012., str. 1.

srijeda, 16. rujna 2020.

P9_TA(2020)0218

Izmjena Odluke br. 1313/2013/EU o Mehanizmu Unije za civilnu zaštitu ***I

Amandmani koje je donio Europski parlament 16. rujna 2020. o Prijedlogu odluke Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Odluke br. 1313/2013/EU o Mehanizmu Unije za civilnu zaštitu (COM(2020)0220 – C9-0160/2020 – 2020/0097(COD)) ⁽¹⁾

(Redovni zakonodavni postupak: prvo čitanje)

(2021/C 385/28)

Amandman 1

Prijedlog odluke

Pozivanje 1.

Tekst koji je predložila Komisija

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 196. i **članak 322. stavak 1. točku (a)**,

Izmjena

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 196.,

Amandman 2

Prijedlog odluke

Uvodna izjava 1.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(1a) **Klimatske promjene vode do povećanja učestalosti, intenziteta i složenosti prirodnih katastrofa u cijelom svijetu, a zemlje u razvoju, posebice najslabije razvijene zemlje i male otočne države u razvoju, izrazito su ranjive, s jedne strane zbog svoje ograničene sposobnosti prilagodbe i ublažavanja posljedica klimatskih promjena kao i odgovaranja na katastrofe povezane s klimom, te, s druge strane, zbog svoje geografske izloženosti poplavama, sušama i šumskim požarima.**

⁽¹⁾ Predmet se vraća nadležnom odboru na međuinstitucijske pregovore u skladu s člankom 59. stavkom 4., četvrtim podstavkom (A9-0148/2020).

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 3
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 2.

Tekst koji je predložila Komisija

- (2) Mehanizmom Unije promiče se solidarnost među državama članicama u skladu s člankom 3. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji **uz istodobno uvažavanje primarne odgovornosti** država članica za prevenciju, pripravnost i odgovor na prirodne katastrofe i katastrofe uzrokovane ljudskim djelovanjem.

Izmjena

- (2) Mehanizmom Unije, **a posebno sustavom rescEU**, promiče se solidarnost među državama članicama u skladu s člankom 3. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji **na način da se dopunjavaju postojeći kapaciteti država članica, što omogućuje bolju pripravnost i odgovor tamo gdje kapaciteta na nacionalnoj razini nema dovoljno**, iako primarna odgovornost za prevenciju prirodnih katastrofa i katastrofa uzrokovanih ljudskim djelovanjem, pripravnost za te katastrofe i odgovor na njih **ostaje na državama članicama**.

Amandman 4
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 2.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (2a) **Šumski požari ugrožavaju živote, sredstva za život i biološku raznolikost, uzrokuju oslobađanje velikih količina emisija ugljika i smanjuju mogućnost planeta da apsorbira ugljik, što dodatno jača klimatske promjene. Posebnu su zabrinjavajuće situacije kada požar uništi primarne šume ili područja kontaminirana radioaktivnošću. Povećanje učestalosti katastrofa povezanih s klimom, uključujući šumske požare, iziskuje jačanje operacija Mehanizma Unije za civilnu zaštitu izvan Unije, uključujući aktivnosti usmjerene na prevenciju i pripravnost na katastrofe.**

Amandman 5
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 3.

Tekst koji je predložila Komisija

- (3) Nezabilježena pandemija bolesti COVID-19 pokazala je da je učinkovitost Unije u upravljanju krizom ograničena područjem primjene njezina okvira upravljanja, ali i stupnjem pripravnosti Unije u slučaju katastrofa koje pogađaju većinu država članica.

Izmjena

- (3) Nezabilježena pandemija bolesti COVID-19 pokazala je da je učinkovitost Unije u upravljanju krizom ograničena područjem primjene njezina okvira upravljanja, ali i stupnjem pripravnosti Unije u slučaju katastrofa koje pogađaju većinu država članica. **Nadalje, jasno je da Unija i države članice nisu dovoljno pripremljene za ekstremnije i složenije katastrofe s dalekosežnim i dugoročnim globalnim posljedicama, kao što je pandemija velikih razmjera. Stoga je ključno da djelovanja država članica u području civilne zaštite budu bolje koordinirana i da se sustav rescEU ojača.**

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 6
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 3.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (3a) *Iskustvo krize uzrokovane bolešću COVID-19 pokazalo je da Unija i države članice nisu adekvatno pripremljene za odgovor na hitne situacije velikih razmjera te da postojeći pravni okvir ne odgovara dovoljno svojoj svrsi. Kriza uzrokovana bolešću COVID-19 također je pokazala kako posljedice katastrofa za ljudsko zdravlje, okoliš, društvo i gospodarstvo mogu biti nezabilježeni razmjera. S obzirom na to da je potrebno ojačati mogućnosti i djelovanja Unije u području zdravlja i civilne zaštite, iznimno je važno ojačati sustav rescEU, povećati njegovu fleksibilnost i brzinu, te ga bolje koordinirati s nacionalnim tijelima nadležnima za civilnu zaštitu. Također je ključno da države članice pruže dovoljno informacija o svojim mjerama prevencije i pripravnosti kada je riječ o hitnim situacijama.*

Amandman 7
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 3.b (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (3b) *Kako bi se maksimalno povećala transparentnost i odgovornost prema građanima Unije, Komisija bi trebala donijeti smjernice o tome kako mjeriti udio potrošnje u okviru Mehanizma Unije za civilnu zaštitu koji bi se trebao smatrati službenom razvojnom pomoći (ODA).*

Amandman 8
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 3.c (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (3c) *S obzirom na iskustvo u pogledu izbijanja bolesti COVID-19 i uzimajući u obzir potrebu za poboljšanjem sposobnosti odgovora Unije u području zdravlja i civilne zaštite, rescEU bi trebalo znatno ojačati kako bi se poboljšalo njegovo djelovanje u svakom od triju stupova Mehanizma Unije: prevenciji, pripravnosti i odgovoru.*

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 9
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 5.

Tekst koji je predložila Komisija

- (5) U svrhu bolje pripreme za suočavanje s takvim događajima u budućnosti, potrebno je hitno poduzeti mjere za jačanje mehanizma Unije.

Izmjena

- (5) U svrhu bolje pripreme za suočavanje s takvim događajima u budućnosti, potrebno je hitno poduzeti mjere za jačanje mehanizma Unije. **Jačanjem Mehanizma Unije trebalo bi se dopuniti politike i fondove Unije, ali to ne bi smjelo biti zamjena za uključivanje načela otpornosti na katastrofe u te politike i fondove.**

Amandman 88
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 6.

Tekst koji je predložila Komisija

- (6) Kako bi se poboljšalo planiranje prevencije i pripravnosti, Unija bi se **i dalje trebala zalagati za** ulaganja u sprečavanje katastrofa u svim sektorima te za sveobuhvatne pristupe upravljanju rizicima kojima se podupiru prevencija i pripravnost, uzimajući u obzir pristup koji uključuje više opasnosti, pristup temeljen na ekosustavu i vjerojatne učinke klimatskih promjena, u bliskoj suradnji s relevantnim znanstvenim zajednicama i ključnim gospodarskim subjektima. U tu svrhu međusektorski pristupi i pristupi koji uključuju više opasnosti trebaju se staviti u prvi plan i temeljiti se na ciljevima otpornosti na razini Unije koji će biti obuhvaćeni osnovnom definicijom kapaciteta i pripravnosti. Komisija treba surađivati s državama članicama pri definiranju ciljeva otpornosti na razini Unije.

Izmjena

- (6) Kako bi se poboljšala **otpornost i** planiranje prevencije i pripravnosti, Unija bi trebala **ojačati** ulaganja u sprečavanje katastrofa **na prekograničnoj razini i u svim** sektorima, **uključujući kada je riječ o katastrofama koje su posljedica seizmičkih aktivnosti, kao što su potresi, ili poplava ili hidrogeoloških nestabilnosti, uključujući odronu zemlje,** te sveobuhvatne pristupe upravljanju rizicima kojima se podupiru prevencija i pripravnost, uzimajući u obzir pristup koji uključuje više opasnosti, pristup temeljen na ekosustavu i vjerojatne učinke klimatskih promjena, u bliskoj suradnji s relevantnim znanstvenim zajednicama i ključnim gospodarskim subjektima **i regionalnim i lokalnim vlastima, koji su ključni faktor u ciklusu upravljanja katastrofama, kao i s organizacijama trećeg sektora i volonterskim organizacijama koje djeluju u tom području te ne smije ugrozili uspostavljene mehanizme Unije za koordinaciju.** U tu svrhu međusektorski, **prekogranični** pristupi i pristupi koji uključuju više opasnosti trebaju se staviti u prvi plan i temeljiti se na ciljevima otpornosti na razini Unije koji će biti obuhvaćeni osnovnom definicijom kapaciteta i pripravnosti. Komisija treba surađivati s državama članicama **i Europskim parlamentom** pri definiranju ciljeva otpornosti na razini Unije **te uzeti u obzir sve operativne planove za odgovor na hitne situacije koji već postoje na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini.**

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 11

Prijedlog odluke

Uvodna izjava 6.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (6a) *Kako bi se osigurala učinkovitost sprečavanja katastrofa, testovi otpornosti na stres i postupak certificiranja kapaciteta za odgovor trebali bi se smatrati ključnim elementima. Potrebne su redovite procjene rizika na regionalnoj i lokalnoj razini kako bi nacionalna tijela prema potrebi mogla poduzeti mjere za jačanje otpornosti, među ostalim korištenjem postojećih fondova Unije. Takve procjene rizika trebale bi biti usmjerene na obilježja koja su specifična za svaku regiju, kao što su seizmička aktivnost, česte poplave ili šumski požari. Te bi procjene trebale uključivati i razinu prekogranične suradnje kako bi Mehanizam Unije raspolagao detaljnim informacijama o lokalno dostupnim kapacitetima, kako bi intervencija mogla biti bolje usmjerena.*

Amandman 12

Prijedlog odluke

Uvodna izjava 6.b (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (6b) *Prilikom definiranja ciljeva Unije u pogledu otpornosti na katastrofe u cilju podupiranja mjera prevencije i pripreme treba predvidjeti preciznu procjenu i razmatranje dugoročnih socijalnih posljedica u prvoj fazi nakon krizne situacije kojima se bave tijela nadležna za civilnu zaštitu, uz poseban naglasak na najranjivijim osobama.*

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 89
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 6.c (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (6c) *Uloga regionalnih i lokalnih tijela u prevenciji katastrofa i upravljanju njima od velike je važnosti, a njihove kapacitete za odgovor treba na odgovarajući način uključiti u sve aktivnosti koordinacije i raspoređivanja koje se provode na temelju ove Odluke, u skladu s institucionalnim i pravnim okvirima država članica, kako bi se preklapanja smanjila na najmanju moguću mjeru i kako bi se potakla interoperabilnost. Takva tijela mogu imati važnu preventivnu ulogu, a isto tako se i prva, skupa s kapacitetima svojih volontera, odazivaju nakon katastrofe. Stoga postoji potreba za stalnom suradnjom na lokalnoj, regionalnoj i prekograničnoj razini s ciljem uspostave zajedničkih sustava za uzbunjivanje za brzu intervenciju prije mobilizacije rescEU kapaciteta kao i za redovitim kampanjama za informiranje javnosti o prvim mjerama odgovora.*

Amandman 13
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 8.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (8a) *Udruživanjem resursa spaja se niz timova za spašavanje, stručnjaka i opreme koje države članice uvijek drže u stanju pripravnosti za misije Unije za civilnu zaštitu. Ključno je da ti timovi ispunjavaju zahtjevne kriterije kvalitete i pouzdanosti kako bi se osigurala njihova interoperabilnost.*

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 14
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 9.

Tekst koji je predložila Komisija

- (9) Mehanizam Unije trebao bi se koristiti svemirskom infrastrukturom Unije kao što su Europski program za promatranje Zemlje (Copernicus), Galileo, informiranost o stanju u svemiru i GOVSATCOM, koji pružaju važne alate na razini Unije za odgovor na unutarnje i vanjske hitne situacije. Sustavi upravljanja u hitnim situacijama programa Copernicus pružaju potporu ERCC-u u različitim fazama hitnih situacija, od ranog upozoravanja i prevencije do katastrofe i oporavka. GOVSATCOM mora pružati mogućnost sigurne satelitske komunikacije koja je posebno prilagođena potrebama vladinih korisnika u upravljanju hitnim situacijama. Galileo je prva globalna infrastruktura za satelitsku navigaciju i pozicioniranje infrastrukture posebno projektirane u civilne svrhe u Europi i svijetu, koja se može koristiti i u drugim područjima kao što je upravljanje u hitnim situacijama, uključujući aktivnosti ranog upozoravanja. Relevantne usluge infrastrukture Galileo uključivat će uslugu u hitnim situacijama, koja emitiranjem signala upozorava na prirodne katastrofe ili druge hitne situacije u određenim područjima. Države članice **trebale** bi **biti u mogućnosti koristiti se** tom uslugom. Ako se odluče njome koristiti, za validaciju sustava trebale bi utvrditi nacionalna tijela nadležna za uporabu te hitne službe i priopćiti ih Komisiji.

Izmjena

- (9) Mehanizam Unije trebao bi se koristiti svemirskom infrastrukturom Unije kao što su Europski program za promatranje Zemlje (Copernicus), Galileo, informiranost o stanju u svemiru i GOVSATCOM, koji pružaju važne alate na razini Unije za odgovor na unutarnje i vanjske hitne situacije. Sustavi upravljanja u hitnim situacijama programa Copernicus pružaju potporu ERCC-u u različitim fazama hitnih situacija, od ranog upozoravanja i prevencije do katastrofe i oporavka. GOVSATCOM mora pružati mogućnost sigurne satelitske komunikacije koja je posebno prilagođena potrebama vladinih korisnika u upravljanju hitnim situacijama. Galileo je prva globalna infrastruktura za satelitsku navigaciju i pozicioniranje infrastrukture posebno projektirane u civilne svrhe u Europi i svijetu, koja se može koristiti i u drugim područjima kao što je upravljanje u hitnim situacijama, uključujući aktivnosti ranog upozoravanja. Relevantne usluge infrastrukture Galileo uključivat će uslugu u hitnim situacijama, koja emitiranjem signala upozorava na prirodne katastrofe ili druge hitne situacije u određenim područjima. **S obzirom na njezin potencijal za spašavanje života i olakšavanje koordinacije hitnih mjera**, države članice **trebalo** bi **poticati da se koriste** tom uslugom. Ako se odluče njome koristiti, za validaciju sustava trebale bi utvrditi nacionalna tijela nadležna za uporabu te hitne službe i priopćiti ih Komisiji.

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 15
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 9.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (9a) *Mehanizam Unije i sustav rescEU trebalo bi razvijati na način koji Uniji omogućuje da učinkovito odgovori na širok raspon hitnih situacija. Klimatske promjene dovode do povećanja učestalosti, intenziteta i složenosti prirodnih katastrofa u Uniji i u svijetu, zbog čega je potreban visok stupanj solidarnosti među državama. Svake godine brojne države članice poharaju šumski požari koji unište tisuće hektara šuma i odnesu brojne živote. Takva je situacija bila posebice očigledna tijekom sezone šumskih požara 2017. u Portugalu, što je dovelo do prijedloga Komisije o sustavu rescEU iz studenoga 2017. Sposobnost prevencije i odgovora država članica, uključujući onih koje su najviše pogođene šumskim požarima, često nije dovoljna. Stoga je ključno da se ojača sprečavanje katastrofa, pripravnost i odgovor na njih, te da Mehanizam Unije raspolaže dostatnim kapacitetima, među ostalim i tijekom prijelaznog razdoblja sustava rescEU, za djelovanje u slučaju šumskih požara i drugih prirodnih katastrofa.*

Amandman 16
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 9.b (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (9b) *Tijekom pandemije bolesti COVID-19, nadovezujući se na postojeće odredbe Odluke br. 1313/2013/EU, Komisija je u svrhu pripravnosti i odgovora na ozbiljnu prekograničnu prijetnju zdravlju u sustav rescEU uključila stvaranje zaliha medicinske opreme, koje obuhvaća medicinske protumjere kao što su oprema za intenzivnu njegu, osobna zaštitna oprema, laboratorijske zalihe, cjepiva i terapije. Iz tih je zaliha osobna zaštitna oprema isporučena državama članicama i državama kandidatkinjama. Međutim, budući da samo države članice mogu kupiti, unajmiti ili zakupiti kapacitete sustava rescEU, prošlo je više od mjesec dana između donošenja provedbenog akta za uspostavu prethodno spomenutih zaliha i prvog raspoređivanja medicinske opreme i zaliha u pitanju.*

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 17
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 10.

Tekst koji je predložila Komisija

- (10) Kako bi imala operativne kapacitete za brz odgovor na hitne situacije velikih razmjera ili na **dogadaj** male vjerojatnosti i velikog utjecaja kao što je pandemija bolesti COVID-19, Unija bi trebala imati mogućnost kupovati, unajmljivati, zakupljivati ili ugovarati kapacitete sustava rescEU kako bi mogla pomoći državama članicama koje se ne mogu nositi s hitnim situacijama velikih razmjera, u skladu s pomoćnom nadležnošću u području civilne zaštite **i s posebnim naglaskom na ranjive osobe**. Ti bi kapaciteti trebali biti unaprijed razmješteni u logističke centre u Uniji **ili, iz strateških razloga, kroz pouzdane mreže centara kao što su UN-ovi depoi za humanitarni odgovor**.

Izmjena

- (10) Kako bi imala operativne kapacitete za brz **i učinkovit** odgovor na hitne situacije velikih razmjera ili na **dogadaje** male vjerojatnosti i velikog utjecaja kao što je pandemija bolesti COVID-19, Unija bi trebala imati mogućnost **samostalno** kupovati, unajmljivati, zakupljivati ili ugovarati kapacitete sustava rescEU kako bi mogla pomoći državama članicama koje se ne mogu nositi s hitnim situacijama velikih razmjera, **kao i prekograničnim hitnim situacijama**, u skladu s pomoćnom nadležnošću u području civilne zaštite. Ti bi kapaciteti trebali biti unaprijed razmješteni u logističke centre u Uniji. **Kada je to potrebno, pri utvrđivanju i raspodjeli kapaciteta namijenjenih za odgovor na hitne medicinske situacije te njihovom upravljanju, trebalo bi se savjetovati s EMA-om i ECDC-om.**

Amandman 18
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 10.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (10a) **Pri izvršavanju aktivnosti Mehanizma Unije posebnu bi pozornost trebalo posvetiti zaštiti ranjivih osoba. Povrh toga, te kako bi se spriječilo rodno uvjetovano nasilje, uključujući nasilje u obitelji u kriznim vremenima, Komisija bi zajedno s državama članicama trebala razviti smjernice na temelju najboljih praksi za potporu žrtvama rodno uvjetovanog nasilja u okviru Mehanizma Unije za civilnu zaštitu.**

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 19
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 10.b (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (10b) *Na temelju načela solidarnosti i univerzalnog zdravstvenog osiguranja s kvalitetnim zdravstvenim uslugama i središnje uloge Unije u ubrzavanju napretka u globalnim zdravstvenim izazovima, Mehanizmom Unije za civilnu zaštitu trebalo bi se, na način kojim se postižu sinergija i komplementarnost s drugim relevantnim programima Unije, a posebno s programom „EU za zdravlje” (EU4Health), stvoriti bolje kapacitete za prevenciju, pripravnost i odgovor u pogledu hitnih medicinskih situacija.*

Amandman 20
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 11.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (11) **Kapaciteti** sustava rescEU koje su države članice kupile, unajmile, zakupile ili na bilo koji drugi način ugovorile **moгли bi se koristiti u nacionalne svrhe**, ali samo ako se ne koriste ili nisu potrebni za odgovor u okviru Mehanizma Unije.

- (11) **Kapacitete** sustava rescEU koje su države članice **ili Komisija** kupile, unajmile, zakupile ili na bilo koji drugi način ugovorile **mogle bi u nacionalne svrhe koristiti one države članice koje su domaćini tih kapaciteta**, ali samo ako se ne koriste ili nisu potrebni za odgovor u okviru Mehanizma Unije **te uz davanje prednosti rješavanju prekograničnih hitnih situacija.**

Amandman 21
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 12.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (12) Uniji je, prema potrebi, u interesu odgovoriti na hitne situacije u trećim zemljama. Iako su prvenstveno uspostavljeni za uporabu kao sigurnosna mreža u Uniji, u propisno opravdanim slučajevima i uzimajući u obzir humanitarna načela, kapaciteti sustava rescEU mogli bi se rasporediti izvan Unije.

- (12) Uniji je, prema potrebi, u interesu odgovoriti na hitne situacije u trećim zemljama. Iako su prvenstveno uspostavljeni za uporabu kao sigurnosna mreža u Uniji, u propisno opravdanim slučajevima, **uz savjetovanje s humanitarnim akterima prije intervencija**, i uzimajući u obzir humanitarna načela, kapaciteti sustava rescEU mogli bi se rasporediti izvan Unije.

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 22
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 13.

Tekst koji je predložila Komisija

- (13) Kako bi se državama članicama pružila pomoć, Europska udružena sredstva za civilnu zaštitu trebala bi biti dodatno ojačana sufinanciranjem operativnih troškova kapaciteta za koje su preuzete obveze **kada su** raspoređeni izvan Unije.

Izmjena

- (13) Kako bi se države članice poduprlo u pružanju pomoći **i državama izvan Unije**, Europska udružena sredstva za civilnu zaštitu trebala bi biti dodatno ojačana sufinanciranjem operativnih troškova kapaciteta za koje su preuzete obveze **na istoj razini, bez obzira na to jesu li** raspoređeni **unutar ili** izvan Unije.

Amandman 23
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 14.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

- (16) S obzirom na to da raspoređivanje kapaciteta sustava rescEU za operacije odgovora u okviru Mehanizma Unije stvara značajnu dodanu vrijednost Unije jer osigurava učinkovit i brz odgovor ljudima u hitnim situacijama, potrebno je uvesti dodatne obveze u pogledu vidljivosti kako bi se istaknula uloga Unije.

Izmjena

- (14a) **Kako bi se ojačala suradnja u gašenju šumskih požara iz zraka i u odgovoru na druge katastrofe, administrativne postupke trebalo bi pojednostavniti kada je to moguće kako bi se osigurala brza intervencija.**

Amandman 24
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 16.

Tekst koji je predložila Komisija

- (16) S obzirom na to da raspoređivanje kapaciteta sustava rescEU za operacije odgovora u okviru Mehanizma Unije stvara značajnu dodanu vrijednost Unije jer osigurava učinkovit i brz odgovor ljudima u hitnim situacijama, potrebno je uvesti dodatne obveze u pogledu vidljivosti kako bi se istaknula uloga Unije.

Izmjena

- (16) S obzirom na to da raspoređivanje kapaciteta sustava rescEU za operacije odgovora u okviru Mehanizma Unije stvara značajnu dodanu vrijednost Unije jer osigurava učinkovit i brz odgovor ljudima u hitnim situacijama, potrebno je uvesti dodatne obveze u pogledu vidljivosti kako bi se **građanima Unije i medijima pružile informacije te kako bi se istaknula uloga Unije. Nacionalna tijela trebala bi od Komisije dobiti komunikacijske smjernice za svaku pojedinu intervenciju kako bi se osiguralo da je javnost adekvatno informirana o ulozi Unije.**

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 25
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 17.

Tekst koji je predložila Komisija

- (17) Kako bi se povećala fleksibilnost i postiglo optimalno izvršenje proračuna, kao **metodu** izvršenja proračuna **treba uključiti neizravno upravljanje**.

Izmjena

- (17) Kako bi se povećala fleksibilnost i postiglo optimalno izvršenje proračuna, **ovom bi se odlukom trebala predvidjeti primjena neizravnog upravljanja** kao načina izvršenja proračuna **kada je to opravdano prirodom i sadržajem dotičnog djelovanja**.

Amandman 26
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 17.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (17a) U skladu s člankom 155. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća ^(1a) („Financijska uredba”) subjekti navedeni u članku 62. stavku 1. točki (c) te Uredbe i članku 25. stavku 2. ove Odluke trebali bi svake godine ispunjavati svoje obveze izvješćivanja. Zahtjevi u pogledu izvješćivanja za te subjekte utvrđeni su u sporazumu o provjeri iz članka 130. stavka 3. Financijske uredbe.

-
- ^(1a) Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Amandman 27
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 18.

Tekst koji je predložila Komisija

- (18) Kako bi se promicala predvidljivost i dugoročna učinkovitost, prilikom provedbe Odluke br. 1313/2013/EU Komisija bi trebala donijeti godišnje ili višegodišnje programe rada s navedenim planiranim dodjelama sredstava. To bi trebalo pomoći Uniji da s više fleksibilnosti izvrši proračun i na taj način poboljša mjere sprečavanja i pripravnosti.

Izmjena

- Briše se.

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 28
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 18.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (18a) *Delegiranim aktima potrebno je definirati ojačane nadležnosti vodećih agencija Unije za upravljanje kapacitetima sustava rescEU, provedbu postupka nabave i davanje preporuka o konkretnim količinama i proizvodima koje treba smjestiti u geografski raspršene logističke centre.*

Amandman 29
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 18.b (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (18b) *Uspostavom, upravljanjem i distribucijom strateških rezervi Unije i zaliha kapaciteta namijenjenih za odgovor na hitne medicinske situacije u okviru programa „EU za zdravlje” trebale bi se nadopuniti rezerve sustava rescEU.*

Amandman 30
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 22.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (22a) *Mehanizam Unije trebao bi također omogućiti dodatne, dobrovoljne doprinose država članica.*

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 31
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 23.

Tekst koji je predložila Komisija

- (23) Iako su mjere prevencije i pripravnosti ključne za jačanje otpornosti Unije u slučaju prirodnih katastrofa i katastrofa izazvanih ljudskim djelovanjem, pojava, vrijeme i razmjer katastrofa po svojoj su prirodi nepredvidljivi. Kao što je vidljivo iz nedavne krize uzrokovane bolešću COVID-19, financijska sredstva koja su zatražena kako bi se osigurao odgovarajući odgovor mogu se znatno razlikovati ovisno o godini i trebala bi se odmah staviti na raspolaganje. Pomiriti načelo predvidljivosti s potrebom da se brzo reagira na nove potrebe stoga znači prilagoditi financijsko izvršenje programa. Stoga je primjereno, uz članak 12. stavak 4. Financijske uredbe, odobriti prijenos neiskorištenih odobrenih sredstava, ograničenih na sljedeću godinu i **isključivo** namijenjenih za djelovanja u području odgovora.

Izmjena

- (23) Iako su mjere prevencije i pripravnosti ključne za jačanje otpornosti Unije u slučaju prirodnih katastrofa i katastrofa izazvanih ljudskim djelovanjem, pojava, vrijeme i razmjer katastrofa po svojoj su prirodi nepredvidljivi. Kao što je vidljivo iz nedavne krize uzrokovane bolešću COVID-19, financijska sredstva koja su zatražena kako bi se osigurao odgovarajući odgovor mogu se znatno razlikovati ovisno o godini i trebala bi se odmah staviti na raspolaganje. Pomiriti načelo predvidljivosti s potrebom da se brzo reagira na nove potrebe stoga znači prilagoditi financijsko izvršenje programa. Stoga je primjereno, uz članak 12. stavak 4. Financijske uredbe, odobriti prijenos neiskorištenih odobrenih sredstava, ograničenih na sljedeću godinu i namijenjenih za djelovanja u području **sprečavanja, pripravnosti i** odgovora.

Amandman 32
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 25.

Tekst koji je predložila Komisija

- (25) **Prilog I. Odluci br. 1313/2013/EU ne pruža dovoljno fleksibilnosti Uniji da pravilno prilagodi ulaganja u prevenciju, pripravnost i odgovor i stoga se briše. Potrebno je unaprijed odrediti razine ulaganja koje će se dodijeliti različitim fazama ciklusa upravljanja rizikom od katastrofa. Taj manjak fleksibilnosti onemogućuje Uniji da reagira na nepredvidivu prirodu katastrofa.**

Izmjena

Briše se.

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 33
Prijedlog odluke
Uvodna izjava 25.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(25a) *Kako bi kapaciteti sustava rescEU bili funkcionalni i kako bi se Mehanizmom Unije učinkovito odgovorilo na potrebe građana Unije, tijekom pandemije bolesti COVID-19 dodatna odobrena sredstva stavljena su na raspolaganje za financiranje djelovanjâ u okviru Mehanizma Unije. Važno je Uniji omogućiti potrebnu fleksibilnost kako bi mogla učinkovito reagirati na nepredvidljivost katastrofa, a istodobno zadržati određenu predvidljivost u ostvarivanju ciljeva utvrđenih u ovoj Odluci. U ostvarivanju tih ciljeva važno je postići potrebnu ravnotežu. Kako bi se ažurirali postoci utvrđeni u Prilogu I., u skladu s prioritetima reformiranog Mehanizma Unije, ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije trebalo bi delegirati Komisiji.*

Amandman 34

Prijedlog odluke

Članak 1. – stavak 1. – točka - 1. (nova)

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 1. – stavak 2.

Tekst na snazi

Izmjena

(-1) ***U članku 1. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:***

2. Zaštita koja se osigurava Mehanizmom Unije ponajprije obuhvaća zaštitu stanovništva, ali također i okoliša i imovine, uključujući kulturnu baštinu, od svih vrsta prirodnih katastrofa i katastrofa uzrokovanih ljudskim djelovanjem, uključujući posljedice terorističkog djelovanja, tehnoloških, radioloških ili ekoloških katastrofa, zagađenja mora i hitnih zdravstvenih situacija, do kojih dolazi unutar ili izvan Unije. U slučaju posljedica terorističkog djelovanja ili radioloških katastrofa, Mehanizam Unije može obuhvaćati samo djelovanja u području pripravnosti i odgovora.

„2. Zaštita koja se osigurava Mehanizmom Unije ponajprije obuhvaća zaštitu stanovništva, ali također i okoliša i imovine, uključujući kulturnu baštinu, od svih vrsta prirodnih katastrofa i katastrofa uzrokovanih ljudskim djelovanjem, uključujući posljedice terorističkog djelovanja, tehnoloških, radioloških ili ekoloških katastrofa, zagađenja mora, **hidrogeološke nestabilnosti** i hitnih zdravstvenih situacija, do kojih dolazi unutar ili izvan Unije. U slučaju posljedica terorističkog djelovanja ili radioloških katastrofa, Mehanizam Unije može obuhvaćati samo djelovanja u području pripravnosti i odgovora.”

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 35**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka - 1.a (nova)**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 1. – stavak 3.

Tekst na snazi

Izmjena

(-1a) U članku 1. stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

3. Mehanizmom Unije promiče se solidarnost između država članica putem praktične suradnje i koordinacije, ne dovodeći u pitanje primarnu odgovornost država članica da na svojem državnom području od katastrofa zaštite stanovništvo, okoliš i imovinu, uključujući kulturnu baštinu, te da svojim sustavima upravljanja katastrofama osiguraju dostatne kapacitete kako bi im se omogućilo da na primjeren i dosljedan način **odgovore** na katastrofe vrste i razmjera koji se razumno mogu očekivati i za koje se moguće pripremiti.

„3. Mehanizmom Unije promiče se solidarnost između država članica putem praktične suradnje i koordinacije, ne dovodeći u pitanje primarnu odgovornost država članica da na svojem državnom području od katastrofa zaštite stanovništvo, okoliš, **tlo** i imovinu, uključujući kulturnu baštinu, te da svojim sustavima upravljanja katastrofama osiguraju dostatne kapacitete kako bi im se omogućilo da na primjeren i dosljedan način **spriječe** katastrofe vrste i razmjera koji se razumno mogu očekivati i za koje se moguće pripremiti **te da na njih odgovore.**”

Amandman 36**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka - 1.b (nova)**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 3. – stavak 1. – točka c

Tekst na snazi

Izmjena

(-1b) U članku 3. stavku 1. točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

(c) olakšavanje brzog i učinkovitog odgovora u slučaju katastrofa **ili** neposredne opasnosti od katastrofa, među ostalim **poduzimanjem mjera za ublažavanje neposrednih posljedica katastrofa;**

„(c) olakšavanje brzog i učinkovitog odgovora u slučaju katastrofa **i** neposredne opasnosti od katastrofa, među ostalim **uklanjanjem eventualnih administrativnih prepreka.**”

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 37

Prijedlog odluke

Članak 1. – stavak 1. – točka 1.a (nova)

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 4. – stavak 1. – točka 4.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(1a) u članku 4. umeće se sljedeća točka:

„4.a „Ciljevi Unije u pogledu otpornosti” znači ciljevi utvrđeni radi potpore djelovanjima u području prevencije i pripravnosti u svrhu poboljšanja sposobnosti Unije i njezinih država članica da se nose s posljedicama katastrofe koja uzrokuje ili je sposobna uzrokovati prekogranične učinke, radi osiguravanja zajedničke osnove u pogledu očuvanja ključnih društvenih funkcija usprkos učincima takve katastrofe, te radi osiguravanja pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta u takvom kontekstu;”

Amandman 38

Prijedlog odluke

Članak 1. – stavak 1. – točka 1.b (nova)

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 5. – stavak 1. – točka c

Tekst na snazi

Izmjena

(1b) U članku 5. stavku 1. točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

(c) uspostaviti i redovno ažurirati međusektorski pregled i prikaz rizika od prirodnih katastrofa i rizika od katastrofa uzrokovanih ljudskim djelovanjem s kojima se Unija može suočiti, upotrebljavajući koherentni pristup kroz različita područja politika koje mogu riješiti ili utjecati na prevenciju katastrofa i propisno uzimajući u obzir moguće utjecaje klimatskih promjena;

„(c) uspostaviti i redovno ažurirati međusektorski pregled i prikaz rizika od prirodnih katastrofa i rizika od katastrofa uzrokovanih ljudskim djelovanjem, **uključujući katastrofe koje uzrokuju ili mogu uzrokovati prekogranične učinke**, s kojima se Unija može suočiti, upotrebljavajući koherentni pristup kroz različita područja politika koje mogu riješiti ili utjecati na prevenciju katastrofa i propisno uzimajući u obzir moguće utjecaje klimatskih promjena;”

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 39**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 1.c (nova)**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 5. – stavak 1. – točka h

Tekst na snazi

Izmjena

(1c) U članku 5. stavku 1. točka (h) zamjenjuje se sljedećim:

(h) promicati uporabu **različitih** fondova Unije koji mogu podupirati održivu prevenciju katastrofa te poticati države članice i regije da iskoriste te mogućnosti financiranja;

„(h) promicati uporabu fondova Unije koji mogu podupirati održivu prevenciju katastrofa, **uključujući sprečavanje katastrofa uzrokovanih hidrogeološkom nestabilnosti**, te poticati države članice i regije da iskoriste te mogućnosti financiranja;”

Amandman 40**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 2. – podtočka -a (nova)**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 6. – stavak 1. – točka c

Tekst na snazi

Izmjena

(-a) u stavku 1. točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

(c) dodatno razvijati i usavršavati planiranje upravljanjem rizicima od katastrofa na nacionalnoj ili odgovarajućoj podnacionalnoj razini;

„(c) dodatno razvijati i usavršavati planiranje upravljanjem rizicima od katastrofa na nacionalnoj ili odgovarajućoj podnacionalnoj razini, **uključujući u pogledu prekogranične suradnje, uzimajući u obzir ciljeve Unije u pogledu otpornosti na katastrofe iz članka 6. stavka 5. i rizike povezane s katastrofama koje uzrokuju ili mogu uzrokovati prekogranične učinke;**”

Amandman 41**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 2. – podtočka -aa (nova)**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 6. – stavak 1. – točka d

Tekst na snazi

Izmjena

(-aa) u stavku 1. točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

srijeda, 16. rujna 2020.

Tekst na snazi

Izmjena

(d) Komisiji podnositi sažetak relevantnih elemenata procjena iz točaka (a) i (b), s naglaskom na ključnim rizicima. Za ključne rizike s prekograničnim učincima, kao i, prema potrebi, rizike male vjerojatnosti, ali visokog učinka, države članice opisuju prioritetne mjere prevencije i pripravnosti. Sažetak se dostavlja Komisiji do 31. prosinca 2020. i svake tri godine nakon toga te kad god dođe do važnih promjena;

„(d) Komisiji podnositi sažetak relevantnih elemenata procjena iz točaka (a) i (b), s naglaskom na ključnim rizicima. Za ključne rizike s prekograničnim učincima **i rizike povezane s katastrofama koje uzrokuju ili mogu uzrokovati prekogranične učinke**, kao i, prema potrebi, rizike male vjerojatnosti, ali visokog učinka, države članice opisuju prioritetne mjere prevencije i pripravnosti. Sažetak se dostavlja Komisiji do 31. prosinca 2020. i svake tri godine nakon toga te kad god dođe do važnih promjena;”

Amandman 42

Prijedlog odluke

Članak 1. – stavak 1. – točka 2. – podtočka b

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 6. – stavak 1. – točka f

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(f) poboljšati prikupljanje podataka o gubicima nastalima u katastrofama na nacionalnoj ili odgovarajućoj podnacionalnoj razini kako bi se osigurala izrada scenarija na temelju dokaza, kako je navedeno u članku 10. stavku 1.”;

(f) poboljšati prikupljanje podataka o gubicima nastalima u katastrofama na nacionalnoj ili odgovarajućoj podnacionalnoj razini kako bi se osigurala izrada scenarija na temelju dokaza, kako je navedeno u članku 10. stavku 1., **posebno kada je riječ o utvrđivanju nedostataka u kapacitetima za prekogranični odgovor na katastrofe.**

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 43**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 2. – podtočka c**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 6. – stavak 5.

Tekst koji je predložila Komisija

5. **Komisija utvrđuje ciljeve** Unije u pogledu otpornosti na katastrofe kako bi poduprla mjere za prevenciju i pripravnost. Ciljevi otpornosti na katastrofe jamče zajedničku osnovu za održavanje kritičnih društvenih funkcija u slučaju kaskadnih učinaka katastrofe velikog utjecaja i za osiguravanje funkcioniranja unutarnjeg tržišta. Ciljevi se temelje na scenarijima usmjerenima na budućnost, uključujući utjecaje klimatskih promjena na rizik od katastrofa, podatke o prošlim događajima i međusektorsku analizu učinka, s posebnim naglaskom na ranjive osobe.

Komisija je ovlaštena donositi, ako je potrebno, delegirane akte u skladu s člankom 30. radi određivanja ciljeva Unije u pogledu otpornosti na katastrofe.”;

Izmjena

5. **Komisija do ... [18 mjeseci od datuma stupanja na snagu ove izmjene odluke], donosi delegirane akte u skladu s člankom 30. kako bi dopunila ovu Odluku utvrđivanjem ciljeva** Unije u pogledu otpornosti na katastrofe radi podupiranja mjera za prevenciju i pripravnost. Ciljevi otpornosti na katastrofe jamče zajedničku osnovu za održavanje kritičnih društvenih funkcija u slučaju kaskadnih učinaka katastrofe velikog utjecaja i za osiguravanje funkcioniranja unutarnjeg tržišta. **Ti** ciljevi se temelje na scenarijima usmjerenima na budućnost, uključujući utjecaje klimatskih promjena **i gubitka bioraznolikosti** na rizik od katastrofa, podatke o prošlim događajima i međusektorsku analizu učinka **i analizu dugoročnog društvenog učinka na zahvaćenim područjima**, s posebnim naglaskom na ranjive osobe. **Pri izradi ciljeva otpornosti na katastrofe Komisija se posebno usredotočuje na katastrofe koje se u regijama država članica ponavljaju te predlaže da nacionalna tijela poduzmu konkretne mjere, uključujući one koje će se provesti sredstvima Unije, kako bi se ojačala otpornost na krize.**

Amandman 44**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 3.**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 7. – stavak 1. – podstavak 2.

Tekst koji je predložila Komisija

Zadaća ERCC-a je ponajprije da u stvarnom vremenu koordinira, nadzire i podupire odgovor na hitne situacije na razini Unije. ERCC djeluje u bliskoj suradnji s nacionalnim kriznim sustavima, tijelima civilne zaštite i nadležnim tijelima Unije.

Izmjena

Zadaća ERCC-a je ponajprije da u stvarnom vremenu koordinira, nadzire i podupire odgovor na hitne situacije na razini Unije. ERCC djeluje u bliskoj suradnji s nacionalnim kriznim sustavima, tijelima civilne zaštite, **skupinama dobrovoljaca na razini zajednice** i nadležnim tijelima Unije.

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 45

Prijedlog odluke

Članak 1. – stavak 1. – točka 4. – podtočka a

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 8. – točka c – alineja 1.

Tekst koji je predložila Komisija

— razvoja transnacionalnih sustava za otkrivanje i upozoravanje koji su od interesa Unije,

Izmjena

— razvoja transnacionalnih sustava za otkrivanje i **rano** upozoravanje koji su od interesa Unije **kako bi se ublažili neposredni učinci katastrofa ili pandemija na ljudske živote,**

Amandman 46

Prijedlog odluke

Članak 1. – stavak 1. – točka 4. – podtočka a

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 8. – točka c – alineja 3.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

— razvoja transnacionalnih sustava za otkrivanje i upozoravanje koji su od interesa Unije,

Izmjena

— **pružanja pomoći u vidu tehničke obuke lokalnim zajednicama radi jačanja njihovih kapaciteta kada je riječ o njihovoj prvoj autonomnoj reakciji na krizu;**

Amandman 47

Prijedlog odluke

Članak 1. – stavak 1. – točka 5.a (nova)

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 9. – stavak 10.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

— razvoja transnacionalnih sustava za otkrivanje i upozoravanje koji su od interesa Unije,

Izmjena

(5a) u članku 9. dodaje se sljedeći stavak:

„10.a Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi osigurale da su osobe koje prve interveniraju adekvatno opremljene i spremne odgovoriti na bilo kakvu katastrofu iz članka 1.”

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 48**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 6.**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 10. – stavak 1.

Tekst koji je predložila Komisija

1. Komisija i države članice radit će zajedno na poboljšanju planiranja međusektorske otpornosti na prirodne katastrofe i katastrofe uzrokovane ljudskim djelovanjem koje će vjerojatno imati prekogranični učinak, uključujući štetne učinke klimatskih promjena. Planiranje otpornosti uključuje izradu scenarija na razini Unije za prevenciju katastrofa i odgovor na njih na temelju procjena rizika iz članka 6. stavka 1. točke (a) i pregleda rizika iz članka 5. stavka 1. točke (c), planiranje upravljanja rizikom od katastrofa iz članka 6. stavka 1. točke (c), podatke o gubicima nastalima u katastrofama iz članka 6. stavka 1. točke (f), mapiranje sredstava i izradu planova za uporabu kapaciteta za odgovor, uzimajući u obzir ciljeve Unije u pogledu otpornosti na katastrofe iz članka 6. stavka 5.

Izmjena

1. Komisija i države članice radit će zajedno na poboljšanju planiranja međusektorske otpornosti na prirodne katastrofe i katastrofe uzrokovane ljudskim djelovanjem koje će vjerojatno imati prekogranični učinak, uključujući štetne učinke klimatskih promjena **i sve učestalijih prekograničnih požara**. Planiranje otpornosti uključuje izradu scenarija na razini Unije za prevenciju katastrofa i odgovor na njih na temelju procjena rizika iz članka 6. stavka 1. točke (a) i pregleda rizika iz članka 5. stavka 1. točke (c), planiranje upravljanja rizikom od katastrofa iz članka 6. stavka 1. točke (c), podatke o gubicima nastalima u katastrofama iz članka 6. stavka 1. točke (f), mapiranje sredstava i izradu planova za uporabu kapaciteta za odgovor, uzimajući u obzir ciljeve Unije u pogledu otpornosti na katastrofe iz članka 6. stavka 5.

Amandman 49**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 6.**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 10. – stavak 2.

Tekst koji je predložila Komisija

2. Komisija i države članice utvrđuju i promiču sinergije između pomoći civilne zaštite i humanitarne pomoći koju pružaju Unija i države članice tijekom planiranja operacija odgovora na humanitarne krize izvan Unije u okviru otpornosti na katastrofe.

Izmjena

2. Komisija i države članice utvrđuju i promiču sinergije između pomoći civilne zaštite i humanitarne pomoći koju pružaju Unija i države članice tijekom planiranja operacija odgovora na humanitarne krize izvan Unije u okviru otpornosti na katastrofe, **uz savjetovanje s humanitarnim akterima, uključujući lokalne aktere i lokalna tijela kada je to moguće.**

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 50

Prijedlog odluke

Članak 1. – stavak 1. – točka 7.

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 11. – stavak 2.

Tekst koji je predložila Komisija

2. Na temelju utvrđenih rizika, ciljeva u pogledu otpornosti iz članka 6. stavka 5., izrade scenarija iz članka 10. stavka 1. **i sveukupnih kapaciteta i nedostataka**, Komisija provedbenim aktima **u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 33. stavka 2. utvrđuje** vrste i broj ključnih kapaciteta za odgovor koji su potrebni za Europska udružena sredstva za civilnu zaštitu („ciljevi kapaciteta”).

Izmjena

2. Na temelju utvrđenih rizika, **sveukupnih kapaciteta, nedostataka i svih postojećih** ciljeva **Unije** u pogledu otpornosti iz članka 6. stavka 5. **i svake postojeće** izrade scenarija iz članka 10. stavka 1., Komisija provedbenim aktima **definira** vrste **i utvrđuje** broj ključnih kapaciteta za odgovor koji su potrebni za Europska udružena sredstva za civilnu zaštitu („ciljevi kapaciteta”). **Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 33. stavka 2.**

Amandman 51

Prijedlog odluke

Članak 1. – stavak 1. – točka 8. – podtočka a

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 12. – stavak 2.

Tekst koji je predložila Komisija

2. Komisija provedbenim aktima **donesenima u skladu s ispitnim postupkom iz članka 33. stavka 2.** utvrđuje kapacitete od kojih se sastoji sustav rescEU, na temelju ciljeva otpornosti iz članka 6. stavka 5., izrade scenarija iz članka 10. stavka 1., uzimajući u obzir utvrđene i nove rizike te sveukupne kapacitete i nedostatke na razini Unije, posebno u područjima gašenja šumskih požara iz zraka, kemijskih, bioloških, radioloških i nuklearnih incidenata te hitne medicinske pomoći.

Izmjena

2. **Komisija u okviru logističkih centara uspostavlja europske rezerve medicinskih protumjera i opreme koje bi uključivale medicinske protumjere za odgovor na događaje male vjerojatnosti i velikog utjecaja.** Komisija provedbenim aktima utvrđuje kapacitete od kojih se sastoji sustav rescEU, **među ostalim** na temelju **svih postojećih** ciljeva **Unije u pogledu otpornosti na katastrofe** iz članka 6. stavka 5. **i svake postojeće** izrade scenarija iz članka 10. stavka 1., uzimajući u obzir utvrđene i nove rizike te sveukupne kapacitete i nedostatke na razini Unije, posebno u područjima gašenja šumskih požara iz zraka, **operacija spašavanja u slučaju potresa i poplava**, kemijskih, bioloških, radioloških i nuklearnih incidenata te hitne medicinske pomoći. **Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 33. stavka 2. Komisija redovito ažurira informacije o broju i klasifikaciji kapaciteta sustava rescEU i te informacije izravno stavlja na raspolaganje drugim institucijama Unije.**

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 52**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 8. – podtočka a**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 12. – stavak 2. – podstavak 1.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

Komisija osigurava postizanje učinkovite koordinacije i sinergija s drugim programima i fondovima Unije, a posebno s programom „EU za zdravlje”^(1a) i relevantnim akterima Unije i međunarodnim akterima, u pogledu kapaciteta namijenjenih odgovaranju na hitne medicinske situacije, kao što su strateške zalihe, zdravstveni timovi za hitne slučajeve i bilo koji drugi relevantni kapaciteti.

^(1a) Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa djelovanja Unije u području zdravlja za razdoblje 2021.–2027. i o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 282/2014 (program „EU za zdravlje”) (COM(2020)0405).

Amandman 53**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 8. – podtočka a**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 12. – stavak 3. – podstavak 1.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

Komisija ili države članice kupuju, unajmljuju, zakupljuju kapacitete sustava rescEU i/ili ih na drugi način ugovaraju. Komisija može kupovati, unajmljivati, zakupljivati ili na drugi način ugovarati kapacitete sustava rescEU za skladištenje i distribuciju zaliha ili pružati usluge državama članicama putem postupaka nabave u skladu s financijskim pravilima Unije. Kada države članice kupe, unajme, zakupe ili na drugi način ugovore kapacitete sustava rescEU, Komisija može dodijeliti izravne potpore državama članicama bez poziva na podnošenje prijedloga.

Komisija ili države članice kupuju, unajmljuju, zakupljuju kapacitete sustava rescEU i/ili ih na drugi način ugovaraju. Komisija može kupovati, unajmljivati, zakupljivati ili na drugi način ugovarati kapacitete sustava rescEU za skladištenje i distribuciju **visokokvalitetnih** zaliha ili pružati usluge državama članicama putem postupaka nabave u skladu s financijskim pravilima Unije. **Kada Komisija kupi kapacitete sustava rescEU, ona zadržava vlasništvo nad tim kapacitetima čak i kada se oni raspodijele državama članicama. Kada Komisija unajmi, zakupi ili na drugi način ugovori kapacitete sustava rescEU, ona zadržava potpunu kontrolu nad tim kapacitetima. Kada Komisija kupi kapacitete namijenjene jednokratnoj uporabi, ona može prenijeti vlasništvo nad tim kapacitetima na državu članicu koja je uputila zahtjev.** Kada države članice kupe, unajme, zakupe ili na drugi način ugovore kapacitete sustava rescEU, Komisija može dodijeliti izravne potpore državama članicama bez poziva na podnošenje prijedloga.

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 54**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 8. – podtočka a**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 12. – stavak 3. – podstavak 3.

Tekst koji je predložila Komisija

Domaćini kapaciteta sustava rescEU su države članice koje kupe, unajme, zakupe ili na drugi način ugovore te kapacitete. Kako bi se povećala otpornost Unije, kapaciteti sustava rescEU koje Komisija kupuje, unajmljuje, zakupljuje ili na drugi način ugovara trebaju biti unaprijed strateški razmješteni unutar Unije. ***U savjetovanju s državama članicama, kapaciteti sustava rescEU koje Komisija kupuje, unajmljuje, zakupljuje ili na drugi način ugovara mogli bi se nalaziti i u trećim zemljama u pouzdanim mrežama kojima upravljaju relevantne međunarodne organizacije.***

Izmjena

Domaćini kapaciteta sustava rescEU su države članice koje kupe, unajme, zakupe ili na drugi način ugovore te kapacitete. Kako bi se povećala otpornost Unije, kapaciteti sustava rescEU koje Komisija kupuje, unajmljuje, zakupljuje ili na drugi način ugovara trebaju biti unaprijed strateški razmješteni unutar Unije.

Amandman 55**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 8. – podtočka aa (nova)**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 12. – stavak 5.

Tekst na snazi

5. Država članica koja rescEU kapacitete ima u vlasništvu ili takve kapacitete unajmljuje ili ***zakupljuje*** osigurava registraciju tih kapaciteta u CECIS-u, kao i raspoloživost i mogućnost raspoređivanja tih kapaciteta za operacije Mehanizma Unije.

rescEU kapaciteti mogu se upotrebljavati za nacionalne potrebe, kako je navedeno u članku 23. stavku 4.a, samo ako se ne upotrebljavaju odnosno nisu potrebni za operacije odgovora u okviru Mehanizma Unije.

rescEU kapaciteti upotrebljavaju se u skladu s provedbenim aktima donesenima u skladu s člankom 32. stavkom 1. točkom (g) te operativnim ugovorima između Komisije i države članice koja te kapacitete ima u vlasništvu ili takve kapacitete unajmljuje ili zakupljuje, a kojima se dodatno utvrđuju uvjeti raspoređivanja rescEU kapaciteta, uključujući osoblje koje u tome sudjeluje.

*Izmjena***(aa) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:**

„5. ***Komisija ili*** država članica koja rescEU kapacitete ima u vlasništvu ili takve kapacitete unajmljuje, ***zakupljuje ili na drugi način ugovara*** osigurava registraciju tih kapaciteta u CECIS-u, kao i raspoloživost i mogućnost raspoređivanja tih kapaciteta za operacije Mehanizma Unije.

rescEU kapaciteti mogu se upotrebljavati za nacionalne potrebe, kako je navedeno u članku 23. stavku 4.a, samo ako se ne upotrebljavaju odnosno nisu potrebni za operacije odgovora u okviru Mehanizma Unije.

rescEU kapaciteti upotrebljavaju se u skladu s provedbenim aktima donesenima u skladu s člankom 32. stavkom 1. točkom (g) te operativnim ugovorima između Komisije i države članice koja te kapacitete ima u vlasništvu ili takve kapacitete unajmljuje ili zakupljuje, a kojima se dodatno utvrđuju uvjeti raspoređivanja rescEU kapaciteta, uključujući osoblje koje u tome sudjeluje.

srijeda, 16. rujna 2020.

Tekst na snazi

Izmjena

Uvjetima određenima u operativnim ugovorima osigurava se i upotreba rescEU kapaciteta u skladu s ovom Odlukom, posebno sa zahtjevom da se osigura dostupnost rescEU kapaciteta kako je navedeno u stavku 6. ovog članka i s općim ciljevima navedenima u članku 1. Tim se uvjetima određuju i mjere koje treba poduzeti u slučajevima nesukladnosti kako bi se osigurala odgovarajuća upotreba sredstava Unije.”

Amandman 56**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 8. – podtočka b**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 12. – stavak 10. – podstavak 1.

Tekst koji je predložila Komisija

kapaciteti sustava rescEU mogu se rasporediti izvan Unije u skladu sa stavcima od 6. do 9. ovog članka.

Izmjena

kapaciteti sustava rescEU mogu se rasporediti izvan Unije u skladu sa stavcima od 6. do 9. ovog članka. **Komisija uvodi posebne odredbe kako bi se zajamčila odgovornost i pravilna upotreba kapaciteta sustava rescEU u trećim zemljama, uključujući osiguravanje pristupa za službenike EU-a koji provode nadzor. Vidljivost Mehanizma Unije u trećim zemljama osigurava se u skladu s člankom 20.a stavcima 1. i 2. ove Odluke.**

Amandman 57**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 8.a (nova)**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 13. – stavak 1. – podstavak 2. – točka fa (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(8a) U članku 13. stavku 1. drugom podstavku dodaje se sljedeća točka:

„(fa) stvaranje mogućnosti za primjenu posebnog stručnog znanja u odgovorima na katastrofe, koje se može primijeniti u slučaju katastrofa koje utječu na kulturnu baštinu.”

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 58**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 9.**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 15. – stavak 3. – točka b

Tekst koji je predložila Komisija

(b) prikuplja i analizira potvrđene informacije o situaciji, u vezi s pogođenom državom članicom u cilju stvaranja zajedničke svijesti o **stanju** i prosljeđuje ih državama članicama;

Izmjena

(b) prikuplja i analizira potvrđene informacije o situaciji, u vezi s pogođenom državom članicom u cilju stvaranja zajedničke svijesti o **situaciji i odgovoru na situaciju** i prosljeđuje ih **izravno** državama članicama;

Amandman 59**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 9.a (nova)**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 16. – stavak 2.

Tekst na snazi

2. Intervencije na temelju ovog članka mogu se provesti ili kao autonomna intervencija pružanja pomoći ili kao doprinos intervenciji koju vodi neka međunarodna organizacija. Koordinacija Unije u potpunosti je integrirana u cjelokupni sustav koordinacije koji osigurava Ured Ujedinjenih naroda za koordinaciju humanitarnih poslova (OCHA) te se njome poštuje njegova vodeća uloga. U slučaju katastrofa uzrokovanih ljudskim djelovanjem ili složenih hitnih situacija Komisija osigurava usklađenost s Europskim konsenzusom o humanitarnoj pomoći i poštovanje humanitarnih načela.

*Izmjena***(9a) U članku 16. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:**

„2. Intervencije na temelju ovog članka mogu se provesti ili kao autonomna intervencija pružanja pomoći ili kao doprinos intervenciji koju vodi neka međunarodna organizacija. Koordinacija Unije u potpunosti je integrirana u cjelokupni sustav koordinacije koji osigurava Ured Ujedinjenih naroda za koordinaciju humanitarnih poslova (OCHA) te se njome poštuje njegova vodeća uloga. U slučaju katastrofa uzrokovanih ljudskim djelovanjem ili složenih hitnih situacija Komisija **se, kad god je to moguće, savjetuje s humanitarnim akterima, uključujući lokalne aktere, i** osigurava usklađenost s Europskim konsenzusom o humanitarnoj pomoći i poštovanje humanitarnih načela.”

Amandman 60**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 10.**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 17. – stavak 1. – točka a

Tekst koji je predložila Komisija

(a) na zahtjev za stručnost u području prevencije, u skladu s člankom 5. stavkom 2.;

Izmjena

(a) na zahtjev za stručnost u području prevencije, u skladu s člankom 5. stavkom 2., **posebno u slučaju pandemije;**

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 61**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 10.**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 17. – stavak 1. – točka b

Tekst koji je predložila Komisija

(b) na zahtjev za stručnost u području pripravnosti, u skladu s člankom 13. stavkom 3.;

Izmjena

(b) na zahtjev za stručnost u području pripravnosti, u skladu s člankom 13. stavkom 3., **posebno u slučaju pandemije;**

Amandman 62**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 11.**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 18. – stavak 1. – točka aa (nova)

*Tekst koji je predložila Komisija**Izmjena*

(aa) **izradom kartografskih materijala za brzo raspoređivanje i mobilizaciju sredstava, imajući osobito na umu posebnosti prekograničnih regija u pogledu prekograničnih rizika kao što su požari;**

Amandman 63**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 12. – podtočka ba (nova)**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 19. – stavak 3. – podstavak 1.

*Tekst na snazi**Izmjena*

(ba) u stavku 3. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

Alokacija financijskih sredstava iz **stavka 1.** također može obuhvaćati troškove koji se odnose na aktivnosti pripreme, praćenja, nadzora, revizije i evaluacije, potrebne za upravljanje Mehanizmom Unije i ostvarivanje njegovih ciljeva.

„Alokacija financijskih sredstava iz **stavaka 1. i 1.a ovog članka te članka 19.a** također može obuhvaćati troškove koji se odnose na aktivnosti pripreme, praćenja, nadzora, revizije i evaluacije, potrebne za upravljanje Mehanizmom Unije i ostvarivanje njegovih ciljeva.”

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 64

Prijedlog odluke

Članak 1. – stavak 1. – točka 12. – podtočka bb (nova)

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 19. – stavak 3.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(bb) umeće se sljedeći stavak:

„3.a Financijska omotnica iz stavaka 1. i 1.a ovog članka te iz članka 19.a dodjeljuje se za pokrivanje djelovanjâ u području prevencije, pripravnosti i odgovora na prirodne katastrofe i katastrofe uzrokovane ljudskim djelovanjem.”

Amandman 65

Prijedlog odluke

Članak 1. – stavak 1. – točka 12. – podtočka c

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 19. – stavak 4.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(c) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

Briše se.

„4. Financijska omotnica iz stavaka 1. i 1.a dodjeljuje se za pokrivanje djelovanja u području prevencije, pripravnosti i odgovora na prirodne katastrofe i katastrofe uzrokovane ljudskim djelovanjem.”;

Amandman 66

Prijedlog odluke

Članak 1. – stavak 1. – točka 12. – podtočka ca (nova)

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 19. – stavak 4.

Tekst na snazi

Izmjena

(ca) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

4. Financijska omotnica iz stavka 1 dodjeljuje se, tijekom razdoblja 2014. – 2020., u skladu s postocima i načelima utvrđenima u **Prilogu I.**

„4. Financijska omotnica iz stavka 1. dodjeljuje se, tijekom razdoblja 2014. – 2020., u skladu s postocima utvrđenima u **Prilogu 1. točki 1.** i načelima utvrđenima u **točki 3. tog priloga.**”

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 67**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 12. – podtočka cb (nova)**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 19. – stavak 4.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(cb) umeće se sljedeći stavak:

„4.a **Financijska omotnica iz stavka 1.a ovog članka te iz članka 19.a dodjeljuje se, tijekom razdoblja 2021. – 2027., u skladu s postocima utvrđenima u Prilogu 1. točki 2. i načelima utvrđenima u točki 3. tog priloga.**”;

Amandman 68**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 12. – podtočka d**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 19. – stavci 5. i 6.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(d) stavci 5. i 6. brišu se;**Briše se.****Amandman 69****Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 12. – podtočka da (nova)**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 19. – stavak 5.

Tekst na snazi

Izmjena

(da) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

5. Komisija preispituje raspodjelu navedenu u Prilogu I. s obzirom na ishod **privremene** evaluacije iz **članka 34. stavka 2. točke (a)**. Prema potrebi i s obzirom na **rezultate te evaluacije**, Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 30., kako bi se svaki pojedini iznos iz Priloga I. prilagodio za više od **8 postotnih bodova i do 16** postotnih bodova. **Ti delegirani akti donose se do 30. lipnja 2017.**

„5. Komisija preispituje raspodjelu utvrđenu u Prilogu I. s obzirom na ishod evaluacije iz **članka 34. stavka 3.** Prema potrebi i s obzirom na **neočekivane događaje koji utječu na izvršenje proračuna ili s obzirom na uspostavu rescEU kapaciteta**, Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 30. **radi izmjene Priloga I. kako bi se svaki pojedini iznos u točkama 1. i 2. Priloga I. prilagodio za više od 10 postotnih bodova.**”;

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 70

Prijedlog odluke

Članak 1. – stavak 1. – točka 12. – podtočka db (nova)

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 19. – stavak 6.

Tekst na snazi

Izmjena

(db) stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

6. Ako, u slučaju nužnog preispitivanja proračunskih sredstava koja su na raspolaganju za djelovanja u području odgovora, to zahtijevaju krajnje hitni razlozi, Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte radi prilagodbe svakog pojedinog iznosa **iz Priloga I.** za više od **8 postotnih bodova i do 16** postotnih bodova, unutar raspoloživih proračunskih alokacija i u skladu s postupkom predviđenim u članku 31.

„6. Ako, u slučaju nužnog preispitivanja proračunskih sredstava koja su na raspolaganju za djelovanja u području odgovora, to zahtijevaju krajnje hitni razlozi, Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte **u skladu s člankom 30.** radi **izmjene Priloga I. i** prilagodbe svakog pojedinog iznosa **u Prilogu I. točkama 1. i 2.** za više od **10** postotnih bodova, unutar raspoloživih proračunskih alokacija i u skladu s postupkom predviđenim u članku 31.”

Amandman 71

Prijedlog odluke

Članak 1. – stavak 1. – točka 12. – podtočka dc (nova)

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 19. – stavak 6.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(dc) U članku 19. dodaje se sljedeći stavak:

„6.a **Europski parlament i Vijeće odobravaju dostupna godišnja odobrena sredstva ne dovodeći u pitanje odredbe Uredbe Vijeća (EU, Euratom) br. .../... kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027. i Međuinstitucionalnog sporazuma od ... 2020. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju .”**

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 72**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 13.**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 19.a – stavak 1.

Tekst koji je predložila Komisija

Mjere iz članka 2. Uredbe [o europskom instrumentu za oporavak] provode se u skladu s ovom Odlukom **putem iznosa navedenih u točki** iv. članka 3. stavka 2. točke (a) te uredbe, podložno odredbama njezina članka 4. stavaka 4. i 8.

Izmjena

Mjere iz članka 2. Uredbe [o europskom instrumentu za oporavak] provode se u skladu s ovom Odlukom **u iznosu od 2 187 620 000 EUR u tekućim cijenama kako je navedeno u točki** iv. članka 3. stavka 2. točke (a) te uredbe, podložno odredbama njezina članka 4. stavaka 4. i 8.

Amandman 73**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 14.**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 20.a – stavak 1. – podstavak 2.

Tekst koji je predložila Komisija

Za svaku pomoć ili financiranje koji su predviđeni ovom Odlukom osigurava se odgovarajuća vidljivost. Države članice posebno osiguravaju da priopćenja za javnost o aktivnostima koje se financiraju u okviru Mehanizma Unije:

Izmjena

Za svaku pomoć ili financiranje koji su predviđeni ovom Odlukom osigurava se odgovarajuća vidljivost **u skladu s posebnim smjernicama koje je Komisija izdala za konkretne intervencije**. Države članice posebno osiguravaju da priopćenja za javnost o aktivnostima koje se financiraju u okviru Mehanizma Unije:

Amandman 74**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 14.**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 20.a – stavak 1. – podstavak 2.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

Kada se kapaciteti sustava rescEU upotrebljavaju u nacionalne svrhe, kako je navedeno u članku 12. stavku 5., države članice, na isti način kako je navedeno u prvom podstavku ovog stavka, priznaju porijeklo tih kapaciteta i jamče vidljivost financijskih sredstava Unije upotrijebljenih za kupnju tih kapaciteta.

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 75**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 15. – podtočka aa (nova)**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 21. – stavak 1. – točka h

Tekst na snazi

Izmjena

(aa) U članku 21. stavku 1. točka (h) zamjenjuje se sljedećim:

(h) podrška djelovanjima u području pripravnosti opisanim u članku 13.;

„(h) podrška djelovanjima u području pripravnosti opisanim u članku 13., **posebno kroz jačanje postojećih mreža osposobljavanja, sinergija među njima i poticanje stvaranja novih mreža s naglaskom na inovativna rješenja i nove rizike i izazove;**”**Amandman 76****Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 15. – podtočka b**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 21. – stavak 3. – podstavak 3.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

Financijska pomoć iz ovog stavka može se provesti u okviru višegodišnjih programa rada. Proračunske obveze u pogledu djelovanja koja se provode dulje od godine dana mogu se raščlaniti na godišnje obroke.**Briše se.****Amandman 77****Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 18.**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 25. – stavak 2.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

2. Komisija provodi financijsku potporu Unije **u skladu s Financijskom uredbom** u okviru izravnog upravljanja ili neizravnog upravljanja s tijelima navedenima u **članku 62. stavku 1. točki (c) Financijske** uredbe.2. Komisija provodi financijsku potporu Unije izravnim upravljanjem **u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2018/1046** ili neizravnim upravljanjem s tijelima iz **članka 62. stavka 1. točke (c) te** uredbe. **Pri odabiru načina provedbe financijske potpore, prednost se daje izravnom upravljanju. Ako je to opravdano prirodom i sadržajem dotičnog djelovanja, Komisija može koristiti neizravno upravljanje. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 30. radi dopune ove Odluke utvrđivanjem djelovanja koja se provode u okviru Mehanizma Unije, a koja se mogu provoditi neizravnim upravljanjem.**

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 78**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 18.**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 25. – stavak 4. – podstavak 1.

Tekst koji je predložila Komisija

Komisija za provedbu ove Odluke provedbenim aktima donosi godišnje **ili višegodišnje** programe rada. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 33. stavka 2. Godišnjim **ili višegodišnjim** programima rada utvrđuju se postavljeni ciljevi, očekivani rezultati, način provedbe i njihov ukupan iznos. Oni sadržavaju i opis djelovanja koja će se financirati, naznaku iznosa dodijeljenog svakom djelovanju i indikativne rokove provedbe. Kad je riječ o financijskoj potpori iz članka 28. stavka 2., godišnji **ili višegodišnji** programi rada opisuju djelovanja predviđena za zemlje navedene u tim programima.

Izmjena

Komisija za provedbu ove Odluke provedbenim aktima donosi godišnje programe rada. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 33. stavka 2. Godišnjim programima rada utvrđuju se postavljeni ciljevi, očekivani rezultati, način provedbe i njihov ukupan iznos. Oni sadržavaju i opis djelovanja koja će se financirati, naznaku iznosa dodijeljenog svakom djelovanju i indikativne rokove provedbe. Kad je riječ o financijskoj potpori iz članka 28. stavka 2., godišnji programi rada opisuju djelovanja predviđena za zemlje navedene u tim programima.

Amandman 79**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 18.**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 25. – stavak 4. – podstavak 2.

Tekst koji je predložila Komisija

Međutim, godišnji **ili višegodišnji** program rada ne zahtijeva se za djelovanja obuhvaćena odgovorom na katastrofe utvrđenom u poglavlju IV., koja se ne mogu unaprijed predvidjeti.

Izmjena

Međutim, godišnji program rada ne zahtijeva se za djelovanja obuhvaćena odgovorom na katastrofe utvrđenom u poglavlju IV., koja se ne mogu unaprijed predvidjeti.

Amandman 80**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 18.**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 25. – stavak 5.

Tekst koji je predložila Komisija

5. Osim članka 12. stavka 4. Financijske uredbe, odobrena sredstva za preuzete obveze i odobrena sredstva za plaćanje koja nisu iskorištena do kraja financijske godine za koju su unesena u godišnji proračun automatski se prenose te se mogu preuzeti i isplatiti do 31. prosinca sljedeće godine. Prenesena odobrena sredstva koriste se **isključivo** za djelovanja u području odgovora. U sljedećoj financijskoj godini najprije se moraju potrošiti prenesena odobrena sredstva.”;

Izmjena

5. Osim članka 12. stavka 4. Financijske uredbe, odobrena sredstva za preuzete obveze i odobrena sredstva za plaćanje koja nisu iskorištena do kraja financijske godine za koju su unesena u godišnji proračun automatski se prenose te se mogu preuzeti i isplatiti do 31. prosinca sljedeće godine. Prenesena odobrena sredstva koriste se za djelovanja u području **prevencije, pripravnosti i** odgovora. U sljedećoj financijskoj godini najprije se moraju potrošiti prenesena odobrena sredstva.

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 81

Prijedlog odluke

Članak 1. – stavak 1. – točka 20. – podtočka a

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 30. – stavak 2.

Tekst koji je predložila Komisija

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 6. stavka 5. i iz članka 21. stavka 3. drugog podstavka dodjeljuje se Komisiji do 31. prosinca 2027.

Izmjena

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 6. stavka 5., **članka 19. stavka 5. i 6.**, članka 21. stavka 3. drugog podstavka **i članka 25. stavka 2.** dodjeljuje se Komisiji do 31. prosinca 2027.

Amandman 82

Prijedlog odluke

Članak 1. – stavak 1. – točka 20. – podtočka aa (nova)

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 30. – stavak 3.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(aa) stavak 3. briše se.

Amandman 83

Prijedlog odluke

Članak 1. – stavak 1. – točka 20. – podtočka b

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 30. – stavak 4.

Tekst koji je predložila Komisija

4. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 6. stavka 5. i članka 21. stavka 3. drugog podstavka. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u Službenom listu Europske unije ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. Opoziv ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

Izmjena

4. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 6. stavka 5., **članka 19. stavaka 5. i 6.**, članka 21. stavka 3. drugog podstavka **i članka 25. stavka 2.** Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u Službenom listu Europske unije ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. Opoziv ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 84**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 20. – podtočka c**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 30. – stavak 7.

Tekst koji je predložila Komisija

7. Delegirani akt donesen na temelju članka 6. stavka 5. **ili** članka 21. stavka 3. drugog podstavka stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće ne ulože nikakav prigovor u roku od dva mjeseca od obavješćivanja Europskog parlamenta i Vijeća o tom aktu ili ako prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijeste Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Izmjena

7. Delegirani akt donesen na temelju članka 6. stavka 5., **članka 19. stavaka 5. i 6.,** članka 21. stavka 3. drugog podstavka **ili članka 25. stavka 2.** stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće ne ulože nikakav prigovor u roku od dva mjeseca od obavješćivanja Europskog parlamenta i Vijeća o tom aktu ili ako prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijeste Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Amandman 85**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 22.a (nova)**

Odluka br. 1313/2013/EU

Članak 34. – stavak 2. – podstavak 1.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(22a) U članku 34. stavku 2. dodaje se sljedeći podstavak:

Komisija do ... [24 mjeseca od datuma stupanja na snagu ove izmjene odluke] ocjenjuje funkcioniranje Mehanizma Unije, kao i koordinaciju i sinergije postignute s programom „EU za zdravlje” i drugim zakonodavstvom Unije o zdravlju, s ciljem predstavljanja zakonodavnog prijedloga koji bi uključivao uspostavljanje posebnog europskog mehanizma za odgovor u području zdravlja.”

Amandman 86**Prijedlog odluke****Članak 1. – stavak 1. – točka 23.**

Odluka br. 1313/2013/EU

Prilog I.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(23) Prilog I. briše se;

Briše se.

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 87

Prijedlog odluke

Članak 1. – stavak 1. – točka 23.a (nova)

Odluka br. 1313/2013/EU

Prilog I.

Tekst na snazi

Izmjena

Prilog I.

Postoci za alokaciju financijske omotnice za provedbu Mehanizma Unije iz članka 19. stavka 1.

Prevenција **20 % +/- 8** postotnih bodova

Pripravnost: **50 % +/- 8** postotnih bodova

Odgovor: **30 % +/- 8** postotnih bodova

Načela

Pri provedbi ove Odluke Komisija daje prednost djelovanjima za koja se ovom Odlukom određuje rok unutar razdoblja koje prethodi isteku tog roka, s ciljem poštovanja predmetnog roka.

(23a) Prilog I. mijenja se kako slijedi:

„Prilog I.

Postoci i načela za alokaciju financijske omotnice za provedbu Mehanizma Unije iz članka 19. stavaka 1. i 1.a i članka 19.a

1. Postoci za alokaciju financijske omotnice za provedbu Mehanizma Unije iz članka 19. stavka 1. za razdoblje od 2014. do 2020.

Prevenција **10 % +/- 10** postotnih bodova

Pripravnost: **65 % +/- 10** postotnih bodova

Odgovor: **25 % +/- 10** postotnih bodova

2. Postoci za alokaciju financijske omotnice za provedbu Mehanizma Unije iz članka 19. stavka 1.a i članka 19.a za razdoblje od 2021. do 2027.

Prevenција 8 % +/- 10 postotnih bodova

Pripravnost: 80 % +/- 10 postotnih bodova

Odgovor: 12 % +/- 10 postotnih bodova

3. Načela

Pri provedbi ove Odluke Komisija daje prednost djelovanjima za koja se ovom Odlukom određuje rok unutar razdoblja koje prethodi isteku tog roka, s ciljem poštovanja predmetnog roka.”

srijeda, 16. rujna 2020.

P9_TA(2020)0219

Globalni sustav prikupljanja podataka o potrošnji loživih ulja na brodovima *I**

Amandmani koje je donio Europski parlament 16. rujna 2020. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2015/757 kako bi se na odgovarajući način uzeo u obzir globalni sustav prikupljanja podataka o potrošnji loživih ulja na brodovima (COM(2019)0038 – C8-0043/2019 – 2019/0017(COD)) ⁽¹⁾

(Redovni zakonodavni postupak: prvo čitanje)

(2021/C 385/29)

Amandman 1**Prijedlog uredbe****Uvodna izjava - 1. (nova)**

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (-1) *Nezabilježena prijetnja koju predstavljaju klimatske promjena iziskuje više ambicioznosti i snažnije klimatske mjere kako od Unije tako i na globalnoj razini. Unija se obvezala pojačati napore kako bi se riješio problem klimatskih promjena i ispunila obveza provedbe Pariškog sporazuma ^(1a) u skladu s najnovijim znanstvenim spoznajama. Posebno izvješće Međuvladina panela o klimatskim promjenama (IPCC) iz 2018. naslovljeno „Globalno zatopljenje od 1,5 °C” potvrdilo je da je za ograničenje globalnog zatopljenja na ispod 1,5 °C ključno smanjiti emisije u svim sektorima. U posebnom izvješću IPCC-a iz 2019. naslovljenom „Ocean i kriosfera u kontekstu klimatskih promjena” nadalje se navodi da klimatski mehanizmi ovise o zdravlju oceanskih i morskih ekosustava koji su trenutačno pod utjecajem globalnog zatopljenja, onečišćenja, prekomjernog iskorištavanja morske biološke raznolikosti, zakiseljavanja, deoksigenacije i erozije obale. IPCC podsjeća da su oceani dio rješenja za ublažavanje učinaka klimatskih promjena i prilagodbu njima te naglašava da je potrebno smanjiti emisije stakleničkih plinova i onečišćenje ekosustava i poboljšati prirodne ponore ugljika.*

^(1a) Pariški sporazum (SL L 282, 19.10.2016., str. 4.).

⁽¹⁾ Predmet se vraća nadležnom odboru na međuinstitucijske pregovore u skladu s člankom 59. stavkom 4., četvrtim podstavkom (A9-0144/2020).

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 2
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 1.

Tekst koji je predložila Komisija

- (1) Pomorski promet utječe na **globalnu klimu** emisijama ugljikova dioksida (CO₂) **iz brodova**. Od ukupnih emisija stakleničkih plinova EU-a 2015. 13 % potjecalo je iz prometnog sektora ⁽¹⁵⁾. Međunarodni pomorski promet i dalje je jedina vrsta prijevoza koja nije obuhvaćena obvezom Unije za smanjenje emisija stakleničkih plinova.

⁽¹⁵⁾ <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators/transport-emissions-of-greenhouse-gases/transport-emissions-of-greenhouse-gases-10>.

Izmjena

- (1) Pomorski promet utječe na **klimatske promjene, morsku bioraznolikost, kvalitetu zraka i javno zdravlje** svojim emisijama ugljikova dioksida (CO₂) **i drugim emisijama koje oslobađa, kao što su metan, dušikovi oksidi, sumporovi oksid, lebdeće čestice i crni ugljik**. Od ukupnih emisija stakleničkih plinova EU-a 2015. 13 % potjecalo je iz prometnog sektora ⁽¹⁵⁾. **Očekuje se da će se emisije iz globalnog pomorskog prometa do 2050. povećati za između 50 % i 250 % ^(15a). Ako se ne poduzmu daljnje mjere, očekuje se da će se emisije iz pomorskog prometa koje se odnose na EGP do 2050. povećati za 86 % u odnosu na razine iz 1990., unatoč donošenju minimalnih standarda učinkovitosti brodova Međunarodne pomorske organizacije (IMO)**. Međunarodni pomorski promet i dalje je jedina vrsta prijevoza koja nije obuhvaćena obvezom Unije za smanjenje emisija stakleničkih plinova. **IMO je 13. travnja 2018. donio svoju Početnu strategiju za smanjenje emisija stakleničkih plinova s brodova. Mjere za provedbu te strategije hitno su potrebne i na globalnoj razini i na razini Unije kako bi se osiguralo poduzimanje hitnih mjera za smanjenje emisija iz pomorskog prometa, doprinos provedbi Pariškog sporazuma i postizanje cilja klimatske neutralnosti u cijeloj Uniji, i to bez potkopavanja napora u području klime koje poduzimaju drugi sektori.**

⁽¹⁵⁾ <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators/transport-emissions-of-greenhouse-gases/transport-emissions-of-greenhouse-gases-10>.

^(15a) https://gmn.imo.org/wp-content/uploads/2017/05/GHG3-Executive-Summary-and-Report_web.pdf.

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 3
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 2.

Tekst koji je predložila Komisija

- (2) Svi bi gospodarski sektori trebali pridonijeti **smanjenju emisija** stakleničkih plinova u skladu s **obvezom koju su suzakonodavci izrazili u Uredbi (EU) 2018/842** Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁶⁾ i **Direktivi (EU) 2018/410** Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁶⁾ Uredba (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma i izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 (SL L 156, 19.6.2018., str. 26.).

⁽¹⁷⁾ Direktiva (EU) 2018/410 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2018. o izmjeni Direktive 2003/87/EZ radi poboljšanja troškovno učinkovitih smanjenja emisija i ulaganja za niske emisije ugljika te Odluke (EU) 2015/1814 (SL L 76, 19.3.2018., str. 3.).

Izmjena

- (2) Svi bi gospodarski sektori trebali pridonijeti **zajedničkom naporu da se što skorije, a najkasnije do 2050. dovrši prijelaz na nulte neto emisije** stakleničkih plinova u skladu s **obvezama Unije u okviru Pariškog sporazuma i zaključcima** Europskog vijeća **o klimatskim promjenama od 12. prosinca 2019.**

Amandman 4
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 3.

Tekst koji je predložila Komisija

- (3) U Rezoluciji Europskog parlamenta **iz veljače 2014. o okviru** klimatske i **energetske politike** do 2030. **Komisija** i države članice **pozvane su** da **postave** obvezujući cilj Unije do 2030. koji podrazumijeva smanjenje emisija stakleničkih plinova **za najmanje 40 %** u odnosu na 1990. Europski parlament naveo je i da **bi** svi gospodarski sektori **trebali** pridonijeti smanjenju emisija stakleničkih plinova ako Unija namjerava ravnopravno sudjelovati u globalnim nastojanjima.

Izmjena

- (3) Rezolucijom Europskog parlamenta **od 14. ožujka 2019. o klimatskim promjenama velikom je većinom podržan cilj postizanja** klimatske **neutralnosti što je prije moguće, a najkasnije do 2050.** **Europski parlament isto je tako opetovano pozivao Komisiju** i države članice da **povećaju** obvezujući cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova Unije do 2030. **na 55 %** u odnosu na 1990. Europski parlament naveo je i da svi gospodarski sektori, **uključujući** **zrakoplovstvo i pomorski promet, moraju** pridonijeti smanjenju emisija stakleničkih plinova ako Unija namjerava **ostvariti svoje klimatske ciljeve** i ravnopravno sudjelovati u globalnim nastojanjima. **Brzi napori za dekarbonizaciju sektora pomorskog prometa još su važniji ako se u obzir uzme da je Parlament 28. studenoga 2019. proglasio klimatsku i okolišnu krizu.**

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 5
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 3.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (3.a) *Europski parlament u svojoj je Rezoluciji od 28. studenog 2019. o Konferenciji UN-a o klimatskim promjenama (COP25) održanoj 2019. u Madridu (Španjolska) naglasio da su potrebne dodatne mjere Unije za rješavanje problema emisija stakleničkih plinova iz pomorskog sektora s obzirom na spor i nedovoljan napredak koji ostvaruje IMO. Europski parlament posebno je podržao uključivanje pomorskog sektora u sustav Unije za trgovanje emisijama stakleničkih plinova (ETS EU-a), kao i uvođenje standarda učinkovitosti brodova na razini Unije. Tržišne politike smanjenja emisija same po sebi nisu dovoljne za ostvarenje ciljeva Unije u pogledu smanjenja emisija te bi trebale biti popraćene obvezujućim regulatornim zahtjevima za smanjenje emisija koji se pravilno provode.*

Amandman 6
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 4.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (4) *Europsko vijeće u svojim je zaključcima od 24. listopada 2014. poduprla obvezujući cilj Unije u smislu domaćeg smanjenja emisija stakleničkih plinova za najmanje 40 % do 2030. u odnosu na 1990. Europsko vijeće naglasilo je i važnost smanjenja emisija stakleničkih plinova i rizika povezanih s ovisnosti o fosilnom gorivu u sektoru prometa te je pozvalo Komisiju da dodatno ispita instrumente i mjere za sveobuhvatan i tehnološki neutralan pristup, među ostalim, radi promicanja smanjenja emisija, obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti u prometu.*

- (4) *U svojim zaključcima od 12. prosinca 2019.^(1a) Europsko vijeće potvrdilo je cilj postizanja klimatski neutralnog EU-a do 2050. Europsko vijeće naglasilo je i kako svo relevantno zakonodavstvo i politike EU-a trebaju biti u skladu s ostvarenjem cilja klimatske neutralnosti te doprinositi ostvarenju tog cilja, uz istodobno poštovanje ravnopravnih uvjeta.*

^(1a) <https://www.consilium.europa.eu/media/41772/12-euco-final-conclusions-hr.pdf>

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 7
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 4.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (4.a) Pomorski promet trenutno je jedini sektor koji nije izričito obuhvaćen ciljem smanjenja emisija EU-a ili posebnim mjerama za njihovo ublažavanje. U svojoj Komunikaciji od 11. prosinca 2019. o europskom zelenom planu Komisija je izjavila da namjerava poduzeti dodatne mjere za rješavanje problema emisija stakleničkih plinova iz pomorskog sektora, te posebice proširiti ETS EU-a na pomorski sektor, regulirati pristup brodova koji najviše onečišćuju lukama Unije i obvezati privezane brodove da upotrebljavaju električnu energiju s obale. U svojem Prijedlogu uredbe od 4. ožujka 2020. o uspostavljanju okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni Uredbe (EU) 2018/1999 (europski propis o klimi) ^(1a), Komisija je potvrdila da je potrebno poduzeti dodatne mjere kako bi se do 2050. ostvario cilj klimatske neutralnosti te da će svaki sektor morati dati svoj doprinos s obzirom na to da se očekuje da će se trenutačnim politikama emisije stakleničkih plinova do 2050. smanjiti za samo 60 %.

^(1a) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:52020PC0080>

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 8
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 4.b (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (4.b) *Uklanjanjem tržišnih prepreka u pomorskom sektoru, uključujući upotrebu transparentnog i pouzdanog sustava za praćenje, izvješćivanje i verifikaciju (MRV), želi se doprinijeti većem korištenju tehnologija energetske učinkovitosti i tako smanjiti emisije iz pomorskog prometa za oko 2 % do 2030. Stoga su, kako bi pomorski sektor u potpunosti pridonio naporima cjelokupnog gospodarstva za postizanje cilja klimatske neutralnosti Unije, kao i ciljeva za 2030. te drugih potencijalnih međuciljeva, potrebne daljnje mjere. Uredba EU-a o MRV-u, kao glavni instrument Unije za praćenje, izvješćivanje i verifikaciju za emisije stakleničkih plinova i onečišćenje zraka iz pomorskog prometa, temelj je za daljnje djelovanje. Područje primjene te uredbe trebalo bi stoga proširiti tako da uključuje obvezujuće zahtjeve za društva da smanje svoje emisije stakleničkih plinova po obavljenom prijevozu, a potrebno je i proširiti EU ETS na sektor pomorskog prometa.*

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 9
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 6.

Tekst koji je predložila Komisija

- (6) U travnju 2015. Europski parlament i Vijeće donijeli su Uredbu (EU) 2015/757 o praćenju emisija ugljikova dioksida iz pomorskog prometa, izvješćivanju o njima i njihovoj verifikaciji ⁽²⁰⁾ („Uredba EU-a o MRV-u”), koja je dopunjena 2016. dvjema delegiranim uredbama ⁽²¹⁾ i dvjema provedbenim uredbama ⁽²²⁾. Cilj je Uredbe EU-a o MRV-u prikupljanje podataka o emisijama iz pomorskog prometa koji će služiti za daljnje oblikovanje politika, kao i poticanje smanjenja emisija pružanjem informacija o učinkovitosti brodova relevantnim tržištima. Uredbom EU-a o MRV-u obvezuje se brodarska društva da na godišnjoj osnovi, počevši od 2018., prate potrošnju goriva, emisije CO₂ i energetske učinkovitost svojih brodova na putovanjima do luka u Europskom gospodarskom prostoru (EGP) i iz njih te da te podatke verificiraju i o njima izvješćuju. **To se** primjenjuje i na emisije CO₂ unutar luka u EGP-u. Prva izvješća o emisijama **treba** dostaviti do 30. travnja 2019.

Izmjena

- (6) U travnju 2015. Europski parlament i Vijeće donijeli su Uredbu (EU) 2015/757 o praćenju emisija ugljikova dioksida iz pomorskog prometa, izvješćivanju o njima i njihovoj verifikaciji ⁽²⁰⁾ („Uredba EU-a o MRV-u”), koja je dopunjena 2016. dvjema delegiranim uredbama ⁽²¹⁾ i dvjema provedbenim uredbama ⁽²²⁾. Cilj je Uredbe EU-a o MRV-u prikupljanje podataka o emisijama iz pomorskog prometa koji će služiti za daljnje oblikovanje politika, kao i poticanje smanjenja emisija pružanjem informacija o učinkovitosti brodova relevantnim tržištima. **Uredba EU-a o MRV-u donesena je kao prvi korak u pristupu u više faza za uključivanje emisija iz pomorskog prometa u obveze Unije u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova, te, nakon toga, za određivanje cijena tih emisija u skladu s načelom „onečišćivač plaća”. Kada je donesena Uredba EU-a o MRV-u, Komisija se obvezala da će u kontekstu budućih zakonodavnih prijedloga o emisijama iz pomorskog prometa razmotriti koji bi sljedeći koraci bili primjereni kako bi se osigurao pravedan doprinos tog sektora ciljevima smanjenja emisija Unije, a posebno mogućnosti proširenja sustava trgovanja emisijama EU-a na pomorski sektor.** Uredbom EU-a o MRV-u obvezuje se brodarska društva da na godišnjoj osnovi, počevši od 2018., prate potrošnju goriva, emisije CO₂ i energetske učinkovitost svojih brodova na putovanjima do luka u Europskom gospodarskom prostoru (EGP) i iz njih te da te podatke verificiraju i o njima izvješćuju. **Ta se obveza** primjenjuje i na emisije CO₂ unutar luka u EGP-u. Prva izvješća o emisijama **trebalo je** dostaviti do 30. travnja 2019., a Komisija ih je objavila 30. lipnja 2019.

⁽²⁰⁾ Uredba (EU) 2015/757 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015. o praćenju emisija ugljikova dioksida iz pomorskog prometa, izvješćivanju o njima i njihovoj verifikaciji te o izmjeni Direktive 2009/16/EZ (SL L 123, 19.5.2015., str. 55.).

⁽²¹⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2016/2072 o aktivnostima verifikacije i akreditaciji verifikatora u skladu s Uredbom (EU) 2015/757 Europskog parlamenta i Vijeća o praćenju emisija ugljikova dioksida iz pomorskog prometa, izvješćivanju o njima i njihovoj verifikaciji (SL L 320, 26.11.2016., str. 5.); Delegirana uredba Komisije (EU) 2016/2071 od 22. rujna 2016. o izmjeni Uredbe (EU) 2015/757 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu metoda praćenja emisija ugljikova dioksida i pravila za praćenje drugih relevantnih informacija (SL L 320, 26.11.2016., str. 1.).

⁽²⁰⁾ Uredba (EU) 2015/757 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015. o praćenju emisija ugljikova dioksida iz pomorskog prometa, izvješćivanju o njima i njihovoj verifikaciji te o izmjeni Direktive 2009/16/EZ (SL L 123, 19.5.2015., str. 55.).

⁽²¹⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2016/2072 od 22. rujna 2016. o aktivnostima verifikacije i akreditaciji verifikatora u skladu s Uredbom (EU) 2015/757 Europskog parlamenta i Vijeća o praćenju emisija ugljikova dioksida iz pomorskog prometa, izvješćivanju o njima i njihovoj verifikaciji (SL L 320, 26.11.2016., str. 5.); Delegirana uredba Komisije (EU) 2016/2071 od 22. rujna 2016. o izmjeni Uredbe (EU) 2015/757 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu metoda praćenja emisija ugljikova dioksida i pravila za praćenje drugih relevantnih informacija (SL L 320, 26.11.2016., str. 1.).

srijeda, 16. rujna 2020.

Tekst koji je predložila Komisija

(²²) Provedbena uredba Komisije (EU) 2016/1927 od 4. studenoga 2016. o predlošcima za planove praćenja, izvješća o emisijama i dokumente o usklađenosti u skladu s Uredbom (EU) 2015/757 Europskog parlamenta i Vijeća o praćenju emisija ugljikova dioksida iz pomorskog prometa, izvješćivanju o njima i njihovoj verifikaciji (SL L 299, 5.11.2016., str. 1.); Provedbena uredba Komisije (EU) 2016/1928 od 4. studenoga 2016. o određivanju prevezenog tereta za kategorije brodova osim putničkih, ro-ro i kontejnerskih brodova na temelju Uredbe (EU) 2015/757 Europskog parlamenta i Vijeća o praćenju emisija ugljikova dioksida iz pomorskog prometa, izvješćivanju o njima i njihovoj verifikaciji (SL L 299, 5.11.2016., str. 22.).

Izmjena

(²²) Provedbena uredba Komisije (EU) 2016/1927 od 4. studenoga 2016. o predlošcima za planove praćenja, izvješća o emisijama i dokumente o usklađenosti u skladu s Uredbom (EU) 2015/757 Europskog parlamenta i Vijeća o praćenju emisija ugljikova dioksida iz pomorskog prometa, izvješćivanju o njima i njihovoj verifikaciji (SL L 299, 5.11.2016., str. 1.); Provedbena uredba Komisije (EU) 2016/1928 od 4. studenoga 2016. o određivanju prevezenog tereta za kategorije brodova osim putničkih, ro-ro i kontejnerskih brodova na temelju Uredbe (EU) 2015/757 Europskog parlamenta i Vijeća o praćenju emisija ugljikova dioksida iz pomorskog prometa, izvješćivanju o njima i njihovoj verifikaciji (SL L 299, 5.11.2016., str. 22.).

Amandman 10**Prijedlog uredbe****Uvodna izjava 6.a (nova)**

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(6.a) ***Smanjenje emisija iz pomorskog prometa i njihova utjecaja na globalno zatopljenje i onečišćenje zraka ne bi se trebalo provoditi na način koji šteti morskoj biološkoj raznolikosti te bi se trebalo popratiti mjerama usmjerenima na obnovu morskih i obalnih ekosustava na koje utječe pomorska industrija, primjerice preko tvari koje se ispuštaju u mora, uključujući balastne vode, ugljikovodike, teške metale i kemikalije, spremnika izgubljenih na moru i sudara s kitovima.***

Amandman 11**Prijedlog uredbe****Uvodna izjava 6.b (nova)**

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(6.b) ***U pomorskom sektoru brodovlasnik nije nužno ista osoba ili subjekt koji brodom upravlja u komercijalne svrhe. Stoga bi sve podatke koji se traže u skladu s Uredbom EU-a o MRV-u trebao prikupiti subjekt odgovoran za komercijalno poslovanje broda, kao što su upravitelj, zakupnik na vrijeme ili zakupnik broda bez posade, te bi se njemu ti podaci trebali pripisati.***

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 12
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 6.c (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (6.c) *Podaci prikupljeni u okviru Uredbe EU-a o MRV-u trebali bi se koristiti za poticanje prelaska na brodove s nultom stopom emisija uvođenjem potvrde o energetskej učinkovitosti za brodove, s ljestvicom s ocjenama, kako bi se omogućila transparentna usporedba brodova, posebno u cilju prodaje ili najma, te kako bi se države članice potaknulo na promicanje najboljih praksi i podupiranje najučinkovitijih brodova.*

Amandman 13
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 6.d (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (6.d) *Europska komisija trebala bi u suradnji s brodovlasnicima, drugim dionicima i neovisnim stručnjacima izraditi europsku oznaku pomorskog prijevoza za proizvode kako bi se potrošače informiralo o utjecaju pomorskog prometa povezanog s proizvodima koje kupuju na okoliš. Tom bi se oznakom poduprla ekološka i energetska tranzicija u sektoru pomorskog prometa pružanjem pouzdanog i transparentnog načina informiranja kupaca o dobrovoljnim inicijativama. Potrošače bi se potaknulo na kupnju proizvoda koje prevoze brodovlasnici koji su smanjili svoj utjecaj na okoliš, na primjer u pogledu emisija stakleničkih plinova i onečišćivača, onečišćenja bukom, otpada i gospodarenja vodama.*

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 14
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 6.e (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (6.e) *Direktiva Vijeća 92/106/EEZ^(1a) pridonosi smanjenju emisija iz prometa promicanjem prijelaza s cestovnog prijevoza tereta na vrste prijevoza s niskim emisijama, uključujući i riječne koridore s nultim emisijama. Tu je direktivu potrebno revidirati kako bi se pojačali napori za promicanje multimodalnog prijevoza te povećala učinkovitost i ojačala alternativna rješenja za niske emisije. Prijevoz plovnim putovima s nultim emisijama ključan je za razvoj održivog modalnog prijelaza s cesta na vodne putove te je stoga potrebno podržati ulaganja u infrastrukturu za opskrbu gorivom i punjenje električnom energijom u lukama unutarnjih plovnih putova.*

- ^(1a) *Direktiva Vijeća 92/106/EEZ od 7. prosinca 1992. o utvrđivanju zajedničkih pravila za određene vrste kombiniranog prijevoza robe između država članica (SL L 368, 17.12.1992., str. 38.).*

Amandman 15
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 6.f (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (6.f) *Luke Unije predstavljaju strateška čvorišta u energetskej tranziciji zbog njihova zemljopisnog položaja i gospodarskih aktivnosti. One predstavljaju glavne ulazne točke energetskih proizvoda (od uvoza, skladištenja ili distribucije), sve više sudjeluju u razvoju pogona za proizvodnju obnovljive energije te razvijaju nove strategije za upravljanje energijom i kružno gospodarstvo. U skladu s ciljevima europskog zelenog plana, Unija bi stoga dekarbonizaciju pomorskog sektora trebala popratiti strateškim pristupom u pogledu luka Unije kako bi poduprla njihovu ulogu posrednika u energetskej tranziciji. Države članice trebalo bi poticati da promiču razvoj luka s nultim emisijama i ulažu u infrastrukturu za opskrbu gorivom i punjenje električnom energijom. Time bi se svim građanima koji žive u lučkim i obalnim područjima osigurala neposredna zdravstvena korist te bi se ograničio negativan utjecaj na morsku i obalnu biološku raznolikost u takvim područjima, koja predstavljaju i ogromna kopnena područja, od kojih su neka dio mreže Natura 2000.*

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 16
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 7.

Tekst koji je predložila Komisija

- (7) U članku 22. Uredbe EU-a o MRV-u navodi se da će u slučaju da se postigne međunarodni sporazum o globalnom sustavu za praćenje, izvješćivanje i verifikaciju Komisija preispitati Uredbu EU-a o MRV-u i, ako je to potrebno, predložiti izmjene kako bi se osigurala usklađenost s tim međunarodnim sporazumom.

Izmjena

- (7) U članku 22. Uredbe EU-a o MRV-u navodi se da će u slučaju da se postigne međunarodni sporazum o globalnom sustavu za praćenje, izvješćivanje i verifikaciju **ili o globalnim mjerama za smanjenje emisija stakleničkih plinova iz pomorskog prometa** Komisija preispitati Uredbu EU-a o MRV-u i, ako je to potrebno, predložiti izmjene kako bi se osigurala usklađenost s tim međunarodnim sporazumom. **Važno je da Unija, neovisno o globalnim mjerama, ostane ambiciozna i pokaže vodeću ulogu u području klime održavanjem ili usvajanjem strožih mjera u Uniji.**

Amandman 17
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 8.

Tekst koji je predložila Komisija

- (8) U skladu s Pariškim sporazumom donesenim u prosincu 2015. na 21. konferenciji stranaka Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC) ⁽²³⁾ Unija i njezine države članice obvezali su se na postizanje cilja smanjenja emisija na razini cjelokupnog gospodarstva. U okviru Međunarodne pomorske organizacije (IMO) u tijeku su nastojanja da se ograniče emisije u međunarodnom pomorskom prometu koja bi trebala poticati. IMO je u listopadu 2016. donio ⁽²⁴⁾ sustav prikupljanja podataka o potrošnji loživih ulja na brodovima („globalni sustav IMO DCS“).

Izmjena

- (8) U skladu s Pariškim sporazumom donesenim u prosincu 2015. na 21. konferenciji stranaka Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC) ⁽²³⁾ Unija i njezine države članice obvezali su se na postizanje cilja smanjenja emisija na razini cjelokupnog gospodarstva. U okviru Međunarodne pomorske organizacije (IMO) u tijeku su nastojanja da se ograniče emisije u međunarodnom pomorskom prometu koja bi trebala poticati. IMO je u listopadu 2016. donio ⁽²⁴⁾ sustav prikupljanja podataka o potrošnji loživih ulja na brodovima („globalni sustav IMO DCS“). **IMO je 13. travnja 2018. donio i početnu strategiju za**

⁽²³⁾ Pariški sporazum (SL L 282, 19.10.2016., str. 4.).

⁽²⁴⁾ Rezolucija IMO-a MEPC.278(70) o izmjeni Priloga VI. Konvenciji MARPOL.

srijeda, 16. rujna 2020.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

smanjenje emisija stakleničkih plinova s brodova (Početna strategija IMO-a), uz pomoć koje želi što prije ograničiti povećanje tih emisija i smanjiti ih za najmanje 50 % do 2050. u odnosu na 2008. te uložiti napore u njihovo postupno potpuno ukidanje. U isto su se vrijeme države članice i pridružene članice IMO-a, uključujući sve države članice Unije, obvezale da će, u prosjeku u međunarodnom pomorskom prometu, smanjiti emisije CO₂ po obavljenom prijevozu za najmanje 40 % do 2030., i nastojati postići smanjenje od 70 % do 2050. Stoga je primjereno uključiti ključne elemente Početne strategije IMO-a u pravo Unije, te u isto vrijeme nastaviti konstruktivnu suradnju s državama članicama IMO-a kako bi se postigao globalni dogovor o mjerama za smanjenje emisija stakleničkih plinova. Društva bi trebalo obvezati da linearno smanje godišnje emisije CO₂ po obavljenom prijevozu za najmanje 40 % do 2030., gledano kao prosjek za sve brodove pod njihovom odgovornošću u usporedbi s prosječnim performansama po kategoriji brodova iste veličine i vrste kako je utvrđeno u skladu s Uredbom o MRV-u. Referentnu osnovu za mjere smanjenja emisija stakleničkih plinova trebalo bi utvrditi korištenjem podataka iz sustava THETIS-MRV i IMO DCS, uz potpuno priznavanje smanjenja emisija koja su već provela društva „pioniri dekarbonizacije”. Komisija bi trebala donijeti delegirane akte radi definiranja detaljnih pravila za utvrđivanje referentne osnove, faktora godišnjeg smanjenja za svaku kategoriju broda, pravila i metoda za izračun i naplatu kazni za prekomjerne emisije te svih drugih pravila potrebnih za ostvarivanje sukladnosti i provjeru sukladnosti s tom obvezom.

⁽²³⁾ Pariški sporazum (SL L 282, 19.10.2016., str. 4.).

⁽²⁴⁾ Rezolucija IMO-a MEPC.278(70) o izmjeni Priloga VI. Konvenciji MARPOL.

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 18
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 9.

Tekst koji je predložila Komisija

- (9) S obzirom na supostojanje tih dvaju sustava praćenja, izvješćivanja i verifikacije Komisija je u skladu s člankom 22. Uredbe EU-a o MRV-u procijenila načine na koje bi se ta dva sustava mogla uskladiti kako bi se smanjilo administrativno opterećenje za brodove, a da se pri tome ne promijene ciljevi Uredbe EU-a o MRV-u.

Izmjena

- (9) S obzirom na supostojanje tih dvaju sustava praćenja, izvješćivanja i verifikacije Komisija je u skladu s člankom 22. Uredbe EU-a o MRV-u procijenila načine na koje bi se ta dva sustava mogla uskladiti kako bi se smanjilo administrativno opterećenje za brodove, **posebno one u vlasništvu MSP-ova**, a da se pri tome ne promijene ciljevi Uredbe EU-a o MRV-u.

Amandman 19
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 10.

Tekst koji je predložila Komisija

- (10) Na temelju procjene učinka pokazalo se da bi se djelomičnim usklađivanjem dvaju sustava praćenja, izvješćivanja i verifikacije moglo pridonijeti smanjenju administrativnog opterećenja za brodarska društva, a da se pri tome ne promijene ključni ciljevi Uredbe EU-a o MRV-u. Međutim, takvim se djelomičnim usklađivanjem ne bi smjeli mijenjati elementi Uredbe EU-a o MRV-u koji se odnose na upravljanje, **područje primjene**, verifikaciju, transparentnost ili zahtjeve u pogledu izvješćivanja o CO₂ jer bi se time ozbiljno ugrozili ciljevi te uredbe i dovela u pitanje njezina primjerenost da bude podloga za buduće odlučivanje pri oblikovanju politike te za poticanje primjene mjera energetske učinkovitosti i prihvatanja energetske učinkovitih oblika ponašanja u pomorskom prometu. Stoga bi sve izmjene Uredbe EU-a o MRV-u koje se unose radi usklađivanja s globalnim sustavom IMO DCS trebale biti ograničene na definicije, parametre praćenja, planove praćenja i obrasce za praćenje.

Izmjena

- (10) Na temelju procjene učinka pokazalo se da bi se djelomičnim usklađivanjem dvaju sustava praćenja, izvješćivanja i verifikacije moglo pridonijeti smanjenju administrativnog opterećenja za brodarska društva, a da se pri tome ne promijene ključni ciljevi Uredbe EU-a o MRV-u. Međutim, takvim se djelomičnim usklađivanjem ne bi smjeli mijenjati elementi Uredbe EU-a o MRV-u koji se odnose na upravljanje, verifikaciju, transparentnost ili zahtjeve u pogledu izvješćivanja o CO₂ jer bi se time ozbiljno ugrozili ciljevi te uredbe i dovela u pitanje njezina primjerenost da bude podloga za buduće odlučivanje pri oblikovanju politike te za poticanje primjene mjera energetske učinkovitosti i prihvatanja energetske učinkovitih oblika ponašanja u pomorskom prometu. Stoga bi sve izmjene Uredbe EU-a o MRV-u koje se unose radi usklađivanja s globalnim sustavom IMO DCS trebale biti ograničene na **brodove obuhvaćene Uredbom EU-a o MRV-u**, definicije, parametre praćenja, planove praćenja i obrasce za praćenje.

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 20
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 12.

Tekst koji je predložila Komisija

- (12) Odredbe globalnog sustava IMO DCS koje se odnose na podatke koje treba pratiti i o njima izvješćivati jednom godišnje trebalo bi uzeti u obzir kako bi se osiguralo prikupljanje racionaliziranih podataka o djelatnostima brodova koje su obuhvaćene obama sustavima. U tu bi svrhu trebalo izvješćivati o parametru „nosivost u tonama”, **dok bi izvješćivanje o parametru „prevezeni teret” trebalo biti neobvezno.** „Vrijeme provedeno na moru” trebalo bi zamijeniti definicijom „sati plovidbe” iz globalnog sustava IMO DCS. Naposljetku, „prijeđenu udaljenost” trebalo bi izračunavati na temelju globalnog sustava IMO DCS ⁽²⁵⁾ kako bi se smanjilo administrativno opterećenje.

⁽²⁵⁾ Rezolucija IMO-a MEPC 282 (70).

Izmjena

- (12) Odredbe globalnog sustava IMO DCS koje se odnose na podatke koje treba pratiti i o njima izvješćivati jednom godišnje trebalo bi uzeti u obzir kako bi se osiguralo prikupljanje racionaliziranih podataka o djelatnostima brodova koje su obuhvaćene obama sustavima. U tu bi svrhu trebalo izvješćivati o parametru „nosivost u tonama” **povrh izvješćivanja o „prevezenom teretu”.** „Vrijeme provedeno na moru” trebalo bi zamijeniti definicijom „sati plovidbe” iz globalnog sustava IMO DCS. Naposljetku, „prijeđenu udaljenost” trebalo bi izračunavati na temelju globalnog sustava IMO DCS ⁽²⁵⁾ kako bi se smanjilo administrativno opterećenje.

⁽²⁵⁾ Rezolucija IMO-a MEPC 282 (70).

Amandman 21
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 13.

Tekst koji je predložila Komisija

- (13) Sadržaj planova praćenja trebalo bi racionalizirati tako da se uzme u obzir globalni sustav IMO DCS, osim onih dijelova plana koji su potrebni kako bi se osiguralo da se u skladu s Uredbom EU-a o MRV-u prate i prijavljuju samo podaci koji se odnose na Uniju. Stoga bi sve odredbe o praćenju pojedinačnih putovanja trebale i dalje biti dio plana praćenja.

Izmjena

- (13) Sadržaj planova praćenja trebalo bi racionalizirati tako da se uzme u obzir globalni sustav IMO DCS, osim onih dijelova plana koji su potrebni kako bi se osiguralo da se u skladu s Uredbom EU-a o MRV-u prate i prijavljuju samo podaci koji se odnose na Uniju. Stoga bi sve odredbe o praćenju pojedinačnih putovanja trebale i dalje biti dio plana praćenja. **Komisija bi također trebala pomoći državama članicama razmjenom stručnog znanja i primjera dobre prakse, kao i primjenom novih tehnologija, s ciljem smanjenja administrativnih prepreka te učinkovitog i sigurnog prikupljanja podataka.**

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 22
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 13.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(13.a) Procjenom učinka koju je Komisija provela 2013. i koja je priložena Prijedlogu uredbe EU-a o MRV-u potvrdila se učinkovitost sustava ETS EU-a za emisije iz pomorskog prometa te se utvrdilo da su sustav ETS EU-a ili kompenzacijski fond utemeljen na ciljnim vrijednostima opcije kojima bi se moglo osigurati ostvarenje potrebnih smanjenja emisija u tom sektoru. Kako bi se u napore Unije za smanjenje emisija uključio i pomorski promet, područje primjene Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća^{1a} trebalo bi izmijeniti tako da obuhvaća emisije iz pomorskog sektora. Komisija bi trebala donijeti delegirane akte radi utvrđivanja ukupne količine emisijskih jedinica za pomorski promet u skladu s drugim sektorima, kao i metode dodjele emisijskih jedinica za pomorski promet u potpunosti putem dražbi. Pri pripremi tih delegiranih akata Komisija bi trebala ažurirati procjenu učinka iz 2013., posebno kako bi se u obzir uzeo cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova u cjelokupnom gospodarstvu Unije do 2030. i cilj klimatske neutralnosti kako je definiran u Uredbi (EU).../... [europski propis o klimi] te gospodarski učinak, među ostalim u pogledu mogućih rizika u vezi s neželjenim promjenama načina prijevoza i istjecanjem ugljika. Komisija bi trebala objaviti rezultate te procjene. Važno je da Unija i njezine države članice podupiru mjere na međunarodnoj razini s ciljem smanjenja klimatskih utjecaja pomorskog prometa. Komisija bi trebala pratiti napredak IMO-a u donošenju mjera utemeljenih na tržištu te bi u slučaju donošenja globalne mjere utemeljene na tržištu trebala razmotriti kako osigurati usklađenost između mjera Unije i globalnih mjera, na način kojim se štiti okolišni integritet i učinkovitost klimatskog djelovanja Unije.

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 23
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 13.b (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(13.b) *Za uspješan prijelaz na pomorski promet s nultim emisijama potrebni su integriran pristup i odgovarajuće poticajno okruženje za promicanje inovacija, i na brodovima i u lukama. To poticajno okruženje podrazumijeva javna i privatna ulaganja u istraživanje i inovacije, tehnološke i operativne mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti brodova te uvođenje održivih alternativnih goriva kao što su vodik i amonijak proizvedeni iz obnovljivih izvora energije, te pogonskih tehnologija bez emisija, uključujući potrebnu infrastrukturu za opskrbu gorivom i punjenje električnom energijom u lukama. Prihode ostvarene dražbama pomorskih emisijskih jedinica u okviru ETS-a EU-a trebalo bi iskoristiti za uspostavu Fonda za oceane kako bi se poboljšala energetska učinkovitost brodova i poduprla ulaganja kojima se doprinosi dekarbonizaciji pomorskog prometa, uključujući pomorski promet na kratkim udaljenostima i luke. Komisija bi također trebala razviti mjere kojima će se regulirati pristup brodova koji najviše onečišćuju lukama Unije, a privezane brodove koji koriste fosilna goriva obvezati da upotrebljavaju električnu energiju s obale ili alternativne opcije s nultim emisijama. Komisija bi također trebala razmotriti mogućnost da od luka zahtijeva da kao kriterij za određivanje iznosa ležarine koriste emisije koje brod ispušta.*

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 24
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 13.c (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (13.c) *Uspješan prijelaz na brodove s nultim emisijama i zelene brodove iziskuje integriran pristup za promicanje inovativnih mjera za zelenije brodove, primjerice u pogledu dizajna trupa, novih motora i održivih alternativnih goriva i pogona na vjetar, kao i operativne mjere koje se mogu kratkoročno provesti kako bi se smanjila potrošnja goriva, a time i emisije, kao što je smanjenje brzine ili bolje planiranje ruta. Smanjenje brzine, tj. spora plovidba (eng. slow steaming), u velikoj je mjeri testirano između 2006. i 2012. zbog naglog porasta cijena goriva: smanjenje brzine od 10 % dovelo je do smanjenja potrošnje od oko 19 %^(1a) i razmjernog smanjenja emisija. Mjerama utemeljenima na tržištu, kao što je ETS EU-a, potaknut će se smanjenje emisija i ulaganja u istraživanja i inovacije radi poboljšanja energetske učinkovitosti brodova te uvođenje održivih alternativnih goriva i pogonskih tehnologija, uključujući infrastrukturu potrebnu za opskrbu gorivom i punjenje električnom energijom u lukama i lukama unutarnjih plovnih putova.*

^(1a) „Utjecaj međunarodnog pomorskog prometa na kvalitetu zraka i okoliš u Europi”, Europska agencija za okoliš, Tehničko izvješće br. 4/2013.

Amandman 25
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 14.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (14.a) *Kako bi se održala visoka kvaliteta podataka prijavljenih u registru THETIS-MRV, Europskoj agenciji za pomorsku sigurnost (EMSA) trebalo bi dati potrebne ovlasti i resurse kako bi mogla provjeriti izvješća o emisijama koje su verifikatori potvrdili kao zadovoljavajuće.*

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 26
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 14.b (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (14.b) *Komisija bi trebala preispitati funkcioniranje Uredbe (EU) 2015/757, uzimajući u obzir iskustvo stečeno tijekom provedbe te uredbe i globalnog sustava IMO DCS-a, kao i druge relevantne razvoje događaja čiji je cilj smanjenje emisija stakleničkih plinova iz pomorskog prometa.*

Amandman 27
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 14.c (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (14.c) *Pomorski promet također je izvor tvari koje onečišćuju zrak kao što su sumporni oksid (SO_x), dušikov oksid (NO_x), čestice (PM), tvari koje oštećuju ozonski omotač (ODS) ili hlapivi organski spojevi (HOS)^{1a}. Tvari koje onečišćuju zrak štetno utječu i na okoliš i na zdravlje građana, posebno onih koji žive ili rade u obalnim ili lučkim područjima. Komisija bi do lipnja 2021. trebala preispitati relevantno zakonodavstvo te dati konkretne prijedloge za rješavanje problema emisija tvari koje onečišćuju zrak iz pomorskog prometa. Komisija bi također trebala raditi na proširenju područja kontrole emisija sumpora (SECA) i područja kontrole emisija NO_x (NECA) u svim europskim morima, uključujući Sredozemno more, te se dodatno pozabaviti problemom ispuštanja vode za ispiranje iz ispiraća i ispuštanja drugih tvari kao što su balastne vode, ugljikovodici, teški metali i kemikalije u otvorene vode, te problem utjecaja takvih tvari na morsku biološku raznolikost.*

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 28
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 15.

Tekst koji je predložila Komisija

- (15) Cilj je Uredbe (EU) 2015/757 praćenje emisija **CO₂** iz brodova koji pristaju u lukama u EGP-u, izvješćivanje o tim emisijama i njihova verifikacija, **kao prvi korak u sklopu postupnog** smanjenja emisija stakleničkih plinova. Taj cilj ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega i učinka on na bolji način može ostvariti na razini Unije. Trebalo bi uzeti u obzir globalni sustav IMO DCS te se ovom Uredbom osigurava stalna usporedivost i pouzdanost prikupljenih podataka na temelju jedinstvenog skupa zahtjeva. Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.

Izmjena

- (15) Cilj je Uredbe (EU) 2015/757 praćenje emisija **stakleničkih plinova** iz brodova koji pristaju u lukama u EGP-u, izvješćivanje o tim emisijama i njihova verifikacija **kako bi se smanjio njihov prosječni intenzitet ugljika po obavljenom prijevozu, uključujući na način da se znatno smanje njihove emisije na vezu, i kako bi se odredila cijena tih emisija u cilju** smanjenja emisija stakleničkih plinova **iz pomorskog sektora**. Taj cilj ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega i učinka on na bolji način može ostvariti na razini Unije. Trebalo bi uzeti u obzir globalni sustav IMO DCS te se ovom Uredbom osigurava stalna usporedivost i pouzdanost prikupljenih podataka na temelju jedinstvenog skupa zahtjeva. Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.

Amandman 29
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 15.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

- (15.a) **Prijelaz na klimatski neutralan pomorski promet tek treba postići, a regulatorne mjere u tom pogledu dosad su bile neadekvatne. Luke mogu imati značajnu ulogu u dekarbonizaciji pomorskog prometa. Operateri brodova koji pristaju u lukama Unije trebali bi biti obvezni osigurati, na način da se primjerice povežu s električnom energijom s obale, da njihovi brodovi kada su na vezu ne emitiraju emisije stakleničkih plinova ili tvari koje onečišćuju zrak. To bi bilo posebno važno u slučaju vezova smještenih u blizini gradskih područja kako bi se smanjili učinci onečišćenja zraka na ljudsko zdravlje. S obzirom na razlike u učincima brodova u smislu emisija stakleničkih plinova i tvari koje onečišćuju zrak, od brodova koji najviše onečišćuju, uključujući velike putničke brodove, trebalo bi zahtijevati da najprije ispune taj zahtjev.**

Izmjena

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 30
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 15.b (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(15.b) **Operatori brodova trebali bi osigurati da na najučinkovitiji mogući način upravljaju plovilima te da njihove emisije budu na najnižoj mogućoj razini. Brodograditelji bi trebali osigurati da im pri izgradnji novih brodova smanjenje emisija bude prioritet.**

Amandman 31
Prijedlog uredbe
Članak 1. – naslov (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

Izmjene Uredbe (EU) 2015/757

Amandman 32
Prijedlog uredbe
Članak 1. – stavak - 1. (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

Uredba (EU) 2015/757 mijenja se kako slijedi:

Amandman 33
Prijedlog uredbe
Članak 1. – stavak - 1.a (novi)

Uredba (EU) 2015/757

Uvodna izjava 23.

Tekst na snazi

Izmjena

(-1.a) **uvodna izjava 23. zamjenjuje se sljedećim:**

(23) Druge stakleničke plinove, tvari koje utječu na klimu ili onečišćivače zraka **ne bi trebalo u ovoj fazi obuhvatiti sustavom MRV Unije** kako bi se **izbjegli zahtjevi za postavljanje nedovoljno pouzdane ili komercijalno nedostupne mjerne opreme koja bi mogla onemogućiti provedbu sustava MRV Unije.**

„(23) **Sustav MRV Unije trebalo bi proširiti tako da obuhvaća i druge stakleničke plinove, tvari koje utječu na klimu i onečišćivače zraka, ako postoji dovoljno pouzdana ili komercijalno dostupna mjerna oprema, kako bi se bolje zaštitilo klimu, okoliš i ljudsko zdravlje.**”

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 34**Prijedlog uredbe****Članak 1. – stavak - 1.b (novi)**

Uredba (EU) 2015/757

Članak 1.

Tekst na snazi

Izmjena

Članak 1.

Predmet

Ovom Uredbom utvrđuju se pravila za točno praćenje emisija **ugljikova dioksida (CO₂)** i drugih relevantnih informacija o brodovima koji dolaze u luke pod nadležnošću države članice, polaze iz tih luka ili se u njima nalaze te za izvješćivanje o njima i njihovu verifikaciju **radi promicanja** smanjenja emisija CO₂ iz pomorskog prometa na troškovno učinkovit način.

(-1.b) članak 1. zamjenjuje se sljedećim:**„Članak 1.**

Predmet

Ovom Uredbom utvrđuju se pravila za točno praćenje emisija **stakleničkih plinova** i drugih relevantnih informacija o brodovima koji dolaze u luke pod nadležnošću države članice, polaze iz tih luka ili se u njima nalaze te za izvješćivanje o njima i njihovu verifikaciju. **Kako bi se doprinijelo postizanju cilja klimatske neutralnosti na razini cjelokupnog gospodarstva Unije, kako je definirano u Uredbi (EU) .../... [europski propis o klimi], uzimajući pritom u obzir Početnu strategiju IMO-a za smanjenje emisija stakleničkih plinova s brodova donesenu 13. travnja 2018., ovom se Uredbom društvima nameće obveza smanjenja njihovih prosječnih godišnjih emisija CO₂ po obavljenom prijevozu u skladu s člankom 12.a”**

Amandman 35**Prijedlog uredbe****Članak 1. – stavak - 1.c (novi)**

Uredba (EU) 2015/757

Članak 2. – stavak 1.

Tekst na snazi

Izmjena

1. Ova se Uredba primjenjuje na brodove **teže od 5 000** bruto tona u pogledu emisija **CO₂** ispuštenih tijekom putovanja iz njihove zadnje luke pristajanja do luke pristajanja pod nadležnošću države članice te od luke pristajanja pod nadležnošću države članice do njihove sljedeće luke pristajanja, kao i unutar luka pristajanja pod nadležnošću države članice.

(-1.c) u članku 2. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Ova se Uredba primjenjuje na brodove **s 5 000 i više** bruto tonaže u pogledu emisija **stakleničkih plinova** ispuštenih tijekom putovanja iz njihove zadnje luke pristajanja do luke pristajanja pod nadležnošću države članice te od luke pristajanja pod nadležnošću države članice do njihove sljedeće luke pristajanja, kao i unutar luka pristajanja pod nadležnošću države članice.”

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 36**Prijedlog uredbe****Članak 1. – stavak 1. – točka -a (nova)**

Uredba (EU) 2015/757

Članak 3. – stavak 1. – točka aa (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(-a) umeće se sljedeća točka:

„(aa) „emisije stakleničkih plinova” znači ispuštanje stakleničkih plinova s brodova, kako je navedeno u Prilogu II. Direktivi 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (*);

(*) Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).”

Amandman 37**Prijedlog uredbe****Članak 1. – stavak 1. – točka aa (nova)**

Uredba (EU) 2015/757

Članak 3. – stavak 1. – točka b

Tekst na snazi

Izmjena

(-aa) točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

(b) „luka pristajanja” znači luka u kojoj se brod zaustavlja radi utovara ili istovara tereta ili kako bi ukrcao ili iskrcao putnike; iz toga proizlazi da su izuzeta zaustavljanja isključivo u svrhu punjenja gorivom, uzimanja namirnica, zamjene posade, smještaja u suhom doku ili popravaka broda i/ili njegove opreme, zaustavljanja u luci zbog toga što brod treba pomoć ili je u nevolji, radi prijenosa s broda na brod koji se obavljaju izvan luke te zaustavljanja samo radi zaklona od nepovoljnih vremenskih uvjeta ili uslijed aktivnosti potrage i spašavanja;

„(b) „luka pristajanja” znači luka u kojoj se brod zaustavlja radi utovara ili istovara **značajnog dijela svojeg** tereta ili kako bi ukrcao ili iskrcao putnike; iz toga proizlazi da su izuzeta zaustavljanja isključivo u svrhu punjenja gorivom, uzimanja namirnica, zamjene posade, smještaja u suhom doku ili popravaka broda i/ili njegove opreme, zaustavljanja u luci zbog toga što brod treba pomoć ili je u nevolji, radi prijenosa s broda na brod koji se obavljaju izvan luke te zaustavljanja samo radi zaklona od nepovoljnih vremenskih uvjeta ili uslijed aktivnosti potrage i spašavanja;”

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 38**Prijedlog uredbe****Članak 1. – stavak 1. – točka a**

Uredba (EU) 2015/757

Članak 3. – stavak 1. – točka d

Tekst koji je predložila Komisija

„(d) „društvo” znači brodovlasnik ili bilo koja druga organizacija ili osoba, na primjer upravitelj ili zakupnik broda bez posade, koja je od brodovlasnika preuzela odgovornost za **rad broda i pristala je preuzeti sve dužnosti i odgovornosti uvedene Uredbom (EZ) br. 336/2006 Europskog parlamenta i Vijeća**;”;

Izmjena

„(d) „društvo” znači brodovlasnik ili bilo koja druga organizacija ili osoba, na primjer upravitelj; **zakupnik na vrijeme** ili zakupnik broda bez posade, koja je od brodovlasnika preuzela odgovornost za **komercijalno upravljanje brodom i koja je odgovorna za plaćanje goriva koje brod potroši**;”

Amandman 39**Prijedlog uredbe****Članak 1. – stavak 1. – točka aa (nova)**

Uredba (EU) 2015/757

Članak 3. – stavak 1. – točka i

Tekst na snazi

(i) „druge relevantne informacije” znači informacije povezane s emisijama CO₂ uslijed potrošnje goriva te s poslom prijevoza i energetsom učinkovitošću brodova koje omogućuju analizu kretanja emisija i ocjenu karakteristika broda;

*Izmjena***(aa) točka (i) zamjenjuje se sljedećim:**

„(i) „druge relevantne informacije” znači informacije povezane s emisijama CO₂ uslijed potrošnje goriva te s poslom prijevoza, **napajanjem električnom energijom s kopna za vrijeme pristajanja** i energetsom učinkovitošću brodova koje omogućuju analizu kretanja emisija i ocjenu karakteristika broda;”

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 40**Prijedlog uredbe****Članak 1. – stavak 1.a (novi)**

Uredba (EU) 2015/757

Članak 4. – stavak 1.

Tekst na snazi

Izmjena

(1.a) u članku 4. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

1. U skladu s člancima od 8. do 12., društva za svaki **svoj brod** prate i izvješćuju o relevantnim parametrima tijekom razdoblja izvješćivanja. To izvješćivanje i izvješćivanje oni provode u svim lukama u nadležnosti države članice i za sva putovanja u luku ili iz luke u nadležnosti države članice.

„1. U skladu s člancima od 8. do 12., društva za svaki **brod pod njihovom komercijalnom operativnom kontrolom** prate relevantne parametre i izvješćuju o njima tijekom razdoblja izvješćivanja. To izvješćivanje i izvješćivanje oni provode u svim lukama u nadležnosti države članice i za sva putovanja u luku ili iz luke u nadležnosti države članice.”

Amandman 41**Prijedlog uredbe****Članak 1. – stavak 1.b (novi)**

Uredba (EU) 2015/757

Članak 5. – stavak 2.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(1.b) U članku 5. dodaje se sljedeći stavak:

„2.a Komisija do 31. prosinca 2021. donosi delegirane akte u skladu s člankom 23. kako bi se ova Uredba nadopunila specifikiranjem metoda za utvrđivanje emisija metana (CH₄).

Povrh donošenja delegiranih akata iz prvog podstavka, Komisija do 31. prosinca 2021. ocjenjuje utjecaj koji na globalnu klimu imaju emisije stakleničkih plinova, a koji nisu CO₂ i CH₄, s brodova koji uplovljavaju u luke pod nadležnošću određene države članice, nalaze se unutar njih ili isplovljavaju iz njih. Tom se izvješću prema potrebi prilaže zakonodavni prijedlog kako bi se odgovorilo na pitanje kako postupati s tim emisijama.”

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 72**Prijedlog uredbe****Članak 1. – stavak 1. – točka 2. – podtočka a – podtočka ia (nova)**

Uredba (EU) 2015/757

Članak 6. – stavak 3. – točka ca (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(ia) umeće se sljedeća točka:

„(ca) faktori emisija za alternativna goriva, uključujući za ukapljeni prirodni plin, biogoriva, obnovljiva goriva koja sadrže ugljik nebiološkog podrijetla, izražavaju se u ekvivalentu CO₂, uključuju sav staklenički plin te se temelje na analizi životnog ciklusa. Komisija utvrđuje te faktore emisija na temelju provedbenih akata. Ti provedbeni akti donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 24. stavka 2.;”

Amandman 42**Prijedlog uredbe****Članak 1. – stavak 3. – točka a**

Uredba (EU) 2015/757

Članak 9. – stavak 1. – točka f

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(f) prevezeni teret, neobvezno;**Briše se.****Amandman 43****Prijedlog uredbe****Članak 1. – stavak 3.a (novi)**

Uredba (EU) 2015/757

Članak 9. – stavak 2. – točka a

Tekst na snazi

Izmjena

(3.a) u članku 9. stavku 2. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

(a) **sva** putovanja broda tijekom razdoblja izvješćivanja počinju ili završavaju u luci pod nadležnošću države članice; te

„(a) **barem 90 %** putovanja broda tijekom razdoblja izvješćivanja počinju ili završavaju u luci pod nadležnošću države članice; te”

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 44

Prijedlog uredbe

Članak 1. – stavak 4. – točka aa (nova)

Uredba (EU) 2015/757

Članak 10. – stavak 1. – točka ja (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(aa) dodaje se sljedeća točka:

„(ja) prevezeni teret;”

Amandman 45

Prijedlog uredbe

Članak 1. – stavak 5. – točka a

Uredba (EU) 2015/757

Članak 11. – stavak 2.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

2. Ako dođe do promjene društva, prethodno društvo dostavlja Komisiji i tijelima predmetne države zastave, i to na dan što bliži datumu završetka promjene, a najkasnije u roku od **tri** mjeseca od promjene, izvješće koje obuhvaća iste elemente kao izvješće o emisijama, ali samo za razdoblje koje odgovara aktivnostima provedenima pod njegovom odgovornošću.;

„2. Ako dođe do promjene društva, prethodno društvo dostavlja Komisiji i tijelima predmetne države zastave, i to na dan **završetka promjene ili na dan** što bliži datumu završetka promjene, a najkasnije u roku od **jednog** mjeseca od promjene, izvješće koje obuhvaća iste elemente kao izvješće o emisijama, ali samo za razdoblje koje odgovara aktivnostima provedenima pod njegovom odgovornošću. **Novo društvo osigurava da su za sve brodove pod njegovom odgovornošću ispunjeni zahtjevi ove Uredbe za ostatak razdoblja izvješćivanja nakon promjene.**”

Amandman 46

Prijedlog uredbe

Članak 1. – stavak 5. – točka ba (nova)

Uredba (EU) 2015/757

Članak 11. – stavak 3. – točka xi.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(ba) u stavku 3. točki (a) dodaje se sljedeća podtočka:

„(xia) prevezeni teret;”

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 47**Prijedlog uredbe****Članak 1. – stavak 5. – točka bb (nova)**

Uredba (EU) 2015/757

Članak 11. – stavak 3. – točka xi.b (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(bb) u stavku 3. točki (a) dodaje se sljedeća podtočka:
„(xib) veličinu broda;”

Amandman 48**Prijedlog uredbe****Članak 1. – stavak 5.a (novi)**

Uredba (EU) 2015/757

Poglavlje II.a (novo) – članak 12.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(5.a) Umeće se sljedeće poglavlje:

„POGLAVLJE II.a**SMANJENJE EMISIJA****Članak 12.a****Smanjenje emisija**

1. Društva linearno smanjuju godišnje emisije CO₂ po obavljenom prijevozu za najmanje 40 % do 2030., gledano kao prosjek za sve brodove pod njihovom odgovornošću u usporedbi s prosječnim performansama po kategoriji brodova iste veličine i vrste kako je utvrđeno u skladu s ovom Uredbom.

2. Ako društvo u određenoj godini ne ispuni godišnje smanjenje iz stavka 1., Komisija izriče novčanu kaznu koja je učinkovita, proporcionalna, odvraćajuća i sukladna sa sustavom trgovanja emisijama utemeljenim na tržištu, kao što je sustav ETS EU-a. Plaćanje kazne za prekomjerne emisije ne oslobađa društvo od obveze koju ima prema stavku 1. za razdoblje do 2030. U slučaju društava koja nisu poštovala granične vrijednosti emisija utvrđene u ovom članku, primjenjuju se odredbe članka 20. stavka 3. i članka 20. stavka 4.

srijeda, 16. rujna 2020.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

3. Komisija donosi delegirane akte do... [6 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe] u skladu s člankom 23. radi dopune ove Uredbe definiranjem kategorija brodova iz stavka 1., utvrđivanjem referentne osnove i godišnjeg faktora linearnog smanjenja koji će se primjenjivati na svaku kategoriju broda i to upotrebom podataka iz THETIS-MRV-a, uključujući obvezni parametar „prevezeni teret”, i sustava IMO DCS, uz potpuno priznavanje smanjenja emisija koja su već provela društva „pioniri dekarbonizacije”, kako bi se postigao cilj iz stavka 1., utvrđivanjem pravila i metoda za izračun i naplatu kazni za prekomjerne emisije iz stavka 2., te utvrđivanjem bilo kakvih drugih pravila potrebnih za ostvarenje sukladnosti i provjeru sukladnosti s ovim člankom.

4. U roku od 12 mjeseci od donošenja mjera IMO-a za provedbu Početne strategije za smanjenje emisija stakleničkih plinova s brodova donesene 13. travnja 2018., a prije nego što te mjere stupe na snagu, Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću u kojem ispituje ambicioznost i opći okolišni integritet mjera za koje se odlučio IMO, uključujući njihove opće ambicije u pogledu ciljeva iz Pariškog sporazuma, cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova u cjelokupnom gospodarstvu Unije za 2030. i cilja klimatske neutralnosti kako je definirano u Uredbi (EU).../... [europski propis o klimi].

5. Komisija, prema potrebi, izvješću iz stavka 4. može priložiti zakonodavni prijedlog Europskom parlamentu i Vijeću za izmjenu ove Uredbe na način koji je u skladu s ciljem očuvanja okolišnog integriteta i učinkovitosti klimatskog djelovanja Unije, a posebno s ciljem smanjenja emisija stakleničkih plinova u cjelokupnom gospodarstvu Unije do 2030. i ciljem klimatske neutralnosti kako je definiran u Uredbi (EU) .../... [europski propis o klimi].”

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 49**Prijedlog uredbe****Članak 1. – stavak 5.b (novi)**

Uredba (EU) 2015/757

Članak 12.b (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(5.b) Umeće se sljedeći članak:**„Članak 12.b****Emisije iz brodova na vezu****Društva osiguravaju da do 2030. ni jedan brod pod njihovom odgovornošću ne ispušta emisije stakleničkih plinova kada je na vezu.”****Amandman 50****Prijedlog uredbe****Članak 1. – stavak 5.c (novi)**

Uredba (EU) 2015/757

Članak 21. – stavak 1.

Tekst na snazi

Izmjena

(5.c) u članku 21. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

1. Do 30. lipnja svake godine Komisija javno obznanjuje svoje informacije **o emisijama CO₂** u skladu s člankom 11., kao i informacije iz stavka 2. ovog članka.

„1. Do 30. lipnja svake godine Komisija javno obznanjuje svoje informacije u skladu s člankom 11., kao i informacije iz stavka 2. ovog članka.”

Amandman 51**Prijedlog uredbe****Članak 1. – stavak 5.d (novi)**

Uredba (EU) 2015/757

Članak 21. – stavak 2. – točka a

Tekst na snazi

Izmjena

(5.d) u članku 21. stavak 2. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

(a) identitet broda (ime, identifikacijski broj prema IMO-u, luka upisa ili matična luka);

„(a) identitet broda (ime, **društvo**, identifikacijski broj prema IMO-u, luka upisa ili matična luka);”

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 74

Prijedlog uredbe

Članak 1. – stavak 6.a (novi)

Uredba (EU) 2015/757

Članak 21. – stavak 2. – točka d

Tekst na snazi

Izmjena

(6.a) U članku 21. stavku 2. točka (d) mijenja se kako slijedi:

(d) ukupnu godišnju potrošnju goriva za putovanja;

„(d) ukupnu godišnju potrošnju goriva za putovanja *prema vrsti goriva*“;

Amandman 52

Prijedlog uredbe

Članak 1. – stavak 6.b (novi)

Uredba (EU) 2015/757

Članak 21. – stavak 2. – točka ka (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

**(6.b) u članku 21. stavku 2. dodaje se sljedeća točka:
„(ka) veličinu broda.“**

Amandman 76

Prijedlog uredbe

Članak 1. – stavak 6.c (novi)

Uredba (EU) 2015/757

Članak 21. – stavak 2. – točka kb (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

**(6.c) u članku 21. stavku 2. dodaje se sljedeća točka:
„(kb) ukupna udaljenost;“**

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 77**Prijedlog uredbe****Članak 1. – stavak 6.d (novi)**

Uredba (EU) 2015/757

Članak 21. – stavak 2. – točka kc (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(6.d) u članku 21. stavku 2. dodaje se sljedeća točka:
„(kc) nosivost u tonama;”

Amandman 78**Prijedlog uredbe****Članak 1. – stavak 6.e (novi)**

Uredba (EU) 2015/757

Članak 21. – stavak 2. – točka kd (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(6.e) u članku 21. stavku 2. dodaje se sljedeća točka:
„(kd) obavljanje prijevoza;”

Amandman 79**Prijedlog uredbe****Članak 1. – stavak 6.f (novi)**

Uredba (EU) 2015/757

Članak 21. – stavak 2. – točka ke (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(6.f) u članku 21. stavku 2. dodaje se sljedeća točka:
„(ke) ime vlasnika broda;”

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 80

Prijedlog uredbe

Članak 1. – stavak 6.g (novi)

Uredba (EU) 2015/757

Članak 21. – stavak 2. – točka kf (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(6.g) u članku 21. stavku 2. dodaje se sljedeća točka:
„(kf) prevezeni teret.”

Amandman 53

Prijedlog uredbe

Članak 1. – stavak 6.h (novi)

Uredba (EU) 2015/757

Članak 21. – stavak 6.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(6.h) u članku 21. dodaje se sljedeći stavak:
„6.a EMSA, u skladu sa svojim programom rada za razdoblje 2020. – 2022., provodi daljnje statističke provjere podataka dostavljenih u skladu s člankom 11. stavkom 1. kako bi se zajamčila dosljednost dostavljenih podataka.”

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 54**Prijedlog uredbe****Članak 1. – stavak 6.i (novi)**

Uredba (EU) 2015/757

Članak 21.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(6.i) Umeće se sljedeći članak:**„Članak 21.a****Označivanje okolišne učinkovitosti brodova**

1. *Kako bi se pružio poticaj za smanjenje emisija i kako bi se povećala transparentnost informacija, Komisija uspostavlja holistički sustav označivanja EU-a za okolišnu učinkovitost brodova koji se primjenjuje na brodove obuhvaćene ovom Uredbom.*

2. *Komisija do 1. srpnja 2021. donosi delegirane akte u skladu s člankom 23. radi dopune ove Uredbe utvrđivanjem detaljnih odredbi o funkcioniranju sustava Unije za označivanje okolišne učinkovitost brodova kao i tehničkih standarda na kojima se taj sustav temelji.”*

Amandman 55**Prijedlog uredbe****Članak 1. – stavak 6.j (novi)**

Uredba (EU) 2015/757

Članak 22. – stavak 3.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(6.j) u članku 22. stavak 3. briše se;

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 56**Prijedlog uredbe****Članak 1. – stavak 6.k (novi)**

Uredba (EU) 2015/757

Članak 22.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(6.k) Umeće se sljedeći članak:**„Članak 22.a****Preispitivanje**

1. Komisija do 31. prosinca 2022. preispituje funkcioniranje ove Uredbe, uzimajući u obzir iskustvo stečeno u njezinoj provedbi, kao i druge relevantne razvoje događaja usmjerene na smanjenje emisija stakleničkih plinova iz pomorskog prometa i ispunjavanje obveza Unije u okviru Pariškog sporazuma. Kao dio preispitivanja Komisija predlaže dodatne zahtjeve za smanjenje emisija stakleničkih plinova, a koji nisu emisije CO₂, kao i za smanjenje emisija tvari koje onečišćuju zrak i ispuštanja otpadnih voda, među ostalim iz ispiraća, u otvorene vode s brodova. U tom se preispitivanju također razmatra proširenje područja primjene ove Uredbe kako bi se obuhvatili brodovi bruto tonaže između 400 i 5 000 tona. Preispitivanju se prema potrebi prilaže zakonodavni prijedlog za izmjenu ove Uredbe.

2. U okviru nadolazećeg preispitivanja Direktive 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća (*) i Uredbe (EU) br. 1315/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (**), Komisija također donosi prijedlog o utvrđivanju obvezujućih ciljeva za države članice kako bi se osigurala odgovarajuća opskrba električnom energijom s kopna u morskim lukama i lukama unutarnjih plovnih putova.

(*) Direktiva 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva (SL L 307, 28.10.2014., str. 1.).

(**) Uredba (EU) br. 1315/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o smjernicama Unije za razvoj transeuropske prometne mreže i stavljanju izvan snage Odluke br. 661/2010/EU (SL L 348, 20.12.2013., str. 1.).”

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 57**Prijedlog uredbe****Članak 1. – stavak 6.1 (novi)**

Uredba (EU) 2015/757

Članak 23. – stavak 2.

Tekst na snazi

Izmjena

(6.1) u članku 23. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 5. stavka 2., članka 15. stavka 5. i članka 16. stavka 3. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od 1. srpnja 2015. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.

„2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 5. stavka 2., **članka 5. stavka 2.a, članka 12.a stavka 3.**, članka 15. stavka 5. i članka 16. stavka 3. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od 1. srpnja 2015. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.”

Amandman 58**Prijedlog uredbe****Članak 1. – stavak 6.m (novi)**

Uredba (EU) 2015/757

Članak 23. – stavak 3.

Tekst na snazi

Izmjena

(6.m) u članku 23. stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 5. stavka 2., članka 15. stavka 5. i članka 16. stavka 3. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u Službenom listu Europske unije ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

„3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 5. stavka 2., **članka 5. stavka 2.a, članka 12.a stavka 3.**, članka 15. stavka 5. i članka 16. stavka 3. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u Službenom listu Europske unije ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.”

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 59**Prijedlog uredbe****Članak 1. – stavak 6.n (novi)**

Uredba (EU) 2015/757

Članak 23. – stavak 5.

Tekst na snazi

5. Delegirani akt donesen u skladu s člankom 5. stavkom 2., člankom 15. stavkom 5. i člankom 16. stavkom 3. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne ulože nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Izmjena

(6.n) u članku 23. stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Delegirani akt donesen u skladu s člankom 5. stavkom 2., **člankom 5. stavkom 2.a, člankom 12.a stavkom 3.**, člankom 15. stavkom 5. i člankom 16. stavkom 3. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne ulože nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.”

Amandman 60**Prijedlog uredbe****Članak 1.a (novi)**

Direktiva 2003/87/EZ

Poglavlje II.a (novo)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

Članak 1.a**Izmjene Direktive 2003/87/EZ****Direktiva 2003/87/EZ mijenja se kako slijedi:****(1) umeće se sljedeće poglavlje:****„POGLAVLJE II.a****POMORSKI PROMET****Članak 3.ga****Područje primjene**

Određbe ovog poglavlja primjenjuju se od 1. siječnja 2022. na izdavanje i dodjelu emisijskih jedinica u vezi s emisijama stakleničkih plinova iz brodova koji dolaze u luke pod nadležnošću države članice, u njima se nalaze ili iz njih isplovljavaju, a koje su obuhvaćene Uredbom (EU) 2015/757 Europskog parlamenta i Vijeća (*). Ako dođe do promjene društva u skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe (EU) 2015/757, novo društvo mora nabaviti emisijske jedinice samo za emisije stakleničkih plinova koje se odnose na razdoblje u kojem su se djelatnosti u pogledu dotičnog broda obavljale pod njegovom odgovornošću.

srijeda, 16. rujna 2020.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

Članak 3.gb**Ukupna količina i način dodjele emisijskih jedinica za pomorski promet**

1. Komisija do 31. prosinca 2020. ažurira procjenu učinka koja je provedena 2013. i priložena Komisijinu Prijedlogu uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (**), te donosi delegirane akte u skladu s člankom 23. radi dopune ove Direktive utvrđivanjem ukupne količine emisijskih jedinica za pomorski promet u skladu s drugim sektorima i načina dodjele emisijskih jedinica za pomorski promet u potpunosti putem dražbe, kao i utvrđivanjem posebnih odredbi u pogledu nadležne države članice. Delegirani akti temelje se na najboljim raspoloživim podacima i na procjeni učinaka različitih opcija, što obuhvaća i učinak na emisije kao i gospodarski učinak.

2. Članci 12. i 16. primjenjuju se na emisijske jedinice za pomorski promet na isti način kao i na emisijske jedinice koje se odnose na druge aktivnosti.

3. Barem 50 % prihoda ostvarenih dražbama emisijskih jedinica iz stavka 1. ovog članka koriste se preko Fonda uspostavljenog na temelju članka 3.gc.

4. Prihodi ostvareni od dražbovne prodaje emisijskih jedinica koji se ne upotrijebe u okviru Fonda definiranog člankom 3.gc i koji su dodijeljeni državama članicama upotrebljavaju se na način koji je u skladu s ciljevima ove Direktive, posebno za borbu protiv klimatskih promjena u Uniji i trećim zemljama, za zaštitu i obnovu morskih ekosustava na koje utječe globalno zatopljenje te za potporu pravednoj tranziciji u državama članicama, uz podržavanje preraspodjele, prekvalifikacije i usavršavanja radnika, obrazovanja, inicijativa za traženje posla i novo-osnovanih poduzeća, u dijalogu sa socijalnim partnerima. Sve informacije o korištenju tih prihoda dostupne su javnosti.

5. Komisija prati provedbu ovog poglavlja i moguće trendove kada je riječ o društvima koja nastoje izbjeći ispunjavanje zahtjeva ove Direktive. Komisija po potrebi predlaže mjere za sprečavanje tog izbjegavanja.

Članak 3.gc**Fond za oceane**

1. Uspostavlja se Fond za oceane (Fond) za razdoblje od 2022. do 2030. kako bi se poboljšala energetska učinkovitost brodova i poduprla ulaganja u inovativne tehnologije i infrastrukturu za dekarbonizaciju sektora pomorskog prometa, uključujući pomorski promet na

srijeda, 16. rujna 2020.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

kratke udaljenosti i luke, te uvođenje održivih alternativnih goriva kao što su vodik i amonijak proizvedeni iz obnovljivih izvora energije, te pogonskih tehnologija bez emisija, uključujući tehnologije za energiju vjetra. 20 % prihoda u okviru Fonda upotrebljava se za doprinos zaštiti, obnovi i boljem upravljanju morskim ekosustavima na koje utječe globalno zatopljenje, kao što su zaštićena morska područja; te za promicanje međusektorskog održivog plavog gospodarstva kao što je obnovljiva energija mora. Sva ulaganja koja se podupiru iz Fonda javna su i u skladu su s ciljevima ove Direktive.

2. Odstupajući od članka 12. ove Direktive, društva za pomorski promet mogu Fondu plaćati godišnji članski doprinos u skladu sa svojim ukupnim emisijama prijavljenima za prethodnu kalendarsku godinu u skladu s Uredbom (EU) 2015/757, kako bi se ograničilo administrativno opterećenje za pomorska društva, uključujući mala i srednja poduzeća i društva koja nisu često aktivna u okviru područja primjene ove Direktive. Fond objedinjeno predaje emisijske jedinice u ime društava za pomorski promet koja su članovi Fonda. Fond do 28. veljače svake godine utvrđuje članski doprinos po toni emisija, koji je barem jednak najvišoj zabilježenoj primarnoj ili sekundarnoj tržišnoj cijeni namire za emisijske jedinice u prethodnoj godini.

3. Fond stječe emisijske jedinice jednake ukupnoj količini doprinosa iz stavka 2. ovog članka tijekom prethodne kalendarske godine i predaje ih registru uspostavljenom u skladu s člankom 19. ove Direktive do 30. travnja svake godine radi naknadnog poništenja. Sve informacije o doprinosima dostupne su javnosti.

4. Fondom centralizirano upravlja tijelo Unije čija je upravljačka struktura slična upravljačkoj strukturi Fonda kako je utvrđena člankom 10.a stavkom 8. ove Direktive. Njegova upravljačka struktura i postupak donošenja odluka transparentni su i uključivi, posebno u utvrđivanju prioritetnih područja, kriterija i postupaka dodjele bespovratnih sredstava. Relevantni dionici imaju odgovarajuću savjetodavnu ulogu. Sve informacije o ulaganjima i sve druge relevantne informacije o funkcioniranju Fonda dostupne su javnosti.

5. Komisija s trećim zemljama radi na načinima na koje i one mogu biti korisnice Fonda.

6. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 23. radi dopune ove Direktive u pogledu provedbe ovog članka.

srijeda, 16. rujna 2020.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

Članak 3.gd

Izvrješćivanje i preispitivanje od strane Komisije u vezi s provedbom mjera za ublažavanje klimatskih promjena pri Međunarodnoj pomorskoj organizaciji

1. U roku od 12 mjeseci od donošenja globalnih tržišno utemeljenih mjera IMO-a za smanjenje emisija stakleničkih plinova iz pomorskog prometa, a prije nego što te mjere postanu operativne, Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću u kojem ispituje ambicioznost i opći okolišni integritet tih mjera, uključujući njihove opće ambicije u pogledu ciljeva iz Pariškog sporazuma te cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova u cjelokupnom gospodarstvu Unije za 2030. i cilja klimatske neutralnosti kako je definiran u Uredbi (EU) .../... [europski propis o klimi]. U tom se izvješću posebno uzima u obzir razina sudjelovanja u tim globalnim mjerama, njihova provedivost, transparentnost, kazne za nesukladnost, postupci za sudjelovanje javnosti, krediti za kompenzaciju emisija ugljika, praćenje, izvrješćivanje i verifikacija emisija, registri, odgovornost, kao i pravila o uporabi biogoriva.

2. Komisija, prema potrebi, izvješću iz stavka 1. prilaže zakonodavni prijedlog Europskom parlamentu i Vijeću za izmjenu ove Direktive na način koji je u skladu s ciljem očuvanja okolišnog integriteta i učinkovitosti klimatskog djelovanja Unije, a posebno s ciljem smanjenja emisija stakleničkih plinova u cjelokupnom gospodarstvu Unije do 2030. i ciljem klimatske neutralnosti kako je definiran u Uredbi (EU) .../... [europski propis o klimi].

(*) Uredba (EU) 2015/757 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015. o praćenju emisija ugljikova dioksida iz pomorskog prometa, izvrješćivanju o njima i njihovoj verifikaciji te o izmjeni Direktive 2009/16/EZ (SL L 123, 19.5.2015., str. 55.).

(**) Uredba (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o mehanizmu za praćenje i izvrješćivanje o emisijama stakleničkih plinova i za izvrješćivanje o drugim informacijama u vezi s klimatskim promjenama na nacionalnoj razini i razini Unije te stavljanju izvan snage Odluke br. 280/2004/EZ (SL L 165, 18.6.2013., str. 13.).”

srijeda, 16. rujna 2020.

P9_TA(2020)0220

Nacrt odluke Vijeća o sustavu vlastitih sredstava Europske unije *

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 16. rujna 2020. o Nacrtu odluke Vijeća o sustavu vlastitih sredstava Europske unije (10025/2020 – C9-0215/2020 – 2018/0135(CNS))

(Posebni zakonodavni postupak – savjetovanje)

(2021/C 385/30)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Nacrt Vijeća (10025/2020),
 - uzimajući u obzir članak 311. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i članak 106.a Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, na temelju kojeg se Vijeće savjetovalo s Parlamentom (C9-0215/2020),
 - uzimajući u obzir svoje rezolucije od 14. ožujka 2018. o sljedećem VFO-u: priprema stajališta Parlamenta o VFO-u za razdoblje nakon 2020. ⁽¹⁾ i o reformi sustava vlastitih sredstava Europske unije ⁽²⁾,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 30. svibnja 2018. o višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2021. – 2027. i vlastitim sredstvima ⁽³⁾,
 - uzimajući u obzir svoje Privremeno izvješće od 14. studenoga 2018. o višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2021. – 2027. – stajalište Parlamenta u cilju postizanja dogovora ⁽⁴⁾,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. listopada 2019. o višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2021. – 2027. i vlastitim sredstvima: vrijeme je da se ispune očekivanja građana ⁽⁵⁾,
 - uzimajući u obzir izjave Komisije i Vijeća od 10. listopada 2019. o višegodišnjem financijskom okviru 2021. – 2027. i vlastitim sredstvima: vrijeme je da se ispune očekivanja građana,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. svibnja 2020. o novom višegodišnjem financijskom okviru, vlastitim sredstvima i planu oporavka ⁽⁶⁾,
 - uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije o „Proračunu EU-a za provedbu europskog plana oporavka” (COM(2020)0442),
 - uzimajući u obzir završno izvješće i preporuke Skupine na visokoj razini za vlastita sredstva, koji su objavljeni u prosincu 2016. i predstavljani Europskom parlamentu i Vijeću u siječnju 2017.,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 23. srpnja 2020. o zaključcima izvanrednog sastanka Europskog vijeća od 17. do 21. srpnja 2020. ⁽⁷⁾,
 - uzimajući u obzir članak 82. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračune (A9-0146/2020),
1. prihvaća Nacrt Vijeća s predloženim izmjenama;
 2. poziva Vijeće da ga obavijesti ako namjerava odstupiti od teksta koji je Parlament prihvatio;
 3. poziva Vijeće da se ponovno savjetuje s Parlamentom ako namjerava bitno izmijeniti svoj Nacrt;
 4. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta prosljedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

⁽¹⁾ SL C 162, 10.5.2019., str. 51.

⁽²⁾ SL C 162, 10.5.2019., str. 71.

⁽³⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0226.

⁽⁴⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0449.

⁽⁵⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0032.

⁽⁶⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0124.

⁽⁷⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0206.

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 1

Nacrt odluke

Uvodna izjava 1.a (nova)

nacrt Vijeća

Izmjena

- (1.a) Odluka je pravna osnova na temelju koje Komisija može pozajmiti sredstva na tržištima kapitala za financiranje rashoda u okviru paketa za oporavak Next Generation EU. Povezani troškovi glavnice i kamata otplate moraju se refinancirati iz proračuna Unije u unaprijed određenom vremenskom okviru, ovisno o dospijeću izdanih obveznica i strategiji otplate duga. Takvi troškovi ne bi smjeli dovesti do neopravdanog smanjenja programskih rashoda ili investicijskih instrumenata iz višegodišnjeg financijskog okvira (VFO), kao ni do velikog povećanja nacionalnih doprinosa. Stoga, i kako bi se povećala vjerodostojnost i održivost i održivost plana otplate instrumenta Next Generation EU, ti bi se troškovi u cijelosti trebali podmiriti prihodom od istinskih novih vlastitih sredstava. Povezana odobrena sredstva za rashode trebala bi se računati iznad gornjih granica VFO-a, kako je predviđeno novom Uredbom o VFO-u.

Amandman 2

Nacrt odluke

Uvodna izjava 1.b (nova)

nacrt Vijeća

Izmjena

- (1.b) Svi iznosi ostvareni novim vlastitim sredstvima viši od onoga što je potrebno za pokriće obveza za otplatu u određenoj godini trebali bi ostati u proračunu Unije kao opći prihodi. Nakon dovršetka plana otplate vlastita sredstva trebala bi se nastaviti uplaćivati u proračun Unije kao opći prihodi. Uvođenjem skupa novih vlastitih sredstava trebala bi se jamčiti odgovarajuća razina financiranja rashoda Unije u VFO-u, istodobno ublažavajući prevlast nacionalnih doprinosa temeljenih na BND-u u financiranju godišnjeg proračuna Unije, čime će se okončati situacija u kojoj jedni gube, a drugi dobivaju i prakse pravednog povrata. To bi pak moglo olakšati bolje usmjeravanje rashoda na razini Unije na prioritetna područja i zajednička javna dobra s visokim povećanjem učinkovitosti u usporedbi s nacionalnom potrošnjom.

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 3

Nacrt odluke

Uvodna izjava 1.c (nova)

nacrt Vijeća

Izmjena

- (1.c) *Nove kategorije vlastitih sredstava trebale bi se uvesti od 2021. kako bi prihodi od njih bili raspoloživi po dospijeću obveza za kamate i otplatu. Nova vlastita sredstva trebala bi se uskladiti s ciljevima politika Unije te bi trebala podržati europski zeleni plan, kao i funkcioniranje jedinstvenog tržišta i rad na povećanju učinkovitosti oporezivanja trgovačkih društava i jačanju otpornosti za borbu protiv prijevара, utaje poreza i izbjegavanja plaćanja poreza. Europski parlament u svojem je Privremenom izvješću o VFO-u i vlastitim sredstvima iz studenoga 2018. već podržao mogući skup novih vlastitih sredstava i njihovih prihoda s takvim karakteristikama. Taj bi se paket mogao proširiti kako bi uključivao više mogućnosti.*

Amandman 4

Nacrt odluke

Uvodna izjava 5.

nacrt Vijeća

Izmjena

- (5) Revizorski sud, Europski parlament i države članice opetovano su kritizirali postojeći sustav za određivanje vlastitih sredstava koja se temelje na PDV-u kao pretjerano složen. **Europsko vijeće na sastanku održanom od 17. do 21. srpnja 2020. stoga je zaključilo da je primjereno pojednostavniti izračun vlastitih sredstava.**
- (5) **Vlastita sredstva temeljena na porezu na dodanu vrijednost dobro su uspostavljeni izvor prihoda proračuna Unije koji bi trebao nastaviti odražavati unutaraju povezanost potrošača na jedinstvenom tržištu i javnih financija Unije. Međutim, Revizorski sud, Europski parlament i države članice opetovano su kritizirali postojeći sustav za određivanje vlastitih sredstava koja se temelje na PDV-u kao pretjerano složen. Stoga je potrebno pojednostavniti izračun tih vlastitih sredstava.**

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 5
Nacrt odluke
Uvodna izjava 6.

nacrt Vijeća

- (6) Kako bi se instrumente financiranja Unije bolje uskladilo s prioritetima njezine politike, kako bi se bolje **odražavala uloga** proračuna Unije u funkcioniranju jedinstvenog tržišta, kako bi se bolje poduprli ciljevi politika Unije **i smanjili doprinosi država članica** godišnjem proračunu Unije koji se temelje na **njihovu bruto nacionalnom dohotku (BND)**, **Europsko vijeće na sastanku održanom od 17. do 21. srpnja 2020. zaključilo je da će Unija sljedećih godina raditi na reformi sustava vlastitih sredstava i uvesti nova vlastita sredstva.**

Izmjena

- (6) Kako **bi se financirali barem troškovi glavnice i kamata na iznose za otplatu u okviru Instrumenta Unije za oporavak**, kako bi se instrumente financiranja Unije bolje uskladilo s prioritetima njezine politike, kako bi se bolje **pokazala uloga** proračuna Unije u funkcioniranju jedinstvenog tržišta, kako bi se bolje poduprli ciljevi politika Unije, **kao što su europski zeleni plan i digitalna transformacija, i smanjila prevaga doprinosa** godišnjem proračunu Unije koji se temelje na BND-u **država članica, potrebno je uvesti nove kategorije vlastitih sredstava na temelju zajedničke konsolidirane osnove poreza na dobit, prihoda koji proizlaze iz sustava Europske unije za trgovanje emisijama, nacionalnog doprinosa izračunanog na temelju neregistriranog plastičnog ambalažnog otpada, uz poticanje kružnog gospodarstva. Nadalje, u tu bi svrhu nova vlastita sredstva na temelju mehanizma za graničnu prilagodbu emisija ugljika, u cijelosti usklađenog s pravilima WTO-a, poreza na digitalne usluge, poreza na financijske transakcije, koji se po mogućnosti provodi na način oko kojeg su se dogovorile sve države članice, trebalo uvesti čim se uspostave pravni uvjeti na kojima se oni temelje. Komisija bi što prije trebala izraditi potreban zakonodavni prijedlog za nova vlastita sredstva i potencijalna druga nova vlastita sredstva kojima se podržavaju europski zeleni plan te funkcioniranje jedinstvenog tržišta i rad na povećanju učinkovitosti oporezivanja trgovačkih društava. Eventualna nova vlastita sredstva o kojima je Komisija već izvijestila, kao što je pristojba za jedinstveno tržište, trebalo bi dodatno procijeniti prije njihova predstavljanja Europskom parlamentu i Vijeću.**

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 6
Nacrt odluke
Uvodna izjava 7.

nacrt Vijeća

- (7) **Kao prvi korak trebalo bi uvesti novu kategoriju vlastitih sredstava koja se temelji na nacionalnom doprinosu izračunanom na temelju nerekiciranog plastičnog ambalažnog otpada.** U skladu s europskom strategijom za plastiku proračun Unije može doprinijeti smanjenju onečišćenja od plastičnog ambalažnog otpada. Vlastita sredstva koja se temelje na nacionalnom doprinosu razmjernom količini plastičnog ambalažnog otpada koji se ne reciklira u svakoj državi članici pružit će poticaj za smanjenje potrošnje plastike za jednokratnu upotrebu te potaknuti recikliranje i kružno gospodarstvo. Istodobno će države članice moći poduzeti najprikladnije mjere za postizanje tih ciljeva u skladu s načelom supsidijarnosti. **Kako bi se izbjegao suviše regresivan učinak na nacionalne doprinose, mehanizam za prilagodbu s godišnjim smanjenjem paušalnog iznosa trebao bi se primijeniti na doprinose država članica čiji je BND po stanovniku u 2017. bio ispod prosjeka Unije. Smanjenje bi trebalo odgovarati 3,8 kg pomnoženo brojem stanovnika dotičnih država članica u 2017.**

Izmjena

- (7) U skladu sa strategijom Unije za plastiku proračun Unije može doprinijeti smanjenju onečišćenja od plastičnog ambalažnog otpada **i postizanju ciljeva u pogledu recikliranja ambalažnog otpada.** Vlastita sredstva koja se temelje na nacionalnom doprinosu razmjernom količini plastičnog ambalažnog otpada koji se ne reciklira u svakoj državi članici pružit će poticaj za smanjenje potrošnje plastike za jednokratnu upotrebu te potaknuti recikliranje i kružno gospodarstvo. **Komisija bi trebala uspostaviti pojednostavniju metodu izračuna te učinkovite mehanizme registracije i kontrole.** Istodobno će države članice moći poduzeti najprikladnije mjere za postizanje tih ciljeva u skladu s načelom supsidijarnosti. **S obzirom da je taj doprinos namijenjen izgradnji vlastitih sredstava po načelu onečišćivač plaća, on ne bi trebao podlijegati nikakvom mehanizmu korekcije.**

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 7

Nacrt odluke

Uvodna izjava 7.a (nova)

nacrt Vijeća

Izmjena

(7.a) Unija ostvarenje svojeg cilja smanjenja emisija za najmanje 40 % između 1990. i 2030., u skladu sa svojim obvezama preuzetim Pariškim sporazumom o klimi, smatra prioritetom. Sustav Europske unije za trgovanje emisijama (ETS) jedan je od glavnih instrumenata uspostavljenih radi provedbe tog cilja te se njime ostvaruje prihod putem prodaje emisijskih jedinica na dražbi. Uzimajući u obzir usklađenost ETS-a te financiranje koje osigurava Unija radi poticanja mjera ublažavanja i prilagodbe u državama članicama, primjereno je u tom kontekstu uvesti nova vlastita sredstva za proračun Unije. Ta bi se vlastita sredstva trebala temeljiti na emisijskim jedinicama koje države članice mogu prodati na dražbi, uključujući prijelazne besplatne dodjele energetske sektoru. Kako bi se vodilo računa o posebnim odredbama za određene države članice iz Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ^(1a), emisijske jedinice preraspodijeljene u svrhu solidarnosti, rasta i međusobne povezanosti te one namijenjene inovacijskom i modernizacijskom fondu ne bi se trebale uzimati u obzir pri određivanju doprinosa za vlastita sredstva. Vlastita sredstva koja se temelje na ETS-u također bi trebala biti utvrđena na način koji uključuje potencijalni dodatni prihod koji proizlazi iz budućeg širenja područja primjene Direktive o sustavu trgovanja emisijama na nove sektore ili zemljopisne regije, uz jamčenje konkurentnosti Unije.

^(1a) Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 8
Nacrt odluke
Uvodna izjava 8.

nacrt Vijeća

- (8) *Europsko vijeće na sastanku održanom od 17. do 21. srpnja 2020. navelo je da će, kao temelj za dodatne izvore vlastitih sredstava, Komisija u prvom semestru 2021. podnijeti prijedloge o mehanizmu za graničnu prilagodbu emisija ugljika i o digitalnom nametu s ciljem njihova uvođenja najkasnije 1. siječnja 2023. Europsko vijeće pozvalo je Komisiju da podnese revidirani prijedlog o sustavu trgovanja emisijama koji bi mogla proširiti na sektor zrakoplovstva i pomorski sektor. Zaključilo je da će Unija tijekom višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za razdoblje 2021. 2027. raditi na uvođenju drugih vlastitih sredstava, koji bi mogli uključivati porez na financijske transakcije.*

Izmjena

- (8) *Potrebna dodatna vlastita sredstva trebaju se uvesti najkasnije do 2028. u skladu s pravno obvezujućim kalendarom utvrđenim u ovoj Direktivi kako bi se osiguralo da se temeljni zakoni mogu donijeti na vrijeme i da su operativni tako da prihodi budu dostupni kada nastanu troškovi. U tu svrhu Komisija bi trebala donijeti zakonodavne prijedloge. U međuinstitucijskom sporazumu između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije trebalo bi utvrditi detaljnije dogovore i druge odredbe koje se odnose na taj pravno obvezujući kalendar, kao što su datumi stupanja na snagu ili moguća retroaktivna primjena određenih novih vlastitih sredstava.*

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 9

Nacrt odluke

Uvodna izjava 8.a (nova)

nacrt Vijeća

Izmjena

- (8.a) Kao prvi korak, doprinosi izračunati na temelju nerecikliranog plastičnog ambalažnog otpada nadopunit će od siječnja 2012. postojeća vlastita sredstva. Nadalje, 30 % prihoda od dražbovne prodaje u okviru ETS-a činit će opći prihod za proračun Unije od 2021. Kao drugi korak, Komisija će od 2024. donijeti potrebne prijedloge za preinaku poreza na financijske transakcije (FTT) u osnovu za vlastita sredstva. Komisija će tijekom prve polovice 2021. također podnijeti prijedloge o mehanizmu za graničnu prilagodbu emisija ugljika i o digitalnom nametu. Sredstva će postati dostupna od 2023. Ako mehanizam za graničnu prilagodbu emisija ugljika poprimi oblik dodatnih carina na uvoz, bit će obuhvaćen zakonodavstvom o tradicionalnim vlastitim sredstvima i neće iziskivati odvojenu odluku o vlastitim sredstvima. Ako mehanizam za graničnu prilagodbu emisija ugljika bude predstavljao proširenje područja trgovanja emisijama, trebao bi biti u potpunosti obuhvaćen vlastitim sredstvima koja se temelje na trgovanju emisijama. Kao treći korak i u okviru preispitivanja/revizije višegodišnjeg financijskog okvira sredinom provedbenog razdoblja, u prvoj polovici 2024. Komisija će iznijeti nove ili preinačene prijedloge za pretvaranje zajedničke konsolidirane osnovice poreza na dobit u osnovu za vlastita sredstava. Zakonodavstvo bi trebalo stupiti na snagu na vrijeme kako bi prihodi od tih novih vlastitih sredstava bili dostupni od 2026. Vlastita sredstva koja se temelje na porezu neće se morati primjenjivati retroaktivno.

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 10
Nacrt odluke
Uvodna izjava 9.

nacrt Vijeća

- (9) *Europsko vijeće na sastanku održanom od 17. do 21. srpnja 2020. zaključilo je da bi se aranžmani o vlastitim sredstvima trebali rukovoditi općim ciljevima jednostavnosti, transparentnosti i pravičnosti, uključujući pravednu raspodjelu tereta. Također je zaključilo da Danska, Nizozemska, Austrija i Švedska te, u kontekstu potpore za oporavak i otpornost, Njemačka trebaju imati koristi od korekcija paušalnih iznosa svojih godišnjih doprinosa na temelju BND-a za razdoblje 2021. 2027.*

Izmjena

- (9) *Popuste i druge korekcijske mehanizme trebalo bi ukinuti.*

Amandman 11
Nacrt odluke

Uvodna izjava 9.a (nova)

nacrt Vijeća

Izmjena

- (9.a) *Unija će tijekom narednih godina i do 2028. raditi na uvođenju mogućih dodatnih novih vlastitih sredstava. Ako Europski parlament ili Vijeće predlože nova vlastita sredstva, Komisija će ih ocijeniti.*

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 12
Nacrt odluke
Uvodna izjava 9.b (nova)

nacrt Vijeća

Izmjena

- (9.b) *S obzirom na buduće rasprave o izmjenama ugovora i uz korištenje pozitivne dinamike stvorene Konferencijom o budućnosti Europe, trebalo bi dodatno ojačati demokratsku legitimnost, odgovornost, otpornost i usklađenost s glavnim ciljevima politike prihodovne strane proračuna Unije davanjem većih ovlasti Europskom parlamentu u donošenju zakonodavnih odluka i aktivnijom ulogom u praćenju provedbe sustava vlastitih sredstava, kao i u temeljnom sektorskom zakonodavstvu.*

Amandman 13
Nacrt odluke
Uvodna izjava 10.

nacrt Vijeća

Izmjena

- (10) *Države članice trebale bi zadržati, na ime troškova naplate, 25 % iznosa tradicionalnih vlastitih sredstava koja su prikupile.*

- (10) *Zadržavanjem, na ime troškova naplate, 20 % iznosa tradicionalnih vlastitih sredstava koji su države članice prikupile, visok udio vlastitih sredstava ne stavlja se na raspolaganje za proračun Unije. Troškovi naplate koje države članice zadržavaju iz tradicionalnih vlastitih sredstava trebali bi se smanjiti s 20 % na početnu razinu od 10 % radi boljeg usklađenja financijske potpore za carinsku opremu, osoblje i informacije sa stvarnim troškovima i potrebama. Taj bi udio trebao biti isti za sve države članice.*

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 14
Nacrt odluke
Uvodna izjava 11.

nacrt Vijeća

- (11) U skladu s člankom 311. četvrtim stavkom Ugovora o funkcioniranju Europske unije **izradit će se uredba** Vijeća **kojom se utvrđuju** provedbene mjere za sustav vlastitih sredstava Unije. Te bi mjere trebale sadržavati opće i tehničke odredbe primjenjive na sve **kategorije vlastitih sredstava**. Te mjere trebale bi obuhvaćati detaljna pravila za **izračun i izradu bilance, kao i** odredbe i mehanizme neophodne za kontrolu i nadzor prikupljanja **vlastitih sredstava**.

Izmjena

- (11) U skladu s člankom 311. četvrtim stavkom Ugovora o funkcioniranju Europske unije Vijeće **treba utvrditi** provedbene mjere za sustav vlastitih sredstava Unije. Takve bi mjere trebale sadržavati opće i tehničke odredbe primjenjive na sve **vrste vlastitih sredstava za koje je iznimno važan prikladan parlamentarni nadzor**. Te bi mjere trebale uključivati detaljna pravila za **određivanje iznosa vlastitih sredstava iz članka 2. stavka 1. koji se stavljaju na raspolaganje, uključujući primjenjive stope zahtjeva za uplatu vlastitih sredstava iz članka 2. stavka 1. točaka od (b) do (e), tehnička pitanja koja se odnose na bruto nacionalni dohodak**, odredbe i mehanizme neophodne za kontrolu i nadzor prikupljanja **vlastitih sredstava, uključujući pravila o inspekcijama i ovlastima dužnosnika i ostalih službenika koje je Komisija ovlastila za obavljanje inspekcija te sve relevantne zahtjeve za izvješćivanje. Te bi mjere trebale uključivati i praktične odredbe za povremeno informiranje država članica i Europskog parlamenta kao jedne grane proračunskog tijela, o stanju zaduživanja, upravljanju dugom i povezanim strategijama upravljanja rizikom, kao i o planu otplate.**

Amandman 15
Nacrt odluke
Uvodna izjava 13.

nacrt Vijeća

- (13) U okviru gornjih granica za **vlastita sredstva trebalo bi očuvati** dovoljno prostora za pokrivanje svih financijskih obveza i nepredviđenih obveza Unije koje dospijevaju u određenoj godini. **Ukupan iznos vlastitih sredstava dodijeljenih proračunu Unije za pokrivanje godišnjih odobrenih sredstava za plaćanje ne bi trebao premašivati 1,40 % zbroja BND-a svih država članica. Ukupan iznos godišnjih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza ne bi trebao premašivati 1,46 % zbroja BND-a svih država članica.**

Izmjena

- (13) **Kako bi se** u okviru gornjih granica iz Odluke o **vlastitim sredstvima očuvalo** dovoljno prostora za pokrivanje svih financijskih obveza i nepredviđenih obveza Unije koje dospijevaju u određenoj godini, **gornju granicu iz Odluke o vlastitim sredstvima trebalo bi povećati na 1,50 % zbroja bruto nacionalnog dohotka država članica po tržišnim cijenama za odobrena sredstva za plaćanje.**

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 16
Nacrt odluke
Uvodna izjava 16.a (nova)

nacrt Vijeća

Izmjena

- (16.a) *Isključivo za potrebe pokrivanja dodatnih financijskih obveza i nepredviđenih obveza koje proizlaze iz iznimnog i privremenog ovlaštenja za uzimanje sredstava u zajam i osiguravanje financijske održivosti čak i u vrijeme gospodarskog pada, gornju granicu za odobrena sredstva za plaćanje trebalo bi povećati za 0,6 postotnih bodova.*

Amandman 17
Nacrt odluke
Uvodna izjava 19.

nacrt Vijeća

Izmjena

- (19) Vraćanje sredstava pozajmljenih radi pružanja bespovratne potpore, povratne potpore putem financijskih instrumenata ili izdvajanja rezervacija za proračunska jamstva, kao i dospjele kamate, trebali bi se financirati iz proračuna Unije. Pozajmljena sredstva koja su odobrena kao zajmovi državama članicama trebala bi se otplatiti iznosima primljenima od država članica korisnica. Uniji je potrebno dodijeliti i staviti na raspolaganje sredstva potrebna za pokrivanje svih njezinih financijskih obveza i nepredviđenih obveza koje proizlaze iz iznimnog i privremenog ovlaštenja za pozajmljivanje u određenoj godini i u svim okolnostima u skladu s člankom 310. stavkom 4. i člankom 323. UFEU-a.
- (19) Vraćanje sredstava uzetih u zajam radi pružanja bespovratne potpore, povratne potpore putem financijskih instrumenata ili izdvajanja rezervacija za proračunska jamstva, kao i dospjele kamate, trebali bi se financirati iz **prihoda novih vlastitih sredstava uvedenih u** proračun Unije. Pozajmljena sredstva koja su odobrena kao zajmovi državama članicama trebala bi se otplatiti iznosima primljenima od država članica korisnica. Uniji je potrebno dodijeliti i staviti na raspolaganje sredstva potrebna za pokrivanje svih njezinih financijskih obveza i nepredviđenih obveza koje proizlaze iz iznimnog i privremenog ovlaštenja za pozajmljivanje u određenoj godini i u svim okolnostima u skladu s člankom 310. stavkom 4. i člankom 323. UFEU-a.

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 18

Nacrt odluke

Uvodna izjava 25.

nacrt Vijeća

- (25) Ova bi Odluka trebala stupiti na snagu tek nakon što je odobre sve države članice u skladu sa svojim odgovarajućim ustavnim odredbama, čime se potpuno poštuje nacionalni suverenitet. Europsko vijeće na sastanku od 17. do 21. srpnja 2020. primilo je na znanje namjeru država članica da odobre ovu Odluku što je prije moguće. Zbog potrebe da se hitno omogući pozajmljivanje s ciljem financiranja mjera za suočavanje s posljedicama krize uzrokovane bolešću COVID-19, ova Odluka trebala bi stupiti na snagu prvog dana prvog mjeseca nakon primitka posljednje obavijesti o okončanju postupaka za donošenje ove Odluke.

Izmjena

- (25) **Kako bi se omogućio početak postupka ratifikacije, ovu Odluku donosi Vijeće nakon savjetovanja s Europskim parlamentom. Europski parlament izrazio je namjeru da brzo pruži savjetodavno mišljenje koje je pravno nužno za ubrzavanje postupka kojim se Komisiju ovlašćuje da započne s operacijama zaduživanja radi financiranja Europskog instrumenta za oporavak.** Ova bi Odluka trebala stupiti na snagu tek nakon što je odobre sve države članice u skladu sa svojim odgovarajućim ustavnim odredbama, čime se potpuno poštuje nacionalni suverenitet, **uključujući i u pogledu novih kategorija vlastitih sredstava.** Europsko vijeće na sastanku od 17. do 21. srpnja 2020. primilo je na znanje namjeru država članica da odobre ovu Odluku što je prije moguće. Zbog potrebe da se hitno omogući pozajmljivanje s ciljem financiranja mjera za suočavanje s posljedicama krize uzrokovane bolešću COVID-19, ova Odluka trebala bi stupiti na snagu prvog dana prvog mjeseca nakon primitka posljednje obavijesti o okončanju postupaka za donošenje ove Odluke.

Amandman 19

Nacrt odluke

Članak 2. – stavak 1. – podstavak 1. – točka c

nacrt Vijeća

- (c) prihodi dobiveni primjenom jedinstvene stope preuzetih obveza na težinu plastičnog ambalažnog otpada **proizvedenog u svakoj državi članici** koji se ne reciklira. Stopa preuzetih obveza **jest 0,80** EUR po kilogramu. **Primjenjuje se godišnje smanjenje paušalnog iznosa za određene države članice kako je utvrđeno u četvrtom podstavku;**

Izmjena

- (c) prihodi dobiveni, **počevši od 1. siječnja 2021.**, primjenom jedinstvene stope zahtjeva za uplatu na težinu plastičnog ambalažnog otpada koji se ne reciklira; **stvarna** stopa zahtjeva za uplatu **ne prelazi 2,00** EUR po kilogramu;

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 20

Nacrt odluke

Članak 2. – stavak 1. – podstavak 1. – točka ca (nova)

nacrt Vijeća

Izmjena

- (ca) prihodi dobiveni, počevši od 1. siječnja 2021., primjenom jedinstvene stope zahtjeva za uplatu na iznos koji predstavlja prihod od emisijskih jedinica namijenjenih prodaji na dražbi iz članka 10. stavka 2. točke (a) Direktive 2003/87/EZ i tržišne vrijednosti prijelaznih besplatnih emisijskih jedinica za modernizaciju energetskog sektora kako je utvrđeno u članku 10.c stavku 3. te direktive; stvarna stopa zahtjeva za uplatu ne prelazi 50 %; ukupni dodatni prihodi ostvareni zahvaljujući bilo kojem budućem proširenju područja primjene sustava trgovanja emisijama nakon 1. siječnja 2021.;

Amandman 21

Nacrt odluke

Članak 2. – stavak 1. – podstavak 1. – točka cb (nova)

nacrt Vijeća

Izmjena

- (cb) prihod ostvaren mehanizmom za graničnu prilagodbu emisija CO₂ u skladu s prijedlogom Komisije [...] do 1. siječnja 2023.;

Amandman 22

Nacrt odluke

Članak 2. – stavak 1. – podstavak 1. – točka cc (nova)

nacrt Vijeća

Izmjena

- (cc) prihodi prikupljeni od oporezivanja digitalnih usluga do donošenja i primjene Direktive Vijeća o zajedničkom sustavu poreza na digitalne usluge kojim se oporezuju prihodi od pružanja određenih digitalnih usluga (COM(2018)0148) do 1. siječnja 2023.; stvarna stopa zahtjeva za uplatu ne prelazi 100 %;

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 23

Nacrt odluke

Članak 2. – stavak 1. – podstavak 1. – točka cd (nova)

nacrt Vijeća

Izmjena

- (cd) prihodi dobiveni primjenom jedinstvene stope zahtjeva za uplatu na udio oporezive dobiti pripisane svakoj državi članici od 1. siječnja 2026. u skladu s pravilima Unije o zajedničkoj konsolidiranoj osnovici poreza na dobit; stvarna stopa zahtjeva za uplatu ne prelazi 6 %;

Amandman 24

Nacrt odluke

Članak 2. – stavak 1. – podstavak 1. – točka ce (nova)

nacrt Vijeća

Izmjena

- (ce) primjena, počevši od 1. siječnja 2024., poreza na financijsku transakciju koji se naplaćuje u skladu s Direktivom Vijeća (EU) br. [.../...] s primjenjivim stopama poziva u visini udjela koji ne prelazi minimalne stope utvrđene u toj direktivi; ako se Direktiva o porezu na financijske transakcije privremeno uvede u okviru pojačane suradnje, ta vlastita sredstva neće utjecati na države članice koje ne sudjeluju u pojačanoj suradnji;

Amandman 25

Nacrt odluke

Članak 2. – stavak 2.

nacrt Vijeća

Izmjena

2. Za razdoblje 2021. 2027. Austrija ima koristi od bruto smanjenja njezina godišnjeg doprinosa na temelju BND-a u iznosu od 565 milijuna EUR, Danska ima koristi od bruto smanjenja njezina godišnjeg doprinosa na temelju BND-a u iznosu od 377 milijuna EUR, Njemačka ima koristi od bruto smanjenja njezina godišnjeg doprinosa na temelju BND-a u iznosu od 3 671 milijuna EUR, Nizozemska ima koristi od bruto smanjenja njezina godišnjeg doprinosa na temelju BND-a u iznosu od 1 921 milijuna EUR, a Švedska ima koristi od bruto smanjenja njezina godišnjeg doprinosa na temelju BND-a u iznosu od 1 069 milijuna EUR. Ti se iznosi mjere u cijenama iz 2020. i prilagođavaju tekućim cijenama primjenom najnovijeg deflatora bruto domaćeg proizvoda za Uniju izraženog u eurima, koji određuje Komisija i koji je dostupan pri izradi nacrtu proračuna. Ta bruto smanjenja financiraju sve države članice.

2. Nijedna država članica nema pravo na bilo kakvu vrstu rabata ili ispravka.

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 26

Nacrt odluke

Članak 2. – stavak 2.a (novi)

nacrt Vijeća

Izmjena

2.a Europski parlament i Vijeće, u uskoj suradnji s Komisijom, u međuinstitucijskom sporazumu do 1. siječnja 2021. utvrđuju iscrpne uvjete i druge potrebne odredbe za provedbu pravno obvezujućeg kalendara za uvođenje novih vlastitih sredstava. Prihodi od tih novih vlastitih sredstava dovoljni su barem za pokrivanje otplate troškova kredita koji proizlazi iz kreditne sposobnosti utvrđene člankom 3b. Novim vlastitim sredstvima također bi se trebala jamčiti odgovarajuća razina financiranja potrošnje Unije u VFO-u te istodobno smanjiti prevlast doprinosa temeljenih na BND-u.

U tu svrhu Komisija donosi odgovarajuće zakonodavne prijedloge.

Revizija VFO-a 2021. – 2027. u sredini provedbenog razdoblja upotrebljava se, među ostalim, za prilagodbu i, ako je potrebno, donošenje novog zakonodavstva kako bi se postigli ciljevi iz ovog stavka.

Amandman 27

Nacrt odluke

Članak 3. – stavak 1.

nacrt Vijeća

Izmjena

1. Ukupni iznos vlastitih sredstava dodijeljenih Uniji za pokrivanje godišnjih odobrenih sredstava za plaćanje ne premašuje **1,40 %** zbroja **BND-a svih država članica**.

1. Ukupni iznos vlastitih sredstava dodijeljenih Uniji za pokrivanje godišnjih odobrenih sredstava za plaćanje ne prelazi **1,50 %** zbroja **bruto nacionalnog dohotka svih država članica**.

Amandman 28

Nacrt odluke

Članak 3. – stavak 2.

nacrt Vijeća

Izmjena

2. Ukupni godišnji iznos odobrenih sredstava za preuzimanje obveza unesen u proračun Unije ne premašuje **1,46 %** zbroja **BND-a svih država članica**.

Briše se.

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 29

Nacrt odluke

Članak 3. – stavak 3.

nacrt Vijeća

Izmjena

3. Uredan omjer odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje zadržava se kako bi se zajamčila njihova usklađenost i kako bi se u narednim godinama osiguralo poštovanje gornje granice iz stavka 1.

Briše se.

Amandman 30

Nacrt odluke

Članak 3. – stavak 4.

nacrt Vijeća

Izmjena

4. Ako izmjene Uredbe (EU) br. 549/2013 uzrokuju znatne izmjene promjene razine BND-a, Komisija ponovno izračunava gornje granice iz stavaka 1. i 2. koje se privremeno povećavaju u skladu s člankom 3.c na temelju sljedeće formule:

Briše se.

BND t-2 + BND t-1 + BND t ESA tekući

$x\% (y\%) * \underline{\hspace{2cm}}$

BND t-2 + BND t-1 + BND t ESA modificirani

U toj formuli „t” je posljednja cijela godina za koju su dostupni podaci definirani Uredbom (EU) br. 2019/516⁽⁵⁾, x se odnosi na gornju granicu vlastitih sredstava za odobrena sredstva za plaćanje, a y na gornju granicu vlastitih sredstava za odobrena sredstva za preuzimanje obveza.

U toj formuli „ESA” je Europski sustav nacionalnih i regionalnih računa u Europskoj uniji.

⁽⁵⁾ Uredba (EU) 2019/516 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. ožujka 2019. o usklađivanju bruto nacionalnog dohotka po tržišnim cijenama te stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 89/130/EEZ, Euratom i Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1287/2003 (Uredba o BND-u) (SL L 91, 29.3.2019., str. 19.).

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 31

Nacrt odluke

Članak 3.b – stavak 2. – podstavak 1.

nacrt Vijeća

Vraćanje glavnice sredstava upotrijebljenih za rashode iz stavka 1. točke (b) i pripadajućih dospjelih kamata pokriva se iz općeg proračuna Unije. Proračunske obveze mogu se razdijeliti u godišnje obroke tijekom nekoliko godina u skladu s člankom 112. stavkom 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 **Europskog parlamenta i Vijeća** ⁽⁶⁾.

⁽⁶⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1).

Izmjena

Vraćanje glavnice sredstava korištenih za rashode iz stavka 1. točke (b) i pripadajućih dospjelih kamata pokriva se **prihodima iz novih vlastitih sredstava uvedenih u** opći proračun Unije. Proračunske obveze mogu se razdijeliti u godišnje obroke tijekom nekoliko godina u skladu s člankom 112. stavkom 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046.

Amandman 32

Nacrt odluke

Članak 5.

nacrt Vijeća

Članak 5.

Prijenos viška

Svaki višak prihoda Unije u odnosu na ukupne stvarne rashode tijekom određene financijske godine prenosi se u sljedeću financijsku godinu.

Izmjena

Briše se.

Amandman 33

Nacrt odluke

Članak 6. – stavak 2.

nacrt Vijeća

2. Države članice zadržavaju **25** % iznosa iz članka 2. stavka 1. točke (a) **na ime troškova naplate**.

Izmjena

2. Države članice zadržavaju **10** % iznosa iz članka 2. stavka 1. točke (a) **kao naknadu troškova naplate**.

srijeda, 16. rujna 2020.

Amandman 34

Nacrt odluke

Članak 7. – stavak 1. – točka ba (nova)

nacrt Vijeća

Izmjena

(ba) proračunski tretman prihoda koji proizlaze iz novčanih kazni za tržišno natjecanje i slučajeva kršenja zakona;

Amandman 35

Nacrt odluke

Članak 7. – stavak 1. – točka bb (nova)

nacrt Vijeća

Izmjena

(bb) pravila za određivanje iznosa vlastitih sredstava iz članka 2. stavka 1. točaka od (a) do (ce) koja se stavljaju na raspolaganje, uključujući primjenjive stope zahtjeva za uplatu tih vlastitih sredstava, u okviru ograničenja određenih u tim točkama te izračun primjenjive stope za vlastita sredstva na temelju bruto nacionalnog dohotka;

Amandman 36

Nacrt odluke

Članak 7. – stavak 1. – točka bc (nova)

nacrt Vijeća

Izmjena

(bc) referentni bruto nacionalni dohodak, odredbe za prilagodbu bruto nacionalnog dohotka i odredbe za ponovni izračun gornjih granica za plaćanja i obveze u slučaju bitnih promjena bruto nacionalnog dohotka, za potrebe primjene članka 2. stavka 1.;

četvrtak, 17. rujna 2020.

P9_TA(2020)0222

Homologacija tipa motornih vozila (stvarne emisije tijekom vožnje) *I**

Amandmani koje je donio Europski parlament 17. rujna 2020. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EZ) br. 715/2007 o homologaciji tipa motornih vozila u odnosu na emisije iz lakih osobnih i gospodarskih vozila (Euro 5 i Euro 6) i pristupu podacima za popravke i održavanje vozila (COM(2019)0208 – C9-0009/2019 – 2019/0101(COD))⁽¹⁾

(Redovni zakonodavni postupak: prvo čitanje)

(2021/C 385/31)

Amandman 1**Prijedlog uredbe****Uvodna izjava 2.**

Tekst koji je predložila Komisija

- (2) **Uredbom** (EZ) br. 715/2007 zahtijeva se da nova laka vozila **moraju biti unutar određenih graničnih vrijednosti** emisija (norme Euro 5 i Euro 6) i utvrđuju se dodatni zahtjevi **za dostupnost podataka za popravke i održavanje** vozila. Konkretno tehničke odredbe nužne za provedbu **te uredbe** utvrđene su u Uredbi Komisije (EZ) br. 692/2008⁽⁴⁾ i, kasnije, Uredbi Komisije (EU) 2017/1151⁽⁵⁾.

⁽⁴⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 692/2008 od 18. srpnja 2008. o provedbi i izmjeni Uredbe (EZ) br. 715/2007 Europskog parlamenta i Vijeća o homologaciji motornih vozila s obzirom na emisije iz lakih osobnih i teretnih vozila (Euro 5 i Euro 6) i dostupnosti podataka za popravke i održavanje vozila (SL L 199, 28.7.2008., str. 1.).

⁽⁵⁾ Uredba Komisije (EU) 2017/1151 od 1. lipnja 2017. o dopuni Uredbe (EZ) br. 715/2007 Europskog parlamenta i Vijeća o homologaciji tipa motornih vozila u odnosu na emisije iz lakih osobnih i gospodarskih vozila (Euro 5 i Euro 6) i pristupu podacima za popravke i održavanje vozila, o izmjeni Direktive 2007/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, Uredbe Komisije (EZ) br. 692/2008 i Uredbe Komisije (EU) br. 1230/2012 te stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EZ) br. 692/2008 (SL L 175, 7.7.2017., str. 1.).

Izmjena

- (2) **U Uredbi** (EZ) br. 715/2007 zahtijeva se da nova laka vozila **budu usklađena s određenim graničnim vrijednostima** emisija (norme Euro 5 i Euro 6) i utvrđuju se dodatni zahtjevi **u pogledu pristupa podacima o popravku i održavanju** vozila **u izmijenjenom i dodatno pročišćenom obliku utvrđenom Uredbom (EU) 2018/858^(3a) koja se primjenjuje od 1. rujna 2020.** Konkretno tehničke odredbe nužne za provedbu **Uredbe (EZ) br. 715/2007** utvrđene su u Uredbi Komisije (EZ) br. 692/2008⁽⁴⁾ i kasnije **u** Uredbi Komisije (EU) 2017/1151⁽⁵⁾.

^(3a) **Uredba (EU) 2018/858 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o homologaciji i nadzoru tržišta motornih vozila i njihovih prikolica te sustava, sastavnih dijelova i zasebnih tehničkih jedinica namijenjenih za takva vozila, o izmjeni uredaba (EZ) br. 715/2007 i (EZ) br. 595/2009 te o stavljanju izvan snage Direktive 2007/46/EZ (SL L 151, 14.6.2018., str. 1.).**

⁽⁴⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 692/2008 od 18. srpnja 2008. o provedbi i izmjeni Uredbe (EZ) br. 715/2007 Europskog parlamenta i Vijeća o homologaciji motornih vozila s obzirom na emisije iz lakih osobnih i teretnih vozila (Euro 5 i Euro 6) i dostupnosti podataka za popravke i održavanje vozila (SL L 199, 28.7.2008., str. 1.).

⁽⁵⁾ Uredba Komisije (EU) 2017/1151 od 1. lipnja 2017. o dopuni Uredbe (EZ) br. 715/2007 Europskog parlamenta i Vijeća o homologaciji tipa motornih vozila u odnosu na emisije iz lakih osobnih i gospodarskih vozila (Euro 5 i Euro 6) i pristupu podacima za popravke i održavanje vozila, o izmjeni Direktive 2007/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, Uredbe Komisije (EZ) br. 692/2008 i Uredbe Komisije (EU) br. 1230/2012 te stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EZ) br. 692/2008 (SL L 175, 7.7.2017., str. 1.).

⁽¹⁾ Predmet se vraća nadležnom odboru na međuinstitucijske pregovore u skladu s člankom 59. stavkom 4., četvrtim podstavkom (A9-0139/2020).

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 2
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 3.

Tekst koji je predložila Komisija

- (3) Zahtjevi za homologaciju tipa **s obzirom** na emisije motornih vozila postupno su znatno postroženi uvođenjem **emisijskih** normi Euro i njihovim naknadnim revizijama. Premda su se emisije niza reguliranih onečišćujućih tvari iz vozila općenito znatno smanjile, nisu se smanjile emisije NO_x iz dizelskih motora **ni** emisije čestica iz benzinskih motora s izravnim ubrizgavanjem, posebice onih ugrađenih u laka vozila. Stoga su potrebne mjere za **poboljšanje** te situacije.

Izmjena

- (3) Zahtjevi za homologaciju tipa **koji se odnose** na emisije motornih vozila postupno su znatno postroženi uvođenjem normi Euro i njihovim naknadnim revizijama. Premda su se emisije niza reguliranih onečišćujućih tvari iz vozila općenito znatno smanjile, nisu se smanjile emisije **NO_x** iz dizelskih motora **i** emisije čestica iz benzinskih motora s izravnim ubrizgavanjem, posebice onih ugrađenih u laka vozila. Stoga su potrebne mjere za **rješavanje** te situacije.

Amandman 3
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 3.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (3.a) ***U Izvješću o kvaliteti zraka za 2019. ^(1a) koje je objavila Europska agencija za okoliš (EEA) procijenjeno je da je dugoročna izloženost onečišćenju zraka 2016. dovela do 506 000 slučajeva preuranjene smrti u 28 država EU-a. U izvješću je također potvrđeno da je cestovni promet 2017. i dalje bio glavni izvor emisija NO_x u 28 država EU-a, odnosno oko 40 % ukupnih emisija NO_x u EU-u, te da oko 80 % ukupnih emisija NO_x iz cestovnog prometa proizvode vozila s dizelskim motorom;***

^(1a) ***Izvješće EEA-a o kvaliteti zraka u Europi za 2019.***

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 4
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 3.b (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (3.b) *Pristup neovisnih subjekata podacima o popravku i održavanju vozila ključan je za ponovnu uspostavu povjerenja potrošača.*

Amandman 5
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 3.c (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (3.c) *Nedavni slučajevi proizvođača koji su kršili postojeći pravni okvir, među ostalim i svoje pravne obveze u okviru Uredbe (EZ) br. 715/2007, ukazali su na slabosti mehanizama kontrole i provedbe. Potrošači su ostali bez zadovoljavajuće naknade za štetu jer čak i kad bi im bila pružena, njome se često nije moglo vozila uskladiti s normama Euro 5 i 6. Budući da sve više europskih gradova uvodi zabranu dizelskih vozila, što utječe na svakodnevni život građana, odgovarajuće mjere popravka štete bile bi opremanje neusklađenih vozila prilagođenom tehnologijom za obradu ispušnih plinova (promjena dijelova) ili nuđenje premija za zamjenu kupljenog vozila u slučaju da potrošač želi model koji ispušta manje emisija.*

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 6
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 5.

Tekst koji je predložila Komisija

- (5) Stoga je Komisija razvila postupak za **utvrđivanje** stvarnih emisija tijekom vožnje (RDE), **novu metodologiju** za ispitivanje **emisija iz vozila u stvarnim uvjetima** vožnje. **Postupak ispitivanja RDE-a** uveden je **uredbama** Komisije (EU) 2016/427 ⁽⁶⁾ i (EU) 2016/646 ⁽⁷⁾, kasnije preuzet u Uredbi (EU) 2017/1151 i poboljšan Uredbom Komisije (EU) 2017/**1154** ⁽⁸⁾.

⁽⁶⁾ Uredba Komisije (EU) 2016/427 od 10. ožujka 2016. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 692/2008 s obzirom na emisije iz lakih osobnih i gospodarskih vozila (Euro 6), SL L 82, 31.3.2016., str. 1.

⁽⁷⁾ Uredba Komisije (EU) 2016/646 od 20. travnja 2016. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 692/2008 s obzirom na emisije iz lakih osobnih i gospodarskih vozila (Euro 6) (SL L 109, 26.4.2016., str. 1.).

⁽⁸⁾ Uredba Komisije (EU) 2017/1154 od 7. lipnja 2017. o izmjeni Uredbe Komisije (EU) 2017/1151 o dopuni Uredbe (EZ) br. 715/2007 Europskog parlamenta i Vijeća o homologaciji tipa motornih vozila u odnosu na emisije iz lakih osobnih i gospodarskih vozila (Euro 5 i Euro 6) i pristupu podacima za popravke i održavanje vozila, o izmjeni Direktive 2007/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, Uredbe Komisije (EZ) br. 692/2008 i Uredbe Komisije (EU) br. 1230/2012 te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 692/2008 te o izmjeni Direktive 2007/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na stvarne emisije tijekom vožnje lakih osobnih i gospodarskih vozila (Euro 6), SL L 175, 7.7.2017., str. 708.

Izmjena

- (5) Stoga je Komisija razvila **novu metodologiju za ispitivanje emisija iz vozila u stvarnim uvjetima vožnje** – postupak za **ispitivanje** stvarnih emisija tijekom vožnje (RDE). **Postupak** za ispitivanje **stvarnih emisija tijekom vožnje (RDE)** uveden je **Uredbom** Komisije (EU) 2016/427 ⁽⁶⁾ i **Uredbom Komisije** (EU) 2016/646 ⁽⁷⁾ **a kasnije je preuzet u Uredbi (EU) 2017/1151 te poboljšan Uredbom Komisije (EU) 2017/1154 ⁽⁸⁾ i Uredbom Komisije (EU) 2018/1832 ^(8a).**

⁽⁶⁾ Uredba Komisije (EU) 2016/427 od 10. ožujka 2016. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 692/2008 s obzirom na emisije iz lakih osobnih i gospodarskih vozila (Euro 6) (SL L 82, 31.3.2016., str. 1.).

⁽⁷⁾ Uredba Komisije (EU) 2016/646 od 20. travnja 2016. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 692/2008 s obzirom na emisije iz lakih osobnih i gospodarskih vozila (Euro 6) (SL L 109, 26.4.2016., str. 1.).

⁽⁸⁾ Uredba Komisije (EU) 2017/1154 od 7. lipnja 2017. o izmjeni Uredbe Komisije (EU) 2017/1151 o dopuni Uredbe (EZ) br. 715/2007 Europskog parlamenta i Vijeća o homologaciji tipa motornih vozila u odnosu na emisije iz lakih osobnih i gospodarskih vozila (Euro 5 i Euro 6) i pristupu podacima za popravke i održavanje vozila, o izmjeni Direktive 2007/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, Uredbe Komisije (EZ) br. 692/2008 i Uredbe Komisije (EU) br. 1230/2012 te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 692/2008 te o izmjeni Direktive 2007/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na stvarne emisije tijekom vožnje lakih osobnih i gospodarskih vozila (Euro 6) (SL L 175, 7.7.2017., str. 708.).

^(8a) **Uredba Komisije (EU) 2018/1832 od 5. studenoga 2018. o izmjeni Direktive 2007/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, Uredbe Komisije (EZ) br. 692/2008 i Uredbe Komisije (EU) 2017/1151 u svrhu poboljšanja homologacijskih ispitivanja i postupaka za emisije iz lakih osobnih i gospodarskih vozila, uključujući one za sukladnost u uporabi i stvarne emisije tijekom vožnje te uvođenje uređaja za praćenje potrošnje goriva i električne energije, (SL L 301, 27.11.2018., str. 1.).**

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 7
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 6.

Tekst koji je predložila Komisija

- (6) Uredbom (EU) 2016/646 ⁽⁹⁾ uvedeni su datumi početka primjene postupka **ispitivanja RDE-a** i kriteriji sukladnosti za stvarne emisije tijekom vožnje. Za **tu su** svrhu **upotrijebljeni** faktori sukladnosti specifični za pojedine onečišćujuće tvari kako bi se uzelo u obzir statističke i tehničke nesigurnosti mjerenja provedenih prijenosnim sustavom za mjerenje emisija (PEMS).

⁽⁹⁾ Uredba Komisije (EU) 2016/646 od 20. travnja 2016. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 692/2008 u pogledu emisija iz lakih osobnih i gospodarskih vozila (Euro 6) (SL L 109, 26.4.2016., str. 1.).

Izmjena

- (6) Uredbom (EU) 2016/646 ⁽⁹⁾ uvedeni su datumi početka primjene postupka **za ispitivanje stvarnih emisija tijekom vožnje (RDE)** i kriteriji sukladnosti za stvarne emisije tijekom vožnje. **Uvođenje datuma primjene za osobna i laka vozila odabrano je u godišnjem slijedu kako bi se proizvođačima zajamčilo pravovremeno planiranje za svaku skupinu vozila. U tu svrhu uvedeni su** faktori sukladnosti specifični za pojedine onečišćujuće tvari kako bi se uzelo u obzir statističke i tehničke nesigurnosti mjerenja provedenih prijenosnim sustavom za mjerenje emisija (PEMS).

⁽⁹⁾ Uredba Komisije (EU) 2016/646 od 20. travnja 2016. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 692/2008 u pogledu emisija iz lakih osobnih i gospodarskih vozila (Euro 6) (SL L 109, 26.4.2016., str. 1.).

Amandman 8
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 6a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (6a) **Prema izvješću Europske agencije za okoliš iz 2016. razlika između stvarnih emisija i emisija izmjerenih u laboratoriju uglavnom je posljedica triju čimbenika: zastarjelog postupka ispitivanja, fleksibilnosti sadašnjeg postupka i faktora pri korištenju koji ovise o vozaču. Kako bi se utvrdila tolerancija kojom se uzima u obzir način vožnje i vanjska temperatura, mora se provesti studija. Potrebno je jasno razgraničiti faktor sukladnosti, toleranciju povezanu s uređajem i toleranciju povezanu s faktorom pri korištenju koja ovisi o vozaču i temperaturi.**

četrvtak, 17. rujna 2020.

Amandman 9
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 7.

Tekst koji je predložila Komisija

- (7) Opći sud 13. prosinca 2018. donio je presudu u spojenim predmetima T-339/16, T-352/16 i T-391/16²² za pobijanje Uredbe Komisije (EU) 2016/646. Opći sud poništio je dio Uredbe (EU) 2016/646 kojom **se utvrđuju** faktori sukladnosti koji se upotrebljavaju za ocjenjivanje sukladnosti rezultata ispitivanja stvarnih emisija tijekom vožnje s graničnim vrijednostima emisija utvrđenima u Uredbi (EZ) br. 715/2007. Sud je presudio da je samo zakonodavac mogao uvesti te faktore sukladnosti jer se **odnose na** ključan element Uredbe (EZ) br. 715/2007.

Izmjena

- (7) Opći sud 13. prosinca 2018. donio je presudu u spojenim predmetima T-339/16, T-352/16 i T-391/16²² za pobijanje Uredbe Komisije (EU) 2016/646. Opći sud poništio je dio Uredbe (EU) 2016/646 kojom **su bili utvrđeni** faktori sukladnosti koji se upotrebljavaju za ocjenjivanje sukladnosti rezultata ispitivanja stvarnih emisija tijekom vožnje s graničnim vrijednostima emisija utvrđenima u Uredbi (EZ) br. 715/2007. Sud je presudio da je samo zakonodavac mogao uvesti te faktore sukladnosti jer se njima obuhvaća ključan element Uredbe (EZ) br. 715/2007 i „**to de facto dovodi do izmjene graničnih vrijednosti emisija dušikovih oksida koje su utvrđene za normu Euro 6... za ispitivanja stvarnih emisija tijekom vožnje kada se te granične vrijednosti trebaju primijeniti**”.

Amandman 10
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 8.

Tekst koji je predložila Komisija

- (8) Opći sud **nije doveo** u **pitanje tehničko opravdanje** faktora sukladnosti. **Stoga i s obzirom na činjenicu** da na trenutačnom stupnju tehnološkog razvoja i dalje postoji razlika između stvarnih emisija izmjerenih tijekom vožnje i emisija izmjerenih u laboratoriju, **primjereno** je **uvesti** faktore sukladnosti u Uredbu (EZ) br. 715/2007.

Izmjena

- (8) Opći sud **posumnjao** je u „**u osnovanost Komisijina pozivanja na moguće statističke pogreške**”, **osobito u pogledu privremenog** faktora sukladnosti **od 2,1, te naveo „statističke nesigurnosti ispravljaju se radom na reprezentativnosti uzorka ili eksperimenta... ili brojem provedenih eksperimenata”**. Nadalje, u pogledu uvedene tolerancije tehničke nesigurnosti **Opći sud potvrdio je „da se nakon ispitivanja stvarnih emisija tijekom vožnje ne može odrediti ispunjava li vozilo koje se ispituje te granične vrijednosti ili približava li im se uopće”**. Svi tipovi opreme za mjerenje podložne su toleranciji tehničke nesigurnosti, a kod prijenosnog sustava za mjerenje emisija (PEMS) utvrđeno je da ima nešto veću toleranciju u usporedbi sa statičnom laboratorijskom opremom, **iako to može zapravo dovesti i do preuveličavanja i pretjeranog umanjivanja emisija**. **Budući** da na trenutačnom stupnju tehnološkog razvoja i dalje postoji razlika između stvarnih emisija izmjerenih tijekom vožnje i emisija izmjerenih u laboratoriju, **prikladno** je **privremeno uvrstiti** faktore sukladnosti u Uredbu (EZ) br. 715/2007.

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 11
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 8a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (8a) *U rezoluciji od 28. ožujka 2019. o nedavnom razvoju događaja u vezi sa skandalom „Dieselgate” Europski parlament pozdravio je presudu Općeg suda i izričito zatražio od Komisije da ne uvodi nikakve nove faktore sukladnosti kako bi se zajamčilo da se norme Euro 6 dodatno ne oslabljuju, nego da se poštuju u uobičajenim uvjetima uporabe, kao što je bilo predviđeno Uredbom (EZ) br. 715/2007.*

Amandman 12
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 9.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (9) Kako bi se proizvođačima omogućilo da se usklade s graničnim vrijednostima norme Euro 6 u kontekstu postupka **ispitivanja RDE-a**, kriteriji sukladnosti za RDE trebali bi se uvesti u dva koraka. **U prvom bi se koraku**, na zahtjev proizvođača, trebao upotrebljavati privremeni faktor sukladnosti, a **u drugom bi se koraku trebao upotrebljavati samo konačni faktor sukladnosti**. Komisija bi trebala **preispitivati konačne faktore** sukladnosti s obzirom na tehnički napredak.
- (9) Kako bi se proizvođačima omogućilo da se usklade s graničnim vrijednostima norme Euro 6 u kontekstu postupka **za ispitivanje stvarnih emisija tijekom vožnje (RDE)**, kriteriji sukladnosti za **stvarne emisije tijekom vožnje (RDE)** trebali bi se uvesti u dva koraka. **Tijekom prvog koraka**, na zahtjev proizvođača, trebao **bi se** upotrebljavati privremeni faktor sukladnosti, a **tijekom drugog koraka samo konačni faktor sukladnosti**. **Konačni faktor sukladnosti trebao bi se primjenjivati tijekom prijelaznog razdoblja i uključivati toleranciju koja izražava dodatnu nesigurnost mjerenja povezanu s uvođenjem prijenosnog sustava za mjerenje emisija (PEMS)**. Komisija bi trebala **stalno ocjenjivati taj faktor sukladnosti s obzirom na tehnički napredak te ga svake godine prilagođavati na nižu vrijednost oslanjajući se na rezultate znanstvenih istraživanja, poboljšanu točnost postupka mjerenja i tehnički napredak PEMS-a**. **Faktor sukladnosti trebao bi se postupno smanjivati i prestati primjenjivati do 30. rujna 2022.**

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 13
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 9a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (9a) *Komisija bi trebala najkasnije do lipnja 2012. utvrditi strože zahtjeve za prijenosni sustav za mjerenje emisija koji se može upotrebljavati pri ispitivanju stvarnih emisija tijekom vožnje. Utvrđenim normama trebalo bi, kada je to moguće, uzeti u obzir sve relevantne elemente normizacije koje je utvrdio Europski odbor za normizaciju (CEN) koristeći najbolji model prijenosnog sustava za mjerenje emisija (PEMS) koji je dostupan.*

Amandman 14
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 9b (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (9b) *Važno je naglasiti da, iako se ovaj prijedlog odnosi na faktor sukladnosti, pitanje graničnih vrijednosti emisija treba rješavati u kontekstu nadolazećeg prijedloga norme koja će naslijediti Euro 6. Kako bi se zajamčio brz napredak u usvajanju budućih graničnih vrijednosti (norme koja će naslijediti Euro 6) i poboljšana kvaliteta zraka za građane Unije, ključno je da Komisija, prema potrebi, predstavi zakonodavni prijedlog u tu svrhu što je prije moguće, a najkasnije do lipnja 2021., kako je najavila u svojoj komunikaciji od 11. prosinca 2019. o Europskom zelenom dogovoru, u kojoj se naglašava potreba za prelaskom na održivu i pametnu mobilnost i jamčenjem napretka prema mobilnosti s nultom stopom emisija. Pri primjeni normi koje će naslijediti Euro 6 ne bi se trebali koristiti faktori sukladnosti.*

Amandman 15
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 9c (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (9c) *Kako bi se proizvođače potaknulo na proaktivan i ekološki osviješten stav, pri naknadnom preispitivanju normi Euro trebalo bi ispitati, kvantificirati i razmotriti nove tehnološke inovacije za upijanje emisija NO_x.*

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 16
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 10.

Tekst koji je predložila Komisija

- (10) Ugovorom iz Lisabona uvedena je mogućnost da zakonodavac na Komisiju prenese ovlast donošenja nezakonodavnih akata opće primjene radi dopune ili izmjene određenih elemenata zakonodavnog akta koji nisu ključni. Mjere koje se **moгу obuhvatiti delegiranjem** ovlasti u skladu s člankom 290. stavkom 1. **UFEU-a načelno** odgovaraju mjerama **obuhvaćenima regulatornim postupkom** s kontrolom **utvrđenim** člankom 5.a Odluke Vijeća 1999/468/EZ⁽¹¹⁾. Stoga je potrebno odredbe Uredbe (EZ) br. 715/2007 kojima je predviđena primjena regulatornog postupka s kontrolom prilagoditi članku 290. UFEU-a.

⁽¹¹⁾ Odluka Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji (SL L 184, 17.7.1999., str. 23.).

Izmjena

- (10) Ugovorom iz Lisabona uvedena je mogućnost da zakonodavac na Komisiju prenese ovlast donošenja nezakonodavnih akata opće primjene radi dopune ili izmjene određenih elemenata zakonodavnog akta koji nisu ključni. Mjere **na** koje se **može primijeniti delegiranje** ovlasti u skladu s člankom 290. stavkom 1. **Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) u načelu** odgovaraju mjerama **na koje se primjenjuje regulatorni postupak** s kontrolom **utvrđene** člankom 5.a Odluke Vijeća 1999/468/EZ⁽¹¹⁾. Stoga je potrebno odredbe Uredbe (EZ) br. 715/2007 kojima je predviđena primjena regulatornog postupka s kontrolom prilagoditi članku 290. UFEU-a.

⁽¹¹⁾ Odluka Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji (SL L 184, 17.7.1999., str. 23.).

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 17
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 11.

Tekst koji je predložila Komisija

- (11) Kako bi se pridonijelo postizanju ciljeva Unije u pogledu kvalitete zraka i **smanjile** emisije iz vozila, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. **Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU)** u pogledu detaljnih pravila o specifičnim procedurama, ispitivanjima i zahtjevima za homologaciju. Delegirane ovlasti trebale bi uključivati dopunjavanje Uredbe (EZ) br. 715/2007 tim revidiranim pravilima i ispitnim ciklusima za mjerenje emisija, **zahtjevima** za provedbu zabrane uporabe poremećajnih uređaja koji smanjuju djelotvornost sustava za kontrolu emisija, **mjerama potrebnima** za **provedbu** obveze proizvođača da omogući neograničeni i standardizirani pristup podacima za popravke i održavanje vozila, te **donošenjem** revidiranog postupka mjerenja čestica. Nadalje, delegirane ovlasti trebale bi uključivati i **mijenjanje** Uredbe (EZ) br. 715/2007 radi smanjenja **konačnih** faktora sukladnosti **zbog** tehničkog napretka prijenosnog sustava za mjerenje emisija (PEMS), **radi** ponovnog određivanja graničnih vrijednosti utemeljenih na masi čestica i **radi** uvođenja graničnih vrijednosti utemeljenih na broju čestica. **Posebno** je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada **provede** odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. **Osobito, s ciljem osiguranja ravnopravnog sudjelovanja** u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće **trebali bi primiti** sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica, a njihovi **bi** stručnjaci **trebali** sustavno **imati** pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

Izmjena

- (11) Kako bi se pridonijelo postizanju ciljeva Unije u pogledu kvalitete zraka i **smanjilo** emisije iz vozila, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. **UFEU-a** u pogledu detaljnih pravila o specifičnim procedurama, ispitivanjima i zahtjevima za homologaciju. Delegirane ovlasti trebale bi uključivati: dopunjavanje Uredbe (EZ) br. 715/2007 tim revidiranim pravilima i ispitnim ciklusima za mjerenje emisija, **zahtjeve** za provedbu zabrane uporabe poremećajnih uređaja koji smanjuju djelotvornost sustava za kontrolu emisija; te **donošenje** revidiranog postupka mjerenja čestica. **Neovisno o kratkom razdoblju između stupanja na snagu ove Uredbe i stavljanja izvan snage odredbi o podacima za popravke i održavanje Uredbom (EU) 2018/858, za potrebe pravne sigurnosti i kako bi se osiguralo da su zakonodavcu dostupne sve mogućnosti, delegirane ovlasti također bi trebale obuhvaćati mjere potrebne za ispunjavanje obveze proizvođača da osigura neograničen i standardiziran pristup podacima za popravke i održavanje vozila.** Nadalje, delegirane ovlasti trebale bi uključivati i **izmjenu** Uredbe (EZ) br. 715/2007 radi smanjenja faktora sukladnosti **kako bi se njima uzela u obzir poboljšana kvaliteta mjernog postupka ili** tehničkog napretka prijenosnog sustava za mjerenje emisija (PEMS), ponovnog određivanja graničnih vrijednosti utemeljenih na masi čestica **te** uvođenja graničnih vrijednosti utemeljenih na broju čestica. **Osobito** je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada **obavi** odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. ^(1a). **Kako bi se posebno zajamčilo ravnopravno sudjelovanje** u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće **primaju** sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica **te** njihovi stručnjaci sustavno **imaju** pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

^(1a) SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 18**Prijedlog uredbe****Članak 1. – stavak 1. – točka 3. – podtočka a**

Uredba (EZ) br. 715/2007

Članak 4. – stavak 1. – podstavak 2.

Tekst koji je predložila Komisija

Te obveze uključuju **poštovanje graničnih vrijednosti** iz Priloga I. Za potrebe utvrđivanja sukladnosti s graničnim vrijednostima emisija prema normi Euro 6 iz tablice 2. Priloga I. vrijednosti emisija utvrđene u svakom valjanom ispitivanju za utvrđivanje stvarnih emisija tijekom vožnje (RDE) dijele se s primjenjivim faktorom sukladnosti iz tablice 2.a Priloga I. Rezultat mora biti niži od graničnih vrijednosti emisija norme Euro 6 iz Tablice 2. tog Priloga.”;

Izmjena

Te obveze uključuju **usklađenost s graničnim vrijednostima emisija** iz Priloga I. Za potrebe utvrđivanja sukladnosti s graničnim vrijednostima emisija prema normi Euro 6 iz tablice 2. Priloga I. vrijednosti emisija utvrđene u svakom valjanom ispitivanju za utvrđivanje stvarnih emisija tijekom vožnje (RDE) dijele se s primjenjivim faktorom sukladnosti iz tablice 2.a Priloga I. Rezultat mora biti niži od graničnih vrijednosti emisija norme Euro 6 iz tablice 2. tog Priloga. **Faktor sukladnosti postupno se smanjuje u okviru godišnjih revizija koje se temelje na procjenama Zajedničkog istraživačkog centra. Faktor sukladnosti prestaje se primjenjivati do 30. rujna 2022.**

Amandman 19**Prijedlog uredbe****Članak 1. – stavak 1. – točka 4. – podtočka a**

Uredba (EZ) br. 715/2007

Članak 5. – stavak 1.

Tekst koji je predložila Komisija

1. Proizvođač oprema vozila tako da su sastavni dijelovi koji bi mogli utjecati na emisije konstruirani, izrađeni i ugrađeni tako da u uobičajenoj uporabi omogućuju vozilu sukladnost s ovom Uredbom.”;

Izmjena

1. Proizvođač oprema vozila tako da su sastavni dijelovi koji bi mogli utjecati na emisije konstruirani, izrađeni i ugrađeni tako da u uobičajenoj uporabi omogućuju vozilu sukladnost s ovom Uredbom.”; **Proizvođač također jamči pouzdanost uređaja za kontrolu onečišćenja i nastoji smanjiti rizik od krađe ili zlouporabe tih uređaja.**

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 20

Prijedlog uredbe

Članak 1. – stavak 1. – točka 6.

Uredba (EZ) br. 715/2007

Članak 8. – stavak 1.

Tekst koji je predložila Komisija

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 14.a radi dopunjavanja članka 6. i 7. To obuhvaća definiranje i osuvremenjivanje tehničkih specifikacija koje se odnose na način kojim se prenose informacije povezane s **OBD-om** i za popravke i održavanje vozila, pri čemu se posebna pozornost posvećuje specifičnim potrebama MSP-ova.”;

Izmjena

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 14.a radi dopunjavanja članka 6. i 7. To obuhvaća definiranje i osuvremenjivanje tehničkih specifikacija koje se odnose na način kojim se prenose informacije povezane **sa sustavom automatske dijagnostike u vozilu (OBD)** i za popravke i održavanje vozila, pri čemu se posebna pozornost posvećuje specifičnim potrebama MSP-ova, **mikropoduzeća i samozaposlenih subjekata**.

Amandman 21

Prijedlog uredbe

Članak 1. – stavak 1. – točka 7. – podtočka b

Uredba (EZ) br. 715/2007

Članak 10. – stavak 4. – podstavak 2.

Tekst koji je predložila Komisija

Sukladnost s graničnim vrijednostima prema normi Euro 6 tijekom svakog valjanog ispitivanja RDE-a utvrđuje se tako što se uzima u obzir faktor sukladnosti specifičan za svaku pojedinu onečišćujuću tvar utvrđen u tablici 2.a Priloga I. u skladu s drugim podstavkom članka 4. stavka 1.

Izmjena

Sukladnost s graničnim vrijednostima prema normi Euro 6 tijekom svakog valjanog ispitivanja RDE-a utvrđuje se tako što se uzima u obzir faktor sukladnosti specifičan za svaku pojedinu onečišćujuću tvar utvrđen u tablici 2.a Priloga I. u skladu s drugim podstavkom članka 4. stavka 1. **Faktor sukladnosti postupno se smanjuje u okviru godišnjih revizija koje se temelje na procjenama Zajedničkog istraživačkog centra. Faktor sukladnosti prestaje se primjenjivati do 30. rujna 2022.**

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 22**Prijedlog uredbe****Članak 1. – stavak 1. – točka 7. – podtočka b**

Uredba (EZ) br. 715/2007

Članak 10. – stavak 5. – podstavak 2.

Tekst koji je predložila Komisija

Sukladnost s graničnim vrijednostima prema normi Euro 6 tijekom svakog valjanog ispitivanja RDE-a utvrđuje se tako što se uzima u obzir faktor sukladnosti specifičan za svaku pojedinu onečišćujuću tvar utvrđen u tablici 2.a Priloga I. u skladu s drugim podstavkom članka 4. stavka 1.

Izmjena

Sukladnost s graničnim vrijednostima prema normi Euro 6 tijekom svakog valjanog ispitivanja RDE-a utvrđuje se tako što se uzima u obzir faktor sukladnosti specifičan za svaku pojedinu onečišćujuću tvar utvrđen u tablici 2.a Priloga I. u skladu s drugim podstavkom članka 4. stavka 1. **Faktor sukladnosti postupno se smanjuje u okviru godišnjih revizija koje se temelje na procjenama Zajedničkog istraživačkog centra. Faktor sukladnosti prestaje se primjenjivati do 30. rujna 2022.**

Amandman 23**Prijedlog uredbe****Članak 1. – stavak 1. – točka 10.**

Uredba (EZ) br. 715/2007

Članak 14. – stavak 3 i stavak 3.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

3. Komisija **je ovlaštena donositi** delegirane akte u skladu s člankom 14.a kojima se:

- (a) **dopunjuje ova Uredba radi prilagodbe postupaka, ispitivanja i zahtjeva te ispitnih ciklusa za mjerenje emisija kako bi oni primjereno odražavali stvarne emisije tijekom vožnje;**
- (b) **izmjenjuje ova Uredba kako bi tehničkom napretku prilagodila konačne faktore sukladnosti specifične za pojedine onečišćujuće tvari utvrđene u tablici 2.a Priloga I.”;**

Izmjena

3. Komisija **najkasnije do 1. lipnja 2021. donosi** delegirane akte u skladu s člankom 14.a kojima se **dopunjuje ova Uredba kako bi prilagodila postupke, ispitivanja i zahtjeve te cikluse ispitivanja koji se upotrebljavaju za mjerenje emisija kako bi se njima na odgovarajući način uzele u obzir stvarne emisije tijekom vožnje u normalnim uvjetima uporabe, uključujući temperaturu i granične uvjete, smanjenje pomaka nultog odziva i rješavanje problema opasnih naglih čestica nastalih čišćenjem filtra, uzimajući u obzir sve relevantne elemente normizacije koje je razvio Europski odbor za normizaciju (CEN) i koji se temelje na najboljoj dostupnoj opremi.**

3.a Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 14.a kojima se izmjenjuje ova Uredba radi prilagodbe tehničkom napretku i smanjenja faktora sukladnosti specifičnih za onečišćenje utvrđenih u tablici 2.a Priloga I.

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 24**Prijedlog uredbe****Prilog I. – stavak 1.**

Uredba (EZ) br. 715/2007

Prilog I. – tablica 2.a – redak 2.

Tekst koji je predložila Komisija

Konačni faktor sukladnosti za onečišćujuću tvar ⁽²⁾	1,43	1,5	—	—	—
--	-------------	------------	---	---	---

⁽²⁾ **Konačni faktor sukladnosti za onečišćujuću tvar** je faktor sukladnosti za utvrđivanje usklađenosti s graničnim vrijednostima emisija prema normi Euro 6 uz uzimanje u obzir tehničkih nesigurnosti povezanih s **uporabom** prijenosnog sustava za mjerenje emisija (PEMS).

Izmjena

Konačni faktor sukladnosti za onečišćujuću tvar ⁽²⁾	1 + tolerancija pri čemu je tolerancija = 0,32 (*)	1 + tolerancija pri čemu je tolerancija = 0,5 (*)	—	—	—
--	---	--	---	---	---

⁽²⁾ **Konačni faktor sukladnosti za onečišćujuću tvar** je faktor sukladnosti za utvrđivanje sukladnosti s graničnim vrijednostima emisija prema normi Euro 6 **tijekom prijelaznog razdoblja** uz uzimanje u obzir **dodatnih** tehničkih nesigurnosti **mjerenja** povezanih s **uvođenjem** prijenosnog sustava za mjerenje emisija (PEMS). **Izražen je kao 1 + tolerancija mjerne nesigurnosti. Do 30. rujna 2022. tolerancija se svodi na nulu, a faktor sukladnosti prestaje se primjenjivati.**

(*) smanjiti na temelju predstojeće procjene Zajedničkog istraživačkog centra

četvrtak, 17. rujna 2020.

P9_TA(2020)0223

Fond za pravednu tranziciju *I****Amandmani koje je donio Europski parlament 17. rujna 2020. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju (COM(2020)0022 – C9-0007/2020 – 2020/0006(COD))⁽¹⁾****(Redovni zakonodavni postupak: prvo čitanje)**

(2021/C 385/32)

Amandman 1**Prijedlog uredbe****Uvodna izjava 1.***Tekst koji je predložila Komisija*

- (1) Regulatornim okvirom kojim se uređuje kohezijska politika Unije za razdoblje od 2021. do 2027. u kontekstu sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira doprinosi se ispunjavanju obveza Unije u pogledu provedbe Pariškog sporazuma i ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda koncentriranjem sredstava Unije na zelene ciljeve. U ovoj se Uredbi provodi jedan od prioriteta utvrđenih u Komunikaciji o europskom zelenom planu („Europski zeleni plan”)⁽¹⁾ te je dio Plana ulaganja za održivu Europu⁽²⁾ kojim se osigurava namjensko financiranje u okviru mehanizma za pravednu tranziciju u kontekstu kohezijske politike za rješavanje gospodarskih i **socijalnih** troškova tranzicije prema klimatski neutralnom i kružnom gospodarstvu, pri čemu se sve preostale emisije stakleničkih plinova kompenziraju jednakim apsorpcijskim vrijednostima.

⁽¹⁾ COM(2019)0640, 11.12.2019.

⁽²⁾ COM(2020)0021, 14.1.2020.

Izmjena

- (1) Regulatornim okvirom kojim se uređuje kohezijska politika Unije za razdoblje od 2021. do 2027. u kontekstu sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira doprinosi se ispunjavanju obveza Unije u pogledu provedbe Pariškog sporazuma, **ograničenja porasta globalne temperature na ispod 1,5°C**, ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda i **Europskog stupa socijalnih prava** koncentriranjem sredstava Unije na zelene ciljeve. U ovoj se Uredbi provodi jedan od prioriteta utvrđenih u Komunikaciji o europskom zelenom planu („Europski zeleni plan”)⁽¹⁾ te je dio Plana ulaganja za održivu Europu⁽²⁾ kojim se osigurava namjensko financiranje u okviru mehanizma za pravednu tranziciju u kontekstu kohezijske politike za rješavanje gospodarskih, **socijalnih i ekoloških** troškova tranzicije prema klimatski neutralnom i kružnom gospodarstvu, pri čemu se sve preostale emisije stakleničkih plinova kompenziraju jednakim apsorpcijskim vrijednostima, **uzimajući u obzir pandemiju bolesti COVID-19.**

⁽¹⁾ COM(2019)0640, 11.12.2019.

⁽²⁾ COM(2020)0021, 14.1.2020.

⁽¹⁾ Predmet se vraća nadležnom odboru na međuinstitucijske pregovore u skladu s člankom 59. stavkom 4., četvrtim podstavkom (A9-0135/2020).

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 2
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 2.

Tekst koji je predložila Komisija

- (2) Tranzicija prema klimatski neutralnom i kružnom gospodarstvu jedan je od najvažnijih ciljeva politike za Uniju. Europsko vijeće je 12. prosinca 2019. podržalo cilj postizanja klimatski neutralne Unije do 2050., u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma. Borba protiv klimatskih promjena i uništavanja okoliša dugoročno će svima donijeti koristi te pruža prilike i izazove za sve u srednjoročnom razdoblju, ali ne počinju sve regije i države članice tranziciju s istog polazišta niti imaju jednake kapacitete za odgovor. Neke su naprednije od drugih, a tranzicija podrazumijeva veći socijalni i **gospodarski** učinak na regije koje se u velikoj mjeri oslanjaju na fosilna goriva, posebno na ugljen, lignit, treset i naftni škrljavac ili na industrije s visokim emisijama stakleničkih plinova. Takva situacija ne stvara samo rizik od neujednačene brzine tranzicije u Uniji u pogledu djelovanja u području klime, već i rizik od sve većih razlika među regijama, koje su štetne za ciljeve socijalne, gospodarske i teritorijalne kohezije.

Izmjena

- (2) Tranzicija prema klimatski neutralnom i kružnom gospodarstvu jedan je od najvažnijih ciljeva politike za Uniju. Europsko vijeće je 12. prosinca 2019. podržalo cilj postizanja klimatski neutralne Unije do 2050., u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma. Borba protiv klimatskih promjena i uništavanja okoliša dugoročno će svima donijeti koristi te pruža prilike i izazove za sve u srednjoročnom razdoblju, ali ne počinju sve regije i države članice tranziciju s istog polazišta niti imaju jednake kapacitete za odgovor. Neke su naprednije od drugih, a tranzicija podrazumijeva veći socijalni, **gospodarski i ekološki** učinak na regije koje se u velikoj mjeri oslanjaju na fosilna goriva, posebno na ugljen, lignit, treset **za energetske upotrebu** i naftni škrljavac ili na industrije s visokim emisijama stakleničkih plinova. Takva situacija ne stvara samo rizik od neujednačene brzine tranzicije u Uniji u pogledu djelovanja u području klime, već i rizik od sve većih razlika među regijama, **posebno kada je riječ o najudaljenijim regijama te udaljenim i otočnim područjima i područjima u geografski nepovoljnom položaju, kao i područjima koja se suočavaju s problemom depopulacije**, koje su štetne za ciljeve socijalne, gospodarske i teritorijalne kohezije.

Amandman 3
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 3.

Tekst koji je predložila Komisija

- (3) Kako bi tranzicija bila uspješna, mora biti pravedna i socijalno prihvatljiva za sve. Stoga **i Unija i države članice** moraju od samog početka uzeti u obzir gospodarske i **socijalne** učinke tranzicije te uvesti sve moguće instrumente kako bi se ublažile negativne posljedice. Proračun Unije ima važnu ulogu u tom pogledu.

Izmjena

- (3) Kako bi tranzicija bila uspješna, mora biti pravedna, **uključiva** i socijalno prihvatljiva za sve. Stoga **Unija, države članice i njihove regije** moraju od samog početka uzeti u obzir gospodarske, **socijalne i ekološke** učinke tranzicije te uvesti sve moguće instrumente kako bi se ublažile negativne posljedice. Proračun Unije ima važnu ulogu u tom pogledu **kako bi se osiguralo da nitko ne bude izostavljen**.

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 4
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 4.

Tekst koji je predložila Komisija

- (4) Kako je navedeno u europskom zelenom planu i Planu ulaganja za održivu Europu, mehanizam za pravednu tranziciju trebao bi dopunjavati druga djelovanja u okviru sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje od 2021. do 2027. Njime bi se trebalo pridonijeti rješavanju socijalnih i **gospodarskih** posljedica tranzicije prema klimatskoj neutralnosti Unije objedinjavanjem proračunske potrošnje Unije za klimatske i socijalne ciljeve na regionalnoj razini.

Izmjena

- (4) Kako je navedeno u europskom zelenom planu i Planu ulaganja za održivu Europu, mehanizam za pravednu tranziciju trebao bi dopunjavati druga djelovanja u okviru sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje od 2021. do 2027. Njime bi se trebalo pridonijeti rješavanju socijalnih, **gospodarskih** i **ekoloških** posljedica, **posebno za radnike zahvaćene procesom** tranzicije prema klimatskoj neutralnosti Unije **do 2050.** objedinjavanjem proračunske potrošnje Unije za klimatske i socijalne ciljeve na regionalnoj razini, **promicanjem održivog gospodarstva, zelenih radnih mjesta i javnog zdravlja.**

Amandman 5
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 5.

Tekst koji je predložila Komisija

- (5) Ovom se Uredbom uspostavlja Fond za pravednu tranziciju („FPT”), jedan od stupova mehanizma za pravednu tranziciju koji se provodi u okviru kohezijske politike. Cilj FPT-a jest ublažiti negativne učinke klimatske tranzicije pružanjem potpore najteže pogođenim područjima i radnicima. U skladu s posebnim ciljem FPT-a, djelovanjima koja podupire FPT trebalo bi se izravno doprinijeti smanjenju učinka tranzicije financiranjem diversifikacije i modernizacije lokalnog gospodarstva te ublažavanjem negativnih posljedica na zapošljavanje. To se odražava u posebnom cilju FPT-a koji se uspostavlja na istoj razini te navodi zajedno s ciljevima politike utvrđenima u članku [4.] Uredbe (EU) [nova Uredba o zajedničkim odredbama].

Izmjena

- (5) Ovom se Uredbom uspostavlja Fond za pravednu tranziciju („FPT”), jedan od stupova mehanizma za pravednu tranziciju koji se provodi u okviru kohezijske politike. Cilj FPT-a jest ublažiti **i neutralizirati** negativne učinke klimatske tranzicije pružanjem potpore najteže pogođenim područjima i radnicima **te promicati uravnoteženu socioekonomsku tranziciju koja se bora protiv socijalne nesigurnosti i nestabilnog poslovnog okruženja.** U skladu s posebnim ciljem FPT-a, djelovanjima koja podupire FPT trebalo bi se izravno doprinijeti smanjenju učinka tranzicije financiranjem diversifikacije i modernizacije lokalnog gospodarstva **uz pomoć obnove prirodnih dobara** te ublažavanjem negativnih posljedica na zapošljavanje **i životni standard.** To se odražava u posebnom cilju FPT-a koji se uspostavlja na istoj razini te navodi zajedno s ciljevima politike utvrđenima u članku [4.] Uredbe (EU) [nova Uredba o zajedničkim odredbama].

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 6
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 6.

Tekst koji je predložila Komisija

- (6) S obzirom na važnost borbe protiv klimatskih promjena u skladu s obvezama koje je Unija preuzela u pogledu provedbe Pariškog sporazuma, obvezama u pogledu ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda i povećanim ambicijama Unije, kako je predloženo u europskom zelenom planu, FPT-om bi se trebao osigurati ključni doprinos glavnim djelovanjima u području klime. Sredstva iz omotnice FPT-a dodatna su i nisu obuhvaćena ulaganjima koja su potrebna za postizanje ukupnog cilja od **25 %** proračunske potrošnje Unije kojima se pridonosi klimatskim ciljevima. Sredstva prenesena iz EFRR-a i ESF-a plus **doprinijet će** u potpunosti postizanju te ciljne vrijednosti.

Izmjena

- (6) S obzirom na važnost borbe protiv klimatskih promjena u skladu s obvezama koje je Unija preuzela u pogledu provedbe Pariškog sporazuma, obvezama u pogledu ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda i povećanim ambicijama Unije, kako je predloženo u europskom zelenom planu, FPT-om bi se trebao osigurati ključni doprinos glavnim djelovanjima u području klime **i okoliša**. Sredstva iz omotnice FPT-a dodatna su i nisu obuhvaćena ulaganjima koja su potrebna za postizanje ukupnog cilja od **30 %** proračunske potrošnje Unije kojima se pridonosi klimatskim ciljevima. Sredstva prenesena **na dobrovoljnoj osnovi** iz EFRR-a i ESF-a plus **mogla bi** u potpunosti **doprinijeti** postizanju te ciljne vrijednosti.

Amandman 7
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 7.

Tekst koji je predložila Komisija

- (7) Sredstva iz FPT-a trebala bi dopuniti sredstva dostupna u okviru kohezijske politike.

Izmjena

- (7) Sredstva iz FPT-a trebala bi dopuniti sredstva dostupna u okviru kohezijske politike. **Osnivanje FPT-a ne bi smjelo dovesti do smanjenja ili obveznog prijenosa sredstava iz drugih kohezijskih fondova.**

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 8
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 8.

Tekst koji je predložila Komisija

- (8) Tranzicija prema klimatski neutralnom gospodarstvu izazov je za sve države članice. Bit će posebno zahtjevna za one države članice koje se u velikoj mjeri oslanjaju na fosilna goriva ili industrije s visokim emisijama stakleničkih plinova koje se moraju postupno ukinuti ili se moraju prilagoditi tranziciji prema klimatskoj neutralnosti, ali im za to nedostaje financijskih sredstava. FPT bi stoga trebao obuhvaćati sve države članice, ali raspodjela njegovih sredstava trebala bi odražavati kapacitet država članica da financiraju potrebna ulaganja kako bi se nosile s tranzicijom prema klimatskoj neutralnosti.

Izmjena

- (8) Tranzicija prema klimatski neutralnom gospodarstvu izazov je za sve države članice. Bit će posebno zahtjevna za one države članice koje se u velikoj mjeri oslanjaju **ili su se donedavno oslanjale** na fosilna goriva ili industrije s visokim emisijama stakleničkih plinova koje se moraju postupno ukinuti ili se moraju prilagoditi tranziciji prema klimatskoj neutralnosti, ali im za to nedostaje financijskih sredstava. FPT bi stoga trebao obuhvaćati sve države članice, ali raspodjela njegovih sredstava trebala bi odražavati kapacitet država članica da financiraju potrebna ulaganja kako bi se nosile s tranzicijom prema klimatskoj neutralnosti, **uz poseban naglasak na najslabije razvijenim regijama, najudaljenijim regijama, planinskim, otočnim, slabo naseljenim, ruralnim, udaljenim i geografski nepovoljno smještenim područjima kojima se zbog malog broja stanovništva teže provesti energetska tranziciju na klimatsku neutralnost, i uzimajući u obzir ishodišni položaj svake države članice.**

Amandman 9
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 9.

Tekst koji je predložila Komisija

- (9) Kako bi utvrdila odgovarajući financijski okvir za FPT, Komisija bi trebala utvrditi godišnju raščlambu raspoloživih sredstava po državi članici u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” na temelju objektivnih kriterija.

Izmjena

- (9) Kako bi utvrdila odgovarajući financijski okvir za FPT, Komisija bi trebala utvrditi godišnju raščlambu raspoloživih sredstava po državi članici u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” na temelju objektivnih kriterija. **Države članice trebale bi osigurati izravan pristup općina i gradova sredstvima FPT-a koja im se stavljaju na raspolaganje u skladu s njihovim objektivnim potrebama.**

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 10
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 10.

Tekst koji je predložila Komisija

- (10) Ovom se Uredbom utvrđuju vrste ulaganja čiji se rashodi mogu podupirati iz FPT-a. Sve podržane aktivnosti trebale bi se provoditi uz potpuno poštovanje klimatskih i okolišnih prioriteta Unije. Popis ulaganja trebao bi uključivati ona koja podupiru lokalna gospodarstva i koja su dugoročno održiva, uzimajući u obzir ciljeve zelenog plana. Financirani projekti trebali bi pridonijeti tranziciji prema klimatski neutralnom i kružnom gospodarstvu. Za sektore u opadanju, kao što su proizvodnja energije na temelju ugljena, lignita, treseta i naftnog škriljavca ili vađenje tih krutih fosilnih goriva, potpora bi trebala biti povezana s postupnim ukidanjem aktivnosti i povezanim smanjenjem razine zaposlenosti. Kad je riječ o preobrazbi sektora s visokim razinama emisija stakleničkih plinova, potpora bi trebala promicati nove aktivnosti s pomoću uvođenja novih tehnologija, novih procesa ili proizvoda, što bi dovelo do značajnog smanjenja emisija, u skladu s klimatskim ciljevima EU-a do 2030.⁽¹³⁾ i klimatskom neutralnosti EU-a do 2050., uz zadržavanje i povećanje zaposlenosti i izbjegavanje uništavanja okoliša. Posebnu bi pozornost trebalo posvetiti i aktivnostima kojima se potiču inovacije i istraživanje u području naprednih i održivih tehnologija, kao i u području digitalizacije i povezanosti, pod uvjetom da se takvim mjerama pomaže ublažiti negativne učinke tranzicije prema klimatski neutralnom i kružnom gospodarstvu i pridonosi klimatski neutralnom i kružnom gospodarstvu.

⁽¹³⁾ Kako je navedeno u dokumentu „Čist planet za sve Europska strateška dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo”, Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru, Odboru regija i Europskoj investicijskoj banci – COM(2018)0773.

Izmjena

- (10) Ovom se Uredbom utvrđuju vrste ulaganja čiji se rashodi mogu podupirati iz FPT-a. Sve podržane aktivnosti trebale bi se provoditi uz potpuno poštovanje klimatskih, okolišnih i **socijalnih obveza i** prioriteta Unije. Popis ulaganja trebao bi uključivati ona kojima se podupiru **ljudi, zajednice i** lokalna gospodarstva i koja su dugoročno održiva, uzimajući u obzir ciljeve **europskog zelenog plana i europskog stupa socijalnih prava**. Financirani projekti trebali bi pridonijeti **postupnoj i potpunoj** tranziciji prema klimatski neutralnom i **održivom** kružnom gospodarstvu **bez onečišćenja**. Za sektore u opadanju, kao što su proizvodnja energije na temelju ugljena, lignita, treseta i naftnog škriljavca ili vađenje tih krutih fosilnih goriva, potpora bi trebala biti povezana s postupnim ukidanjem aktivnosti i povezanim smanjenjem razine zaposlenosti. Kad je riječ o preobrazbi sektora s visokim razinama emisija stakleničkih plinova, potporom bi trebalo promicati nove aktivnosti s pomoću uvođenja novih tehnologija, novih procesa ili proizvoda, što bi dovelo do znatnog smanjenja emisija, u skladu s klimatskim ciljevima EU-a do 2030.⁽¹³⁾ i klimatskom neutralnosti EU-a do 2050., uz zadržavanje i povećanje zaposlenosti **na temelju vještina** i izbjegavanje uništavanja okoliša. Posebnu bi pozornost trebalo posvetiti i aktivnostima kojima se potiču inovacije i istraživanje u području naprednih i održivih tehnologija, kao i u području digitalizacije, povezanosti **te pametne i održive mobilnosti**, pod uvjetom da se takvim mjerama pomaže ublažiti negativne učinke tranzicije prema klimatski neutralnom i kružnom gospodarstvu i pridonosi klimatski neutralnom i kružnom gospodarstvu, **uzimajući u obzir gospodarske, socijalne i energetske značajke svake države članice. Podupiranjem aktivnosti koje se odnose na rudarsku baštinu trebalo bi očuvati i važnost kulture, obrazovanja i izgradnje zajednice za proces tranzicije.**

⁽¹³⁾ Kako je navedeno u dokumentu „Čist planet za sve Europska strateška dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo”, Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru, Odboru regija i Europskoj investicijskoj banci – COM(2018)0773.

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 11
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 11.

Tekst koji je predložila Komisija

- (11) Radi zaštite građana koji su najranjiviji u pogledu klimatske tranzicije, FPT bi trebao obuhvatiti i unapređenje vještina pogođenih radnika kako bi im se pomoglo da se prilagode novim prilikama za zapošljavanje, te kako bi se pružila pomoć tražiteljima posla u aktivnom uključivanju na tržište rada.

Izmjena

- (11) Radi zaštite građana koji su najranjiviji u pogledu klimatske tranzicije FPT bi trebao obuhvatiti i unapređenje vještina, **prekvalifikaciju i osposobljavanje** pogođenih radnika **i tražitelja zaposlenja, posebno žena**, kako bi im se pomoglo da se prilagode novim prilikama za zapošljavanje **i steknu nove kvalifikacije primjerene zelenom gospodarstvu** te kako bi se pružila pomoć tražiteljima posla u aktivnom uključivanju na tržište rada. **Promicanje socijalne kohezije trebalo bi biti vodeće načelo za pružanje potpore u okviru FPT-a.**

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 12
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 12.

Tekst koji je predložila Komisija

- (12) Kako bi se poboljšala gospodarska diversifikacija područja na koje utječe tranzicija, FPT bi trebao pružati potporu produktivnim ulaganjima u MSP-ove. Produktivno ulaganje treba tumačiti kao ulaganje u fiksni kapital ili nematerijalnu imovinu poduzeća za proizvodnju robe i usluga čime se doprinosi bruto investicijama i zapošljavanju. Za poduzeća koja nisu MSP-ovi produktivna ulaganja trebala bi se podupirati samo ako su nužna za smanjenje broja izgubljenih radnih mjesta zbog tranzicije, stvaranjem ili očuvanjem znatnog broja radnih mjesta te ako ne dovode do premještanja niti su rezultat premještanja. Ulaganja u postojeća industrijska postrojenja, uključujući ona obuhvaćena sustavom trgovanja emisijama Unije, trebala bi se dopustiti ako doprinose tranziciji prema klimatski neutralnom gospodarstvu do 2050. i rezultiraju emisijama koje su znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti utvrđenih za dodjelu besplatnih emisijskih jedinica u okviru Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁴⁾ te ako ona rezultiraju **očuvanjem** znatnog broja radnih mjesta. Svako takvo ulaganje trebalo bi obrazložiti u odgovarajućem teritorijalnom planu za pravednu tranziciju. Kako bi se zaštitio integritet unutarnjeg tržišta i kohezijske politike, potpora poduzećima trebala bi biti u skladu s pravilima Unije o državnim potporama kako su utvrđene u člancima 107. i 108. UFEU-a **te, posebno, potpora produktivnim ulaganjima u poduzeća koja nisu MSP-ovi trebala bi biti ograničena na poduzeća koja se nalaze na područjima koja su određena kao potpomognuta područja u smislu članka 107. stavka 3. točaka (a) i (c) UFEU-a.**

⁽¹⁴⁾ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

Izmjena

- (12) Kako bi se poboljšala gospodarska diversifikacija područja na koje utječe tranzicija, FPT bi trebao pružati potporu produktivnim ulaganjima u MSP-ove. Produktivno ulaganje treba tumačiti kao ulaganje u fiksni kapital ili nematerijalnu imovinu poduzeća za proizvodnju robe i usluga čime se doprinosi bruto investicijama i zapošljavanju. Za poduzeća koja nisu MSP-ovi produktivna ulaganja trebala bi se podupirati samo ako su nužna za smanjenje broja izgubljenih radnih mjesta zbog tranzicije, stvaranjem ili očuvanjem znatnog broja radnih mjesta te ako ne dovode do premještanja niti su rezultat premještanja. Ulaganja u postojeća industrijska postrojenja, uključujući ona obuhvaćena sustavom trgovanja emisijama Unije, trebala bi se dopustiti ako doprinose tranziciji prema klimatski neutralnom gospodarstvu do 2050. i rezultiraju emisijama koje su znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti utvrđenih za dodjelu besplatnih emisijskih jedinica u okviru Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁴⁾ te ako rezultiraju **stvaranjem i očuvanjem** znatnog broja radnih mjesta. Svako takvo ulaganje trebalo bi obrazložiti u odgovarajućem teritorijalnom planu za pravednu tranziciju, **ono bi trebalo biti održivo i po potrebi usklađeno s načelima „onečišćivač plaća” i „energetska učinkovitost na prvom mjestu”**. Kako bi se zaštitio integritet unutarnjeg tržišta i kohezijske politike, potpora poduzećima trebala bi biti u skladu s pravilima Unije o državnim potporama kako su utvrđena u člancima 107. i 108. UFEU-a.

⁽¹⁴⁾ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 13
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 12.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (12.a) *Potporna za produktivno ulaganje u poduzeća, osim MSP-ova, preko FPT-a trebala bi biti ograničena na slabije razvijene i tranzicijske regije kako je utvrđeno u članku 102. Stavku 2. Uredbe br. .../... [Uredba o zajedničkim odredbama].*

Amandman 14
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 13.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (13) Kako bi se osigurala fleksibilnost za programiranje sredstava FPT-a u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast”, trebalo bi biti moguće pripremiti zasebni program FPT-a ili programirati sredstva iz FPT-a u jednom ili više posebnih prioriteta u okviru programa koji se podupire iz Europskog fonda za regionalni razvoj („EFRR”), Europskog socijalnog fonda plus („ESF+”) ili Kohezijskog fonda. U skladu s člankom 21.a Uredbe (EU) [nova Uredba o zajedničkim odredbama] sredstva FPT-a **trebala** bi se povećati dopunskim financiranjem iz EFRR-a i fonda ESF+. Odgovarajući iznosi preneseni iz EFRR-a i ESF-a plus trebali bi biti usklađeni s vrstama operacija utvrđenima u teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju.

- (13) Kako bi se osigurala fleksibilnost za programiranje sredstava FPT-a u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast”, trebalo bi biti moguće pripremiti zasebni program FPT-a ili programirati sredstva iz FPT-a u jednom ili više posebnih prioriteta u okviru programa koji se podupire iz Europskog fonda za regionalni razvoj („EFRR”), Europskog socijalnog fonda plus („ESF+”) ili Kohezijskog fonda. U skladu s člankom 21.a Uredbe (EU) [nova Uredba o zajedničkim odredbama] sredstva FPT-a **mogla** bi se **na dobrovoljnoj osnovi** povećati dopunskim financiranjem iz EFRR-a i fonda ESF+. Odgovarajući iznosi preneseni iz EFRR-a i ESF-a plus trebali bi biti usklađeni s vrstama operacija utvrđenima u teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju.

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 15
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 14.

Tekst koji je predložila Komisija

- (14) Potporu FPT-a trebalo bi uvjetovati djelotvornom provedbom postupka tranzicije na određenom području kako bi se ostvarilo klimatski neutralno gospodarstvo. U tom bi pogledu države članice, u suradnji s relevantnim dionicima i uz potporu Komisije, trebale pripremiti teritorijalne planove za pravednu tranziciju u kojima će biti opisan postupak tranzicije, u skladu s njihovim nacionalnim energetske i klimatskim planovima. U tu bi svrhu Komisija trebala uspostaviti platformu za pravednu tranziciju koja bi se nadovezala na postojeću platformu za rudarske regije u tranziciji kako bi se omogućile bilateralne i multilateralne razmjene iskustava i najbolje prakse u svim pogodnim sektorima.

Izmjena

- (14) Potporu FPT-a trebalo bi uvjetovati djelotvornom **i mjerljivom** provedbom postupka tranzicije na određenom području kako bi se ostvarilo klimatski neutralno gospodarstvo. U tom bi pogledu države članice, u **socijalnom dijalogu i** suradnji s relevantnim dionicima **u skladu s načelom partnerstva utvrđenim člankom 6. Uredbe (EU) .../... [nova Uredba o zajedničkim odredbama]** i uz potporu Komisije, trebale pripremiti teritorijalne planove za pravednu tranziciju u kojima će biti opisan postupak tranzicije, u skladu s njihovim nacionalnim energetske i klimatskim planovima **te po mogućnosti uz njihovo premašivanje**. U tu bi svrhu Komisija trebala uspostaviti platformu za pravednu tranziciju koja bi se nadovezala na postojeću platformu za rudarske regije u tranziciji kako bi se omogućile bilateralne i multilateralne razmjene iskustava i najbolje prakse u svim pogodnim sektorima.

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 16
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 15.

Tekst koji je predložila Komisija

- (15) U teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju trebala bi se utvrditi najteže pogođena područja na koje bi potpora FPT-a trebala biti koncentrirana te bi se trebala opisati posebna djelovanja koje treba poduzeti za ostvarenje klimatski neutralnog gospodarstva, posebno u pogledu prenamjene ili zatvaranja postrojenja koja uključuju proizvodnju fosilnih goriva ili druge aktivnosti s visokim emisijama stakleničkih plinova. Ta bi se područja trebala precizno definirati i biti regije razine NUTS 3 ili njihovi dijelovi. U planovima bi trebalo navesti izazove i potrebe tih područja te utvrditi vrste operacija koje su potrebne na način kojim se osigurava usklađen razvoj gospodarskih aktivnosti otpornih na klimatske promjene koje su u skladu s tranzicijom na klimatsku neutralnost i s ciljevima zelenog plana. Financijska potpora FPT-a trebala bi se dodjeljivati samo za ulaganja u skladu s planovima za tranziciju. Teritorijalne planove za pravednu tranziciju trebalo bi uključiti u programe (s potporom EFRR-a, fonda ESF+, Kohezijskog fonda ili FPT-a, ovisno o slučaju) koje odobrava Komisija.

Izmjena

- (15) U teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju trebala bi se utvrditi najteže pogođena područja na koja bi potpora FPT-a trebala biti koncentrirana te bi se trebala opisati posebna djelovanja koja treba poduzeti za ostvarenje **klimatskih ciljeva Unije do 2030. i klimatski neutralnog gospodarstva do 2050.**, posebno u pogledu prenamjene ili zatvaranja postrojenja koja uključuju proizvodnju fosilnih goriva ili druge aktivnosti s visokim emisijama stakleničkih plinova, **uz istodobno očuvanje i širenje prilika za zapošljavanje na pogođenim područjima kako bi se izbjegla socijalna isključenost. Potrebno je uzeti u obzir otežavajuće čimbenike kao što su stope nezaposlenosti i trendovi depopulacije.** Ta bi se područja trebala precizno definirati i biti regije razine NUTS 3 ili njihovi dijelovi. U planovima bi trebalo navesti izazove, potrebe i **prilike** tih područja te utvrditi vrste operacija koje su potrebne na način kojim se osigurava usklađen razvoj gospodarskih aktivnosti otpornih na klimatske promjene koje su u skladu s tranzicijom na klimatsku neutralnost i s ciljevima **europskog** zelenog plana. Financijska potpora FPT-a trebala bi se dodjeljivati samo za ulaganja u skladu s planovima za tranziciju. Teritorijalne planove za pravednu tranziciju trebalo bi uključiti u programe (s potporom EFRR-a, fonda ESF+, Kohezijskog fonda ili FPT-a, ovisno o slučaju) koje odobrava Komisija.

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 17
Prijedlog uredbe
Uvodna izjava 19.

Tekst koji je predložila Komisija

- (19) Ciljeve ove Uredbe, prije svega potporu **područjima suočenima** s gospodarskom i socijalnom preobrazbom u njihovoj tranziciji prema klimatski neutralnom gospodarstvu, države članice ne mogu same dostatno ostvariti. Glavni su razlozi u tom pogledu, s jedne strane, razlike u razvijenosti različitih područja i zaostalost područja u najnepovoljnijem položaju, kao i ograničenje financijskih sredstava država članica i područja te, s druge strane, potreba za dosljednim okvirom provedbe koji obuhvaća nekoliko fondova Unije u okviru podijeljenog upravljanja. S obzirom na to da se ti ciljevi mogu bolje ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva,

Izmjena

- (19) Ciljeve ove Uredbe, prije svega potporu **za ljude, gospodarstvo i okoliš područja suočenih** s gospodarskom i socijalnom preobrazbom u njihovoj tranziciji prema klimatski neutralnom gospodarstvu, države članice ne mogu same dostatno ostvariti. Glavni su razlozi u tom pogledu, s jedne strane, razlike u razvijenosti različitih područja i zaostalost područja u najnepovoljnijem položaju, kao i ograničenje financijskih sredstava država članica i područja te, s druge strane, potreba za dosljednim okvirom provedbe koji obuhvaća nekoliko fondova Unije u okviru podijeljenog upravljanja, **kao i potreba za jamčenjem usklađenosti s visokim socijalnim i ekološkim standardima te promicanjem sudjelovanja radnika**. S obzirom na to da se ti ciljevi mogu bolje ostvariti na razini Unije Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

Amandman 18
Prijedlog uredbe
Članak 1. – stavak 1.

Tekst koji je predložila Komisija

1. Ovom se Uredbom uspostavlja Fond za pravednu tranziciju („FPT”) radi pružanja potpore **područjima** koja se suočavaju s **velikim** socioekonomskim izazovima koji proizlaze iz procesa tranzicije prema klimatski **neutralnom gospodarstvu** Unije do 2050.

Izmjena

1. Ovom se Uredbom uspostavlja Fond za pravednu tranziciju („FPT”) radi pružanja potpore **osobama, gospodarstvu i okolišu područja** koja se suočavaju s **ozbiljnim** socioekonomskim izazovima koji proizlaze iz procesa tranzicije prema **ostvarenju energetske i klimatske ciljeve Unije do 2030. i klimatski neutralnog gospodarstva** Unije do 2050.

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 19

Prijedlog uredbe

Članak 2. – stavak 1.

Tekst koji je predložila Komisija

U skladu s člankom [4. stavkom 1.] drugim podstavkom Uredbe (EU) [nova Uredba o zajedničkim odredbama], **FPT** pridonosi jedinstvenom posebnom cilju „**Omogućivanje** regijama i **ljudima** da **ublaže socijalne i gospodarske učinke te učinke** na **okoliš koje ima tranzicija** prema klimatski neutralnom gospodarstvu”.

Izmjena

U skladu s člankom [4. stavkom 1.] drugim podstavkom Uredbe (EU) [nova Uredba o zajedničkim odredbama], **FPT-om se** pridonosi jedinstvenom posebnom cilju „**omogućavanja** regijama, **ljudima, poduzećima i drugim dionicima** da **se uhvate u koštac sa socijalnim učincima, učincima na zaposlenost, gospodarskim učincima i ekološkim učincima tranzicije** prema klimatski neutralnom **gospodarstvu do 2050. i prijelaznih ciljeva do 2030.**, u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma”.

Amandman 20

Prijedlog uredbe

Članak 3. – stavak 2. – podstavak 1.

Tekst koji je predložila Komisija

2. Sredstva za FPT u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” koja su raspoloživa za proračunsku obvezu za razdoblje 2021.–2027. iznose **11 270 459 000** EUR u **tekućim** cijenama i, **ovisno o slučaju, mogu** se uvećati dodatnim sredstvima dodijeljenima u proračunu Unije i drugim sredstvima u skladu s primjenjivim temeljnim aktom.

Izmjena

2. Sredstva za FPT u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” koja su raspoloživa za proračunsku obvezu za razdoblje **od 2021. do 2027.** iznose **25 358 532 750** EUR u cijenama **iz 2018. (glavni iznos) i ne smiju biti rezultat prijenosa sredstava iz drugih fondova EU-a obuhvaćenih Uredbom (EU) .../... [nova Uredba o zajedničkim odredbama]. Glavni iznos može se** uvećati dodatnim sredstvima dodijeljenima u proračunu Unije i drugim sredstvima u skladu s primjenjivim temeljnim aktom.

Amandman 21

Prijedlog uredbe

Članak 3.a – stavak 3.

Tekst koji je predložila Komisija

3. **Godišnja raspodjela iznosa** iz stavka 1. po državama članicama **uključuje** se u odluku Komisije iz članka 3. stavka 3. u skladu s metodologijom utvrđenom u Prilogu I.

Izmjena

3. **Na zahtjev države članice iznos iz stavka 1. prvog podstavka ovog članka također se stavlja na raspolaganje za razdoblje od 2025. do 2027. Za svako od razdoblja pripadajuće godišnje raspodjele iznosa** po državama članicama **iz stavka 1. ovog članka uključuju** se u odluku Komisije iz članka 3. stavka 3. u skladu s metodologijom utvrđenom u Prilogu I.

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 22
Prijedlog uredbe
Članak 3.b (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

Članak 3.b

Mehanizam za zeleno nagrađivanje

18 % ukupnih iznosa iz članka 3. stavka 2. prvog podstavka i članka 3.a stavka 1. prvog podstavka dodjeljuje se ovisno o brzini kojom države članice smanjuju svoje emisije stakleničkih plinova, podijeljeno s najnovijim iznosom njihovog BND-a.

Amandman 23
Prijedlog uredbe
Članak 3.c (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

Članak 3.c

Posebna sredstva za najudaljenije i otočne regije

1 % ukupnih iznosa iz članka 3. stavka 2. prvog podstavka i članka 3.a stavka 1. prvog podstavka čine posebna sredstva za otoke, a 1 % čine posebna sredstva za najudaljenije regije, kako je navedeno u članku 349. UFEU-a, koja se dodjeljuju relevantnim državama članicama.

Amandman 66
Prijedlog uredbe
Članak 3.d (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

Članak 3.d

Pristup Fondu za pravednu tranziciju

Pristup Fondu za pravednu tranziciju uvjetovan je donošenjem nacionalnog cilja postizanja klimatske neutralnosti do 2050.

Državama članicama koje se još nisu obvezale na postizanje nacionalnog cilja klimatske neutralnosti oslobađa se samo 50 % nacionalnih dodijeljenih sredstava, a preostalih 50 % stavlja se na raspolaganje nakon što usvoje taj cilj.

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 24

Prijedlog uredbe

Članak 4. – stavak 2. – podstavak 1. – točka a

Tekst koji je predložila Komisija

- (a) produktivna ulaganja u MSP-ove, uključujući novoosnovana poduzeća, što dovodi do gospodarske diversifikacije i preusmjeravanja;

Izmjena

- (a) produktivna **i održiva** ulaganja u **mikropoduzeća i** MSP-ove, uključujući novoosnovana poduzeća **i održivi turizam**, što dovodi do **stvaranja radnih mjesta, modernizacije**, gospodarske diversifikacije i preusmjeravanja;

Amandman 25

Prijedlog uredbe

Članak 4. – stavak 2. – podstavak 1. – točka b

Tekst koji je predložila Komisija

- (b) ulaganja u osnivanje novih poduzeća, među ostalim **putem** poduzetničkih inkubatora i usluga savjetovanja;

Izmjena

- (b) ulaganja u osnivanje novih poduzeća **i razvijanje postojećih poduzeća**, među ostalim **u okviru** poduzetničkih inkubatora i usluga savjetovanja, **što dovodi do stvaranja radnih mjesta**;

Amandman 26

Prijedlog uredbe

Članak 4. – stavak 2. – podstavak 1. – točka ba (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

- (b) ulaganja u osnivanje novih poduzeća, među ostalim **putem** poduzetničkih inkubatora i usluga savjetovanja;

Izmjena

- (**ba**) **ulaganja u socijalnu infrastrukturu koja dovode do rasta zaposlenosti i gospodarske diversifikacije**;

Amandman 27

Prijedlog uredbe

Članak 4. – stavak 2. – podstavak 1. – točka c

Tekst koji je predložila Komisija

- (c) ulaganja u aktivnosti istraživanja i inovacija te poticanje prijenosa naprednih tehnologija;

Izmjena

- (c) ulaganja u aktivnosti istraživanja i inovacija, **među ostalim na sveučilištima i javnim istraživačkim institutima**, te poticanje prijenosa naprednih tehnologija **koje su spremne za tržište**;

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 28

Prijedlog uredbe

Članak 4. – stavak 2. – podstavak 1. – točka d

Tekst koji je predložila Komisija

(d) ulaganja u uvođenje tehnologije i infrastruktura za cjenovno pristupačnu čistu energiju, u smanjenje emisija stakleničkih plinova, energetske učinkovitost i **obnovljivu** energiju;

Izmjena

(d) ulaganja u uvođenje tehnologije i infrastruktura za cjenovno pristupačnu čistu energiju **i pripadajuće sustave**, u smanjenje emisija stakleničkih plinova, energetske učinkovitost, **tehnologiju za skladištenje energije** i **održivu** energiju **iz obnovljivih izvora ako ta ulaganja dovode do otvaranja ili očuvanja održivih radnih mjesta u velikom opsegu**;

Amandman 29

Prijedlog uredbe

Članak 4. – stavak 2. – podstavak 1. – točka da (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

(da) **ulaganja u pametnu i održivu mobilnost i ekološki prihvatljivu prijevoznu infrastrukturu**;

Amandman 30

Prijedlog uredbe

Članak 4. – stavak 2. – podstavak 1. – točka db (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

(db) **ulaganja u projekte kojima se suzbija energetska siromaštvo, osobito u socijalnom stanovanju, i promicanje energetske učinkovitosti, klimatski neutralnog pristupa i centraliziranog grijanja s niskom razinom emisija u većini pogođenih područja**;

Amandman 31

Prijedlog uredbe

Članak 4. – stavak 2. – podstavak 1. – točka e

Tekst koji je predložila Komisija

(e) ulaganja u digitalizaciju i digitalnu povezanost;

Izmjena

(e) ulaganja u digitalizaciju, **digitalnu inovaciju** i digitalnu povezanost, **među ostalim u digitalnu i preciznu poljoprivredu**;

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 32

Prijedlog uredbe

Članak 4. – stavak 2. – podstavak 1. – točka f

Tekst koji je predložila Komisija

(f) ulaganja u **regeneraciju** i **dekontaminaciju** lokacija, **prenamjenu** zemljišta i projekte **za prenamjenu**;

Izmjena

(f) ulaganja u **zelenu infrastrukturu, obnovu** i **čišćenje** lokacija i **već korištenog onečišćenog** zemljišta **te** projekte **prenamjene** zemljišta **kada se ne može primijeniti načelo da onečišćivač plaća**;

Amandman 104

Prijedlog uredbe

Članak 4. – stavak 2. – podstavak 1. – točka g

Tekst koji je predložila Komisija

(g) ulaganja u poboljšanje kružnoga gospodarstva, **među ostalim** sprečavanjem stvaranja otpada, smanjenjem otpada, učinkovitošću resursa, ponovnom uporabom, popravkom i recikliranjem;

Izmjena

(g) ulaganja u poboljšanje kružnoga gospodarstva sprečavanjem stvaranja otpada, smanjenjem otpada, učinkovitošću resursa, ponovnom uporabom, popravkom i recikliranjem;

Amandman 33

Prijedlog uredbe

Članak 4. – stavak 2. – podstavak 1. – točka ga (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

(ga) **osmišljavanje i razvijanje socijalnih i javnih usluga od općeg interesa**;

Izmjena

Amandman 34

Prijedlog uredbe

Članak 4. – stavak 2. – podstavak 1. – točka gb (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

(gb) **ulaganja u kulturu, obrazovanje i izgradnju zajednice, uključujući vrednovanje materijalne i nematerijalne kulturne baštine i središta zajednice**;

Izmjena

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 35

Prijedlog uredbe

Članak 4. – stavak 2. – podstavak 1. – točka h

Tekst koji je predložila Komisija

(h) unapređenje vještina i **prekvalifikaciju** radnika;

Izmjena

(h) unapređenje vještina, **prekvalifikaciju** i **obuku** radnika i **tražitelja zaposlenja**;

Amandman 36

Prijedlog uredbe

Članak 4. – stavak 2. – podstavak 1. – točka i

Tekst koji je predložila Komisija

(i) pomoć tražiteljima zaposlenja u traženju posla;

Izmjena

(i) pomoć tražiteljima zaposlenja u traženju posla, **potporu za aktivno starenje i potporu dohotku za radnike koji traže novi posao**;

Amandman 37

Prijedlog uredbe

Članak 4. – stavak 2. – podstavak 1. – točka j

Tekst koji je predložila Komisija

(j) aktivno uključivanje tražitelja zaposlenja;

Izmjena

(j) aktivno uključivanje tražitelja zaposlenja, **osobito žena, osoba s invaliditetom i osjetljivih skupina**;

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 38

Prijedlog uredbe

Članak 4. – stavak 2. – podstavak 2.

Tekst koji je predložila Komisija

Osim toga, FPT može podupirati, u područjima koja su određena kao potpomognuta područja u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkama (a) i (c) UFEU-a, produktivna ulaganja u poduzeća koja nisu MSP-ovi, pod uvjetom da su takva ulaganja odobrena u okviru teritorijalnog plana za pravednu tranziciju na temelju informacija koje se zahtijevaju u članku 7. stavku 2. točki (h). Takva su ulaganja prihvatljiva samo ako su nužna za provedbu teritorijalnog plana za pravednu tranziciju.

Izmjena

Osim toga, **FPT-om se mogu** podupirati, u **manje razvijenim regijama i tranzicijskim regijama navedenima u članku 102. stavku 2. Uredbe br. .../... [nova Uredba o zajedničkim odredbama]**, produktivna ulaganja u poduzeća koja nisu MSP-ovi, pod uvjetom da su takva ulaganja odobrena u okviru teritorijalnog plana za pravednu tranziciju na temelju informacija koje se zahtijevaju u članku 7. stavku 2. točki (h). Takva su ulaganja prihvatljiva samo ako su nužna za provedbu teritorijalnog plana za pravednu tranziciju **i za stvaranje novih radnih mjesta i ako su usklađena sa socijalnim ciljevima koji se odnose na otvaranje radnih mjesta, rodnu ravnopravnost i jednakost plaća i s okolišnim ciljevima te ako olakšavaju tranziciju prema klimatski neutralnom gospodarstvu bez podržavanja premještanja, u skladu s člankom 60. stavkom 1. Uredbe br. .../... [nova Uredba o zajedničkim odredbama]**.

Amandman 39

Prijedlog uredbe

Članak 4. – stavak 2. – podstavak 3.

Tekst koji je predložila Komisija

FPT može podupirati i ulaganja radi smanjenja emisija stakleničkih plinova iz djelatnosti navedenih u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća pod uvjetom da su takva ulaganja odobrena u okviru teritorijalnog plana za pravednu tranziciju na temelju informacija koje se zahtijevaju u članku 7. stavku 2. točki (i). Takva su ulaganja prihvatljiva samo ako su nužna za provedbu teritorijalnog plana za pravednu tranziciju.

Izmjena

FPT-om se mogu podupirati i ulaganja radi smanjenja emisija stakleničkih plinova iz djelatnosti navedenih u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća pod uvjetom da su takva ulaganja odobrena u okviru teritorijalnog plana za pravednu tranziciju na temelju informacija koje se zahtijevaju u članku 7. stavku 2. točki (i) **ove Uredbe i da se njima ispunjavaju ostali uvjeti utvrđeni u drugom podstavku ovog stavka**. Takva su ulaganja prihvatljiva samo ako su nužna za provedbu teritorijalnog plana za pravednu tranziciju.

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 40**Prijedlog uredbe****Članak 5. – stavak 1. – točka c**

Tekst koji je predložila Komisija

(c) poduzetnike u teškoćama, kako su definirani u članku 2. stavku 18. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 ⁽¹⁶⁾;

⁽¹⁶⁾ Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (SL L 187, 26.6.2014., str. 1.).

Izmjena

(c) poduzetnike u teškoćama, kako su definirani u članku 2. stavku 18. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 ⁽¹⁶⁾, **osim u slučajevima kada su teškoće posljedica energetske tranzicije ili ako su se teškoće pojavile nakon 15. veljače 2020. uslijed krize prouzročene bolešću COVID-19;**

⁽¹⁶⁾ Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (SL L 187, 26.6.2014., str. 1.).

Amandman 41**Prijedlog uredbe****Članak 5. – stavak 1. – točka d**

Tekst koji je predložila Komisija

(d) ulaganja povezana s proizvodnjom, preradom, distribucijom, skladištenjem ili izgaranjem fosilnih goriva;

Izmjena

(d) ulaganja povezana s proizvodnjom, preradom, **prijevozom**, distribucijom, skladištenjem ili izgaranjem fosilnih goriva;

Amandman 42**Prijedlog uredbe****Članak 5. – stavak 1. – točka e**

Tekst koji je predložila Komisija

(e) ulaganja u širokopojasnu infrastrukturu **na** područjima **na** kojima **postoje najmanje dvije širokopojasne mreže jednake kategorije.**

Izmjena

(e) ulaganja u širokopojasnu infrastrukturu **u** područjima **u** kojima **su potrošačima dostupna jednakovrijedna rješenja na tržištu u konkurentnim uvjetima;**

Amandman 43**Prijedlog uredbe****Članak 5. – stavak 1. – točka ea (nova)**

Tekst koji je predložila Komisija

(ea) ulaganja u poduzeća koja nisu MSP-ovi i koja podrazumijevaju prijenos radnih mjesta i proizvodnih procesa iz jedne države članice u drugu ili u treću zemlju;

Izmjena

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 44

Prijedlog uredbe

Članak 5. – stavak 1. – točka eb (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

- (eb) djelatnosti u regiji NUTS 2 u kojoj je za vrijeme trajanja programa predviđeno otvaranje novog rudnika ugljena, lignita ili naftnog škriljevca ili novog polja za vađenja treseta ili ponovno otvaranje rudnika ugljena, lignita ili naftnog škriljevca ili polja za vađenje treseta koji su privremeno bili izvan pogona.

Amandman 45

Prijedlog uredbe

Članak 5. – stavak 1.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

Odstupajući od članka 5. stavka 1. točke (d) ove Uredbe, za regije koje se uvelike oslanjaju na vađenje i izgaranje ugljena, lignita, naftnog škriljevca ili treseta Komisija može odobriti planove teritorijalne pravedne tranzicije koji uključuju ulaganja u aktivnosti povezane s prirodnim plinom, pod uvjetom da se takve djelatnosti smatraju okolišno održivima u skladu s člankom 3. Uredbe (EU) 2020/852 ^(16a) i ispunjavaju sljedeće kumulativne uvjete:

- (a) koriste se kao prijelazna tehnologija kojom se zamjenjuju ugljen, lignit, treset ili naftni škriljevac;
- (b) spadaju u okvire održive dostupnosti ili su skladu s korištenjem čistog vodika, bioplina i biometana;
- (c) pridonose okolišnim ciljevima Unije u pogledu ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe tim promjenama ubrzavanjem potpunog prestanka korištenja ugljena, lignita, treseta ili naftnog škriljevca;
- (d) doprinose znatnom smanjenju emisija stakleničkih plinova i onečišćenja zraka te povećanju energetske učinkovitosti;
- (e) doprinose borbi protiv energetske siromaštva;
- (f) ne ometaju razvoj obnovljivih izvora energije u predmetnim područjima te su kompatibilne i u sinergiji s budućom uporabom obnovljivih izvora energije.

četvrtak, 17. rujna 2020.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

U prikladno obrazloženim slučajevima Komisija može odobriti ulaganja u nekvalificirane aktivnosti u skladu s člankom 3. Uredbe (EU) 2020/852 ako su ona u skladu sa svim drugim uvjetima utvrđenima u prvom podstavku ovog stavka i ako država članica može u teritorijalnom planu pravedne tranzicije obrazložiti potrebu da se pruži podrška tim aktivnostima i dokaže usklađenost tih aktivnosti s energetske i klimatskim ciljevima i zakonodavstvom Unije, kao i sa svojim nacionalnim energetske i klimatskim planom.

^(16a) Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 13.).

Amandman 46

Prijedlog uredbe

Članak 6. – stavak 1. – podstavak 1.

Tekst koji je predložila Komisija

Sredstva FPT-a programiraju se za kategorije regija u kojima se predmetna područja nalaze, na temelju teritorijalnih planova za pravednu tranziciju uspostavljenih u skladu s člankom 7. koje je Komisija odobrila kao dio programa ili izmjenu programa. Programirana sredstva imaju oblik jednog ili više posebnih programa ili jednog ili više prioriteta u okviru programa.

Izmjena

Sredstva FPT-a programiraju se za kategorije regija u kojima se predmetna područja **ili gospodarske aktivnosti** nalaze, na temelju teritorijalnih planova za pravednu tranziciju uspostavljenih u skladu s člankom 7. koje je Komisija odobrila kao dio programa ili izmjenu programa. Programirana sredstva imaju oblik jednog ili više posebnih programa ili jednog ili više prioriteta u okviru programa.

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 47

Prijedlog uredbe

Članak 6. – stavak 1. – podstavak 2.

Tekst koji je predložila Komisija

Komisija odobrava program samo ako **je utvrđivanje** područja koja su najteže pogođena postupkom tranzicije i koja su navedena u odgovarajućem teritorijalnom planu za pravednu tranziciju, propisno **obrazloženo** i ako je relevantni teritorijalni plan za pravednu tranziciju u skladu s nacionalnim energetske i klimatskim planom dotične države članice.

Izmjena

Osim ako propisno opravda uskraćivanje odobrenja, Komisija odobrava program samo ako **su** područja koja su najteže pogođena postupkom tranzicije i koja su navedena u odgovarajućem teritorijalnom planu za pravednu tranziciju propisno **identificirana** i ako je relevantni teritorijalni plan za pravednu tranziciju u skladu s nacionalnim energetske i klimatskim planom dotične države članice, **ciljem klimatske neutralnosti za 2050., privremenim ciljevima za 2030. i europskim stupom socijalnih prava**.

Amandman 48

Prijedlog uredbe

Članak 6. – stavak 2.

Tekst koji je predložila Komisija

2. Prioriteti FPT-a sadržavaju sredstva FPT-a koja čine cjelovita ili djelomična dodjela FPT-a za države članice i sredstva **prenesena** u skladu s člankom [21.a] Uredbe (EU) [nova Uredba o zajedničkim odredbama]. **Ukupna sredstva** iz EFRR-a i ESF-a plus koja **se prenose FPT-u moraju biti najmanje 1,5 puta veća od iznosa potpore FPT-a tom prioritetu isključujući sredstva iz članka 3.a stavka 1., ali ne veća od trostrukog iznosa te potpore**.

Izmjena

2. Prioriteti FPT-a sadržavaju sredstva FPT-a koja čine cjelovita ili djelomična dodjela FPT-a za države članice. **Ta se sredstva mogu dopuniti sredstvima prenesenima na dobrovoljnoj osnovi** u skladu s člankom [21.a] Uredbe (EU) [nova Uredba o zajedničkim odredbama]. **Ukupan iznos sredstava** iz EFRR-a i ESF-a plus koja **treba prenijeti u prioritet FPT-a ne smiju premašiti iznos potpore iz FPT-a za taj prioritet u visini od 1,5 puta. Sredstva prenesena iz EFRR-a i fonda ESF-a plus zadržavaju svoje izvorne ciljeve i uključuju se u razine tematske koncentracije EFRR-a i ESF-a plus**.

Amandman 49

Prijedlog uredbe

Članak 6. – stavak 2.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

2.a FPT je namijenjen najugroženijim zajednicama u svakoj regiji te se stoga prihvatljivim projektima koji se financiraju u okviru FPT-a i kojima se doprinosi posebnom cilju iz članka 2. sufinancira do 85 % relevantnih troškova.

Izmjena

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 50

Prijedlog uredbe

Članak 7. – stavak 1.

Tekst koji je predložila Komisija

1. Države članice pripremaju zajedno s relevantnim tijelima predmetnih područja teritorijalni plan ili teritorijalne planove za pravednu tranziciju koji se odnose na jedno područje ili više područja razine 3 zajedničke klasifikacije prostornih jedinica za statistiku („regije razine NUTS 3”) kako su uspostavljene Uredbom (EZ) br. 1059/2003 Europskog parlamenta i Vijeća kako je izmijenjena Uredbom Komisije (EZ) br. **868/2014** ⁽¹⁷⁾ ili njihove dijelove, u skladu s predloškom utvrđenim u Prilogu II. Ta područja su ona koja su najteže pogođena na temelju gospodarskih i socijalnih učinaka tranzicije, posebno s obzirom na očekivani gubitak radnih mjesta u sektoru proizvodnje i upotrebe fosilnih goriva i preobrazbu proizvodnih procesa industrijskih postrojenja s najvišim emisijama stakleničkih plinova.

⁽¹⁷⁾ Uredba (EZ) br. 1059/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. svibnja 2003. o uspostavi zajedničke klasifikacije prostornih jedinica za statistiku (NUTS) (SL L 154, 21.6.2003., str. 1.).

Izmjena

1. Države članice pripremaju zajedno s relevantnim **lokalnim i regionalnim** tijelima predmetnih područja **te u skladu s načelom partnerstva uspostavljenim u članku 6. Uredbe (EU) .../... [nova Uredba o zajedničkim odredbama] i, prema potrebi, uz pomoć EIB-a i EIF-a**, teritorijalni plan ili teritorijalne planove za pravednu tranziciju koji se odnose na jedno područje ili više područja razine 3 zajedničke klasifikacije prostornih jedinica za statistiku („regije razine NUTS 3”) kako su uspostavljene Uredbom (EZ) br. 1059/2003 Europskog parlamenta i Vijeća kako je izmijenjena Uredbom Komisije (EU) br. **2016/2066** ⁽¹⁷⁾ ili njihove dijelove, u skladu s predloškom utvrđenim u Prilogu II. Ta područja su ona koja su najteže pogođena na temelju gospodarskih i socijalnih učinaka tranzicije, posebno s obzirom na očekivani gubitak radnih mjesta u sektoru proizvodnje i upotrebe fosilnih goriva i preobrazbu proizvodnih procesa industrijskih postrojenja s najvišim emisijama stakleničkih plinova.

⁽¹⁷⁾ Uredba (EZ) br. 1059/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. svibnja 2003. o uspostavi zajedničke klasifikacije prostornih jedinica za statistiku (NUTS) (SL L 154, 21.6.2003., str. 1.).

Amandman 51

Prijedlog uredbe

Članak 7. – stavak 2. – točka a

Tekst koji je predložila Komisija

(a) opis postupka tranzicije na nacionalnoj razini prema klimatski neutralnom gospodarstvu, uključujući vremenski okvir za ključne korake u tranziciji koji su u skladu sa zadnjom verzijom nacionalnog energetskeg i klimatskeg plana;

Izmjena

(a) opis postupka tranzicije na nacionalnoj razini prema **postizanju klimatskih ciljeva Unije za 2030. i klimatski neutralnom gospodarstvu do 2050.**, uključujući vremenski okvir za ključne korake u tranziciji koji su u skladu sa zadnjom verzijom nacionalnog energetskeg i klimatskeg plana;

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 52**Prijedlog uredbe****Članak 7. – stavak 2. – točka b***Tekst koji je predložila Komisija*

- (b) obrazloženje za utvrđivanje područja koja su najteže pogođena postupkom tranzicije iz točke (a), a koja će primiti potporu FPT-a u skladu sa stavkom 1.;

Izmjena

- (b) obrazloženje za utvrđivanje područja koja su najteže pogođena postupkom tranzicije iz točke (a), a koja će primiti potporu FPT-a u skladu sa stavkom 1., **uključujući pokazatelje kao što su stopa nezaposlenosti i stopa depopulacije;**

Amandman 53**Prijedlog uredbe****Članak 7. – stavak 2. – točka c***Tekst koji je predložila Komisija*

- (c) **ocjenu izazova** povezanih s tranzicijom s kojima se suočavaju područja koja su najteže pogođena, uključujući socijalni i gospodarski učinak te učinak na okoliš koje ima tranzicija prema klimatski neutralnom gospodarstvu, utvrđivanje mogućeg broja zahvaćenih i izgubljenih radnih mjesta, razvojne potrebe i ciljeve do 2030. povezane s preobrazbom ili prestankom odvijanja djelatnosti s visokim emisijama stakleničkih plinova na tim područjima;

Izmjena

- (c) **procjenu učinaka** povezanih s tranzicijom s kojima se suočavaju područja koja su najteže pogođena, uključujući socijalni i gospodarski učinak te učinak na okoliš koje ima tranzicija prema klimatski neutralnom gospodarstvu, utvrđivanje mogućeg broja zahvaćenih i izgubljenih radnih mjesta, **mogući učinak na državne prihode**, razvojne potrebe i ciljeve do 2030. povezane s preobrazbom ili prestankom odvijanja djelatnosti s visokim emisijama stakleničkih plinova na tim područjima, **kao izazove u vezi s energetske siromaštvom;**

Amandman 54**Prijedlog uredbe****Članak 7. – stavak 2. – točka d***Tekst koji je predložila Komisija*

- (d) opis očekivanog doprinosa potpore FPT-a ublažavanju socijalnih i gospodarskih učinaka te učinaka na okoliš koje ima tranzicija prema klimatski neutralnom gospodarstvu;

Izmjena

- (d) opis očekivanog doprinosa potpore FPT-a ublažavanju socijalnih, **demografskih**, gospodarskih i **zdravstvenih** učinaka te učinaka na okoliš koje ima tranzicija prema klimatski neutralnom gospodarstvu;

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 55

Prijedlog uredbe

Članak 7. – stavak 2. – točka e

Tekst koji je predložila Komisija

(e) ocjenu njegove usklađenosti s drugim nacionalnim, regionalnim ili teritorijalnim strategijama i planovima;

Izmjena

(e) **po potrebi**, ocjenu njegove usklađenosti s drugim nacionalnim, regionalnim ili teritorijalnim strategijama i planovima;

Amandman 56

Prijedlog uredbe

Članak 7. – stavak 2. – točka h

Tekst koji je predložila Komisija

(h) ako se potpora pruža produktivnim ulaganjima u poduzeća koja nisu MSP-ovi, **taksativan** popis takvih operacija i poduzeća te obrazloženje potrebe za takvom potporom u obliku analize nedostataka kojom se dokazuje da bi očekivani gubitak radnih mjesta premašio očekivani broj stvorenih radnih mjesta kad ne bi bilo ulaganja;

Izmjena

(h) ako se potpora pruža produktivnim ulaganjima u poduzeća koja nisu MSP-ovi, **okvirni** popis takvih operacija i poduzeća te obrazloženje potrebe za takvom potporom u obliku analize nedostataka kojom se dokazuje da bi očekivani gubitak radnih mjesta premašio očekivani broj stvorenih radnih mjesta kad ne bi bilo ulaganja;

Amandman 57

Prijedlog uredbe

Članak 7. – stavak 3.

Tekst koji je predložila Komisija

3. Priprema i provedba teritorijalnih planova za pravednu tranziciju uključuje relevantne partnere u skladu s člankom [6.] Uredbe (EU) [nova Uredba o zajedničkim odredbama].

Izmjena

3. Priprema i provedba teritorijalnih planova za pravednu tranziciju uključuje relevantne partnere u skladu s člankom [6.] Uredbe (EU) [nova Uredba o zajedničkim odredbama] **i, prema potrebi, EIB i EIF.**

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 58**Prijedlog uredbe****Članak 8. – stavak 2.**

Tekst koji je predložila Komisija

2. Za pokazatelje ostvarenja početna vrijednost je nula. Ključne etape utvrđene za 2024. i ciljne vrijednosti utvrđene za 2029. kumulativne su. **Ciljne vrijednosti ne revidiraju se nakon što Komisija odobri zahtjev za izmjenu programa podnesen na temelju članka [14. stavka 2.] Uredbe (EU) [nova Uredba o zajedničkim odredbama].**

Izmjena

2. Za pokazatelje ostvarenja početna vrijednost je nula. Ključne etape utvrđene za 2024. i ciljne vrijednosti utvrđene za 2029. kumulativne su.

Amandman 59**Prijedlog uredbe****Članak 9 – stavak 1.**

Tekst koji je predložila Komisija

Ako Komisija na temelju ispitivanja završnog izvješća o uspješnosti programa zaključi da nije ostvareno najmanje 65 % ciljne vrijednosti utvrđene za jedan pokazatelj ili više pokazatelja ostvarenja ili rezultata za sredstva FPT-a, Komisija može izvršiti financijske ispravke u skladu s člankom [98.] Uredbe (EU) [nova Uredba o zajedničkim odredbama] tako da se smanji potpora iz FPT-a predmetnom prioritetu razmjerno postignućima.

Izmjena

Na temelju završnog izvješća o uspješnosti programa Komisija može izvršiti financijske ispravke u skladu s Uredbom (EU) [nova Uredba o zajedničkim odredbama].

Amandman 60**Prijedlog uredbe****Članak 10.a (novi)**

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

Članak 10.a**Prijelazne odredbe**

Države članice imaju prijelazno razdoblje do ... [jedna godina od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] za pripremu i donošenje teritorijalnih planova za pravednu tranziciju. Tijekom tog prijelaznog razdoblja sve države članice u potpunosti ispunjavaju uvjete za financiranje na temelju ove Uredbe, a Komisija to razdoblje ne uzima u obzir pri donošenju odluka o opozivu ili gubitku financiranja.

četvrtak, 17. rujna 2020.

Amandman 61
Prijedlog uredbe
Članak 10.b (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

Članak 10.b

Preispitivanje

Najkasnije do kraja preispitivanja u sredini programskog razdoblja sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira Komisija preispituje provedbu JTF-a i procjenjuje je li primjereno izmijeniti njegovo područje primjene u skladu s mogućim izmjenama Uredbe (EU) 2020/852, klimatskim ciljevima Unije utvrđenima u Uredbi (EU) 2020/... [Europski zakon o klimi] i razvojem u provedbi Akcijskog plana za održivo financiranje. Na toj osnovi Komisija Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće, kojem može priložiti i zakonodavne prijedloge.

četvrtak, 17. rujna 2020.

P9_TA(2020)0225

Utvrđivanje da postoji očita opasnost da Republika Poljska teško prekrši vladavinu prava**Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o Prijedlogu odluke Vijeća o utvrđivanju da postoji očita opasnost da Republika Poljska teško prekrši vladavinu prava (COM(2017)0835 – 2017/0360R(NLE))**

(2021/C 385/33)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Prijedlog odluke Vijeća (COM(2017)0835),
- uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegov članak 2. i članak 7. stavak 1.,
- uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima,
- uzimajući u obzir Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i njezine protokole,
- uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima,
- uzimajući u obzir međunarodne sporazume UN-a o ljudskim pravima, kao što je Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima;
- uzimajući u obzir Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Istanbulska konvencija),
- uzimajući u obzir svoju Zakonodavnu rezoluciju od 20. travnja 2004. o Komunikaciji Komisije o članku 7. Ugovora o Europskoj uniji: Poštovanje i promicanje vrijednosti na kojima se temelji Unija ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije Vijeću i Europskom parlamentu od 15. listopada 2003. o članku 7. Ugovora o Europskoj uniji – Poštovanje i promicanje vrijednosti na kojima se temelji Unija ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije Europskom parlamentu i Vijeću od 11. ožujka 2014., „Novi okvir EU-a za jačanje vladavine prava” ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. travnja 2016. o stanju u Poljskoj ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. rujna 2016. o nedavnim događajima u Poljskoj i njihovu utjecaju na temeljna prava utvrđena u Povelji Europske unije o temeljnim pravima ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. studenoga 2017. o stanju vladavine prava i demokracije u Poljskoj ⁽⁶⁾,
- uzimajući u obzir da je Komisija u siječnju 2016. aktivirala strukturirani dijalog u sklopu okviru EU-a za vladavinu prava,

⁽¹⁾ SL C 104 E, 30.4.2004., str. 408.

⁽²⁾ COM(2003)0606.

⁽³⁾ COM(2014)0158.

⁽⁴⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0123.

⁽⁵⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0344.

⁽⁶⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0442.

četvrtak, 17. rujna 2020.

- uzimajući u obzir Preporuku Komisije (EU) 2016/1374 od 27. srpnja 2016. u pogledu vladavine prava u Poljskoj ⁽⁷⁾,
- uzimajući u obzir Preporuku Komisije (EU) 2017/146 od 21. prosinca 2016. u pogledu vladavine prava u Poljskoj kojom se dopunjuje Preporuka (EU) 2016/1374 ⁽⁸⁾,
- uzimajući u obzir Preporuku Komisije (EU) 2017/1520 od 26. srpnja 2017. u pogledu vladavine prava u Poljskoj kojom se dopunjuju preporuke (EU) 2016/1374 i (EU) 2017/146 ⁽⁹⁾,
- uzimajući u obzir Preporuku Komisije (EU) 2018/103 od 20. prosinca 2017. u pogledu vladavine prava u Poljskoj kojom se dopunjuju preporuke (EU) 2016/1374, (EU) 2017/146 i (EU) 2017/1520 ⁽¹⁰⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 1. ožujka 2018. o odluci Komisije o aktiviranju članka 7. stavka 1. UEU-a u pogledu situacije u Poljskoj ⁽¹¹⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. studenoga 2019. o kriminalizaciji spolnog odgoja u Poljskoj ⁽¹²⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 18. prosinca 2019. o javnoj diskriminaciji i govoru mržnje protiv pripadnika zajednice LGBTI, uključujući „zone bez LGBTI-ja” ⁽¹³⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. siječnja 2019. o stanju temeljnih prava u Europskoj uniji 2017. godine ⁽¹⁴⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 3. svibnja 2018. o medijskom pluralizmu i slobodi medija u Europskoj uniji ⁽¹⁵⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. siječnja 2020. o saslušanjima u tijeku u skladu s člankom 7. stavkom 1. UEU-a u pogledu Poljske i Mađarske ⁽¹⁶⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. travnja 2020. o usklađenom djelovanju EU-a za suzbijanje pandemije bolesti COVID-19 i njezinih posljedica ⁽¹⁷⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. listopada 2016. s preporukama Komisiji o uspostavi mehanizma EU-a za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava ⁽¹⁸⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. veljače 2019. o nazadovanju u području prava žena i rodne ravnopravnosti u EU-u ⁽¹⁹⁾,
- uzimajući u obzir Rezoluciju od 28. studenoga 2019. o pristupanju EU-a Istanbulskoj konvenciji i drugim mjerama za borbu protiv rodno uvjetovanog nasilja ⁽²⁰⁾,
- uzimajući u obzir svoju Zakonodavnu rezoluciju od 4. travnja 2019. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti proračuna Unije u slučaju općih nedostataka u pogledu vladavine prava u državama članicama ⁽²¹⁾,
- uzimajući u obzir svoju Zakonodavnu rezoluciju od 17. travnja 2019. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa Prava i vrijednosti ⁽²²⁾,

⁽⁷⁾ SL L 217, 12.8.2016., str. 53.

⁽⁸⁾ SL L 22, 27.1.2017., str. 65.

⁽⁹⁾ SL L 228, 2.9.2017., str. 19.

⁽¹⁰⁾ SL L 17, 23.1.2018., str. 50.

⁽¹¹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0055.

⁽¹²⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0058.

⁽¹³⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0101.

⁽¹⁴⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0032.

⁽¹⁵⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0204.

⁽¹⁶⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0014.

⁽¹⁷⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0054.

⁽¹⁸⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0409.

⁽¹⁹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0111.

⁽²⁰⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0080.

⁽²¹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0349.

⁽²²⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0407.

četvrtak, 17. rujna 2020.

- uzimajući u obzir četiri postupka zbog povrede prava koje je Komisija pokrenula protiv Poljske u vezi s reformom poljskog pravosudnog sustava, od kojih su prva dva rezultirala presudama Suda ⁽²³⁾ kojima je utvrđeno kršenje članka 19. stavka 1. Ugovora o Europskoj uniji kojim je utvrđeno načelo djelotvorne sudske zaštite, dok su ostala dva postupka još u tijeku,
 - uzimajući u obzir tri saslušanja Poljske koja je 2018. održalo Vijeće za opće poslove u okviru postupka iz članka 7. stavka 1. UEU-a,
 - uzimajući u obzir izvješće o službenom putovanju od 3. prosinca 2018., nakon službenog posjeta Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove Varšavi od 19. do 21. rujna 2018., i saslušanja koja je o vladavini prava u Poljskoj održao taj odbor 20. studenoga 2018. i 23. travnja 2020.,
 - uzimajući u obzir godišnja izvješća Agencije Europske unije za temeljna prava i Europskog ureda za borbu protiv prijevara,
 - uzimajući u obzir preporuke Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) iz 2018. o spolnom i reproduktivnom zdravlju i pravima adolescenata,
 - uzimajući u obzir presudu Europskog suda za ljudska prava od 24. srpnja 2014., Al Nashiri protiv Poljske (predmet br. 28761/11),
 - uzimajući u obzir članak 89. i članak 105. stavak 5. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir mišljenje Odbora za prava žena i rodnu jednakost,
 - uzimajući u obzir privremeno izvješće Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove (A9-0138/2020),
- A. budući da se Unija temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina, koje su utvrđene u članku 2. Ugovora o Europskoj uniji te koje se odražavaju u Povelji Europske unije o temeljnim pravima i uvrštene su u međunarodne sporazume o ljudskim pravima;
- B. budući da, suprotno članku 258. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, područje primjene članka 7. Ugovora o Europskoj uniji nije ograničeno na područja pokrivena pravom Unije, kao što je navedeno u Komunikaciji Komisije od 15. listopada 2003., te budući da Unija stoga može ocjenjivati postojanje očite opasnosti od teškog kršenja zajedničkih vrijednosti iz članka 2. Ugovora o Europskoj uniji ne samo u slučaju kršenja u tom ograničenom području, nego i kršenja u području u kojem država članica djeluje samostalno;
- C. budući da se svaka očita opasnost od toga da bi neka država članica mogla teško prekršiti vrijednosti iz članka 2. Ugovora o Europskoj uniji ne odnosi samo na pojedinačne države članice u kojima se takav rizik pojavljuje nego negativno utječe i na druge države članice, njihovo uzajamno povjerenje i samu prirodu Unije;
- D. budući da su se države članice, u skladu s člankom 49. Ugovora o Europskoj uniji, slobodno i dobrovoljno obvezale na poštovanje zajedničkih vrijednosti iz njegova članka 2.;
1. navodi da Parlament izražava zabrinutost oko sljedećih pitanja:
- funkcioniranja zakonodavnog i izbornog sustava,
 - neovisnosti pravosuđa i prava sudaca,
 - zaštita temeljnih prava;

⁽²³⁾ Presuda Suda Europske unije od 24. lipnja 2019., Komisija protiv Poljske, C-619/18, ECLI:EU:C:2019:531. Presuda Suda Europske unije od 5. studenog 2019., Komisija protiv Poljske, C-192/18, ECLI:EU:C:2019:924.

četvrtak, 17. rujna 2020.

2. ponavlja svoje stajalište, izraženo u nekoliko rezolucija o stanju vladavine prava i demokracije u Poljskoj, da činjenice i tendencije navedene u ovoj rezoluciji razmatrane zajedno predstavljaju sistemsku prijetnju vrijednostima iz članka 2. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) i očitu opasnost od njegova teškog kršenja;
3. izražava duboku zabrinutost zbog toga što, unatoč tome što su u Vijeću održana tri saslušanja s poljskim tijelima, a u Odboru Europskog parlamenta za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove više razmjena gledišta uz prisutnost poljskih tijela, i unatoč alarmantnim izvješćima Ujedinjenih naroda, Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS) i Vijeća Europe te četirima postupcima zbog povrede prava koje je pokrenula Komisija, stanje vladavine prava u Poljskoj ne samo da nije riješeno nego se ozbiljno pogoršalo od pokretanja postupka iz članka 7. stavka 1. UEU-a; mišljenja je da rasprave u Vijeću u okviru postupka iz članka 7. stavka 1. UEU-a nisu bile ni redovite ni strukturirane te da se njima nisu u dovoljnoj mjeri riješila bitna pitanja koja su opravdala pokretanje postupka niti je na odgovarajući način utvrđen učinak koji djelovanje poljske vlade ima na vrijednosti iz članka 2. UEU-a;
4. napominje da obrazloženi prijedlog Komisije od 20. prosinca 2017. u skladu s člankom 7. stavkom 1. UEU-a u pogledu vladavine prava u Poljskoj: Prijedlog odluke Vijeća o utvrđivanju da postoji očita opasnost da Republika Poljska teško prekrši vladavinu prava ⁽²⁴⁾ ima ograničeni doseg, konkretno u pogledu stanja vladavine prava u Poljskoj u strogom smislu neovisnosti pravosuđa; smatra da je hitno potrebno proširiti područje primjene obrazloženog prijedloga uključivanjem jasnih rizika od ozbiljnih povreda drugih temeljnih vrijednosti Unije, posebno demokracije i poštovanja ljudskih prava;
5. smatra da je najnoviji razvoj događaja na saslušanjima koja su u tijeku u skladu s člankom 7. stavkom 1. UEU-a ponovo ukazao na hitnu potrebu za komplementarnim i preventivnim mehanizmom Unije za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava, kako je Parlament predložio u svojoj Rezoluciji od 25. listopada 2016.;
6. ponavlja svoje stajalište o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti proračuna Unije u slučaju općih nedostataka u pogledu vladavine prava u državama članicama, uključujući potrebu za zaštitom prava korisnika, te poziva Vijeće da što prije započne međuinstitucijske pregovore;
7. ponovno ističe svoje stajalište u pogledu proračunske omotnice za novi program Prava i vrijednosti u okviru budućeg višegodišnjeg financijskog okvira te poziva Vijeće i Komisiju da se nacionalnim i lokalnim organizacijama civilnog društva osiguraju odgovarajuća sredstva za jačanje potpore na lokalnoj razini demokraciji, vladavini prava i temeljnim pravima u državama članicama, što se odnosi i na Poljsku;

Funkcioniranje zakonodavnog i izbornog sustava u Poljskoj

Korištenje ovlasti revizije ustava od strane poljskog parlamenta

8. osuđuje činjenicu da je poljski parlament preuzeo ovlasti revizije ustava koje nije imao kada je postupivši kao redovna zakonodavna vlast donio Zakon od 22. prosinca 2015. o izmjeni Zakona o Ustavnom sudu ⁽²⁵⁾ i Zakon od 22. srpnja 2016. o Ustavnom sudu ⁽²⁶⁾, kako je Ustavni sud utvrdio u svojim presudama od 9. ožujka ⁽²⁷⁾, 11. kolovoza ⁽²⁸⁾ i 7. studenoga 2016. ⁽²⁹⁾ ⁽³⁰⁾;

⁽²⁴⁾ COM(2017)0835.

⁽²⁵⁾ Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U. 2015 poz. 2217).

⁽²⁶⁾ Ustawa z dnia 22 lipca 2016 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U. 2016 poz. 1157).

⁽²⁷⁾ Presuda Ustavnog suda od 9. ožujka 2016., K 47/15.

⁽²⁸⁾ Presuda Ustavnog suda od 11. kolovoza 2016., K 39/16.

⁽²⁹⁾ Presuda Ustavnog suda od 7. studenog 2016., K 44/16.

⁽³⁰⁾ Vidi Mišljenje Venecijanske komisije od 14. listopada 2016. o Zakonu od 22. srpnja 2016. o Ustavnom sudu, Mišljenje br. 860/2016, točka 127.; Obrazloženi prijedlog Komisije od 20. prosinca 2017., točke 91. i dalje.

četvrtak, 17. rujna 2020.

9. žali, nadalje, zbog toga što je u vrijeme kada više nije bilo moguće efektivno zajamčiti neovisnu ocjenu ustavnosti zakona poljski parlament donio brojne posebno osjetljive zakonodavne akte, kao što su Zakon od 30. prosinca 2015. o izmjeni Zakona o državnim službenicima i određenih drugih zakona⁽³¹⁾, Zakon od 15. siječnja 2016. o izmjeni Zakona o policiji i određenih drugih zakona⁽³²⁾, Zakon od 28. siječnja 2016. uredbi o provedbi Zakona o državnom odvjetništvu⁽³³⁾ i Zakon od 28. siječnja 2016. – pravila o provedbi Zakona o državnom odvjetništvu⁽³⁴⁾, Zakon od 18. ožujka 2016. o izmjeni Zakona o pravobranitelju i određenih drugih zakona⁽³⁵⁾, Zakon od 22. lipnja 2016. o Nacionalnom vijeću za medije⁽³⁶⁾ i Zakon od 10. lipnja 2016. o borbi protiv terorizma i određeni drugi zakoni⁽³⁷⁾, čime je do temelja reorganiziran pravosudni sustav⁽³⁸⁾;

Primjena ubrzanih zakonodavnih postupaka

10. žali zbog toga što se poljski parlament često koristi ubrzanim zakonodavnim postupcima za donošenje ključnog zakonodavstva kojim se preoblikuje organizacija i funkcioniranje pravosuđa, bez svrshodnog savjetovanja s dionicima, uključujući pravosudnu zajednicu⁽³⁹⁾;

Izborni zakon i organizacija izbora

11. sa zabrinutošću primjećuje da je OEES zaključio da su medijska pristranost i netolerantna retorika u okviru izborne kampanje za parlamentarne izbore u listopadu 2019. bile velikim izvorom zabrinutosti⁽⁴⁰⁾ te da su, unatoč tome što su svi kandidati mogli slobodno voditi kampanje, viši državni dužnosnici javno financirana događanja iskorištavali za promidžbu vlastitih kampanja; nadalje napominje da je dominacija vladajuće stranke u javnim medijima dodatno povećala njezinu prednost⁽⁴¹⁾; žali zbog neprijateljstva, prijatni medijima, netolerantne retorike i slučajeva zlouporabe državnih sredstava koji su zasjenili postupak poljskih predsjedničkih izbora održanih u lipnju i srpnju 2020.⁽⁴²⁾

12. zabrinut je zbog toga što će novo vijeće Vrhovnog suda za izvanrednu kontrolu i javne poslove (dalje u tekstu „Izvanredno vijeće”), koje se sastoji većinom od članova koje je predložilo novo Državno sudbeno vijeće i za koje postoji opasnost da Sud Europske unije (dalje u tekstu „Sud”) ocijeni da ne ispunjava uvjete da bude smatrano neovisnim sudom, donositi odluke o valjanosti općih izbora te ispitivati sporove u vezi s izborima; napominje da to izaziva ozbiljnu zabrinutost u pogledu diobe vlasti i funkcioniranja poljske demokracije jer će zbog toga sudsko preispitivanje izbornih sporova biti posebno podložno političkom utjecaju, što može dovesti do pravne nesigurnosti u pogledu valjanosti takva preispitivanja⁽⁴³⁾;

13. napominje da Venecijanska komisija u svojem Kodeksu dobre prakse u izbornim pitanjima iz 2002.⁽⁴⁴⁾ pruža jasne smjernice za održavanje parlamentarnih izbora tijekom izvanrednih stanja, što se odnosi i na epidemije; napominje da se, iako je Kodeksom predviđena mogućnost izvanrednih načina glasanja, sve izmjene kojima se oni uvode mogu smatrati u skladu s najboljim europskim praksama samo „ako je zajamčeno načelo slobodnog glasanja”; smatra da to nije slučaj

⁽³¹⁾ Ustawa z dnia 30 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o służbie cywilnej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2016 poz. 34).

⁽³²⁾ Ustawa z dnia 15 stycznia 2016 r. o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2016 poz. 147).

⁽³³⁾ Ustawa z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (Dz.U. 2016 poz. 177).

⁽³⁴⁾ Ustawa z dnia 28 stycznia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o prokuraturze (Dz.U. 2016 poz. 178).

⁽³⁵⁾ Ustawa z dnia 18 marca 2016 r. o zmianie ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2016 poz. 677).

⁽³⁶⁾ Ustawa z dnia 22 czerwca 2016 r. o Radzie Mediów Narodowych (Dz.U. 2016 poz. 929).

⁽³⁷⁾ Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych (Dz.U. 2016 poz. 904).

⁽³⁸⁾ Vidi Obrazloženi prijedlog Komisije od 20. prosinca 2017., točke 112. – 119.

⁽³⁹⁾ Europska mreža sudbenih vijeća (ENCJ), Varšavska deklaracija od 3. lipnja 2016.

⁽⁴⁰⁾ OEES/ODIHR, Izjava o preliminarnim nalazima i zaključcima nakon ograničene misije za promatranje izbora, 14. listopada 2019.

⁽⁴¹⁾ OEES/ODIHR, Završno izvješće o ograničenoj misiji za promatranje izbora od 13. listopada 2019. o parlamentarnim izborima, Varšava, 14. veljače 2020.

⁽⁴²⁾ OEES/ODIHR, Posebna misija za procjenu izbora, Izjava o preliminarnim nalazima i zaključci o drugom krugu predsjedničkih izbora održanih 12. srpnja 2020. u Varšavi, 13. srpnja 2020.

⁽⁴³⁾ Venecijanska komisija, Mišljenje od 8. i 9. prosinca 2017., CDL-AD(2017)031, točka 43.; Preporuka Komisije (EU) 2018/103 od 20. prosinca 2017. u pogledu vladavine prava u Poljskoj kojom se dopunjuju preporuke (EU) 2016/1374, (EU) 2017/146 i (EU) 2017/1520 (SL L 17, 23.1.2018., str. 50.), čl. 25.

⁽⁴⁴⁾ Venecijanska komisija, CDL-AD (2002) 23, Mišljenje br. 190/2002, Kodeks dobre prakse u izbornim pitanjima. Smjernice i izvješće s objašnjenjima, 30. listopada 2002.; Vidi i Venecijanska komisija, CDL-PI (2020) 005rev-e Izvješće – Poštovanje demokracije, ljudskih prava i vladavine prava tijekom izvanrednih stanja – Razmatranja, str. 23.

četvrtak, 17. rujna 2020.

s izmjenama izbornog okvira za predsjedničke izbore koji su se trebali održati 10. svibnja 2020. jer bi se njima moglo spriječiti da izbori budu poštenu, tajni i jednaki, uz puno poštovanje prava na privatnost⁽⁴⁵⁾ i u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća⁽⁴⁶⁾; nadalje napominje da su te izmjene u suprotnosti sa sudskom praksom poljskog Ustavnog suda koja je razvijena kada je ocjena ustavnosti još bila na snazi i u kojoj je navedeno da se izborni zakon ne smije mijenjati 6 mjeseci prije izbora; sa zabrinutošću napominje da je najava o odgodi predsjedničkih izbora stigla samo 4 dana prije predviđenog datuma;

Neovisnost pravosuđa i ostalih institucija te prava sudaca u Poljskoj

Reforma pravosudnog sustava – opća razmatranja

14. uviđa da je, iako je organizacija pravosudnog sustava u nacionalnoj nadležnosti, Sud u više navrata presudio da države članice pri izvršavanju te nadležnosti moraju poštovati svoje obveze u skladu s pravom Unije; ponavlja da su nacionalni suci i europski suci, koji primjenjuju pravo Unije, zbog čega je njihova neovisnost zajednička briga Unije, uključujući Sud, koji mora osigurati poštovanje vladavine prava kako je utvrđeno u članku 19. UEU-a i članku 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (dalje u tekstu „Povelja”) u području primjene prava Unije; poziva poljske vlasti da podupiru i održavaju neovisnost poljskih sudova;

Sastav i funkcioniranje Ustavnog suda

15. podsjeća da su zakoni o Ustavnom sudu doneseni 22. prosinca 2015. i 22. srpnja 2016., kao i paket od tri zakon donesen krajem 2016.⁽⁴⁷⁾, ozbiljno utjecali na neovisnost i legitimitet Ustavnog suda te da je Ustavni sud zakone od 22. prosinca 2015. i 22. srpnja 2016. proglasio neustavnima 9. ožujka 2016., odnosno 11. kolovoza 2016.; podsjeća da te presude u to vrijeme nisu bile objavljene niti su ih poljske vlasti provele; ozbiljno žali zbog činjenice da se ustavnost poljskih zakona u Poljskoj više ne može učinkovito jamčiti od stupanja na snagu navedenih zakonodavnih promjena⁽⁴⁸⁾; poziva Komisiju da razmotri pokretanje postupka zbog povrede prava u vezi sa zakonodavstvom o Ustavnom sudu, njegovim nezakonitim sastavom i njegovom ulogom u sprečavanju poštovanja prethodne odluke Suda Europske unije od 19. studenog 2019.⁽⁴⁹⁾;

Mirovinski i stegovni sustav te sustav imenovanja sudaca Vrhovnog suda

16. podsjeća da je 2017. zbog promjena u načinu imenovanja kandidata za mjesto prvog predsjednika Vrhovnog suda (dalje u tekstu „prvi predsjednik”) sudjelovanje sudaca Vrhovnog suda u postupku odabira postalo besmisleno; osuđuje činjenicu da se Zakonom od 20. prosinca 2019. o izmjeni Zakona o organizaciji zajedničkih sudova, Zakona o Vrhovnom sudu i određenih drugih akata⁽⁵⁰⁾ („Zakon od 20. prosinca 2019.”) još više smanjuje sudjelovanje sudaca u postupku odabira prvog predsjednika uvođenjem mjesta vršitelja dužnosti prvog predsjednika Vrhovnog suda (dalje u tekstu „vršitelj dužnosti prvog predsjednika”) kojeg je imenovao predsjednik Republike Poljske te smanjenjem kvoruma u trećem krugu na 32 od 125 sudaca, čime se zapravo napušta model podjele vlasti između predsjednika i pravosudne zajednice sadržan u članku 183. stavku 3. poljskog Ustava;⁽⁵¹⁾

⁽⁴⁵⁾ Vidi i OESS/ODIHR, Mišljenje o nacrtu akta o posebnim pravilima za provođenje općih izbora predsjednika Republike Poljske naloženog 2020. (dokument Senata br. 99), 27. travnja 2020.

⁽⁴⁶⁾ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

⁽⁴⁷⁾ Ustawa z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz.U. 2016 poz. 2072); ustawa z dnia 30 listopada 2016 r. o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz.U. 2016 poz. 2073); Ustawa z dnia 13 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz.U. 2016 poz. 2074).

⁽⁴⁸⁾ Venecijanska komisija, Mišljenje od 14. i 15. listopada 2016., točka 128.; UN, Odbor za ljudska prava, Zaključna opažanja u okviru sedmog periodičnog izvješća za Poljsku, 31. listopada 2016., točke 7. i 8.; Preporuka Komisije (EU) 2017/1520.

⁽⁴⁹⁾ Presuda Suda Europske unije od 19. studenoga 2019., A.K. i ostali protiv Sąd Najwyższy, C-585/18, C-624/18 i C-625/18, ECLI:EU:C:2019:982.

⁽⁵⁰⁾ Ustawa z dnia 20 grudnia 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020 poz. 190).

⁽⁵¹⁾ Venecijanska komisija i DGI Vijeća Europe, Hitno zajedničko mišljenje od 16. siječnja 2020., CDL-PI(2020) 002, točka 51.

četvrtak, 17. rujna 2020.

17. sa zabrinutošću primjećuje nepravilnosti u vezi s imenovanjem vršitelja dužnosti prvog predsjednika i njegovo daljnje djelovanje; duboko je zabrinut zbog toga što postupak izbora kandidata za dužnost prvog predsjednika nije bio u skladu s člankom 183. poljskog Ustava ili Poslovníkom Vrhovnog suda te je prekršio osnovne standarde vijećanja među članovima Opće skupštine sudaca Vrhovnog suda (dalje u tekstu „Opća skupština”); sa žaljenjem napominje da bi sumnje u valjanost izbornog postupka u Općoj skupštini te nepristranost i neovisnost vršitelja dužnosti predsjednika tijekom izbornog postupka mogle ugroziti diobu vlasti i legitimitet novog prvog predsjednika Vrhovnog suda kojeg je 25. svibnja 2020. imenovao predsjednik Poljske te bi stoga mogle dovesti u pitanje neovisnost Vrhovnog suda; napominje da je predsjednik Poljske na sličan način prekršio zakon kada je imenovao predsjednika Ustavnog suda;

18. dijeli zabrinutost Komisije zbog činjenice da predsjednik Republike Poljske (a u nekim slučajevima i ministar pravosuđa) ima ovlasti utjecati na stegovne postupke protiv sudaca Vrhovnog suda imenovanjem dužnosnika zaduženog za stegovni postupak koji će istražiti slučaj, čime se iz tekućeg postupka isključuje dužnosnik Vrhovnog suda zadužen za stegovni postupak, što izaziva zabrinutost u pogledu diobe vlasti i utječe na neovisnost pravosuđa⁽⁵²⁾;

19. podsjeća da je Sud Europske unije u svojoj presudi od 24. lipnja 2019.⁽⁵³⁾ utvrdio da je snižavanje dobi za umirovljenje sudaca Vrhovnog suda u suprotnosti s pravom Unije te da se njime krši načelo nesmjernjivosti sudaca, a time i načelo neovisnosti pravosuđa, nakon što je odlukom od 17. prosinca 2018.⁽⁵⁴⁾ prethodno odobrio zahtjev Komisije za privremene mjere u toj stvari; napominje da su poljske vlasti donijele Zakon od 21. studenog 2018. o izmjeni Zakona o Vrhovnom sudu kako bi postupile u skladu s odlukom Suda Europske unije⁽⁵⁵⁾, što je jedini slučaj u kojem su poništile izmjene zakonodavnog okvira kojim se uređuje pravosuđni sustav u vezi s odlukom Suda Europske unije;

Sastav i funkcioniranje stegovnog vijeća i izvanrednog vijeća Vrhovnog suda

20. podsjeća da su 2018. osnovana dva nova vijeća u okviru Vrhovnog suda, i to Stegovno vijeće i Izvanredno vijeće, u koja su raspoređeni novoimenovani suci koje je izabralo novo Državno sudsko vijeće i kojima su povjerene posebne ovlasti, uključujući ovlast Izvanrednog vijeća da ukine pravomoćne presude koje su donijeli niži sudovi ili sam Vrhovni sud u okviru izvanrednog preispitivanja te ovlast Stegovnog vijeća da pokreće stegovne postupke protiv drugih sudaca Vrhovnog suda i redovnih sudova, čime je de facto stvoren „Vrhovni sud unutar Vrhovnog suda”;⁽⁵⁶⁾

21. podsjeća na to da je Sud Europske unije u svojoj presudi od 19. studenoga 2019.⁽⁵⁷⁾, odgovarajući na zahtjev Vrhovnog suda za prethodnu odluku (Vijeće za radno pravo i socijalno osiguranje, dalje u tekstu „Radno vijeće”) u vezi sa Stegovnim vijećem, presudio da su nacionalni sudovi dužni zanemariti odredbe nacionalnog prava kojima se nadležnost za odlučivanje u predmetu u kojem se može primijeniti pravo Unije dodjeljuje tijelu koje ne ispunjava uvjete neovisnosti i nepristranosti;

22. napominje da je Vrhovni sud (Radno vijeće) koji je uputio zahtjev kasnije u svojoj presudi od 5. prosinca 2019.⁽⁵⁸⁾ zaključio da Stegovno vijeće ne ispunjava uvjete u skladu s kojima bi se smatralo neovisnim i nepristranim sudom u okviru poljskog i Unijinog zakonodavstva te da je Vrhovni sud (Građansko, Kazneno i Radno vijeće) 23. siječnja 2020.⁽⁵⁹⁾ donio rezoluciju u kojoj je ponovio da Stegovno vijeće nije sud zbog nedostatka neovisnosti i da se stoga njegove presude ne

⁽⁵²⁾ Vidi Obrazloženi prijedlog Komisije od 20. prosinca 2017., COM(2017)0835, točka 133. Vidi također: OESS-ODIHR, Mišljenje o pojedinim odredbama nacrtu zakona o Vrhovnom sudu Poljske (od 26. rujna 2017.), 13. studenoga 2017., točka 33.

⁽⁵³⁾ Presuda Suda Europske unije od 24. lipnja 2019., Komisija protiv Poljske, C-619/18, ECLI:EU:C:2019:531.

⁽⁵⁴⁾ Rješenje Suda Europske unije od 17. prosinca 2018., Komisija protiv Poljske, C-619/18 R, ECLI:EU:C:2018:1021.

⁽⁵⁵⁾ Ustawa z dnia 21 listopada 2018 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym (Dz.U. 2018 poz. 2507).

⁽⁵⁶⁾ OESS-ODIHR, Mišljenje od 13. studenoga 2017., str. 7. – 20.; Venecijanska komisija, Mišljenje od 8. i 9. prosinca 2017., točka 43.; Preporuka Komisije (EU) 2018/103, čl. 25.; GRECO, Dopuna četvrtom krugu izvješća o ocjeni Poljske (članak 34.) od 18. do 22. lipnja 2018., točka 31.; Venecijanska komisija i DGI Vijeća Europe, Hitno zajedničko mišljenje od 16. siječnja 2020., točka 8.

⁽⁵⁷⁾ Presuda Suda Europske unije od 19. studenoga 2019., A.K. i ostali protiv Sąd Najwyższy, C-585/18, C-624/18 i C-625/18, ECLI:EU:C:2019:982.

⁽⁵⁸⁾ Presuda Ustavnog suda od 5. prosinca 2019., III PO 7/19

⁽⁵⁹⁾ Rezolucija Zajedničke komore za građansko, kazneno i radno pravo Vrhovnog suda od 23. siječnja 2020., BSA I-4110-1/2020.

četvrtak, 17. rujna 2020.

mogu smatrati presudama zakonito postavljenog suda; s dubokom zabrinutošću napominje da su poljske vlasti izjavile da te odluke nemaju pravni značaj kada je riječ o daljnjem funkcioniranju stegovnog vijeća i novog Državnog sudbenog vijeća te da je Ustavni sud 20. travnja 2020. ⁽⁶⁰⁾ proglasio rezoluciju Vrhovnog suda neustavnom, čime se stvara opasna dvojnost pravosuđa u Poljskoj, čime se otvoreno krši nadređenost prava Unije, a posebno članka 19. stavka 1. UEU-a, kako ga tumači Sud Europske unije, jer se njome sprječava poljske sudove da učinkovito primjenjuju presudu Suda Europske unije od 19. studenog 2019. ⁽⁶¹⁾ na poljskim sudovima ⁽⁶²⁾;

23. prima na znanje odluku Suda Europske unije od 8. travnja 2020. ⁽⁶³⁾ kojom se Poljskoj nalaže da odmah obustavi primjenu nacionalnih odredbi o ovlastima Stegovnog vijeća te poziva poljske vlasti da je odmah izvrše; poziva poljske vlasti da u potpunosti poštuju nalog i poziva Komisiju da Sudu Europske unije podnese dodatni zahtjev kojim traži da se u slučaju trajne neusklađenosti naloži plaćanje novčane kazne; poziva Komisiju da hitno pokrene postupak zbog povrede prava u vezi s nacionalnim odredbama o ovlastima Izvanrednog vijeća jer njegov sastav pati od istih nedostataka kao i Stegovno vijeće;

Sastav i funkcioniranje novog Državnog sudbenog vijeća

24. podsjeća da je odluka o osnivanju sudbenog vijeća u nadležnosti država članica, ali da se u slučaju osnivanja takvog vijeća mora zajamčiti njegova neovisnost u skladu s europskim standardima i ustavom države članice; podsjeća da je nakon reforme Državnog sudbenog vijeća 2017. i 2018., tijela nadležnog za zaštitu neovisnosti sudova i sudaca u skladu s člankom 186. stavkom 1. poljskog Ustava, na temelju Zakona od 8. prosinca 2017. kojim se izmjenjuje Zakon o Državnom sudbenom vijeću i određenim drugim aspektima ⁽⁶⁴⁾, pravosudna zajednica u Poljskoj izgubila ovlast da delegira predstavnike u Državno sudbeno vijeće, a time i utjecaj na zapošljavanje i promaknuće sudaca; podsjeća da su prije reforme iz 15 od 25 članova Državnog sudbenog vijeća bili suci koje su izabrali kolege, dok od reforme iz 2017. te suce bira poljski parlament; duboko žali zbog toga što je ta mjera, zajedno s prijevremenom obustavom početkom 2018. mandata svih članova imenovanih u skladu sa starim pravilima, dovela do dalekosežne politizacije Državnog sudbenog vijeća ⁽⁶⁵⁾;

25. podsjeća da je Vrhovni sud, provodeći kriterije koje je utvrdio Sud u svojoj presudi od 19. studenoga 2019., u svojoj presudi od 5. prosinca 2019. i u svojim odlukama od 15. siječnja 2020. ⁽⁶⁶⁾ te u svojoj rezoluciji od 23. siječnja 2020. zaključio da odlučujuća uloga novog Državnog sudbenog vijeća u odabiru sudaca novoosnovanog Stegovnog vijeća narušava neovisnost i nepristranost potonjeg ⁽⁶⁷⁾; zabrinut je zbog pravnog statusa sudaca koje je imenovalo i promaknulo Državno sudbeno vijeće u svojem aktualnom sastavu te zbog utjecaja koji njihovo sudjelovanje u donošenju odluka može imati na valjanost i zakonitost postupaka;

26. podsjeća da je Europska mreža sudbenih vijeća 17. rujna 2018. suspendirala novo Državno sudbeno vijeće zbog toga što više ne ispunjava uvjet neovisnosti u odnosu na izvršnu i zakonodavnu vlast te da je pokrenula postupak isključenja u travnju 2020. ⁽⁶⁸⁾;

⁽⁶⁰⁾ Presuda Ustavnog suda od 20. travnja 2020., U 2/20.

⁽⁶¹⁾ Venecijanska komisija i DGI Vijeća Europe, Hitno zajedničko mišljenje od 16. siječnja 2020., točka 38.

⁽⁶²⁾ Venecijanska komisija i DGI Vijeća Europe, Hitno zajedničko mišljenje od 16. siječnja 2020., točka 38.

⁽⁶³⁾ Rješenje Suda Europske unije od 8. travnja 2020., Komisija protiv Poljske, C-791/19 R, ECLI:EU:C:2020:277.

⁽⁶⁴⁾ Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018 poz. 3).

⁽⁶⁵⁾ Savjetodavno vijeće europskih sudaca, mišljenja Predsjedništva od 7. travnja 2017. i 12. listopada 2017.; OESS/ODIHR, Konačno mišljenje o nacrtima izmjena Zakona o Državnom sudbenom vijeću, 5. svibnja 2017.; Venecijanska komisija, Mišljenje od 8. i 9. prosinca 2017., točke 5 – 7.; GRECO, Ad hoc izvješće o Poljskoj (članak 34.) od 19. do 23. ožujka 2018. i Dopuna od 18. do 22. lipnja 2018.; Venecijanska komisija i DGI Vijeća Europe, Hitno zajedničko mišljenje od 16. siječnja 2020., točke 42. i 61.

⁽⁶⁶⁾ Odluka Vrhovnog suda od 15. siječnja 2020., III PO 8/18. Odluka Vrhovnog suda od 15. siječnja 2020., III PO 9/18.

⁽⁶⁷⁾ O toj temi vidi i sljedeće predmete koji su trenutačno pred Europskim sudom za ljudska prava: Reczkowicz i još dvoje protiv Poljske (zahtjevi br. 43447/19, 49868/19 i 57511/19), Grzęda protiv Poljske (br. 43572/18) Xero Flor w Polsce sp. z o.o. protiv Poljske (br. 4907/18), Broda protiv Poljske and Bojara protiv Poljske (br. 26691/18 i 27367/18), Żurek protiv Poljske (br. 39650/18) i Sobczyńska i drugi protiv Poljske (br. 62765/14, 62769/14, 62772/14 and 11708/18).

⁽⁶⁸⁾ Europska mreža sudbenih vijeća (ENCJ), pismo Izvršnog odbora ENCJ-a od 21. veljače 2020. Vidi također pismo Europskog udruženja sudaca od 4. svibnja 2020. u kojem izražavaju svoju podršku ENCJ-u.

četvrtak, 17. rujna 2020.

27. poziva Komisiju da pokrene postupak zbog povrede prava protiv Zakona od 12. svibnja 2011. o Državnom sudbenom vijeću⁽⁶⁹⁾ kako je izmijenjen 8. prosinca 2017. i da od Suda Europske unije zatraži da uvođenjem privremenih mjera obustavi djelovanje novog Državnog sudbenog vijeća;

Pravila o organizaciji redovnih sudova, imenovanju predsjednika sudova i mirovinskom sustavu za suce zajedničkih sudova

28. žali što je ministar pravosuđa, koji je u okviru poljskog sustava i glavni državni odvjetnik, dobio diskrecijsku ovlast imenovanja i razrješenja predsjednika nižih sudova tijekom prijelaznog razdoblja od šest mjeseci te što je u razdoblju između 2017. i 2018. zamijenio više od stotinu predsjednika i potpredsjednika sudova; primjećuje da je nakon tog razdoblja ovlast razrješenja predsjednika sudova ostala u rukama ministra pravosuđa, a da pritom nije postojala efektivna kontrola te ovlasti; nadalje napominje da je ministar pravosuđa dobio i druge „stegovne” ovlasti u odnosu na predsjednike sudova, i predsjednike viših sudova, koji pak sada imaju velike administrativne ovlasti u odnosu na predsjednike nižih sudova⁽⁷⁰⁾; žali zbog tog velikog koraka unatrag u pogledu vladavine prava i neovisnosti pravosuđa u Poljskoj⁽⁷¹⁾;

29. žali zbog toga što je Zakonom od 20. prosinca 2019. koji je stupio na snagu 14. veljače 2020. izmijenjen sastav skupština sudaca te što su neke ovlasti tih tijela pravosudne samouprave prenesene na vijeća predsjednika sudova koja je imenovao ministar pravosuđa⁽⁷²⁾;

30. podsjeća da je Sud Europske unije u svojoj presudi od 5. studenoga 2019.⁽⁷³⁾ zaključio da su odredbe Zakona o izmjeni zakona o organizaciji redovnih sudova do 12. srpnja 2017.⁽⁷⁴⁾, kojima se smanjuje dob umirovljenja sudaca redovnih sudova te istovremeno ministru pravosuđa omogućuje da odlučuje o produljenju njihove aktivne službe i kojima se utvrđuje različita dob umirovljenja ovisno o spolu, protivne pravu Unije;

Prava i neovisnost sudaca, uključujući novi stegovni sustav za suce

31. osuđuje nove odredbe kojima se uvode daljnje stegovne povrede i sankcije za suce i predsjednike sudova jer one predstavljaju ozbiljan rizik za neovisnost pravosuđa⁽⁷⁵⁾; osuđuje nove odredbe kojima se zabranjuje svaka politička aktivnost sudaca, kojima se suce obvezuje da javno objave svoje članstvo u udrugama i kojima se znatno ograničava rad samoupravnih pravosudnih tijela, te čime se ograničavanjem slobode izražavanja sudaca nadilaze načela pravne sigurnosti, nužnosti i proporcionalnosti⁽⁷⁶⁾;

32. duboko je zabrinut zbog stegovnih postupaka pokrenutih protiv sudaca i tužitelja u Poljskoj u vezi s njihovim sudskim odlukama kojima se primjenjuje pravo Unije ili javne izjave u obranu neovisnosti sudstva i vladavine prava u Poljskoj; posebno osuđuje prijetnju stegovnog postupka⁽⁷⁷⁾ protiv više od 10 % sudaca zbog potpisivanja pisma OESS-u u vezi s pravilnom provedbom predsjedničkih izbora i zbog pružanja potpore sucima koji su žrtve represije; osuđuje kampanju sramoćenja poljskih sudaca i uključenost javnih dužnosnika u istu; poziva poljske vlasti da se uzdrže od nepravilnog korištenja disciplinskih postupaka i drugih aktivnosti kojima se podriva autoritet sudstva;

⁽⁶⁹⁾ Ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. 2011 nr 126 poz. 714).

⁽⁷⁰⁾ Venecijanska komisija i DGI Vijeća Europe, Hitno zajedničko mišljenje od 16. siječnja 2020., točka 45.

⁽⁷¹⁾ Vidi također i Vijeće Europe, Predsjedništvo Savjetodavnog vijeća europskih sudaca (CCJE-BU), CCJE-BU(2018)6REV, 18. lipnja 2018.

⁽⁷²⁾ Venecijanska komisija i DGI Vijeća Europe, Hitno zajedničko mišljenje od 16. siječnja 2020., točke 46. i 50.

⁽⁷³⁾ Presuda Suda Europske unije od 5. studenog 2019., Komisija protiv Poljske, C-192/18, ECLI:EU:C:2019:924.

⁽⁷⁴⁾ Ustawa z dnia 12 lipca 2017 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2017 poz. 1452).

⁽⁷⁵⁾ OESS/ODIHR, Hitno privremeno mišljenje o Zakonu izmjene Zakona o organizaciji zajedničkih sudova, Zakona o Vrhovnom sudu i određenih drugih poljskih zakona (od 20. prosinca 2019. nadalje), 14. siječnja 2020., str. 23. – 26.; Venecijanska komisija i DGI Vijeća Europe, Hitno zajedničko mišljenje od 16. siječnja 2020., točke 44. i 45.

⁽⁷⁶⁾ OESS-ODIHR, Hitno privremeno mišljenje od 14. siječnja 2020., str. 18.; Venecijanska komisija i DGI Vijeća Europe, Hitno zajedničko mišljenje od 16. siječnja 2020., točka 24.

⁽⁷⁷⁾ Komunikacija zamjenika disciplinskog tužitelja za suce redovnih sudova, srpanj 2020., <http://rzecznik.gov.pl/wp-content/uploads/2020/07/KomunikatFWS.pdf>.

četvrtak, 17. rujna 2020.

33. poziva poljske vlasti da ukinu nove odredbe (o stegovnim povredama i drugim mjerama) kojima se sudovima onemogućuje razmatranje pitanja neovisnosti i nepristranosti drugih sudaca sa stajališta prava Unije i Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, čime se suče sprječava u obnašanju njihovih dužnosti u skladu s pravom Unije, te da zanemare nacionalne odredbe koje su u suprotnosti s pravom Unije ⁽⁷⁸⁾;

34. pozdravlja Komisijino pokretanje postupaka zbog povrede prava u pogledu gore spomenutih novih odredbi; žali zbog toga što od 29. travnja 2020. nije ostvaren nikakav napredak; poziva Komisiju da se prioritetno bavi tim slučajem te da zatraži od Suda Europske unije primjenu ubrzanog postupka i odobravanje privremenih mjera kada je riječ o upućivanju predmeta Sudu Europske unije;

Status glavnog državnog odvjetnika i organizacija državnog odvjetništva

35. osuđuje spajanje ureda ministra pravosuđa i glavnog državnog odvjetnika, povećane ovlasti glavnog državnog odvjetnika u odnosu na sustav kaznenog progona, povećane ovlasti ministra pravosuđa u odnosu na sudstvo (Zakon od 27. srpnja 2001. o organizaciji zajedničkih sudova ⁽⁷⁹⁾), kako je izmijenjen) i slabu razinu kontrole tih ovlasti (Nacionalno vijeće državnih odvjetnika), što u skladu s izjavom Venecijanske komisije dovodi do nagomilavanja prevelikog broja ovlasti koje drži jedna osoba i ima izravne negativne posljedice na neovisnost sustava kaznenog progona iz političke perspektive ⁽⁸⁰⁾;

36. podsjeća da je Sud Europske unije u svojoj presudi od 5. studenoga 2019. zaključio da je smanjenje dobi umirovljenja državnih odvjetnika protivno pravu Unije jer se njime utvrđuje različita dob umirovljenja za muškarce i žene državne odvjetnike u Poljskoj;

Ukupna ocjena stanja vladavine prava u Poljskoj

37. slaže se s Komisijom, Parlamentarnom skupštinom Vijeća Europe, Skupinom država protiv korupcije i posebnim izvjestiteljem Ujedinjenih naroda o neovisnosti sudaca i odvjetnika da prethodno navedene zasebne izmjene zakonodavnog okvira pravosudnog sustava, uzimajući u obzir njihovu interakciju i ukupni učinak, predstavljaju ozbiljno, trajno i sistemsko kršenje vladavine prava kojim se zakonodavnoj i izvršnoj vlasti daje mogućnost uplitanja u cijele strukture i rezultate pravosudnog sustava na način koji je nekompatibilan s načelima diobe vlasti i vladavine prava čime se znatno oslabljuje neovisnost pravosuđa u Poljskoj ⁽⁸¹⁾; osuđuje destabilizirajući utjecaj mjera koje su donijele poljska tijela i imenovanja provedenih od 2016. na poljski pravni poredak;

Zaštita temeljnih prava u Poljskoj

Poljski povjerenik za ljudska prava

38. zabrinut je zbog političkih napada na neovisnost Ureda povjerenika za ljudska prava ⁽⁸²⁾; ističe činjenicu da je povjerenik za ljudska prava u okviru svoje nadležnosti javno kritizirao razne mjere koje poduzima sadašnja vlada; podsjeća na činjenicu da se statut povjerenika za ljudska prava nalazi u poljskom Ustavu i da mandat aktualnog povjerenika za ljudska prava istječe u rujnu 2020.; podsjeća da bi u skladu s poljskim Ustavom Sejm trebao izabrati povjerenika uz suglasnost Senata;

⁽⁷⁸⁾ OESS-ODIHR, Hitno privremeno mišljenje od 14. siječnja 2020., str. 13.; Venecijanska komisija i DGI Vijeća Europe, Hitno zajedničko mišljenje od 16. siječnja 2020., točka 31.

⁽⁷⁹⁾ Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. 2001 nr 98 poz. 1070).

⁽⁸⁰⁾ Mišljenje Venecijanske komisije od 8. i 9. prosinca 2017. o Zakonu o uredu državnog odvjetnika, kako je izmijenjeno, CDL-AD (2017)028, točka 115.

⁽⁸¹⁾ Preporuka Komisije (EU) 2018/103; Ujedinjeni narodi, posebni izvjestitelj o neovisnosti sudaca i odvjetnika, Izjava od 25. lipnja 2018.; Europska komisija, 2019., Europski semestra: izvješće za Poljsku, 27. veljače 2019., SWD(2019) 1020 final, str. 42.; Europska mreža predsjednika vrhovnih sudova Europske unije, Udruženje državnih vijeća i vrhovnih upravnih sudova Europske unije, Europska mreža sudbenih vijeća, pismo od 20. rujna 2019.; GRECO, Daljnje mjere u vezi s Dopunom četvrtom krugu izvješća o ocjeni Poljske (članak 34.), 6. prosinca 2019., točka 65.; Parlamentarna skupština Vijeća Europe (PACE), Rezolucija 2316 (2020) od 28. siječnja 2020. o funkcioniranju demokratskih institucija u Poljskoj, točka 4.

⁽⁸²⁾ Vidi i Vijeće Europe, povjerenik za ljudska prava, pismo upućeno premijeru Poljske, 19. siječnja 2018.; Zajednička izjava kojom se podupire poljski povjerenik za ljudska prava, koju su potpisali ENNHRI, Equinet, GANHRI, IOI, OHCHR Europe, lipanj 2019.

četvrtak, 17. rujna 2020.

Pravo na pošteno suđenje

39. zabrinut je zbog izvješća u kojima se navode neopravdana kašnjenja u sudskim postupcima, poteškoće u pristupu pravnoj pomoći tijekom uhićenja i slučajevi nedovoljnog poštovanja povjerljivosti komunikacije između odvjetnika i klijenta⁽⁸³⁾; poziva Komisiju da pomno prati situaciju odvjetnika u Poljskoj; podsjeća da u skladu s člankom 47. i 48. Povelje svi građani imaju pravo da se savjetuju s neovisnim odvjetnikom te da ih on brani i zastupa;

40. zabrinut je zbog toga što od stupanja na snagu 14. veljače 2020. Zakona od 20. prosinca 2019. samo Izvanredno vijeće, čije su neovisnost i nepristranost također u pitanju, može odlučivati o tome je li sudac ili sud neovisan i nepristran, čime se građane lišava važnog elementa sudskog preispitivanja u svim drugim instancama⁽⁸⁴⁾; podsjeća da u skladu sa sudskom praksom Suda Europske unije pravo na pravedno suđenje obvezuje svaki sud da po službenoj dužnosti provjeri ispunjava li kriterije neovisnosti i nepristranosti⁽⁸⁵⁾;

Pravo na informiranje i slobodu izražavanja, uključujući slobodu i pluralizam medija

41. ponavlja da su sloboda i pluralizam medija neodvojivi od demokracije i vladavine prava te da su pravo pojedinaca na informiranje i pravo da budu informirani dio osnovnih demokratskih vrijednosti na kojima je utemeljena Unija; podsjeća da je Parlament u svojoj Rezoluciji od 16. siječnja 2020. pozvao Vijeće da u okviru svojih saslušanja u skladu s člankom 7. stavkom 1. UEU-a povede raspravu o svim novim događanjima u području slobode izražavanja, među ostalim i slobode medija;

42. podsjeća da je Parlament u svojoj Rezoluciji od 14. rujna 2016. izrazio zabrinutost zbog već usvojenih i novopredloženih izmjena poljskog Zakona o medijima; ponovno poziva Komisiju da ocijeni je li usvojeno zakonodavstvo u skladu s pravom Unije, a posebno s člankom 11. Povelje i zakonodavstvom Unije o javnim medijima;

43. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog djelovanja poljskih vlasti posljednjih godina, uključujući preoblikovanje javne radiotelevizijske kuće u provladinu radiotelevizijsku kuću, ometanje javnih medija i njihovih upravljačkih tijela koja čine neovisni dionici i oni koji ne dijele mišljenje vlade te kontrolu nad sadržajem koji se emitira u izražavanju neovisnih mišljenja i kontroliranje sadržaja koji se emitira⁽⁸⁶⁾; podsjeća da se člankom 54. poljskog Ustava jamči sloboda izražavanja i zabranjuje cenzuriranje;

44. duboko je zabrinut zbog prekomjernog broja slučajeva klevete novinara od strane političara, uključujući izricanje novčanih kazni u kaznenim postupcima i oduzimanje prava na bavljenje novinarskim zanimanjem; strahuje da bi to moglo imati zastrašujući utjecaj na novinarsku profesiju te neovisnost novinara i medija⁽⁸⁷⁾; poziva poljske vlasti da novinarima i njihovim obiteljima koji postanu predmet tužbi s namjerom ušutkavanja ili zastrašivanja neovisnih medija zajamče pristup odgovarajućim pravnim lijekovima; poziva poljske vlasti da u potpunosti provedu Preporuku Vijeća Europe od 13. travnja 2016. o zaštiti novinarstva i sigurnosti novinara i ostalih medijskih aktera⁽⁸⁸⁾; žali što Komisija još nije izradila zakonodavstvo SLAPP (strategic lawsuit against public participation – strateške tužbe protiv javnog sudjelovanja) kojim bi se zaštitili i poljski novinari i mediji protiv bezrazložnih tužbi;

⁽⁸³⁾ Odbor UN-a za ljudska prava, Zaključna opažanja u okviru sedmog periodičnog izvješća za Poljsku, 23. studenog 2016., točka 33.

⁽⁸⁴⁾ Venecijanska komisija i DGI Vijeća Europe, Hitno zajedničko mišljenje od 16. siječnja 2020., točka 59.

⁽⁸⁵⁾ Presuda Suda Europske unije od 26. ožujka 2020., Simpson protiv Vijeća i HG protiv Komisije, spojeni predmeti C-542/18 RX-II i C-543/18 RX-II, ECLI:EU:C:2020:232, točka 57.

⁽⁸⁶⁾ Vidi i Svjetski indeksa slobode medija, gdje je Poljska od 2015. s 18. pala na 62. mjesto.

⁽⁸⁷⁾ Platforma Vijeća Europe za promicanje zaštite novinarstva i sigurnosti novinara, godišnje izvješće za 2020., ožujak 2020., str. 42.

⁽⁸⁸⁾ Preporuka Vijeća Europe CM/Rec(2016)4 od 13. travnja 2016. Odbora ministara državama članicama o zaštiti novinarstva i sigurnosti novinara i ostalih medijskih aktera.

četvrtak, 17. rujna 2020.

45. zabrinut je zbog prijavljenih slučajeva pritvaranja novinara koji su prilikom izvještavanja o prosvjedima protiv mjera izolacije radili svoj posao tijekom pandemije bolesti COVID-19⁽⁸⁹⁾;

Akaderske slobode

46. izražava zabrinutost u pogledu korištenja sudskih postupaka zbog klevete protiv akademika i zbog prijetnje o pokretanju istih; poziva poljske vlasti na poštovanje slobode govora i akademske slobode u skladu s međunarodnim standardima⁽⁹⁰⁾;

47. poziva poljski parlament da opozove poglavlje 6.c Zakona od 18. prosinca 1998. o Institutu za nacionalno sjećanje – Odboru za kazneni progon kaznenih djela protiv poljskog naroda⁽⁹¹⁾, kojim se ugrožava sloboda govora i neovisno istraživanje tako što se nanošenje štete ugledu Poljske i njezina naroda, kao što je optuživanje Poljske ili Poljaka za sudjelovanje u holokaustu, smatra prekršajem koji se može sankcionirati pred građanskim sudovima⁽⁹²⁾;

Sloboda okupljanja

48. ponovno poziva poljsku vladu da poštuje pravo na slobodu okupljanja na način da iz postojećeg Zakona o javnim okupljanjima od 24. srpnja 2015.⁽⁹³⁾, kako je izmijenjen 13. prosinca 2016.⁽⁹⁴⁾, ukloni odredbe kojima se prednost daje „cikličkim” okupljanjima koje je odobrila vlada⁽⁹⁵⁾; apelira na poljske vlasti da se suzdrže od izricanja kaznenih sankcija osobama koji sudjeluju u mirnim okupljanjima ili protuprosvjedima te da odbace kaznene prijave protiv mirnih prosvjednika; potiče poljske vlasti da na odgovarajući način zaštite mirna okupljanja te privedu pravdi one koji nasilno napadnu sudionike javnih okupljanja;

49. zabrinut je zbog vrlo restriktivne zabrane javnog okupljanja⁽⁹⁶⁾ koja je bila na snazi tijekom pandemije bolesti COVID-19 bez proglašavanja prirodne nepogode kako je utvrđeno člankom 232. poljskog Ustava i ustraje na potrebi za primjenom načela proporcionalnosti pri ograničavanju prava na okupljanje;

Sloboda udruživanja

50. poziva poljske vlasti da izmijene Zakon od 15. rujna 2017. o Nacionalnom institutu za slobodu – Centru za razvoj civilnog društva⁽⁹⁷⁾,⁽⁹⁸⁾ kako bi se kritičnim skupinama civilnog društva na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini zajamčio pristup državnim sredstvima, a civilnom društvu poštena, nepristrana i transparentna raspodjela javnih sredstava, te na taj način osigurala pluralistička zastupljenost⁽⁹⁹⁾; ponavlja svoj poziv za stavljanje na raspolaganje adekvatnih sredstava predmetnim organizacijama u okviru različitih instrumenata financiranja na razini Unije, kao što su smjer vrijednosti Unije novog programa Prava i vrijednosti i ostali pilot-projekti Unije; duboko je zabrinut zbog toga što se poljski članovi Europskog gospodarskog i socijalnog odbora suočavaju s političkim pritiskom u pogledu mjera poduzetih u okviru njihova mandata⁽¹⁰⁰⁾;

⁽⁸⁹⁾ Alat International Press Institutea za praćenje kršenja slobode medija u izvještavanju o bolesti COVID-19 <https://ipi.media/covid19-media-freedom-monitoring/>.

⁽⁹⁰⁾ Vijeće Europe, Organizacija američkih država i dr., Deklaracija Svjetskog foruma o akademskoj slobodi, institucijskoj autonomiji i budućnosti demokracije, 21. lipnja 2019.

⁽⁹¹⁾ Ustawa z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucji Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. 1998 nr 155 poz. 1016).

⁽⁹²⁾ Vidi također Izjavu predstavnika OESS-a za slobodu medija od 28. lipnja 2018.

⁽⁹³⁾ Ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. – Prawo o zgromadzeniach (Dz.U. 2015 poz. 1485).

⁽⁹⁴⁾ Ustawa z dnia 13 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo o zgromadzeniach (Dz.U. 2017 poz. 579).

⁽⁹⁵⁾ Vidi također Komunikaciju stručnjaka UN-a od 23. travnja 2018. kojom se Poljsku poziva da osigura slobodno i potpuno sudjelovanje u pregovorima o klimi.

⁽⁹⁶⁾ Poljski povjerenik za ljudska prava, pismo ministru unutarnjih poslova i uprave, 6. svibnja 2020.

⁽⁹⁷⁾ Ustawa z dnia 15 września 2017 r. o Narodowym Instytucji Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (Dz.U. 2017 poz. 1909).

⁽⁹⁸⁾ OESS/ODIHR, Mišljenje o nacrtu poljskog Zakona o Nacionalnom institutu za slobodu – Centru za razvoj civilnog društva, Varšava, 22. kolovoza 2017.

⁽⁹⁹⁾ EESC, Report on Fundamental rights and the rule of law: national developments from a civil society perspective 2018-2019, June 2020, p. 41-42.

⁽¹⁰⁰⁾ EGSO, izjava za medije „Uznemirujući pritisak na civilno društvo: Poljski član EGSO-a postaje žrtva odmazde vlasti, a nevladine organizacije više ne mogu birati svoje kandidate”, 23. lipnja 2020.

četvrtak, 17. rujna 2020.

51. zabrinut je zbog izjave za medije ministra pravosuđa i ministra okoliša u vezi s određenim nevladinim organizacijama, čiji je cilj stigmatizirati ih kao da rade u interesu stranih aktera; ozbiljno je zabrinut zbog planiranog projekta nacrta zakona o stvaranju javnog registra o financiranju nevladinih organizacija kojim bi ih se obvezalo na prijavljivanje svih stranih izvora financiranja⁽¹⁰¹⁾;

Privatnost i zaštita podataka

52. ponavlja svoj zaključak iz Rezolucije od 14. rujna 2016. da postupovna jamstva i materijalni uvjeti utvrđeni Zakonom od 10. lipnja 2016. o protuterorističkom djelovanju i Zakonom od 6. travnja 1990. o policiji⁽¹⁰²⁾, kako je izmijenjen, za provedbu tajnog nadzora nisu dovoljni da bi se spriječila njegova prekomjerna primjena ili neopravdano uplitanje u privatnost i zaštitu podataka pojedinaca, uključujući vođe oporbe i civilnog društva⁽¹⁰³⁾; ponovno poziva Komisiju da ocijeni to zakonodavstvo u pogledu njegove sukladnosti s pravom Unije, te potiče poljske vlasti da u potpunosti poštuju privatnost svojih građana;

53. duboko je zabrinut zbog činjenice da je poljsko Ministarstvo digitalizacije 22. travnja 2020. osobne podatke iz Univerzalnog elektroničkog sustava registra stanovništva (dalje u tekstu „registar PESEL”) prenijelo operatoru poštanskih usluga u cilju da se dopisnim glasovanjem olakša organizacija predsjedničkih izbora od 10. svibnja 2020., iako za to ne postoji odgovarajuća pravna osnova, jer je poljski parlament tek 7. svibnja 2020. donio zakon kojim se dopuštaju izbori s isključivo dopisnim glasovanjem; nadalje napominje da registar PESEL nije identičan registru glasača te da uključuje i osobne podatke građana drugih država članica te bi stoga navedeni prijenos mogao predstavljati potencijalno kršenje Uredbe (EU) 2016/679; podsjeća da je Europski odbor za zaštitu podataka (EDPB) izjavio da javna tijela mogu otkriti informacije o pojedincima uvrštenima na izborne liste, ali samo ako je to izričito dopušteno prema pravu države članice⁽¹⁰⁴⁾; napominje da je poljski povjerenik za ljudska prava podnio žalbu upravnom sudu vojvodstva u Varšavi na temelju mogućeg kršenja članaka 7. i 51. poljskog Ustava od strane poljskog Ministarstva digitalnih poslova;

Sveobuhvatni spolni odgoj

54. ponavlja svoju duboku zabrinutost izraženu u Rezoluciji od 14. studenoga 2019., koju dijeli i povjerenik Vijeća Europe za ljudska prava⁽¹⁰⁵⁾, o nacrtu zakona o izmjeni članka 200.b poljskog Kaznenog zakona, koji su poljskom parlamentu podnijeli predstavnici inicijative „Stop pedofiliji”, zbog njegovih izrazito nejasnih, širokih i nerazmjernih odredbi kojima se *de facto* nastoji kriminalizirati održavanje nastave spolnog odgoja maloljetnicima i zbog čijeg djelokruga potencijalno svi, a posebno roditelji, učitelji i nastavnici spolnog odgoja, mogu dobiti i do tri godine zatvora zbog podučavanja o ljudskoj seksualnosti, zdravlju i intimnim odnosima;

55. naglašava da je sveobuhvatni spolni odgoj primjeren dobi i temeljen na dokazima ključan kako bi mladi mogli stvoriti zdrave, ravnopravne, brižne i sigurne odnose bez diskriminacije, prisile i nasilja; smatra da sveobuhvatni spolni odgoj ima pozitivan učinak i na rodnu ravnopravnost, što uključuje mijenjanje štetnih rodnih normi i stavova prema rodno uvjetovanom nasilju, pomoć u sprečavanju nasilja od strane intimnih partnera i seksualne prisile, homofobije i transfobije, prekidanje šutnje u pogledu seksualnog nasilja, seksualnog iskorištavanja ili zlostavljanja te osnaživanje mladih kako bi potražili pomoć; poziva poljski parlament da se suzdrži od usvajanja predloženog nacrta zakona o izmjeni članka 200.b poljskog Kaznenog zakona te poziva poljske vlasti da zajamče mladima pristup sveobuhvatnom spolnom odgoju u skladu s međunarodnim standardima te da se pruži podrška onima koji takvo obrazovanje i informacije pružaju na činjenični i objektivni način;

⁽¹⁰¹⁾ Priopćenje za medije ministra okoliša u suradnji s ministrom pravosuđa, 7. kolovoza 2020., <https://www.gov.pl/web/srodowisko/nowe-prawo-wzmocni-przejrzystosc-finansowania-organizacji-pozarządowych>

⁽¹⁰²⁾ Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. 1990 nr 30 poz. 179).

⁽¹⁰³⁾ Odbor UN-a za ljudska prava, Zaključna opažanja u okviru sedmog periodičnog izvješća za Poljsku, 23. studenoga 2016., točke 39. i 40. Vidi također Komunikaciju stručnjaka UN-a kojom se Poljsku poziva da osigura slobodno i potpuno sudjelovanje u pregovorima o klimi, 23. travnja 2018.

⁽¹⁰⁴⁾ EDPB, pismo o poljskim predsjedničkim izborima, 5. svibnja 2020.

⁽¹⁰⁵⁾ Povjerenik Vijeća Europe za ljudska prava, Izjava od 14. travnja 2020.

četvrtak, 17. rujna 2020.

Spolno i reproduktivno zdravlje i prava

56. podsjeća da je prema Povelji o temeljnim pravima, Europskoj konvenciji o ljudskim pravima i sudskoj praksi Europskog suda za ljudska prava spolno i reproduktivno zdravlje žena povezano s višestrukim ljudskim pravima, uključujući pravo na život i dostojanstvo, slobodu od nečovječnog i ponižavajućeg postupanja, pravo na pristup zdravstvenoj skrbi, pravo na privatnost, pravo na obrazovanje i zabranu diskriminacije, što stoji i u poljskom Ustavu; podsjeća da je Parlament već u svojoj rezoluciji od 15. studenoga 2017. oštro kritizirao svaki zakonodavni prijedlog kojim bi se drastično ograničio i tako gotovo zabranio pobačaj u slučajevima teškog ili smrtonosnog oštećenja fetusa, čime se praktički u praksi zabranjuje pristup skrbi za pobačaj u Poljskoj s obzirom da se većina zakonitih pobačaja provodi na toj osnovi⁽¹⁰⁶⁾, naglašavajući da je univerzalni pristup zdravstvenoj skrbi, uključujući spolnu i reproduktivnu zdravstvenu skrb i povezana prava, temeljno ljudsko pravo⁽¹⁰⁷⁾; žali zbog predloženih izmjena⁽¹⁰⁸⁾ Zakona od 5. prosinca 1996. o liječničkim i stomatološkim zanimanjima⁽¹⁰⁹⁾, prema kojem liječnici više ne bi bili zakonski obvezni navesti alternativnu ustanovu ili liječnika u slučaju uskraćivanja usluga spolnog i reproduktivnog zdravlja zbog osobnih uvjerenja; zabrinut je zbog uporabe klauzule o prigovoru savjesti, uključujući nepostojanje pouzdanog mehanizma upućivanja te nepostojanje pravovremenih žalbenih postupaka za žene kojima je uskraćena ta usluga; poziva poljski parlament da se suzdrži od daljnjih pokušaja ograničavanja spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava žena; snažno potvrđuje da je uskraćivanje usluga povezanih sa spolnim i reproduktivnim zdravljem i pravima oblik nasilja nad ženama i djevojkama; poziva poljske vlasti da poduzmu mjere za potpunu provedbu presuda koje je donio Europski sud za ljudska prava u predmetima protiv Poljske, koji je u nekoliko navrata presudio da se restriktivnim zakonima o pobačaju i neprovedbom krše ljudska prava žena⁽¹¹⁰⁾;

57. podsjeća da su prethodni pokušaji daljnjeg ograničavanja prava na pobačaj, koje je u Poljskoj već među najograničenijim u Uniji, zaustavljeni 2016. i 2018. nakon masovnog protivljenja poljskih građana u „crnim marševima”; snažno poziva poljske vlasti da razmotre izvan snage zakona kojim se ženama i djevojkama ograničava pristup tableti za hitnu kontracepciju;

Govor mržnje, javna diskriminacija, nasilje nad ženama i obiteljsko nasilje te netolerantno ponašanje prema manjinama i drugim osjetljivim skupinama, uključujući pripadnike skupine LGBTI

58. poziva poljske vlasti da poduzmu sve potrebne mjere za odlučnu borbu protiv rasističkog govora mržnje i poticanja na nasilje, na internetu i izvan njega te da se javno osudi i ogradi od rasističkog govora mržnje javnih osoba, uključujući političare i medijske službenike⁽¹¹¹⁾, da se odgovori na predrasude i negativne stavove prema nacionalnim i etničkim manjinama (uključujući Rome), migrantima, izbjeglicama i tražiteljima azila te da se zajamči učinkovita provedba zakona

⁽¹⁰⁶⁾ U 2017. pobačaj zbog smrtonosnih oštećenja činio je 97,9 posto svih terapija: Centar za zdravstvene informacijske sustave, izvješća programa statističkih istraživanja o javnoj statistici MZ-29, kako su objavljena na internetskoj stranici poljskog Sejma. Sprawozdanie Rady Ministrów z wykonywania oraz o skutkach stosowania w 2016 r. ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży (Dz. U. poz. 78, z późn. zm.).

⁽¹⁰⁷⁾ Vidi i tematski dokument povjerenika Vijeća Europe za ljudska prava iz prosinca 2017. pod nazivom „Spolno i reproduktivno zdravlje i prava žena u Europi”, Izjava stručnjaka UN-a od 22. ožujka 2018. koji savjetuju Radnu skupinu UN-a o diskriminaciji žena i Izjavu Povjerenika Vijeća Europe za ljudska prava od 14. travnja 2020.

⁽¹⁰⁸⁾ Ustawa z dnia 16 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry oraz niektórych innych ustaw (not yet published in the Official Journal).

⁽¹⁰⁹⁾ Ustawa z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (Dz.U. 1997 nr 28 poz. 152).

⁽¹¹⁰⁾ Presuda Europskog suda za ljudska prava od 20. ožujka 2007., R. R. protiv Poljske (zahtjev br. 5410/03); Presuda Europskog suda za ljudska prava od 20. ožujka 2007., R. R. protiv Poljske (zahtjev br. 27617/04); Presuda Europskog suda za ljudska prava od 30. listopada 2012., P. i S. protiv Poljske (zahtjev br. 57375/08).

⁽¹¹¹⁾ Rezolucija EP-a od 15. studenoga 2017., točka 18. Parlamentarna skupština Vijeća Europe (PACE), Rezolucija 2316 (2020) od 28. siječnja 2020. o funkcioniranju demokratskih institucija u Poljskoj, točka 14. Odbor UN-a za ljudska prava, Zaključna opažanja u okviru sedmog periodičnog izvješća za Poljsku, 23. studenoga 2016., CCPR/C/POL/CO/7, točke 15.

četvrtak, 17. rujna 2020.

kojima se stranke ili organizacije koje promiču ili potiču rasnu diskriminaciju proglašavaju nezakonitima⁽¹¹²⁾; poziva poljske vlasti da poštuju preporuke Odbora Ujedinjenih naroda za ukidanje rasne diskriminacije iz 2019.⁽¹¹³⁾;

59. duboko je zabrinut zbog nedavne odluke⁽¹¹⁴⁾ poljskog ministra pravosuđa službenom početku povlačenja Poljske iz Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Istanbulska konvencija); potiče poljske vlasti da osiguraju praktičnu i učinkovitu primjenu Konvencije, među ostalim osiguravanjem primjene postojećeg zakonodavstva diljem zemlje, kao i osiguravanjem kvalitete i dovoljnog broja skloništa za žene žrtve nasilja i njihovu djecu; boji se da bi to mogao biti ozbiljan korak unatrag u pogledu rodne ravnopravnosti i prava žena;

60. napominje da je istraživanje LGBTI osoba II iz svibnja 2020. koje je provela Agencija Europske unije za temeljna prava i u kojima se ističe povećanje netolerancije i nasilja nad LGBTI osobama ili osobama za koje se smatra da spadaju u tu skupinu u Poljskoj, potpuno nepovjerenje u vladinu borbu protiv predrasuda i netolerancije među poljskim ispitanicima iz zajednice LGBTI, s najnižim postotkom diljem Unije (samo 4 %) i najvećim postotkom ispitanika koji izbjegavaju odlazak na određena mjesta zbog straha od napada, uznemiravanja ili prijetnji (79 %);

61. podsjeća, u kontekstu predsjedničke kampanje 2020., na svoje stajalište izraženo u Rezoluciji od 18. prosinca 2019. u kojoj je oštro osudio svaku diskriminaciju LGBTI osoba i kršenje njihovih temeljnih prava od strane javnih tijela, uključujući govor mržnje od strane javnih vlasti i izabраниh dužnosnika, zabranu održavanja i nedovoljnu zaštitu od napada tijekom povorki ponosa i programa za podizanje svijesti, kao i proglašavanje zona u Poljskoj bez takozvane „LGBTI ideologije” i usvajanje Regionalnih povelja obiteljskih prava kojom se posebice diskriminira samohrane i LGBTI roditelje; primjećuje da od donošenja te rezolucije nije došlo do poboljšanja situacije LGBTI osoba u Poljskoj te da su mentalno zdravlje i fizička sigurnost poljskih pripadnika LGBTI zajednice posebno ugroženi; podsjeća na osudu takvih postupaka od strane poljskog povjerenika za ljudska prava, koji je podnio devet pritužbi upravnim sudovima tvrdeći da područja bez LGBTI-ja krše pravo Unije, te od strane Komisije i međunarodnih organizacija; podsjeća da se potrošnjom u okviru kohezijskih fondova ne smije diskriminirati na temelju spolne orijentacije te da općine koje djeluju kao poslodavci moraju poštovati Direktivu Vijeća 2000/78/EZ⁽¹¹⁵⁾ kojom se zabranjuje diskriminacija i uznemiravanje na temelju spolne orijentacije pri zapošljavanju⁽¹¹⁶⁾; u svjetlu toga izražava ozbiljnu zabrinutost zbog činjenice da je ministar pravosuđa dodijelio financijsku potporu općinama koje su isključene iz europskog twinning programa zbog donošenja deklaracija o „zonama bez LGBTI-a”; nadalje, duboko je zabrinut zbog toga što će se financijska potpora dodijeliti iz Fonda Ministarstva pravosuđa, koji je osnovan za potporu žrtvama kaznenih djela; poziva Komisiju da nastavi odbijati zahtjeve za financiranje Unije koje podnose tijela koja su donijela takve rezolucije; poziva poljske vlasti da provedu relevantnu sudsku praksu Suda Europske unije i Europskog suda za ljudska prava te da se u tom kontekstu pozabave situacijom bračnih drugova i roditelja istog spola kako bi se zajamčilo njihovo pravno i stvarno uživanje prava na nediskriminaciju⁽¹¹⁷⁾; osuđuje sudske postupke protiv aktivista civilnog društva koji su objavili takozvani „Atlas mržnje” kojim se dokumentira širenje homofobije

⁽¹¹²⁾ Odbor Ujedinjenih naroda za ukidanje rasne diskriminacije, Zaključna zapažanja o kombinirana dvadeset dva do dvadeset četiri periodična izvješća Poljske, kolovoz 2019.

⁽¹¹³⁾ Ibid.

⁽¹¹⁴⁾ Ministarstvo pravosuđa, priopćenje za medije „Prijedlog za otkazivanje sudjelovanja u Istanbulskoj konvenciji”, 25. srpnja 2020., <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/ministerstwo-sprawiedliwosci-konwencja-stambulska-powinna-zostac-wypowiedziana-poniewaz-jest-sprzeczna-z-prawami-konstytucyjnymi>

⁽¹¹⁵⁾ Direktiva Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja, SL L 303, 2.12.2000., str. 16.

⁽¹¹⁶⁾ Europska komisija, DG REGIO, dopis vlastima poljskih regija Lublin, Łódź, Niže Poljske, Podkarpackie i Świętokrzyskie, 27. svibnja 2020. Vidi i Presuda Suda od 23. travnja 2020., Associazione Avvocatura per i diritti LGBTI, predmet C-507/18, ECLI:EU:C:2020:289.

⁽¹¹⁷⁾ Presuda Suda Europske unije od 5. lipnja 2018. Petruhhin, C-673/16, ECLI:EU:C:2018:385. Presuda Europskog suda za ljudska prava od 2. ožujka 2010., Kozak protiv Poljske, zahtjev br. 13102/02; Presuda Europskog suda za ljudska prava od 22. siječnja 2008., E.B. protiv Francuske, zahtjev br. 43546/02; Presuda Europskog suda za ljudska prava od 19. veljače 2013., X i drugi protiv Poljske (zahtjev br. 19010/07); Presuda Europskog suda za ljudska prava od 30. lipnja 2016., Taddeucci i McCall protiv Italije (zahtjev br. 51362/09); Presuda Europskog suda za ljudska prava od 21. srpnja 2015., Oliari i drugi protiv Italije (zahtjevi br. 18766/11 i 36030/11); Presuda Europskog suda za ljudska prava od 14. prosinca 2017., Orlandi i drugi protiv Italije (zahtjevi br. 26431/12, 26742/12, 44057/12 i 60088/12); Presuda Europskog suda za ljudska prava od 14. siječnja 2020., Beizaras i Levickas protiv Litve (zahtjev br. 41288/15);

četvrtak, 17. rujna 2020.

u Poljskoj; snažno poziva poljsku vladu da osigura pravnu zaštitu LGBTI osoba od svih oblika zločina iz mržnje i govora mržnje;

62. izražava snažno žaljenje zbog masovnog uhićenja 48 LGBTI aktivista 7. kolovoza 2020. nazvanog „poljski Stonewall”, kojim se šalje zabrinjavajući signal u vezi sa slobodom govora i okupljanja u Poljskoj; žali zbog načina na koji se postupalo s pritvorenicima, kako je naveo Nacionalni preventivni mehanizam za sprečavanje mučenja⁽¹¹⁸⁾; poziva sve europske institucije da odmah osude policijsko nasilje nad pripadnicima zajednice LGBTI u Poljskoj;

63. izražava snažno žaljenje zbog službenog položaja poljskog episkopata⁽¹¹⁹⁾ u kojem se poziva na „konverzijsku terapiju” za LGBTI osobe; ponavlja stajalište Parlamenta⁽¹²⁰⁾ kojim se države članice potiču da kriminaliziraju takve prakse i podsjeća na izvješće neovisnog stručnjaka UN-a iz svibnja 2020. za zaštitu od nasilja i diskriminacije na temelju spolne orijentacije i rodnog identiteta, u kojem se države članice poziva da zabrane praksu „konverzijske terapije”⁽¹²¹⁾;

64. napominje da je nedostatak neovisnosti pravosuđa u Poljskoj već počeo utjecati na uzajamno povjerenje između Poljske i drugih država članica, posebno u području pravosudne suradnje u kaznenim stvarima, s obzirom da su nacionalni sudovi odbili ili oklijevali predati poljske osumnjičenike u okviru postupka europskog uhiđenog naloga zbog dubokih sumnji u neovisnost poljskog pravosuđa; smatra da je prijetnja koju propadanje vladavine prava u Poljskoj predstavlja za ujednačenost pravnog poretka Unije posebno ozbiljna; ističe da se uzajamno povjerenje među državama članicama može ponovno uspostaviti tek kad se osigura poštovanje vrijednosti iz članka 2. UEU-a;

65. poziva poljsku vladu da poštuje sve odredbe koje se odnose na vladavinu prava i temeljna prava sadržane u Ugovorima, Povelji, Europskoj konvenciji o ljudskim pravima i međunarodnim standardima u području ljudskih prava, te da uspostavi iskren dijalog s Komisijom; stiče da se taj dijalog mora voditi nepristrano, da se mora zasnivati na dokazima i odvijati se u duhu suradnje; poziva poljsku vladu da surađuje s Komisijom prema načelu lojalne suradnje, kako je navedeno u UEU-u; poziva poljsku vladu da brzo i u potpunosti provede presude Suda i da poštuje prvenstvo prava Unije; potiče poljsku vladu da u potpunosti uzme u obzir preporuke Venecijanske komisije u organizaciji pravosudnog sustava, među ostalim i pri provedbi daljnjih reformi Vrhovnog suda;

66. poziva Vijeće i Komisiju da se suzdrže od uskog tumačenja načela vladavine prava i da u potpunosti iskoriste postupak iz članka 7. stavka 1. UEU-a tako što će utvrditi posljedice djelovanja poljske vlade na sva načela utvrđena u članku 2. UEU-a, uključujući demokraciju i temeljna prava kao što je istaknuto u ovom izvješću;

67. poziva Vijeće da što prije nastavi sa formalnim saslušanjima, od kojih je posljednje održano u prosincu 2018., i da u ta saslušanja uvrsti sva najnovija i bitna negativna događanja u području vladavine prava, demokracije i temeljnih prava; potiče Vijeće da konačno djeluje u skladu s postupkom iz članka 7. stavka 1. UEU-a i utvrdi da postoji očita opasnost da Republika Poljska teško prekrši vrijednosti iz članka 2. UEU-a, u svjetlu velikog broja dokaza o tome iznesenih u ovoj Rezoluciji i brojnim izvješćima međunarodnih i europskih organizacija, sudskoj praksi Suda Europske unije i Europskog suda za ljudska prava te izvješćima organizacija civilnog društva; snažno preporučuje da Vijeće Poljskoj, kao daljnje postupanje nakon saslušanja, uputi konkretne preporuke, kako se navodi u članku 7. stavku 1. UEU-a, te da navede rokove za provedbu tih preporuka; nadalje poziva Vijeće da se obveže na pravodobnu procjenu provedbe tih preporuka; poziva Vijeće na blisku suradnju s Parlamentom te na njegovo redovito obavještanje te na transparentan rad i da omogućiti značajno sudjelovanje i nadzor od strane svih europskih institucija i organizacija civilnog društva;

⁽¹¹⁸⁾ Poljski povjerenik za ljudska prava, priopćenje za medije „Nacionalni preventivni mehanizam za sprečavanje mučenja posjećuje mjesta za pritvor nakon prekonocnog pritvaranja u Varšavi”, 11. kolovoza 2020., <https://www.rpo.gov.pl/en/content/national-preventive-mechanism-prevention-torture-kmpt-visits-police-places-detention-after-overnight>

⁽¹¹⁹⁾ Stajalište poljskog Episkopata o LGBT + pitanjima, kolovoz 2020., <https://episkopat.pl/wp-content/uploads/2020/08/Stanowisko-Konferencji-Episkopatu-Polski-w-kwestii-LGBT.pdf>

⁽¹²⁰⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0032.

⁽¹²¹⁾ Neovisni stručnjak UN-a za zaštitu od nasilja i diskriminacije na temelju spolne orijentacije i rodnog identiteta, Izvješće o konverzijskoj terapiji, svibanj 2020., <https://undocs.org/A/HRC/44/53>.

četvrtak, 17. rujna 2020.

68. poziva Komisiju da za otklanjanje očite opasnosti od toga da Poljska teško prekrši vrijednosti na kojima se temelji Unija u potpunosti iskoristi dostupne alate, osobito ubrzane postupke zbog povrede prava i zahtjeve za privremenu pravnu zaštitu pred Sudom, kao i proračunske alate; poziva Komisiju na daljnju blisku suradnju s Parlamentom te na njegovo redovito obavještanje;

o

o o

69. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću i Komisiji te predsjedniku, vladi i parlamentu Poljske, vladama i parlamentima država članica, Vijeću Europe i Organizaciji za europsku sigurnost i suradnju.

četvrtak, 17. rujna 2020.

P9_TA(2020)0236

Održivo željezničko tržište s obzirom na pandemiju bolesti COVID-19 ***I

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o prijedlogu Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju mjera za održivo željezničko tržište s obzirom na pandemiju bolesti COVID-19 (COM(2020)0260 – C9-0186/2020 – 2020/0127(COD))

(Redovni zakonodavni postupak: prvo čitanje)

(2021/C 385/34)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2020)0260),
- uzimajući u obzir članak 294. stavak 2., članak 91. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u skladu s kojima je Komisija podnijela Prijedlog Parlamentu (C9-0186/2020),
- uzimajući u obzir članak 294. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora od 16. srpnja 2020. ⁽¹⁾,
- nakon savjetovanja s Odborom regija,
- uzimajući u obzir da se predstavnik Vijeća pismom od 9. rujna 2020. obvezao prihvatiti stajalište Europskog parlamenta u skladu s člankom 294. stavkom 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir članke 59. i 163. Poslovnika,
 1. usvaja sljedeće stajalište u prvom čitanju;
 2. poziva Komisiju da predmet ponovno uputi Parlamentu ako zamijeni, bitno izmijeni ili namjerava bitno izmijeniti svoj Prijedlog;
 3. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

P9_TC1-COD(2020)0127

Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 17. rujna 2020. radi donošenja Uredbe (EU) 2020/... Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju mjera za održivo željezničko tržište s obzirom na izbijanje bolesti COVID-19

(S obzirom da je postignut sporazum Parlamenta i Vijeća, stajalište Parlamenta odgovara konačnom zakonodavnom aktu, Uredbi (EU) 2020/1429).

⁽¹⁾ Još nije objavljeno u Službenom listu.

četvrtak, 17. rujna 2020.

P9_TA(2020)0237

Nacrt izmjene proračuna br. 8: Povećanje odobrenih sredstava za plaćanje za Instrument za hitnu potporu radi financiranja strategije za cjepiva protiv bolesti COVID-19 i za učinak Investicijske inicijative plus kao odgovor na koronavirus**Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o stajalištu Vijeća o nacrtu izmjene proračuna br. 8/2020 Europske unije za financijsku godinu 2020. – Povećanje odobrenih sredstava za plaćanje za Instrument za hitnu potporu radi financiranja strategije za cjepiva protiv bolesti COVID-19 i za učinak Investicijske inicijative plus kao odgovor na koronavirus (10696/2020 – C9-0290/2020 – 2020/1997(BUD))**

(2021/C 385/35)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 314. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
 - uzimajući u obzir članak 106.a Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju,
 - uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog Parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012⁽¹⁾, a posebno njezin članak 44.,
 - uzimajući u obzir opći proračun Europske unije za financijsku godinu 2020., konačno donesen 27. studenoga 2019. ⁽²⁾,
 - uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU, Euratom) br. 1311/2013 od 2. prosinca 2013. kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014. – 2020. ⁽³⁾,
 - uzimajući u obzir Međuinstitucionalni sporazum od 2. prosinca 2013. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju ⁽⁴⁾,
 - uzimajući u obzir nacrt izmjene proračuna br. 8/2020 koji je Komisija usvojila 28. kolovoza 2020. (COM(2020)0900),
 - uzimajući u obzir stajalište o nacrtu izmjene proračuna br. 8/2020 koje je Vijeće usvojilo 11. rujna 2020. i prosljedilo Europskom parlamentu istog datuma (10696/2020 – C9-0290/2020),
 - uzimajući u obzir članke 94., 96. i 163. Poslovnika,
1. prihvaća stajalište Vijeća o nacrtu izmjene proračuna br. 8/2020;
 2. nalaže svojem predsjedniku da proglasi izmjenu proračuna br. 6/2020 konačno donesenom i da je da na objavu u *Službenom listu Europske unije*;
 3. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću, Komisiji te nacionalnim parlamentima.

⁽¹⁾ SL L 193, 30.7.2018., str. 1.⁽²⁾ SL L 57, 27.2.2020.⁽³⁾ SL L 347, 20.12.2013., str. 884.⁽⁴⁾ SL C 373, 20.12.2013., str. 1.

ISSN 1977-1088 (elektroničko izdanje)
ISSN 1977-060X (tiskano izdanje)

Ured za publikacije
Europske unije
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR